

50X1-HUM

Page Denied

Piotrków Trybunalski

Plan Ogólny

Perspektywny i Etapowy

Lodz, Syczeń 1957 r.

(Lodz, former Litzmannstadt)

S p i s t r e ś c i .

1. Wstęp str. 1
2. Warunki naturalne i charakterystyka
zainwestowania miejskiego str. 2
3. Zasadnicza problematyka miasta str. 5

PLAN OGÓLNY PERSPEKTYWICZNY

4. Wielkość miasta i struktura ludności str. 7
5. Podstawy gospodarcze miasta str. 13
6. Przemysł str. 13
7. Komunikacja str. 19
8. Administracja o zasięgu pozalokalnym str. 25
9. Mieszkalnictwo str. 27
10. Zieleń i tereny sportowe str. 40
11. Tereny składowe str. 42
12. Usługi sanitarno-techniczne str. 47
13. Usługi gospodarczo-socjalne str. 56
14. Bilans terenowy i organizacja miasta str. 63

PLAN OGÓLNY PIAPOWY.

15. Struktura ludności str. 72
16. Program inwestycji str. 77

Z A Ł A C Z N I K I .

17. Orientacyjny wstępny kosztorys str. 82
18. Projekt uchwały str. 91

- 4 -

I. W s t ę p :

Niniejsza, kolejna alternatywa I fazy planu ogólnego miasta Piotrkowa Trybunalskiego, obejmująca plan perspektywiczny i etapowy opracowana została w Pracowni Urbanistycznej Wojewódzkiego Zarządu Architektoniczno - Budowlanego w Łodzi w okresie wrzesień 1956 r. - styczeń 1957 r. Podstawą opracowania było zlecenie Nr . z dnia

Elaborat składa się z dwóch planów zasadniczych, jednej dla planu perspektywicznego i jednej dla planu etapowego, wykonanych na podkładach w skali 1 : 5.000, kilkunastu szkiców przedstawiających niektóre elementy kompozycji przestrzennej miasta, elaboratu opisowego i części tabelarycznej. Dokładny opis elaboratów graficznych i innych stanowi załącznik do części opisowej.

Przedłożone opracowanie opiera się na następujących zasadniczych materiałach wyjściowych :

- 1/. Inwentaryzacja ogólna m. Piotrkowa Trybunalskiego wykonana w Pracowni Urbanistycznej w Łodzi i ukończona dnia 15 maja 1956 roku.
- 2/. Założenia programowe m. Piotrkowa opracowane przez Miastoprojekt Północ - Wschód w Łodzi w 1953 r.
- 3/. Poprzednie alternatywa I fazy Planu Ogólnego opracowana na bazie w/w Założeń Programowych .
- 4/. Uwagi dotyczące poprzednich opracowań sformułowane przez W.K.P.G. w Łodzi .
- 5/. Protokół z posiedzenia Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w sprawie planu ogólnego Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 15 listopada 1955 r.
- 6/. Protokół z narady roboczej w Prezydium Rady Narodowej m. Piotrkowa Trybunalskiego w dniu 21.VI.56 r.

- 2 -

Opracowanie zgodne jest z Instrukcją Tymczasową Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury u 1955 r. w sprawie zakresu i sposobu opracowywania ogólnych planów za gospodarowanie przestrzennego miast i osiedli miejskich oraz z projektem normatywów do planów ogólnych miast opracowanych przez Instytut Urbanistyki i Architektury w 1956 roku.

Plan perspektywiczny opracowany został zasadniczo na 1975 r., a plan etapowy - na 1965 r. Powyższe uzgodnione zostało w Komitecie do Spraw Urbanistyki i Architektury i z Komisją Planowania Gospodarczego przy Prezydium Rady Ministrów .

2. Warunki naturalne i charakterystyka zagospodarowania miejskiego :

Piotrków trybunalski leży w środkowej części kraju, w południowej części województwa łódzkiego. Miasto położone jest przy ważnej linii kolejowej Warszawa - Śląsk i skrzyżowaniu dróg kołowych bodaj - Kielce i Warszawa - Częstochowa - Katowice. Geograficznie Piotrków leży na 37° 37' długości wschodniej i 51° 04' szerokości północnej. Tereny miasta graniczą od północnego zachodu z gromadą Szydłów, od północnego wschodu z gromadą Uszczyn, a od południa z gromadą Sromki .

Centrum miasta, wraz z jego najstarszą częścią, położone jest na lekkim wzniesieniu w rozwieleniu rzeczek Strawy i Strawki. Pozostałe części miasta położone są na terenach prawie płaskich o niewielkich różnicach wysokościowych, z lekkim spadkiem w kierunku wschodnim. Różnice wzniesień o obrębie granic administracyjnych miasta dochodzą do 40 m.

W związku z taką konfiguracją terenu cieki wodne przebiegają w kierunku wschodnim. Centrum miasta leży na wysokości 205 m nad poziom morza. W dolinach rzeczek spadki wynoszą od około 2 ‰ do ponad 5 ‰ .

Pod względem budowlanym przeważają dobre tereny!

- 3 -

Wody zaskórne występują naogół na głębokości umożliwia-
jącej podpiwniczenie budynków. Wyjątek stanowią doliny
rzeczek i partie położone nad jeziorem, gdzie grunt jest
gliniasty z mieszaniną piasków zwalowych. Na terenach
tych rozciągają się podmokłe łąki, bagna i torfowiska.

Zachodnią i południową część terenów miejskich cha-
rakteryzują dobre grunty, nadające się pod uprawę rolną
/ III kl./ jakości /, natomiast część północno-wschodnia
jest piaszczysta. Wschodnie część jest podmokła i bagnia-
ta, podczas gdy grunty leżące na południowy wschód nadają
się pod uprawę rolną.

Lasy na terenach miejskich występują jedynie w części
południowo - zachodniej, w odległości ca 3,5 km od cent-
rum. Jest to szczątkowa część dawnego zespołu leśnego.
Od strony południowo - wschodniej i wschodniej przylega
do granic miasta kompleks leśny ciągnący się aż do Pilicy.

Miasto jest mało zwarte. Poza starym Miastem i rejonem
między nim a koleją, nie ma właściwie terenów o zwartej
zabudowie. Rzadkie budownictwo natomiast rozciąga się
wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych, co stwarza duże
trudności przy uzbrojeniu, organizowaniu i właściwym za-
gospodarowaniu terenów .

Tereny mieszkalne zajmują łącznie 331,29 ha, w tym
191,38 ha przypada na budynki parterowe. Reszta zabudowy
jest dwu- i trzykondygnacyjna. Wysokiego budownictwa nie
ma, za wyjątkiem budynków sakralnych i kilku obiektów
specjalnych jak wieża ciśnienia, gmach straży pożarnej, gmach
Prezydium M.R.N., oraz budynków przemysłowych .

Zeleni publicznej jest mało. Podobnie ilość terenów
sportowych jest niewielka. Usługi i użyteczności publicz-
ne w powyższej ilości są wbudowane w budynki mieszkalne.
Do nielicznych instytucji, posiadających własne budynki
zaliczyć należy Prezydium Rad Narodowych, P.K.P., Straż
Pożarną, szpital, opiekę społeczną i więzienie.

Ulice w śródmieściu stanowią gęstą siatkę o układzie
szachownicowym. Poza śródmieściem rozchodzą się promie -
nieście w terenie. Ogólna powierzchnia ulic i placów jest
dość znaczna i wynosi 79,31 ha.

4.

Drogi transportowe są typu gładkiego (asfalt lub kostka granitowa), utrzymane w dobrym stanie. Pozostałe regionalne posiadają nawierzchnię częściowo z tłucznia, a częściowo bruk.

Ulice w śródmieściu są gładkie o nawierzchniach typu ciężkiego, głównie z kostki bazaltowej. Boczne ulice i peryferyjne są brukowane, lub żwirowane .

Przemysł rozlokowany jest od strony wschodnio-północnej, wschodniej i południowo-zachodniej . Powierzchnia terenów przemysłowych wynosi 85,58 ha, a wartość obiektów znaczna. Natomiast terenów składowych jest mało. Rozlokowane są one wzdłuż linii kolejowej i w pobliżu arterii Tranzytowych.

Tereny kolejowe zajmują 57,74 ha i przez swe położenie stanowią ważny problem przy rozwiązywaniu planu urbanistycznego miasta. Składają się one z części składowo - przetokowej i dworca osobowego.

Przechodząc do charakterystyki stanu zainwestowania miasta należy stwierdzić znaczną różnicę zachodzącą między zabudową Starego i Nowego Miasta.

Stare Miasto w obrębie dawnych murów miejskich, posiada całkiem wyraźne oblicze, charakteryzujące się nadmierną gęstością zabudowy i przeważającą III strefą. Część miasta na wschód od zespołu staromiejskiego, do ulicy Curie - Skłodowskiej charakteryzuje się zabudową kapitalistyczną z końca XIX wieku o budynkach przeważnie dwu- i trzykondygnacyjnych.

Na wschód od zespołu staromiejskiego istnieje zabudowa z okresu XIX - XX wielu bardziej reprezentacyjna, przeważnie trzykondygnacyjna. Podobny charakter posiada zabudowa ciągnąca się w kierunku południowym wzdłuż Al. Bieruła.

W okresie międzywojennym budownictwo indywidualne, o charakterze willowym uplasowało się przy ul. Mickiewicza (t.n.w. " Krygierówka"), częściowo przy ul. Zeromskiego, oraz przy ul. Górnej i Nowej / Osiedle Kolejowskie /.

Z budownictwa społecznego należy wymienić bloki na -

- 5 -

gietrackie przy ul. Sulejowskiej, oraz bloki przyfabryczne przy hutach "Kara" i "Hortensja".

Zabudowa śródmiejaska na kierunkach wylotowych ma nie charakter na podmiejską, wyciągając się nadmiernie wzdłuż arterii komunikacyjnych. Obudowa bloków śródmiejaskich jest obrzeczna, z pozostawieniem wnętrza na uprawę wazynniczą.

Inne osiedla na obszarze administracyjnym miasta jak Twardoszwice, Kąkolka i Swierzczowice posiadają charakter czysto rolniczy.

Ogółem Piotrków posiada obecnie ok. 21.600 izb, z czego jednak znaczna część przypada na stare budownictwo, znajdujące się w złym stanie technicznym i niedostatecznie wyposażone w urządzenia i usługi. Należy przyjąć, że w okresie realizacji planu perspektywnego przy dużych nakładach na konserwacje i kapitałowe remonty najmniej 15 % ulegnie likwidacji ze względów technicznych.

Z urządzeń usługowych o większej wartości wymienić należy elektrociepłownię, gazownię, urządzenia wofodiągowe i kanalizacyjne, kąpielnię, zakład utylizacyjny, obiekt straży ogniowej i hotela. Ponadto wymienić należy siedem budynków szkolnych, dwa szpitale, domy opieki, dom młodzieży, dom kultury, bibliotekę, muzeum, archiwum, kino, halę targową, urządzenia sportowe i t.d. Łącznie urządzenia te przedstawiają w stosunku do innych miast polskich tej wielkości znaczną wartość. Szczególnie na uwagę zasługują urządzenia usługowe o charakterze sanitarno-technicznym.

3. Zasadnicza problematyka miasta :

Piotrków jest jednym z najstarszych, największych i najlepiej zagospodarowanych miast województwa łódzkiego. W stosunku do skomplikowanej problematyki wszystkich niemal innych miast centralnej części Polski, Piotrków odbija się korzystnie zarówno ze względu na swą stosunkowo zrównoważoną strukturę gospodarczo - społeczną, jak i

- 6 -

wykształconą organizację przestrzonną i rozwinięte urządzenie komunalne i usługowe. Ta względnie maiejsza ostrożność stojących do rozwiązania problemów miasta, przyczyniała się niewątpliwie do tego, że zagadnienia Piotrkowa były przez liczne władze wojewódzkie i centralne niedoceniane. Dla wielu instytucji zajmujących się planowaniem rozwoju miast i urządzeń na terenie województwa śląskiego Piotrków po prostu nie istniał. Do i począł zszkawać się np. zagadnieniem rozbudowy wodociągów i kanalizacji Piotrkowa, jedynego na terenie województwa poza ślązkiem miasta, w którym urządzenia te obsługują obecnie znaczną część mieszkańców, jeżeli we wszystkich innych miastach stan ich urąga wszelkim wymogom higieny i zdrowia. Tymnie mniej problematyka Piotrkowa jest poważna i skomplikowana.

Piotrków jest miastem starym. Powstał w XII wieku na miejscu istniejącego od czasów prehistorycznych grodziska i osady, prawa miejskie otrzymał Piotrków w 1313r. W bogatej historii miasta przeplatają się okresy świetności i upadku, który pogłębia się jednak od czasu dwukrotnych najazdów szwedzkich (w 1656 i 1702 r.).

U schyłku rządów Stanisława Augusta (1782 r.) Piotrków liczył już tylko 1.367 mieszkańców. Pierwszy wielki okres świetności miasta, które jako miejsce zjazdów, elekcji królów, sejmów, synodów i wreszcie od 1578 do 1792 r. siedziba trybunału koronnego było jednym z ważniejszych ośrodków politycznych kraju, należy tym samym uważać za skończony.

Ponowny rozwój Piotrkowa wiąże się z budową kolei warszawsko-wiedeńskiej w 1846 r., oraz podniesieniem go do godności miasta gubernialnego w 1867 r. Jako ośrodek administracji politycznej i węzeł komunikacyjny osiągnął Piotrków w 1871 r. liczbę niemił 18.000 mieszkańców.

Wreszcie na przełomie XIX i XX wieku dochodzi nowy potężny czynnik miastotwórczy, jakim stał się rozwijający się przemysł. Przemysł usunął wkrótce w cień dawne komunikacyjne i administracyjne funkcje miasta. Od 1918r. Piotrków utracił zresztą na rzecz ślązka funkcje admini-

- 7 -

stracyjae . Pod wpływem przemysłu ludność miasta szybko rosła, przekraczając już w 1931 r. 50.000. Po drugiej wojnie światowej nastąpiła dalsza, trwająca dotychczas rozbudowa przemysłu, którego wehlarz brzoźowy szybko się różniczkuje.

Jakkolwiek szybkiej rozbudowie przemysłu w XX wieku towarzyszył uporządkowany rozwój substancji mieszkaniowej i struktury ludności, zagadnienie integracji istniejącego i mającego powstać w okresie perspektywnym przemysłu organizm miejski stanowi jeden z najważniejszych problemów miasta. Nie mniej ważne jest rozbudowa urządzeń, związanych z obsługą rozległego zaplecza miasta, dla którego Piotrków winien stać się ośrodkiem organizującym obsługującym w znacznie wyższym stopniu, niż to ma miejsce obecnie .

W zakresie problemów już czysto urbanistycznych wymienić należy w pierwszym rzędzie sprawę rozwiązania węzła komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej, a zwłaszcza zapewnienia należytego powiązania miejsc pracy i miejsc zamieszkania, sprawę nowych terenów mieszkaniowych, oraz wyposażenia miasta w usługi sanitarno - techniczne i gospodarcze. Stan tych ostatnich może być oceniony jako dobry, tylko w sposób względny - w porównaniu z innymi miastami województwa, ale nie może w żadnym wypadku być uznany za wystarczający dla okresu perspektywnego. Innego typu zagadnieniem jest sprawa właściwego zachowania i wydobycia pełnych walorów istniejących w Piotrkowie historycznych i wartościowych zabytków architektonicznych i historycznych.

4. Wielkość i struktura ludności :

Na koniec 1955 r. Piotrków liczył 47.736 mieszkańców. Struktura wieku ludności wykazuje, że w wieku produkcyjnym znajdowało się ogółem 26.971 osób, czyli 56,5% mieszkańców.

Z ogólnej liczby ludności 1.490 osób, czyli 3,1% utrzymywało się z rolnictwa, a całą resztę z zawodów poza rolniczych. Odszetek ten jest prawidłowy dla miast tej wielkości. Liczba zawodowobiernych wynosiła ponad

- 8 -

26.400 osób, czyli 57,1 % ludności nierolniczej. Dojazdy do pracy przekraczały 1.750 osób, a wyjazdy do pracy - 2.000 osób. Globalne zatrudnienie przekraczało 17.800 osób, w tym ponad 12.200 osób zatrudnionych było w funkcjach miastotwórczych, a ponad 5.550 w funkcjach usługowych. W grupie zatrudnionych w funkcjach miastotwórczych na czoło wysuwało się zatrudnienie w przemyśle dochodzące do 7.500 osób, komunikacji i łączności, przekraczające 1.600 osób i administracji o zasięgu pozakalnym i szkolnictwie zawodowym ponad 2.300 osób. W grupie zatrudnionych w funkcjach usługowych na czoło wysuwało się zatrudnienie w usługach przemysłowych i rzemieślniczych, przekraczające 2.200 osób, w obrocie towarowym dochodzące do 1.400 osób i w gospodarce komunalnej i w remontach, przekraczające 800 osób.

W planie perspektywnym zakłada się wzrost liczby mieszkańców miasta do 70.000 osób. Liczba ta podana w wytycznych P.K.P.G. i potwierdzona przez W.K.P.G. została ponownie, zgodnie z zaleceniami Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej przeanalizowana. W wyniku przeprowadzonej analizy nie wydaje się jednak celową zmianę przyjętej w dotychczasowych opracowaniach liczby mieszkańców z tym jednak, że projektuje się ją obecnie na 1975 r., a nie na 1970 r. Biorąc pod uwagę wszystkie możliwości rozbudowy przemysłu w ciągu najbliższych 18 lat, oraz rozwój funkcji usługowych, globalne zatrudnienie nie powinno przekroczyć 32.700 osób. Dla zapewnienia skłóci tej wielkości, ludność 70.000 wydaje się całkownie wystarczająca. Przewiduje się natomiast daleko idące zmiany w strukturze ludności, a mianowicie :

- 1/. Liczba ludności rolniczej, zamieszkałej w granicach administracyjnych miasta zmniejszy się z blisko 1.500 obecnie do 1.200, wskutek zajęcia znacznych terenów, obecnie wykorzystanych rolniczo na cele budownictwa przemysłowego i mieszkaniowego. Pozostałe grunty rolne w mieście będą w wyższym niż obecnie stopniu wykorzystane na warzywnictwo i gospodarkę hodowlaną.

- 9 -

- 2/. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym zmniejszy się z 56,5 % obecnie do ok 52 %. Zmniejszenia odsetka ludności w wieku produkcyjnym uzasadnione jest ogólnym pogorszeniem struktury wieku ludności Polski. Zmniejszenia odsetka ludności w wieku produkcyjnym w 1975r. ma swoje przyczyny w tym, że w grupie tej znajdują się ~~zawieszani~~ wówczas roczniki zmniejszone wskutek obydwu wojen światowych. Zjawisko to wystąpi mniej wyraźnie w miastach, które w okresie planu perspektywnego powiększą znacznie swą ludność, ze względu na korzystniejszą strukturę wieku ludności osypkowej. Na podstawie opracowań Instytutu Urbanistyki i Architektury oraz badań wykonanych w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi, przyjmuje się, że dla miast, które jak Piotrków, zwiększą swą ludność w granicach 40 - 50 % procent ludności w wieku produkcyjnym nie przekroczy w 1970 r. 52 %. W liczbach bezwzględnych oznacza to, że w 1975r. Piotrków będzie posiadał 35.800 osób w wieku produkcyjnym.
- 3/. Liczba zawodowoczynnych przyjęta została na 31.600 osób, co stanowił będzie 88 % ludności pozarolniczej w wieku produkcyjnym. Zakłada się wprawdzie naogół, że w okresie perspektywnym więcej zdolnych do pracy będzie pracowało, niż obecnie, co w pewnym stopniu zrównoważy mniej korzystną strukturę wieku ludności, ale z drugiej strony przyjmuje się, że w Piotrkowie procent zawodowo czynnych może być mniejszy wskutek znacznej stosunkowo liczby przydomowych gospodarstw rolnych, które wpłyną na zmniejszenie liczby pracujących kobiet. Piotrków nie posiada zresztą przemysłu, poza włókienniczym, zatrudniającego w sposób zdecydowany przeważnie kobiety.
- 4/. Liczba dojeżdżających do pracy została zmniejszona z ponad 1.750 obecnie do 1.500 osób, a wyjeżdżających do pracy z ponad 2.000 obecnie do ok 400 osób. Liczba wyjeżdżających została silnie ograniczona, gdyż w okresie perspektywnym powstają się przemysł i inne funkcje miastotwórcze i usługowe będą w stanie zapewnić zatrudnienie dla mieszkańców miasta, a nawet

- 10 -

dla znacznej liczby ludności mieszkającej poza granicami miasta. Zmieni się również charakter pozostałych wyjazdów do pracy. Piotrków w tym okresie będzie ośrodkiem organizującym znaczne zaplecze rolnicze, wskutek czego pewna liczba mieszkańców będzie wyjeżdżała do pracy na tereny rolne (instruktorzy rolni, technicy i t.p.). Podobnie dojeżdżący do pracy pochodzący będą w pierwszym rzędzie z rolniczego zaplecza, z którym miasto będzie posiadało żywy kontakt. W stosunku do sytuacji obecnej nastąpi gruntowna zmiana kierunków dojazdów do pracy i ich charakteru.

- 5/. Zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych zwiększy się z ponad 12.000 osób obecnie do 21.500. Licznie zwiększy się zatrudnienie w przemyśle z blisko 7.500 osób obecnie do 14.500. Zatrudnienie w budownictwie inwestycyjnym osiągnie 2.500 osób, w komunikacji zewnętrznej i łączności 1.900 osób, w administracji o zasięgu pozalokalnym i w obrocie towarowym nastawionym na obsługę zaplecza 1.400 osób.
- 6/. Zatrudnienie w funkcjach usługowych wzrośnie do 11.200 osób, wobec ponad 5.550 zatrudnionych obecnie. Osiągnięcie ono tym samym 16 % ludności, co pozwoli na należyte obsłużenie ludności. wg norm radzieckich i polskich opracowanych przez Instytut Urbanistyki i Architektury zatrudnienie w funkcjach usługowych dla miast o wielkości ustalowanej dla Piotrkowa powinno wynosić 15 - 20 %, wg Lewoczenki nawet do 25 %. Przyjęcie jednak wyższej liczby niż 16 % nie wydaje się praktycznie możliwe do zrealizowania. Największe zatrudnienie przewiduje się w usługach przemysłowych i rzemieślniczych, a mianowicie 4.500 osób, w gospodarce komunalnej 2.500 osób i w obrocie towarowym lokalnym 1.900 osób.
- Szczegółową strukturę ludności obecnie i w okresie perspektywnym podaje następująca tabela :

- 11 -

	Stan obecny	Stan na koniec planu etapow.	Stan perspektyw. wg projektu planu
	1	2	3
I. Struktura ludności			
A. Ludność globalnie	47.736	56.000	70.000
B. Ludność rolnicza	1.490	1.400	1.200
C. Ludność nierolnicza	46.246	54.600	68.800
w tym :			
1. W wieku produkcyjnym Stosunek % do ludności nierolniczej	56,5 %	28.400 52 %	35.800 52 %
2. Poza wiekiem produkcyjnym Stosunek % do ludności nierolniczej		26.200 48 %	33.000 48 %
3. Zawodowo czynni Stosunek % do ludności w wieku produkcyjnym Stosunek % do ludności nierolniczej		24.100 85 % 44 %	31.600 88 % 46 %
4. Zawodowo bierni	26.404	30.500	37.200
II. Zatrudnienie w mieście			
1. Globalne zatrudnienie Stosunek % do ludności nierolniczej		24.100 44 %	32.700 47 %
2. Zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych Stosunek % do globalnego zatrudnienia Stosunek % do ludności nierolniczej	12.231	16.600 69 % 30 %	21.500 66 % 31 %
3. Zatrudnienie w funkcjach usługowych Stosunek % do globalnego zatrudnienia Stosunek % do ludności miasta	5.573	7.500 31 % 13,4%	11.200 34 % 16 %
4. Dojeżdżający do pracy Stosunek % do globalnego zatrudnienia	1.753	1.600 7 %	1.500 5 %

- 12 -

	1	2	3
5. Wyjeżdżający do pracy	2.039	1.600	400

III. Funkcje miastotwórcze

1. Zatrudnienie w przemyśle	7.470	11.700	14.500
w t y m :			
przemysł mineralny	3.315	4.000	4.500
" metalsowy	338	3.500	4.000
" wielkienniczy	2.300	2.300	3.000
" drzewny	1.369	1.500	1.600
" spożywczy	148	200	300
" mistrzów bud.	-	-	300
" inne	-	200	800
2. Administracja ⁰ zasięgu pozblokowym & obrót towarowy	879	900	1.400
3. Szkolnictwo zawodowe (personek)	1.479	200	300
4. Budownictwo inwestycyjne	475	1.600	2.500
5. Komunikacja zewnętrzna i łączność	1.622	1.700	1.900
6. Usługi kulturalno-socjal.	306	400	600
7. Inne funkcje miastotwórcze	-	100	300

IV. Funkcje usługowe

1. Obrót towaryw lokalny	1.360	1.600	1.900
2. Gospodarka komunalna i remonty	820	1.300	2.500
3. Usługi kultur.-socjalne	509	600	1.000
4. Usługi przemysłowe i rzemieślnicze	2.216	2.200	4.500
5. Administracja lokalna	476	500	600
6. Komunikacja wewnętrzna	192	200	400
7. Inne	-	100	300

- 13 -

5. Podstawy gospodarcze miasta :

Analiza profilu gospodarczo - społecznego miasta wykazuje, że miasto spełnia kilka różnych funkcji w życiu gospodarczym, lecz na czoło ich wyszła się trzy, a mianowicie :

- 1/ Przemysł
- 2/ Komunikacja i transport
- 3/ Administracja lokalna w skali powiatu .

Różnorodność funkcji gospodarczych zapewnia korzystną sytuacyjną strukturę zawodową i społeczną mieszkańców.

W planie perspektywnym przewidziany jest dalszy rozwój podstaw gospodarczych miasta przy dość daleko idącej zmianie struktury przemysłu. Nową funkcją miasta, związaną z koniecznością przebudowy miasta będzie budownictwo inwestycyjne, które w okresie perspektywnym zatrudniać będzie szacunkowo 2.500 osób.

6. Przemysł :

Przechodząc do omówienia struktury branżowej i przemysłowej przemysłu, podkreślić należy w pierwszym rzędzie istnienie w Piotrkowie wielu zakładów o dużym znaczeniu w gospodarce narodowej.

Pod względem branżowym trzon przemysłu stanowią trzy istniejące huty szklane, o mianowicie : "Kara", "Hortensja" i "Feniks", zatrudniające łącznie ponad 3.100 pracowników. Huty te odgrywają dużą rolę w zaopatrzeniu kraju w szkło przemysłowe, budowlane i użytkowe. Huta "Kara" nastawiona jest na produkcję szkła tafelowego. "Hortensja" - na galanterię szklaną, a "Feniks" - na wyrób szkła optycznego i szlifowanie kryształów. Wszystkie trzy huty rozmieszczone są wzdłuż linii kolejowej, przecinającej południkowo miasto .

Huty "Kara" i "Hortensja" znajdują się w północnej części miasta, a "Feniks" bardziej na południe. Z pozostałych zakładów przemysłu mineralnego wymienić

- 14 -

należy Spółdzielnię Osadników Górniczych "Sokół".

W planie perspektywnym przewidziana jest dalsza rozbudowa tej gałęzi przemysłu. Produkcja luty "Hortensja" zwiększy się dwukrotnie, przy równoczesnym dwukrotnym powiększeniu terenów fabrycznych. Rozbudowana zostanie również huta "Kara", przy czym tereny fabryczne zostaną powiększone w kierunku zachodnim, ewentualnie kosztem terenów zajmowanych obecnie przez P.Z.G.S. Rozbudowy natomiast luty "Feniks" nie przewiduje się ze względu m.in. na brak terenów do rozbudowy. Łącznie zatrudnienia w hutach szkła wzrosnie do 4.500 osób, co związane jest z dalszą mechanizacją i automatyzacją procesów produkcyjnych.

Przemysł włókienniczy reprezentowana jest przez Piotrkowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego, rozbudowane po ostatniej wojnie światowej, dzięki pomocy Związku Radzieckiego. Kombinat składa się obecnie z przędzalni cienkoprzędnej o 50.000 wrzecion, pracującej dla potrzeb przemysłu dziewiarskiego i przędzalni średnioprzędnej o 30.000 wrzecion. Łącznie zatrudnienie wynosi obecnie ok. 2.300 osób. W następnych latach projektowane jest uruchomienie tkalni o 500 krosnach oraz oddziałów przegotowawczych i pomocniczych. Łącznie zatrudnienia w przemyśle włókienniczym wzrosnie do 3.000 osób. Zakłady zlokalizowane są we wschodniej części miasta, w pobliżu jeziora Bugej, gdzie posiadają rozległy teren, umożliwiającą znacznie rozbudowę. Lokalizacja ta umożliwia również doprowadzenie bocznic kolejowej, ale dla tego typu zakładu nie jest to powołanym warunkiem.

Większe jeszcze znaczenie w skali ogólnopokrajowej osiągnie powstający w południowo-zachodniej części miasta duży zakład metalowy pod nazwą Piotrkowska Fabryka Maszyn Górniczych, bazujący na półfabrykatkach huty im. Bieruta w Częstochowie. Fabryka nastawiona jest na produkcję maszyn górniczych, szczególnie o charakterze konstrukcji stalowych. Zakład posiada obszerne tereny po zachodniej stronie toru kolejowego, umożliwiające dogodnie doprowadzenie bocznic kolejowych. Zakład jest jeszcze

- 15 -

ciągłe w starą budowę, lecz uruchomienie produkcji przewidziane jest na najbliższą przyszłość. W planie pięcioletnim wybudowana będzie odlewnia żeliwa i 3 kopulaki, oraz jeden na metale kolorowe. Zatrudnienie wyniesie w 1960 r. ca 2.000 osób i nie zwiększy się w okresie perspektywicznym. Ponadto "Mostostal" projektuje wybudowanie w Piotrkowie wytwórni konstrukcji stakowych, która zatrudniać będzie ca 1.500 osób.

Spośród innych zakładów przemysłu metalowego wymienić należy Piotrkowską Fabrykę Okuc Budowlanych, posiadającą park obrabiarek i zatrudniającą ponad 200 osób. Spółdzielnię in. A. Prochnika, zatrudniającą ponad 100 osób oraz Przedsiębiorstwo Produkcji Urządzeń Szklarskich produkujące urządzenia dla przemysłu szklarskiego i zatrudniające ponad 200 osób. Zakład ten posiada własną odlewnię. Ze względu na fakt, że zakład ten obsługuje zasadniczo dla struktury przemysłowej Piotrkowa przemysł szklarski posiada on duże możliwości rozwojowe. Dalsza jednak rozbudowa nie będzie się mogła odbywać na obecnie posiadanym przez zakład terenie, którego lokalizacja jest niewłaściwa. Najwłaściwszym umiejscowieniem tego przedsiębiorstwa byłoby w bezpośrednim sąsiedztwie hut szkła. Podobnie z tą lokalizacją posiadają Zakłady Regeneracji Pomp TOR, nastawione na obsługę rolnictwa, oraz Zakłady Metalowe Przemysłu Terenowego przy ul. Reymonta, produkujące betoniarce na eksport i posiadające własną małą odlewnię. Wydaje się, że Zakłady te będą mogły być przeniesione na nowe tereny przemysłowe w południowo-zachodniej części miasta. Ogółem przewiduje się, że przemysł metalowy zatrudniać będzie w okresie perspektywicznym 4.000 osób i będzie poza hutami szkła najważniejszą gałęzią przemysłu Piotrkowa.

Długą tradycję na terenie miasta posiada przemysł drzewny, reprezentowany przez Piotrkowskie Zakłady Sklejek i Piotrkowskie Zakłady Przemysłu Drzewnego, oraz kilka mniejszych obiektów. Fabryka sklejek mieszcząca się przy ul. Roosevelta, zatrudnia ponad 300 osób. Pod względem technicznym zakład jest bardzo zacofany i wymaga modernizacji. Większym zakładem są Piotrkowskie Zakłady

- 16 -

Przemysłu Drzewnego przy ul. Sulejowskiej, produkujące meble i zatrudniające blisko 1.000 osób. W oddziale tych zakładów przy ul. Krakowskiej zatrudnionych jest blisko 100 osób przy produkcji teczek. Oddział ten jest wyjątkowo niekorzystnie zlokalizowany.

W planie perspektywnym przewiduje się niewielką rozbudowę i modernizację tej gałęzi przemysłu, przy czym globalne zatrudnienie wzrosnie z ca 1.350 osób obecnie do 1.600 osób.

Poza tym Piotrków posiada drobniejsze zakłady przemysłowe również o znaczeniu miastotwórczym, pracujące w znacznej mierze dla potrzeb województwa łódzkiego i powiatu piotrkowskiego. Zakłady te należą głównie do branży spożywczej. Wymienić tu należy Zespół Młynów, Piotrkowską Wytwórnię Octu, Tylną Kłóbkę Drobiu i inne.

Przemysł o znaczeniu lokalnym tworzą w pierwszym rzędzie: Miejskie Zakłady Mleczarskie, które będą przeniesione na inne miejsce, Rzeźnia, Erowar Braulinski, Piotrkowskie Zakłady Fiekkarnicze i kilka spółdzielni pracy. Zakłady przemysłu lokalnego zostaną dość znacznie rozbudowane w okresie planu perspektywnego. W szczególności należy tu wymienić rozbudowę przemysłu piekarniczego, oraz planowaną już na najbliższe lata budowę fabryki wędlin przy istniejącej rzeźni, co umożliwi zaopatrzenie mieszkańców Piotrkowa w świeże wędliny.

Łącznie przemysł dysponuje obecnie w granicach administracyjnych miasta 89,20 ha terenu. Na poszczególne branże przypadają następujące tereny:

<u>B r a n ż a</u>	<u>Liczba zatrudnionych</u>	<u>Fow. terenu w ha</u>
Mineralny	3.315	18,00
Metalowy	338	37,38
Włókienniczy	2.300	18,30
Drzewny	1.369	8,20
Spożywczy i drobny	148	7,32
O g ó ł e m	7.470	89,20

- 17 -

W planie miasta tereny przemysłowe tworzą obecnie cztery większe kompleksy. Na północy, przy torze kolejowym znajdują się dwie z posród trzech istniejących hut szkła. Na południowym zachodzie, po zachodniej stronie toru kolejowego znajdują się największe tereny, zajęte przez przemysł metalowy, a po stronie wschodniej toru kolejowego tereny licznych mniejszych zakładów przemysłowych. Wreszcie we wschodniej części miasta, nad jeziorem Bugaj znajduje się kombinat włókienniczy i zakład drzewny. Pewna liczba zakładów wreszcie porozrzucana jest w sposób dość chaotyczny wśród zabudowy miejskiej.

Uciążliwość istniejących zakładów dla miasta jest niewielka, zważywszy że przemysł piotrkowski należy do kategorii przemysłów mało uciążliwych. Wyjątek stanowi rzeźnia, która jednak sfinalizowana jest z dala od istniejącej i projektowanej zabudowy miejskiej i terenów mieszkaniowych. Wątpliwość mógłby budzić przemysł mineralny i metalowy, znajdujące się po zachodniej stronie miasta. Wprawdzie dominujący na terenie Piotrkowa kierunek wiatrów nie jest znany, ale przyjmując, że podobnie, jak w innych miastach na terenie Polski przeważają wiatry z kierunków zachodnich, stwierdzić należy, że dymy z zakładów przemysłowych nie będą naniesione na tereny mieszkaniowe, gdyż znajdują się one bardziej na południe i północ od strefy śródmiejskiej i przedzielone są stosunkowo szerokim pasem izolacyjnym.

B r a n ż a	Zatrudnienie obecnie	Zatrudnienie w perspektywie
Mineralny	3.315	4.500
Metalowy	338	4.000
Włókienniczy	2.300	3.000
Drzewny	1.369	1.600
Spożywczy i lokalny	148	300
Materiałów budowl.	-	300
Inny	-	800
O g ó ł e m	7.470	14.500

- 18 -

W parze jednak ze wzrostem zatrudnienia nie będzie szedł rozwój terenów przemysłowych, gdyż najpoważniejsze w mieście zakłady przemysłu metalowego i włókienniczego posiadają znaczne rezerwy terenowe, umożliwiające rozbudowę planowaną w planie perspektywicznym i pozostawiające jeszcze pewne dalsze rezerwy. Naskutek tego globalna powierzchnia terenów przemysłowych wzrosnie jedynie do 110 ha .

Projektowane zmiany w układzie terenów przemysłowych ograniczają się w zasadzie do następujących :

- 1/. Tereny przeznaczone pod ciężki przemysł metalowy w południowo - zachodniej części miasta zostaną powiększone .
- 2/. Tereny hut szkła "Hortensja" i "Kara" zostaną powiększone .
- 3/. Wytworzona zostanie rezerwa terenowa dla przyszłych potrzeb przemysłu w północno- zachodniej części miasta, między przedłużeniem ul. Stalina, a rzeką Strawą .
- 4/. Teren w południowo- zachodniej części miasta przeznaczony zostanie dla C.P.N.
- 5/. Wytworzona zostanie znaczna rezerwa terenowa dla mniejszych zakładów przemysłowych, mieszczących się obecnie na terenie śródmieścia i w dzielnicach mieszkaniowych, w południowej części miasta, przy torze kolejowym. Część tego terenu przewidziana dla potrzeb przemysłu w okresie " poperspektywicznym " wykorzystana będzie jako ogrody działkowe, przy ograniczonej jednak zasięgu inwestycji .

~~Wskazanie na terenach przewidzianych dla zakładów przemysłowych~~

Bocznicę kolejową doprowadzoną będą do zakładów przemysłu metalowego, mieszczących się po zachodniej stronie toru kolejowego. Pozostałe tereny przemysłowe, oraz tereny przemysłowe nowoprojektowane nie posiadają w zasadzie warunków na doprowadzenie bocznic, co jednak nie jest żadnym mankamentem, gdyż przeznaczone są one bądź to na zakłady mniejsze, względnie na zakłady o małym przerzucie masy towarowej. Wszystkie tereny przemysłowe, za wyjątkiem zakładów włókienniczych, znajdują się ponadto w niewielkiej odległości od torów kolejowych i stacji towarowej .

- 19 -

7. K o m u n i k a c j a :

Komunikacja i transport stanowią poza przemysłem drugą funkcję miastotwórczą Piotrkowa . Położenie geograficzne miasta, w centralnej części kraju, na skrzyżowaniu ważnych dróg kołowych i głównej arterii kolejowej, łączącej stolicę ze Śląskiem było wyznacznym czynnikiem, warunkującym jego rozwój.

Obsługa węzła komunikacji wymaga obecnie zatrudnienia ca 1.600 osob. W Okresie perspektywicznym w związku z rozbudową węzła komunikacji kolejowej, a zwłaszcza kołowej, zakłada się, że liczba ta wzrosnie do 1.900 osób / garaże, stacje obsługi samochodów i t.d./.

a/ linie kolejowe .

Piotrków leży na szlaku Głównej magistrali kolejowej w Warszawie przez Koluszki - Częstochowę do Katowic. Linia ta została wybudowana w 1956 r - jako kolej warszawsko - wiedeńska, a w 1956 r. została zelektryfikowana . Posiada ona pierwszorzędne znaczenie nie tylko krajowe , ale również międzynarodowe - łącząc Moskwę przez Zebrzydowice z Wiedniem oraz z Pragą i Paryżem . Przez obszar miasta kolej Warszawa - Katowice przechodzi w kierunku południowym na zachód od śródmieścia.

Dworzec osobowy ma charakter stacji przelotowej i jest położony dogodnie w stosunku do zabudowy miasta. Obecnie dworzec kolejowy jest wspólny dla ruchu kolejowego i autobusowego F.K.S.-u - wobec czego wymaga w przyszłości przebudowy ; jakkolwiek dla obecnych potrzeb miasta jest wystarczający .

Dworzec towarowy i rozrządowy znajduje się na południu od dworca osobowego, zajmując dość znaczne tereny , które w okresie perspektywicznym będą wymagały pewnego powiększenia oraz urzędzenia pomocniczej stacji rozrządowej w rejonie Rakowa .

Powierzchnia terenów kolejowych obejmuje łącznie 57,74 ha - co w stosunku do ogólnej powierzchni miasta wynosi 1,55 % .

- 20 -

Przecięcie obszaru miasta linią kolejową z północy na południe - prawie w jednym poziomie z terenami zainwestowania miejskiego powoduje wielkie trudności w rozbudowie miasta w kierunku zachodnim oraz utrudnia stworzenie dogodnych połączeń drogowych.

Istnieją jedynie dwa przekroczenia dwupoziomowe arterii miejskich z koleją, które zresztą nie odpowiadają wymaganiom ruchu kołowego i będą musiały w okresie perspektywicznym ulec przebudowie .

Najważniejsza arteria miejska, a mianowicie ul. Słowackiego - posiada skrzyżowanie z torami stacyjnymi w jednym poziomie . Istniejąca zabudowa trzykondygnacyjna przy małym rozstawie linii regulacyjnych uniemożliwia dwupoziomowe przekroczenie torów stacyjnych. W planie perspektywicznym przewiduje się budowę pieszego przejścia tunelowego dla dogodnego powiązania zachodniej części miasta z dworcem kolejowym .

Poza opisaną powyżej linią kolejową - normalnotorową - z Piotrkowa wychodzi lokalna linia wąskotorowa o trakcji parowej do Sulejowa . Linia ta przecina tereny zainwestowania miejskiego z zachodu na wschód, przebiegając wzdłuż drogi państwowej Piotrków - Sulejów - Kielce. Kolej wąskotorowa spełnia dużą rolę w obsłudze miejscowości wypoczynkowo - turystycznych, leżących nad rzeką Pilicą na drodze do Sulejowa oraz obsługuje wapienniki w Sulejowie .

W planie perspektywicznym w Piotrkowie powstanie węzeł kolejowy, gdyż istniejąca linia kolejowa będzie tu się krzyżować z linią Łódź - Piotrków & Przedbórz - Włoszczowa - Kraków . W okresie późniejszym - po 1957r. - zrealizowane będzie prawdopodobnie przedłużenie linii Radom - Tomaszów do Piotrkowa i dalej do Szczercowa, Wielunia i Wrocławia. Wszystkie podłączenia nastąpią poza terenami osiedlenczymi miasta. Natomiast układ komunikacji kolejowej na terenie miasta nie ulegnie zasadniczej zmianie.

Urządzenie głównej magistrali kolejowej Warszawa - Katowice będzie wymagać rozbudowy dla usprawnienia ruchu przelotowego i lokalnego, w szczególności urządzenia

- 11 -

dworca towarowego i rozrządowego oraz torów stacyjnych dworca osobowego .

Dla ruchu lokalnego niezbędne będzie wprowadzenie przystanków osobowych dla usprawnienia dojazdów do pracy w zakładach przemysłu kłusowego. Szczególnie odnosi się to do dogodnego powiązania linii normalnotorowej z lokalną linią wąskotorową do Sulejowa, które obecnie nie posiadają wspólnej stacji umożliwiającej bezpośrednie prześiadanie .

Przebieg przez miasto linii wąskotorowej do Sulejowa, ulegnie przełożeniu w kierunku na południe, poza tereny osiedleńcze. Przewiduje się równocześnie zmianę tracji parowej na elektryczną .

b/ Drogi kołowe .

O wiele większą rolę od komunikacji kolejowej posiada w Piotrkowie węzeł komunikacji drogowej . W średniowieczu Piotrków stał u przeprawy przez rzekę Strawę głównych traktów - biegnących : od gdańska przez Łęczycę - Kazimierz n/ Nerem - Piotrków - Kielce do Krakowa oraz z Poznania i ze Śląska .

Obecnie przez Piotrków przechodzą dwie arterie pr tranzytowe o znaczeniu krajowym :

1/. z Warszawy przez Rawę Maz. - Tomaszów & Niechcice - Radomsko - Częstochowę do Katowic .

2/. z Gdańska przez Włocławek - Łódź - do Kielc i Krakowa .

- 22 -

Do dróg o znaczeniu regionalnym należy zaliczyć drogę państwową

Piotrków przez Bełchatów - Szczerów, Wielun - Wieruszów -
Oleśnicę do Wrocławia

Ponadto z Piotrkowa wychodzą drogi o znaczeniu lokalnym do Łasku przez Wadler

Brzezina przez Moszczenicę - Koluszki

Niechcic przez Bajny (a dalej do Radomska)

Arterie tramwajowe przebiegają obecnie bezpośrednio ulicami miasta. W ruchu kołowym przeważa transport towarów, nad przewozem pasażerskim.

Główna arteria Warszawa - Katowice przebiega z północnego wschodu na południe - ulicami Dubois, -pl. Litewskim, Curie Skłodowskiej, Stalinogrodzka i Krakowską. Jest to główna oś, łącząca pozostałe kierunki wylotowe do Łodzi - z pl. Litewskiego przez ul. Stalina i ul. Barlickiego.

do Kiele - ul. Limanowskiego,

do Wrocławia - ul. Jeruzolimską, ul. Zamkową i ul. Słowackiego. Nawierzchnia tych ulic jest w dobrym stanie, typu gładkiego (asfalt, kostka bazaltowa).

Obecny ruch dalekobieżny jest stosunkowo mały i nie utrudnia w zasadzie komunikację wewnętrzną miasta, mimo wąskich ulic. Szerokosc tych ulic waha się w granicach od 18 m (ul. Barlickiego, ul. Curie Skłodowskiej) do 12 m. (na pozostałych ulicach).

Jest to szerokosc zbyt mała do pozostawienia w planie perspektywnym, tym bardziej wobec przebiegu tych arterii tranzytowych przez tereny osiedlone intensywnego użytkowania.

W okresie planu perspektywnego układ komunikacji kołowej ulegnie korekcie, przez przekożenie wewnątrz śródmieścia arterii tranzytowej Łódź - Kiele i przez bezkolizyjne powiązanie z pozostałymi kierunkami wylotowymi.

Główna arteria tranzytowa Warszawa - Katowice nie ulegnie w zasadzie zmianie przebiegu przez śródmieście. Co wymagać będzie zastosowania odpowiedniego rozstawu linii regulacyjnych rzędu do 30 m.

2/3 -

W "dalszym" okresie perspekty lozonym przewiduje się poprowadzenie tej trasy poza terenami osiedleńczymi śródmieścia - jako arterii obwodowej, postulowanej na wschód od śródmieścia .-

Dotychczasowy przebieg arterii tranzytowej Łódź - Kielce przewiduje się przedłużyć w dolinę rz. Strawy przebiegającej równoleżnikowo (na północ od ul. Stalina, oraz przez przebiecie ul. Perca do zbiegu ulic Curie Skłodowskiej i Limanowskiego.

Ta nowa trasa będzie wymagała budowę nowego wiaduktu pod linią kolejową Warszawa - Katowice, gdyż obecny wiadukt na trasie ul. Stalina jest zbyt wąski dla tego rodzaju arterii. Jako rezerwowe połączenie kierunku Łodzi z Radomskiem i Częstochową, a tym samym z Katowicami projektuje się poprowadzenie arterii obwodowej na zachód od kolei.

Arteria ta przebiega od ul. Stalina do ul. Górnej, a następnie do ul. Roosevelta, łącząc się równocześnie z nową trasą poprzez wiadukt nad koleją z koczowym południowym odcinkiem ul. Krakowskiej,

nównież ta arteria obwodowa przechodząca na zachód od kolei - będzie miała połączenie z ulicą Limanowskiego (Wylot do Kielc) - przez ul. Narutowicza i projektowane przedłużenie (od zbiegu ul. Narutowicza i ul. Sienkiewicza) do Limanowskiego (zbieg z ul. Curie Skłodowskiej i Stalinoś grodzkiej)

Projektowane przedłużenie ulicy Narutowicza

do ul. Limanowskiego - przechodzące wzdłuż cieku rz. Strawy - wraz z ul. Narutowicza, będzie miało charakter głównej arterii miejskiej o kierunku W - Z, a zarazem będzie to kierunek wylotowy arterii regionalnej na Wrocław przez Bełchatów oraz główne połączenie terenów przemysłowych (Fabr. Konstr. Stalowych) ze śródmieściem.

Ul. Narutowicza posiada obecnie wiadukt na skrzyżowaniu z linią kolejową, który będzie wykorzystany również w okresie prespektywicznym.

Natomiast ul. Szewskiego dotychczasowy wylot na Bełchatów

- 24 -

krzyżującą się z linią kolejową w jednym poziomie straci na znaczeniu jako wylot na rondach.

Dotychczasowe jednopoziomowe skrzyżowanie ul. Łowackiego z linią kolejową (w obrębie torów stacyjnych) - będzie zlikwidowane, natomiast zostanie urządzone przejście tunelowe dla ruchu pieszoego, umożliwiające wygodne połączenie zachodniej części miasta z dworcem kolejowym oraz ze śródmieściem.

Komunikację podmiejską z zapleczem obsługuje obecnie kilka linii autobusowych P.K.D. Przewiduje się, że w okresie perspektywy liczba linii autobusowych znacznie się zwiększy. Projektowane jest utrzymanie przyszłego dworca autobusowego przy głównym dworcu P.K.D., natomiast baza autobusowa przewidziana jest w północno - wschodniej części miasta. Na terenie dawnego placu wyscigowego znajdującego się w południowej części miasta - przewiduje się urządzenie lokalnego lotniska komunikacyjnego.

Układ komunikacji wewnętrznej jest stosunkowo przejrzysty. Globalna powierzchnia ulic i placów jest jednak w Piotrkowie nadmierna w stosunku do liczby mieszkańców. Istniejące ulice są ponadto zbyt wąskie i przecięzione komunikacją zewnętrzną.

Nawet mimo istniejących 10 placów Piotrków nie posiada właściwego placu do zebrań ludności.

W planie perspektywnym zasadniczym zamierzeniem mającym na celu usprawnienie komunikacji wewnętrznej będzie wydzielenie ruchu tranzytowego i zorganizowanie właściwych połączeń z tym ruchem.

Dotychczasowe arterie miejskie zostaną zasadniczo zachowane w planie perspektywnym, jak również szachownicowy układ ulic mieszkaniowy.

Na istniejących terenach osiedlonych projektuje się likwidację niektórych ulic o ślepych przebiegach przekształcając je inne na ciągły pieszo.

Istniejący plac przy P.D. będzie częściowo zabudowany.

W związku natomiast z projektowanym znaczącym powiększeniem terenów osiedlonych, projektowane są nowe połączenia między ośrodkami mieszkaniowymi, a przemysłem oraz wykształ-

- 2/5 -

onia kilka placów organizujących nowe działnice mieszka-
niowe. Również nowe tereny przemysłowe i składowe otrzymają
dogodne połączenia drogowe ze wszystkimi dzielnicami miasta.
Na terenach osiedleńczych przewidziane są obwoznice o jasno
wykreszonym przebiegu. -

Dla obsługi ludności przez komunikacje masową - uruchomiono
ostatnio linię autobusową miejską z Arcoza kolejowego do
Bagań łączącą Śródmieście z Zakładami Przemysłowymi
oraz terenami wypoczynkowymi. -

W planie perspektywicznym postuluje się zagęszczenie linii
autobusowych dla dogodnego powiązania terenów osiedleńczych
z Zakładami Przemysłowymi.

Określenie terenów potrzebnych dla obsługi samochodów przy-
jęte zostało na bazie obowiązujących normatywnych urbanistycz-
nych, które jednak wydają się w zasadzie zbyt niskie, jeśli
szło o to, że w Polsce do 1975 r. dokona się prawdopodobnie
przełom motoryzacyjny i liczba samochodów na 1000 mieszkań-
ców zbliży się do istniejącej obecnie w większości krajów
europejskich.

Zakłada się, że samochody służbowe i indywidualne
garażowane będą głównie w garażach przyfabrycznych i przy-
domowych. Ponadto przewiduje się sieć 6 garaży rejon-
owych. Możliwe zapotrzebowanie terenów na ten cel wyniesie
całkowicie 2,4 ha.

Przewiduje się sieć stacji obsługi wozów zarówno
miejskich, jak i przyjeżdżających, rozlokowanych głównie
przy arteriach tranzytowych. Potrzebne na ten cel tereny
wyniosą całkowicie 0,5 ha.

Autobusy miejskie będą w zasadzie korzystały z zajez-
dni P.K.S. zlokalizowanej w północno - wschodniej części
miasta, co zmniejszy bieżące i przyszłe przebiegi.
Parkingi zajmą łącznie całkowicie 1,3 ha terenów.

Administracja o zasięgu pozalokalowym:

Jakkolwiek administracja o zasięgu pozalokalowym stanowi
obecnie jedną z funkcji miastotwórczych Piotrkowa, przewi-
duje się w okresie perspektywnym znaczne zwiększenie roli
miasta jako ośrodka organizującego znaczne zaplecze rolnicze

- 26 -

T A J N E

i częściowo przemysłowe. Grupując się wokół Piotrkowa miejscowości uprzemysłowione obejmują między innymi Moszczenicę, Ole Krzysztoforsk., Niechcice, Kozprsc, Olbórz i Julejów. Jakkolwiek bezpośrednio powiązania produkcyjne nie istnieją pomiędzy poszczególnymi zakładami, łączność gospodarstwa zaznacza się w rańnie zarówno w fakcie, że przemysł terenowy głównie spożywczy zlokalizowany w w-w miejscowościach pracuje, w znacznej mierze dla potrzeb Piotrkowa, jak i w usługach świadczonych przez główne miasto ukłndu w zakresie magazynowania i dystrybucji towarowej. Jeszcze silniejsze powiązania i dystrybucji towarowej. Jeszcze silniejsze powiązania widoczne są z zapleczem rolnym, zwłaszcza w zakresie dostaw produktów rolnych dla miasta i obsługi techniczno - gospodarczej świadczonej przez zakłady i instytucje znajdujące się na terenie Piotrkowa.-

W okresie perspekty licznym przewiduje się realizację szeregu inwestycji związanych z rolą jaką Piotrków będzie odgrywał, jako ośrodek o znaczeniu ponadpowiatowym. Nowy budynek Prezydium Miejskiej Rady Narodowej przewidziany jest przy skrzyżowaniu ulic Słowackiego i Sienkiewicza. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej pozostanie w myśl planu w dotychczas zajmowanym obiekcie. Budynek zajmowany dotychczas przez Prezydium Miejskiej Rady Narodowej przystosowany dla celów biurowych, zajęty, będzie przez Związki Zawodowe i Partię. Ponadto przewidzi na jest rozbudowa istniejącego przy zbiegu ulic Słowackiego i Sienkiewicza budynku poczty dla potrzeb innych instytucji wybudowany będzie w dalszych latach na terenie śródmieścia biurowiec. Globalne zatrudnienie w instytucjach i przedsiębiorstwach związanych z obsługą zapleczka przekroczy 2.000 osób.

Nie bez znaczenia dla rozwoju miasta będzie również rozwój ośrodka turystyki nie tylko w skali województwa, ale również częściowo i krajowej. Piotrków z zachowanymi w dobrym stanie zabytki jak Stare Miasto, Zamek, Klasztor Bernardynów

- 27 -

i t.d. stanowi kują atrakcję turystyczną. Wączy się to z istniejącymi w Julejowie zabytkami i trasą turystyczną - wysocką, nad Pilicą. W okolicy tym znajdują się takie miejscowości jak Litów, Prądzów, Julejów, Podklasztorze, Pieczary nad Pilicą, Józefów, Niebieskie Źródła, Inowódz i Spała.

Konwój turystyki przewodzi się do rozbudowy usług hotelarskich. Związku z tym przewiduje się budowę 2 nowoczesnych hoteli z których jeden zlokalizowany będzie przy ul. Sienkiewicza, a drugi na terenie Starego Miasta. Istniejące obecnie obecnie dwa hotele ulegną likwidacji.

9. Mieszkalnictwo

Substancja mieszkaniowa na terenie Piotrkowa obejmuje łącznie 1.860 budynków mieszkalnych, składających się z 21.606 izb. Średnie zagęszczenie wynosi 2 osoby na izbę. czyli stosunkowo mało, nawet biorąc pod uwagę że w runku mieszkaniowo panujące w miastach województwa łódzkiego. Budownictwo mieszkaniowe na terenie Piotrkowa dzieli się na kilka wyraźnie odcinających się typów. Stare Miasto w obrębie dawnych murów miejskich posiada wyrazne oblicze, charakteryzujące się nadmierną gęstością zabudowy, przeważnie trzy-kondygnacyjną. Część miasta położona na wschód od Starego Miasta do ulicy Curie i Skłodowskiej posiada zabudowę kapitalistyczną, typową dla przełomu XIX i XX wieku, głównie II i III kondygnacyjną.

Na zachód od zespołu staromiejskiego, na terenie właściwego Źródleńca ciągnie się najbardziej reprezentacyjna zabudowa, trzykondygnacyjna pochodząca z końca XIX wieku. Podobny charakter posiada zabudowa ulicy Bieruta, biegnącej w kierunku południowym. Reszta budownictwa okresu międzywojennego, o charakterze willowym upalsowało się przy ul. Mickiewicza t.zw. Krygierówka, oraz częściowo przy ul. Żeremskiego, Górnej i Nowej. Dla całego niemal Piotrkowa charakterystyczna jest obrzeżna obudowa bloków z pozostawieniem wnętrza na uprawę warzywniczą.

- 28 -

Stan zabudowy mieszkaniowej jest znaczący. Przyjmuje się, że oprócz prowadzonych obecnie robót konserwacyjnych na 15 istniejącej zabudowy mieszkaniowej, a także na 1,000 izb, będzie to koniec okresu perspektywnego na skutek złych warunków technicznych, a ponadto licznych 1,000 izb będzie miało miejsce wyburzenia i związku z koniecznością regulacji miasta.

Znaczące należy, że liczba ta jest b. niską i możliwa będzie do osiągnięcia jedynie dzięki b. ogólnemu projektowaniu wyburzenia dla celów regulacyjnych.

Widzi się to ze statystycznie uśrednionym charakterem istniejącej zabudowy. Zakłada się więc, że zabudowa mieszkalna w mieście wynosi 17.000 izb. Przyjmując średnią gęstość zaludnienia budynków, odpowiednio na 1,8 mieszkańca na izbę otrzymujemy, ogólną liczbę na 30,600 osób, które w okresie perspektywnym będą mogły mieszkać w zabudowie mieszkaniowej istniejącej. dalszych bardziej szczegółowych obliczeniach zróżnicowano liczbę mieszkańców przy badaniu na 1 izbę odpowiedniego budownictwa w zależności od strefy miasta. Budownictwo indywidualnym przyjęto niżej średnią gęstość zaludnienia, a w nowym budownictwie blokowym stosunkowo wyższą.

Różnica gęstości zaludnienia wypadły więc nieco różne w zależności od charakteru przewidywanej zabudowy, odpowiednio w budynkach w danej dzielnicy.

Nowe budownictwo będzie miało ponieść na 33,500 mieszkańców. Dla nowego budownictwa przyjęto średnią gęstość zaludnienia na izbę 1,3, prowadzącą również pewne odchylenia w zależności od charakteru zabudowy poszczególnych dzielnic. Sytuacja dla całego miasta ilustruje następująca tabela:

- 29 -

	Liczba izb	Liczba mieszkan ców	Średnie zaludnie nie, - miesz. izba
stan istniejący	21,666	47,786	,
bud. na objętych	16,300	9,700	1,6
Nowo bud. w okresie	31,200	40,600	1,3
stan u. koniec okresu	47,966	70,086	1,5

Liczba nowych izb to budowania w okresie peribektywicz-
4,700, tak jak, że prawdopodobnie nie będzie mogła
być zrehabilitowana całkowicie do 1975 r i dlatego o całości
być uwzględniona za mieszkalną.

Względnienie pomiarów nowego budownictwa mieszkaniow-
wego i struktury peribektywicz-4,700, tak jak, że prawdopodobnie nie będzie mogła
być zrehabilitowana całkowicie do 1975 r i dlatego o całości
być uwzględniona za mieszkalną.

Względnienie pomiarów nowego budownictwa mieszkaniow-
wego i struktury peribektywicz-4,700, tak jak, że prawdopodobnie nie będzie mogła
być zrehabilitowana całkowicie do 1975 r i dlatego o całości
być uwzględniona za mieszkalną.

Względnienie pomiarów nowego budownictwa mieszkaniow-
wego i struktury peribektywicz-4,700, tak jak, że prawdopodobnie nie będzie mogła
być zrehabilitowana całkowicie do 1975 r i dlatego o całości
być uwzględniona za mieszkalną.

Względnienie pomiarów nowego budownictwa mieszkaniow-
wego i struktury peribektywicz-4,700, tak jak, że prawdopodobnie nie będzie mogła
być zrehabilitowana całkowicie do 1975 r i dlatego o całości
być uwzględniona za mieszkalną.

Względnienie pomiarów nowego budownictwa mieszkaniow-
wego i struktury peribektywicz-4,700, tak jak, że prawdopodobnie nie będzie mogła
być zrehabilitowana całkowicie do 1975 r i dlatego o całości
być uwzględniona za mieszkalną.

Problem nowych terenów mieszkaniowych rozwiązany
został przez rozwiniecie miasta w pierwszym rzędzie w
kierunku północno - zachodnim. Rozbudowa na zachód od
torów kolejowych, pomimo naturalnych tendencji rozwojo-
wych w tym kierunku nie wydaje się właściwą, gdyż wobec

- 30 -

trudności z przekroczeniem linii kolejowej, bieżącej w
jednym kierunku z zabudową niżej, otrzymaliśmy w dalszej
przyszłości miasto przewidziane w tym celu do przebudowy
budowlanej.

Odbiór największa rozbudowa w kierunku południowym nie
wydaje się celowa, gdyż przy przebiegających w kierunku
wielkich ośrodkach przemysłowych, tereny te mogą
zostać nie wykorzystane i w tym celu należy prze-
budować lokalizację w kierunku północnym i południowym miasta
w kierunku północnym i południowym, a nie w kierunku
wielkich ośrodków przemysłowych, aby ograniczyć zabudowę w kierunku II
jako nieekonomiczną. Celowość, bilans terenu i mieszkanie-
wch i ich wyliczenie przedstawi następująca tabela:

Jednostki strzefów w procentach, m po zielelności

	<u>stan obecny</u>	<u>okres perspektywny</u>
I i II	8,5	3,4
III	17,1	42,1
IV		44,5

razem 99,7 99,9

Zagadnienie terenów pod budownictwo indywidualne pro-
jektowane zostało ze szczególną starannością. Wzrost nie-
wielki, ale gęstość i tereny gospodarczego budują budowę
o rozwoju budowlanym indywidualnym, w tym celu zabudowę
nowy element to indywidualnej linii rozwojowej urbanist-
ki polskiej.

Problemy budowlane formy mieszkalne wyjątkowo, czy też
mieszkalne indywidualne jest stosunkowo stary. Za niską za-
budowę indywidualną, przemawiają zarówno celeby strukturalne
jak i społeczne. Budowa taka jest jednak stosunkowo b.
droga. Należy na uzbrojenie rozległych terenów w kierunku
kanalizacja, elektryczność, gaz, telefon i t.d. na ekono-
mizację ich nie ulic, tramwaje i t.d. oraz wyso-
skosność w sieci usług /sklepy, punkty usługowe, szkoły,
klubki i t.d. są przy ekstenywny zabudowie o wiele
wyższe na mieszkalca niż przy zabudowie intensywnej.

W tym czasie budo mieto indywidualnie na terenach niekomplet-
nie uzbrojonych i nie wyposażonych w pełną sieć usługową
o nielicznej gęstości mieszkań i zaparkowanych samochodów
byłoby to jednak nie do zaakceptowania w tej sytuacji. Budo mieto in-
dywidualnie lansowane jest głównie w krajach bogatych, w
wielu z nich zwłaszcza angielskich, gdzie problem konstrukcji
miejscowości mieszkalnych ma różny aspekt, następstwa i trybienia
wielu innych warunków społecznych.

Warunki budowania w tym czasie w Polsce miały
być takie same jak w tych czterech państwach - komunistycznych.
W tym czasie nie było jeszcze w Polsce systemu gospodarki planowej
i nie było jeszcze takiego systemu, jak w tych państwach, gdzie
budowanie miało być w pełni podporządkowane planowi państwa.
W tym czasie w Polsce nie było jeszcze takiego systemu, jak w tych
państwach, gdzie budowanie miało być w pełni podporządkowane
planowi państwa. W tym czasie w Polsce nie było jeszcze takiego
systemu, jak w tych państwach, gdzie budowanie miało być w pełni
podporządkowane planowi państwa.

Strefa średniojaka występuje w związku z tym po obu
stronach nowoprojektowanej art. 111 białogrodzkiej z jednej
strony, która stanowi białogrodzki odcinek komunikacyjny
miasta. Strefa ta ograniczona jest od strony północnej
i południowej arterią komunikacji szosową i południową
art. 111 białogrodzkiej, a od strony północno-wschodniej
art. 111 białogrodzkiej. Strefa ta obejmuje tereny na północ od
art. 111 białogrodzkiej, a także tereny na południe od art. 111
białogrodzkiej. Strefa ta obejmuje tereny na północ od art. 111
białogrodzkiej, a także tereny na południe od art. 111 białogrodzkiej.
Strefa ta obejmuje tereny na północ od art. 111 białogrodzkiej,
a także tereny na południe od art. 111 białogrodzkiej.

strefa średniojaka	58,5 ha
" miejska	11,8 "
" podmiejska	187,5 "
Razem	358,4 ha

- 32 -

Teraz, mieszkaniowa miasta zostali pozielona na 10 jednosc
tek: starych, porzeczonych, mieszkajacych w ubozymi komu-
nitie ja ni. bezar porzeczonych, je zostek ustelony
zostak w oparciu o tu la lot, jezycie, czakac nalar lanych
i el teni, porzeczonych, al terend, je zostak b talo no-
itad, a no zostak, w otarowa, a 5 no je naj, w rze.

Loz, jezycie, je substencji ni, w rze, jezycie, w komu-
je zostak, al, jezycie, jezycie, jezycie, jezycie.

Lp.	Lokalizacja	Teraz, mieszka- niowc	J e f y			
			I	II	III	IV
1	Stare miasto	31,	-	-	11,6	19,6
2	Stare miasto	7,	-	-	-	7,2
3	Wzrostowic	40,0	5,0	5,0	11,0	-
4	Pielice	42,1	4,8	-	1,2	-
5	Wzrostowic	1,5	11,5	0,0	1,0	-
6	Mita	5,0	10,0	5,0	1,0	-
7	Wzrostowic	54,6	40,1	9,8	5,0	-
8	Osowa	31,0	21,0	10,0	-	-
9	Mitk	5,0	11,0	2,0	1,0	-
10	Wzrostowic	40,3	11,0	0,5	11,4	6,5
	razem	358,4	146,5	41,0	11,8	58,3

I Stare Miasto

I Stare Niogo

Wszególn.	ten dostępny ha	tereny pod zastawę w miejscach miejscowości ha	tereny pod leg. zmianie miejscowości ha	stan pow. w ha	stan pow. w ha	Zapob. trzeb. na o. terze ha
Strefa I	-	-	-	-	-	-
" II	3,0	-	3,0	-	-	-
III	11,5	11,0	0,5	11,5	11,5	-
IV	10,4	10,4	-	10,4	10,4	3,9
Inne tereny	3,0	10,0	3,3	4,3	14	5,0
razem	55,4	46,0	8,0	25,4	100	8,9

II Bródni-rodzie

Wszególn.	ten dostępny ha	tereny pod zastawę w miejscach miejscowości ha	tereny pod leg. zmianie miejscowości ha	stan pow. w ha	stan pow. w ha	Zapob. trzeb. na o. terze ha
Strefa I	2,0	-	2,0	-	-	-
" II	1,5	-	2,0	-	-	-
" III	3,0	-	3,0	-	-	-
" IV	5,0	5,0	-	5,0	39,6	57
Inne tereny	46,0	18,0	28,0	6,3	43	8,5
razem	58,5	23,0	35,0	50,5	100	35,0

- 34 -

III. Zwolnienie 47 ha							
Szczegół	Stan istniejący w ha	Tereny po zostających w dotychczasowym użytkowaniu w ha	Tereny po legającym zmianie użytkowania w ha	Stan perspektywiczny			Zapotrzebowanie na nowe tereny pow. w ha
				Pow. w ha	m	M	
1	2	3	4	5	6	7	8
Strefa I	12,0	-	12,0	3,0	55,6	-7	3,0
" II	3,0	2,0	3,0	2,0	35,7	-4	-
" III	14,6	4,0	10,6	35,0	23,6	75	31,0
" IV	-	-	-	-	-	-	-
Inne tereny	26,0	5,0	21,0	7,0	-	14	2,0
Razem	47,0	11,0	36,0	47,0	-	100	36,0

IV. Późno 70 ha							
1	2	3	4	5	6	7	8
Strefa I	8,0	4,0	4,0	24,8	55,6	37	0,8
" II	4,0	-	4,0	-	-	-	-
" III	4,0	4,0	-	3,8	3,6	35	19,8
" IV	-	-	-	-	-	-	-
Inne tereny	54,0	0,4	33,6	21,4	-	8	1,0
Razem	70,0	8,4	41,6	70,0	-	100	41,6

- 35 -

V Krygi er ó w k a

24 ha

1	2	3	4	5	6	7	8
Strofa I	6,0	6,0		14,5	55,6	60	8,5
" II	1,0	-	10	6,0	35,7	24	6,0
" III	-	-	-	1,0	23,6	4	1,0
" IV	-	-	-	-	-	-	-
Inne tereny	17,5	3,0	14,5	3,0		1	-
razem	24,5	9,0	15,5	24,5		100	15,5

VI H u t a

35 ha

1	2	3	4	5	6	7	8
Strofa I	5,0	4,0	1,0	16,0	55,6	46	17,0
" II	2,0	0,0	-	5,0	35,6	14	3,0
" III	4,0	4,0	-	4,0	23,6	1	-
" IV	-	-	-	-	-	-	-
Inne tereny	4,0	10,0	14,0	10,0		28	-
razem	35,0	0,0	15,0	35,0		100	15,0

- 36 -

VII Z o b e d a

Tereny podlegające w tym roku do likwidacji	Tereny podlegające w tym roku do likwidacji pow.w ha	Tereny podlegające w tym roku do likwidacji pow.w ha	Tereny perspektywiczne		Zapotrzebowanie na nowe tereny pow.w ha
			pow.w ha	%	
I	1,0	4,5	40,1	56,6	30,1
II	6,0	4,0	9,5	39,7	5,5
III	5,0	5,0	5,0	27,6	-
IV	-	-	-	-	-
Inne tereny	59,0	13,8	35,9	7,9	4,1
razem	6,0	40,0	41,7	60,5	41,7

VIII Z o b e d a

Tereny podlegające w tym roku do likwidacji	Tereny podlegające w tym roku do likwidacji pow.w ha	Tereny podlegające w tym roku do likwidacji pow.w ha	Tereny perspektywiczne		Zapotrzebowanie na nowe tereny pow.w ha
			pow.w ha	%	
I	10,0	10,0	11,0	55,6	11,0
II	3,0	3,0	10,0	35,7	7,0
III	-	-	-	-	-
IV	-	-	-	-	-
Inne tereny	30,5	14,5	18,0	14,5	-
razem	43,5	27,5	41,0	45,5	18,0

- 37 -

Klasa	Liczba działek ha	Tereny posiadane w całości ha	Tereny podlega- jące zmianom ha	Stan posiadania			Zaplecze budowlane ha
				ha	m	dz	
Klasa I	4,1	-	4,5	11,0	57,6	15	11,0
" II	4,0	3,0	3,0	3,0	35,7	3	-
" III	-	-	-	1,0	23,6	17	10,0
" IV	-	-	-	-	-	-	-
Inne tereny	52,5	35,5	10,0	37,0	-	30	1,5
razem	64,0	38,5	17,5	51,0	116,9	65	24,5

Klasa	Liczba działek ha	Tereny posiadane w całości ha	Tereny podlega- jące zmianom ha	Stan posiadania			Zaplecze budowlane ha
				ha	m	dz	
Klasa I	5,0	1,0	4,0	15,9	55,6	30	14,9
" II	2,0	-	2,0	6,9	35,7	1	6,5
" III	-	-	-	0,4	23,6	39	20,4
" IV	-	-	-	6,5	39,6	1	6,5
Inne tereny	45,5	1,0	44,3	5,2	-	7	2,0
razem	52,5	2,0	50,3	35,5	154,5	78	50,3

- 38 -

Wzrost terenów mieszkaniowych został obliczony oddzielnie dla poszczególnych jednostek. Ponieważ równocześnie opracowywane są plany szczegółowe dla niektórych części miasta, wzrost terenów mógł być obliczony stosunkowo dokładnie, nie tylko na miejscu przy posługiwaniu się jedynie nie normatywnymi.

Dotyczy to zwłaszcza terenów podlegających przebudowie. W ustaleniach o charakterze innych terenów, nie objętych planami szczegółowymi, posłużono się zasadami normatywnymi, wdrożając jednak odpowiednie poprawki, wynikające z doświadczeń z terenów dotychczasowych.

Zasadniczym elementem wyjściowym była intensywność zabudowy, oraz liczba izb przypadająca na 1 ha terenów mieszkaniowych, wliczając w to usługi szalone i powierzchni lokalnych.

Gęstość zaludnienia wprowadzono przyjmując średnio 1,3 mieszkańca na izbę w nowym budownictwie. Budownictwie indywidualnym wprowadzono jednak nieco niższy wskaźnik, wynikałoby stąd pewne różnice związane z charakterem zabudowy poszczególnych zespołów.

Dane dotyczące zabudowy istniejącej pochodzą z inventaryzacji mieszkaniowej podrelniej.

Wyniki przeprowadzonych obliczeń, obejmujące zarówno tereny podlegające przebudowie, jak i nowe tereny mieszkaniowe, podaje następująca tabela:

Strefa	Stan istniejący		okres perspektywy		
	ha	m ² mieszk. miesz.	ha	m ² mieszk. miesz.	ha
I	187,38	26924	19,390	187	86,0
II	93,9	46,69	10,110		21,800
III	35,17	42,73	8,230	113	4090
IV				58	34,5
razem	316,47	47,730	358		67,000

- 39 -

Rozmieszczenie ludności
=====

Lp.	Jednostka	Pow. w ha i strefa	Stan istniejący		Ubytki izb	Adepcje		Nowe budownictwo		Stan na koniec okresu	
			Izb	wieszknoc ^{kw}		Izb	wieszknoc ^{kw}	Izb	wieszknoc ^{kw}	Izb	wieszknoc ^{kw}
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Stare Miasto	55ha III i IV	2,649	13982	1200	4450	8000	2310	3000	6760	11000
2	Szródmieście	58ha IV	3,298	2887	1330	1370	3550	6500	8450	8470	12000
3	Wyzwolenie	47 ha I i III	6,170	13576	1030	5140	9250	980	1280	6120	10500
4	Północ	70 ha I i III	580	1265	100	400	960	6300	9030	7430	10000
5	Krygierówka	24 ha I II i III	450	988	70	300	760	980	1270	1200	2000
6	Hute	35 ha I, II i III	1810	3990	320	1500	2500	130	250	1690	2500
7	Zoochód	82 ha I, II i III	1763	3890	260	1500	3000	1920	2500	3420	5500
8	Górna	45 ha I i II	820	1825	100	640	1150	650	850	1290	2000
9	Perk	62 ha I, II III	380	384	260	120	210	3300	4290	3420	4500
10	Południe	52 ha I, II i III	680	1496	500	180	320	7440	9600	7620	10000
	Ogółem		21,606	47,736	5,250	16,300	29,700	31,220	40,600	47,580	70,000

- 40 -

okazniki gęstości zbudowania wynikają z powyższego są, odnośnie III i IV strefy zgodne z normatywami, natomiast znacznie niżej w odniesieniu do strefy I i II, przesłidzonej głównie pod tarornictwo indywidualne. Przyczyną tego jest fakt, że w ramach terenów objętych tą strefą mieszczą się znaczne partie zajęte obecnie a i w perspektywie pod zabudowę zagrodową (strefa "O"), których przedstawienie nie dało się wyodrębnić w skali planu ogólnego.

10. Zieleni i tereny sportowe

Miasto obecnie posiada stosunkowo obszerne tereny zieleni, zarówno urządzonej, jak i nieurządzonej, pokrywające głównie w terenach zainteresowania miejskiego 105,22 ha, czyli średnio ca 23 m² mieszkania. Jakkolwiek wskaźnik ten jest w stosunku do innych miast polskich raczej wysoki rzeczywistość sytuacja jest nieco mniej korzystna. Tereny zielone reprezentuje w pierwszym rzędzie park miejski, założony w 1919 r., zlokalizowany na południowym obrzeżu dzielnicy mieszkaniowych. Niezbyt fortunną lokalizacją zmniejsza w sposób dość znaczny przydatność parku, jako miejsca wypoczynku dla mieszkańców miasta. Tródmieście natomiast nie posiada większych masywów zieleni. Jedynymi większymi skłapieniami są: szeroki pas zieleni ciągnący się wzdłuż ulicy Szewackiego, skwer przed dworcem kolejowym i szabo zresztą sadzawiony obszerne plac. Niepodległości, ciągnący się wzdłuż rzeki Strawki u stóp Starego Miasta.

Większym rezerwatem brzoewostanu są omonterze o łącznej powierzchni 17,34 ha skłapione w północnej części miasta. Natomiast pracownice ogrody działkowe zajmujące łącznie powierzchnię 56 ha są przeważnie rozproszone, zajmując w znacznej mierze niezabudowane wnętrza bloków mieszkalnych.

Lasy znajdują się w kierunku północno-wschodnim i północno-zachodnim, w odległości ca 3,5 km od terenów zabudowania miejskiego. Natomiast poważnym elementem wzbogacającym tereny zielone Piotrkowa jest jezioro Bagań o powierzchni ca 4,63 ha z urządzeniami sportowo-plażowymi.

-46-

W planie perspektywicznym przewidziana jest znaczna zwiększenie powierzchni zieleni urz. zonej. Ilość rozbudowy istniejącego parku przewiduje się urządzenie drugiego parku w miejscach wytworzonych przez przylające się arterie komunikacji zewnętrznej 166A - Cichok i Przesawa - Słusk oraz trzeciego w części północnej na terenie przewidzianego do likwidacji omentarza. Ponadto nad jeziorem Bagał planuje się urządzenie większych terenów sportowych i rekreacyjnych, położonych w niewielkim parku kultury. Wreszcie przewiduje się urządzenie pasów zieleni wzdłuż arterii biegnących dolinami obydwu rzeczek, ze względu na nieprzydatność tych gruntów dla celów budowlanych.

Pasy zieleni o charakterze izolacyjnym przewidziane są również wzdłuż torów kolejowych, ważniejszych arterii komunikacyjnych i pomiędzy zakładami przemysłowymi, a terenami mieszkaniowymi. Klasy terenów zielonych wcinające się w zabudowę miasta winny zapewnić mieszkańcom korzystniejsze warunki zdrowotne.

Plan przewiduje uporządkowanie terenów pracowniczych ogrodów działkowych, obecnie porzucanych chaotycznie między zabudowę mieszkaniową. Tereny te w większości wypadków potrzebne są pod budownictwo mieszkaniowe. Zespoły ogrodów działkowych powstaną w osiedla miejscowych, co zapewni możliwie stosunkowo łatwego dojazdu z dzielnic mieszkaniowych. Tereny te, zwłaszcza położone w południowo - zachodniej części miasta pomylane są również częściowo jako pasy izolacyjne i ewentualna rezerwa terenowa pod przyszły "poza-perspektywiczny" rozwój przemysłu.

Tereny przeznaczone na omentarze zostaną powiększone przez urządzenie nowego omentarza w południowo-wschodniej części miasta. Równocześnie likwidując niegdyś stary omentarz w północnej części miasta.

Rozwój terenów zielonych w planie perspektywicznym ilustruje następująca tabela:

- 42 -

Zielen w terenach zainwestowania

Lp.	Nazwa	Istniejący w m. Miast. St.	Czyłkowate powierzchni		
			ha.	%, miast. St.	
	Parki i zielonca	31,38	6,57	05	1,9
	Prac. ogrody i ni z				
	Kowce	56,00	11,73	44	6,3
	Zmieszane	17,04	3,74	8	4,0
	W sumie	105,2	22,04	157	2,5

Powyższe liczby zgodne są zasadniczo ze składowkami urbanistycznymi dla miast tego typu.

Planie zakłada się pewne zielonizację w granicach administracyjnych miasta, jeżeli czasem od strony północno - wschodniej dolina lasu zbliży się do terenów zainwestowania miejskiego. Z istniejących dwóch boisk sportowych nie przewidziano ich likwidacji. Natomiast przewidziane jest urządzenie trzech nowych boisk, tak, że w sumie miastek będzie posiadać 4 boiska. Centralne boisko porożone jednocześnie z innymi urządzeniami sportowymi powstanie na północ od Starego Miasta. Drugie boisko powstanie na południe od istniejącego parku miejskiego i będzie w swojej części stanowiło jego przedłużenie. Z dalszych boisk jedno powstanie na wachlarz od osiedla Zielonka, a jedno w zachodniej części miasta, na drugiej stronie torów kolejowych.

Ponadto urządzenia sportowe w mieście uzupełni hala sportowa, którą stanowi będzie istniejący obecnie budynek PZT, po odpowiedniej przebudowie, urządzenia do sportów wodnych nad jeziorem Bagaż i kryty basen projektowany w ramach zakładu kąpielowego przy ulicy Dąbrowskiego i Ogrodowej.

11. Tereny składowe

Istniejące na terenie miasta magazyny, są w zasadzie

- 43 -

niezależnej od planów obsługi mieszkań miasta. Zabrakło do uruchamiania terenów obsługi, jakoby wprowadzić, co najmniej, licznik tej sieci na obszar Agencja i materiałów bitumicznych z których tylko o 2000 m² powierzchni 0,97 ha. Wskazano, że nie ma bezpośredniego związku między licznikiem a powierzchnią, natomiast 1000 m² powierzchni na obszarze powiatu, co jest j. e. terenami 2, 1 ha.

Wzrost na terenie Piotrkowa znajduje się 25 magazynów, nie licząc magazynów wyciekowych, składowanych na terenie w składzie wyciekowych i składowanych w składzie składowych. Wskazano, że pojemność magazynów wynosi 13,790 m³, a obliczenia wykazują, że pojemność nie związana z obsługą miasta 17,000 m³. Wskazano, że obecnie 4,77 m³ terenów składowych na 1 mieszkalca.

Istniejące magazyny mieszczą się na ogół w dawnych budynkach fabrycznych, małych i w większości typów nieprzystosowanych do potrzeb magazynowania. Należy, że jednak przy pewnych nakładach będą mogły być w znacznej mierze adaptowane.

Tereny składowe znajdują się głównie w południowej części miasta, wzdłuż torów kolejowych, na północ i południe od ul. Kościelca, oraz w pobliżu arterii tranzytowych. Powna liczba jest również rozrzucona w sposób chaotyczny wzdłuż zabudowy miejskiej.

W planie perspektywicznym przewiduje się gruntowną przebudowę i uporządkowanie terenów składowych na terenie miasta. Braku obowiązujących normatywnych poleceń oparto się przy tym na normach budowlanych przytoczonych w pracy S. Dawidowicza "Planowanie miast" oraz na normach, wach wypracowanych przez poszczególne resorty. Zwrócono ponadto pod uwagę Projekt Normatywów Urbanistycznych dla Terenów Przemysłowych i Składowych, opracowany przez Instytut Urbanistyki i Architektury. W opracowaniu niniejszym wzięto w zasadzie pod uwagę jedynie magazyny związane z obsługą miasta. Zakłada się, że magazyny przemysłowe i inne związane z funkcją Piotrkowa jako ośrodka regionalnego rozbadawane będą na terenach przemysłowych.

-44-

Jedynie istniejące liczne na całym materiale budowlanych
nie znajdujące się na terenach wyznaczonych zostały również
uwzględnione.

Dla potrzeb mieszkańców miasta przewiduje się nastę-
pujące urządzenia: siedem punktów detalicznej sprzedaży
opaku, zaminat istniejącej sieci, przy równoczesnym zmniej-
szeniu powierzchni niektórych obiektów. Istny planem po-
większeniu ilości punktów sprzedaży opaku wzięto pod uwagę
połączenie urządzeń pomiarowych miasta, jak i liczby ludności
oraz fakt, że istniejąca sieć jest niewystarczająca w stosunku
do obecnych potrzeb. Jednocześnie jednak należy pamiętać, że w
okresie perspektywowym znacznie więcej miasta będzie korzysta-
ła z sieci ogólnomiejscowej adalacyjnej, a sieć gazowa zostanie
znacznie rozbudowana.

Dla obiektów benzyny przy stacjach benzynowych środki
do oszczędności, przy niskim zapotrzebowaniu nowych toronów,
które w bilansie toronów składowych nie zostały uwzględnione

Liczba składowiska nie szkosi i odpadków ulicznych zostanie
powiększona do 3000.

W planie perspektywowym przewiduje się budowę siennia-
czarki dla pełnej obsługi potrzeb magazynowych na tym od-
dziale. Zakłada się, że roczne zużycie sienników wynosi 150 kg
rocznie na głowę ludności, przy czym zakup bezpośrednio u
producentów wchodzi do cery. Przewiduje się dalej, że 1/3
ogólnej ilości sienników będzie przechowywana w siennia-
czarkach, a reszta w siennicach prywatnych i w magazynach
poszczególnych instytucji. Obecny powiększony potrzeby magazy-
nowe sienników wyniosły 2.600 ton.

W myśl ustaleń komisji powołanej przez Ministerstwo
Handlu Wewnętrznego, Ministerstwo Rolnictwa i Ministerstwo
Budownictwa Miast i Osiedli przechowywanie sienników winno
odbywać się w sienniczarkach, celem zmniejszenia procentu
odpadków. Opracowany przez w/w komisję projekt powtarzalnej
sienniczarki przewiduje pojemność typowego obiektu 600 ton
i wymiary 80 x 60 m.

-44-

Jedynie istniejące liczne na anyny materiałów budowlanych
na jej obszarze są na terenach wyszczególnionych zostały również
uwzględnione.

Dla potrzeb mieszkańców miasta przewiduje się nastę-
pujące urządzenia: zwiększyć punktów detalicznej sprzedaży
opaku, zamiat istniejące: szpecola, przy równoczesnym zmniejsze-
nia poierzchni niektórych składow. Przy danym po-
większeniu ilości punktów sprzedaży opaku wzięto pod uwagę
nie tylko zmniejszenie powierzchni miasta, jak i liczby ludności
oraz fakt, że istniejąca sieć jest niewystarczająca w stosunku
do obecnych potrzeb. Uwzględniono jednak jednocześnie, że w
okresie perspektywowym znaczna część miasta będzie korzysta-
ła z sieci ogólnomiejscowej szpecolowej, a sieć gazowa zostanie
znownie rozbudowana.

Dla składow benzyny przy stojach benzyna jest przewidziano
do czterech, przy całkowitym zapotrzebowaniu nowych terenów,
które w bilansie terenów składowych nie zostały uwzględnione

Liczba składow nie szpecol i odpadków ulitychych zostanie
powiększona do 1000.

planie perspektywowym przewiduje się bulowe ziemni-
czarki dla pełnej obsługi potrzeb magazynowych na tym od-
dziale. Zakłada się, że konsumpcja ziemniaków wyniesie 150 kg
rocznie na głowę ludności, przy czym zapas bezpośrednio u
producentów szpecoluje do sera. Przewiduje się dalej, że 1/3
ogólnej ilości ziemniaków będzie przechowywana w ziemniaczarkach,
a reszta w plwnicach prywatnych i w magazynach
poszczególnych instytucji. Obec powyższego zapotrzebowania magazy-
nowe Piotrkowa wyniosą c 3.600 ton.

W myśl ustaleń komisji powołanej przez Ministerstwo
Handlu Wewnętrznego, Ministerstwo Rolnictwa i Ministerstwo
Budownictwa Miast i Osiedli przechowywanie ziemniaków winno
odbywać się w ziemniaczarkach, celem zmniejszenia procentu
odpadków. Opracowany przez w/w komisję projekt powtarzalnej
ziemniaczarki przewiduje pojemność typowego obiektu 600 ton
i wymiary 80 x 60 m.

- 46 -

Urządzenia składowe

Wykaz szczególności	stan dotychczasowy		stan perspektywiczny					
	liczba sztuk	liczba sztuk	liczba sztuk	liczba sztuk	liczba sztuk	liczba sztuk	liczba sztuk	liczba sztuk
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Wody czystej	6	3,00	-	10	4,0	1,00	1,6	0,1
Wody lodowa i mieszana	9	17,53	11,000	-	11,0	12,00	11,1	0,2
Wody szlamy i osadki	1	0,10	-	-	0,5	1,00	0,1	0,1
Wody techniczne	3	0,1	4,170	-	0,3	10,0	0,1	0,2
Wody opadkowe	6	5,76	13,100	0	6,0	20,00	0,2	0,2
Wody magnezynu dla potrzeb ludności	-	-	-	0	1,0	10,000	0,0	0,2
Zbiorniki	-	-	-	6	6,0	94,000	1,1	1,0
Łącznie	25	21,09	28,270	40	25,0	173,000	1,0	1,5
r. tym								
Magazyny ewakuacyjne niezależnie z obrotu głównym miastem	14	7,37	10,000	30	19,3	100,00	0,0	1,3

Planie perspektywicznym przewidziana jest likwidacja szeregu magazynów i zastąpienie ich nowymi. W pierwszym przedziale przewidziana jest likwidacja magazynów 2.2.2.1. w obrotowych porządku terenami hat ekz. Hortencja i 1.1.1. oraz szeregu magazynów drobniejszych zlokalizowanych na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkalną, lub inną.

Kategorię tej likwidowane zostaną z szczególności magazyny Rejonu Kwalifikacji Drog Rablicznych przy zbiegu ulic Dabrowskiego i Ogrodowej. Utrzymana natomiast zostanie większość magazynów znajdujących się w rejonie ul. Roosevelta.

- 48 -

Obecne wydobycie wody, w/g danych z 1956 r. wynosi średnio w roku 4100 m³/dobę, w dniach maksymalnego rozbioru ponad 5000 m³/dobę. Ponieważ zapas wody, z uwagi na pojemność zbiorników, można gromadzić tylko na część doby, należy stwierdzić, że ujęcie jest w pełni wykorzystania. Omawiany wodociąg jest wodociągiem dwustopniowym. Woda ze studni jest tłoczona pompami głębinowymi poprzez zamknięte odłaziacze do zbiornika wyrównawczego o pojemności 1000 m³, a następnie za pomocą pomp odśrodkowych - wprost do sieci.

Dla wyrównania pracy pomp odśrodkowych w rejonie stacji stacji kolejowej wykonano kolumnę wodną o wysokości użytkowej 30 m. i pojemności ca 2000 m³.

Stacja pomp leżąca w bezpośrednim sąsiedztwie ujęcia łączy się w jednym budynku z odłaziaczami. W chwili obecnej zainstalowane są na stacji pompy agregaty o wydajności 220 m³/godz. każdy.

Jedna z pomp winna stanowić rezerwę, jednak z uwagi na wysokie rozbiory muszą pracować przez znaczną część dnia obie pompy. Pomimo tego poziom wody w kolumnie wodnej, praktycznie rzecz biorąc, nie osiąga maksymalnej wysokości. W związku z tym, w wyżej położonych partiach miasta woda nie dociera w okresach szczytowych rozbiorów, do górnych kondygnacji.

W końcu 1956 r. na terenie m. Piotrkowa stan długości sieci wynosi ogółem 37,5 km.

Z wody wodociągowej korzysta około 35.000 mieszkańców, co stanowi ca 70 % ogółu ludności miasta.

Jak już wspomniano, produkcja wody wynosi średnio w roku 4100 m³/dobę. Z tej ilości straty w sieci miejskiej wynoszą około 11,5 % /470 m³/dobę/, potrzeby własne płukanie filtrów i t.p. x 6,8 % /280 m³/dobę, reszta - to jest 11,3%

- 49 -

1500 m³/dobę/ sprzedawana jest konsumentom.

Przerzysiu wodociłonnego na terenie Piotrkowa nie ma, niewielkie stosunkowo ilości wody dla celów technologicznych pobiera przerzys z własnych ujęć.

Wodociągu miejskiego przerzys pobiera wyłącznie wodę dla potrzeb bytowo-gospodarszych, wynosi to około 20 % ilości sprzedawanej wody /ca 300 m³/dobę/.

Stan sanitarny miasta, wbrew pozorom, nie jest zadowalający. Urządzenia sanitarne znajdują się co prawda na blisko 50 % posesji, ale są to najczęściej krany czerpalne i zlewy. Pełne urządzenia sanitarne ma zaledwie tylko 10 - 15 % budynków.

Stosunkowo wysokie zużycie wody - średnio 70 l/m i dobe świadczy raczej nie o wysokim poziomie sanitarnym miasta, a o dużym marnotrawstwie wody, a więc o niskim stanie technicznym instalacji domowych.

Piotrków liczy obecnie 49.000 mieszkańców, w planie zagospodarowania przestrzennego miasta przewiduje się wzrost ludności do 70.000 mieszkańców.

Przyjmując średnie spożycia wody, zgodnie z zaleceniem Ministerstwa Gospodarki Komunalnej, w wysokości 100 l/m i dobe oraz współczynniki nierównomierności: dobowej równy 1,25 i godzinowej równy 1,30, globalnie zapotrzebowanie wody w dniu letnim wyniesie ca 9000 m³/dobę.

Zapotrzebowanie powyższe winno być pokryte z rozbudowanego istniejącego ujęcia, oraz z nowego niezależnego ujęcia położonego, z uwagi na bezpieczeństwo ruchu w przeciwnym końcu miasta.

Istniejące ujęcie, zgodnie z opinią Przedsiębiorstwa Geologicznego Gospodarki Komunalnej we Wrocławiu, można

- 50 -

rozbudować do wydajności 2000 m³/dobę. Niezależnie od istniejącego ujęcia w lasku woborskim przy szosie warszawskiej w odległości od miasta około 3 km - istnieją tereny wodonośne, które w/g wstępnego orzeczenia hydrologicznego, są w stanie dać do 10.000 m³/dobę. Budowę drugiego ujęcia należy uznać za celową tak ze względów technicznych jak i eksploatacyjnych. Istniejące studnie na ujęciu jak również zbiornik wyrównawczy będą najprawdopodobniej mogły być adaptowane. Stacje pomp i odżelaziaczy trzeba będzie rozbudować. Sieć można wymieniać na odpowiednie przekroje w miarę jej zużywania się. Z końca planu perspektywicznego należy liczyć się z koniecznością ośdkowitej wymiany istniejącej sieci. Oceniając proponowane zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym miasta w stosunku do istniejącego wodociągu, podkreślić należy szereg okoliczności, że istniejący wodociąg był przystosowany do identycznego rozwoju miasta, jak to przewiduje obecny projekt urbanistyczny. Dalszą korzystną cechą omawianego projektu jest przyjęcie znacznie większego obszaru zabudowy, a więc mniejszych gęstości zaludnienia, co sprzyja dalszemu wykorzystaniu istniejącej sieci. Cechą ujemną rozszerzenia obszaru zabudowy na nowe tereny będzie konieczność podniesienia ciśnienia w sieci. W związku z już istniejącymi, oraz projektowanymi zmianami w zabudowie przestrzennej miasta uważany za bezwzględnie konieczne jak najszybsze opracowanie nowego projektu generalnego wodociągu. Istniejąca kanalizacja podobnie jak wodociąg została zaprojektowana i wykonana przez firmę U l e n .

- 51 -

Kanalizacja została wykonana w tym samym czasie co i wodociąg, a więc w latach 1925 - 1926.

Projekt budowy kanalizacji przewidywał rozbudowę sieci wyłącznie na obszarze obecnego śródmieścia, Piotrkowa - w granicach naturalnych zlewni odbiorników rzeki Strawy i jej dopływu Strawki.

Przewidywano budowę kanalizacji w systemie rozdzielczym oznacza to, że ścieki sanitarno-gospodarcze odprowadzane są poprzez sieć sanitarną na stację oczyszczania ścieków, a wody atmosferyczne - odrębną siecią kanałów deszczowych wprost do odbiorników.

Istniejąca kanalizacja pomimo niewielkiego stosunkowo obszaru objętego siecią, projektowana była na 70.000 mieszkańców, dalszym założeniem było, że odpływ jednostkowy ścieków sanitarno-gospodarczych w okresie amortyzacyjnym wyniesie średnio 60 ltr/k i dobę.

Ogółem do chwili obecnej wykonano ca 34 km sieci sanitarnej, ca 5 km sieci deszczowej oraz oczyszczalnię ścieków. 6 sieci kanalizacyjnej korzysta około 30.000 mieszkańców, a więc ca 60 % ogółu ludności.

Około 50 % posesji jest skanalizowanych, w tym tylko 10 % - 15 % budynków ma pełne urządzenia sanitarne.

Oczyszczalnia ścieków składa się z piaskowników, krat, przepompowni ścieków, osadników Imhoffa, zbiór biologicznych zalewanych, oraz poletek do suszenia szlamu.

Z wymienionych urządzeń nieczynne są złoża biologiczne - wymagają one przebudowy. Tak więc w chwili obecnej Piotrków ma wyłącznie oczyszczanie wstępne - mechaniczne. Jest to objaw bardzo niekorzystny, gdyż w tych warunkach przy stosunkowo niewielkich przepływach w Strawie, zachwia-

- 52 -

ny jest w niej bilans tlenowy, co w dalszej konsekwencji grozi zniszczeniem w Strawie życia biologicznego. Także z uwagi na stosunkowo bliską odległość Piliocy i związane z tym niebezpieczeństwo zakażenia bakteriologicznego projektowanego zbiornika pod Sulejowem, oraz ujęcia Wodociągu Łódzkiego pod Tomaszowem, zagadnienie oczyszczenia ścieków miejskich w Piotrkowie jest sprawą pierwszej wagi, wymagającą uregulowania w możliwie najkrótszym czasie. Potwierdzeniem powyższego jest fakt, że zanieczyszczone wody w Piotrkowie docierają do Sulejowa już po około 10 godzinach, a do Tomaszowa Maz. po około 24 godzinach. Stan sanitarny miasta pomimo stosunkowo znacznego wyposażenia w sieć wod. kan. należy uznać za niezadawalający. Zbyt mała ilość domów ma instalacje wewnętrzne. Wnikiem tego jest, że niektóre ulice są zalwane przez wody opadowe, co sprzyja przedostawaniu się wód powierzchniowych do kanałów sanitarnych, a więc - ich przekadawaniu. Przepływające przez Piotrków rzeki, pomimo istniejącej kanalizacji, również są zanieczyszczone. Głównie przyczyniają się do tego huty, P.K.P., oraz pewne części skanalizowanych - wbrew przepisom - wprost do odbiorników posesji. Plan zagospodarowania przestrzennego miasta przewiduje znaczne zwiększenie terenów pod zabudowę miejską. Poważną część tych terenów zlokalizowano poza wododziałami zlewni, w której jest możliwa rozbudowa istniejącej sieci sanitarnej. Stosunkowo znaczne skonfigurowanie terenu uniemożliwia grawitacyjne odprowadzenie ścieków z poza obrębu istniejącej kanalizacji do istniejącej stacji oczyszczenia ścieków. Rozwiązanie kanalizacji sanitarnej niewielkich partii

- 53 -

miasta przez zbieranie ścieków w jednym punkcie i przepompowywania ich do najbliższego kanału jest możliwe, ale wymaga szerszego opracowania technicznego.

Ze wszech miar pożądanym byłoby, by takie opracowania poprzedzone były projektem generalnym, obejmującym całość miasta w skali perspektywicznej.

W zasadzie zarysowują się dwa warianty rozwiązania technicznego kanalizacji sanitarnej m. Piotrkowa:

- 1/ Rozbudowa istniejącej sieci w granicach terenów ciężących do istniejącej kanalizacji, oraz budowa poza wododziałami lokalnych sieci z przepompowniami ścieków.
Wyżej wspomniane lokalne kanalizacje, można by ograniczyć do jednej na południu miasta i do jednej, dwu lub trzech na północy. Ilość przepompowni związana jest z ogólną długością kolektorów tranzytowych. Przez odpowiednie zwiększenie długości kolektora zbiorczego można by w północnej części miasta również poprzestać na 1 przepompowni ścieków zlokalizowanej na zapleczu kombinatu bawełnianego.
Lokalne oczyszczalnie ścieków w omawianej koncepcji w ogóle nie wchodzi w rachubę. Ścieki poprzez istniejącą sieć skierowane byłyby do centralnej, odpowiednio wyposażonej oczyszczalni ścieków. W koncepcji powyższej najprawdopodobniej istniejąca oczyszczalnia zostałaby odpowiednio rozbudowana.
- 2/ Rozbudowa, jak poprzednio, istniejącej sieci w granicach jej zlewni, przeniesienie oczyszczalni ścieków na wschód na wysokości jeziora B u g a j, oraz budowa dwu kolektorów zbierających grawitacyjnie ścieki z północnej i południowej części miasta.

- 54 -

Koncepcja powyższa na pewno okazałaby się korzystniejszą z punktu widzenia eksploatacyjnego w kosztach prawdopodobnie byłaby droższą.

Przeniesienie oczyszczalni ścieków ma tę dobrą stronę, że zaszczyli by wówczas konieczność budowy nowej oczyszczalni, a więc postawionej na odpowiednim poziomie, ma to znaczenie z uwagi na zanieczyszczenie rz. Pilicy.

Także przeniesienie oczyszczalni pozwoliłoby pozostawić na obecnym miejscu rzeźnię, która obecnie znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie oczyszczalni i z uwagi na możliwość przenoszenia zarasków przez muchy, musiałaby być przeniesiona na inne bardziej odpowiednie miejsce.

Kanalizacja deszczowa na terenie m. Piotrkowa nie stanowi problemu - w każdym bądź razie - technicznego.

Winna ona być jednak poprzedzona regulacją rzek conajmniej na obszarze i poniżej miasta.

Sugestia Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Piotrkowie - by zamknąć Strawę i Strawkę na odcinku miasta w kanał kryty - uważam w warunkach Piotrkowa za nierealną. Jeżeli odbiorniki te dzisiaj są zanieczyszczone, to należy przez rozbudowę sieci sanitarnej usunąć źródła zanieczyszczeń. Koszt krytego koryta rzeki z uwagi na wielkość zlewni rzędu 3000 ha - byłby olbrzymi i niezmiernie nieuzasadniony.

Otwarte koryto rzeki z odpowiednio utrzymanym i wyłożonym daniem skarpami, może być nawet ozdobą miasta, koszt zaś będzie niewspółmiernie niższy.

Ogółem na terenie miasta należy się liczyć w planie perspektywnym z koniecznością budowy ok. 30 km kanałów deszczowych, ok. 25 km kanałów sanitarnych, oraz co najmniej

- 55 -

2 przepompowni ścieków lub stacji oczyszczania ścieków. Elektrownia piotrkowska, położona w śródmieściu jest starego typu. Energię którą produkuje zużywa miasto. Przenyśk zaopatrywany jest dodatkowo poprzez sieć wysokiego napięcia ze Śląska. Poza miastem na północy znajduje się rozdzielcza stacja transformatorowa. Długość sieci napowietrznej wynosi 72 km, a kablowej 20 km.

W planie perspektywnym przewidziana jest rozbudowa i modernizacja i tniejącej elektrowni, która czynna będzie częściowo, jako elektrociepłownia. Przewidziane jest pełne wyposażenie miasta w energię elektryczną i częściowe w ogrzewanie zdalaczynne.

Rozbudowana po ostatniej wojnie gazownia piotrkowska jest niefortunnie zlokalizowana. Wydajność jej wynosi 4,400 m³ gazu węglowodnego na dobę, co pozwala na zaspokojenie potrzeb ca 25 % ludności. Istniejąca sieć rurociągów o długości 19 km wymaga częściowej wymiany.

W planie perspektywnym przewidziane jest zasilanie miasta gazem przy pomocy gazociągu ze Śląska, przy czym istniejąca gazownia utrzymać będzie jako awaryjna. Miejska sieć gazowa będzie rozbudowana, celem zaopatrzenia w gaz ca 90 % mieszkańców i przemysłu.

Z innych urządzeń sanitarno-technicznych przewidzianych w planie perspektywnym do rozbudowy wymienić należy zakład utylizacyjny, korzystnie zlokalizowany, oraz budowę pralni komunalnej i bazy oczyszczania miasta zlokalizowanych na południe od terenów osiedleńczych miasta przy szosie wylotowej na Katowice, oraz jeszcze jednego dużego zakładu kąpielowego w śródmieściu przy zbiegu ulic Dąbrowskiego i Ogrodowej. Zakład ten będzie połączony z ba-

- 55 -

2 przepompowni ścieków lub stacji oczyszczania ścieków. Elektrownia piotrkowska, położona w śródmieściu jest starego typu. Energję którą produkuje zużywa miasto. Przemysł zaopatrywany jest dodatkowo poprzez sieć wysokiego napięcia ze Śląska. Poza miastem na północy znajduje się rozdzielca stacja transformatorowa. Długość sieci napowietrznej wynosi 72 km, a kablowej 20 km.

W planie perspektywnym przewidziana jest rozbudowa i modernizacja i tniejącej elektrowni, która czynna będzie częściowo, jako elektrociepłownia. Przewidziane jest pełne wyposażenie miasta w energję elektryczną i częściowe w ogrzewanie zdalaczynne.

Rozbudowana po ostatniej wojnie gazownia piotrkowska jest niefortunnie zlokalizowana. Wydajność jej wynosi 4,400 m³ gazu węglowodnego na dobę, co pozwala na zaspokojenie potrzeb ca 25 % ludności. Istniejąca sieć rurociągów o długości 19 km wymaga częściowej wymiany.

W planie perspektywnym przewidziane jest zasilanie miasta gazem przy pomocy gazociągu ze Śląska, przy czym istniejąca gazownia utrzymana będzie jako awaryjna. Miejska sieć gazowa będzie rozbudowana, celem zaopatrzenia w gaz ca 90 % mieszkańców i przemysłu.

Z innych urządzeń sanitarno-technicznych przewidzianych w planie perspektywnym do rozbudowy wymienić należy zakład utylizacyjny, korzystnie zlokalizowany, oraz budowę pralni komunalnej i bazy oczyszczania miasta zlokalizowanych na południe od terenów osiedleńczych miasta przy szosie wylotowej na Katowice, oraz jeszcze jednego dużego zakładu kąpielowego w śródmieściu przy zbiegu ulic Dąbrowskiego i Ogrodowej. Zakład ten będzie położony z ba-

STAT

Page Denied

- 56 -

senem krytym i będzie spełniał równocześnie pewne funkcje kulturalno-rozrywkowe.

Istniejące urządzenia straży pożarnej zostaną w okresie perspektywicznym rozbudowane. Tereny przeznaczone na ten cel obecnie są jednak w zasadzie wystarczające i nie wymagają powiększenia. Istniejące 2 bazy obejmują swoim zasięgiem w promieniu ok. 3 km cały teren miasta.

13. Usługi gospodarczo-socjalne.:

Istniejąca obecnie w Piotrkowie sieć urządzeń usługowych nie zaspakaja w pełni potrzeb miasta.

Znaczna część istniejących obiektów mieści się ponadto w budynkach o innym pierwotnym przeznaczeniu, w mniejszym lub większym stopniu przystosowanych do celu w jakim są obecnie użytkowane.

Administracja i organizacja społeczne posiadają łącznie na terenie miasta 3 obiekty. Lokale te są jednak w znacznej mierze zupełnie nieprzystosowane do ich obecnego przeznaczenia. Na skutek tego w planie perspektywicznym przewiduje się adaptacje jedynie 6 z pośród istniejących obiektów tego typu.

W zakresie oświaty i wychowania miasto posiada obecnie 11 przedszkoli, 12 szkół podstawowych, 11 szkół średnich i zawodowych, 1 szkołę specjalną i 4 internaty. Budynki są w znacznej mierze w dobrym stanie i nadają się do adaptacji.

Zakłada się, że 21 z pośród istniejących 39 obiektów przetrwa do okresu perspektywicznego, jakkolwiek większość wymagać będzie przebudowy i adaptacji. W stosunku do wielkości i układu miasta przewidzianego w okresie perspektywicznym istniejąca sieć będzie wymagała uzupełnienia.

- 56 -

senem krytym i będzie spełniał równocześnie pewne funkcje kult. i rozrywkowe.

Istniejące urządzenia straży pożarnej zostaną w okresie perspektywnym rozbudowane. Tereny przeznaczone na ten cel obecnie są jednak w zasadzie wystarczające i nie wymagają powiększenia. Istniejące 2 bazy obejmują swoim zasięgiem w promieniu ok. 3 km cały teren miasta.

13. Usługi gospodarczo-socjalne.:

Istniejąca obecnie w Piotrkowie sieć urządzeń usługowych nie zaspakaja w pełni potrzeb miasta.

Znaczna część istniejących obiektów mieści się ponadto w budynkach o innym pierwotnym przeznaczeniu, w mniejszym lub większym stopniu przystosowanych do celu w jakim są obecnie użytkowane.

Administracja i organizacja społeczne posiadają łącznie na terenie miasta 3 obiekty. Lokale te są jednak w znacznej mierze zupełnie nieprzystosowane do ich obecnego przeznaczenia. Na skutek tego w planie perspektywnym przewiduje się adaptacje jedynie 6 z pośród istniejących obiektów tego typu.

W zakresie oświaty i wychowania miasto posiada obecnie 11 przedszkoli, 12 szkół podstawowych, 11 szkół średnich i zawodowych, 1 szkołę specjalną i 4 internaty. Budynki są w znacznej mierze w dobrym stanie i nadają się do adaptacji.

Zakłada się, że 21 z pośród istniejących 39 obiektów przetrwa do okręgu perspektywnego, jakkolwiek większość wymagać będzie przebudowy i adaptacji. W stosunku do wielkości i układu miasta przewidzianego w okresie perspektywnym istniejąca sieć będzie wymagała uzupełnienia.

- 57 -

Na odcinku kultury i sztuki Piotrków posiada dom rzemieślniczy, spełniający częściowo rolę domu kultury, 2 kina, 2 biblioteki, muzeum i archiwum. Jest to sieć nader uboga, nawet w stosunku do obecnych potrzeb mieszkańców. Tym niemniej istniejące obiekty będą mogły być utrzymane, a nawet w większości wypadków nadają się do rozbudowy. Służba Zdrowia rozporządza na terenie Piotrkowa 3 żłobkami, 2 szpitalami o łącznej liczbie 470 łóżek, 3 przychodniami, 1 stacją pogotowia i 5 aptekami. Najważniejsze obiekty, a mianowicie szpitale zostaną przeznaczone w następnych latach na inne cele. Szpital położony przy ulicy Roosevelta przewidziany jest na szkołę pielęgniarek.

Sieć detaliczna i sieć punktów usługowych jest słabo wykształcona. Ogółem poza istniejącym domem towarowym miasto posiada 2 targowiska, 190 sklepów i 11 zakładów zbiorowego żywienia. Sieć ta koncentruje się głównie na terenie śródmieścia rzadziej stopniowo na peryferiach. Wiele z istniejących obiektów pochodzi jeszcze z okresu międzywojennego i ze względu na swe rozmiary i charakter nie nadaje się właściwie do utrzymania w okresie perspektywicznym.

Dla bezpośredniej obsługi mieszkańców miasta projektuje się pełne wyposażenie w urzędnia usługowe. Obsługa zaplecza wyrazi się w znacznej rozbudowie szkolnictwa średniego, ogólnokształcącego i zawodowego, częściowo związanego z istniejącym w mieście przemysłem. W poważnym stopniu doinwestowana zostanie również służba zdrowia, a w pierwszym rzędzie szpitalnictwo. Projektowana wielkość miasta upoważnia do postulowania inwestycji tego typu o teatr i sala koncertowa. Urzędnia tę obsługiwać będą również częściowo ludność zaplecza Piotrkowa.

- 58 -

W zakresie urządzeń podstawowych przewiduje się ich rozbudowę według istniejących normatywów urbanistycznych. Potrzebne na ten cel tereny włączone zostały do zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe. Do tego typu urządzeń zaliczono kłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, świetlice, filie biblioteczne, sklepy, zakłady żywienia zbiorowego, zakłady rzemieślnicze, wbudowane urządzenia lecznictwa otwartego, garaże blokowe i td.

W zakresie urządzeń usługowych ogólnomiejskich przewiduje się szereg nowych inwestycji.

Dla potrzeb administracji miejskiej przewidziana jest budowa nowego budynku Prezydium Miejskiej Rady Narodowej przy skrzyżowaniu ulic Słowackiego i Sienkiewicza pomyślanego jako akcent plastyczny śródmieścia. Budynek zajmowany dotychczas przez Prezydium Miejskiej Rady Narodowej, przystosowany do celów biurowych, zajęty będzie przez Związki Zawodowe i Partię.

Dla potrzeb innych instytucji wybudowany będzie w dalszych latach na terenie śródmieścia biurowiec.

Łącznie dla potrzeb administracji miejskiej przeznaczono w planie miasta 4,0 ha terenów w tym 2,8 ha terenów adaptowanych.

W zakresie szkolnictwa średniego i zawodowego przewiduje się, że liczba uczniów wyniesie ca 5,600. Stanowi to mniej więcej liczbę dzieci w wieku licealnym, jaka mieszkać będzie w Piotrkowie w okresie perspektywnym. Liczbę miejsc w szkołach obliczono przyjmując, że korzystać z nich będą również częściowo dzieci z zaplecza. Dla dzieci tych założono budowę znacznej liczby internatów. Przewiduje się lokalizację 2 szkół w dzielnicy "Stare Miasto", 3 szkół w dzielnicy "Śródmieście", oraz rozrzucenie pozostałych w innych

- 59 -

dzielnicach miasta. Ponadto przewidziana jest budowa jeszcze jednego domu dziecka, oraz młodzieżowego domu kultury, na ca 750 miejsc.

Łącznie tereny oświaty i wychowania dla urządzeń nie objętych wskaźnikiem scalonym wyniosą:

1/ Szkoły średnie i zawodowe	15,0 ha.
2/ Zakłady i szkoły specjalne	3,0 ha.
3/ Klub młodzieżowy	2,5 ha.
4/ Domy dziecka	3,0 ha.
R a z e m :	23,5 ha.

" tym tereny adaptowane 3,0 ha.

Bilans miejsc widowiskowych sporządzono przy założeniu, że ilość miejsc widowiskowych winna wynosić 6 ‰ liczby ludności, co wynosi ca 4,200 miejsc.

1/ Kina przy normie 25 miejsc na 1000 mieszkańców	- 1,800 m.
2/ Teatry " 14 " " " " "	- 1,000 "
3/ Sale koncertowe przy 10 " " " " "	- 700 "
4/ Sale widowiskowe w domach kultury przy 11 " " " " "	- 700 "
Łącznie: -----	60 " " " " " - 4,200 "

Istniejący dom rzemieślniczy przy ulicy Bieruta przekształcony na dom kultury będzie istniał jako Dom Rzemieślniczy, a ponadto przewiduje się budowę jeszcze jednego Domu Kultury przy ulicy nowoprojektowanej, który pomiesci teatr lalek oraz ewentualnie salę koncertową, oraz inne urządzenia. Łączne zapotrzebowanie terenu wyniesie 1,7 ha.

Obecnie istniejące dwa kina będą adaptowane, a ponadto przewiduje się budowę 4 dalszych kin, głównie jako budynków wolnostojących. Łączne zapotrzebowanie terenu wyniesie 1,2 ha, w tym 0,4 ha terenów adaptowanych.

- 60 -

Ze względu na wielkość miasta i jego znaczenie jako ośrodka subregionu przewidziana jest w Piotrkowie budowa teatru dramatycznego na 1000 miejsc. Teatr ten zlokalizowany został przy ulicy Curie-Skłodowskiej na skarpie Franciszkańskiej. Potrzebny na ten cel teren posiada powierzchnię 0,8 ha. Projektowany teatr lalek mieścić się będzie w Domu Kultury.

Biblioteka miejska i powiatowa posiadać winna z normatywami ca 100,000 tomów. Sied punktów bibliotecznych obejmować będzie 5 bibliotek dzielnicowych, w tym 1 adaptowana. Nie jest natomiast rzeczą pewną, czy istniejąca biblioteka będzie mogła być adaptowana ze względu na ograniczone możliwości rozbudowy czy też zajdzie konieczność budowy nowego obiektu, zachodniej części miasta.

Istniejące muzeum i archiwum zostaną zachowane i rozbudowane. Dla cyrku objazdowego przewidziany został odpowiedni uzbrojony teren o powierzchni ca 1 ha.

Łączne zapotrzebowanie terenu na urządzenia kultury i sztuki o zasięgu ogólnomiejskim przedstawia się jak następuje:

Domy kultury	1,7 ha w tym tereny adaptowane	0,2 ha
K i n a	1,2 ha " " "	0,4 ha
T e a t r y	0,8 ha	
Biblioteka	0,5 ha	
Muzeum i archiwum	0,1 ha " " "	0,1 ha

Łącznie:	4,3 ha " " "	0,7 ha

W zakresie obiektów Służby Zdrowia przewidziana jest rozbudowa szpitalnictwa. Istniejące obecnie obiekty szpitalne przeznaczone zostaną na inne cele. Przewidziana jest natomiast

- 61 -

budowa 2 nowych obiektów.

Zgodnie z normatywami Piotrków winien posiadać w okresie perspektywowym ca 1.000 łóżek szpitalnych, uwzględniając potrzeby zaplecza i licząc po 10 łóżek na 1.000 mieszkańców. Przewiduje się budowę w latach 1959-60 szpitala na 285 łóżek w południowej części miasta przy arterji wylotowej na Katowice, a w dalszych latach szpitala na 700 łóżek, przewidzianego w znacznej mierze na zaspokojenie potrzeb regionu w północno-wschodniej części miasta, przy arterji wylotowej na Warszawę.

Łączne zapotrzebowanie terenów wyniesie ca 10,0 ha. Z urządzeń leonictwa otwartego przewidziana jest rozbudowa przychodni przez podwyższenie ich liczby do 14, w tym 8 nowych i 6 adaptowanych. Z pośród 6 przychodni adaptowanych, 5 stanowią przychodnie przy zakładach pracy.

Istniejąca stacja pogotowia przy ulicy Stalina zostanie rozbudowana, przy równoczesnym powiększeniu terenu z 0,2 ha do 0,3 ha. Przewiduje się natomiast budowę nowej stacji sanitarno-epidemiologicznej przy ulicy Stalina na odcierzchni terenu 0,3 ha.

W zakresie usług podstawowych, uwzględnionych w bilansie terenów oszalonych planuje się zwiększenie liczby łóżek z 3 do 18, w tym 1 adaptowany, co jest wprawdzie poniżej normatywów, ale zgodne z obecnymi poglądami władz planowania. Sieć aptek powiększona będzie z 5 do 10, zgodnie z normatywami i potrzebami nowych dzielnic. Przewiduje się 2 izby chorych przy zakładach pracy. Urządzenia usług podstawowych rozmieszczone będą w poszczególnych jednostkach sąsiedzkich, zgodnie z rozmieszczeniem ludności na terenie miasta.

Łączne zapotrzebowanie terenów na urządzenia służby

- 62 -

zirowia przedstawia się, jak następuje:

Szpitala	10,0 ha
Stacja pogotowia	0,3 ha
Stacja sanitarno-epidemiologiczna	0,3 ha
Łącznie	10,6 ha

w tym 0,2 ha terenów adaptowanych.

w zakresie obrotu towarowego i usług rzemieślniczych przewidziane jest znaczne powiększenie sieci, która obsługiwać będzie w szerokim zakresie również mieszkańców zaplecza miasta.

Z obiektów o zasięgu ogólnomiejskim przewiduje się likwidację istniejącego P.D.T., który przekształcony będzie na halę sportową. Budowy nowego P.D.T. nie projektuje się. Podobnie zlokalizowany będzie plac targowy przy istniejącym P.D.T. Projektowane są natomiast dwa nowe targowiska przy , oraz targowisko bydłowe przy rzeźni.

Łączne zapotrzebowanie terenu na te urządzenia wyniesie ok 3,6 ha.

Istniejąca sieć sklepów detalicznych obejmująca 108 jednostek powiększona zostanie do 280, przyjmując ok 240 m² powierzchni sklepowej sieci podstawowej na 1.000 mieszkańców i ok 240 m² na 1.000 mieszkańców na sklepy ogólnomiejskie. Zakłada się, że z istniejącej sieci ok 160 obiektów nadaje się do adaptacji.

Liczba zakładów żywienia zbiorowego, wszystkich typów przyjęta została zgodnie z normatywami. Z istniejących 11 obiektów 8 nadaje się do adaptacji. Ponadto przewiduje się budowę 20 dalszych zakładów, tak że ich liczba w okresie perspektywnym wyniesie 28.

Sieć warsztatów rzemieślniczych wynosząca obecnie 154 obiekty wzrośnie do 210, przyjmując ok 230 m² powierzchni

- 63 -

warsztatów rzemieślniczych na 1.000 mieszkań w sieci podstawowej, na 220 m² sieci ogólnomiejskiej, oraz na 100 m² w budynkach wolnostojących. Zakłada się, że z istniejących obiektów na 100 nadaje się do adaptacji.

Tereny potrzebne na sieć handlu detalicznego, żywienia zbiorowego i warsztatów rzemieślniczych sliczone zostały w terenach usług scalonych.

Usługi te rozmieszczone zostaną na terenie poszczególnych dzielnic i jednostek sąsiedzkich. Skupienie tych urzędzeń, zwłaszcza o charakterze ogólnomiejskim wystąpi na terenie dzielnicy "Śródmieście" i "Stare Miasto", zwłaszcza wzdłuż ulicy Słowackiego i okolicy budynku Prezydium Miejskiej Rady Narodowej i przy początkowym odcinku Al. Bieruła.

Szczególne zestawienie urzędzeń gospodarno-socjalnych zawiera następujące tabele:

- 64 -

Plan gospodarczy - spoż.

1	2	Plan obcy		Plan etapowy					
		ilość jednost.	ok. teren w ha	ilość jedn.	pow. ha	Do adaptacji	pow. ha	Nowe nieta.	ilość jedn.
1	<u>Ad. instrukcyj.</u>	23	3,78	-	-	23	3,78	-	
2	Centra i w. ochronie Przedszkola	11	0,13	-	-	11		3	
	Szkoły podstawowe	12	10,22	-		12		7	
	Szkoły średnie i zawod.	11	2,95	-		11		3	
	Szkoły i zakłady spec.	1							
	<u>Internaty</u>	4				4		2	
	M D E i Kluby - młodzieżowe								
	Gimnazja dziecięce								
	Domy Dzieckca								
3a	<u>Kultura i sztuka</u>								
	Domy Kultury i Kluby (z salami świetlicami dla dorosłych)	1	0,18	-		1	0,18	-	
	Kina	2	0,36			2	0,36	2	
	Teatry							1	
	Salonki koncertowe								
	Biblioteki	2				2		2	
	Muzea	2	0,13						

Wzrost - Inwestycje

Plan perspektywiczny											
budowa	Stan na koniec okr.	Lo likwi- dacji	Do adapta- cji	Nowe budow- nictwo	Stan na ko- niec okr.	UWAGI					
ilość pow. ha.	ilość pow. jedn. ha	ilość pow. jedn. ha	ilość pow. jedn. ha	ilość pow. jedn. ha	ilość pow. jedn. ha		10	11	12	13	14
	22	3,78	17	1,0	0	2,78	2	1,2	8	4,0	
	14		4		7		25		32		
	19		6		6		19		25		o 9800 uozn
	14		6		5	2,95	7	12,	12	15,0	ca 5600 uozn
					1		1	2,0	2	3,0	
	6		2		2		8		10		
							1	2,5	1	2,5	
							7		7		
							2	3,0	2	3,0	
	1	0,18			1	0,18	1	1,5	2	1,7	Dom rzemie- slarski na Dom Kult
0,8	4	1,2	-	-	2	0,36	4	0,8	6	1,2	
0,8	1	0,8	-	-	-	-	1	0,8	2	0,8	Teatr dr- m i 1 lek
							1		1		
	4		2		2		4	0,5	6	0,5	
					2	0,13			2	0,13	

TAJNE - 6

Lp	Wydział, Klinika	Wzrost		Ilość etapów					
		Ilość j. post.	Ilość. techn. h.	Do li- kwidacji	Do adaptacji	Nowe budownictwo	Ilość jedn.	Ilości jedn. w h.	Ilość jedn.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	Zdrowie								
	Zębni	-	-	-	-	5	-	-	1
	Septole	2	1,51	-	-	2	1,51	-	1
	Przyjemnie	6	-	-	-	6	-	-	4
	Stacje pogotowia	1	0,20	-	-	1	0,2	-	-
	Opiek	5	-	-	-	-	-	-	2
	Izby chorych	-	-	-	-	-	-	-	1
	Stacje san. epidem.	-	-	-	-	-	-	-	1

65-

Plan gospodarczy												U w a g i
stan na koniec okresu		Do likwidacji		Do deprecji		Kowe budowlotwo		Stan na koniec okresu				
Pow. w ha	Ilosc jedn. w ha	Pow. w ha	Ilosc jedn. w ha	Pow. w ha	Ilosc jedn. w ha	Pow. w ha	Ilosc jedn. w ha	Pow. w ha	Ilosc jedn. w ha	Pow. w ha	Ilosc jedn. w ha	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
	4		2		1		17		18			
	5		2	1,1			2	10,0	2	10,0		ostn.n. przychodu
	12		2		6		8		14			istnieje przy Z.M. przy
-	1	0,2	-	-	1	0,20	-	-	1	0,2		osbudowa
	7				5		5		10			
	1				-		2		2			
0,2	1	0,5					1	0,5	1	0,5		

7
-66

Lp.	Wyszczególnienie	Stm obrotowy		Plan etypowy				
		Ilość jednostek	terenu h.	Do likwidacji	Do adaptacji	Nowe budow.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<u>Obrot towarny i pomieszc</u>								
1	Sklepy detaliczne	150		60	160		60	
	Domy socjalne	1		1				
3	Pracownie, hale targowe	2	10,0			2	10,0	
4	Zywność zbiorowa	11			8		10	
5	Wieloletnie rzemieślnicze	154		24	130		40	

Inwestycje

lin perspektywiczny

lin perspektywiczny											U w a g i
Stm nietw. okresu	Stm nr koniec okresu	Lo liniowości	Lo adaptacji	Nowe budownictwo	Stm nr koniec okresu						
low w ha jedn. w ha	low w ha jedn. w ha	low w ha jedn. w ha	low w ha jedn. w ha	low w ha jedn. w ha	low w ha jedn. w ha	low w ha jedn. w ha	low w ha jedn. w ha	low w ha jedn. w ha	low w ha jedn. w ha	low w ha jedn. w ha	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
	220		60		160		100		130		
			1								
	2	19,9	2	19,9			3,3		3,3		3,3
	18		3		3		20		28		
	170		54		100		110		210		

- 67 -

14. Bilans terenowy i organizacja miasta.

Obszar miasta w granicach administracyjnych wynosi
3,725,49 ha i dzieli się jak następuje:

Ogólne zestawienie.

Rodzaj terenów	Stan istniejący		Stan perspektyw.	
	Pow.w ha	%	Pow.w ha	%
Tereny osiedleńcze	468,68	12,62	772,3	20,7
Powstałe tereny zainwestowania	399,14	10,71	517,3	13,9
Inne tereny	2.857,67	76,67	2.435,9	65,4
Ogółem powierzchni miasta	3,725,49	100,00	3,725,5	100,0

Szczegółowy bilans terenów przedstawia następująca tabela:

- 68 -

TAJNE

Bilans terenowy

Rodzaje terenów miast.	Rodzaje terenów	Stan istniejący			Tereny pozost. w dotychczas. użytko- waniu	Tereny podleg. zmianie użytko- wania	Stan perspektyw.			Zapotrze- bowanie na nowe tereny	
		powierz- cznia w ha	m ² /ha	%			Powierz- cznia w ha	m ² /ha	%		
Rodzaje terenów miast. w inwestowaniu miejskiego	Tereny mieszkaniowe wraz z użytkami ociekowymi	316,47	66,50	8,49	246,0	70,5	552,9	76,1	14,3	286,9	
	Tereny usług wykazanych na planie	14,82	3,10	0,40	1,3	6,3	46,6	6,6	1,2	38,7	
	Tereny kultury fizycznej	8,14	1,71	0,22	4,3	3,6	24,6	3,4	0,7	19,5	
	Tereny ulic i placów	79,31	16,01	2,13	27,2	52,1	61,3	11,6	2,2	54,1	
	Tereny zieleni miejskiej		3,20	0,44	15,3	-	51,0	7,3	1,3	35,5	
	Inne	34,51	7,23	0,93	32,3	2,0	36,5	5,2	1,0	4,0	
	razem		468,68	98,15	12,62	333,6	135,1	772,3	110,3	20,7	438,7
	Tereny przemysłu	89,20	18,09	2,39	66,4	22,8	139,9	20,0	3,8	73,5	
	Tereny usługowe	25,08	4,83	0,62	2,3	20,7	35,0	5,0	0,9	32,7	
	Tereny usług i urządzeń sanitarno-technicznych	17,80	3,73	0,48	12,4	5,4	31,4	4,3	0,8	19,0	
Tereny rekreacyjne	57,74	12,09	1,55	37,4	0,4	63,8	9,1	1,7	6,4		
Wszystko		61,30	12,38	1,66	33,3	22,5	82,3	11,8	2,2	43,0	
Tereny ogrodów działkowych	56,00	11,73	1,30	-	56,0	44,0	6,3	1,2	44,0		

D S E C I F I C A T I O N	T e r e n y z e	Tereny cementarne	17,84	5,74	0,48	1,2	10,5	28,0	4,0	0,7	20,5
		Tereny sportowe	28,14	5,93	0,76	4,5	23,6	33,0	4,7	0,9	28,5
		Inne	47,36	9,92	1,27	33,5	3,9	59,7	8,5	1,7	16,2
		Razem	867,82	181,79	23,33	567,1	300,7	1289,6	184,2	34,6	722,5
		Zabudowa przyzagrodowa	133,66	27,00	3,58	71,7	62,0	202,2	28,9	5,4	130,5
		Uprawa rolno	2,133,29	446,89	57,27	100,5	2,032,8	100,5	14,4	2,7	-
		Uprawa wyszyn.ogrodnicze	150,72	27,38	3,52	78,2	52,5	445,7	65,7	11,9	367,5
		Zaki	204,36	42,81	5,48	173,4	30,9	256,9	36,7	6,9	83,5
		Lasy	12,16	2,55	0,33	12,2	-	835,0	119,3	23,4	822,8
		Zadrzewienia	19,94	4,18	0,53	19,9	-	340,0	48,5	9,1	320,1
		wody	54,16	7,16	0,92	34,2	-	34,2	4,9	1,0	-
		Inne	189,38	33,10	5,04	189,4	-	221,4	31,6	6,0	32,0
		Razem	3,725,49	780,43	100,00	1246,6	2,479,0	3723,5	532,2	100,0	2478,9

- 69 -

Zesłanie sporządzone zostało na podstawie planimetrycznych pomiarów projektu w skali 1 : 1,000.

Granice administracyjne miasta, odsunięte daleko od właściwej zabudowy miejskiej obejmują znaczne tereny zaplecza i nie wymagają w okresie perspektywnym korekty. Poszczególne elementy miasta zajmują tereny zgodne naogół z normatywnymi. Wyburzenia i zmiany sposobu użytkowania są naogół niewielkie, co wiąże się z koniecznością oszczędnego projektowania przebudowy, przy czym wyburzenia dla celów regulacyjnych zredukowane zostały do minimum.

Przy wszelkich próbach rozwiązanie planu miasta zasadniczo trudniej stanowi podział miasta przez b. uciążliwą linię kolejową biegnącą w zasadzie w jednym poziomie z przylegającymi terenami miasta. W obecnej alternatywie trudność ta została częściowo usunięta przez ograniczenie rozbudowy miasta w kierunku zachodnim. Na zachód od torów kolejowych natomiast zarezerwowane zostały znaczne tereny pod budownictwo przemyślowe i składowiska. Reszta terenów przemysłowych i składowych cisnęła się również wzdłuż torów kolejowych.

Tereny kolejowe, pomimo przewidywanego utworzenia w Piastkowie wózka kolejowego, zwiększa się jedynie nieznacznie. Alternatywą przewidywaną jest dogodniejsze skorunkowanie zachodniej i wschodniej części miasta. O wiele poważniejsze zmiany w układzie przestrzennym miasta podlega za sobą projektowane rozwiązanie węzła komunikacji zewnętrznej kolejowej. Głównym problemem jest tu uzyskanie dogodnego powiązania kierunków na Łódź, Łask, Warszawę, Kielce, Katowice i Wrocław. W obecnej alternatywie węzeł ten znajduje się we wschodniej części miasta.

Tereny mieszkaniowe rozwijać się będą głównie w kierunku

- 70 -

południowo-wschodnim, oraz wschodnim od obecnego śródmieścia, którego południowa część przewidziana jest również do bardziej intensywnej zabudowy.

Celem uzyskania jaknajlepszych warunków bytowych dla mieszkańców tereny mieszkaniowe podzielono na 10 dzielnic, ograniczonych głównie ważniejszymi arteriami komunikacyjnymi. Dzielnice zaprojektowano głównie dwóch typów: o jednej i o dwóch szkołach. Każda dzielnica, wzgl. t.zw. "Jednostka mieszkaniowa" posiada swoje własne centrum, gdzie koncentrują się najważniejsze urządzenia usługowe. Dzielnice przewidziano następujące:

- 1/ Dzielnica "Stare Miasto", ograniczona terenami kolejowymi rzeką Strawą, ul. Perea i rzeką Strawą, o powierzchni ca 55 ha. Jednostka ta przewidziana jest do zabudowy mieszkaniowej w 3 i 4 strefie. Liczba mieszkańców wyniesie 11,000 osób. Z ważniejszych urządzeń usługowych znajdować się tu będą 2 szkoły podstawowe, 2 szkoły średnie ogólne i zawodowe, 2 kina, budynek Prezydium Miejskiej Rady Narodowej, 2 hotele, budynek Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, poczta i dworzec kolejowy.
- 2/ Dzielnica "Śródmieście", ograniczona terenami kolejowymi, rzeką Strawą, ul. Stalingradzką i ul. Zerorskiego, o powierzchni ca 58 ha. Jednostka ta przewidziana jest do zabudowy mieszkaniowej, głównie w IV strefie. Liczba mieszkańców wyniesie ca 12,000 osób. Z ważniejszych urządzeń usługowych znajdować się tu będą 2 szkoły podstawowe, 3 szkoły średnie ogólnokształcące, 1 kino, Dom Kultury i hala sportowa.
- 3/ Dzielnica "Wyzwolenie", ograniczona ul. Curie-Skłodowskiej, ul. Sienejską, projektowaną obwodnicą dla kierunku

- 71 -

- warszawa-Łątkowice i ul. Limanowskiego, o powierzchni ca 47 ha. Jednostka ta przewidziana jest do zabudowy mieszkaniowej, głównie III strefie. Liczba mieszkańców wyniesie ca 10,500 osób. Z ważniejszych urządzeń usługowych przewidziane są 2 szkoły podstawowe, 1 szkoła średnia ogólnokształcąca, względnie zawodowa, oraz targowisko z halą targową.
- 4/ Dzielnica "Północ", ograniczona ulicami Dubois, Stalina, Poleśną i Spacerową, o powierzchni ca 70 ha. Jednostka ta przewidziana jest do zabudowy mieszkaniowej w III i I strefie. Liczba mieszkańców wyniesie ca 10,000 osób. Z ważniejszych urządzeń usługowych przewidziane są 2 szkoły podstawowe i 1 szkoła średnia ogólnokształcąca, wzgl. zawodowa.
- 5/ Dzielnica "Krygierówka", ograniczona terenami kolejowymi, rzeką Strawą i terenami cmentarzy, o powierzchni ca 24 ha. Jednostka ta przewidziana jest do zabudowy mieszkaniowej głównie w strefie I i II. Liczba mieszkańców wyniesie ca 2.000 osób. Z ważniejszych urządzeń usługowych przewidziana jest 1 szkoła podstawowa.
- 6/ Dzielnica "Huta", ograniczona ul. Stalina i Mireckiego, o powierzchni ca 35 ha. Jednostka ta przewidziana jest do zabudowy mieszkaniowej w strefie I, II i III. Liczba mieszkańców wyniesie ca 2.500 osób. Z ważniejszych urządzeń usługowych przewidziana jest 1 szkoła podstawowa.
- 7/ Dzielnica "Zachód", ograniczona rzeką Strawą, nowo projektowaną ulicą biegnącą wzdłuż torów kolejowych i rzeką Strawką, o powierzchni ca 82 ha. Jednostka ta przewidziana jest do zabudowy mieszkaniowej w strefie I, II, i III. Liczba mieszkańców wyniesie ca 5.500 osób.

- 72 -

Z ważniejszych urządzeń usługowych przewidziana jest 1 szkoła podstawowa i 1 szkoła średnia ogólnokształcąca, względnie zawodowa.

c/ Dzielnica "Górna", pomiędzy rzeką Strawka i ulicą Częstochowską, o powierzchni ca 45 ha. Jednostka ta przewidziana jest do zabudowy mieszkaniowej w strefie I i II. Liczba mieszkańców wyniesie ca 2.000 osób. Z ważniejszych urządzeń usługowych przewidziana jest 1 szkoła podstawowa.

9/ Dzielnica "Park", ograniczona ulicami Roosevelta, Zeromskiego, Krakowską i nowoprojektowaną, o powierzchni ca 62 ha. Jednostka ta przewidziana jest do zabudowy mieszkaniowej w strefie I, II i III. Liczba mieszkańców wyniesie ca 4.000 osób. Z ważniejszych urządzeń usługowych przewidziane są 2 szkoły podstawowe, 1 szkoła średnia ogólnokształcąca, wzgl. zawodowa i 1 dom dziecka.

10/ Dzielnica "Południe", obejmująca całą południową część miasta położona na zachód od ulicy Krakowskiej, o powierzchni ca 52 ha. Jednostka ta przewidziana jest do zabudowy mieszkaniowej w strefie I, II, III i IV. Liczba mieszkańców wyniesie ca 10.000 osób. Z ważniejszych urządzeń usługowych przewidziane są 2 szkoły podstawowe, 1 szkoła średnia ogólnokształcąca, wzgl. zawodowa i szpital.

15. Struktura ludności w planie etapowym.:

Plan etapowy opracowany na rok 1965 zakłada wzrost liczby mieszkańców miasta do 56.000. Liczba ta jest stosunkowo wysoka i zmusza do przyjęcia wysokiego raczej programu inwestycji w planie etapowym. Przyjęcie jednak niższego tempa wzrostu miasta wprowadziłoby automatycznie do

- 13 -

przesunięcia daty planu perspektywicznego, gdyż osiągnięcie wzrostu liczby mieszkańców do 70,000 byłoby niemożliwe w ciągu dalszych 10 lat. Założony wzrost globalnego zatrudnienia o ca 1,300 osób wydaje się całkowicie realny w świetle zamierzonego rozwoju przemysłu, oraz usług.

W stosunku do stanu istniejącego w strukturze ludności miasta i w strukturze zatrudnienia zajdą daleko idące zmiany, a mianowicie:

- 1/ Liczba ludności rolniczej zamieszkałej w granicach administracyjnych miasta zmniejszy się nieznacznie. Wprawdzie znaczne stosunkowo tereny użytkowane obecnie rolniczo będą włączone do terenów zainwestowania miejskiego, ale z drugiej strony w okresie tym pozostałe grunty rolne będą w wyższym stopniu wykorzystane na warzywnictwo.
- 2/ Odsetek ludności w wieku produkcyjnym wynoszący obecnie 56,5 % zmniejszy się do ca 52 %. Zmniejszenie odsetki ludności w wieku produkcyjnym uzasadnione jest ogólnym pogorszeniem struktury wieku ludności Polski. W 1965 r. w wieku produkcyjnym znajdują się roczniki zmniejszone wskutek obydwu wojen światowych. W liczbach bezwzględnych oznacza to, że Piotrków w ostatnim roku planu etapowego będzie posiadał 26.400 osób zdolnych do pracy, jeśli przyjąć że liczba zdolnych do pracy równa się mniej więcej liczbie osób w wieku produkcyjnym.
- 3/ Liczba zawodowoczynnych przyjęta została na 24,100 osób, czyli 85 % ludności w wieku produkcyjnym, wzgl. 44 % ludności nierolniczej. Powyższe odsetki są wprawdzie naogół przyjmowane dla okresu perspektywicznego, ale można przyjąć, że w 1956 r. stosunkowo mniej kobiet

-74-

będzie zawodowoczynnych, niż obecnie.

- 4/ Liczba osób dojeżdżających do pracy i wyjeżdżających do pracy została zmniejszona w obydwu wypadkach do 1,600 osób.

Ograniczenie liczby mieszkańców miasta szukających pracy w innych ośrodkach jest większe, niż dojeżdżających do pracy i tłumaczy się faktem, że Piotrków będzie mógł zapewnić w 1965 r. pracę niemal wszystkim swoim mieszkańcom. Przyjąć zresztą należy, że możliwości znalezienia pracy w Łodzi dokąd wyjeżdża większość osób tej kategorii będą w tym czasie ograniczone.

- 5/ Zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych zwiększy bardzo znacznie, gdyż o ca. 4,200 osób. W pierwszym rzędzie przewiduje się zwiększenie zatrudnienia w przemyśle, a zwłaszcza w przemyśle metalowym, oraz w mniejszym stopniu w przemyśle mineralnym.

Zaznaczyć należy że budowana obecnie fabryka maszyn górniczych rozpocznie produkcję na większą skalę w najbliższej przyszłości.

Przewidywany jest również znaczny wzrost zatrudnienia w budownictwie inwestycyjnym.

- 6/ Podobnie znaczny wzrost zatrudnienia, gdyż o ca. 3,000 osób przewiduje się w funkcjach usługowych.

W szczególności zwiększy się zatrudnienie w usługach przemysłowych i rzemieślniczych, oraz w gospodarce komunalnej i remontach.

Zwiększenie zatrudnienia i ogólny rozwój funkcji usługowych pozwoli na lepsze obsłużenie mieszkańców miasta.

Szczegółową strukturę ludności i zatrudnienia obecnie i pod koniec planu etapowego podają następujące tabele:

- 75 -

<u>I. Struktura ludności.</u>	<u>Stan obecny</u>	<u>Stan na koniec etapu</u>
A. Ludność globalnie	47,736	56,000
B. Ludność rolnicza	1,490	1,400
C. Ludność nierolnicza	46,246	54,600
w tym:		
1. W wieku produkcyjnym		28,400
Stosunek % do ludności nierolniczej	56,5 %	52 %
2. Poza wiekiem produkcyjnym		26,200
Stosunek % do ludności nierolniczej		48 %
3. Zawodowo czynni		24,100
Stosunek % do ludności w wieku produkcyjnym		85 %
Stosunek % do ludności nierolniczej		44 %
4. Zawodowo bierni	26,404	30,500
<u>II. Zatrudnienie w mieście.</u>		
1. Globalne zatrudnienie		24,100
Stosunek % do ludności nierolniczej		44 %
2. Zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych	12,231	16,600
Stosunek % do globalnego zatrudnienia		69 %
Stosunek % do ludności nierolniczej		30 %
3. Zatrudnienie w funkcjach usługowych	5,573	7,500
Stosunek % do globalnego zatrudnienia		31 %
Stosunek % do ludności miasta		13 %
4. Dojeżdżający do pracy	1,753	1,600
Stosunek % do globalnego zatrudnienia		7 %
5. Wjeżdżający do pracy	2,039	1,600

- 46 -

<u>III. Funkcje miastotwórcze.</u>	<u>Stan obecny</u>	<u>Stan na koniec eta.</u>
1. Zatrudnienie w przemyśle	7,470	11,700
w tym:		
Przemysł mineralny	3,315	4,000
" metalowy	338	3,500
" włókienniczy	2,300	2,300
" drzewny	1,369	1,500
" spożywczy	148	200
" materiałów budowlanych	-	-
" inny	-	200
2. Administracja w zasięgu pozalokalnym i obrót towarowy	879	900
3. Szkolnictwo zawodowe /personel/	1,479	200
4. Budownictwo inwestycyjne	475	1,600
5. Komunikacja zewnętrzna i łączność	1,622	1,700
6. Usługi kulturalno-socjalne	306	400
7. Inne funkcje miastotwórcze	-	100

IV. Funkcje usługowe.

1. Obrót towarowy lokalny	1,360	1,600
2. Gospodarka komunalna i remonty	820	1,300
3. Usługi kulturalno-socjalne	509	600
4. Usługi przemysłowe i rzemieślnicze	2,216	3,200
5. Administracja lokalna	476	500
6. Komunikacja wewnętrzna	192	200
7. Inne	-	100

- 77 -

16. Program inwestycji do zrealizowania w planie etapowym:

Program inwestycji przewidzianych do realizacji w okresie do 1965r. przyjęto po uzgodnieniu poszczególnych elementów z zainteresowanymi instytucjami. Ponadto oparty on jest o plan inwestycyjny 5-cio letni na okres 1956-60r. opracowany przez Prezydium Miejskiej i Powiatowej Rady Narodowej i zaakceptowany przez P.R.A.G. Potrzeby poszczególnych inwestycji w zakresie przemysłu opiniowała dyrekcje niektórych zakładów i centralne zarządy niektórych gałęzi przemysłu. Potrzeby w zakresie urządzeń usługowych i przewidziane dla ich zaspo-kojenia inwestycje opiniowały dodatkowo poszczególne "działal-ny P.R.A.G." w zakresie poszczególnych elementów miasta przyję- to program inwestycji umożliwiający zrealizowanie całkowite- go planu perspektywnego do 1975r. Porównanie przyjętego progra- mu rozbudow. w okresie planu perspektywnego i etapowego wskazuje na zasadniczą realność postulowanego rozwoju mia- sta.

Szczególną uwagę zwrócono na zwiększenie w okre- sie planu etapowego liczby miejsc pracy, celem stworzenia warunków dla znacznego, gdyż przekraczającego 8.000 osób zwiększenia liczby ludności miasta, oraz na poprawienie wa- runków bytowych ludności. W związku z zaplanowanymi inwesty- cjami zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych wzrosnie w okresie planu etapowego o ponad 4.000 osób, a funkcjach usługowych o ca 2.000 osób. Rozładuje to w zupełności istnie- jące obecnie względne bezrobocie i przyczyni się do zmniej- szenia liczby wyjazdów do pracy, zwłaszcza że założyc należy że mieszkańcom miasta będzie w tym okresie trudniej znalezc zatrudnienie w innych ośrodkach, zwłaszcza w odz. której przemysł będzie przechodził daleko idącą przetudow.

Przemysł:

Rozbudowa przemysłu w okresie planu etapowego będzie poważna w podstawowych gałęziach produkcji fiotrkowa rozbudowa w okresie do 1965r. będzie poważniejsza niż w pozostałych la- tach do końca planu perspektywnego. Natomiast zapoczątko- wana będzie zaledwie akcja przenoszenia na inne miejsce i porządkowania drobnych zakładów przemysłowych.

- 78 -

W zakresie przemysłu mineralnego przewidziana jest modernizacja urządzeń, zwłaszcza w hucie "Hortensja". Na terenie huty wybudowany będzie ponad to nowy budynek o kubaturze ponad 5.000 m³. Powiększenie terenów fabrycznych przewidziane w planie perspektywnym nie będzie jeszcze do 1965r.erealizowane. Inne inwestycje o charakterze socjalnym i bytowym zrealizowane będą poza terenami fabrycznymi i ujęte zostały w ogólnym zestawieniu rozbudowy tych urządzeń na terenie miasta.

Inwestycje przewidziane w Piotrkowskich Zakładach Przemysłu Bawełnianego są niewielkie, natomiast planowane jest zakończenie rozbudowy Piotrkowskiej Fabryki Maszyn Górniczych. W zasadzie pełny program rozbudowy tych zakładów zaplanowany do realizacji w planie perspektywnym będzie zrealizowany do 1965r. Inne natomiast zakłady przemysłu metalowego nie będą doinwestowane w powyższym stopniu, gdyż najważniejsze z nich przewidziane są do przeniesienia na inne miejsce. Zamierzenia te jednak związane z bardzo znacznymi nakładami finansowymi i poważnymi robotami budowlanymi, oraz częściowo wyturzeniami zrealizowane będą dopiero w okresie 1965-75r. W planie etapowym przewidziane jest jedynie pewne unowocześnienie parku maszynowego i inne inwestycje o charakterze raczej zaleźniejszych.

Nieco większe inwestycje przewidziane są w zakresie przemysłu drzewnego, głównie w Fabryce Sklejek. W zakresie przemysłu spożywczego przewidziana jest budowa fabryki wędlin przy rzeźni miejskiej. Szereg drobniejszych inwestycji w zakresie przemysłu terenowego i spółdzielczego uzupełnia całość programu rozbudowy przemysłu. Z ważniejszych nowych obiektów planowanych do realizacji wymienić należy budowę zakładu wikliniarsko-koszykarskiego, z zakładu produkcji wg, nowego zakładu mleczarskiego, piekarni i t.p.

Komunikacja:

W planie etapowym przewidziane są głównie nakłady na komunikację kołową. Przewiduje się wykonanie do 1965r. arterii komunikacyjnej w dolinie rzeki Strawy, wraz z wykonaniem wia-

- 79 -

duktu kolejowego. Ponadto przewiduje się urządzenie przejścia pieszego pod torami kolejowymi na przedłużeniu ul. Słowackiego. Przewidziana jest również rozbudowa sieci ulic w dzielnicach planowanych do rozbudowy. W okresie planu etapowego planowane jest również wykonanie zajezdni autobusów. Wybudowany zostanie i garaż publiczny i zapoczątkowana budowa sieci stacji obsługi.

W zakresie komunikacji kolejowej przewiduje się jedynie utworzenie bocznic do nowych zakładów przemysłowych i magazynów, oraz przełożenie trasy kolejki wąskotorowej.

Mieszkalnictwo:

Inwestycje w zakresie gospodarki mieszkaniowej stanowią będą w okresie planu etapowego poważną część ogólnych nakładów inwestycyjnych na terenie Piotrkowa. Przewiduje się ogółem wybudowanie ca 11,800 izb mieszkalnych. Program ten zrealizowany będzie przez następujących inwestorów:

D.B.O.K.	5.000 izb
Resorty	2.000 "
M.G.K. głównie plomby	1.800 "
Budown.indyw.	3.000 "

razem	11,800 izb

Ogólny bilans zasobów mieszkaniowych przedstawiać się będzie następująco:

Istniejąca substancja mieszkaniowa	21.600 izb
wyburzenia ze względów technicznych /10%/	2.160 "
wyburzenia regulacyjne	----- 300 "
starych izb pozostanie	19.140 "
Nowe budownictwo	----- 11.800 "

Razem będzie w 1965r. 30.940 izb

Zakładając, że zagęszczenie w starych izbach zredukowane będzie średnio do 2,0 osób na izbę, a w nowym budownictwie wyniesie w tym okresie średnio 1,5 osób na izbę otrzymujemy zaludnienie

- 80 -

w starym budownictwie	38,280 osob
w nowych izbach	17,720 "
Razem	56.000 osob

Tak znaczny program inwestycji w zakresie budownictwa mieszkaniowego wydaje się jednak konieczny, jeżeli ludność miasta ma w 1965r. osiągnąć 56,000 osob co z kolei wydaje się konieczne, jeżeli do 1975r. miasto ma osiągnąć 70.000 mieszkanców. Zaznaczyć należy, że wyburzenia zarówno ze względów technicznych, jak i dla celów regulacyjnych, rzyżęte zostały bardzo skromne, uwzględniając stan istniejący substancji mieszkaniowej i zasięg rozbudowy miasta w tym okresie. W stosunku do planu perspektywicznego plan budownictwa mieszkaniowego zrealizowany będzie w ca 38%

Główne tereny rozbudowy mieszkaniowych miasta znajdują się będą na terenie dzielnicy "Śródmieście" objętym opracowywanym obecnie planem koordynacyjnym, na terenach położonych na wschód od Al. Bieruta, na terenach położonych pomiędzy ulicami: Krakowską, Reymonta i Jagiellońską w dzielnicy Wyzwolenie i w północno-wschodniej części miasta. Dla terenów tych winny być w następnej kolejności opracowane plany koordynacyjne.

Sport i tereny zielone:

W okresie planu etapowego planowane jest urządzenie w Piotrkowie jednego boiska sportowego z posród zaplanowanych do wykonania w planie perspektywicznym trzech. Niezależnie od tego w okresie do 1965r. wykonana będzie przebudowa istniejącego F.D.T. na halę sportową. Wybudowany będzie również kryty basen kąpielowy w ramach zakładu kąpielowego ogólnego projektowanego przy zbiegu ulic Dąbrowskiej i Ogrodowej. W okresie tym zapoczątkowana będzie również budowa urządzeń do sportów wodnych nad jeziorem Bugaj.

W zakresie terenów zielonych przewidziana jest ich rozbudowa zwłaszcza na terenie dzielnic przewidzianych do rozbudowy i zagospodarowania. Znaczne nakłady przewidziane są na zalesienia, których większość wykonana będzie do 1965r.

- 84 -

Magazyny:

Zawierzenia planu perspektywicznego, odnośnie rozbudowy urzędzeń składowych na terenie miasta zrealizowane będą jedynie w niewielkim procencie. Tym niemniej przewidziana jest budowa szeregu obiektów, z których najważniejszymi będą magazyny W.J.K.B. i S.I.I. oraz jeden skład artykułów spożywczych. Zapoczątkowane będzie również założenie oddzielenie dzielnicy magazynowo-skladowej w południowo zachodniej części miasta.

Urządzenia sanitarno-techniczne:

Sieć wodociągowa zostanie przedłużona o ca 12 km, przy równoczesnej rozbudowie istniejącej stacji pomp i odzeleniaczy. Budowa mieszkaniowa w okresie planu etapowego zostaje celowo ograniczona od strony połnocnej, aby nie stwarzać w tym okresie konieczności gruntownej przebudowy systemu wodociągów miejskich, ze względu na znaczne nasilenie innych inwestycji.

Sieć kanalizacyjna przedłużona będzie w tym okresie o ca 18 km, przy czym jednak przebudowę oczyszczalników przewiduje się również dopiero po 1965r. W okresie planu etapowego wybudowane jednak zostaną włądynie zapoczątkowana będzie budowa urzędzeń do biologicznego oczyszczania ścieków.

Rozbudowa sieci elektrycznej w planie etapowym będzie miała skromniejsze rozmiary, natomiast przewiduje się rozbudowę sieci gazowej o ca 21 km. W tym okresie do listrkowa doprowadzony będzie rurociągiem gaz ze Śląska, a istniejąca gazownia przekształcona będzie zostanie na awaryjną.

Z innych urzędzeń sanitarno-technicznych przewidzi na jest w pierwszym rzędzie budowa dużego zakładu kąpielowego przy zbiegu ulic Dąbrowskiego i Ogrodowej, budowa pralni komunnej i 6 szaletów publicznych oraz rozbudowa istniejącej bazy oczyszczania miasta.

-82-

Urządzenia kulturalno-socjalne:

W zakresie urządzeń kulturalno-socjalnych nie scalonych przewiduje się budowę następujących ważniejszych obiektów:

- 1 hotelu o kubaturze ca 5.000 m³ na 100 łóżek przy ul. Sienkiewicza
- 3 szkół średnich i zawodowych
- 2 internatów
- 1 teatru
- 1 szpitala na 285 łóżek w południowej części miasta
- 1 stacji san.-e. id.

Ponadto przewiduje się pełne wyposażenie nowobudowanych dzielnic w urządzenia usługowe scalone. W związku z niedostatecznym obecnie wyposażeniem miasta w te usługi, przewiduje się budowę tych urządzeń w ilości większej niż wymagałoby tego potrzeby nowoprojektowanych dzielnic. W szczególności przewiduje się budowę

- 3 przedszkoli
- 7 szkół podstawowych
- 2 kin
- 2 punktów bibliotecznych
- 1 żłobka
- 4 przychodni służby zdrowia
- 2 aptek
- 1 izby chorych
- 60 sklepów
- 10 zakładów żywienia zbiorowego
- 40 warsztatów rzemieślniczych

Ponadto znaczna liczba urządzeń usługowych zostanie adaptowana względnie poddana gruntownemu remontowi.

17. Orientacyjny wstępny kosztorys:

Orientacyjny wstępny kosztorys opracowany został na bazie wskaźnikowych cen obowiązujących w grudniu 1956r. przy opracowywaniu Założeń Inwestycyjnych w branżowych biurach projektowych. Ponadto cały szereg pozycji mogących budzić wątpliwości przekonsultowany został dodatkowo ze specjalistami z poszczególnych dziedzin. Liczby dotyczące planu etapowego opierają się ponadto o przewidywanie i plany zainteresowa-

- 33 -

nich instytucji, a w niektórych wypadkach o istniejące założenia projektowe.

Dokładność wyliczonych nakładów na poszczególne składniki jest jednak mniejsza niż przy opracowywaniu założeń projektowych, gdyż dokładność obliczeń dotyczących wielkości poszczególnych obiektów jest z natury rzeczy znacznie mniejsza.

Przy ustalaniu kosztów poszczególnych składników starano się brać pod uwagę jedynie nakłady na nieruchomości jak budynki, maszyny, drogi, instalacje wodne, energetyczne i t.p. eliminując nakłady na zakup drobnego sprzętu, narzędzi, taboru, mebli, wyposażenia i innych składników ruchomych. W niektórych wypadkach stosując to kryterium nie uwzględniono dosyć poważnych nakładów na te ~~składnicze~~ elementy. Przy ustalaniu potrzebnych nakładów na poszczególne działy gospodarki narodowej, nie brano pod uwagę źródła finansowania na skutek czego w poszczególnych pozycjach występują znacznie nakłady pochodzące z funduszy centralnych z budżetów terenowych i ze źródeł zdecentralizowanych. W wypadku tego przewidziane w planie etapowym nakłady są niegdyż nieporównywalne z planami resortowymi.

Procent realizacji założeń planu perspektywicznego w planie etapowym obliczono stosunkowo bardziej szczegółowo przyjmując w zasadzie jako kryterium jedynie efekty rzeczowe, jak przyrost zdolności produkcyjnej w zakresie przemysłu, przyrost kubatury w zakresie budownictwa mieszkaniowego i użyteczności publicznej, długość i znaczenie dróg w zakresie komunikacji, powierzchnie zalesione w zakresie lasnictwa i t.d. Nakłady finansowe uwzględniono jako zasadnicze kryterium tylko w niektórych wypadkach. W miarę możliwości starano się eliminować inwestycje czynione w planie etapowym pod wpływem chwilowych konieczności, lecz nie idące w kierunku realizacji założeń planu perspektywicznego.

- 84 -

	Nakłady w mil. zł		% realizacji za- łożeń planu per- spektywicz. w pla- nie etapowym
	w planie perspektyw.	w planie etapowym	
	1	2	3
<u>I. Przemysł</u>			
1. Przemysł mineralny	75,0	13,0	15%
2. " włókienniczy	23,0	1,0	3%
3. " metalowy	120,0	65,0	70%
4. " drzewny	50,0	15,0	30%
5. " spożywczy i lo- kalny	70,0	12,0	20%
6. " materiałów bud.	25,0	10,0	40%
7. " inny	20,0	6,0	30%
k a z e m	383,0	122,0	32%
<u>II. Komunikacja</u>			
1. Rozbudowa wężsa kolej.	8,0	0,5	5 %
2. Przetrasowanie kolejki wąskotorowej i jej prze- budowa na trakcje elek- tryczne	4,0	2,0	50 %
3. Przetrasowanie arterii i urządzenie sieci uli- cznej	113,0	25,0	20 %
4. Budowa wiaduktów	5,0	1,0	20 %
5. Budowa zajezdni, garaży stacji obsługi i td.	53,0	6,0	11 %
k a z e m	183,0	34,5	20 %
<u>III. Administracja</u>			
1. Budowa budynków biurowych i administracyjnych o łącznej kubaturze ca 50.000 m ³	11,5	.	.

- 85 -

	1	2	3
2. Budowa 2 hoteli o kubaturze ca 15.000 m ³	4,5	1,5	35 %
R a z e m	16,0	1,5	9 %
IV. Mieszkalnictwo			
1. Rozbiórki 5.250 izb /2,460/	0,3	0,0	45 %
2. Adaptacje 16.560 izb /6.200/	65,5	24,8	40 %
3. nowe budownictwo 31.220 izb /11,800/	652,0	245,0	37 %
k a z e m	723,8	272,8	38 %
V. Zielen			
Parki i zielence	4,0	1,5	30 %
2. Pracownicze ogrody dzia- kowe	1,0	0,2	20 %
3. Cementarze	0,2	-	-
4. Zalesienia	5,8	4,5	75, %
5. Budowa 3 boisk	5,0	1,2	30 %
6. Adaptacja hali sport.	0,4	0,4	100 %
7. Ośrodek sportow wodn.	3,0	1,0	30 %
R a z e m	19,4	8,8	45 %
VI. Maszyny			
Budowa magazynów o łącznej kubaturze ca 160.000 m ³ oraz zagospodarowanie terenów składowych o po- wierzchni ca 30 ha	32,0	6,0	18 %

- 86 -

	1	2	3
<u>VII. Urządzenia sanitarno - techniczne</u>			
1. Rozbudowa wodociągów	28,0	9,0	25 %
2. Rozbudowa kanalizacji	40,0	12,0	25 %
3. Urządzenia energetyczne oraz oświetlenie miasta	175,0	20,0	11 %
4. Urządzenia gazowe	15,0	4,0	25 %
5. Budowa pralni ko unaln.	5,0	4,0	80 %
6. Budowa łazni z basenem krytym	6,0	6,0	100 %
7. Rozbudowa bazy oczyszczania miasta, zakładu uzylizacyjnego	35,0	8,0	20 %
razem	304,0	63,0	20 %

VIII. Urządzenia gospodarczo socjalne

1. Budowa 25 przedszkoli i adaptacja 7	14,5	2,3	15 %
2. Bud. 15 szkół i adapt. 6	54,0	18,5	35 %
3. " 7 " sred. " 5	19,5	10,0	45 %
4. " 1 zakł. spec. " 1	2,3	-	-
5. " 8 intern. " 2	6,8	1,8	25 %
6. Budowa 1 młodzieżowego domu kultury	1,9	-	-
7. Budowa 8 ośrodków dziecięcych	2,1	0,3	15 %
8. " 2 domów dziecka	6,8	-	-
9. " 1 domu kult. i adapt. 1	2,2	0,5	30 %
10. " 4 kin " " 2	9,0	5,0	60 %
11. " 1 teatru	30,0	-	-

- 87 -

	1	2	3
12. Budowa biblioteki 1	2,0	-	-
13. Bud. 3 punkt. bibliot. i adap. 2	0,5	0,2	60 %
14. Adaptacja muzeum i archiwum	3,2	-	-
15. Budowa 17 stożków i adap. 1	12,5	0,9	8 %
16. Budowa 2 szpitali	21,0	8,0	40 %
17. " 8 przychodni i adap. 6	10,0	5,0	50 %
18. Adaptac. stacji pogot. ratunk.	0,2	0,2	100%
19. Bud. 1,5 aptek i adap. 5	1,5	0,6	40 %
20. Bud. 2 izb chorych	2,0	1,0	50 %
21. Budowa stacji san.-epid.	0,5	0,5	100 %
22. Budowa 120 sklepów i adap. 160	9,5	4,8	50 %
23. Budowa 3 targowisk	12,5	8,0	60 %
24. Bud. 20 zakładów żywienia zbiorowego i adaptac. 8	9,0	4,0	45 %
25. Bud. 110 warsztatów rzemiosln. i adaptacja 100	18,5	6,0	30 %
R a z e m	201,8	78,6	30 %
IX. <u>Zaplanowane strefy podmiejskie</u>			
Melioracje, budowa szklarni obiektów gospoiarskich itd	80,0	50,0	35%

- 88 -

Ułótem nakłady inwestycyjne potrzebne dla realizacji za-
 kózen planu przedstawiać się będą jak następuje:

	<u>mil.zł</u>	<u>% całości</u>
I Przemysł	383,0	19,8
II Komunikacja	183,0	9,4
III Administracja	16,0	0,8
IV Mieszkalnictwo	723,8	37,3
V Zielen i tereny sportow.	19,4	1,0
VI Magazyny	32,0	1,6
VII Urządzenia sanitarno- techniczne	304,0	15,0
VIII Urządzenia gosp.-soc.	201,8	10,5
IX Zaoszczędowanie strefy podmiejskiej	80,0	4,0

R a z e m	1,943,0	100 %
	=====	

- 89 -

Prezydium Miejskiej
Rady Narodowej
w Piotrkowie Tryb.
Zarząd Arch.-Bud.

O d p i s

Poznań, dnia 4.10.1968r.

Uzasadnienie projektu ogólnego planu
zagospodarowania przestrzennego m. Piotrkowa Trybunalskiego, z:

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Piotrkowie

/nazwa instytucji/

inż. J. J. ob. H. Misztela i inż. J. Kłopotycki

/nazwisko przedstawiciela/

do zapoznania się z przedłożonym elaboratem ogólnego planu
zagospodarowania przestrzennego m. Piotrkowa:

1/ nie zgłaszam zastrzeżeń:

-o-o-o-o-o-o-

2/ Zgłaszam następujące zastrzeżenia:

a/ wstrzymanie lokalizacji dalszej przemysłu na terenach
południowych, położonych pomiędzy ul. Nową i terenami
kolejowymi i lokalizować na terenach położonych na pół-
noc od ul. Rolniczej.

b/ Ograniczenie rozbudowy terenów 3-j strefy w kierunku
południowo-wschodnim i rozbudować dzielnice mieszkaniowe
w kierunku zachodnio od toru kolejowego.

c/ Znowić koncepcje połączenia arterią komunikacyjną
Instytutu Maszyn Gorniczych z śródmieściem
i skrzyżowaniem ul. Śląskiej, Jerolimskiej i Curie-
skłodowskiej /wzdłuż rzeki Strawki/.

d/ Sytuowanie III Strefy zabudowy w kierunku wzdłuż ul.
Fawłowskiej t.j. na kręcu miasta jest niewskazane
gdź ulicą Fawłowska jest wsią i zabudowana jest do-

- 90 -

zami i budynkami gospodarzy rolników.

3/ Wziaszam następujące uwagi:

e/ Wskazane jest przerwanie bezpośredniego połączenia ul. Makowskiej - jeden z kierunków połączenia Piotrkowa z Łodzią z ul. Malborską.

f/ Wskazane jest skrócenie odcinka ul. Roosevelta pomiędzy Al. J. Bieruta i ul. Powarową, gdyż jest to bezpośrednie połączenie z studniem.

/-/ H. Liszeta

/-/ P. Kropotowski

Za zgodności:

/-/ J. Jenczewska

- 94 -

Protokół

z narady roboczej, która odbyła się dnia 16.II.1957r.
w godz. ... w Łodzi.

Temat narady: uzgodnienia ziemiezer ogólnego perspekty-
wicznego planu zagospodarowania przestrzen-
nego miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Projekt opracowali:

inż. arch. Stefan Dehen
" " Flasecka Helena
mgr. Czamanski Stanisław

Listy obecności:

mgr. Orpowski	"K.I.G. Łódź
" Ciekliński	"ydz.Kult.PAN Łódź
" Pieczorek	"ydz.Zdrowia PAN Łódź
" Kulinski	"Z.N.P.
" Kubacka	D.P.O.
" Sledziwski	B.P.K.
inż. Swięcicki	D.P.K.P.
" Dehnel	D.P.P.
" Nowicki	B.P.B.K.
" Kłopotowski	P.W.N.K. Piotrków
ob. Adamkowski	
" Węglarski	"ydz.Zdrowia PAN Piotrków
" Bierzwicki	"ydz.Sos.Ko.
" Misztela	"K.I.G.
inż. Eroda	"Z.N.P.
" Wąjman	"
" Flasecka	"
" Czamanski	"

z zaproszonych nie przbyli przedstawiciele TOLL i Dow.
Okr. Wojsk.

Naradzie przewodniczył mgr.inż.Arch.Eroda Kierownik Pracow-
ni Urbanistycznej "ZAB w Łodzi.

Referat wygłosił mgr.Czamanski. Projektant scharakteryzo-
wał dotychczasowy rozwój miasta podkreślając jego znaczenie

-91-

gospodarcze jako poważnego ośrodka przemysłowego /huta szkła/
przemysł metalowy, kombinat włókienniczy/ i administracyjno-
usługowe dla całego rejonu fiotrkowskiego.

W przedmiotowym projekcie projektanci
uznali, że planowana w wytycznych gospodarczych liczba 70 tys.
mieszkańców miasta w okresie perspektywnym jest słuszna.

W ogólnej charakterystyce miasta i projektu jego
zaopiniowania przeprowadzono dyskusję nad szczegółową roz-
wiązaniem projektu oraz poruszono szereg zagadnień o szerszym
znaczeniu z dotyczących powiązania Fiotrkowa z okolicznymi
terenami wypoczynkowymi oraz z Łodzią.

mgr. Głębcki TKJ

uważa za konieczne przeprowadzenie dyskusji nad poszczególnymi
problematykami związanymi z przedstawionym projektem, jak np
kultura, zarobki, pl. regionu, PDL.

Inż. Broda

Postuluje konieczność opracowania zagadnień dotyczących strefy
podmiejskiej Fiotrkowa ze względu na fakt, że miasto
jest punktem wypadowym na tereny wypoczynkowe położone nad r.
rzeką Pilicą. Znaczenie tych terenów jest duże /i będzie stale
wzrastało/ nie tylko dla samego miasta, ale również i dla
Łodzi. Rozwiązania powinny obejmować nie tylko problemy ko-
munikacji, ale również i pełnego zagospodarowania przestrzen-
nego.

mgr. Śledziowski BR

Podkreśla, że chociaż zagadnienia m. Fiotrkowa nie były bez-
pośrednio rozpatrzone przez BR /Fiotrkow leży poza zakre-
sionymi granicami BR/ to jednak zawsze znajdowały się w krę-
gu zainteresowań biura. Nowa organizacja pracowni, bliższa
współpraca z ZAB pogłębia badania nad problemami Fiotrkowa
i jego okolic oraz powiązaniem miasta z Łodzią. Dyskutant
zgodza się z przytoczonymi wyżej twierdzeniami inż. Brody.
Odnosnie przedstawionego projektu uważa, że należałoby wni-
kliwiej rozpatrzyć kierunek komunikacji drogowej, biegnący
z W-wy do Łódź, który w obecnej formie wydaje się zbyt
mało uwzględniony,

- 93 -

Inż. Kuliński "Z.D.F.

 Charakteryzując podstawowe linie drogowe przebiegające przez Piotrków, uważa, że należałoby wyrażniej przedstawić w formie graficznej przebieg linii Bytom - Łódź Śląsk oraz, że pominięty został kierunek Poznań Kalisz Śląsk Radom.

Inż. Broda

 stwierdził, że kierunek W-wa, Katowice został dostatecznie silnie podkreślony w przytoczonym planie oraz że w planie perspektywnym komunikacja Łódź Śląsk może mieć znacznie lepszy przebieg przez Bełchatów z pominięciem Piotrkowa. Przebieg przez Piotrków pochłaniałby za sobą wykruczenie trasy. Po wyjasnieniu inż. Brody zebrani stwierdzają, że nie mają zastrzeżeń co do zasadniczych rozwiązań projektu odnośnie przebiegu linii komunikacji drogowej, a jedynie należałoby graficznie podkreślić i włączyć kierunek z Łasku na Sulejów Radom.

Przedstawiciele DOKF zgadzają się z rozwiązaniami projektu odnośnie przebiegu arterii komunikacyjnych podkreślając, że właściwie nawiązanie bocznic towarowej do terenów składowych w planie 5-letnim PKF będzie inwestorem budowy wiaduktu przy ul. Słowackiego, którego realizację przewiduje się na okres około 2 lat. Konieczne jest przedstawienie DOKF postulatów miasta co do użytkowego rozwiązania tego wiaduktu /ruch pieszy i kołowy, czy tylko pieszy/. Z innych inwestycji przewiduje się budowę tunelu /lepsze rozwiązanie funkcji drożca/ z wyjściem na nowe tereny miasta /po stronie zachodniej/ budowę linii kolejowej Tomaszów-Piotrków oraz Piotrków Siemkowitz przez Bełchatów /rozeznanie bardzo orientacyjne/. Budowa linii Łódź-Puszczyń-Piotrków jest wątpliwa. W odpowiedzi na pytanie mgr. Misztela dotyczące gruntów położonych koło stacji towarowej, przedstawiciel DOKF wyjaśnił, że względu na budowę nowej linii Piotrków Siemkowitz należy dla potrzeb PKF zarezerwować grunty w pobliżu stacji towarowej celem zabezpieczenia włączenia nowej linii do już istniejącej.

- 94 -

Inż. Broda

stwierdza, że istniejący obecnie dworzec PKP w Piotrkowie jest zbyt ciasny, co jest przyczyną całego szeregu nieszczęśliwych wypadków. Sugeruje konieczność wybudowania nowego przystanku w rozbudowującej się przemysłowej dzielnicy Moryca. Wiadukt przy ul. Słowackiego zdaniem inż. Brody powinien być rozwiązany pod kątem potrzeb ruchu pieszego. Ruch kołowy należy stamtąd wyeliminować.

Rozwiązanie linii Pomaszów - Wienkowice jest zagadnieniem specjalistycznym i powinno być opracowane przez pracownię regionalną pod kątem potrzeb i wymagań kolei.

Przedstawiciel DOKI

wyjaśnia, że nie przewiduje się przesunięcia dworca w Piotrkowie, a jedynie usprawnienie jego funkcji przez budowę tuneli. DOKI zgodził się na nowy przystanek w mieście o ile jego konieczność będzie wyczerpująco umotywowana przez miasto.

Inż. Broda

podkreśla konieczność uporządkowania komunikacji wąskotorowej kolejki sulejowskiej i jej modernizację.

Przedstawiciel DOKI

wyjaśnia, że w planie Dyrekcji nie przewiduje się modernizacji ani likwidacji kolejki wąskotorowej. M.R.N. powinna opracować nie sugestie co do jej wykorzystania. Użyteczność kolejki dla celów pasażerskich dla samego miasta wydaje się wątpliwa. Lepszym rozwiązaniem byłoby tramwaj względnie trojlebud lub autobus.

Mgr. Sledziwski BFR

zgadza się, że trakcja wąskotorowa dla celów komunikacji miejskiej nie ma większego znaczenia, ale podkreśla konieczność jej modernizacji /elektryfikacji/ ze względu na powiązanie Piotrkowa i łączy z terenami wypoczynkowymi nad Filicą.

Przedstawiciel Pr. M.R.N. Piotrkowa

uważa, że połączenie łączy i Piotrkowa z terenami wypoczynkowymi oraz stworzenie masowej komunikacji kolejowej Żódz - Piotrków byłoby najważniejsze przez wybudowanie nowej linii Tuszyn Piotrków /ok. 15 km/ i jej zelektryfikowanie.

- 95 -

Mgr. Głębski WKIG

Motywując konieczność modernizacji trakcji wąskotorowej wskazuje, że kolejka odgrywa nie tylko rolę środka komunikacji pasażerskiej /tramwaju/, ale również poważną rolę gospodarczą jako środek transportu wapienia z wapienników sulejowskich. Ze względu na projektowane zwiększenie eksploatacji wapienników - rola kolejki również znacznie wzrosnie.
Przedstawiciel DOKP.

rozważając dalej problem komunikacji hódz Piotrkow tereny wypożyczkowe uważa za zupełnie możliwe przedłużenie linii tramwajowej hódz Tuszyń do Piotrkowa.

Inż. Broda

stwierdza, że zagadnienie ewentualnej rozbudowy kolejki należy jeszcze do sfery koncepcji i na rozwiązanie układu miejskiego nie mają większego wpływu.
Zebrani nie zgłaszają sprzeciwu co do rozwiązań projektu odnośnie linii komunikacyjnych PKP

Mgr. Czamanski

charakteryzuje stosunki mieszkaniowe w Piotrkowie określając je jako ciężkie. Zagęszczenie da jedną izbę ok. 2,2 mieszkańca. W planie perspektywicznym zakłada się ok. 15% wyburzenia ze względu na śmierć techniczną budynków oraz ok. 5% ze względu na konieczność uporządkowania komunikacji w mieście.

Inż. Broda

zwraca uwagę na to, że należy prowadzić właściwą planową politykę terenową opartą o perspektywę rozwojowe budownictwa w danym mieście. Przy wymianie i wykupie gruntów pod nowe budownictwo powinno się brać pod uwagę również interesy ich dotychczasowych użytkowników.

Mgr. Kubačka DBOR

przedstawiła zakres inwestycji DBOR-u w Piotrkowie. W okresie planu 5-letniego t.zn. w latach 1956-60 DBOR ma zrealizować 2100 izb, w latach 1960-65 3 tys./program jeszcze

- 96 -

nie jest ustalony/. Budownictwo zgrupuje się przy ul. Wyzwolenia oraz przy hali targowej. Opracowano dokumentację dla budownictwa plombowego przy ul. Bieruta. Jego realizacja należytyka jednak na trudności ze względu na brak terenów zamiennych dla dotychczasowych właścicieli działek.

Mgr. Sledzinski BIR.

kontynuuje wypowiedz inż. Brody stwierdzając, że nie można przechodzić do porządku dziennego nad kwestią własności gruntów. Należy usporządzić rejestry własności gruntów i na podstawie ich analizy określić, gdzie są najdogodniejsze możliwości lokalizacji nowego budownictwa. Może bowiem dochodzić do takich paradoksów o których mówiła przedstawicielka DOR-u

Mgr. Głębski KIG

również sugeruje konieczność przystąpienia do inwenturyzacji terenów pod kątem wzięcia ich własności oraz wyznaczenia odpowiednich terenów do zabudowy i terenów zastępczych.

Inż. Nowicki BFK

zwraca uwagę, że problem wody na terenie Piotrkowa jest trudny do rozwiązania. Stacja pomp posiada obecnie zbyt małą zdolność zaspokojenia rosnących potrzeb. Rozbudowa sieci wod. kan. jest konieczna. Należy przystąpić do opracowania planu generalnego budowy sieci wod. kan.

Inż. Broda

podkreśla, że przy lokalizacji nowego budownictwa należy brać pod uwagę nie tylko zagędnienie własnościowe gruntów przeznaczonych pod zabudowę, ale również i uzbrojenie terenu. Dyskutant przytacza opinię rzeczoznawcy inż. Wlazłowicza, wg której w Piotrkowie odczuwa się brak wody - stąd konieczność budowy nowych ujęć

urządzenia oczyszczalni ścieków są przestarzałe. W okolicy oczyszczalni znajduje się rzeźnia, co naturalnie nie jest właściwe. " W związku z tym sugeruje się odsunięcie oczyszczalni na wschód. Stworzy to możliwość odwodnienia dolnych terenów bez instalowania dodatkowych urządzeń przepompowni ścieków.

- 97 -

Przedstawiciel Ir.MRN Piotrkowa

potwierdza, że MRN nie ma rozszkolenia terenów pod kątem ich własności. Realizacja w tym zakresie są zaniedbane. Dyskutant zgadza się, że należy prowadzić planową osiedlarkę terenami. Ir.MRN wystąpi do Fr.MRN o wydzielanie działek na terenie miasta w celu przeznaczenia ich na tereny zamieszkalowe.

Ob.-Wierzbicki-MRN

wskazuje na pilną konieczność rozwiązania zagadnienia związanych z terenem nowych osiedli. Tak np. Osiedla przy ul. Wyzwolenia nie może być zaopatrywane z sieci istniejącej ze względu na jej nieodpowiedni przekrój. Dyskutant sugeruje lokalizację indywidualnego budownictwa na terenie wyscigów są to jak podkreślano właściwie jedynie wolne tereny dla tego rodzaju zabudowy.

Mr.Czarnowski

wskazuje, że stosunki własnościowe są bardzo ważne, ale swe szare odbicie mają przede wszystkim w planach szczegółowych. Inż.Broda

zajmuje czy przedstawiony projekt układu mieszkaniowego wszystkie odpowiada

Inż.Kłopotowski

w imieniu Ir.MRN Piotrkowa odpowiada, że tak, ale składa zastrzeżenia co do przeznaczenia zbyt dużych terenów pod zieleni w okolicy zamku

Inż.Broda

wyjaśnia, że kolorem niebieskim na planszy projektu przedstawione są tereny t.zw.zamrożone /przeznaczone do uporządkowania/ a nie zieleni, właściwe rozwiązanie plastyczne tego teren odstąpi widok na stare miasto.

Mgr.Misztela MKFG Piotrkow

popiera zdanie inż.Brody co do celowości uporządkowania terenów przyległych do starego miasta. Ze względu na budowę osiedla mieszkaniowego przy hutach i koło fabryki maszyn gorniczych należy w projekcie /na terenach zachodnich miasta/

- 58 -

Przewodźcie również budownictwo wyższe /obecnie oznaczono jedynie budownictwo niskie/.

mgr. Ciekliński "y.lz.Kultury I"RV

Podkreślił, że projekt właściwie zabezpiecza widok na stare miasto od strony szosy sulejowskiej. Dyskutant uważa, że tereny zieleni w dół od ulicy Starowarszawskiej można ograniczać i przeznaczyć pod zabudowę co nie powinno przeszkodzić widoku na Stare Miasto.

Mr. Misztela MKiG

uzasadnia konieczność zlokalizowania 1-2 nowych targowisk z czego jedno w części zachodniej miasta przy ulicy przelotowej. Duży ruch ^{wózków} chińskich od strony połudn.-zach. oraz rozbudowa części zachodniej miasta dyktuje konieczność zlokalizowania na tych terenach nowego targowiska.

Jak dotąd brak terenu na jego lokalizację.

Przedstawiciel służby zdrowia - nie zgłasza zastrzeżeń co

do zlokalizowania nowego szpitala na 285 łózek /realizacja 1959r. 60 r./ oraz podkreśla właściwe rozmieszczenie przychodu rejonowych.

Lokalizacja urządzeń sportowych i kulturalnych nie budzi zastrzeżeń.

Na stwierdzenie, że przedstawiony projekt nie budzi większych zastrzeżeń naradę roboczą zakończono.

Protokołował:
/-/ Karski K.

Przewodniczył:
/-/ mgr. inż. Broda

Łódź dnia 19 lutego 1957r.

- 99 -

13. Projekt Uchwały:

Prezydent Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łodzi po zapoznaniu się i przedyskutowaniu przedłożonego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego /I-faza/ miasta Piotrkowa Trybunalskiego, stwierdza, że plan powyższy w pełni odpowiada wymogom i zapewnia należyty i wszechstronny rozwój miasta i może stanowić podstawę do opracowania dalszych faz dokumentacji urbanistycznej.

STAT

Page Denied

Next 1 Page(s) In Document Denied

PLAN PERSPEKTYWICZNY m. ŻOWICZA

I faza, III alternatywa

III alternatywa I fazy planu perspektywicznego m. Żowicza opracowana została w Pracowni Urbanistycznej Wojewódzkiego Zarządu Architektoniczno-Budowlanego w Łodzi w okresie kwiecień, maj 1956 r. Podstawą opracowania było zlecenie Nr..... z dnia..... Projektantem był inż. arch. Wejman Stefan.

Elaborat składa się z planszy zasadniczej opracowanej na podkładzie w skali 1 : 5,000 i części opisowej, wyjaśniającej zasadnicze różnice pomiędzy III i I alternatywą planu perspektywicznego. Przedłożone opracowanie opiera się na następujących zasadniczych materiałach wyjściowych:

- 1/ Wytyczne Regionalne do Ogólnego Planu Zagospodarowania /planu miejscowego / miasta Żowicza, opracowane przez Miastoprojekt Wschód, Oddział w Łodzi, Pracownia Planów Regionalnych w okresie wrzesień - październik 1952r.
- 2/ Założenia programowe do planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego ŻOWICZA, woj. łódzkie opracowane przez Miastoprojekt "ZON" w Warszawie, Pracownia Założeń Projektowych w maju 1954 r.
- 3/ Protokół z posiedzenia Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Archiitektonicznej w Łodzi z dnia 16.V.1956 r.

Opracowanie zgodne jest z Instrukcją tymczasową Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury z 1955 r w sprawie zakresu i sposobu opracowania ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego miast i osiedli miejskich, zgodnie z pismem Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury, l.dz. II.W.2/353/55 z dnia 12.II.1955 r..

I. Profil gospodarczo-społeczny miasta

Z dawnej wspaniałej przeszłości Żowicza pozostały dziś tylko zabytki architektury. Analiza ekonomiczna zatrudnienia

- 2 -

i produkcji wskazuje, że miasto spełnia kilka różnych funkcji w życiu gospodarczym, lecz na czoło ich wysuwają się funkcje administracyjna w skali powiatu, oraz funkcje produkcyjno-usługowo-uspołeczniowe w skali okręgu łowickiego. Ponadto łowicz jest węzłem komunikacyjnym w którym ubiegają się linie kolejowe z Warszawy do Poznania, do Łodzi i Wrocławia, oraz linia regionalna łowicz - Skierniewice, a także drogi kołowe o znaczeniu krajowym z Warszawy do Poznania i Łodzi oraz drogi regionalne do Łęczycy, Skierniewic i Płocka.

Szlaki Warszawa - Poznań, Warszawa - Łódź dla łowicza mają charakter tranzytowy i jego funkcje ogranicza się do obsługi i konserwacji dróg. W zakresie oświaty i kultury miasto pełni dziś funkcje, której zasięg przekracza znacznie granice okręgu a nawet regionu.

Funkcje te związane są z rozwiniętym na terenie miasta szkolnictwem średnim i zawodowym, oraz zabytkami architektury łowicza Nieborowa i Arkadii, oraz z folklorem ziemi łowickiej. Nie posiada natomiast łowicz zupełnie zakładów przemysłu kluczowego, oraz nieliczne jedynie zakłady przemysłu drobnego i lokalnego.

Na skutek tego w łowiczu zaznacza się wyraźnie globalny niedobór miejsc pracy. Część nadwyżki ludzi zdolnych do pracy w ilości ponad 1,600 osób, nie znajdując zatrudnienia na miejscu w łowiczu, wyjeżdża codziennie do pracy poza miasto głównie do Warszawy i Łodzi, a także do Skierniewic i Kutna. Wyjazdy te są bardzo uciążliwe ze względu na znaczne odległości i związane z tym duże straty czasu.

Zarówno Wytyczne Regionalne, jak i Założenia Programowe zakładają daleko idącą przebudowę funkcji i podstaw gospodarczych miasta, przy równoczesnym podwyższeniu liczby ludności do 30.000. Nowym czynnikiem miastotwórczym, mającym zapewnić utrzymanie ponad dwukrotnie powiększonej liczbie mieszkańców ma być w pierwszym rzędzie przemysł kluczowy. Zatrudnienie w tej gałęzi gospodarki narodowej na terenie łowicza wyniesie wg. Wytycznych Regionalnych ponad 3,000 osób, a wg. Założeń Programowych nawet ponad 4,200 osób, nie licząc przemysłu drobnego i lokalnego.

./.

- 3 -

Trzonem nowego przemysłu kluczowego ma być w pierwszym rzędzie wielki kombinat bawełniany, lub wełniany, dla którego w I alter natywie planu perspektywicznego zarezerwowano 25 ha terenu.

Nie wydaje się aby powyższy program rozbudowy funkcji miastotwórczych Łowicza był słuszny. Miasto nie posiada szcze- gólnie korzystnych warunków dla lokalizowania na jego terenie wielkich zakładów przemysłowych, a zwłaszcza zakładów przemysłu włókienniczego. Brak jest również jakiegokolwiek tradycji prze- mysłowych. Postulowany rozwój przemysłu nie popiera się w żadnym stopniu na konieczności wykorzystania istniejących pozytywnych czynników lokalizacyjnych, których Łowicz w zasadzie nie posiada, lecz podkrotowany jest jedynie potrzebą znalezienia zatrudnienia dla ponad dwukrotnie powiększonej liczby ludności

III alternatywa planu perspektywicznego m. Łowicza zakłada nieco inny układ podstawowych funkcji gospodarczo - społecznych miasta, związany w sposób bardziej bezpośredni z wykorzystaniem istniejącego środowiska naturalnego i dotych- czasowych tradycji miasta. W myśl obecnej alternatywy, podsta- wowymi funkcjami miastotwórczymi Łowicza w okresie perspe- ktywicznym będą:

1. Administracja o zasięgu powiatowym..
2. Obrót towarowy i usługi kulturalno - socjalne i gospo- darcze w skali okręgu..
3. Szkolnictwo średnie i zawodowe w skali okręgu..
4. Przemysł, związany z wykorzystaniem zasobów i obsługa otaczających Łowicz terenów rolnych..
5. Obsługa ważnego węzła komunikacyjnego
6. Obsługa ośrodka turystyczno - wypoczynkowego dla zespołów miejskich Warszawy i Łodzi..
7. Budownictwo inwestycyjne i gałęzie przemysłu bezpośrednio związane z planową znaczną rozbudową miasta..

II. W i e l k o ś ć m i a s t a i s t r u k t u r a l u d n o ś c i

Zerówno Wytyczne Regionalne, jak i Założenia Programowe określają ludność Łowicza w planie perspektywicznym na 30.000 mieszkańców. Liczba ta przyjęta jest dość arbitralnie, zważywszy, że czynnikiem decydującym nie jest w żadnym stopniu wielkość

- 4 -

zatrudnienia w podstawowych funkcjach mistotwórczych, które reszcej nadwrót zostały tak dobrane, aby znaleźć zatrudnienie dla przyjętej liczby ludności.

Obecna alternatywa ogranicza liczbę ludności do 25.000 osób. Za ograniczeniem liczby ludności przemawiają następujące względy:

1. Nie wydaje się, aby w okresie perspektywnym powieca posiadający obecnie tak znaczny niedobór miejsc pracy był dostatecznie atrakcyjny, aby ściągając wielką ilość ludności napływowej. Należy uwzględnić przy tym, że w okresie tym będą się silnie rozwijały inne ośrodki przemysłowe i miejskie na terenie kraju i wystąpią będzie globalny niedobór ludności.

2. Ograniczony teren miasta. Granice terenów intensywnego użytkowania wyznacza od północy rzeka, wzdłuż której ciągną się z obydwu stron podmokłe i słabe pod względem budowlanym tereny. Nawet w wypadku zaplanowania na północnym brzegu rzeki nowych dzielnic miasta i połączenia ich z częścią południową mostami oddzielającymi się między nimi szeroki pas zieleni zniweczyłby zwartość kompozycyjną miasta. Od wschodu granice terenów intensywnego użytkowania wyznacza istniejąca linia kolejowa i rzeka, od południa podmokłe rozległe tereny przewidziane pod zielenią urządzone i łąki a od zachodu projektowana autostrada Wrocław - Świdnica - Wroclaw. Szczegółowa analiza bilansu terenów zawartych w/w granicach wskazuje na możliwość umieszczenia najwyżej 25.000 mieszkańców, jak to wynika z następującego zestawienia:

<u>Strefa</u>	<u>Ilość ha</u>	<u>Liczba mieszkańców</u>
IV	8,50	2.295
III	30,00	7.050
II	27,50	4.812
I	108,75	10.875
Razem tereny mieszkalniowe	174,75	25.032

- 5 -

Strukturę ludności i zatrudnienia, oraz charakter mniemanych poprawek ilustruje najlepiej opracowana i załączona analiza tabelaryczna /vide załącznik Nr.1 /w stosunku do liczb przyjętych w Założeniach Programowych wprowadzone zostały, poza zmniejszeniem globalnej liczby ludności, następujące ważniejsze poprawki:

1/Liczba ludności w wieku produkcyjnym została zmniejszona o 16,500 do 12,500 w odniesieniu do ludności nierolniczej. Zmiana ta znajduje następujące uzasadnienie: w okresie perspektywnym nastąpi ogólne pogorszenie struktury wieku ludności Polski. Zmniejszenie odsetka ludności w wieku produkcyjnym ma swoje przyczyny w tym, że w 1970 r. w grupie tej znajdują się roczniki zmniejszone na skutek obydwo wojen światowych. Zjawisko to wystąpi mniej wyraźnie w miastach, które w okresie planu perspektywnego powiększą znacznie swą ludność, ze względu na korzystniejszą strukturę wieku ludności napływającej. Na podstawie opracowań Instytutu Urbanistyki i Architektury, oraz opracowań wykonanych w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi, przyjmuje się, że procent ludności w wieku produkcyjnym, dla miast, które zwiększą swą ludność o 80-100% nie powinien w zasadzie przekroczyć 51%.

2/Liczba zawodowo czynnych została obniżona z 15,200 do 10,200 co stanowiłoby 83% w stosunku do ludności nierolniczej w wieku produkcyjnym. Zakołada się wprawdzie, że w okresie perspektywnym więcej zdolnych do pracy będzie pracować, niż obecnie, co w pewnym stopniu zrównoważyłoby mniej korzystną strukturę wieku ludności, ale z drugiej strony uwzględnić należy, że w miastach procent zawodowo czynnych może być mniejszy, gdyż przydomowe gospodarstwa rolne wpłyną na zmniejszenie liczby pracujących kobiet. Zowicz ponadto nie będzie posiadał przemysłu zatrudniającego w sposób zdecydowany przeważnie kobiety.

3/Liczba dojeżdżających do pracy w łodzi i wyjeżdżających do pracy zostały podwyższone. Nie ma to wprawdzie większego znaczenia, jeśli idzie o ostateczny wynik, gdyż zwiększenie występuje w obydwu wypadkach, ale wydaje się uzasadnione, zważywszy, że łódź w okresie perspektywnym będzie ośrodkiem organizującym znaczne zaplecze rolnicze.

- 6 -

Na skutek tego zarówno liczba wyjeżdżających do pracy będzie znaczna /instruktorzy rolni, technicy i t.p./ jak przyjeżdżających z zaplecza rolniczego, w którym miasto będzie posiadało żywy kontakt. W stosunku do sytuacji obecnej nastąpi gruntowna zmiana kierunków dojazdów do pracy i ich charakteru.

4. Zatrudnienie w funkcjach usługowych zostało w założeniach Programowych wyraźnie niższe. Obecna alternatywa podwyższa je do 3.750 osób, co stanowiłoby 15% ludności miasta.

Wg. norm radzieckich i polskich opracowanych przez I.U.i.A. zatrudnienie w funkcjach usługowych dla miast o wielkości postulowanej dla Nowicy powinno wynosić 15-20% wg. Liczebności nawet do 25%. Przyjęcie w założeniach i w I alternatywie znacznie niższej liczby nie wadzi się uzasadnione, gdyż skazywałoby ludność na stały niedorozwój usług.

5. Zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym zostało zmniejszone z 4,200 do 2,000 osób. Powyższe podyktowane jest zarówno faktem, że planowanie większego zatrudnienia opiera się z konieczności musi na programowaniu lokalizacji w Nowicy zakładów przemysłowych dla których brak tu jest odpowiednich warunków, jak i z faktu, że jest ono wystarczające dla zapewnienia harmonijnej struktury zatrudnienia miastu którego ludność nie przekroczy 25.000 mieszkańców.

Z poprzedniego rozumowania wynika bowiem, że celem osiągnięcia globalnej liczby 2.000 mieszkańców zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych nie powinno przekroczyć 6.650 osób, a miastem nowicie :

Globalne zatrudnienie w mieście	10.400 osób
Zatrudnienie w funkcjach usługowych	3.750 "

Zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych 6.650 osób

Zatrudnienie w nieprzemysłowych funkcjach miastotwórczych przyjęte zostało, jak następuje:

Administracja o zasięgu pozalokalowym i obrót towarowy o charakterze miastotwórczym	1.500 osób
Szkolnictwo zawodowe / personel /	200 "
Budownictwo inwestycyjne	1.500 "
Komunikacja zewnętrzna i łączność	1.100 "
Usługi kulturalne i społeczne o charakterze	

- 7 -

miastotwórczym	700 osób
inne funkcje miastotwórcze	50 "
Razem	<u>5.650 osób</u>

Wobec powyższego potrzebną liczbą miejsc pracy w przemyśle miastotwórczym wynosi:

Globalne zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych 5.650 osób
z zatrudnieniem w nieprzemysłowych funkcjach

miastotwórczych	<u>4.650 "</u>
Zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym	2.000 osob

III. Struktura branżowa i przestrzeń przemysłu

Wytyczne regionalne i Zarządzenia Programowe nie zawierają bliższego sprecyzowania struktury branżowej przemysłu łowickie w okresie perspektywicznym. Nacisk położony jest na lokalizację kombinatu włókienniczego. III alternatywa zakłada że kombinat taki nie będzie tu umiejscowiony. Przemawia za tym fakt, że wielkie zakłady włókiennicze powinny się w zasadzie rozwijać w ośrodkach przemysłu ciętkiego, gdzie istnieją znaczne nadwyżki zdolnych do pracy kobiet, względnie w miejscowościach posiadających znaczne ilości dobrej wody/w pierwszym rzędzie o twardości 1,5% N.

Należy podkreślić, że Włóczę Centralne odstąpiły od koncepcji budowy kombinatu wełnianego w łowiczu.

Przyjęta struktura branżowa przemysłu przewiduje rozwój gałęzi przemysłu związanego z rolniczym zapleczem miasta, z miejscową tradycją i ze znacznym nasileniem budownictwa. Przewiduje się w związku z tym budowę zakładów przemysłu spożywczego, zatrudniających łącznie ok. 800 osób, oraz przemysłu metalowego zatrudniających ok. 350 osób, nastawionych na remonty maszyn rolniczych i t.p. Dalej zakłada się, że ok. 400 osób będzie łącznie zatrudnionych w przemyśle materiałów budowlanych i w przemyśle drzewnym, a ok. 300 osób w przemyśle włókienniczym i ludowym, wykorzystującym regionalne tradycje łowickie.

- 8 -

W przemyśle energetycznym i w innych gałęziach przemysłu zatrudnionych będzie ca 150 osób.

Globalne zapotrzebowanie na nowe tereny przemysłowe ilustruje załączona tabela (vide zał 2.). Wyliczone zapotrzebowanie zamykające się liczbą ca 40, -50 ha obejmuje nie tylko zakłady przemysłowe o charakterze miastotwórczym, ale również przemysł lokalny. Nieuwzględnia ono natomiast terenów potrzebnych na rozbudowę cegielni.

Wielkość tych ostatnich podyktowana jest w pierwszym rzędzie rozległością występujących pokładów gliny ceramicznej. Sterfa ta została oznaczona odrębnie, gdyż od terenów przemysłowych różni się ona dość wyraźnie.

Wielkość terenów przemysłowych przyjęto obliczając przestrzeń potrzebną wg. normatywów na 100 zatrudnionych w poszczególnych gałęziach produkcji. Posługiwano się przy tym normami radzieckimi i polskimi.

Układ przestrzenny terenów przemysłowych został w stosunku do I alternatywy zmienionej. Zamiast zawartych obszarów przemysłowych we wschodniej części miasta przyjęto układ bardziej rozproszony, przy czym jedyną zasadniczą część zakładów przemysłowych znajdować się będzie na zachodzie od linii kolejowej Poznań - Warszawa, przy drodze Łęczyńskiej. Układ ten jest znacznie korzystniejszy z tego względu, że zmniejsza odległość między zasadniczą zabudową mieszkaniową, a głównymi miejscami pracy oraz pozwoli na łatwiejsze do- prowadzenie bocznic kolejowych do ważniejszych zakładów.

IV. Tereny mieszkaniowe i rozmieszczenie ludności.

Rozmieszczeniem głównych terenów mieszkaniowych obydwie omawiane alternatywy planu ogólnego Łowicza, a mianowicie I i III najmniej się między sobą różnią. Jak już wspomniano, rozbudowa Łowicza i ustalenie należytej organizacji przestrzennej napotyka na znaczne trudności, ze względu na właściwości terenu. Podmokła łąka nadburzańskie są jednej strony łąką nad Zielbówką oraz między miastem a dworcem z drugiej strony, ograniczają możliwości rozbudowy w tych kierunkach i powodują wydłużenie się miasta w kierunku liter S w kierunku N - S.

- 9 -

Możliwocci trudno określić mieszkalniczym w Łowiczu istnieją głównie na następujących obszarach :

- 1) w środku miasta na terenach wolnych lub przeznaczonych do wyburzenia i na obszarze położonym na północy od ul. Sienkiewicza i Kłickiego.
- 2) w części południowo-wschodniej miasta przy ulicy Sienkiewicza
- 3) w dzielnicy położonej na lewym brzegu Bzury.

W obydwóch alternatywach główny tron miasta rozwijać się będzie na skutek tego na prawym brzegu rzeki Bzury w kierunku południowym od Starego Miasta. Centralną częścią Łowicza, posiadającą charakter zarówno miasteczka, jak i równocześnie usługowo - produkcyjny pozostałaby dzielnicą centralną t.j. okolice placów Wolności i Kłickiego. Poza część mieszkalniczą miasta rozwijać się na południe od ulic Sienkiewicza, Kłickiego i Kłickiego, oraz przy ul. Wołkowej. Uzupełnieniem zabudowy mieszkaniowej na prawym brzegu Bzury będzie budownictwo podmiejskie o charakterze głównie indywidualnym, zlokalizowane w sąsiedztwie dworców Przedmieście, oraz w rejonie ulic Byczkowskiej, Zielnej i Książęcej oraz ulicy Bratkowice. Rozbudowa średnicowa w kierunku południowym będzie skierowana na to dworce, przedmieście likwidując w znacznym stopniu jego peryferyjne, niekwalifikujące się do zabudowy. Mieszkańcy tej dzielnicy miasta znajdą zatrudnienie zarówno w przedsiębiorstwach, jak i w zakładach pracy zlokalizowanych w III alternatywie bliżej ich miejsc zamieszkania.

Rozwój terenów mieszkaniowych na lewym brzegu Bzury w rejonie ulic Żymirskiego, Zagrodowej, Chetkowskiego, i Radburzkiej Dolnej będzie ograniczony ze względu na oddzielenie tej dzielnicy od właściwego miasta rzeką i terenami kolejowymi. Najważniejszą różnicą w rozwiązaniu terenów mieszkaniowych wprowadzonym w III alternatywie polega na podwyższeniu standardu w niektórych częściach miasta. Wprowadzenie IV strefy oznaczało się koniecznością ze względu na ogólny niedobór dobrych terenów budowlanych w Łowiczu. Koniecznym również okazało się zwiększenie na większości terenów intensywności zabudowy. Pomimo tego na stojących do dyspozycji terenach nie udało się umieścić więcej, niż ok. 25.000 mieszkańców.

V. U k ł a d k o m u n i k a c y j n y

Łowicz jest ważnym węzłem komunikacyjnym zarówno w komunikacji kolejowej, jak i kołowej w skali krajowej i regionalnej. Przez miasto przechodzą dwie ważne linie Poznań - Warszawa, będące jedną z nielicznych w Polsce linii z zachodu na wschód i stanowiącą ważne połączenie międzynarodowe Europy zachodniej przez Berlin, Warszawę, Brzesz nad Bugiem z Moskwą, Europą wschodnią i północną Azją, oraz linia Warszawa - Łódź - Wrocław - Jelenia Góra, stanowiącą główne połączenie Stolicy z południowo - wschodnią częścią kraju. Uzupełniającą drogą o znaczeniu regionalnym jest połączenie kolejowe Łowicz - Skierniewice. Drogi te posiadają dla miast charakter tranzytowy i pod względem urbanistycznym stawiają szereg trudnych problemów.

III alternatywa stawia zagadnienie zdiagnozowania istniejących trudności w prawidłowym zaplanowaniu miasta przez budowę dwupoziomych skrzyżowań z linią kolejową: 1) na ul. Warszawskiej w sąsiedztwie dworca 2) na drodze łączącej szosę warszawską i kutnowską, oraz 3) ruchliwy węzeł komunikacji kołowej położony na północ od rzeki w sąsiedztwie omentarza i projektowanego stadionu.

Główny dworzec kolejowy utrzymany będzie na dotychczasowym miejscu. Powiązanie z miastem leżącym w sąsiedztwie po drugiej stronie terenów kolejowych zapewnione będzie przez tunel pieszy przechodzący pod torami. Powiązanie dla ruchu kołowego odbywać się będzie projektowaną serpentyną przy dwupoziomowym przekroczeniu toru między ulicą Sienkiewicza i Warszawską.

W zakresie komunikacji kołowej planuje się upłynnie nie przejście przez miasto drogi kołowej Wrocław - Łódź - Warszawa, która przechodzić będzie ulicami; Łódzką, Sienkiewicza i Warszawską z tym, że ul. Sienkiewicza ulegnie częściowemu przeprojektowaniu.

Niezależnie od powyższego przewidziane jest połączenie istniejącej drogi Warszawa - Poznań z drogą Warszawa - Łódź z ominięciem właściwego miasta. Połączenie to przebiegać będzie istniejącym odcinkiem od ul. Kutnowskiej do Zamku, a następnie projektowanym odcinkiem na wschód od

V. U k ł a d k o m u n i k a c y j n y

Łowicz jest ważnym węzłem komunikacyjnym zarówno w komunikacji kolejowej, jak i kołowej w skali krajowej i regionalnej. Przez miasto przechodzą dwie ważne linie Poznań - Warszawa, będące jedną z nielicznych w Polsce linii z zachodu na wschód i stanowiącą ważne połączenie międzynarodowe Europy zachodniej przez Berlin, Warszawę, Brzesko n. Bugiem z Moskwą, Europą wchodnią i północną Azją oraz linia Warszawa - Łódź - Wrocław - Jelenia Góra, stanowiącą główne połączenie Stolicy z południowo - zachodnią częścią kraju. Uzupełniającą drogą o znaczeniu regionalnym jest połączenie kolejowe Łowicz - Skierniewice. Dłogi te posiadają dla miast charakter tranzytowy i pod względem urbanistycznym stawiają szereg trudnych problemów.

III alternatywa stawia zagadnienie zgaszczenia istniejących trudności w prawidłowym rozplanowaniu miasta przez budowę dwupoziomowych skrzyżowań z linią kolejową: 1) na ul. Warszawskiej w sąsiedztwie dworca 2) na drodze łączącej szosę warszawską i kutnowską, oraz 3) ruchliwy węzeł komunikacji kołowej położony na północ od rzeki w sąsiedztwie cementarza i projektowanego stadionu.

Główny dworzec kolejowy utrzymany będzie na dotychczasowym miejscu. Powiązanie z miastem leżącym w sąsiedztwie po drugiej stronie terenów kolejowych zapewnione będzie przez tunel pieszy przechodzący pod torami. Powiązanie dla ruchu kołowego odbywać się będzie projektowaną serpentyną przy dwupoziomowym przekroczeniu toru między ulicą Sienkiewicza i Warszawską.

W zakresie komunikacji kołowej planuje się upłynnie nie przejścia przez miasto drogi kołowej Wrocław - Łódź - Warszawa, która przechodzić będzie ulicami; Łódzką, Sienkiewicza i Warszawską z tym, że ul. Sienkiewicza ulegnie częściowemu przeprojektowaniu.

Niezależnie od powyższego przewidziane jest połączenie istniejącej drogi Warszawa - Poznań z drogą Warszawa - Łódź z ominięciem właściwego miasta. Połączenie to przebiegać będzie istniejącym odcinkiem od ul. Kutnowskiej do Zamku, a następnie projektowanym odcinkiem na zachód od

- 11 -

miasta, poza szpitalem i w sąsiedztwie ul. Radzieckiej
wiączy się do szosy 60dz. Warszawa.
W myśl tej koncepcji upłynioną drogą tranzytową przez
miasto obsługiwać będzie ruch międzymiastowy przez okres
wielu lat, natomiast po okresie przełomu motoryzacyjnego i
znacznego zwiększenia ruchu samochodowego międzymiastowego
większą część ruchu przyjmie projektowana droga omijająca
miasto, podniesiona być może do rzędy autostrady.
Usunięcie ruchu samochodowego międzymiastowego poza wła-
ściwe miasto już w najbliższych latach nie wydaje się
słuszne, ze względu na niewielkie stosunkowo rozmiary powo-
i możliwość zapewnienia płynnego przejścia przez miasto..

VI. Usługi gospodarczo techniczne

III alternatywa przewiduje globalne znaczne zwiększenie
urzędzeń usługowych w stosunku do poprzednich rozwiązań.
W szczególności planowana jest rozbudowa sieci szkół,
przedszkoli, służby zdrowia, sklepów i warsztatów rzemieśl-
niczych.

Przewiduje się również zmianę lokalizacji niektórych
urzędzeń usługowych w stosunku do poprzednich alternatyw.
Z ważniejszych wymienić należy urządzenie targowiska przy
plaży Bratkowickim w pobliżu projektowanego stadionu
sportowego, oraz drugiego przy ul. Bolimowskiej, oraz przesu-
nięcie lokalizacji szkoły zawodowej dalej na wschód.
Szkoła zasadnicza 11.15tka przesunięta została w pobliżu
liceum pedagogicznego, a szkoła podstawowa bardziej na
południe..

W n i o s k i

Reasumując powyższe uwagi stwierdzić należy, że III
alternatywa odmiennie od poprzednich stawia zagadnienie
podstaw gospodarczych i profilu społecznego miasta. W myśl
tych poglądów miasto zachowa w wyższym stopniu swój tradycy-
ny charakter, przy czym wprowadzenie elementu przemysłowego
ograniczone zostanie do rozmiarów koniecznych i zgodnych
z warunkami naturalnymi środowiska..

m. S o w i c z

	Stan obecny	Stan perspekty wg. założeń III al- ternaty- wy.-	Stan perspekt wg. Planu ternsty- wy.-
<u>I Struktura ludności</u>			
A. Ludność globalnie	14.281	30.000	25.000
B. Ludność rolnicza	921	900	900
C. Ludność nierolnicza	13.360	29.100	24.100
w tym:			
1. W wieku produkcyjnym stosunek % do ludności nierolnej	8.034	16,500	12,300 51%
2. Poza wiekiem produkcyjnym stosunek % do ludności nierolnej			1 800 49%
3. Zawodowo czynni stosunek % do ludności w wieku produkco. stosunek % do ludności nierolnej	6.400 45,5%	15.200 52%	10.200 83% 43%
4. Zawodowo bierni	7.486 56%	13.900 48,0%	13,900 57%
<u>II Zatrudnienie w mieście</u>			
1. Globalne zatrudnienie stosunek % do ludności nierolniczej			10.400 43%
2. Zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych stosunek % do globalnego zatrudnienia stosunek % do ludności nierolniczej	3.551 25%	10.580 36%	6.650 64% 28%
3. Zatrudnienie w funkcjach usługowych stosunek % globalnego zatrudnienia stosunek % do ludności miasta			3.750 36% 15%
4. Dojeżdżający do pracy stosunek % do globalnego zatrudnienia	420	500	800 8%

- 2 -

	Stan obecny	Stan perspekt. wg. założeń	Stan perspekt. wg. planu
5. Zawodowo czynni pracujący w mieście			9.600
6. Wyjeżdżający do pracy	1.600	500	600
7. Kadry miastotwórcze, zamieszkałe w mieście			10.200
<u>III Funkcje miastotwórcze</u>			
1. Zatrudnienie w przemyśle	470	4.200	2.000
w tym:			
spożywczy			800
wielkienniczy			300
energetyczny			50
metalowy			350
drzewny			200
materiały budowlane			200
Różne			100
2. Administracja o zasięgu pozalokalnym i obrot 906		1.500	1.300
3. Szkolnictwo zawodowe (personel)			200
4. Budownictwo inwestycyjne	130	1.200	1.300
5. Komunikacja zewnętrzna i łączność	678	1400	1.100
6. Usługi kulturalno - socjalne	237	700	700
7. Inne funkcje miastotwórcze			50
<u>IV Funkcje usługowe</u>			
1. Obrot towarowy lokalny	419	100	400
2. Gospodarka Komunalna i remonty	177	1.300	900
3. Usługi kulturalno - socjalne	159	900	800
4. Usługi przemysłowe i rzemieślnicze	513	1.200	1.200
5. Administracja lokalna	75	300	300
6. Komunikacja i łączność			100
7. Inne			50

X3

PLAN PERSPEKTYWICZNY m. ŁOWICZA

I faza, III alternatywa.

III alternatywa I fazy planu perspektywicznego m. Łowicza opracowana została w Pracowni Urbanistycznej Wojewódzkiego Zarządu Architektoniczno-Budowlanego w Łodzi w okresie kwiecień-maj 1956r. Podstawą opracowania było zlecenie Nr. z dnia . Projektantem był mgr. inż. arch. Wejman

Elaborat składa się z planszy zasadniczej opracowanej na podkładzie w skali 1 : 5,000 i części opisowej, wyjaśniającej zasadnicze różnice pomiędzy III i I alternatywą planu perspektywicznego. Przedłożone opracowanie opiera się na następujących zasadniczych materiałach wyjściowych:

- 1/ Wytyczne Regionalne do Ogólnego Planu Zagospodarowania /planu miejscowego/ miasta Łowicza, opracowane przez Miastoprojekt Wschód, Oddział w Łodzi, Pracownia Planów Regionalnych w okresie wrzesień-październik 1952 r.
- 2/ Założenia Programowe do planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego ŁOWICZA woj. Łódzkie opracowane przez Miastoprojekt "ZOR" w Warszawie, Pracownia Założeń Projektowych w maju 1954 r.
- 3/ Protokół z posiedzenia Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Archiitektonicznej w Łodzi z dnia 16.5.56.

Opracowanie zgodne jest z Instrukcją tymczasową Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury z 1955 r. w sprawie zakresu i sposobu opracowywania ogólnych planów zagospodaro-

- 2 -

wania przestrzennego miast i osiedli miejskich, zgodnie z
pismem Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury, l.dz.
II.W-2/353/55 z dnia 12.II.1955 r.

I. Profil gospodarczo-społeczny
miasta

Z dawnej wspaniałej przeszłości Łowicza pozostały dziś
tylko zabytki architektury. Analiza ekonomiczna zatrudnienia
i produkcji wykazuje, że miasto spełnia kilka różnych funkcji
w życiu gospodarczym, lecz na czoło ich wysuwa się funkcja
administracyjna w skali powiatu, oraz funkcja produkcyjno-
usługowo-zaopatrzeniowa w skali okręgu łowickiego. Ponadto
Łowicz jest węzłem komunikacyjnym w którym abiegają się
linie kolejowe z Warszawy do Poznania, do Łodzi i Wrocławia,
oraz linia regionalna Łowicz-Skierniewice, a także drogi
kołowe o znaczeniu krajowym z Warszawy do Poznania i Łodzi.
Szlaki ~~te~~ ^{te} ~~z Łowicza do Warszawy, Skierniewic i Poznania~~ ^{z Łowicza do Warszawy, Skierniewic i Poznania}
Łowicza mają charakter tranzytowy i jego funkcja
ogranicza się do obsługi i konserwacji dróg. W zakresie
oświaty i kultury miasto pełni dziś funkcję, której zasięg
przekracza ~~z~~ znacznie granice okręgu, a nawet regionu.
Funkcje te związane są z rozwiniętym na terenie miasta
szkolnictwem średnim i zawodowym, oraz zabytkami architektury
Łowicza, Nieborowa i Arkadii, oraz z folklorem ziemi łowickiej.
Nie posiada natomiast Łowicz zupełnie zakładów przemysłu klu-
czowego, oraz nieliczne jedynie zakłady przemysłu drobnego i
lokalnego. ~~xxx~~

Naskutek tego w Łowiczu zaznacza się wyraźnie globalny
niedobór miejsc pracy. Część nadwyżki ludzi zdolnych do pracy
w ilości ponad 1,600 osób, nie znajdując zatrudnienia na
miejscu w Łowiczu, ~~wyj~~ ^{wyj} ~~sz~~ ^{sz} ~~dz~~ ^{dz} ~~ka~~ ^{ka} codziennie do pracy poza miasto,

- 3 -

głównie do Warszawy i Łodzi, a także do Skierniewic i Kutna. Wyjazdy te są b. uciążliwe ze względu na znaczne odległości i związane z tym duże straty czasu.

Zarówno Wytyczne Regionalne, jak i Założenia Programowe zakładają daleko idącą przebudowę funkcji i podstaw gospodarczych miasta, przy równoczesnym podwyższeniu liczby ludności do 30,000. Nowym czynnikiem miastotwórczym, mającym zapewnić utrzymanie ponad dwukrotnie powiększonej liczbie mieszkańców ma być w pierwszym rzędzie przemysł kluczowy. Zatrudnienie w tej gałęzi gospodarki narodowej na terenie Łowicza wyniesie wg. ~~Założeń Programowych~~ Wytycznych Regionalnych ponad 3,000 osób, a wg. Założeń Programowych nawet ponad 4,200 osób, nie licząc przemysłu drobnego i lokalnego. Trzonem nowego przemysłu kluczowego ma być w pierwszym rzędzie wielki kombinat bawełniany, lub wełniany, dla którego w I alternatywie planu perspektywnego zarezerwowano 25 ha terenu.

Nie wydaje się, aby powyższy program rozbudowy funkcji miastotwórczych Łowicza był słuszny. Miasto nie posiada szczególnie korzystnych warunków dla lokalizowania wielkich zakładów przemysłowych, a zwłaszcza zakładów przemysłu włókienniczego. Brak jest również jakichkolwiek tradycji przemysłowych. Postulowany rozwój przemysłu nie opiera się w żadnym stopniu na konieczności wykorzystania istniejących pozytywnych czynników lokalizacyjnych, których Łowicz w zasadzie nie posiada, lecz podyktowany jest jedynie potrzebą znalezienia zatrudnienia dla ponad dwukrotnie powiększonej liczby ludności.

III alternatywa planu perspektywnego m. Łowicza zakłada nieco inny układ podstawowych funkcji gospodarczo-społecznych miasta, związany w sposób bardziej bezpośredni z wykorzystaniem istniejącego środowiska naturalnego i dotychczasowych

- 4 -

tradycji miasta. W myśl obecnej alternatywy, podstawowymi funkcjami miastotwórczymi Łowicza w okresie perspektywnym będą:

- 1/ Administracja o zasięgu powiatowym
- 2/ Obrót towary i usługi kulturalno-socjalne i gospodarcze w skali okręgu
- 3/ Szkolnictwo średnie i zawodowe w skali okręgu
- 4/ Przemysł, związany z wykorzystaniem zasobów i obsługa otaczających Łowicz terenów rolnych
- 5/ Obsługa ważnego węzła komunikacyjnego
- 6/ Obsługa ośrodka turystyczno-wypoczynkowego dla zespołów miejskich Warszawy i Łodzi
- 7/ Budownictwo inwestycyjne i gałęzie przemysłu bezpośrednio związane z planowaną znaczną rozbudową miasta.

II. Wielkość miasta i struktura ludności

~~xxxxxx~~
Zarówno Wytyczne Regionalne, jak i Założenia Programowe określają ludność Łowicza w planie perspektywnym na 30,000 mieszkańców. Liczba ta przyjęta jest dość arbitralnie, zważywszy że czynnikiem decydującym nie jest w żadnym stopniu wielkość zatrudnienia w podstawowych funkcjach miastotwórczych, które raczej naodwrot - funkcje te zostały tak dobrane, aby znaleźć zatrudnienie dla przyjętej liczby ludności.

Obecna alternatywa ogranicza liczbę ludności do 25,000 osób. Za ograniczeniem liczby ludności przemawiają następujące względy:

- 5 -

1/ Nie wydaje się, aby w okresie perspektywnym Łowicz, posiadający obecnie tak znaczny niedobór miejsc pracy był dostatecznie atrakcyjny, aby ściągnąć ~~taką~~ wielką ilość ludności napływowej. Należy uwzględnić przy tym, że w okresie tym będą się silnie rozwijały inne ośrodki przemysłowe i miejskie na terenie kraju i występować będzie globalny niedobór ludności.

2/ Ograniczony teren miasta. Granice terenów intensywnego użytkowania wyznacza od północy rzeka, wzdłuż której ciągną się z obydwu stron podmokłe i słabe pod względem budowlanym tereny. Nawet w wypadku zaplanowania na północnym brzegu rzeki nowych dzielnic miasta i połączenia ich z częścią południową mostami i ~~dwupoziomymi skrzyżowaniami z linią kolejową na Poznaniu~~, ciągnący się między nimi ^{szeroki} pas zieleni zniweczyłby zwartość kompozycyjną miasta. Od wschodu granice terenów intensywnego użytkowania wyznacza istniejąca linia kolejowa i rzeka, Od ~~południa~~ ^{podmokłe} podmokłe, rozległe tereny przewidziane pod zielenią ^{Li. Reki} urządzonej od zachodu projektowana autostrada Wrocław - Łódź - Warszawa. Szczegółowa analiza bilansu terenów zawartych w w/w granicach ~~xxx~~ wskazuje na możliwość umieszczenia najwyżej 25,000 mieszkańców, jak to wynika z następującego zestawienia:

Strefa	Ilość ha	Liczba mieszkańców
IV	8,50	2,295
III	30,00	7,050
II	27,50	4,812
I	<u>108,75</u>	<u>10,875</u>
Razem tereny mieszkalniowe	174,75	25,032

- 6 -

Strukturę ludności i zatrudnienia, oraz charakter naniesionych poprawek ilustruje najlepiej opracowana i załączona analiza tabelaryczna /vide Załącznik Nr.1/ w stosunku do liczb przyjętych w Założeniach Programowych wprowadzone zostały, poza zmniejszeniem globalnej liczby ludności, następujące, ważniejsze poprawki:

1/ Liczba ludności w wieku produkcyjnym została zmniejszona z 16,500 do 12,300 w odniesieniu do ludności nierolniczej. Zmiana ta znajduje następujące uzasadnienie: w okresie perspektywnym nastąpi ogólne pogorszenie struktury wieku ludności Polski. Zmniejszenie odsetka ludności w wieku produkcyjnym ma swoje przyczyny w tym, że w 1970 r. w grupie tej znajdują się roczniki zmniejszone na skutek obydwu wojen światowych. Zjawisko to wystąpi mniej wyraźnie w miastach, które w okresie planu perspektywnego powiększą znacznie swą ludność, ze względu na korzystniejszą strukturę wieku ludności napływającej. Na podstawie opracowań Instytutu Urbanistyki i Architektury, oraz opracowań wykonanych w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi, przyjmuje się, że procent ludności w wieku produkcyjnym, dla miast, które zwiększą swą ludność o 80 - 100% nie powinien w zasadzie przekroczyć 51%.

2/ Liczba zawodowo czynnych została obniżona z 15,200 do 10,200, co stanowił będzie ca 83% w stosunku do ludności nierolniczej w wieku produkcyjnym. Zakłada się wprawdzie, że w okresie perspektywnym więcej zdolnych do pracy będzie pracować, niż obecnie, co w pewnym stopniu zrównoważy mniej korzystną strukturę wieku ludności, ale z drugiej strony uwzględnić należy, że w małych miastach procent zawodowo czynnych może być mniejszy, gdyż przydomowe gospodarstwa rolne wpłyną na zmniejszenie liczby pracujących kobiet. Łowicz ponadto nie będzie posiadał przemysłu zatrudniającego w sposób zdecydowany przeważnie kobiety.

- 7 -

3/ Liczby dojeżdżających do pracy w Łowiczu i wyjeżdżających do pracy zostały podwyższone. Nie ma to wprawdzie większego znaczenia, jeśli idzie o ostateczny wynik, gdyż zwiększenie występuje w obydwu wypadkach, ale wydaje się uzasadnione, zwążywszy, że Łowicz w okresie perspektywicznym będzie ośrodkiem organizującym znaczne zaplecze rolnicze. Naskutek tego zarówno liczba wyjeżdżających do pracy będzie znaczna /instruktorzy rolni, technicy i tp./, jak przyjeżdżających z zaplecza rolniczego, z którym miasto będzie posiadało żywy kontakt. W stosunku do ~~istniejącej~~ sytuacji obecnej nastąpi gruntowna zmiana kierunków dojazdów do pracy i ich charakteru.

4/ Zatrudnienie w funkcjach usługowych zostało w Założeniach Programowych wyraźnie zaniżone. Obecna alternatywa podwyższa je do 3,750 osób, co stanowił będzie ca 15% ludności miasta. Wg. norm radzieckich i polskich opracowanych przez I.U.1 A. zatrudnienie w funkcjach usługowych dla miast o wielkości postulowanej dla Łowicza powinno wynosić 15 - 20%, wg. Lew- czenki nawet do 25%. Przyjęcie w Założeniach i w I alternaty- wie znacznie niższej liczby nie wydaje się uzasadnione, gdyż skazywałoby ludność na stały niedorozwój usług.

5/ Zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym zostało zmniejszone z 4,200 do 2,000 osób. Powyższe podyktowane jest zarówno faktem, że planowanie większego zatrudnienia opierać się z konieczności musi na programowaniu lokalizacji w Łowiczu zakładów przemysłowych dla których brak tu jest odpowiednich warunków, jak i z faktu, że jest ono wystarczające dla zapewnienia harmonijnej struktury zatrudnienia dla miasta którego ludność nie przekroczy 25,000 mieszkańców. Z poprzed- niego rozumowania wynika bowiem, że celem osiągnięcia global- nej liczby 25,000 mieszkańców zatrudnienie w funkcjach miasto- twórczych nie powinno przekraczać 6,650 osób, a mianowicie:

- 8 -

Globalne zatrudnienie w mieście 10,400 osób
 Zatrudnienie w funkcjach usługowych 3,750 "

Zatrudnienie w funkcjach miastotwórcz. 6,650 osób.

Zatrudnienie w nieprzemysłowych funkcjach miastotwórczych
 przyjęte zostało, jak następuje:

Administracja o zasięgu pozalokalnym i obrót	
towarowy o charakterze miastotwórczym	1,300 osób
Szkolnictwo zawodowe /personel/	200 "
Budownictwo inwestycyjne	1,200 "
Komunikacja zewnętrzna i łączność	1,100 "
Usługi kulturalne i socjalne o charakterze miastotwórczym	1,100 "
Inne funkcje miastotwórcze	50 "
	<hr/>
R a z e m	4,650 osób

Wobec powyższego potrzebna liczba miejsc pracy w przemyśle
 miastotwórczym wynosi:

Globalne zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych	6,650 osób
Zatrudnienie w nieprzemysłowych funkcjach miastotwórczych	<u>4,650 osób</u>
Zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym	2,000 osób

III. Struktura branżowa i przestrzen- na przemysłu

Wytyczne Regionalne i Założenia Programowe nie zawierają
 bliższego sprecyzowania struktury branżowej przemysłu Łowicza
 w okresie perspektywnym. Nacisk położony jest jednak na

- 10 -

zatrudnionych w poszczególnych gałęziach produkcji. Posługiwano się przy tym normami radzieckimi i polskimi.

Układ przestrzenny terenów przemysłowych został w stosunku do I alternatywy zmieniony. Zamiast zwartych obazarów przemysłowych we wschodniej części miasta przyjęto układ bardziej rozproszony, przy czym jednak zasadnicza część zakładów przemysłowych znajdować się będzie na zachód od linii kolejowej Poznań - Warszawa, przy drodze łączącej. Układ ten jest znacznie korzystniejszy, ~~co zmniejsza~~ zmniejsza odległość między zasadniczą zabudową mieszkaniową, a głównymi miejscami pracy, oraz pozwoli na łatwiejsze doprowadzenie bocznic kolejowych do ważniejszych zakładów.

- 11 -

IV. Tereny mieszkaniowe i roz-
mieszczenie ludności

Rozmieszczeniem głównych terenów mieszkaniowych obydwie omawiane alternatywy planu ogólnego Łowicza, a mianowicie I i III najmniej się między sobą różnią. Jak już wspomniano, rozbudowa Łowicza i ustalenie należytej organizacji przestrzennej napotyka na znaczne trudności, ze względu na właściwości terenu. Podmokłe łąki nadburzańskie z jednej i łąki nad Zielbówką oraz między miastem a dworcem z drugiej strony, ograniczają możliwości rozbudowy w tych kierunkach i powodują wydłużanie się miasta w kształcie litery S w kierunku E - S.

Możliwości budowy osiedli mieszkaniowych w Łowiczu istnieją głównie na następujących obszarach:

1. w śródmieściu na terenach wolnych, lub przeznaczonych do wyburzenia i na obszarze położonym na południe od ulic Sienkiewicza i Klickiego
2. w części południowo - wschodniej miasta przy ul. Łódzkiej
3. w dzielnicy północnej na lewym brzegu Bzury.

W obydwu alternatywach główny trzon miasta rozwijać się będzie wskutek tego na prawym brzegu rzeki Bzury w kierunku południowym od Starego Miasta. Centralną częścią Łowicza, posiadającą charakter zarówno mieszkaniowy, jak i równocześnie usługowo-produkcyjny pozostanie dzisiejsze śródmieście, t.j. okolica placów Kościuszki i Kilińskiego. Dalsza część mieszkaniowa miasta rozwinie się na południe od ulic Sienkiewicza, 1-go maja i Klickiego, oraz przy ul. Wodociągowej. Uzupełnieniem zabudowy mieszkaniowej na prawym brzegu Bzury będzie budownictwo podmiejskie o charakterze ^{głównie} indywidualnym, zloka-

- 12 -

lizowane w sąsiedztwie dworca Przedmieście, oraz w rejonie ulic Łyszkowickiej, Zielnej i Książęcej oraz ulicy Bratkowice. Rozbudowa śródmieścia w kierunku południowym zbliży znacznie miasto do dworcą Przedmieście, likwidując w znacznym stopniu jego peryferyjne, uciążliwe położenie. Mieszkańcy tej dzielnicy miasta znajdą zatrudnienie zarówno w śródmieściu, jak i w zakładach pracy zlokalizowanych w III alternatywie bliżej ich miejsc zamieszkania.

Rozwój terenów mieszkaniowych na lewym brzegu Bzury w rejonie ulic Zymirskiego, Zagrodowej, Chełmońskiego i Nadburzańskiej Dolnej będzie ograniczony ze względu na odizolowanie tej dzielnicy od właściwego miasta rzeką i terenami kolejowymi.

Najważniejsza różnica w rozwiązaniu terenów mieszkaniowych wprowadzona w III alternatywie polega na podwyższeniu strefowania w niektórych częściach miasta. Wprowadzenie IV strefy okazało się konieczne ze względu na ogólny niedobór dobrych terenów budowlanych w Łowiczu. Koniecznym również okazało się zwiększenie na większości terenów intensywności zabudowy. Pomimo tego na stojących do dyspozycji terenach nie udało się umieścić więcej, niż ca 25,000. mieszkańców.

V. Układ komunikacyjny

Lowicz jest ważnym węzłem komunikacyjnym zarówno ^(komunikacji) w (kole-
 jowej, jak i kołowej w skali krajowej i regionalnej. Przez
 miasto przechodzą dwie ważne linie kolejowe: ~~xxxxxx~~ linia
 Poznań - Warszawa, będąca jedną z nielicznych ~~lin~~ w Polsce
 linii z Zachodu na Wschód i stanowiąca ważne połączenie
 międzynarodowe Europy zachodniej przez Berlin, Warszawę,
 Brześć n. Bugiem z Moskwą, Europą wschodnią i północną Azją,
 oraz linia Warszawa - Łódź - Wrocław - Jelenia Góra, stano-
 wiąca główne połączenie Stolicy z południowo-zachodnią częścią
 kraju. Uzupełniającą drogą o znaczeniu regionalnym jest poią-
 czenie kolejowe Lowicz - Skierniewice. Drogi te posiadają
 dla miasta charakter tranzytowy i pod względem urbanistycznym
 stawiają szereg trudnych problemów.

III alternatywa stawia zagadnienie zniwelowania istniejących
 trudności w prawidłowym rozplanowaniu miasta przez budowę
 dwupoziomych skrzyżowań z linią ^{1) na ul. Warszawskiej}
^{2) na drodze łączącej ul. Warszawską}
^{3) w miejscu węzła komunikacji krajowej}
 od ruchu z zjazdów dwukierunkowych i projektowania stacji

Główny dworzec kolejowy utrzymany będzie na dotychczasowym
 miejscu. Powiązanie z miastem leżącym w zasadzie po drugiej
 stronie terenów kolejowych zapewnione będzie przez tunel
 pieszki przechodzący pod torami. Powiązanie dla ruchu kołowego
 odbywać się będzie ^{przez skrzyżowanie z ulicą} przy dwupoziomym
 przekroczeniu toru ^{między ul. Świerkowską i Warszawską}

W zakresie komunikacji kolejowej planuje się upłynnienie
 przejścia przez miasto drogi krajowej Wrocław - Łódź - Warszawa,

- 14 -

która przechodzić będzie ulicami: *Łódź, Sierakowice i Warszawa*
z tym, że ul. Sierakowice ulegnie częściowemu przeprojektowaniu

Niezależnie od powyższego przewidziane jest połączenie

istniejącej drogi Warszawa - Poznań z drogą Warszawa - Łódź

z ominięciem właściwego miasta. Połączenie to przebiegać będzie

istniejącym odcinkiem od *ul. Kabłonki do Załuski*

4 i następnie *projektowanym odcinkiem na zachód od Warszawy, poza granicami*
1423 ul. Łódzkiej, wzdłuż ul. Łódzkiej i Łódzkiej

W myśl tej koncepcji upłynięta droga tranzytowa przez miasto

obsługiwać będzie ruch międzymiastowy przez okres wielu lat,

natomiast po okresie przełomu motoryzacyjnego i znacznego

zwiększenia ruchu samochodowego międzymiastowego większość

część ruchu przejmie projektowana droga omijająca miasto,

podniesiona być może do rzędu autostrady. Usunięcie ruchu

samochodowego międzymiastowego poza właściwe miasto już w

najbliższych latach nie wydaje się słuszne, ze względu na

niewielkie stosunkowo rozmiary Łowicza i możliwość zapew-

nienia płynnego przejścia przez miasto.

- 15 -

VI. Usługi gospodarczo-techniczne

III alternatywa przewiduje globalne znaczne zwiększenie urzędzeń usługowych ~~w~~ w stosunku do poprzednich rozwiązań. W szczególności planowana jest rozbudowa *sieci nr 605, przedkolei, stacji elektrycznej, sklepów i warsztatów mechanicznych.*

Przewiduje się ~~zmiannę~~ również zmianę lokalizacji niektórych urzędzeń usługowych w stosunku do poprzednich alternatyw. Z ważniejszych wymienić należy urządzenie targowiska przy placu Bratkowickim w pobliżu projektowanego stadionu sportowego, oraz drugiego przy ul. Bolimowskiej, oraz przesunięcie lokalizacji szkoły zawodowej dalej na wschód. Szkoła zasadnicza 11-letnia przesunięta została w pobliże liceum pedagogicznego, a szkoła podstawowa bardziej na południe.

- 16 -

W n i o s k i :

Reasumując powyższe uwagi stwierdzić należy, że III alternatywa odmiennie od poprzednich stawia zagadnienie podstaw gospodarczych i profilu społecznego miasta. W myśl tych poglądów miasto zachowa w wyższym stopniu swój tradycyjny charakter, przy czym wprowadzenie elementu przemysłowego ograniczone zostanie do rozmiarów koniecznych i zgodnych z warunkami naturalnymi środowiska.

m. Nowicz
=====

	Stan obecny	Stan perspekt. wg. Za- łożeń	Stan persp. wg. Pla- nu III sterm- tywy
I Struktura ludności =====			
A. Ludność globalnie	14.281	30.000	25.000
B. Ludność rolnicza	921	900	900
C. Ludność nierolnicza	13.360	29.100	24.100
w tym :			
1. W wieku produkcyjnym stosunek % do ludności nierolniczej	8.054	16.500	12.300 51%
2. Poza wiekiem produkcyjnym stosunek % do ludności nierolniczej			17.800 43%
3. Zawodowo czynni stosunek % do ludności w wieku produkcyjnym stosunek % do ludności nierolniczej	6.400 45,5%	15.200 52%	10.200 83% 43%
4. Zawodowo bierni	7.486 56%	13.900 48,0%	13.900 57%
II Zatrudnienie w mieście =====			
1. Globalne zatrudnienie stosunek % do ludności nierolniczej			10.400 43%
2. Zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych stosunek % do globalnego zatrudnienia stosunek % do ludności nierolniczej	3.551 25%	10.500 36%	6.650 64% 28%
3. Zatrudnienie w funkcjach usługowych stosunek % globalnego zatrudnienia stosunek % do ludności miasta			3.750 36% 15%
4. Dojeżdżający do pracy stosunek % do globalnego zatrudnienia	420	500	800 8%

- 2 -

	Stan obecny	Stan perspekt. wg. zstow.	Stan perspekt wg. Planu
5. Zawodowo czynni pracujący w mieście			2.600
6. Wyjeżdżający do pracy	1.500	500	600
7. Kadry miastotworcze, zamieszkałe w mieście			10.200
III Funkcje miastotworcze =====			
1. Zatrudnienie w przemyśle	470	4.200	2.000
w tym			
spożywczy			800
włókienniczy			300
energetyczny			50
metalowy			2.500
drzewny			200
materiałów budowlanych			200
Rozny			100
2. Administracja o zasięgu pozalokalnym i obrot	906	1.500	1.300
3. Szkolnictwo zawodowe (personel)			200
4. Budownictwo inwestycyjne	130	1.200	1.300
5. Komunikacja zewnętrzna i łączność	678	1.400	1.100
6. Usługi kulturalno-socjalne	237	700	700
7. Inne funkcje miastotworcze			50
IV. Funkcje usługowe =====			
1. Obrot towarowy lokalny	419	100	400
2. Gospodarka komunalna i remonty	177	1.300	900
3. Usługi kulturalno-socjalne	159	900	800
4. Usługi przemysłowe i rzemieślnicze	513	1.200	1200
5. Administracja lokalna	75	300	300
6. Komunikacja i łączność			100
7. Inne			50

Protokół

z posiedzenia Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Łowiczu
w dniu 16.V.56 r.

Obecni:

- 1/ Członkowie Prezydium M.R.N.
- 2/ Z.A.B., Pracownia Urbanistyczna, Architektury Powiatowi.
- 3/ Zuproszeni z pośród członków Rady Narodowej i miejscowych obywateli.

Porządek dzienny obejmował zagadnienie planu perspektywicznego zagospodarowania przestrzennego m. Łowicza i składał się z następujących punktów:

- 1/ Zapoznanie zebranych z opracowaną przez Pracownię Urbanistyczną w Łodzi III alternatywą i fazy planu ogólnego m. Łowicza w skali 1 : 5,000 /wstępne wprowadzenie inż. Pawłowski i referat autora planu inż. Wejmana - vide Załącznik/.
- 2/ Pytania obecnych i wyjaśnienia autora planu.
- 3/ Dyskusja, w której zabierali głos: inż. Siedlecki - architekt powiatowy Łęczycy, inż. Zuchowicz - architekt powiatowy Łódź, inż. Rytel - ZAB, inż. Kłopotowski - architekt powiatowy Piotrkowa, inż. Broda - Pracownia Urbanistyczna, mgr. Czamański - Pracownia Urbanistyczna, Dr. Kaczorowski - dyrektor szpitala w Łowiczu, Ob. Bryła - z-ca Przew. Prez. M.R.N., mgr. inż. arch. Idzikowski - ZAB, inż. Pawłowski - architekt powiatowy Łowicza, mgr. inż. Czajkowski - ZAB, konserwator Łowicza, przedstawiciel D.B.O.R., inż. Godzina - ZAB, Ob. Krucz - Kier. Gosp. Kom. Łowicza, Ob. Kiećek - Woj. Zarząd Energetyki i Inni.
- 4/ Podjęcie Uchwały.

W dyskusji omówiono następujące zagadnienia:

I. Podstawy gospodarcze miasta i zagadnienie przemysłu:

III alternatywa planu ogólnego m. Łowicza różni się znacznie od poprzednich, które bazowały na 30,000 mieszkańców. Obecnie w wyniku bardziej szczegółowej analizy możliwości rozbudowy i rozwoju przemysłu przyjęto za podstawę 25,000 mieszkańców. Ograniczenie ludzkiej ludności jest słuszne również ze względu na ograniczone tereny nadające się do zabudowy stojące do dyspozycji. Poprzez alternatywy bazując na budowie w Łowiczu kombinatu węskienicznego, obniżają równocześnie liczbę zatrudnionych w usługach, poniżej najniższych normatyw.

Stanowisko to spotkało się ze sprzeciwem szeregu dyskutantów w szczególności Dr. Kaczorowskiego i Z-ca Przew. Prez. M.R.N. Ob. Bryły. Żądanie zlokalizowania w Łowiczu przemysłu kluczowego jest ich zdaniem sprawą zasadniczą, gdyż w przeciwnym wypadku Łowicz pozostanie miastem zamkniętym. Łowicz posiada obecnie 17,600 mieszkańców i osiągnięcie w ciągu najbliższych 5 lat 25,000. Do zwiększenia liczby mieszkańców przyczyni się również zamierzona elektryfikacja linii kolejowej. Również okoliczności wykazują znaczne nadwyżki siły roboczej. W przemyśle pracować mogłyby zarówno chłopcy, jak i kobiety, których znaczna liczba nie znajduje zatrudnienia w mieście musi pracować u kuzaków. Plan przebudowy Łowicza winien zapewnić możliwość zatrudnienia w przemyśle 6,000 osób, a w szczególności

- 2 -

należy przewidzieć budowę fabryki włókienniczej zdolnej zatrudnić 1,000 osób. Wycofanie lokalizacji kombinatu włókienniczego należy uznać za krzywdę, z którą Prezydium V.R.N. nigdy się nie zgodzi. W Łowiczu możnaby wykorzystać miejscowe tradycje włókiennicze. Również rozwinięta hodowla owiec w powiecie stwarza warunki budowy przemysłu wełnianego. Okolice Łowicza posiadają największą ilość sułców w Polsce i dlatego należy rozbić przemysł przetworów owceowych.

Inni dyskutanci / inż. Steslecki, inż. Pakowski, inż. Czajkowski, inż. Godzina i inni/ zajęli odmienne stanowisko, stwierdzając, że obecnie rozpatrywana alternatywa szczególnie rozwiązała niedociągnięcia poprzednich. Przeciwdziałanie w planie terenów przemysłowe są wystarczające i dogodnie rozmieszczone, zapoczątkują one znaczne możliwości rozbudowy przemysłu w przyszłości. Ło z godnieniem struktury branżowej w zespole należy podnieść z punktu widzenia ogólnokrajowego. Łowicz nie posiada warunków do rozwoju przemysłu włókienniczego, który wymaga w pierwszym rzędzie znacznej ilości odpowiedniej wody. Opracowana alternatywa najbardziej zbliża się do zaspokojenia potrzeb miejscowych.

Reasumując stanowisko Pracowni Urbanistycznej inż. Broda i mgr. Czumański stwierdzili, że Łowicz w planie perspektywicznym będzie w pierwszym rzędzie ośrodkiem organizującym zaopiecenie rolnicze. Na skutek tego znaczna liczba mieszkańców zatrudnionych będzie w administracji, w obrocie towarowym, w usługach kulturalno-socjalnych i t.d. Ponadto przewidziana jest również znaczna rozbudowa przemysłu, którego struktura związana będzie jednak z obróbką rolniczego zaplecza. Przewiduje się następujące liczby zatrudnionych w poszczególnych gałęziach przemysłu:

przemysł ogólnie	850 osób
" włókienniczy	300 "
" metalowy	350 "
" mat. budowl.	250 "
" drzewny	200 "
" różny	150 "

W konkluzji postanowiono postawić sobie przyjąć w zasadzie przedłożony program, zabezpieczając jednak w dalszych fazach odpowiednie tereny pod budowę dużego zakładu przemysłu kluczowego.

II. Tereny mieszkaniowe i ukł. d. przestrzenny miasta:

Rozmieszczenie głównych terenów mieszkaniowych obecna alternatywa najmniej różni się od poprzednich. Rozbudowa miasta i ustalenie należytej organizacji przestrzennej napotyka na znaczne trudności ze względu na właściwości terenu. Główne tereny mieszkaniowe znajdować się będą na terenie śródmieścia na parcelach wolnych lub przeznaczonych do wyburzenia w części południowo-zachodniej miasta. Uzupełnieniem tej zabudowy będzie budownictwo podmiejskie w pobliżu dworca Przedmieście I na lewym brzegu Szury. Ze względu na ogólny obszar terenów budowlanych okazało się koniecznym wprowadzenie na niektórych terenach IV strefy, oraz zwiększenie intensywności zabudowy.

dyskusji, która się wywiązała kilku dyskutantów / Dr. Kaczorowski, Przew. Bryła, inż. Rytel/ podniósł sprawę Blichu. III alternatywa planu ogólnego, zgodnie z decyzją wojewódzkiej Komisji Lokalizacyjnej, zabraniającej lokalizowanie jakiegokolwiek budownictwa na tym terenie, nie przewiduje tam budownictwa mieszkaniowego. Znajdujący się na Blichu ośrodek rolniczy ma być jednak został zlikwidowany i teren ten powinien być wykorzystany pod zabudowę mieszkaniową.

Inni dyskutanci, a w szczególności konserwator Łowicza za-

- 3 -

pelowali o zachowanie zabytkowego charakteru miasta i istniejącego układu ulic, tak typowego dla starych miast polskich. Sprzeciwili się oni utworzeniu placu przy starym mieście. Natomiast obecni zgodzili się z wprowadzeniem IV strefy, jakkolwiek inż. Rytel wyraził wątpliwość odnośnie jej lokalizacji, ze względu na podmokłe tereny i torfowiska.

Inż. Pawłowski w obzernej wypowiedzi zajął się sprawą etapowania budownictwa. Lokalizacja budownictwa mieszkaniowego wokół irfonięcia jest słuszną, należy w pierwszym rzędzie dążyć do uporządkowania terenów irfonięjskich, a dopiero potem zająć się przedmieściami. Narodzi się konieczność budownictwa pombowego. Zdanie to poparł inż. Godzina wnosząc o szybkie zatwierdzenie planu, wobec rozpoznania się dzikiego budownictwa i trudności na jakie narodził architekt powiatowy, przy zatwierdzeniu lokalizacji.

Na marginesie dyskusji nad planem opisnym wyłożyła sprawa budownictwa D.B.O.R. Przedstawiciel Dyrekcji LBR Ostrołęczy, że wobec braku kanalizacji D.B.O.R. prowadzić będzie zabudowę niską, jednorodzinną. Stanowisko to spotkało się ze sprzeciwem ze strony inż. Godziny i inż. Pańkowskiego, którzy podkreślili, że ciężkie warunki terenu o stwarzają trudności budowy zamkniętego systemu kanalizacji. Nowe budownictwo mieszkaniowe należy obsłużyć kanalizacją lokalną.

Reasurując stanowisko Pracowni Urbanistycznej inż. Broda wskazał na ograniczone możliwości zabudowy Łowicza ze względu na specyficzną fizjografię terenu. Niemożliwe jest rozrzucenie zabudowy, a raczej należy podnieść jej wysokość, biorąc jednak pod uwagę zabytkową sylwetkę miasta. Twierdzenie, że najlepsze tereny budowlane znajdują się na Blichu jest słuszne, ale w najbliższych latach nie należy na w/w terenie lokalizować budownictwa, ze względu na istnienie ośrodka szkolenia rolniczego. Plan perspektywiczny przedstawiony do spróby nie stwarza ram czynnych i niezmiennych, lecz przewiduje zabezpieczenie terenów dla przyszłego rozwoju miasta. III alternatywa przewiduje w północnej części miasta tereny pod budownictwo mieszkaniowe. Można nawet zlokalizować tam przemysł od warunkiem jednak, że inwestor zbuduje własną, niezależną kanalizację.

Ze swej strony Główny Architekt Wojewódzki m. r. inż. Arch. Izziński podkreślił ciekawy przebieg dyskusji nad zagadnieniem rozwoju miasta i podniósł walory przedstawionego planu, który oceniany jest bardzo dobrze i estetycznie i może być uzupełniany. Należałoby wykorzystać istniejącą rzekę, jako element ukształtowania szczytowanego miasta. Należy unikać lokalizacji budownictwa na gruntach urodzajnych.

W k o n k l u z j i postanowiono przyjąć przedłożony plan rozliczenia terenów mieszkaniowych, z tym jednak że zabezpieczona będzie i przewidziana możliwość rozbudowy na Blichu.

III. Układ komunikacyjny:

Przez Łowicz przechodzi szereg ważnych linii kolejowych i kołowych, posiadających dla miasta charakter tranzytowy i stawiających od względem urbanistycznym szereg trudnych problemów. Przedłożona alternatywa nie wprowadza większych zmian w układzie węzła kolejowego. Główny Dworzec Kolejowy utrzymany będzie na dotychczasowym miejscu, a powiązanie z

- 4 -

miastem, leżącym w zasadzie po drugiej stronie torów, zapewnić będzie przez tunel pieszy. Ponadto przewidziane są drupozłomowe skrzyżowania z głównymi liniami kolejowymi, wskutek czego istniejące trudności komunikacyjne miasta zostaną znacznie złagodzone. W zakresie komunikacji kolejowej planowane jest upiynnienie przejścia przez cięto główną ośrogi tranzytowej Pociągów - Szwedów - Warszawa. Niezależnie od tego droga Warszawa - Poznań połączona będzie z drogą Warszawa - Łódź z pominięciem winietowego miasta.

W dyskusji inż. Kropotowski podniósł, że linia komunikacyjna Warszawa - Łódź była racjonalniej zaprojektowana w II alternatywie, jednak inni dyskutanci nie zgodzili się z tym stanowiskiem. W szczególności mgr. inż. arch. Tszikowski uznał przedłożony projekt układu sieci komunikacyjnej za zaprojektowany słabsze, ze względu na odcinek trasy przebiegającej zbyt blisko szpitala. Odcinek ten należy przesunąć bardziej na zachód. Inż. Zuchowicz zauważył, że należy przewidzieć lotnisko śmigłowców.

Reasumując stanowisko Pracowni Urbanistycznej inż. Broda wyjaśnił, że istniejąca linia komunikacyjna Warszawa - Łódź przez Śródmieście zostaje w planie zachowana, projektuje się jednak znaczne zwiększenie na niej ruchu kolejowego, ze względu na projektowaną arterię odłączającą, przebiegającą na zachód od istniejącego szpitala. Należy zwrócić uwagę na zrealizowanie jak najszybciej przejazdu nad torami kolejowymi, gdyż istniejący przejazd jezdniopoziomowy powoduje duże trudności zarówno dla komunikacji kolejowej, jak i kolejowej.

W konkluzji postanowiono przyjąć przedłożony plan w zakresie komunikacji, z tym że projektowaną drogę obwodową należy odchylić bardziej na zachód, celem umożliwienia dalszej rozbudowy szpitala. Należy również przewidzieć odpowiednie lotnisko dla śmigłowców.

IV. Usługi gospodarcze - techniczne :

III alternatywa przewidyuje globalne znaczące zwiększenie urządzeń usługowych w stosunku do poprzednich rozwiązań. Z ważniejszych zmian lokalizacji urządzeń usługowych przewidziana jest zmiana lokalizacji targowisk, które umiejscowione zostały w okolicy Placu Targowiskowego, przy ul. Bolimowskiej 1 na lewym brzegu Bzury. Liceum ogólnie zlokalizowane zostało przy istniejącym Liceum Pedagogicznym, a drugie liceum przesunięte zostało w pobliże ulicy Kaliskiej.

W dyskusji najwięcej miejsca zajęła sprawa lokalizacji targowisk. Inż. Siedlecki wyraził pogląd, że targowiska powinny być położone centralnie, a nie tak, jak w projekcie na peryferiach miasta przy drogach prowadzących na rolnicze zaplecze. Przew. H. R. N. Bryta posunął się nawet jeszcze dalej twierdząc, że targowisko należy przewidzieć jedno, zlokalizowane centralnie, ze względu na niewielkie rozmiary miasta i nawyki chłopów i wieśniaków, przyzwyczajonego do tradycyjnych jarmarków. Ze stanowiskiem tym nie zgodzili się inni dyskutanci, a zwłaszcza Dr. Kępczowski, twierdząc że zagadnienie handlu byłym winno być oddzielone od ogólnego targowiska. Usytuowanie targowisk uważa za słuszne, w pełni odpowiadające potrzebom miasta.

- 5 -

Ob. Bięceck omówił sprawę elektryfikacji miasta. Obecnie Łowicz zasilony jest linią wysokiego napięcia, kablem przesyłkowym o mocy 3 kVA, leżącym w ziemi od 28 lat. Należy jaknaj-
szybkiej wymienić stare kable na nowe o mocy 15 kVA.

Toruzono również sprawę zaopatrzenia miasta w urządzenia wodociągowo-kanalizacyjne.

Rezumując stanowisko Pracowni Urbanistycznej inż. Broda uznał postulat bardziej centralnego zlokalizowania jednego targowiska za słuszny. Odnosnie kanalizacji wyjaśnił, że właśnie zatwierdzony projekt planu ogólnego posłuży do jej rozwiązania.

W k o n k l u z j i postanowiono przyjąć przedłożony program rozmieszczenia usług z tym jednak, że w dalszych fazach planu ogólnego rozważona będzie możliwość bardziej centralnego zlokalizowania jednego z targowisk. Należy ponadto zlecić możliwie najprędzej opracowanie projektu wodociągowo-kanalizacyjnego i elektrycznego.

Wnio ski :

Przedłożoną III alternatywę planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Łowicza należy zatwierdzić, wprowadzając następujące zmiany:

- 1/ Należy zabezpieczyć tereny pod budowę jednego dużego zakładu przemysłu kluczowego.
- 2/ Należy przewidzieć możliwość rozbudowy na Blichu, zwłaszcza jeśli idzie o budownictwo mieszkaniowe.
- 3/ Należy projektowaną arterię komunikacyjną odchylić bardziej na zachód, celem umożliwienia dalszej rozbudowy szpitala.
- 4/ Należy zabezpieczyć tereny na lotnisko śmigłowców.
- 5/ Należy rozpatrzyć możliwość bardziej centralnego zlokalizowania jednego z targowisk.
- 6/ Należy jaknajprędzej zlecić opracowanie projektu wodociągowo-kanalizacyjnego i elektrycznego.

Protokół

z posiedzenia Prezyd. Miejskiej Rady Narodowej Łowicza dn. 16.V.56r.

Obecni:

- 1/ os. Zarządu Prezydium
- 2/ W.Z.A.B. Pracownia Urbanistyczna, Architektki Powiatowi
- 3/ Jędrzejowski z posród członków Rady Narodowej i miejscowych obywateli

Porządek dzienny obejmował zagadnienie planu perspektywicznego społecznego planu przestrzennego m. Łowicza i składał się z następujących punktów:

- 1) zapoznania zebranych z opracowaną przez Pracownię Urbanistyczną w Łowiczu alternatywa I-fazy planu ogólnego m. Łowicza w skali 1:5000 (wstępne wprowadzenie inż. Pawłowskiego i referat autora planu inż. Wejmana).
- 2) pytania odczytanych i wyjaśnienia autora planu
- 3) dyskusja
- 4) uchwała

ad 1/ Inż. Edward Pawłowski w nawiązaniu do wrażeń, jakie zebrał w wyniku przy zwiedzeniu zabytków architektonicznych i urbanistycznych m. Łowicza odczytał referat w którym wyłożył najważniejsze aspekty historii rozwoju miasta. Następnie autor projektu inż. Wejman zapoznał zebranych w przedłożonym projekcie planu, wyrażając najważniejsze zmiany w stosunku do poprzednich alternatyw (referat w załączeniu).

W uzasadnieniu referatu mgr. Czameński omawiając profil gospodarczy m. Łowicza stwierdził, że alternatywa III planu ogólnego m. Łowicza różni się znacznie od poprzednich, które bazowały na 30 tys. mieszkańców. Obecnie w wyniku bardziej szczegółowej analizy możliwości rozbudowy i rozwoju przerysunku przyjęto 25 tys. mieszkańców. Ograniczenie liczby ludności miasta jest słuszne, gdyż teren pod zabudowę są ograniczone. Poprzednie alternatywy bazując na rozbudowie kombinatu włókienniczego, obniżały równocześnie liczbę ludności zatrudnionych w usługach, poniżej najniższych normatywów.

ad 2/ Zebrani zadali szereg pytań dotyczących głównie sprawy lokalizacji strefy PKS układu urządzeń kolejowych rozmieszczenia targowisk, szkół i t.d. Wyczerpujących odpowiedzi udzielił inż. Wejman i inż. Jroda.

ad 3/ W dyskusji zabierali głos zarówno pracownicy W.Z.A.B., jak i członkowie Rady Narodowej i Prezydium m. Łowicza. Inż. Jędrzejowski architekt powiatowy Łowicz nie uważa za słuszne projektowane rozmieszczenie targowisk. Jego zdaniem targowiska winny być położone centralnie.

Inż. Jędrzejowski architekt powiatowy Łódź uważa, że należy przewidzieć plac lotnisko dla śmigłowców.

Inż. Rytel z WZAB: targowiska zwierzęce powinny być zlokalizowane na przedmieściu, a plac targowy winien się znajdować w centrum miasta. Uważa za niewłaściwe zlokalizowanie IV-strefy, ze względu na podwójne terytory i targowiska.

Inż. Kłopotowski architekt powiatowy Piotrków: projektowana linia komunikacyjna Warszawa-Łódź zaprojektowana racjonalnie w II alternatywie, została pominięta w alternatywie ostatecznej.

... 2/

- 2 -

Inż. Broda, Pracownia Urbanistyczna: możliwości zabudowy Łowicza są ograniczone ze względu na specyficzną fizjografię terenu. Niemożliwe jest rozrzućenie zabudowy, raczej trzeba podnieść jej wysokość, biorąc jednak pod uwagę sylwetkę miasteczka. Linia komunikacyjna Warszawa Łódź przez Łowicz zostaje zachowana, projektuje się jednak znaczne zmniejszenie na niej ruchu kołowego, ze względu na projektowaną arterię skrajną, przebiegającą na zachód od istniejącego szpitala. Należy zabiegać o zrealizowanie przejazdu nad torami kolejowymi, gdyż istniejący przejazd jednonopoziomowy powoduje duże trudności zarówno dla komunikacji kolejowej jak i kołowej.

Jeśli chodzi o kanalizację to właśnie zatwierdzony projekt posłuży do jej rozwiązania.

Dr. Kaczorowski dyr. szpitala w Łowiczu: zasadniczym zagadnieniem jest zlokalizowanie przemysłu kluczowego w Łowiczu. Teren Blichu, gdzie obecnie znajduje się ośrodek szkolenia rolniczego, winien być wykorzystany pod zabudowę mieszkaniową.

Użytkowanie w projekcie targowisk uważa za słusze.
 Ob. Bryła zast. pca Przew. Przew. P.R.N. Łowicza: polecając z autorem III alternatywy planu zagospodarowania przestrzennego m. Łowicza, podkreśla, że obecnie Łowicz posiada już 17.600 mieszkańców i przypuszcza, że w okresie 5 lat miasto osiągnie 25 tys. mieszkańców. Uważa za krzywdę wyrządzoną Łowiczowi wycofanie lokalizacji przemysłu włókienniczego. W Łowiczu możnaby wykorzystać rozwinięte miejscowe tradycje włókiennicze. Również rozwinięta hodowla owiec w powiecie stwarza warunki budowy zakładu przemysłu włókienniczego. Z uwagi na zamierzoną elektryfikację linii kolejowej należy również liczyć się ze zwiększeniem skupiska ludzi. Okolice Łowicza posiadają największą ilość sędów w Polsce i dlatego należy rozważać przemyśl przetworów owocowych. W okolicznych wsiach jest dużo młodożytnych agrolodów, którzy mogliby pracować w przemyśle.

Inż. Broda, rac. Urban.: słuszne jest twierdzenie, że najlepsze grunty pod zabudowę są na Blichu, jednak w najbliższych latach nie należy na wyżej wymienionym obszarze lokalizować zabudowy z uwagi na istnienie ośrodka szkoleniowego. Plan perspektywiczny przedstawiony dziś do aprobaty Prezydium P.N. m. Łowicza nie stwarza ram satywnych i niezmiennych, lecz przewiduje zabezpieczenie terenu dla przyszłego rozwoju miasta.

Ob. Bryła z-ca Przew. P.R.N. m. Łowicza wyjaśnia, że Blich ośrodek Rolniczy Blich ma być zlikwidowany.

Inż. Śledzicki arch. pow. Łęczyca uważa, że ostatnio alternatywa szczegółowa rozwiązała niedociągnięcia poprzednich. W przedłożonym do sękcpcji planie perspektywicznym przewidziane zostały wystarczające tereny pod rozbudowę przemysłu.

Mgr. Czamański Prac. Urban. wyjaśnia, że Łowicz w planie perspektywicznym będzie w pierwszym rzędzie ośrodkiem organizującym zaplecze rolnicze. Na skutek tego znaczna ilość ludzi zatrudniona będzie w administracji w obrocie towarowym, usługach kulturalno-socjalnych i t.d. ponadto przewidziana jest również znaczna rozbudowa przemysłu którego struktura związana będzie jednak z obsługą rolniczego zaplecza. Przewiduje się następujące liczby zatrudnionych w poszczegól-

przemysł spożywczy	800 osób
" włókienniczy	300 "
" metalowy	350 "
" mst. bud.	250 "
" drzewny	200 "
" inny	150 "

... 3/

... uważa za nieślusne stanowisko wójew.kom.lo-
 ... mające lokalizację jakiegokolwiek budownictwa
 ...
 ... WZAB - podkreślił słuszny i ciekawy przebieg
 ... Plan opracowany jest
 ... może być uzupełniony. Należy
 ... jako element ukształtowania przestrzeni
 ... uniknąć lokalizacji budów na gruntach urodzaj-
 ... jest zaprojektowana słusznie poza odcinkiem tra-
 ... blisko budynków szpitala.
 ... pow. łowicza III alternatywa planu ogólnego
 ... do potrzeb miejscowych. Dobrze zlokalizowa-
 ... plan zatwierdzić ze względu na konieczność
 ... budownictwem. Lokalizacja budownictwa mieszk-
 ... jest słuszną. Stawisko DNR odstąpienia
 ... z powodu braku kanalizacji
 ... słuszną. Można zakładać tymczasową kanalizację
 ... na peryferiach winna być przewidziana
 ... stąd konieczne przede wszystkim
 ...
 ... WZAB - w Łowiczu brak odpowiednich warunków na
 ...
 ... zapytuje czy projektant zapoznał się z opracowa-
 ... nie ma na naradzie inż. Olszewskiego.
 ... nie należy stwierdzać placu przy starym mieście.
 ... zawiadania, że ze względu na brak kanalizacji
 ... zabudowę niską jednorodzinna.
 ... zasiednia potrzeba zatwierdzenia planu wobec rozpę-
 ... budownictwa. Ciężkie warunki terenowe stwarza-
 ... trudności budowy zamkniętego systemu kanalizacji.
 ... należałoby narazie obsłużyć sieciami lokal-
 ... zatwierdzenie projektu z zastrzeżeniami ze względu
 ... przy wydawaniu lokalizacji
 ... przemysł należy przemycić w skali krajowej.
 ... powstania przemysłu takiego, który maspo-
 ... spowoduje jego rozwój.
 ... Urb. wyjaśnić, że III alternatywa planu zagospo-
 ... rezerwy w północnej części miasta
 ... mieszaniowe. Można nawet zlokalizować
 ... że inwestor buduje swoje niezależne kana-
 ... zależy od jakości i ilości
 ...
 ... Kaczyński podsumowuje. Rezerwy podkreśla dobre strony ostatniej
 ... łowicza. Uważa, że zostały tu w dosta-
 ... pod przemysł. Lokalizacje tar-
 ...
 ... szpitala w Łowiczu - stawia wniosek zatwierdzenia
 ... III alternatywy z tym, że w planie szczególnym
 ... nie wysunięte bez dyskusji i zastrzeżenia.
 ... Kom. PRN popiera wniosek dr. Kaczorowskiego.
 ... Energetyki omawia sprawę elektryfikacji
 ... jest linia wys.nap.kablem przesył-
 ... 25-let. Należy jak najszybciej
 ... kable na nowe o mocy 15 kVA.

- 4 -

Wzrostającej HFN - miasto do swego rozwoju potrzebuje budowy
zakładu przemysłowego o mianowicie fabryki włókienniczej
pociąg do zatrudnienia ok. 4000 ludzi. Należy zapewnić pracę dla
ok. 100000. Budownictwo musi zaspokoić potrzebę na lokalne
specjalistów fachowców. W obecnych warunkach znaczna liczba robot-
ników zatrudnionych w mieście pracuje u kułaków w wsi.
Wielu z nich przebudował kilka wień znajdując się w sta-
nie ruiny.
Projektanci Lwowa projektowali z poza miasta, ogro-
mnie możliwości rozwoju miasta do 50.000 mieszkańców, a czynie
niezgodnie się nie zgodzi. Należy utrzymać koncepcję rozsta-
nowienia z domu większego przemysłu. Opracowanie planu powinno nastąpić
po otrzymaniu projektu, oraz kapitalny projekt trasa
miejscowości. Wzrost miasta i nowy szlasy Lwowski przyznajęcego do
Jarmarków.
Prezenter Prezydent Rady Pałowej postawił o natwier-
dzenia perspektywicznego planu zagospodarowania przetrzymo-
wania w III alternatywie, pod warunkiem uwzględnienia suges-
cji w obrębie obrębów, a mianowicie:
1) Odciąć drogę obwodowa bardziej na zachód celem uregulowania
rozwoju miasta z miasta
2) Zapewnić możliwość centralnego zlokalizowania jednego z tartownic
3) Zapewnić i zabezpieczyć możliwości rozbudowy na terenie
4) Zapewnić teren pod lokalizację nowego przemysłu włókienniczego.

PLAN PERSPEKTYWICZNY m. ŁÓWICZA
=====

I-faza III alternatywa

III alternatywa I-fazy planu perspektywicznego m. Łowicza opracowana została w pracowni urbanistycznej Wojewodzkiego Zarządu Arch.-Budowlanego w Łodzi w okresie kwiecień - maj 1956r.
Podstawa opracowania było zlecenie nr
z dnia
Projektant: inż. arch. Wejman Stefan.

Elaborat składa się z planszy zesadniczej opracowanej na podkładzie w skali 1:2000 i części opisowej wyjaśniającej zasadnicze różnice pomiędzy III i I alternatywa planu perspektywicznego. Przedłożone opracowanie opiera się na następujących zasadniczych materiałach wyjściowych:

- 1/ Wytyczne regionalne do Ogólnego Planu Zagospodarowania (planu miejscowego) m. Łowicza, opracowane przez Miastoprojekt-Wschód Oddział w Łodzi, Pracownia Planów Regionalnych w okresie wrzesień - październik 1952r.
- 2/ Założenie programowe do planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Łowicza wojew. Łódzkie opracowane przez Miastoprojekt "ZOR" w Warszawie, Pracownia Założeń Projektowych w maju 1954r.
- 3/ Protokół z posiedzenia Wojewodzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w Łodzi z dnia

Opracowanie jest zgodne z Instrukcją tymczasową Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury z 1955r. w sprawie zakresu i sposobu opracowywania ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego miast i osiedli miejskich oraz z pismem Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury z dnia 12.II.1955r. za liczbą dz. II W2/353/55.

I. Profil gospodarczo-społeczny miasta

Z dawnej, wspaniałej przeszłości Łowicza pozostały dziś tylko zabytki architektury. Analiza ekonomiczne zatrudnienia i produkcji wykazuje, że miasto spełnia kilka różnych funkcji w życiu gospodarczym, lecz na czoło ich wysuwa się funkcja administracyjna, w skali powiatów, oraz funkcja produkcyjno-usługowo zaopatrzeniowa w skali okręgu łowickiego. Ponadto Łowicz jest węzłem komunikacyjnym, w którym zbiegają się linie kolejowe z Warszawy

... 2/

- 2 -

do Poznania, Łodzi i Wrocławia oraz linia regionalna Łowicz-Skierniewice, a także drogi kołowe o znaczeniu krajowym z Warszawy do Poznania i Łodzi.

Szlaki te dla Łowicza mają charakter tranzytowy i jego funkcja ogranicza się do obsługi i konserwacji dróg. W zakresie oświaty i kultury miasto pełni dziś funkcje, której zasięg przekracza znacznie granice okręgu, a nawet regionu. Funkcje te związane są z rozwiniętym na terenie miasta szkolnictwem średnim i zawodowym oraz zabytkami architektury Łowicza, Nieborowa i arkadji oraz folklorem ziemi Łowickiej. Nie posiada natomiast Łowicz zaopiecznie zakładu przemysłu kluczowego, a jedynie nieliczne zakłady przemysłu drobnego i lokalnego.

Na skutek tego w Łowiczu zaznacza się wyraźnie globalny niedobór miejsc pracy. Część nadwyżki ludzi zdolnych do pracy w ilości ponad 1600 osób, nie znajdując zatrudnienia na miejscu w Łowiczu, wyjeżdża co-dziennie poza miasto, głównie do Warszawy i Łodzi, a także do Skierniewic i Kutna. Wyjazdy te są bardzo uciążliwe ze względu na znaczne odległości i związane z tym duże straty czasu.

Zarówno wytyczne regionalne, jak i założenia programowe zakładają daleko idącą przebudowę funkcji i podstaw gospodarczych miasta, przy równoczesnym podwyższeniu liczby ludności do 30 tys. Nowym czynnikiem miastotwórczym, mającym zapewnić utrzymanie ponad dwukrotnie powiększonej liczbie mieszkańców ma być w pierwszym rzędzie przemysł kluczowy.

Zatrudnienie w tej gałęzi gospodarki narodowej na terenie Łowicza wyniesie wg wytycznych regionalnych ponad 3 tys. osób, a wg założeń programowych nawet ponad 4200 osób, nie licząc przemysłu drobnego i lokalnego. Trzonem nowego przemysłu kluczowego ma być w pierwszym rzędzie wielki kombinat bawełniany, lub wełniany, dla którego w I alternatywie planu perspektywicznego zarezerwowano 25 ha terenu.

Nie wydaje się, aby powyższy program ^{roz} budowy funkcji miastotwórczych Łowicza był słuszny. Miasto nie posiada szczególnie korzystnych warunków dla lokalizowania na jego terenie wielkich zakładów, a zwłaszcza zakładów przemysłu włókienniczego. Brak jest również jakichkolwiek danych tradycji przemysłowych. Postulowany rozwój przemysłu nie opiera się w żadnym stopniu

... 3/

- 3 -

na konieczności wykorzystania istniejących pozytywnych czynników lokalizacyjnych, których Łowicz w zasadzie nie posiada, lecz dyktowany jest jedynie potrzeba ~~mała~~ znalezienia zatrudnienia dla ponad dwukrotnie powiększonej liczby ludności.

3-alternatywa planu perspektywicznego m.Łowicza zakłada nieco inny układ podstawowych funkcji gospodarczo-społecznych miasta, związaną sposób bardziej bezpośredni z wykorzystaniem istniejącego środowiska naturalnego i dotychczasowych tradycji miasta.

W myśl obecnej alternatywy, podstawowymi funkcjami miastotwórczymi Łowicza w okresie perspektywnym będą:

- 1/ Administracja o zasięgu powiatowym
- 2/ obrót towarowy i usługi kulturalno-socjalne i gospodarcze w skali okręgu
- 3/ szkolnictwo średnie i zawodowe w skali okręgu
- 4/ przemysł związany z wykorzystaniem zasobów i obsługa otaczających Łowicz i terenów rolnych
- 5/ obsługa ważnego węzła komunikacyjnego
- 6/ obsługa ośrodka turystyczno-wypoczynkowego dla zespołów miejskich Warszawy i Łodzi
- 7/ budownictwo inwestycyjne i gałęzie przemysłu bezpośrednio związane z planowaną znacznie rozbudową miasta.

II. Wielkość miasta i struktura wielkości.

Zarówno wytyczne regionalne, jak i założenia programowe określają ludność Łowicza w planie perspektywnym na 30 tys. mieszkańców. Liczba ta przyjęta jest dość arbitralnie, zważywszy, że czynnikiem decydującym nie jest w żadnym stopniu wielkość zatrudnienia w podstawowych funkcjach miastotwórczych, które raczej na odwrót zostały tak dobrane, aby znaleźć zatrudnienie dla przyjętej liczby ludności.

Obecna alternatywa ogranicza liczbę ludności do 25 tys. osób. Za ograniczeniem liczby ludności przemawiają następujące względy:

- 1/ Nie-wydaje się, aby w okresie perspektywnym Łowicz, posiadający obecnie tak znaczny niedobór miejsc pracy był w dostatecznie atrakcyjny, aby ściągnąć wielką ilość ludności napływowej. Należy uwzględnić przy tym, że w okresie tym będą się silnie rozwijały inne ośrodki przemysłowe i miejskie na terenie kraju i będzie występował globalny niedobór ludności.

- 4 -

2/ Ograniczony teren miasta. Granice terenów intensywnego użytkowania wyznacza od północy rzeka, wzdłuż której ciągną się z obydwu stron podmokłe i słabe pod względem budowlanym tereny. Nawet w wypadku zaplanowania na północnym brzegu rzeki nowych dzielnic miasta i połączenia ich z częścią południową mostami, ciągnący się między nimi szeroki pas zieleni zniweczyłby zawartość kompozycyjną miasta. Od wschodu granice terenów intensywnego użytkowania wyznacza linia kolejowa i rzeka. Od południa podmokłe i rozległe tereny przewidziane pod zielenią urządzoną i łąki, a od zachodu projektowana autostrada Wrocław, Łódź, Warszawa. Szczegółowa analiza bilansu terenów zawartych w/w granicach wskazuje na możliwość umieszczenia najwyżej 25 tys. mieszkańców jak to wynika z następującego zestawienia:

<u>Strefa</u>	<u>Ilość ha</u>	<u>Liczba mieszkańców</u>
IV	8,50	2,295
III	30,00	7,050
II	27,50	4.812
I	<u>108,75</u>	<u>10.875</u>
Razem tereny mieszk.	174,75	25,032

Strukturę ludności i zatrudnienia oraz charakter nieniesionych poprawek ilustruje najlepiej opracowana i załączona analiza tabelaryczna (patrz zał.nr 1).

W stosunku do liczb przyjętych w założeniach programowych wprowadzone zostały poza zmniejszeniem globalnej liczby ludności następujące ważniejsze poprawki:

1/ Liczba ludności w wieku produkcyjnym została zmniejszona z 16.500 do 12.300 w odniesieniu do ludności nie rolniczej. Zmiana ta znajduje następujące uzasadnienie: w okresie perspektywnym nastąpi ogólne pogorszenie struktury wieku ludności Polski. Zmniejszenie odsetka ludności w wieku produkcyjnym ma swoje przyczyny w tym, że w roku 1970 w grupie tej znajdują się roczniki zmniejszone na skutek obydwóch wojen światowych. Zjawisko to wystąpi mniej wyraźnie w miastach, które w okresie planu perspektywnego powiększą znacznie swą ludność, ze względu na korzystniejszą strukturę wieku ludności napływającej.

Na podstawie opracowań Instytutu Urbanistyki i Architektury oraz opracowań wykonanych w pracowni planów regionalnych

... 5/

- 2 -

- w Łodzi, przyjmuje się, że procent ludności w wieku produkcyjnym dla miast, które zwiększa swa ludność o 80-100% nie powinien w zasadzie przekroczyć 51%.
- 2/ Liczba zawodowo czynnych została obniżona z 15.200 do 10.200 co stanowił będzie około 83% w stosunku do ludności nie rolniczej w wieku produkcyjnym. Zakłada się wprawdzie, że w okresie perspektywnym więcej zdolnych do pracy będzie pracować niż obecnie. co w pewnym stopniu zrównoważy mniej korzystną strukturę wieku ludności, ale z drugiej strony uwzględnić należy, że w małych miastach procent zawodowo czynnych może być mniejszy, gdyż przydomowe gospodarstwa rolne wpływa na zmniejszenie liczby pracujących kobiet. Łowicz ponad to nie będzie posiadał przemysłu zatrudniającego w sposób zdecydowany przeważnie kobiety.
- 3/ Liczby dojeżdżających do pracy w Łowiczu i wyjeżdżających do pracy zostały podwyższone. Nie ma to wprawdzie większego znaczenia, jeśli idzie o ostateczny wynik, gdyż zwiększenie występuje w obydwóch wypadkach, ale wydaje się uzasadnione zważywszy, że Łowicz w okresie perspektywnym będzie ośrodkiem organizującym znaczne zaplecze rolnicze. Na skutek tego zarówno liczba wyjeżdżających do pracy będzie znaczna (instruktorzy rolni, technicy i tp.) jak przyjeżdżających. Zaplecza rolnicze, z którym miasto będzie posiadało żywy kontakt. W stosunku do sytuacji obecnej nastąpi gruntowna zmiana kierunków dojazdów do pracy i ich charakteru.
- 4/ Zatrudnienie w funkcjach usługowych zostało w założeniach programowych wyraźnie zamierzone. Obecna alternatywa podwyższa je do 3750 osób co stanowić będzie ok. 15% ludności miasta. Wg norm radzieckich i polskich opracowanych przez IUIA zatrudnienie w funkcjach usługowych zamiast o wielkości postulowanej dla Łowicza powinno wynosić 15 do 20% wg Lewczenki nawet do 25%. Przyjęcie w założeniach i w I alternatywie znacznie niższej liczby nie wydaje się uzasadnione gdyż wskazywałoby ludność na stały niedorozwój usług.
- 5/ Zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym zostało zmniejszone z 4.200 do 2.000 osób. Powyższe podtyktowane jest zarówno faktem, że planowanie większego zatrudnienia musi opierać się z konieczności na programowaniu lokalizacji w Łowiczu Zakładów Przemysłowych, dla których brak jest odpowiednich warunków, jak i z faktu że jest ono wystarczające dla zapewnienia harmonijnej struktury zatrudnienia dla miasta, którego ludność nie przekroczy 25.000

222 6/

- o -

mieszkańców. Z poprzedniego rozumowania wynika, że celem osiągnięcia globalnej liczby 25.000 mieszkańców, zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych nie powinno przekroczyć 6.650 osób, a mianowicie:

G	Globalne zatrudnienie w mieście	10.400 osób
	Zatrudnienie w funkcjach usługowych	3.750 "
	w funkcjach	-----
	Zatrudnienie miastotwórczych	6.650 "

Zatrudnienie w nieprzemysłowych funkcjach miastotwórczych przyjęte zostało, jak następuje:

	Administracja o zasięgu poza lokalnym i obrót towarowy o charakterze miastotw.	1.300 "
	Szkolnictwo zawodowe (personel)	200 "
	Budownictwo inwestycyjne	1.300 "
	Komunikacja zewnętrzna i łączność	1.100 "
	Usługi kulturalne i socjalne o charakterze miastotwórczym	700 "
	Inne funkcje miastotwórcze	50 "

R a z e m : 4.650 osób

Wobec powyższego potrzebna liczba miejsc pracy w przemyśle miastotwórczym wynosi:

	Globalne zatrudnienie w funkcjach miastotw.	6.650 osób
	Zatrudnienie w nieprzemysłowych funkcjach miastotwórczych	4.650 "

	Zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym	2.000 "

III. Struktura branżowa i przestrzenna przemysłu.

Wytyczne regionalne i założenia programowe nie ziewierają bliższego sprecyzowania struktury branżowej przemysłu Łowicza w okresie perspektywicznym. Nacisk położony jest jednak na lokalizację kombinatu włókienniczego. Z alternatywa zakłada, że kombinat taki nie będzie tu umiejscowiony. Przemawia zatem fakt, że wielkie zakłady włókiennicze powinny się w zasadzie rozwijać w ośrodkach przemysłu ciężkiego, gdzie istnieją znaczne niedwyzki zdolnych do pracy kobiet, względnie w miejscowościach posiadających znaczne ilości dobrej wody (w pierwszym rzędzie o twardości poniżej 1,5 N) Od koncepcji zlokalizowania w Łowiczu omawianego kombinatu włókienniczego władze centralne odstąpiły.

Przyjęta struktura branżowa przemysłu przewiduje rozwój gałęzi

... 7/

- 7 -

Przemysłu związanego z rolniczym zapleczer miasta, z miejscowa tradycja i ze znacznym nasileniem budownictwa. Przewiduje się w związku z tym budowę zakładów przemysłu spożywczego, zatrudniających łącznie około 800 osób oraz przemysłu metalowego zatrudniających około 350 osób, nastawionych na remonty maszyn rolnych i t.p. Dalej zakłada się, że około 400 osób będzie łącznie zatrudnionych w przemyśle materiałów budowlanych i w przemyśle drzewnym, a około 300 osób w przemyśle włókienniczym i lu-dowym wykorzystującym regionalne tradycje łowickie. W przemyśle energetycznym i w innych gałęziach przemysłu będzie około 150 osób.

Globalne zapotrzebowanie na nowe tereny przemysłowe ilustruje załączona tabela (patrz tabela nr 2). Wyliczone zapotrzebowanie zamykające się liczbą około 40,50 ha obejmuje nie tylko zakłady przemysłowe o charakterze miastotwórczym, ale również przemysł lokalny. Nie uwzględnia one natomiast terenów potrzebnych na rozbudowę cegielni. Wielkość tych ostatnich podyktowana jest w pierwszym rzędzie rozległością występujących pokładów gliny ceramicznej. Strefa ta została oznaczona odrębnie, gdyż od terenów przemysłowych różni się ona wyraźnie.

Wielkość terenów przemysłowych przyjęto obliczając przestrzeń potrzebną wg normatywów na loc zatrudnionych^w poszczególnych gałęziach produkcji. Posługiwano się przy tym normami radzieckimi i polskimi.

Układ przestrzenny terenów przemysłowych został w stosunku do 1 alternatywy zmieniony, zamiast zwartych obszarów przemysłowych przez-ws we wschodniej części miasta przyjęto układ bardziej rozproszony przy czym jednak zasadnicza część zakładów pozostanie pomiędzy ulicą Bolinowska i rzeką Ezura oraz na północ od niej pomiędzy ulicami Chełmońskiego i Sochaczewska. Tereny te są już obecnie in-ustawione. Dalsze tereny przemysłowe przewidziane są w zachodniej części miasta wzdłuż drogi do Łęczycy. Na południu miasta w pobliżu dworca kolejowego Przedmieście, zlokalizowane zostały tereny składowe, do których można będzie doprowadzić dostateczną liczbę bocznic kolejowych. Lokalizacja terenów składowych przewidziana w 1 alternatywie, a mianowicie przy ul. Bolinowskiej nie pozwoliłaby na doprowadzenie bocznic kolejowych ze względu na różnicę poziomów, gdyż tor kolejowy biegnie na tym odcinku na nasypie 3 do 4 metrów wysokim.

... 9/

- 8 -

W poprzedniej alternatywie tereny przemysłowe oddzielone były od mieszkaniowych torami kolejowymi i skomunikowane jedynie drogą okreśną przez arterie komunikacyjne Łódź Warszawa. Układ ten jest znacznie korzystniejszy i z tego względu, że zmniejsza odległość zasadniczą między zawodową mieszkaniową a głównymi miejscami pracy.

IVa Tereny mieszkaniowe i rozmieszczenie ludności.

Rozmieszczeniem głównych terenów mieszkaniowych obdwoje omawiane alternatywy planu ogólnego Łowicza, a mianowicie: 1 i 3 najmniej się między sobą różnią. Jak już wspomniano, rozbudowa Łowicza i ustalenie należytej organizacji przestrzennej napotyka na znaczne trudności ze względu na właściwości terenu. Podmokłe łaki nadżurzeńskie w jednej łaki nad Zielkówką oraz między miastem a dworcem z drugiej strony, ograniczają możliwości rozbudowy w tych kierunkach i powodują wydłużanie się miasta w kształcie litery duże S w kierunku wschód zachód. Możliwości budowy osiedli mieszkaniowych w Łowiczu istnieją głównie na następujących obszarach:

- 1/ W śródmieściu na terenach wolnych lub przeznaczonych do wyburzenia i na obszarze położonym na południe od ulic Sienkiewicza i Zielkówki.
- 2/ Części południowo zachodniej miasta przy ul. ~~Wąskiej~~ Łódzkiej
- 3/ W dzielnicy Północnej na lewym brzegu Bzury.

W obydwóch alternatywach główny trzon miasta rozwijać się będzie na skutek tego na prawym brzegu Bzury w kierunku południowo-wschodnim od strony miasta starego. Centralną częścią Łowicza, posiadającą charakter zarówno mieszkaniowy, jak i równocześnie usługowo-produkcyjny pozostanie dzisiejsze śródmieście t.j. okolica Placu Kosciuszki i Kilńskiego. Dalsza część mieszkaniowa rozwinięta na południe od ulic Sienkiewicza i 1-Maja oraz przy ul. Wodociągowej. W uzupełnieniu zabudowy mieszkaniowej na prawym brzegu Bzury będzie budownictwo podmiejskie o charakterze głównie indywidualnym, zlokalizowane w sąsiedztwie dworca Przedmieście oraz w rejonie ulic Zielnej i Bratkowice. Rozbudowa śródmieścia w kierunku południowym zbliży znacznie miasto do dworca Przedmieście likwidując w znacznym stopniu jego peryferyjne uciążliwe położenie. Mieszkańcy tej dzielnicy miasta znajdują zatrudnienie zarówno w śródmieściu, jak i w za-

... 9/

- 9 -

kładach pracy zlokalizowanych w 3-alternatywie bliżej ich miejsc zamieszkania.

Rozwój terenów mieszkaniowych na lewym brzegu Bzury w rejonie ulic Chemicznej i Chełmońskiego będzie ograniczony ze względu na odizolowanie tej dzielnicy od właściwego miasta rzeka i terenami kolejowymi.

Najważniejsza różnica w rozwiązaniu terenów mieszkaniowych wprowadzona w trzeciej alternatywie polega na podwyższeniu strefowania w niektórych częściach miasta. Wprowadzenie IV-strefy wzdłuż ulicy Zielkówek okazało się konieczne ze względu na ogólny niedobór dobrych terenów budowlanych w Łowiczu, Koniecznym również okazało się zwiększenie intensywności zabudowy. Pomimo tego na stojących do dyspozycji terenach nie udało się umieścić więcej niż około 25.000 mieszkańców.

V. Układ komunikacyjny.

Łowicz jest ważnym węzłem komunikacyjnym zarówno w komunikacji kolejowej jak i kołowej w skali krajowej i regionalnej. Przez miasto przechodzą dwie ważne linie kolejowe: linia Poznań Warszawa będąca niezależną jedną z nielicznych w Polsce linii z zachodu na wschód i stanowiąca ważne połączenie międzynarodowe Europy Zachodniej przez Berlin Warszawę Brześć nad Bugiem Europą Wschodnią i Północną Azją oraz linia Warszawa Łódź, Wrocław, Jelenia Góra stanowiąca główne połączenie stolicy z południowo-zachodnią częścią kraju. Uzupełniającą drogą o znaczeniu regionalnym jest połączenie kolejowe Łowicz-Skierniewice. Drogi te posiadają dla miasta charakter tranzytowy i pod względem urbanistycznym stawiają szereg trudnych problemów.

3- alternatywa stawia zagadnienie z pogodzenia istniejących trudności w prawidłowym rozplanowaniu miasta przez zbudowanie dwóch poziomowych skrzyżowań z linia Poznań Warszawa na ulicy Warszawskiej i P.O.W.

Główny Dworzec Kolejowy utrzymany będzie na dotychczasowym miejscu, Powiązanie z miastem leżącym po zasadzie po drugiej stronie terenów kolejowych zapewnione będzie przez tunel pieszy przechodzący pod torami. Powiązanie dla ruchu kołowego odbywać się będzie ulicą Warszawską i Nowoprojektowaną przy dwu poziomowym przekroczeniu toru u wylotu ulicy Warszawskiej.

W zakresie komunikacji kołowej planuje się upłynnienie przejścia

- 01 -

... lo/

- 10 -

przez miasto drogi krajowej pierwszej klasy Wrocław, Łódź, Warszawa, która przechodzić będzie ulicami Łódzka, Sienkiewicza i Warszawska.

Niezależnie od powyższego przewidziane jest połączenie istniejącej drogi Warszawa Poznań z drogą Warszawa Łódź z pominięciem właściwego miasta. Połączenie to odgałęzić się będzie przy ul. Radzieckiej i przebiegać będzie na zachód od szpitala, a następnie istniejącym odcinkiem ulicy Kutnowskiej do drogi Warszawa Poznań przy czym jednak samo wejście na drogę zostanie upłynnione. W zakresie komunikacji miejskiej projektowane jest przebicie nowej ulicy między dworcem Głównym, a ulicą Kaliską oraz od przecięcia z ul. Kaliska do ul. Stanisławskiego.

Nowoprojektowane ulice wraz z istniejącymi odcinkami ulic: Staroscinskiej, Bulwarnej, Stalina i 1-Maja, utworzy trasę ~~składową~~ obwodowa zamykająca śródmieście Łowicza. Poza tem przewiduje się zdegradowanie ulicy Bolinowskiej do ulicy osiedlowej i utworzenie nowej równoległej arterii komunikacyjnej na północ między osiedlem, a terenami przemysłowymi. Droga do Kiernozi i Płocka zostanie przetrasowana celem uniknięcia niedogodnych skrzyżowań z drogą tranzytowa Poznań-Warszawa.

W myśl tej koncepcji upłynniona droga tranzytowa Łódź-Warszawa przez miasto obsługiwać będzie ruch międzymiastowy przez okres wielu lat, natomiast po okresie przełomu motoryzacyjnego z x i znacznego zwiększenia ruchu samochodowego między miastem większa część ruchu przejmie projektowana droga omijająca miasto, podniesiona być może do rzędu autostrady.

Usunięcie ruchu samochodowego międzymiastowego poza właściwe miasto już w najbliższych latach nie wydaje się słusznym ze względu na niewielkie stosunkowo rozmiary Łowicza i możliwość zapewnienia głównego przejścia przez miasto.

VI. Usługi gospodarczo techniczne.

3-alternatywa przewiduje globalne ~~zwiększenie~~ znaczne zwiększenie urządzeń usługowych do poprzednich rozwiązań. Szereg większych obiektów usługowych zlokalizowanych został zgodnie z nowym rozplanowaniem dzielnic mieszkaniowych i terenów przemysłowych. Z ważniejszych zmian lokalizacji obiektów usługowych wymienić należy przesunięcie targowisk, które umiejscowione zostały w okolicy Placu Targowiskiego (z hala targowa) przy ul. Bolin-

... 11/

- 11 -

nowskiej i na lewym brzegu Bzury. Wszystkie targowiska mieszczą się obecnie na peryferiach miasta przy drogach prowadzących na zaplecze rolnicze Żowicza. Liceum ogólne zlokalizowane zostało przy istniejącym Liceum Pedagogicznym i na skutek tego zbliżone do centrum mieszkaniowo-usługowego miasta. Drugie liceum przesunięte zostało w pobliżu ulicy Kaliskiej.

Poza tym zmieniona została lokalizacja urządzeń usługowych w budowanych.

W n i o s k i :

Reasumując powyższe uwagi stwierdzić należy, że 3-alternatywa odmiennie od poprzednich stawia zagadnienie podstaw gospodarczych i profilu społecznego miasta. W myśl tych poglądów miasto zachowa w wyższym stopniu swój tradycyjny charakter, przy czym wprowadzenie elementu przemysłowego ograniczone zostanie do rozmiarów koniecznych i zgodnych z warunkami naturalnymi środowiska.

Rozmieszczenie terenów mieszkaniowych, przemysłowych oraz urządzeń usługowych zapewni mieszkańcom dogodniejsze warunki.

W konkluzji Pracownia Urbanistyczna WZAB w Łodzi stawia wniosek o zatwierdzenie przedłożonej 3-alternatywy I-fazy planu perspektywicznego m. Żowicza.

- 11 -

nowskiej i na lewym brzegu Bzury. Wszelkie targowiska mieszczą się obecnie na peryferiach miasta przy drogach prowadzących na zaplecze rolnicze Łowicza. Liceum ogólne zlokalizowane zostało przy istniejącym Liceum Pedagogicznym i na skutek tego zbliżone do centrum mieszkaniowo-usługowego miasta. Drugie liceum przesunięte zostało w pobliże ulicy Kaliskiej.

Poza tym zmieniona została lokalizacja urzędów usługowych w budowanych.

W n i o s k i :

Reasumując powyższe uwagi stwierdzić należy, że 3-alternatywa odmiennie od poprzednich stawia zagadnienie podstaw gospodarczych i profilu społecznego miasta. W myśl tych poglądów miasto zachowa w wyższym stopniu swój tradycyjny charakter, przy czym wprowadzenie elementu przemysłowego ograniczone zostanie do rozmiarów koniecznych i zgodnych z warunkami naturalnymi środowiska. Rozmieszczenie terenów mieszkaniowych, przemysłowych oraz urzędów i usługowych zapewni mieszkańcom dogodniejsze warunki. W konkluzji Pracownia Urbanistyczna WZAB w Łodzi stawia wniosek o zatwierdzenie przedłożonej 3-alternatywy I-fazy planu perspektywy wicznego m.Łowicza.

U w a g i

dotyczące zapotrzebowania na tereny dla nowych zakładów przemysłowych w planie perspektywnym m. Łowicza.

Uwagi niniejsze ^{stanowią} ~~stanowią~~ rozwinięcie i krytyczne przeanalizowanie odnośnych tez zawartych w Wytocznych Regionalnych i w Założeniach Programowych do planu perspektywnego m. Łowicza. Postulowana w perspektywie liczba mieszkańców miasta, a mianowicie 30,000 osób została przyjęta bez bliższego ustosunkowania się do niej. Analiza niniejsza dotyczy w zasadzie jedynie terenów potrzebnych na nowe zakłady przemysłowe i nie uwzględnia zagadnienia składowisk i magazynów.

Wytoczne Regionalne i Założenia zakładają, że przemysł będzie podstawowym czynnikiem miastotwórczym Łowicza w okresie perspektywnym. Postulowany znaczny rozwój przemysłu nie opiera się w żadnym stopniu na konieczności wykorzystania istniejących pozytywnych czynników lokalizacyjnych, których Łowicz w zasadzie nie posiada, lecz podyktowany jest jedynie potrzebą znalezienia zatrudnienia dla ponad dwukrotnie powiększonej liczby ludności. Struktura branżowa mającego powstać w Łowiczu przemysłu podana jest tylko pośrednio i to w najogólniejszym jedynie zarysie, co ogranicza w znacznej mierze możliwość określenia potrzebnych terenów ^{przemysłowych}.

Ponieważ za ~~z~~ znajdujących się w posiadaniu Pracowni materiałów, nie wynika istotnie fakt posiadania przez Łowicz szczególnie korzystnych warunków dla zlokalizowania jakichś konkretnych gałęzi produkcji, ograniczyłem się do krytycznego przeanalizowania następujących zagadnień:

- 2 -

1. przewidywanej w Założeniach struktury ludności i zatrudnienia,
2. orientacyjnej struktury branżowej *przemysłu*,
3. wynikającego zapotrzebowania na nowe tereny przemysłowe.

I. Ludność i zatrudnienie

Strukturę ludności i strukturę zatrudnienia, ^{oraz} charakter naniiesionych poprawek ilustruje najlepiej opracowana i załączona analiza tabelaryczna /vide Załącznik Nr. 1/. W stosunku do liczb przyjętych w Założeniach, ^{wprowadzone zostały następujące} ~~wgłębnie następujące zastrzeżenia:~~ ^{ważniejsze poprawki:}

1/ Liczba ludności w wieku produkcyjnym została ~~zawyżona~~ ^{zmniejszona} ~~Należało~~ ~~by zmniejszyć~~ z 16,500 do ~~ca~~ 14,500 w odniesieniu do ludności nierolniczej.

Uzasadnienie:

W okresie perspektywicznym nastąpi ogólne pogorszenie struktury wieku ludności Polski. Zmniejszenie odsetka ludności w wieku produkcyjnym ma swoje przyczyny w tym, że w 1970 r. w grupie tej znajdują się roczniki zmniejszone na skutek obydwu wojen światowych. Zjawisko to wystąpi mniej wyraźnie w miastach, które w okresie planu perspektywicznego powiększą znacznie swą ludność, ze względu na korzystniejszą strukturę wieku ludności napływającej. Na podstawie opracowań Instytutu Urbanistyki i Architektury, oraz opracowań wykonanych w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi przyjmuje się, że procent ludności w wieku produkcyjnym, dla miast, które zwiększą swą ludność o 80 - 100% nie powolien w zasadzie przekroczyć 51%.

2/ Liczba zawodowo czynnych została ~~zawyżona~~ ^{obniżona} ~~Należało~~ ~~by zmniejszyć~~ ją z 15,200 do ~~ca~~ 12,400, co stanowić będzie ~~ca~~ 83% w stosunku do ludności nierolniczej w wieku produkcyjnym.

- 2 -

1. przewidywanej w Założeniach struktury ludności i zatrudnienia,
2. orientacyjnej struktury branżowej *branżowej*,
3. wynikającego z zapotrzebowania na nowe tereny przemysłowe.

I. Ludność i zatrudnienie

Strukturę ludności i strukturę zatrudnienia, ^{oraz} charakter naniiesionych poprawek ilustruje najlepiej *opracowana* i załączona analiza tabelaryczna /vide Załącznik Nr. 1/. W stosunku do liczb przyjętych w Założeniach, ^{opracowane zostały następujące} ~~wgłębiam następujące zastrzeżenia:~~ *ważniejsze poprawki:*

1/ Liczba ludności w wieku produkcyjnym została ~~zwiększona~~ ^{zmniejszona} ~~Należy~~ ~~by zmniejszyć~~ z 16,500 do ca 14,800 w odniesieniu do ludności nierolniczej.

Nie radzić!

W okresie perspektywicznym nastąpi ogólne pogorszenie struktury wieku ludności Polski. Zmniejszenie odsetka ludności w wieku produkcyjnym ma swoje przyczyny w tym, że w 1970 r. w grupie tej znajdują się roczniki zmniejszone na skutek obydwu wojen światowych. Zjawisko to wystąpi mniej wyraźnie w miastach, które w okresie planu perspektywicznego powiększą znacznie swą ludność, ze względu na korzystniejszą strukturę wieku ludności napływającej. Na podstawie opracowań Instytutu Urbanistyki i Architektury, oraz opracowań wykonanych w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi przyjmuje się, że procent ludności w wieku produkcyjnym, dla miast, które zwiększą swą ludność o 80 - 100% nie powinien w zasadzie przekroczyć 51%.

2/ Liczba zawodowo czynnych została ~~zwiększona~~ ^{obniżona} ~~zmniejszyć ją~~ z 15,200 do ca 12,400, co stanowić będzie ca 83% w stosunku do ludności nierolniczej w wieku produkcyjnym.

- 3 -

Uzasadnienie :

Zakładamy, że w okresie perspektywnym więcej zdolnych do pracy będzie pracować, niż obecnie, co w pewnym stopniu zrównoważy mniej korzystną strukturę wieku ludności. ^{Im więcej} ~~Wzrost~~ ^{nie} należy, że w małych miastach procent zawodowo czynnych może być mniejszy, gdyż przydomowe gospodarstwa rolne wpłyną na zmniejszenie liczby pracujących kobiet. Łowicz ponadto nie będzie posiadał przemysłu zatrudniającego w sposób zdecydowany przeważnie kobiety.

3/ Liczbę dojeżdżających do pracy w Łowiczu i wyjeżdżających do pracy zostały ^{podwyższone} ~~zwiększone~~. Nie ma to jednak większego znaczenia dla ostatecznego wyniku, gdyż ^{nie} ~~zwiększenie~~ występuje w obydwu wypadkach.

Uzasadnienie :

Łowicz w okresie perspektywnym będzie ośrodkiem organizującym znaczne zaplecze rolnicze, naskutek czego liczba wyjeżdżających do pracy będzie znaczna /instruktorzy rolni, technicy i t.d./, podobnie jak i liczba dojeżdżających do pracy z zaplecza rolniczego. Zmieni się jedynie kierunek wyjazdów do pracy i ich charakter.

4/ Zatrudnienie w funkcjach usługowych zostało ^{zobowiązanie} ~~wyrażnie~~ zaniżone. Należałoby je podwyższyć przynajmniej do ok. 4,500 osób, co stanowiłoby ok. 15% ludności miasta.

Uzasadnienie :

Wg. norm radzieckich i polskich opracowanych przez I.U.I.A. zatrudnienie w funkcjach usługowych dla miast o wielkości postulowanej dla Łowicza powinno wynosić 15 - 20%, Wg. Lewczenki nawet do 25%. Przyjęcie w Założeniach znacznie niższej liczby nie wydaje się uzasadnione, gdyż skazywałoby ludność na stały niedorozwój usług.

- 4 -

5/ Zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym zostało zmniejszone z 4,200 do ca 3,000 osób.

Uzasadnienie:

Z poprzedniego rozmówienia wynika, że celem osiągnięcia globalnej liczby ludności 30,000 osób zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych nie będzie przekraczało ca 8,050 osób, a mianowicie:

Globalne zatrudnienie w mieście	12,550 osób
Zatrudnienie w funkcjach usługowych	<u>4,500 osób</u>
Zatrudnienie w funkcjach miastotwór.	8,050 osób.

Zatrudnienie w nieprzemysłowych funkcjach miastotwórczych zostało przyjęte w zasadzie zgodnie z Załoženiami, a mianowicie:

Administracja o zasięgu pozalokalnym	1,500 osób
Szkolnictwo zawodowe / personel/	200 "
Budownictwo inwestycyjne	1,200 "
Komunikacja zewnętrzna i łączność	1,400 "
Usługi kulturalno-socjalne o charakterze miastotwórczym	700 "
Inne funkcje miastotwórcze	<u>50 "</u>
R a z e m	5,050 osób

Wobec powyższego zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym wyniesie ca 3,000 osób, a mianowicie:

Globalne zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych	8,050 osób
Zatrudnienie w nieprzemysłowych funkcjach miastotwórczych	<u>5,050 osób</u>
Zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym	3,000osób

10. Struktura branżowa przemysłu

Wytyczne i Założenia nie zawierają bliższego ogólnego spre-cyzowania struktury branżowej przemysłu w okresie perspektywicz-nym. Celem bliższego określenia zapotrzebowania na nowe tereny

- 5 -

przemysłowe przyjęta została następująca struktura zatrudnienia w przemyśle miastotwórczym:

przemysł włókienniczy i ludowy	1,500 osób
" energetyczny	50 "
" metalowy	150 "
" drzewny	200 "
" materiałów budowlanych	200 "
" spożywczy	800 "
" różny	100 "
R a z e m	3,000 osób

Uzasadnienie:

Zatrudnienie w przemyśle włókienniczym składać się będzie z ca 1,200 osób zatrudnionych w mającym powstać zakładzie przemysłu wełnianego i ca 300 osób zatrudnianych w przemyśle ludowym. W zasadzie jedynie przemysł ludowy posiada w Łowiczu naturalne warunki rozwoju /tradycja i wykwalifikowana siła robocza/. Wielkie zakłady przemysłu wełnianego nie powinny w zasadzie rozwijać się w ośrodkach mniejszych, typu Łowicza. Projekt wybudowania tego rodzaju kombinatu w Łowiczu uzasadniać może jedynie obecność wody przemysłowej odpowiedniej gatunkowo ~~która~~ /w pierwszym rzędzie o twardości do 1,5 %N/. Tymniemniej prace ~~xxi~~ przygotowawcze w tym zakresie zostały już tak daleko posunięte, że przyjmuję, że zakład ten powstanie na terenie Łowicza. ^{(X) 22 str. 6} Przyjęty rozwój zatrudnienia w przemyśle energetycznym jest niewielki i nie wymaga osobnego uzasadnienia. Zatrudnienie w przemyśle metalowym związane jest z koniecznością rozbudowy warsztatów naprawczych i mechanicznych dla obsługi w pierwszym rzędzie rolniczego zaplecza i węzła komunikacyjnego.

Zatrudnienie w przemyśle drzewnym i materiałów budowlanych związane jest z b. znaczną rozbudową miasta w okresie planu perspektywicznego.

(X) Zatrudnienie w przemyśle spożywczym uwarunkowane jest faktem, że Łowicz, który będzie ośrodkiem organizującym zaplecze rolnicze, posiada niezbędne warunki dla rozwoju tej gałęzi produkcji, zwłaszcza jeśli idzie o przetwórstwo owocowe i warzywnicze, oraz przemysł młynarski, kawowy i t.p.

III. Zapotrzebowanie na nowe tereny przemysłowe

Głównie zapotrzebowanie na nowe tereny przemysłowe ilustruje ~~na~~ załączona tabela /vide Załącznik Nr.2/. Zapotrzebowanie to uwzględnia nie tylko zakłady przemysłowe o charakterze miastotwórczym, ale również ~~przemysł~~ lokalny. Nie uwzględnia ono natomiast terenów potrzebnych na rozbudowę cegielni. ~~Tereny te~~ ^{wielkość typ. osiedleń} uwarunkowane ~~jest~~ ^{rodzajem} w pierwszym rzędzie ~~występujących pokładów~~ ^{rodzajem} odpowiedniej gliny. Sądzę, że wystarczy w planie ogólnym ograniczyć ~~budownictwo~~ ^{rodzajem} na terenach występowania glin ~~odpowiednio~~ ^{rodzajem} ceramicy. ~~Atak. To nie pomoże ogólnie~~ ^{rodzajem} w bilansie i jako terenów przeznaczonych na przemysł, gdyż od tych ostatnich różni się ona dość wyraźnie pod wieloma ^{ewentualnej} względami. Podobnie opracowanie niniejsze nie uwzględnia sprawy/likwidacji istniejących cegielni.

~~Wielkość terenów potrzebnych pod budownictwo przemysłowe obliczono z~~

~~przyjmując potrzebną przestrzeń przypadającą na 1 zatrudnionego w poszczególnych gałęziach produkcji.~~

~~Obliczenie to skontrolowano, przyjmując teoretycznie potrzebną powierzchnię na tereny przemysłowe na 1 mieszkańca miasta dla miast typu Łowicza ~~ix~~ i jako pewien procent terenów~~

- 7 -

Wielkość terenów potrzebnych pod nowe budownictwo przemysłowe obliczono, przyjmując wg. normatywów przestrzeni potrzebnej na 1 zatrudnionego w poszczególnych gałęziach produkcji. Posługiwano się przy tym normami radzieckimi podanymi przez

W.G.Dawidowicza - Planowanie Miast, Podstawy gospodarcze i techniczne, Warszawa, 1951 r.

J.P.Lewczenkę - Planowanie Miast, Wskaźniki techniczno-ekonomiczne, Warszawa, 1954 r.

R.S.Liwszyca - Niektóre zagadnienia teoretyczne związane z rozmieszczeniem przemysłu, 1949 r.,

normami polskimi wypracowanymi przez

W.Ostrowskiego - Lokalizacja i Planowanie Terenów Przemysłowych, Warszawa, 1953 r.

H.Grabowską - Projekt normatywów urbanistycznych dla terenów przemysłowych opracowanych w IUA, Warszawa, 1954 r.,

oraz normami angielskimi zastosowanymi przy opracowywaniu planu regionalnego i planu urbanistycznego Manchesteru. Normatywy radzieckie i polskie wykazują naogół daleko idącą zgodność, natomiast normy angielskie są daleki niższe. Wynika to m.in. z faktu, że przyjmowany w Anglii procent zabudowy działki przemysłowej jest daleko wyższy, dochodząc w niektórych branżach do 75%.

Ostateczne globalne wyniki obliczeń zostały jeszcze skontrolowane przez obliczenie potrzebnych terenów przemysłowych, jako funkcji liczby mieszkańców miasta i jako funkcji przyjętej w planie ogólnym wielkości terenów osiedleńczych. Wyniki tych obliczeń przeprowadzonych na bazie normatywów radzieckich wykazały zasadniczą zgodność obliczeń wykonanych różnymi sposobami.

- 8 -

Zasadnicza rozbieżność z ~~obliczonymi~~ wynikami obliczeń wykonanymi w Założeniach występuje jedynie w pozycji dotyczącej terenów potrzebnych na projektowanym zakład przemysłu wełnianego. Założenia przewidują na ten cel 25 ha, podczas gdy zgodnie z normatywami na zakład tego typu należałoby zarezerwować jedynie ca 10 ha /przyjmując 130 - 200 zatrudnionych na 1 ha terenów przemysłowych/. Wg. normatywów angielskich zapotrzebowanie na tereny przemysłowe dla zakładu tego typu byłoby jeszcze znacznie niższe i wynosiłoby jedynie ca 2,7 ha / 2,2 ha na 1,000 zatrudnionych/. Normatywy angielskie przyjmują jednak dla zakładów tego typu procent zabudowy działki 65%. Na pozostałe zakłady przemysłowe należałoby w myśl Założeń zarezerwować 18 ha, a wg. mnie ca 19 ha.

W n i o s k i :

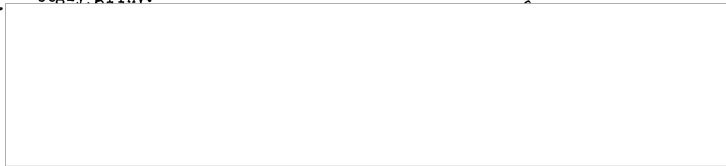
W konkluzji stwierdzić należy, co następuje:

1. Globalne zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym wyniesie 3,000 osób, a w przemyśle pozostałym i w rzemiośle 1,200 osób. Tereny przemysłowe należy zarezerwować dla ca 2,600 zatrudnionych w mających powstać nowych zakładach przemysłu miastotwórczego i dla ca 1,200 zatrudnionych w mających powstać zakładach przemysłu drobnego i lokalnego.

2. Globalne zapotrzebowanie na tereny przemysłowe dla wszystkich mających powstać nowych zakładów przemysłowych wyniesie łącznie ca 29 ha. Do powyższego należy dodać ca 5 ha dla przemysłu budowlanego na bazy magazynowe produkcyjno-usługowe. Razem więc należy przewidzieć ca 34 ha nowych terenów przemysłowych.

- 9 -

3. Sprawę terenów na przemyśle materiałów budowlanych, a mianowicie cegielni należy potraktować odrębnie, ograniczając jedynie budownictwo na terenach występowania pokładów, odpowiedniej do produkcji cegły kliny.

STAT

STAT

Page Denied

Next 3 Page(s) In Document Denied

PLAN PERSPEKTYWICZNY m. ŁOWICZA

I faza, III alternatywa.

III alternatywa I fazy planu perspektywicznego m. Łowicza opracowana została w Pracowni Urbanistycznej Wojewódzkiego Zarządu Architektoniczno-Budowlanego w Łodzi w okresie kwiecień-maj 1956r. Podstawą opracowania było zlecenie Nr.

z dnia . Projektantem był ~~mgr~~ inż. arch. Wejman

Elaborat składa się z planu zasadniczego opracowanego na podkładzie w skali 1 : 5,000 i części opisowej, wyjaśniającej zasadnicze różnice pomiędzy III i I alternatywą planu perspektywicznego. Przedłożone opracowanie opiera się na następujących zasadniczych materiałach wyjściowych:

- 1/ Plany Regionalne do Ogólnego Planu Zagospodarowania /planu miejscowego/ miasta Łowicza, opracowane przez Miastoprojekt Łódź, Oddział w Łodzi, Pracownia Planów Regionalnych w okresie przesień-październik 1952 r.
- 2/ Złożenia Programowe do planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego ŁOWICZA woj. Łódzkie opracowane przez Miastoprojekt "ZOR" w Warszawie, Pracownia Złożeń Projektowych w maju 1954 r.
- 3/ Protokół z posiedzenia Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w Łodzi z dnia

Opracowanie zgodne jest z Instrukcją tymczasową Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury z 1955 r. w sprawie zakresu i sposobu opracowywania ogólnych planów zagospodaro-

- 2 -

wania przestrzennego miast i osiedli miejskich, zgodnie z
pismem Komitetu do Spraw Urbanistyki i architektury, l.dz.
II.4.2/353/55 z dnia 12.II.1955 r.

I. Profil gospodarczo-społeczny
miasta

Z dawnej wspaniałej przeszłości Łowicza pozostały dziś
tylko zabytki architektury. Analiza ekonomiczna zatrudnienia
i produkcji wykazuje, że miasto spełnia kilka różnych funkcji
w życiu gospodarczym, lecz na czoło ich wysuwa się funkcja
administracyjna w skali powiatu, oraz funkcja produkcyjno-
usługowo-zaopatrzeniowa w skali okręgu łowickiego. Ponadto
Łowicz jest węzłem komunikacyjnym w którym biegną się
linie kolejowe z Warszawy do Poznania, do Łodzi i Wrocławia,
oraz linia regionalna Łowicz-Skierniewice, a także drogi
kołowe o znaczeniu krajowym z Warszawy do Poznania i Łodzi.
Szlaki te dla Łowicza mają charakter tranzytowy i jego funkcja
ogranicza się do obsługi i konserwacji dróg. W zakresie
oświaty i kultury miasto pełni dziś funkcję, której zasięg
przekracza ~~nie~~ znacznie granice okręgu, a nawet regionu.
Funkcje te związane są z rozwiniętym na terenie miasta
szkolnictwem średnim i zawodowym, oraz zabytkami architektury
Łowicza, Nieborowa i Arkadii, oraz z folklorem ziemi łowickiej.
Nie posiada natomiast Łowicz zupełnie zakładów przemysłu klu-
czowego, oraz nieliczne jedynie zakłady przemysłu drobnego i
lokalnego. ***

Naskutek tego w Łowiczu zaznacza się wyraźnie globalny
niedobór miejsc pracy. Część nadwyżki ludzi zdolnych do pracy
w ilości ponad 1,600 osób, nie znajdując zatrudnienia na
miejscu w Łowiczu, wyjeżdża codziennie do pracy poza miasto,

głównie do Warszawy i Łodzi, a także do Skierniewic i Kutna. Wyjazdy te są b. uciążliwe ze względu na znaczne odległości i związane z tym duże straty czasu.

Zarówno Wytyczne Regionalne, jak i Założenia Programowe zakładają daleko idącą przebudowę funkcji i podstaw gospodarczych miasta, przy równoczesnym podwyższeniu liczby ludności do 30,000. Nowym czynnikiem miastotwórczym, mającym zapewnić utrzymanie ponad dwukrotnie powiększonej liczbie mieszkańców ma być w pierwszym rzędzie przemysł kluczowy. Zatrudnienie w tej gałęzi gospodarki narodowej na terenie Łowicza wyniesie wg. ~~XXXXXXXXXXXXXX~~ Wytycznych Regionalnych ponad 3,000 osób, a wg. Założeń Programowych nawet ponad 4,200 osób, nie licząc przemysłu drobnego i lokalnego. Trzonem nowego przemysłu kluczowego ma być w pierwszym rzędzie wielki kombinat bawełniany, lub wełniany, dla którego w I alternatywie planu perspektywnego zarezerwowano 25 ha terenu:

Nie wydaje się, aby powyższy program rozbudowy funkcji miastotwórczych Łowicza był słuszny. Miasto nie posiada szczególnie korzystnych warunków dla lokalizowania/wielkich zakładów przemysłowych, a zwłaszcza zakładów przemysłu włókienniczego. Brak jest również jakichkolwiek tradycji przemysłowych. Postulowany rozwój przemysłu nie opiera się w żadnym stopniu na konieczności wykorzystania istniejących pozytywnych czynników lokalizacyjnych, których Łowicz w zasadzie nie posiada, lecz podyktowany jest jedynie potrzebą znalezienia zatrudnienia dla ponad dwukrotnie powiększonej liczby ludności.

III alternatywa planu perspektywnego m. Łowicza zakłada nieco inny układ podstawowych funkcji gospodarczo-społecznych miasta, związany w sposób bardziej bezpośredni z wykorzystaniem istniejącego środowiska naturalnego i dotychczasowych

- 4 -

tradycji miasta. W ryzyl obecnej alternatywy, podstawowymi funkcjami miastotwórczymi Łowicza w okresie perspektywicznym będą:

- 1/ Administracja o zasięgu powiatowym
- 2/ Obrót towary i usługi kulturalno-socjalne i gospodarcze w skali okręgu
- 3/ Szkolnictwo średnie i zawodowe w skali okręgu
- 4/ Przemysł, związany z wykorzystaniem zasobów i obsługa otaczających Łowicz terenów rolnych
- 5/ Obsługa ważnego węzła komunikacyjnego
- 6/ Obsługa ośrodka turystyczno-wypoczynkowego dla zespołów miejskich Warszawy i Łodzi
- 7/ Budownictwo inwestycyjne i gęście przemyślu bezpośrednio związane z planowaną znaczną rozbudową miasta.

II. Wielkość kwatera i struktura ludności

~~XXXXXXXX~~
Zarówno Wzrost Regionalne, jak i Założenia Programowe określają ludność Łowicza w planie perspektywnym na 30,000 mieszkańców. Liczba ta przyjęta jest dość arbitralnie, zważywszy że czynnikiem decydującym nie jest w żadnym stopniu wielkość zatrudnienia w podstawowych funkcjach miastotwórczych, które raczej neodwrócić ~~zostają~~ zostały tak dobrane, aby znaleźć zatrudnienie dla przyjętej liczby ludności.

Obecna alternatywa ogranicza liczbę ludności do 25,000 osób. Za ograniczeniem liczby ludności przemawiają następujące względy:

- 5 -

- 1/ Nie wydaje się, aby w okresie perspektywnym Łowicz, posiadający obecnie tak znaczny niedobór miejsc pracy był dostatecznie atrakcyjny, aby przyciągnąć ~~xxxxxxx~~ wielką ilość ludności napływowej. Należy uwzględnić przy tym, że w okresie tym będą się silnie rozwijały inne ośrodki przemysłowe i miejskie na terenie kraju i występować będzie globalny niedobór ludności.
- 2/ Ograniczony teren miasta. Granice terenów intensywnego użytkowania wyznacza od północy rzeka, wzdłuż której ciągną się z obydwu stron podmokłe i siabe pod względem budowlanym tereny. Nawet w wypadku zaplanowania na północnym brzegu rzeki nowych dzielnic miasta i połączenia ich z częścią południową mostami i ~~dwupoziomymi skrzyżowaniami z linią kolejową na Poznań~~ ^{szeregi} szeregami, ciągnący się między nimi pas zieleni zmniejszyłby zwartość kompozycyjną miasta. Od zachodu granice terenów intensywnego użytkowania wyznacza istniejąca linia kolejowa i rzeka, od południa podmokłe rozległe tereny przewidziane pod zieleń urządzone ^{zaleci} od zachodu projektowana autostrada Wrocław - Łódź - Warszawa. Szczegółowa analiza bilansu terenów zawartych w/w granicach ~~xxx~~ wskazuje na możliwość umieszczenia najwyżej 25,000 mieszkańców, jak to wynika z następujące zestawienia:

<u>Strefa</u>	<u>Ilość ha</u>	<u>Liczba mieszkańców</u>
IV	8,50	2,295
III	30,00	7,050
II	27,50	4,812
I	<u>108,75</u>	<u>10,875</u>
Razem tereny mieszkalniowe	174,75	25,032

- 6 -

Strukturę ludności i zatrudnienia, oraz charakter nanielionych poprawek ilustruje najlepiej opracowana i załączona analiza tabelaryczna /vide Załącznik Nr.1/ w stosunku do liczb przyjętych w Założeniach Programowych wprowadzone zostały, poza zmniejszeniem globalnej liczby ludności, następujące ważniejsze poprawki:

1/ Liczba ludności w wieku produkcyjnym została zmniejszona z 16,500 do 12,300 w odniesieniu do ludności nierolniczej. Zmiana ta znajduje następujące uzasadnienie: w okresie perspektywnym nastąpi ogólne pogorszenie struktury wieku ludności Polski. Zmniejszenie odsetka ludności w wieku produkcyjnym ma swoje przyczyny w tym, że w 1970 r. w grupie tej znajdują się roczniki zmniejszone na skutek obydwu wojen światowych. Zjawisko to wystąpi mniej wyraźnie w miastach, które w okresie planu perspektywnego powiększą znacznie swą ludność, ze względu na korzystniejszą strukturę wieku ludności napływającej. Na podstawie opracowań Instytutu Urbanistyki i Architektury, oraz opracowań wykonanych w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi, przyjmuje się, że procent ludności w wieku produkcyjnym, dla miast, które zwiększą swą ludność o 80 - 100% nie powinien w zasadzie przekroczyć 51%.

2/ Liczba zawodowo czynnych została obniżona z 15,200 do 10,200, co stanowić będzie ca 83% w stosunku do ludności nierolniczej w wieku produkcyjnym. Zakłada się sprawdzić, że w okresie perspektywnym więcej zdolnych do pracy będzie pracować, niż obecnie, co w pewnym stopniu zrównoważy mniej korzystną strukturę wieku ludności, ale z drugiej strony uwzględnić należy, że w małych miastach procent zawodowo czynnych może być mniejszy, gdyż przydomowe gospodarstwa rolne wpłyną na zmniejszenie liczby pracujących kobiet. Łowicz ponadto nie będzie posiadał przemysłu zatrudniającego w sposób zdecydowany przeważnie kobiety.

- 7 -

3/ Liczby dojeżdżających do pracy w Łowiczu i wyjeżdżających do pracy zostały podwyższone. Nie ma to wprawdzie większego znaczenia, jeśli idzie o ontateczny wynik, gdyż zwiększenie występuje w obydwu wypadkach, ale wydaje się uzasadnione, zwążywszy, że Łowicz w okresie perspektywicznym będzie ośrodkiem organizującym znaczne zaplecze rolnicze. Naskutek tego zarówno liczba wyjeżdżających do pracy będzie znaczna /instrukurzy rolni, technicy i tp./, jak przyjeżdżających z zaplecza rolniczego, z którym miasto będzie posiadało żywy kontakt. W stosunku do ~~xxxx~~ sytuacji obecnej nastąpi gruntowna zmiana kierunków dojazdów do pracy i ich charakteru.

4/ Zatrudnienie w funkcjach usługowych zostało w Założeniach Programowych wyraźnie zaniżone. Obecna alternatywa podwyższa je do 3,750 osób, co stanowił będzie ok 15% ludności miasta. Wg. norm radzieckich i polskich opracowanych przez I.U.1 A. zatrudnienie w funkcjach usługowych dla miast o wielkości postulowanej dla Łowicza powinno wynosić 15 - 20%, wg. Lew- czenki nawet do 25%. Przyjęcie w Założeniach i w I Alternaty- wie znacznie niższej liczby nie wydaje się uzasadnione, gdyż skazywałoby ludność na stały niedorozwój usług.

5/ Zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym zostało zmniejszone z 4,200 do 2,000 osób. Powyższe podyktowane jest zarówno faktem, że planowanie większego zatrudnienia opierać się z konieczności musi na programowaniu lokalizacji w Łowiczu zakładów przemysłowych dla których brak tu jest odpowiednich warunków, jak i z faktu, że jest ono wystarczające dla zapewnienia harmonijnej struktury zatrudnienia dla miasta którego ludność nie przekroczy 25,000 mieszkańców. Z poprzed- niego rozumowania wynika bowiem, że celem osiągnięcia global- nej liczby 25,000 mieszkańców zatrudnienie w funkcjach miasto- twórczych nie powinno przekraczać 6,650 osób, a mianowicie:

- 8 -

Globalne zatrudnienie w mieście 10,400 osób
 Zatrudnienie w funkcjach usługowych 3,750 "

Zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych 6,650 osób.

Zatrudnienie w nieprzemysłowych funkcjach miastotwórczych
 przyjęte zostało, jak następuje:

Administracja o zasięgu pozalokalnym i obrót towarowy o charakterze miastotwórczym	1,300 osób
Szkolnictwo zawodowe /personel/	200 "
Budownictwo inwestycyjne	1,300 "
Komunikacja zewnętrzna i łączność	1,100 "
Usługi kulturalne i społeczne o charakterze miastotwórczym	xx 700 "
Inne funkcje miastotwórcze	50 "
R a z e m	<u>4,650 osób</u>

Wobec powyższego potrzebna liczba miejsc pracy w przemyśle
 miastotwórczym wynosi:

Globalne zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych	6,650 osób
Zatrudnienie w nieprzemysłowych funkcjach miastotwórczych	<u>4,650 osób</u>
Zatrudnienie w przemyśle miastotwórczym	2,000 osób.

III. Struktura branżowa i przestrzen- na przemysłu

Wzrost Regionalne i Założenia Programowe nie zawierają
 bliższego sroczycowania struktury branżowej przemysłu Łowicza
 w okresie perspektywicznym. Nacisk położony jest jednak na

- 9 -

lokalizację kombinatu wiśnienniczeo. III alternatywa zakłada, że kombinat taki nie będzie tu umiejscowiony. Przemawia za tym fakt, że wielkie zakłady wiśniennicze powinny się w zasadzie rozwijać w ośrodkach przemysłu ciężkiego, gdzie istnieją znaczne nadwyżki zdolnych do pracy kobiet, względnie w miejscowościach posiadających znaczne ilości dobrej wody

/w pierwszym rzędzie o twardości poniżej 1,5% W. od kierunku
lokalizacji zakładu w Kombinacie w Siedlce

Przyjęta struktura branżowa przemysłu przewiduje rozwój gałęzi przemysłu związanych z rolniczym zapleczem miasta, z miejscową tradycją i ze znacznym nacileniem budownictwa. Przewiduje się w związku z tym budowę zakładów przemysłu spożywczego, zatrudniających łącznie ok 800 osób, oraz przemysłu metalowego zatrudniających ok 350 osób, nastawionych na remonty maszyn rolnych i tp. Dalej zakłada się, że ok 400 osób będzie łącznie zatrudnionych w przemyśle materiałów budowlanych i w przemyśle drzewnym, a ok 300 osób w przemyśle wiśnienniczym i ludowym, wykorzystującym regionalne tradycje iowickie. W przemyśle energetycznym i w innych gałęziach przemysłu zatrudnionych będzie ok 150 osób.

Globalne zapotrzebowanie na nowe tereny przemysłowe ilustruje załączona tabela /vide Załącznik Nr.2/. Wyliczone zapotrzebowanie zamykające się liczbą ok 40,50 ha, obejmuje nie tylko zakłady przemysłowe o charakterze wielotowarowym, ale również przemysł lokalny. Nie uwzględniono natomiast terenów potrzebnych na rozbudowę cegielni. Wielkość tych ostatnich podyktowana jest w pierwszym rzędzie rozległością występujących pokładów gliny ceramicznej. Strefa ta została oznaczona odrębnie, gdyż od terenów przemysłowych różni się ona dość wyraźnie.

Wielkość terenów ~~xxxxxxx~~ przemysłowych przyjęto obliczając przestrzeń potrzebną wg. normatywów na 100

zatrudnionych w poszczególnych częściach produkcji. Posługiwano się przy tym normami radzieckimi i polskimi.

Układ przetrzynany terenów przetrzynanych został w stosunku do I alternatywy zmieniony. Zamiast zamkniętych obszarów przetrzynanych we wschodniej części miasta przyjęto układ bardziej rozproszony, przy czym jednak zasadnicza część zakładów ~~przemysłowych znajdować się będzie na zachód od linii kolejowej Boznań - Warszawa, przy drodze łączącej. Układ ten jest znacznie korzystniejszy, ~~co~~ zmniejsza odległość między zasadniczą z budową mieszkalną, a głównymi miejscami pracy, oraz pozwala na łatwiejsze dołączenie bocznic kolejowych do ważniejszych zakładów. (X)~~

powstałe pompy ul. Bolimowska i mka, oraz na północ od Henrykowskiej ulicami obrotowymi i Suchbátowska. Tereny te są już obecnie inwestowane, także w celu przemyślanej planowania są w zachodniej części miasta wzdłuż drogi do Henrykowskiej ul. północna miasta, w pobliżu dworca kolejowego Przedmieście robotnicze zostały tereny składowe, do których można będzie doprowadzić dostawczą linię bocznic kolejowych. Lokalizacja ~~terenu~~ ~~zakupionej~~ ~~planowania~~ X I alternatywy, a mianowicie przy ul. Bolimowskiej, nie pozwoliłaby na doprowadzenie bocznic kolejowych w sągłoku na różnice poziomów, gdyż ta kolejony bocznic na tym odcinku ~~o~~ wynosi 3-4 m.

STAT

Page Denied

- 11 -

IV. Tereny mieszkaniowe i roz-
mieszczenie ludności

Rozmieszczeniem głównych terenów mieszkaniowych obydwie omawiane alternatywy planu ogólnego Łowicza, a mianowicie I i III najmniej się między sobą różnią. Jak już wspomniano, rozbudowa Łowicza i ustalenie należytej organizacji przestrzennej napotyka na znaczne trudności, ze względu na właściwości terenu. Podmokra iłki nadburzają się z jednej i iłki nad Zielbówką, oraz między miastem a dworcem z drugiej strony, ograniczają możliwości rozbudowy w tych kierunkach i powodują wydłużenie się miasta w kształcie litery S w kierunku E - S.

Możliwości budowy osiedli mieszkaniowych w Łowiczu istnieją głównie na następujących obszarach:

1. w sąsiedztwie na terenach wolnych, lub przeznaczonych do wyburzenia i na obszarze położonym na południe od ulic Sienkiewicza i ~~Witkowskiego~~ ^{Zielbowski}.
2. w części po południowo - ~~zachodniej~~ ^{zachodniej} miasta przy ul. Łódzkiej.
3. w dzielnicy północnej na lewym brzegu Bzury.

A obydwu alternatywach główny trzon miasta rozwijać się będzie wskutek tego na prawym brzegu rzeki Bzury w kierunku południowym ^{na obszarze} od Starego Miasta. Centralna część Łowicza, posiadająca charakter zarówno mieszkaniowy, jak i równocześnie usługowo-produkcyjny pozostanie dzielejsze Brzmieście, t.j. okolica placów Kościuszki i Kilińskiego. Dależ część mieszkaniowa miasta rozwinie się na południe od ulic Sienkiewicza, 1-go maja ~~Witkowskiego~~, oraz przy ul. Wodociągowej. Uzupełnieniem zabudowy mieszkaniowej na prawym brzegu Bzury będzie budownictwo podmiejskie o charakterze ^{głównie} indywidualnym, zloka-

- 12 -

lizowane w sąsiedztwie dworca Przedmieście, oraz w rejonie ulicy ~~Wyszkowickiej~~, Zielnej, i ~~Katowickiej~~ oraz ulicy Bratkowice. Rozbudowa przedmieścia w kierunku południowym zbliży znacznie miasto do dworca Przedmieście, likwidując w znacznym stopniu jego peryferyjne, uciążliwe położenie. Mieszkańcy tej dzielnicy miasta znajdą zatrudnienie zarówno w przedmieściu, jak i w zakładach pracy zlokalizowanych w III alternatywie bliżej ich miejsc zamieszkania.

Rozwój terenów mieszkaniowych na lewym brzegu Bzury w rejonie ulic ~~Zaminakiego~~, ^{dekurcyjnej} ~~Zapadowej~~, Chełmońskiego i ~~Nieobornickiej~~ będzie ograniczony ze względu na odizolowanie tej dzielnicy od właściwego miasta rzeką i terenami kolejowymi.

Najważniejsza różnica w rozwiązaniu terenów mieszkaniowych wprowadzona w III alternatywie polega na podwyższeniu strefowania w niektórych częściach miasta. Wprowadzenie IV strefy ~~na terenach Zielno-Brzozi~~ okazało się konieczne ze względu na ogólny niedobór dobrych terenów budowlanych w Łowiczu. Koniecznym również okazało się zwiększenie ~~na większymi terenach~~ intensywności zabudowy. Ponadto, tero na stojących do dyspozycji terenach nie udało się umieścić więcej, niż ok. 25,000 mieszkańców.

- 13 -

V. Układ komunikacyjny

Lodz jest ważnym węzłem komunikacyjnym zarówno w kole-^{Komunikacji} jowej, jak i kołowej w skali krajowej i regionalnej. Przez miasto przechodzą dwie ważne linie kolejowe: ~~xxxxxxx~~ linia Poznań - Warszawa, będąca jedną z nielicznych ~~linii~~ w Polsce linii z Zachodu na wschód i stanowiąca ważne połączenie międzynarodowe Europy zachodniej przez Berlin, Warszawę, Brzesz nad Bugiem z Moskwa, Europą wschodnią i północną Azją, oraz linia Warszawa - Łódź - Trociaw - Jelenia Góra, stanowiąca główne połączenie Stolicy z południowo-zachodnią częścią kraju. Uzupełniającą drogą o znaczeniu regionalnym jest połączenie kolejowe Lodz - Skierzwice. Drogi te posiadają dla miasta charakter tranzytowy i pod względem urbanistycznym stawiają szereg trudnych problemów.

III alternatywa st. wia z godzenie się zgodzenia istniejących trudności w prawidłowym rozplanowaniu miasta przez budowę dwupoziomowych skrzyżowań z linia ~~Pruszyce - Warszawa~~ ^{na ulicy Namorskiej i P.O.W.?}

Główny dworzec kolejowy utrzymany będzie na dotychczasowym miejscu. Powiązanie z miastem leżącym w zasadzie po drugiej stronie terenów kolejowych zabezpieczone będzie przez tunel, przebiegający pod torami. Powiązanie dla ruchu kołowego odbywać się będzie ulicami ~~Namorskiej i~~ ^{Namorskiej i} ~~Pruszyckiej~~ ^{Trociaw} (przy dwupoziomowym przekroczeniu toru w wylotu ulicy ~~Namorskiej~~ ^{Namorskiej}).

W zakresie komunikacji kolejowej planuje się upiynnienie przejścia przez miasto drogi krajowej ~~Trociaw - Łódź - Warszawa~~ ^{Trociaw - Łódź - Warszawa}.

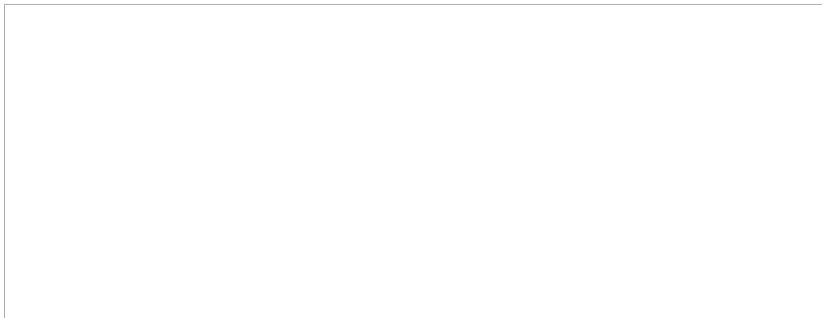
- 14 -

która przechodził będzie ulicami *Złotkwa, Siemienińskiego*
i Nowa Wola.

Niezależnie od powyższego przewidziane jest połączenie
istniejącej drogi Warszawa - Poznań z drogą Warszawa - Łódź

z omińnięciem wiejskiego miasteczka. Połączenie to *nie będzie*
odgałęziać się gdzieś między ul. Radomskiej a przebiegiem drogi
szereżewickim odwołaniem od
tego punktu od wyjazdu, a miasteczko istniejącego
u następnym

... myśli tej koncepcji uprzedzona droga *Złota Wola*
obsługiwać będzie ruch międzymiastowy przez okres wielu lat,
natomiast po okresie przełomu motoryzacyjnego i znaczęgo
zwiększenia ruchu samochodowego między miastem tego, większą
część ruchu przejmie projektowana droga omijająca miasto,
podnieciona być może do rzędu autostrady. Usunięcie ruchu
samochodowego międzymiastowego poza granicę miasto już w
najbliższych latach nie wydaje się słuszną, ze względu na
niewielkie stosunkowo rozmiary Łowicza i możliwość zapew-
nienia płynnego przejścia przez miasto.

STAT

STAT

Page Denied

Next 9 Page(s) In Document Denied

U w a g i

dotyczące zapotrzebowania na tereny dla nowych zakładów przemysłowych w planie perspektywnym m. Łowicza.

Uwagi niniejsze stanowią rozwinięcie i krytyczne przeanalizowanie odnośnych tez zawartych w Wytycznych Regionalnych i w Założeniach Programowych do planu perspektywnego m. Łowicza. Postulowana w perspektywie liczba mieszkańców miasta, a mianowicie 30,000 osób została przyjęta bez bliższego ustosunkowania się do niej. Analiza niniejsza dotyczy w zasadzie jedynie terenów potrzebnych na nowe zakłady przemysłowe i nie uwzględnia zagadnienia składowisk i magazynów.

Wytyczne Regionalne i Założenia zakładają, że przemysł będzie podstawowym czynnikiem miastotwórczym Łowicza w okresie perspektywnym. Postulowany znaczny rozwój przemysłu nie opiera się w żadnym stopniu na konieczności wykorzystania istniejących pozytywnych czynników lokalizacyjnych, których Łowicz w sąsiedzie nie posiada, lecz podyktowany jest jedynie potrzebą znalezienia zatrudnienia dla ponad dwukrotnie powiększonej liczby ludności. Struktura branżowa mającego powstać w Łowiczu przemysłu podana jest tylko wogólnie i to w najogólniejszym jedynie zarysie, co ogranicza w znacznej mierze możliwość określenia potrzebnych terenów.

Ponieważ z analizy, znajdujących się w posiadaniu Pracowni materiałów, nie wynika istotnie fakt posiadania przez Łowicz szczególnie korzystnych warunków dla zlokalizowania jakichś konkretnych gałęzi produkcji, ograniczyłem się do krytycznego przeanalizowania następujących zagadnień:

U w a g i

dotyczące zapotrzebowania na tereny dla nowych zakładów
przemysłowych w planie perspektywicznym m. Łowicza.

Uwagi niniejsze stanowią rozwinięcie i krytyczne przeanalizowanie
dokumentów odnośnie tych zawartych w Wytycznych Regionalnych i w
Założeń Programowych do planu perspektywicznego m. Łowicza.
Postulowana w perspektywie liczba mieszkańców miasta, a mianowicie
50,000 osób została przyjęta bez bliższego ustosunkowania
się do niej. Analiza niniejsza dotyczy w zasadzie jedynie terenów
potrzebnych na nowe zakłady przemysłowe i nie uwzględnia
zapotrzebowania na magazyny i składowiska.

Wytyczne Regionalne i Założenia zakładają, że Źródłem
będzie podstawowym czynnikiem miastotwórczym Łowicza w okresie
perspektywicznym. Postulowany znaczny rozwój przemysłu nie
opiera się w żadnym stopniu na konieczności wykorzystania
istniejących pozytywnych czynników lokalizacyjnych, których
Łowicz w zasadzie nie posiada, lecz podyktowany jest jedynie
potrzebą znalezienia zatrudnienia dla ponad dwukrotnie po-
większonej liczby ludności. Struktura branżowa mającego powstać
w Łowiczu przemysłu opiera się tylko pośrednio i to w najogól-
niejszym jedynie zarysie, co ogranicza w znacznej mierze moż-
liwość określenia potrzebnych terenów.

Ponieważ z analizy, znajdujących się w posiadaniu Pracowni
materiałów, nie wynika istotnie fakt posiadania przez Łowicz
szczególnie korzystnych warunków dla zlokalizowania jakichś
konkretnych gałęzi produkcji, ograniczyłem się do krytycznego
przeanalizowania następujących zagadnień:

- 2 -

1. przewidywanej w Założeniach struktury ludności i zatrudnienia,
2. orientacyjnej struktury brzoźowej,
3. wynikającego zapotrzebowania na nowe tereny przemyłowe.

1. Ludność i zatrudnienie

Strukturę ludności i strukturę zatrudnienia i charakter niesiononych poprawek ilustruje najlepiej opracowana i załączona analiza tabelaryczna /vide Załącznik Nr. 1/. w stosunku do liczb przyjętych w Założeniach, zgłaszam następujące zastrzeżenia:

1/ Liczba ludności w wieku produkcyjnym została zawyżona. Należałoby zmniejszyć ją z 16,500 do ca 14,500 w odniesieniu do ludności nierolniczej.

W okresie perspektywicznym nastąpi ogólne pogorszenie struktury wieku ludności Polski. Zmniejszenie odsetka ludności w wieku produkcyjnym ma swoje przyczyny w tym, że w 1970 r. w grupie tej znajdują się roczniki zmniejszone na skutek obydwo wojen światowych. Zjawisku to wystąpi mniej wyraźnie w miastach, które w okresie planu perspektywicznego powiększą znacznie swą ludność, ze względu na korzystniejszą strukturę wieku ludności napływającej. Na podstawie opracowań Instytutu Urbanistyki i architektury, oraz opracowań wykonanych w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi przyjmuje się, że procent ludności w wieku produkcyjnym, dla miast, które zwiększą swą ludność o 80 - 100% nie powinien w zasadzie przekroczyć 51%.

2/ Liczba zawodowo czynnych została zawyżona. Należałoby zmniejszyć ją z 15,200 do ca 12,400, co stanowił będzie ca 83% w stosunku do ludności nierolniczej w wieku produkcyjnym.

- 2 -

1. przewidzianej w Założeńach struktury ludności i zatrudnienia,
2. orientacyjnej struktury branżowej,
3. uwzględniającej zapotrzebowania na nowe i rezerwy przyrostowe.

1. Ludność i zatrudnienie

Strukturę ludności i strukturę zatrudnienia i charakter nieniesionych poprawek ilustruje najlepiej opracowana i załączona analiza tabelaryczna /vide Załącznik Nr. 1/. W stosunku do liczb przyjętych w Założeńach, zgłaszam następujące zastrzeżenia:

- 1/ Liczba ludności w wieku produkcyjnym została zawyżona. Należałoby zmniejszyć ją z 16,500 do ok. 14,500 w odniesieniu do ludności nierolniczej.

W okresie perspektywicznym nastąpi ogólne pogorszenie struktury wieku ludności Polski. Zmniejszenie odsetka ludności w wieku produkcyjnym ma swoje przyczyny w tym, że w 1970 r. w grupie tej znajdują się roczniki zmniejszone na skutek obywatelstwa wojen światowych. Zjawisku to wystąpi mniej wyraźnie w miastach, które w okresie planu perspektywicznego pozyskają znacznie nową ludność, ze względu na korzystniejszą strukturę wieku ludności napływającej. Na podstawie opracowań Instytutu Urbanistyki i Architektury, oraz opracowań wykonanych w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi przysługuję, że procent ludności w wieku produkcyjnym, dla miast, które zwiększą nową ludność o 80 - 100% nie powinien w zasadzie przekroczyć 51%.

- 2/ Liczba zawodowo czynnych została zawyżona. Należałoby zmniejszyć ją z 15,200 do ok. 12,400, co stanowiłoby ok. 83% w stosunku do ludności nierolniczej w wieku produkcyjnym.

- 3 -

Zakładając, że w okr. sie perspektywnym więcej zdolnych do pracy będzie pracować, niż obecnie, co w pewnym stopniu zrównoważy mniej korzystną strukturę wieku ludności, uważać należy, że w małych miastach procent zawodowo czynnych może być mniejszy, gdyż przydomowe gospodarstwa rolne wpłyną na zmniejszenie liczby pracujących kobiet. Koniecznym będzie posiadanie przemysłu zatrudniającego w sposób zdecydowany przeważnie kobiety.

3/ Liczby dojeżdżających do pracy w Łowiczu i wyjeżdżających do pracy zostały przyjęte zbyt nisko. Nie ma to jednak większego znaczenia dla ostatecznego wyniku, gdyż zniżenie występuje w obydwu wypadkach.

Łowicz w okresie perspektywnym będzie ośrodkiem organizującym znaczne zaplecze rolnicze, wskutek czego liczba wyjeżdżających do pracy będzie znaczna /instruktorzy rolni, technicy i t.d./, podobnie jak i liczba dojeżdżających do pracy z zaplecza rolniczego. Zmieni się jedynie kierunek wyjazdów do pracy i ich charakter.

4/ Zatrudnienie w funkcjach usługowych zostało wyraźnie zniżone. Należałoby je podwyższyć przynajmniej do ok. 4,500 osób, co stanowiłoby ok. 15% ludności miasta.

Wg. norm radzieckich i polskich opracowanych przez I.U.W. zatrudnienie w funkcjach usługowych dla miast o wielkości postulowanej dla Łowicza powinno wynosić 15 - 20%, wg. Lew- czenki nawet do 25%. Przyjęcie w Zarządzeniach znacznie niższej liczby nie wydaje się uzasadnione, gdyż skazywałoby ludność na stały niedoróżwój usług.

- 3 -

Zawracając, że w okresie perspektywicznym będzie zdolnych do pracy będzie bracońd, niż obecnie, co w pewnym stopniu zrównoważy zmianę porządku struktury wieku ludności, uwzględnik należy, że w naszym ni stach procent zawodowo czynnych może być większy, gdyż przyrodowe gospodarstwa rolne wpłynę na zmniejszenie liczby pracujących kobiet. Kowicz ponadto nie będzie posiadał przemysłu zatrudniającego w sposób znaczący przeważnie kobiety.

3/ Liczby dojeżdżających do pracy w Związku i wyjeżdżających do pracy zostały przyjęte zbyt niskie. Nie ma to jednak większego znaczenia dla ostatecznego wyniku, gdyż zanikanie występuje w obydwu wypadkach.

Kowicz w okresie perspektywicznym będzie ośrodkiem organizującym znaczne zaplecze rolnicze, wskutek czego liczba wyjeżdżających do pracy będzie znaczna /instruktorzy rolni, technicy i td/, podobnie jak i liczba dojeżdżających do pracy z zaplecza rolniczego. Zmieni się jedynie kierunek wyjazdów do pracy i ich charakter.

4/ Zatrudnienie w funkcjach usługowych zostało wyraźnie zaniżone. Należałoby je podwyższyć przynajmniej do ok 4,500 osób, co stanowiłoby ok 15% ludności miasta.

Wg. norm radzieckich i polskich opracowanych przez I.U.I. zatrudnienie w funkcjach usługowych dla miast o wielkości postulowanej dla Związku powinno wynosić 15 - 20%, wg. Lewczenkii nawet do 25%. Przyjęcie w Związku znacznie niższej liczby nie wydaje się uzasadnione, gdyż skazywałoby ludność na stały niedorozwój usług.

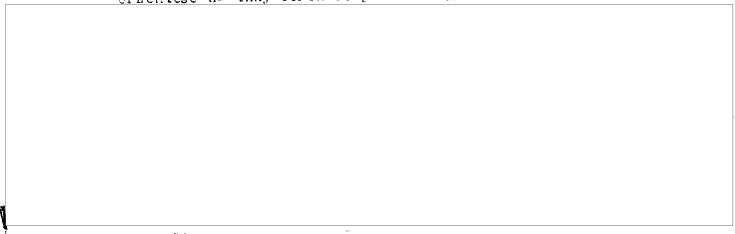
Sprawyozdanie

z rozmów odbytych w Centralnym Zarządzie Przemysłu Mięsnego
w Warszawie w dniu 11.I.57 r. w sprawie rzeźni w Piotrkowie
Trybunalskim.

Zakłady Mięsne/Rzeźnia/ w Piotrkowie Trybunalskim mieszczą się przy ul. Rzeźniczej 23. Rzeźnia posiada teren 1,35 ha, w tym 0,2 ha zajęte jest przez budynki i urządzenia. Stan techniczny zakładu określany jest jako średni, ale w skali krajowej raczej dobry. Dobowy przerzut masy towarowej wynosi po stronie przywozu 15 ton i wywozu 13 ton. Przerzód odbywa się przy pomocy samochodów. Rzeźnia zatrudnia obecnie 117 osób, w tym 21 kobiet. Dobowe zużycie energii elektrycznej wynosi 200 kWh, wody 22 m³, a gazu 24 m³. Zakład zaopatruje w mięso miasto Piotrków i najbliższą okolicę. Zadnego znaczenia regionalnego nie posiada.

Centralny Zarząd Przemysłu Mięsnego posiada perspektywiczny plan rozbudowy swoich zakładów w skali krajowej, sięgający do 1970 r. Ponieważ rzeźnia piotrkowska jest jednym z lepszych zakładów i potrzeby miasta są zaspokojone żadnymi większymi nakładami inwestycyjnymi w tym mieście poza tymi które przewidziane będą w bieżącym i przyszłym roku, nie przewiduje się. Obecnie projektowana jest budowa na terenie należąca do rzeźni wytwórni wędlin, obliczonej również na zaspokojenie potrzeb miasta Piotrkowa i najbliższej okolicy. Nowe budynki będą posiadały łączną kubaturę ca 8,000 m³. Wytwórnia wędlin będzie korzystała z niektórych urządzeń rzeźni obecnie wykorzystanych nie w pełni, np. z chłodni. Lokalizacja wytwórni wędlin w innym miejscu, w odległości od rzeźni nie jest możliwa. Dzienna produkcja wytwórni wyniesie 5 ton wędlin. Zatrudnienie ulegnie nasłutek budowy fabryki podwojeniu. Inwestycja będzie kosztowała 2 do 2,5 milj.zł. i pokryta będzie przez pożyczkę bankową. Jest to inwestycja terenowa, a nie centralna. Inicjatorem były władze terenowe. Centralny Zarząd odnosi się do tych projektów, obecnie już zatwierdzonych obojętnie, wobec większych potrzeb w innych miastach. Wytwórnia wędlin pozwoli na zaspokojenie potrzeb miasta w wędliny. Obecnie wędliny dowożone są do Piotrkowa, co obniża ich wartość.

Radnik Centralnego Zarządu latniącąc budynki i urządzenia oraz jeszcze przetrwać do lat i w tym okresie mogą w pełni zaspokoić potrzeby miasta. Jakkolwiek przesunięcie rzeźni na inny teren jest zupełnie w tych warunkach nierealne. Bocznicą kolejną jest zupełnie zbędna, gdyż rzeźnia posiada charakter jedynie lokalny i niewielki przerzut masy towarowej. Również zdecydowanie z budowy wytwórni wędlin nie wyjdą się celowe, gdyż skazywałyby to Piotrków na korzystanie w dalszym ciągu z wędlin przywozowych. Nie zgodzą się na władze miejskie. Świadectwo oczywistości jest istotnie prowadzenie niekorzystne, ale należy starać się, zdaniem Centralnego Zarządu przenieść na inny teren oczywiście, a nie rzeźnię.

STAT

STAT

Page Denied

Next 2 Page(s) In Document Denied

Odnosnie zarówno planu perspektywniczego, jak i etapowego przyjetý rozwój przemyslu wydaje sié siuszny i nie bédzie prawdopodobnie przekroczony. W planie etapowym nalezy szczeól-
nà uwagê poówiecié moziwie perinemu zatrudnieniu i likwidacji, wzgl. ograniczeniu do minimum wyjazdów do pracy, w tym celu nalezy zaplanowac maksymalnà, zwlaszcza w planie etapowym rozbudowê urzadzén dla obslugi ludności.

Nalezy liczyé sié z ograniczeniem w najblizszych latach zatrudnienia kobiet. W zwiàzku z tym nalezy ograniczyé rozbudowê urzadzén zwiàzanych z zatrudnieniem masowym kobiet, jak żiobki, przedszkola i tp. do dolnych granic przewidzianych w normatywach, forsujac równocześnie rozbudowê teatrów, kin, srużby zdrowia i tp.

Blizszych danych odnośnie planów dla m. Płótkowa bédzie mógł udzielié Wydział Urbanistyki, który jeznak chwilowo jest nieczynny ze wzgledu na urlopy i chorobê dwóch pracowników.

I.U.A.: Uzyskalem dane demograficzne odnośnie planu perspektywniczego, natomiast dane dla 1965 r. posiada mgr. Czarnecki, któru jeznak jest obecnie w Kazimierzu.

STAT

Notatka służbowa

z podróży do Warszawy odbytej w dniu 7.XII.56 r.

P.K.P.G. VDyr. Dept. Planów Terenowych i Lokalizacji J. Wilska
i Wydział Planów Przestrzennych:

Departament nie posiada obecnie żadnych aktualnych poglądów na temat m. Piotrkowa, gdyż zgadnienia te są obecnie na nowo rozpracowywane. Od przyszłego roku sprawy planowania perspektywicznego przejdą do nowego departamentu, któremu będą podlegać częściowo zgadnienia planowania przestrzennego. Dyr. Wilska zastrzegła się, że wyrażone poglądy przedstawiają zasadniczo tylko jej osobiste zdanie.

Ludność miast w perspektywie rewidowana jest obecnie w kierunku jej obniżenia. Z tego względu dla Piotrkowa należałoby przewidzieć na 1970 r. ludność mniejszą, niż 70,000. Ta ostatnia może być jednak, ze względu na dość wszechstronny i harmonijny naogół rozwój miast osiągnięta w dalszej przyszłości. B Dyr. Wilska sugeruje, aby plan perspektywiczny dla Piotrkowa opracować na bazie 70,000 mieszkańców, ale przyjąć tę liczbę na 1975 r., ewentualnie nawet na 1980 r.

Odnosiła planu etapowego na rok 1965 sytuacja jest bardziej skomplikowana. P.K.P.G. stoi obecnie na stanowisku nie wydawania żadnych liczb kierunkowych nie opartych na planach resortów gospodarczych, które będą gotowe dopiero w najlepszym razie w przyszłym roku. W związku z tym Departament Planów Terenowych i Lokalizacji zamierza na konferencji między P.K.P.G. i Komitetem do Spraw Urbanistyki i Architektury, która ma się odbyć dzisiaj t.j. 7.XII.56 r. postawić wniosek o wstrzymanie wszelkich prac nad planami urbanistycznymi etapowymi do 1958 r. Ponieważ jednak plan etapowy Piotrkowa jest już daleko zaawansowany, Dyr. Wilska proponuje zmniejszenie liczby ludności na 1965 r. do jakichś 56 - 58,000.

STAT

Page Denied

Next 13 Page(s) In Document Denied

....., dnia 195 .. r.
(instytucja, nazwisko)
.....
(dokładny adres)
Prezydium
Wydział

WNIOSEK 452

o zatwierdzenie projektu i wydanie pozwolenia na budowę

Na podstawie art. 332 i 333 rozporządzenia z dnia 16. II. 1928 r., o prawie budowlanym i zabudowawcu osiedli (Dz. U. Nr 34. poz. 216 z 1939 r.) proszę o zatwierdzenie projektu sporządzonego

przez
i udzielenie pozwolenia na
.....
(określić dokładnie zamierzone roboty)

na nieruchomości należącej do
położonej w przy ul. Nr

załączniki:

Kierownictwo budowy potwierzam:
(imię, nazwisko i adres)

Roboty budowlane będzie wykonywał

Do odbioru projektu i pozwolenia upoważniam:
(imię, nazwisko i adres)

Pobrane opłaty:

Oplata stała zł
za formatów projektu zasad. po zł
za " " zam. " zł
za " oblicz. statycz. " zł
za " " " zł

R A Z E M

Potwierdzenie odbioru projektu i pozwolenia na budowę

Drugi egzemplarz projektu, opatrzonego decyzją z dnia 19 r. Nr
i pozwolenia na budowę z dnia 19 r. Nr
otrzymałem dnia 19 r.

.....
to y d a t

.....
(podpis)

Bind n 1 - CWD B'Olaszowa ram. Nr 264156/On. Nakł. 16 925
ZGPT, Działalność sam 123 21.1.56 par. p41m. 7 XI. 40 g. 5932441 Zjdz. 99 292.56

STAT

Page Denied

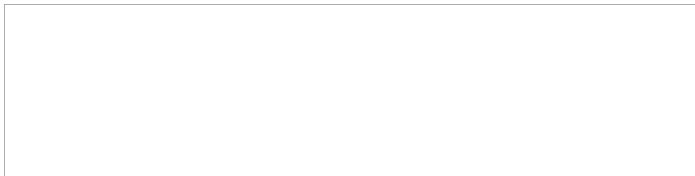
S p r a w o z d a n i e

z rozmów odbytych w Centralnym Zarządzie Przemysłu Mięsnego w Warszawie w dniu 11.I.57 r. w sprawie rzeźni w Piotrkowie Trybunalskim.

Zakłady Mięsne /Rzeźnia/ w Piotrkowie Trybunalskim mieszczą się przy ul. Rzeźniczej 23. Rzeźnia posiada teren 1,35 ha, w tym 0,2 ha zajęte jest przez budynki i urządzenia. Stan techniczny zakładu określany jest jako średni, ale w skali krajowej raczej dobry. Dobowy przerzut masy towarowej wynosi po stronie przywozu 15 ton i wywozu 13 ton. Przewóz odbywa się przy pomocy samochodów. Rzeźnia zatrudnia obecnie 117 osób, w tym 21 kobiet. Łobowe zużycie energii elektrycznej wynosi 200 kWh, wody 22 m³, a gazu 24 m³. Zakład zaopatruje w mięso miasto Piotrków i najbliższą okolicę. Żadnego znaczenia regionalnego nie posiada.

Centralny Zarząd Przemysłu Mięsnego posiada perspektywiczny plan rozbudowy swoich zakładów w skali krajowej, sięgający do 1970 r. Pomimo że rzeźnia piotrkowska jest jednym z lepszych zakładów i potrzeby miasta są zaspokojone żądnych większych nakładów inwestycyjnych w tym mieście poza tymi które zrealizowane będą w bieżącym i przyszłym roku, nie przewiduje się. Obecnie projektowana jest budowa na terenie należącym do rzeźni wytwórni wędlin, obliczonej również na zaspokojenie potrzeb miasta Piotrkowa i najbliższej okolicy. Nowe budynki będą posiadały łączną kubaturę ok. 8,000 m³. Wytwórnia wędlin będzie korzystać z niektórych urządzeń rzeźni obecnie wykorzystanych nie w pełni, np. z chłodni. Lokalizacja wytwórni wędlin w innym miejscu, w odcięciu od rzeźni nie jest możliwa. Dzienna produkcja wytwórni wyniesie 5 ton wędlin. Zatrudnienie ulegnie wskutek budowy fabryki podwojeniu. Inwestycja będzie kosztowała 2 do 2,5 mil. zł. i pokryta będzie będzie przez pożyczkę bankową. Jest to inwestycja terenowa, a nie centralna. Inicjatorem były władze terenowe. Centralny Zarząd odnosi się do tych projektów, obecnie już z technicznych obójctnie, wobec większych potrzeb w innych miastach. Wytwórnia wędlin pozwoli na zaspokojenie potrzeb miasta w wędliny. Obecnie wędliny dowożone są do Piotrkowa, co oczywiście obniża ich wartość.

Zdaniem Centralnego Zarządu istniejące budynki i urządzenia mogą jeszcze przetrwać 50 lat i w tym okresie mogą w pełni zaspokoić potrzeby miasta. Jakkolwiek przesunięcie rzeźni na inny teren jest zupełnie w tych warunkach nierealne. Bocznicę kolejową jest zupełnie zbędna, gdyż rzeźnia posiada charakter jedynie lokalny i niewielki przerzut masy towarowej. Również zrzeczenie się budowy wytwórni wędlin nie wydaje się celowe, gdyż skutkowałyby to Piotrków na korzystanie w dalszym ciągu z wędlin przywozowych. Nie zgodzą się na władze miejscowe. Śledztwo oczyszczalni ścieków jest istotnie wprowadzie niekorzystne, ale należy starać się, zdaniem Centralnego Zarządu przenieść na inny teren oczyszczalnię, a nie rzeźnię.

STAT

U s t u e 1

Szczegół- nie nazwa	stan istniejący			likwidacja		Program na koniec etapu			Program perspekty- wiczny			Uwagi
	ilość miejsc	ha	% zasp. po- rzeb	ilość miej.	ha	ilość miejsc	ha	% zasp. miej.	ilość miejsc	ha	% zasp. po- rzeb	

Plan terenu

	Stan istniejący			Program na koniec etapu			Program perspektyw.			Uwagi	
	ha	m2 miesz	%	ha	m2 miesz	%	ha	m2 miesz	%		
Tereny osiedleńcze	tereny miesz										
	Strefa I (mieszkalna)										
	Strefa II										
	" "										
	Zieleń miejska										
	parki, skwery										
	parki kultury										
	Sport										
	Usługi										
	Ulice i plac										
	Inne										
	Razem :										
	Tereny zagospodarowania	Przemysł									
		Składowanie									
		Usługi									
Kolej											
Drugi											
Zieleń urząd.											
Ogródki działkowe											
Cmentarze											
Sport											
Inne											
Razem :											
Tereny zagospodarowania		Wybudowa przystanków									
		Trasy									
		Prace rolne									
		Uprawa ogr.									
	Wzrostki										
	Wzrostki										
	Wzrostki										
	Inne										
	Razem :										
	Odczyt miasta										

Plan terenu

	Stan istniejący			Program na koniec etapu			Program perspektyw.			Uwagi	
	ha	m2 miesz	%	ha	m2 miesz	%	ha	m2 miesz	%		
tereny miesz	Strefa I										
	Strefa II										
	" "										
	Zieleń miejska										
	parki, skwery										
	parki kultury										
	Sport										
	Usługi										
	Ulice i place										
	Inne										
	Razem :										
	tereny przemysłowe	Przemysł									
		Składowanie									
		Usługi									
		Kolej									
Drogi											
Zieleń urzęd.											
Ogródki działkowe											
Cmentarze											
Sport											
Inne											
Razem :											
tereny zielone		Zabudowa przyzgod.									
		Trasy									
		Uprawa rolna									
		Uprawa ogr. warzywnic.									
	Łąki pastw.										
	Zadrzewienie										
	Wody										
	Inne										
	Razem										
	obezar										

Planus terenowy

	Stan istniejący			Program na koniec etapu			Program perspektyw.			Wagi	
	ha	m2 miesz	%	ha	m2 miesz	%	ha	m2 miesz	%		
Tereny osiedleńcze	tereny mieszk.										
	Strefa I										
	Strefa II										
	" "										
	Zieleń miejska										
	parki, skwery										
	parki kultury										
	Sport										
	Usługi										
	Ulice i place										
	Inne										
	Razem :										
	Tereny przemysłowe	Przemysł									
		Składowanie									
		Usługi									
Kolej											
Drogi											
Zieleń urzęd.											
Ogródki działkowe											
Cmentarze											
Sport											
Inne											
Razem :											
Tereny rolnicze		Zabudowa przysiółk.									
		Trasy									
		Uprawa rolna									
		Uprawa ogr. warzywnicz.									
	Zakł. pastw.										
	Zadrzewienie										
	Wody										
	Inne										
	Razem										
	Łącznie										

Plan terenu

	Stan istniejący			Program na koniec etapu			Program perspektyw.			Uwagi	
	ha	m2 miesz	%	ha	m2 miesz	%	ha	m2 miesz	%		
tereny osiedleńcze	tereny miesz										
	Strefa I										
	Strefa II										
	" "										
	Zieleń miejsc										
	parki, skwery										
	parki kultury										
	Sport										
	Usługi										
	Ulice i place										
	Inne										
	Razem :										
	tereny przemysłowe	Przemysł									
		Składowanie									
		Usługi									
Kolej											
Drogi											
Zieleń urządz.											
Ogródki działkowe											
Cmentarze											
Sport											
Inne											
Razem :											
tereny rolnicze		Zabudowa przyzagrod.									
		Trasy									
		Uprawa rolna									
		Uprawa ogr. warzywnic.									
	Zaki pastw.										
	Zadzwienie										
	Wody										
	Inne										
	Razem										
	obszar wsi										

U s ł u g i

Szczegół- nie nazwa	stan istniejący			likwidacja			Program na koniec etapu			Program perspekty- wiczny			Uwa- gi
	ilość miejsc	ha	% zasp. po- rzeb	ilość miejsc	ha	%	ilość miejsc	ha	%	ilość miejsc	ha	%	

Plan persp. i etapowy

Stosunki ludnościowe

Tabl. I

Gatęcio zatrudnienia	Zatrudnieni zamieszkali w mieście						Dojeżdżający	Razem zatrudnienia	% ogółu zatrudnienia		
	Grupa miastotwórcza		Grupa uzupełniająca		Razem					w tym kobiet	% ogółem kobiet
	Liczba	% od ogółu mieszk.	Liczba	% od ogółu mieszk.	Liczba	% od ogółu mieszk.					
Przemysł kluczowy											
Przemysł pozostały											
Budownictwo Komunikacja, Łączność											
Usługi oświat. /ucz. szkół. zawo- dowych/admin. Kulturalne, handlo- we i inne											
Wyjeżdżający do pracy											
Razem:									100%		
Niesamodzielni Razem mieszk. miasta żyjący z zawod. nieroln. żyjący z rolnic- twem.											
Razem zamiesz- kali na obszarze miasta.											

Plan perspektywiczny

Tereny mieszkaniowe scalone

Tabl. II

Razem tereny mieszkaniowe scalone	1952 r.		Przeznaczenie		Przeznaczenie		Przeznaczenie		Przeznaczenie		Przeznaczenie		Przeznaczenie		Przeznaczenie		Przeznaczenie		
	ha	mieszko- w	ha	Pracbudowa	Zmiana przeznacze- nia	ha	Przeznaczenie	ha	Przeznaczenie	ha	Przeznaczenie	ha	Przeznaczenie	ha	Przeznaczenie	ha	Przeznaczenie	ha	Przeznaczenie
0																			
I																			
II																			
III																			
IV																			
Razem tereny mieszkaniowe scalone																			

Plan perspektywiczny

Tereny mieszkaniowe scalone

Tabl. II

Razem tereny mieszkalne	Przeznaczenie terenów w perspektywie										Razem tereny mieszkaniowe scalone				
	ha	mieszkaln. ogóln. ha	adaptacja terenowa ha	Przebudowa ha	Zmiana przeznaczenia ha	ha	mieszkaln. ogóln. ha	ha	mieszkaln. ogóln. ha	mieszkaln. ogóln. ha	ha	% ogóln. terenu	mieszkaln. ogóln. ha	% ogóln. terenu	mieszkaln. ogóln. ha
0															
I															
II															
III															
IV															
V															
Razem tereny mieszkalne															

Plan persp. i etapowy

Stosunki ludnościowe

Tabl. I

Gatunek zatrudnienia	Zatrudnieni zamieszkałi w mieście						Dojeżdżający	Razem zatrudnienia	% ogółu zatrudnienia
	Grupa miastotwórcza		Grupa uzupełniająca		Razem				
	Liczba	% od ogółu mieszk.	Liczba	% od ogółu mieszk.	Liczba	% od ogółu mieszk.			
Przemysł kłuzowy									
Przemysł pozostały									
Budownictwo, komunikacja, łączność									
Usługi oświat. /uciszk. zawo- dowych/admin. kulturalne, handlo- we i inne									
Wyjeżdżający do pracy									100%
Niesamodzieln. Razem mieszk. miasta żyjący z zawod. niemo- żliwy z rolnic- twem.									
Razem zamieszkałi na obszarze miasta.									

Na terenie, w szkołach, szpitalach, w klubach, filii biblioteczne, sklepy, zakłady żywienia zbiorowego, zakłady przedszkolne, obwodowe urządzenia kulturalno-otwartego, garaże biblioteczne i t.d.

W zakresie urządzeń usługowych ogólnomiejskich przewiduje się zakup nowych inwentarzy.

W budżecie Administracji Miejskiej przewidziano jest wydatki na zakup i remonty sprzętu biurowego, w tym: zakupiła w 1970 r. 1000 egz. papieru porysowanego jako akcent biurowy Gródziec / skrzyżowaniu ulic Ciołkowskiego i Świerkowskiego, Budynki z Józefińskiego przez Pracownię S.A.S., przetransportowała do oddziałów biurowych, zajęła biuro przy Złotej 7 w Górze i Partię. W budżecie innych instytucji w budżecie w dalszych latach w terenie Gródziec Międzyzdroje.

W zakresie szkolnictwa średniego i zawodowego przewiduje się, że liczba uczniów wyniesie ok. 5,000. Stosunkowo to mniej niż w poprzednim roku, w związku z tym, że w szkołach będzie w tym okresie perenialnym. Liczbę miejsc w szkołach obliczono przyjmując, że korzyść z nich będą również częściowo dzieci z zaplecza. W obliczeniach uwzględniono byłową znaczną liczbę internatów. Wzrost się lokalizacją 2 szkół w dzielnicy "Stare Miasto", 3 szkół w dzielnicy "Gródziec", oraz rozrzucone rozrzucone w innych dzielnicach miasta. Ponadto przewidziano jest budowa jeszcze jednego domu dziecka, oraz miasteczka nowego domu kultury, na ok. 750 miejsc.

13. Wielki przebudzenie-socjalizm:

Wielki przebudzenie-socjalizm. Wzrost liczby obiektów
urzędów i instytucji nie zapewniają o pełni potrzeb miasta.
Za część obiektów istniejących obiektów nie ma się pomimo
istnienia planu modernizacji i remontów, w szczególności
lub ich wyjątkowo przygotowanych do tego - jakim są
obecnie sytuowane.

Administracja i organizacje społeczne posiadają łącznie
na terenie miasta 23 obiektów. Lokale te są jedynie w znacznej
mierze zabezpieczone i przystosowane do ich obecnego ~~xxxxxxxxxx~~
przeznaczenia. W skutek tego w planie modernizacji i remontów
przewiduje się adaptację jedynie 6 z nich istniejących obiektów
tego typu.

W zakresie oświaty i wychowania miasto posiada obecnie
11 przedszkoli, 12 szkół podstawowych, 11 szkół średnich
i zawodowych, 1 szkołę specjalną i 4 internaty. Budynki są
w znacznej mierze w dobrym stanie i nadają się do adaptacji.
Zobowiązanie, że 21 z nich istniejących 39 obiektów przetrwa
do okresu perspektywicznego, jakkolwiek ^{wielkość} ~~nie~~ będzie
przebudowy i adaptacji. W stosunku do urzędu miasta przewidzia-
nego w okresie perspektywicznym istniejących nie będzie wymaga-
nie uzupełnienia.

Na obszarze kultury i sztuki Piotrków posiada Dom
Kulturalny, pełniący częściowo rolę domu kultury, 2
kina, 2 biblioteki, muzeum i archiwum. Jest to sied nader
ubogich, nawet w stosunku do obecnych potrzeb mieszkańców.
Tym niemniej istniejące obiekty będą mogły być utrzymane,
a nawet w większości obiektów nadają się do rozbudowy.

planie perspektywicznym przewidziano też likwidację szeregu magazynów i zastąpienie ich nowymi. W pierwszym rzędzie przewidziano jest likwidację magazynów M.Z.S.S. położonych pomiędzy terenami hut szkła "Hortensja" i "Kard", oraz szeregu magazynów drobniejszych zlokalizowanych na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkalną, lub inną. W kategorii tej zlikwidowane zostaną w szczególności magazyny Rejonu Eksploatacji Dróg Publicznych przy zbiegu ulic Dąbrowskiego i Ogrodowej. Utrzymane natomiast zostaną większość magazynów znajdujących się w rejonie ul. Roosevelta.

Najważniejsze tereny składowe w okresie perspektywicznym mieścić się będą na zachód od torów kolejowych. Lokalizowane tu będą w pierwszym rzędzie obiekty wymagające doprowadzenia bocznic kolejowych. Dalsze tereny składowe mieścić się będą między torami kolejowymi, a ulicą Roosevelta i przy ul. Czarnej.

Globalna ilość wszystkich magazynów na terenie miasta w okresie perspektywicznym wyniesie ok. 40, o łącznej kubaturze ok. 176,000 m³. Zajmowana powierzchnia wyniesie łącznie ok. 35 ha. Z ogólnej ilości magazynów ok. 30 związanych będzie w znacznym zakresie z obsługą samego miasta, a pozostałych 10 nie związanych będzie raczej z obsługą zewnętrzną.

W rozbiciu na poszczególne kategorie bilans terenów i urządzeń składowych przedstawia się następująco:

a reszta w piwnicach prywatnych i w magazynach poszczególnych instytucji. Obecnie powyższego potrzeby magazynowe Piotrkowa wyniosą ca 3,600 ton.

W myśl ustaleń komisji powołanej przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego, Ministerstwo Rolnictwa i Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli przechowywanie ziemniaków winno odbywać się w ziemniaczarkach, celem zmniejszenia procentu odpadków. Opracowany przez w/w komisję projekt kosztorzecznej ziemniaczarki przewiduje pojemność typowego obiektu 600 ton i wymiary 80 x 60 m. Dla Piotrkowa przewiduje się w okresie realizacji planu perspektywicznego budowę 6 ziemniaczarek o łącznej powierzchni ca 33,000 m². Potrzebny teren, uwzględniając rezerwę na bocznicę kolejową i procent zabudowy nie przekraczający 30%, wyniesie 8 ha.

Ziemniaczarki winny być zlokalizowane w jednym, lub w dwóch skupiskach, w miejscu wzniesionym i suchym, z możliwością łatwego doprowadzenia bocznic kolejowych. Teren ten powinien być w miarę możliwości osłonięty od wiatru. W ziemniaczarkach będą mogły być częściowo wykorzystywane również przemyślnie.

Magazynów artykułów spożywczych przewiduje się łącznie osiem, w tym dwa magazyny warzyw i owoców, o powierzchni ca 1 ha. Obliczenia dokonano opierając się na założeniu, że potrzebna zdolność przechowalności wynosi 25 ton na 1,000 mieszkańców, zgodnie z normami wskazanymi w pracy W.G. Dawidowicza. Przewiduje się również jeden nowy magazyn ogólny artykułów spożywczych.

Podanie przewiduje się jeden nowy magazyn ogólny artykułów przemysłowych powszechnego użytku.

dotychczas, opracowany przez Instytut Urbanistyki i Architektury. W opracowaniu niniejszym wzięto w zasadzie pod uwagę jedynie magazyny związane z obsługą miasta. Zakłada się, że magazyny przemyśle i inne związane z funkcją Piotrkowa, jako ośrodka regionalnego rozbudowane będą na terenach przemysłowych. Istniejące liczne Jedyne magazyny materiałów budowlanych, znajdujące się na terenach wydzielonych zostały również uwzględnione.

Dla potrzeb mieszkańców miasta przewiduje się następujące urządzenia: dziesięć punktów detalicznej sprzedaży opału, zastąpienie istniejących sześciu, przy równoczesnym zniszczeniu powierzchni niektórych składów. Przy planowanym powiększeniu ilości punktów sprzedaży opału wzięto pod uwagę powiększenie zarówno powierzchni miasta, jak i liczby ludności, oraz fakt że istniejąca sieć jest niewystarczająca w stosunku do obecnych potrzeb. Uwzględniono jednak równocześnie, że w okresie perspektywnym znaczna część miasta będzie korzystała z sieci orzechowej zdalaczynnej, a sieć gazowa zostanie znacznie rozbudowana.

Sieć składów benzyn przy stacjach benzynowych wzrośnie do czterech, przy znikomym zapotrzebowaniu nowych terenów, które w bilansie terenów składowych nie zostały uwzględnione.

Liczba składów ziemi i odpadów użytkowych zostanie powiększona do dwóch.

W planie perspektywnym zakłada się budowę ziemniaczarek dla pełnej obsługi potrzeb magazynowych na tym odcinku. Zakłada się, że konsumpcja ziemniaków wyniesie 150 kg. rocznie na głowę ludności, przy czym zakup bezpośrednio u producentów zmaleje do zera. Przewiduje się dalej, że 1/3 ogólnej ilości ziemniaków będzie przechowywana w ziemniaczarkach,

11. Tereny składowe:

Istniejące na terenie miasta magazyny są w zasadzie nie wystarczające dla właściwej obsługi mieszkańców miasta. Główna powierzchnia terenów składowych obejmuje wprawdzie 23,08 ha, jednak w liczbie tej mieści się 9 składow drzewa i materiałów budowlanych z których tylko 2 o łącznej powierzchni 0,97 ha można uznać za związane bezpośrednio z obsługą miasta. Ogółem na terenie Plot kowa znajduje się 25 magazynów, nie licząc magazynów przemysłowych zlokalizowanych na terenie zakładów i składow maki na terenie miynu. Łączna kubatura budynków magazynowych wynosi 28,790 m³, a odliczając wyżej wspomniane składow drzewa i materiałów budowlanych nie związane z obsługą miasta 18,950 m³. Łącznie przyszedł obecnie 4,83 m² terenów składowych na 1 mieszkańca.

Istniejące magazyny mieszczą się najczęściej w dawnych budynkach fabrycznych, małych i większości wypadków nie przystosowanych do potrzeb magazynowania. Budynki te jednak przy pewnych nakładach będą mogły być w znacznej mierze adaptowane.

Tereny składowe grupują się głównie w południowej części miasta, wzdłuż torów kolejowych, na północ i południe od ul. Roosevelta, oraz w pobliżu arterii tranzytowych. Pewna liczba jest również rozrzucona w sposób chaotyczny wśród zabudowy miejskiej.

W planie perspektywnym przewiduje się gruntowną przebudowę i uporządkowanie terenów składowych na terenie miasta. W braku obowiązujących normatywn polskich oparto się przy tym na normach radzieckich przytoczonych w pracy H.G. Dawidowicza "Planowanie Miast", oraz na normatywach wypracowanych przez poszczególne resorty. Wzięto ponadto pod uwagę Projekt Normatywn Urbanistycznych dla Terenów Przemysłowych i Skła-

o park tereny cmentarna

Jącego parku przewiduje się urządzenie drugiego parku w wzdłużach
wytworzonych przez krzyżujące się arterie komunikacji zewnętrz-
nej Łódź - Śląsk i Wąrzawa - Śląsk. Ponadto nad jeziorem
Bugaj planuje się urządzenie większych terenów sportowych i
piązowych, połączonych z niewielkim parkiem kultury. Wreszcie
przewiduje się urządzenie pasów zieleni wzdłuż arterii biega-
cych dolinami obydwu rzeczek, ze względu na nieprzydatność
tych gruntów dla celów budowlanych. ^{o charakterze izolacyjnym/} Pasy zieleni/przewidziane
są również wzdłuż torów ^{komunikacyjnych} ~~komunikacyjnych~~, ważniejszych arterii
komunikacyjnych i pomiędzy zakładami przemysłowymi, a terenami
mieszkalniowymi. Kliny terenów zielonych wcinające się w zabudo-
wę miasta winny zapewnić mieszkańcom korzystniejsze warunki
zdrowotne.

Plan przewiduje uporządkowanie terenów pracowniczych ogro-
dów działkowych, obecnie poroźrucanych chaotycznie między
zabudowę mieszkaniową. Tereny te w większości wypadków po-
trzebne są pod budownictwo mieszkaniowe. Zespoły ogrodów
działkowych powstaną w kilku miejscach, co zapewni możli-
wość łatwego dojścia z dzielnic mieszkaniowych. Tereny te,
zwłaszcza położone w południowej-zachodniej części miasta
pomyślane są również częściowo jako pasy izolacyjne i ewen-
tualna rezerwa terenowa pod przyszły, "pozaperspektywny"
rozwój przemysłu.

Tereny przeznaczone na cmentarze zostaną powiększone przez
urządzenie nowych cmentarzy w południowej części miasta. *1. Etap*

Rozwój terenów zielonych w planie perspektywnym ilustru-
je następująca tabela:

10. Zieleń i tereny sportowe:

Miasto obecnie posiada stosunkowo obszerne tereny zieleni, zarówno urzędzonej, jak i nieurzędzonej, pokrywające łącznie w terenach zainvestowania miejskiego 105,22 ha, czyli średnio ca 22 m²/mieszkańca. Jakkolwiek wskaźnik ten jest w stosunku do innych miast polskich raczej wysoki, rzeczywista sytuacja jest nieco mniej korzystna. Tereny zielone reprezentuje w pierwszym rzędzie park miejski, założony w 1919 r., zlokalizowany na południowym obrzeżu obecnych dzielnic mieszkaniowych. Niezbyt fortunna lokalizacja zmniejsza w sposób dość znaczny przydatność parku, jako miejsca wypoczynku dla mieszkańców miasta. Śródmieście natomiast nie posiada większych maszyn zieleni. Jedynymi większymi skupieniami są: szeroki pas zieleni ciągnący się wzdłuż ulicy Stowackiego, skwer przed Dworcem kolejowym i siłko zresztą zadrzewiony obszerny plac Niepodległości, ciągnący się wzdłuż rzeki Strawki u stóp Staro Miasta.

Większym rezerwatem drzewostanu są cmentarze o łącznej powierzchni 17,84 ha skupione w północnej części miasta. Natomiast oraniczne ogrody działkowe zajmujące pow. powierzchnię 56 ha są przeważnie rozproszone, zajmując w znacznej mierze niezabudowane wnętrza bloków mieszkalnych.

Lasy znajdują się w kierunku północno-wschodnim i północno-zachodnim, w odległości ca 3,5 km od terenów zainvestowania miejskiego. Natomiast poważnym elementem wzbogacającym tereny zielone Piotrkowa jest jezioro Bugaj o powierzchni ca. 24,63 ha z urządzeniami sportowo-plażowymi.

W planie perspektywnym przewidziano jest znaczne zwiększenie powierzchni zieleni urzędzonej. Poza rozbudowę istnie-

Globalne wyniki dla całego miasta podaje następujące zestawienie:

Strefa	Stan istniejący			Okres perspektywny		
	ha	m ² /miesz.	Miesz.	ha	m ² /miesz.	Miesz.
I.	187,38	226,24	19,390	170	202,0	34,340
II.	93,92	46,69	20,110			
III.	35,17	42,73	8,230			
IV.						
Razem	316,47		47,730	310		68,800

Tereny mieszkaniowe miasta zostały podzielone na ~~kw~~ 10 jednostek sąsiedzkich ograniczonych ważniejszymi arteriami komunikacyjnymi. Obszar poszczególnych jednostek ustalony został w oparciu o studia dotyczące warunków naturalnych i obciążenia poszczególnych terenów. 5 jednostek będzie posiadało po 2 szkoły podstawowe, a 5 po jednej szkole.

Chłonność terenów ~~xxxxx~~ mieszkaniowych została obliczona oddzielnie dla poszczególnych jednostek. Ponieważ równocześnie opracowywane są plany szczegółowe dla niektórych części miasta, chłonność terenów mogła być obliczona stosunkowo ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ dokładniej, niż to ma miejsce przy posługiwaniu się jedynie normatywami. ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ Dotyczy to zwłaszcza terenów podlegających przebudowie. Dla ustalenia chłonności innych terenów, nie objętych planami szczegółowymi, posłużono się w zasadzie normatywami, wprowadzając jednak odpowiednie poprawki, wynikające ze specyficznych warunków Piotrkowa. ~~xxxxxxxx~~ Zasadniczym elementem wyjściowym była intensywność zabudowy, oraz liczba izb przypadająca na 1 ha terenów mieszkaniowych, wliczając w to usługi scalone i powierzchnię ulic lokalnych. Gęstość zaludnienia wyprowadzono przyjmując średnio 1,3 mieszkańca na izbę w nowym budownictwie, w budownictwie indywidualnym wprowadzono jednak nieco niższy wskaźnik. Wynikają z tego pewne różnice związane z charakterem zabudowy poszczególnych zespołów. Wyniki przeprowadzonych obliczeń, obejmujące zarówno tereny podlegające przebudowie, jak i nowe tereny mieszkaniowe podaje następujący tabelą,

3,200 izb będzie do końca okresu perspektywnego wskutek zrych warunków technicznych, a ponad dalszych 1,200 izb będzie musiało ulec wyburzeniu w związku z koniecznością regulacji miasta. Zakłada się więc, że do adaptacji nadaje się jedynie ca 17,000 izb. Przyjmując średnią gęstość zaludnienia budynków adaptowanych na 1,8 mieszkańca na izbę, otrzymujemy globalną liczbę ca 31,500 osób, które w okresie perspektywnym będą mogły mieszkać w substancji mieszkaniowej adaptowanej. W dalszych bardziej szczegółowych obliczeniach zróżnicowano liczbę mieszkańców przypadających na 1 izbę adaptowanego budownictwa w zależności od strefy miasta. W budownictwie indywidualnym przyjęto niższą średnią gęstość zaludnienia, a w nowym budownictwie blokowym stosunkowo wyższą. Średnie gęstości zaludnienia wypadły więc nieco różne w zależności od charakteru przewidywanej liczby adaptowanych budynków, w danej dzielnicy.

Nowe budownictwo będzie musiało pomieścić ca 38,500 mieszkańców. Dla nowego budownictwa przyjęto średnią gęstość zaludnienia na izbę 1,3, wprowadzając również pewne ~~określenia~~ odchylenia w zależności od charakteru zabudowy w poszczególnych dzielnic. Sytuację dla całego miasta ilustruje następująca tabela:

	<u>Liczba izb</u>	<u>Liczba mieszkańców</u>	<u>Gęstość zaludnienia - mieszk./izbę</u>
Stan istniejący	21,606	47,786	2,2
Budownictwo adaptowane 17,000		31,500	1,8
Nowe budownictwo	29,500	38,500	1,3
Stan na koniec okresu	46,500	70,000	1,5

- 25 -

ne rezerwy terenowe, umożliwiające rozbudowę planowaną w planie perspektywnym i pozostawiające jeszcze pewne dalsze rezerwy. Niekutek tego globalna powierzchnia terenów przemysłowych wzrośnie jedynie do 110,- ha.

Projektowane zmiany ograniczają się w zasadzie do powiększenia ^{terenów} istniejących hut szkła "Hortensja" i "Kara", oraz do wytworzenia znacznej rezerwy tereno^{we}j w południowej części miasta przy torze kolejowym. Na terenach tych znajdują pomieszczenie mniejsze zakłady przemysłowe, mieszczące się obecnie na terenie śródmieścia, oraz na terenach mieszkaniowych. Reszta tych terenów przewidziana jest jako rezerwa na ewentualny dalszy rozwój.

*Chwilowo
ogrodzić*

Bocznice kolejowe doprowadzone będą do zakładów przesyłu metalowego, mieszczących się po zachodniej stronie toru kolejowego. Pozostałe tereny przemysłowe, oraz tereny przemysłowe nowoprojektowane nie posiadają w zasadzie warunków na doprowadzenie bocznic, co jednak nie jest żadnym mankamentem, gdyż przeznaczone są one bądź to na zakłady mniejsze, względnie na zakłady o małym przerzucie masy towarowej. Wszystkie tereny ^{z wyjątkiem zakładów szklenniczych/} przemysłowe/znajdują się ponadto w niewielkiej odległości od torów kolejowych i stacji towarowej.

- 24 -

Uciążliwość istniejących zakładów dla miasta jest niewielka, zważywszy że przemysł piotrkowski należy do kategorii przemysłów mało uciążliwych. Wyjątek stanowi rzeźnia, która jednak zlokalizowana jest zdala od istniejącej i projektowanej zabudowy miejskiej i terenów mieszkaniowych. Należy pamiętać, że budzić przemysły mineralny i metalowy, znajdujące się po zachodniej stronie miasta. Wprawdzie dominujący na terenie Piotrkowa kierunek wiatrów nie jest znany, ale przyjmując, że podobnie, jak w innych miastach na terenie Polski przeważają wiatry z kierunków zachodnich, stwierdzić należy, że dymy z zakładów przeniesionych nie będą нанесione na tereny mieszkaniowe, gdyż znajdują się one bardziej na południe i północ od osi strefy śródmiejskiej i przedzielone są stosunkowo szerokim pasem izolacyjnym.

W planie perspektywnym założona jest znaczna stosunkowo rozbudowa przemysłu, którą ilustruje następujące zestawienie:

<u>B r a n ż a</u>	<u>Zatrudnienie obecnie</u>	<u>Zatrudnienie w perspektywie</u>
Mineralny	3,515	4,500
Metalowy	338	4,000
Włókienniczy	2,500	3,000
Drzewny	1,569	1,600
Spżywczy i lokalny	148	300
Materiałów budowlanych	-	300
Inny	-	800
O g łą c e m	7,470	14,500

W parze jednak ze wzrostem zatrudnienia nie będzie szedł rozwój terenów przemysłowych, gdyż najpoważniejsze w mieście zakłady przemysłu metalowego i włókienniczego posiadają znacz-

- 25 -

Zakłady przemysłu lokalnego zostaną dość znacznie rozbudowane w okresie planu perspektywicznego. W szczególności należy tu wymienić rozbudowę przemysłu piekarniczego, oraz planowaną już na najbliższe lata budowę fabryki wędlin przy istniejącej rzeźni, co umożliwi zaopatrzenie mieszkańców Piotrkowa w świeże wędliny.

Łącznie przemysł dysponuje obecnie w granicach administracyjnych miasta 89,20 ha terenu. Na poszczególne branże przypadają następujące tereny:

<u>B r a n ż a</u>	<u>Liczba zatrudnionych</u>	<u>Pow. terenu w ha</u>
Mineralny	5,315	18,00
Metalowy	538	37,38
Włókienniczy	2,500	13,30
Drzewny	1,369	8,20
Spożywczy i drobny	148	<u>7,32</u>
O g łą t e m	7,470	89,20

TERENY
W planie miasta tereny przemysłowe tworzą obecnie cztery większe kompleksy. Na północy, przy torze kolejowym znajdują się dwie z pośród trzech istniejących hut szkła. Na południowym zachodzie, po zachodniej stronie toru kolejowego znajdują się największe tereny, zajęte przez przemysł metalowy, a po stronie wschodniej toru kolejowego tereny licznych mniejszych zakładów przemysłowych. Wreszcie we wschodniej części miasta, nad jeziorem Bugaj znajduje się kombinat włókienniczy i zakład drzewny. Pewną liczbą zakładów wreszcie porozrzucana jest w sposób dość chaotyczny wśród zabudowy miejskiej.

- 8 -

Zbudowa 6ródlejska na kierunkach lotowych zmienia charakter na podmiejską, wyciągając się nadmiernie wzdłuż arterii komunikacyjnych. Obudowa bloków 6ródlejskich jest obrzeżona, z pozostawieniem wnętrza na uprawę przyzwołą.

Inne osiedla na obszarze administracyjnym miasta jak ~~z~~ Twardosławice, Kęrguiles i Słoneczkowice posiadają charakter czysto rolny.

Ogółem Piotrków posiada obecnie ok. 21,600 izb, z czego jest niek. znaczna część przypadk. na stare budownictwo, znajdujące się w złym stanie technicznym i niedostatecznie wyposażone w urządzenia i usługi. Należy przyjąć, że w okresie realizacji planu perspektywicznego przy dużych nakładach na konserwacje i kapitalne remonty najmniej 15% ulegnie likwidacji ze względów technicznych.

Z urządzeń usługowych o niek. wyższej wartości wymienić należy elektryczność, gazownię, urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, łączność, zakład utylizacyjny, obiekt straży ogniowej i hotele. Ponadto wymienić należy też budynki szkolnych, ~~które~~ ^{dwie} ~~budowę~~ szpitala, ~~które~~ domy opieki, dom młodzieży, dom kultury, bibliotekę, muzeum, ^{składowe} archiwum, halę targową, urządzenie sportowe i t.d. *Wzrost znaczenia tej infrastruktury w stosunku do innych miast polskich tej wielkości znacząca wartość. Szczególnie ~~wzrost~~ na uwagę zasługują urządzenia usługowe o charakterze sanitarno-technicznym.*

- 7 -

Przemysł rozlokowany jest od strony zachodnio-północnej, wschodniej i południowo-zachodniej. Powierzchnia terenów przemysłowych wynosi 85,58 ha, a wartość obrotów znaczna. Natomiast terenów składowych jest mało. Rozlokowane są one wzdłuż linii kolejowej i w pobliżu arterii tranzytowych.

Tereny kolejowe zajmują 57,74 ha i przez swe położenie stępnia poważny problem przy rozwiązywaniu planu urbanistycznego miasta. Składają się one z części składowo-przetokowej i dworca osobowego.

Przeznaczając do charakterystyki stanu za inwestowania miasta należy stwierdzić znaczną różnicę zachodzącą między zabudową Starego i Nowego Miasta.

Stare Miasto, w obrębie dawnych murów miejskich, posiada całkiem wyrazne oblicze, charakteryzujące się niedzielną gęstością zabudowy i przeważającą III strefą. Część miasta na wschód od zespołu staromiejskiego, do ulicy Curie-Skłodowskiej charakteryzuje się zabudową kapitalistyczną z końca XIX wieku o budynkach przeciętnie dwu- i trzykondygnacyjnych.

Na zachód od zespołu staromiejskiego istnieje zabudowa z okresu XIX - XX wieku bardziej reprezentacyjna, przeciętnie trzykondygnacyjna. Podobny charakter posiada zabudowa ciągnąca się w kierunku południowym wzdłuż al. Bieruta.

W okresie międzywojennym budownictwo indywidualne, o charakterze willowym uplanowało się przy ul. Fickiewicza /t.zw. "Krygierska"/, częściowo przy ul. Zeromskiego, oraz przy ul. Górnej i Nowej /Osiedle Kolejarskie/. Z budownictwa społecznego należy wymienić bloki magistrackie przy ul. Sulejowskiej, oraz bloki przyfabryczne przy hutach "Kara" i "Hortensja".

- 6 -

leżące na południowo-wschód nadają się pod uprawę rolną.

Lasy na terenach miejskich występują jedynie w części południowo-zachodniej, w odległości ok 3,5 km od centrum. Jest to szczerkowa część dawnego zespołu leśnego. Od strony północno-wschodniej i wschodniej przylega do granic miasta kompleks leśny ciągnący się aż do Pilty.

Miasto jest mało zwarte. Poza Starym Miastem i rejonem między nim a koleją, nie ma właściwie terenów o zwartej zabudowie. Rzadkie budownictwo natomiast rozciąga się wzdłuż głównych osi komunikacyjnych, co stwarza duże trudności przy uzbrojeniu, organizowaniu i właściwym zagospodarowaniu terenów.

Tereny mieszkalne zajmują łącznie 351,29 ha, w tym 151,38 ha przypada na budynki parterowe. Reszta zabudowy jest dwu- i trzykondygnacyjna. Wysokiego budownictwa nie ma, za wyjątkiem budynków sakralnych i kilku obiektów specjalnych jak wieża ciśnień, gmach straży pożarnej, gmach Prezydium K.R.N., oraz budynków przemyślowych.

publiczne/
Zieleni/ jest mało. Podobnie ilość terenów sportowych jest niewielka. Usługi i użyteczności publiczne w owej ilości są wbudowane w budynki mieszkalne. Do nielicznych instytucji, posiadających własne budynki zaliczyć należy Prezydium Rad Narodowych, P.K.P., Straż Pożarną, szpital, opiekę społeczną i więzienie.

Ulice w śródmieściu stanowią gęstą siatkę o układzie szachownicowym. Poza śródmieściem rozchodzą się promieniście w terenie. Ogólna powierzchnia ulic i placów jest dość znaczna i wynosi 79,31 ha.

← ⊗

STAT

Page Denied

- 5 -

2. Warunki naturalne i charakterystyka za-inwestowania miejskiego:

Piotrków Trybunalski leży w środkowej części kraju, w południowej części województwa łódzkiego. Miasto położone jest przy ważnej linii kolejowej Warszawa-Białystok i skrzyżowaniu dróg krajowych Łódź-Kielce i Warszawa-Częstochowa-Katowice. Geograficznie Piotrków leży na 37° 37' długości wschodniej i 51° 04' szerokości północnej. Tereny miasta graniczą od północnego zachodu z gromadą Szydłów, od północnego wschodu z gromadą Uszczyn, a od południa z gromadą Sromki.

Centrum miasta, wraz z jego największą częścią, położone jest na lekkim wzniesieniu w rozwidleniu rzeczek Strawy i Strawki. Pozostałe części miasta położone są na terenach prawie płaskich o niewielkich różnicach wysokościowych, z lekkim spadkiem w kierunku wschodnim. Różnica wzniesień o obrębie granic administracyjnych miasta dochodzi do 40 m. W związku z taką konfiguracją terenu ciekł wodne przebiegają w kierunku wschodnim. Centrum miasta leży na wysokości 205 m nad poziomem morza. W dolinach rzeczek spadki wynoszą od około 2% do ponad 5%.

Pod względem budowlanym przeważają dobre tereny. Wody zaskórne występują na głębokości umożliwiającej podwinięcie budynków. Wyjątek stanowią ~~niektóre~~ doliny rzeczek i partie położone nad Jeziorem, gdzie grunt jest gliniasty z mieszaniną piasków zwalowych. Na terenach tych rozciągają się podmokłe łąki, bagna i torfowiska.

Zachodnią i południową część terenów miejskich charakteryzują dobre grunty, nadające się pod uprawę rolną / III kl. jakości/, natomiast część północno-wschodnią jest płaszczysta. Wschodnią część jest podmokła i bagnista, podczas gdy grunty

- 4 -

- 5/ Protokół z posiedzenia Komisji Urbanistyczno-architektonicznej w sprawie ~~Rxxxxxxx~~ planu ogólnego Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 15.XI.55 r.
- 6/ Protokół z narady roboczej w Prezydium Rady Narodowej m. Piotrkowa Trybunalskiego w dniu 21.VI.56 r.

Opracowanie zgodne jest z Instrukcją Tymczasowy Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury z 1955 r. w sprawie zakresu i sposobu opracowywania ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego miast i osiedli miejskich oraz z projektem normatywnym do planów ogólnych miast opracowanym przez Instytut Urbanistyki i Architektury w 1956 r.

Plan perspektywiczny opracowany został zasadniczo na 1975 r., a plan etapowy na 1965 r. Powyższe uzgodnione zostały z Komitetem do Spraw Urbanistyki i Architektury i z Komisją Planowania Gospodarczego przy Prezydium Rady Ministrów.

- 3 -

I. Wstęp:

Niniejsza, kolejna alternatywa I fazy planu ogólnego miasta Piotrkowa Trybunalskiego obejmująca plan perspektywiczny i etapowy opracowana została w Pracowni Urbanistycznej Wojewódzkiego Zarządu Architektoniczno-Budowlanego w Łodzi w okresie wrzesień 1956 r. - styczeń 1957 r. Podstawą opracowania było zlecenie Nr z dnia .

Elaborat składa się z dwóch plansz zasadniczych jednej dla planu perspektywicznego i jednej dla planu etapowego, wykonanych ^{na podkładach} w skali 1 : 5,000, kilkunastu szkiców przedstawiających niektóre ~~xx~~ elementy kompozycji przestrzennej miasta, elaboratu opisowego i części tabelarycznej. Dołączony jest opis elaboratów graficznych i innych stanowi załącznik do części opisowej.

Przedłożone opracowanie opiera się na następujących zasadniczych materiałach wyjściowych:

- 1/ Inwentaryzacja ogólny m. Piotrkowa Trybunalskiego wykonana w Pracowni Urbanistycznej w Łodzi i ukończona 15.V.56 r.
- 2/ Założenia Programowe m. Piotrkowa opracowane przez Miastoprojekt Północ-Wschód w Łodzi w 1953 r.
- 3/ Poprzednia alternatywa I fazy Planu Ogólnego opracowana na bazie w/w Założeń Programowych.
- 4/ Uwagi dotyczące poprzednich opracowań sformułowane przez M.K.P.G. w Łodzi.

S p i s t r e ś c i

1. Wstęp str. 3
2. Warunki naturalne i charakterystyka zainwestowania miejskiego str. 5
3. Zaradnicza problematyka miasta str. 9

PLAN OGÓLNY PERSPEKTYWICZNY

4. Liczność miasta i struktura ludności str. 12
5. Podstawy gospodarcze miasta str.
6. Przemysł str.
7. Komunikacja str.
8. Administracja o zasięgu pozalokalnym str.
9. Mieszkalnictwo str.
10. Zieleń i tereny sportowe str.
11. Tereny składowe str.
12. Usługi sanitarно-techniczne str.
13. Usługi gospodarczo-sekcyjnego str.
14. Bilans terenowy i organizacja przestrzenna miasta str.

PLAN OGÓLNY ETAPOWY

15. Struktura ludności str.
16. Program inwestycji str.

ZALĄCZNIKI

17. Orientacyjny wstępny kosztorys str.
18. Spis dokumentów str.
19. Projekt Uchwały str.

STAT

P I O T R K O W T R Y B U N A L S K I

PLAN OGOLNY ZAGOSPOLOWANIA PAZEPTRZENNEGO

I faza

Lódź, styczeń 1957r.

STAT

Page Denied

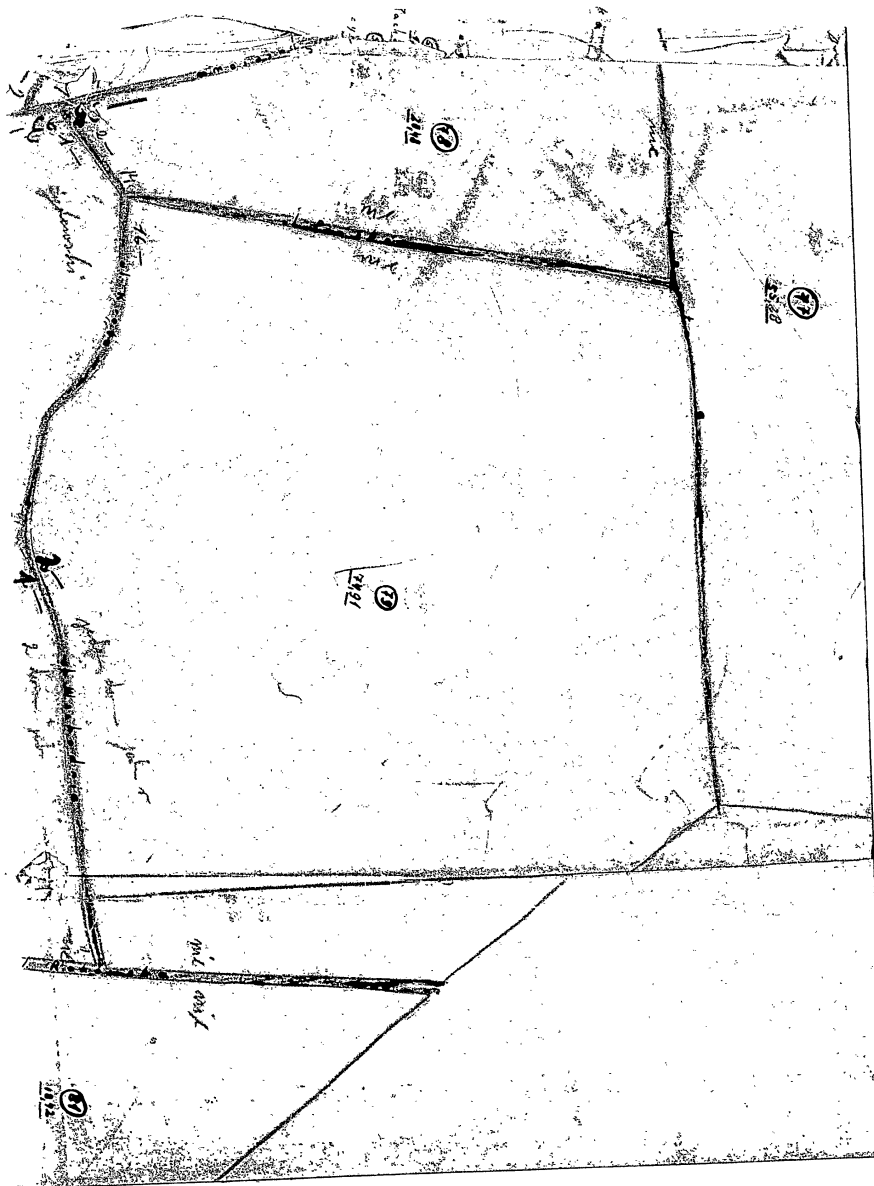
Next 1 Page(s) In Document Denied

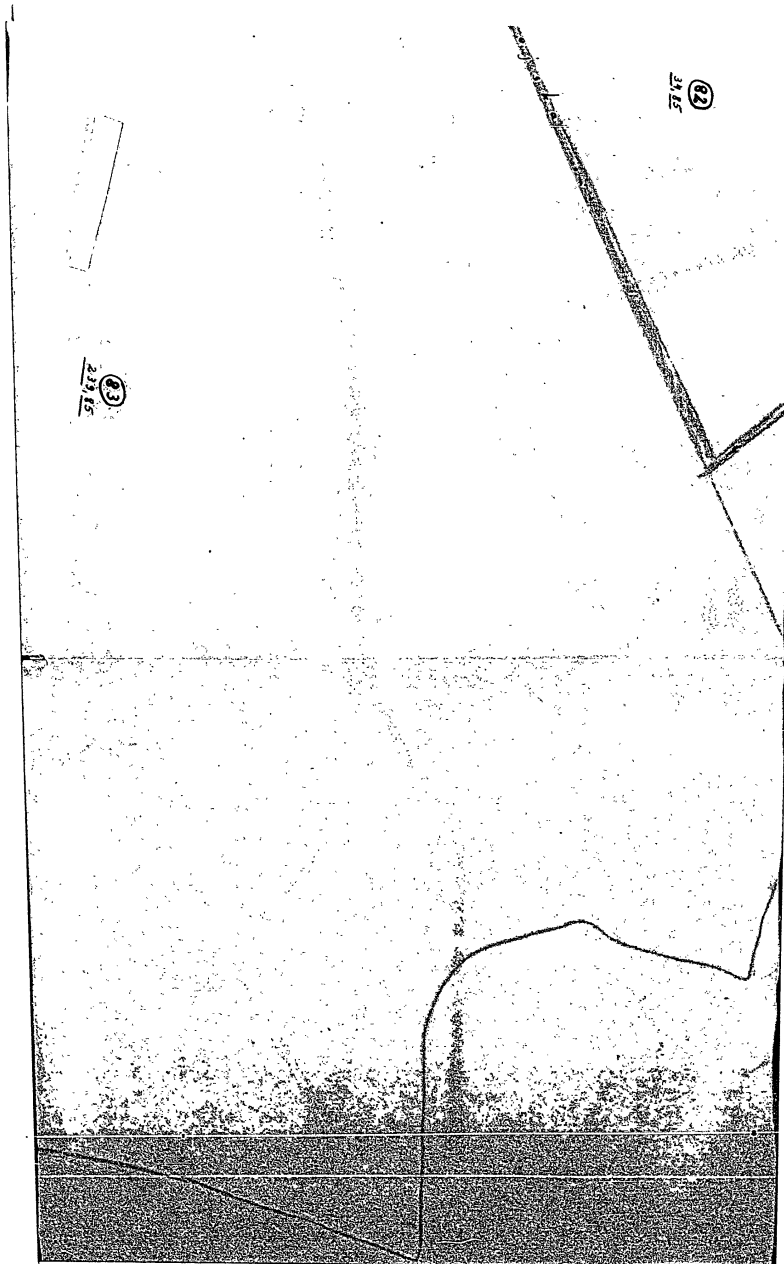
Bilans terowoty

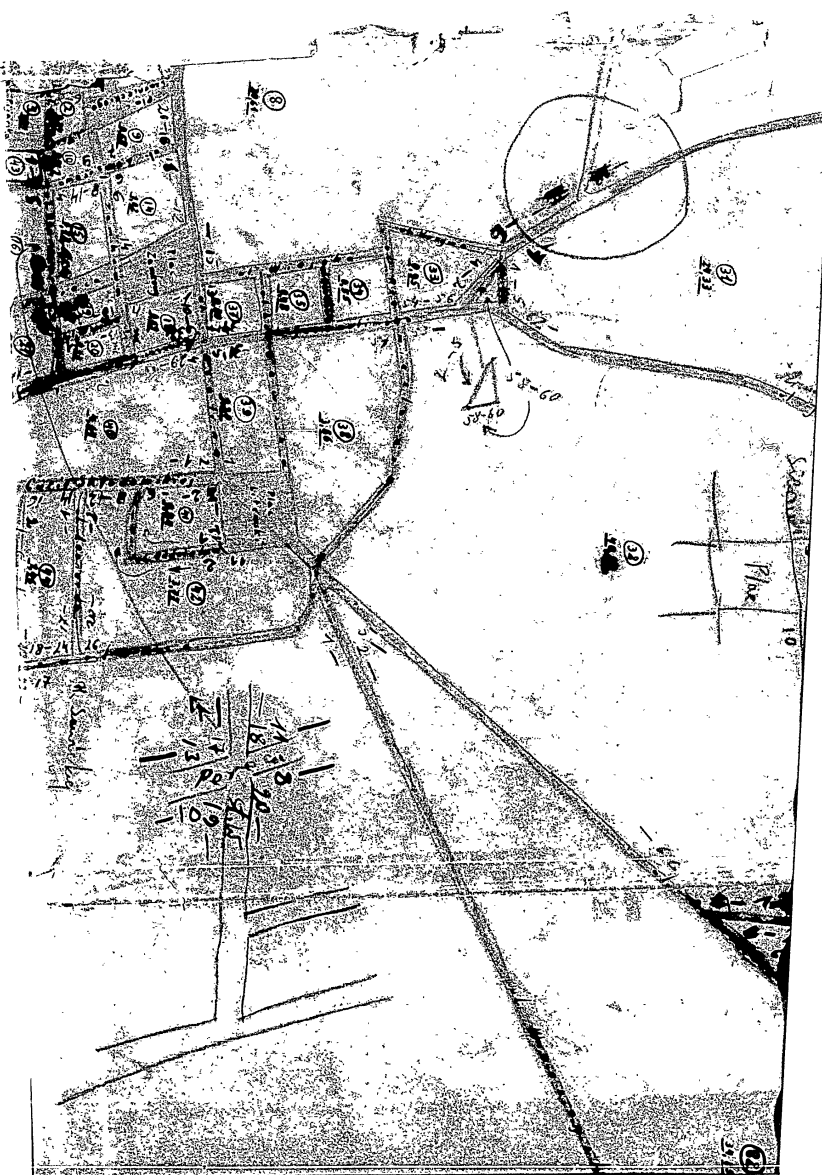
Atau instrumiy			Terowoty wystawione w listopadzie rozpraw Kozłomianka	Terowoty pobrane w listopadzie rozpraw w ha	Atau pasportowany			Laportow- owane na nowe terowoty w ha	Uwagi
Pomieszczenie w ha	m ² /M	%			Pomieszczenie w ha	m ² /M	%		
316,47	26,30	3,49	✓						
14,82	3,10	0,40							
8,14	1,71	0,22	1,5	2,24	24,00		11,5		
79,31	16,61	2,13							
15,5	-	-	15,5	-	5,1				
34,51	7,23	0,93							
484,68	101,52	13,01							
89,20	18,69	2,39	66,7	2,2	234,0		6,1		
23,02	4,83	0,62	—	23,71	35,8	5,0	25,1		
17,80	3,73	0,48							
57,74	12,09	1,55	52,34	-0,4	63,1		6,5		
61,98	12,98	1,66							
56,00	11,73	1,50	—	56,00	56,3		56,3	?	
17,34	3,74	0,48	7,5	10,34			11,5		
43,57	9,13	1,17	7,5	3,64	24,0		17,5		
47,36	9,92	1,27							
899,20	187,36	24,13							
133,66	27,00	3,58							
2,133,29	446,89	57,27							
130,72	27,38	3,52							
204,36	42,81	5,48							
12,16	2,55	0,33							
19,94	4,18	0,53							
34,16	7,16	0,92							
158,00	33,10	4,24							
3,725,49	720,43	100,00							

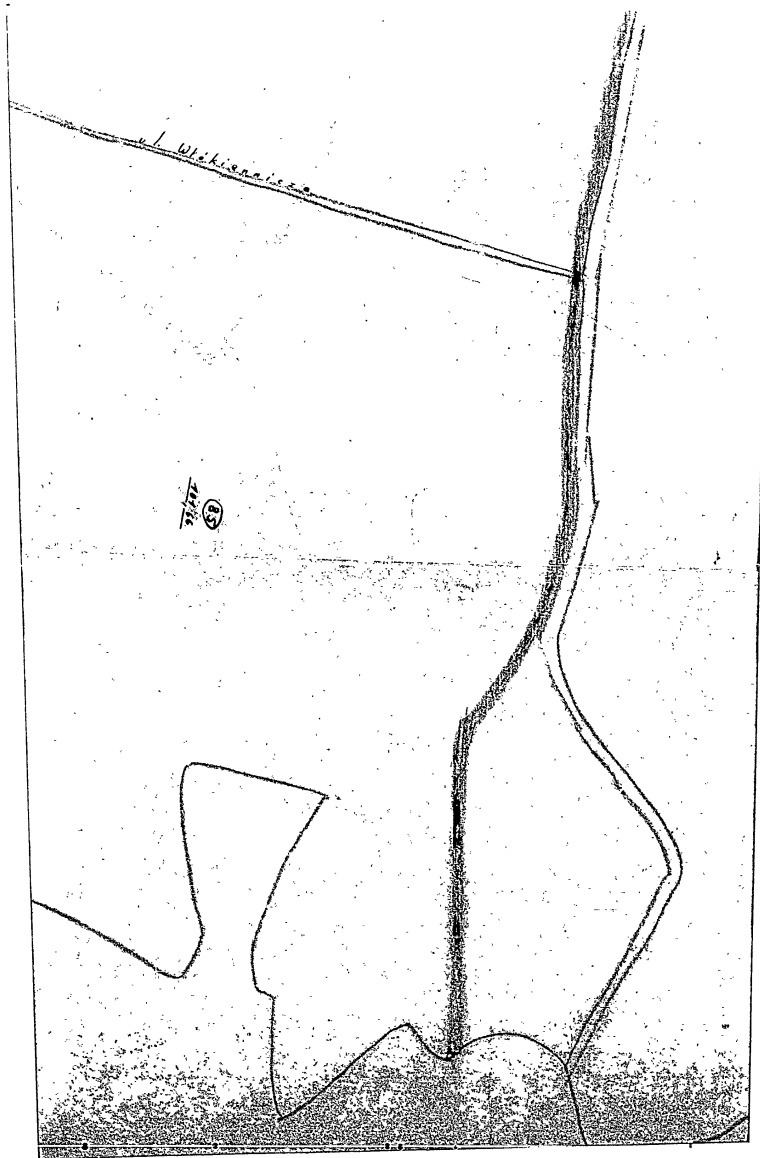
Bilans terenowy

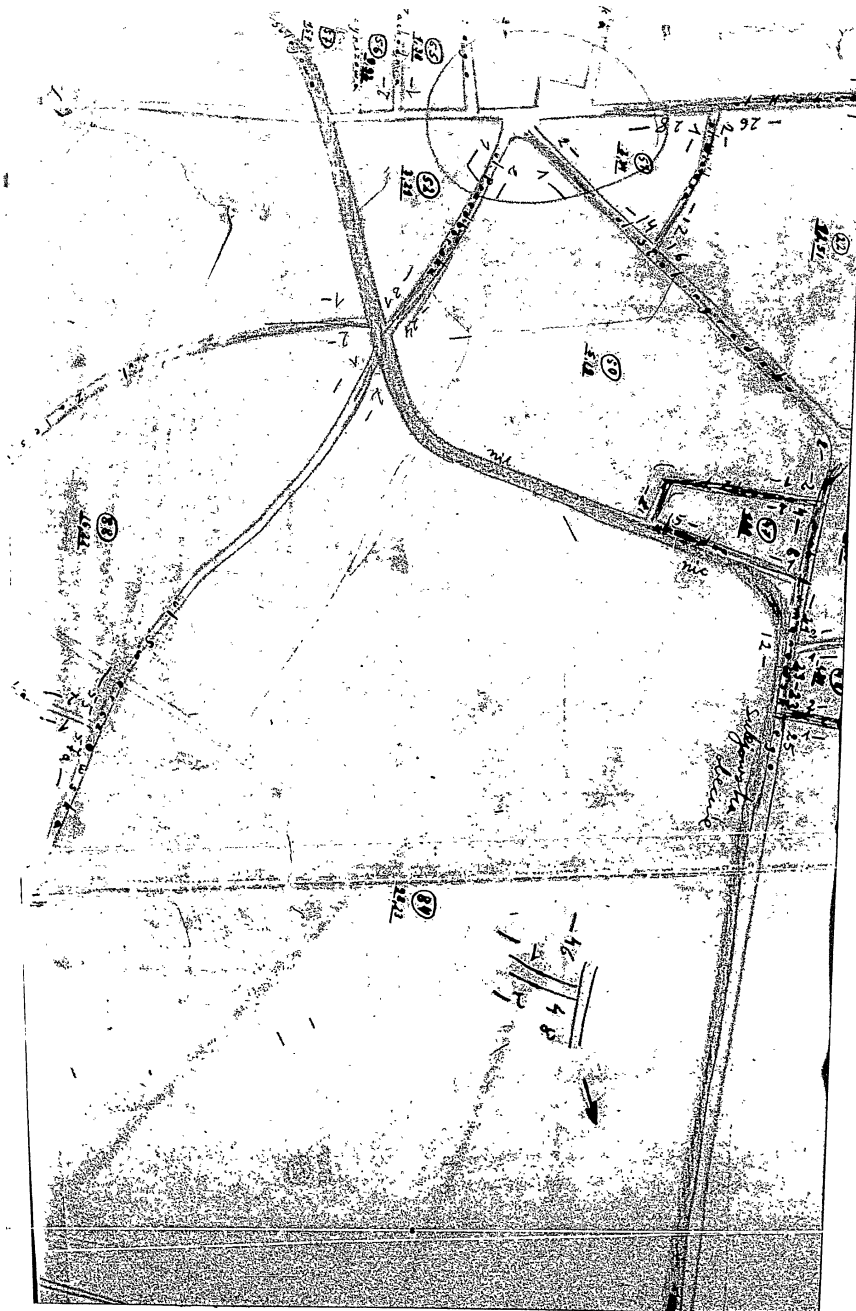
Podmiot terenowy miasta	Rodzaje terenów	Stan istniejący			Tereny powstające na dotychczasowych miejscach	Tereny już zajęte i nie mogą być użyte	
		Przebiegi w ha	m ² /M	%			
Podmiot terenowy miasta	Tereny mieszkalne oraz z innymi zabudowaniami	316,47	6,30	8,49	✓		
	Tereny usług ogólnych na planie	14,82	0,10	0,40			
	Tereny kultury fizycznej	8,14	1,71	0,22	45	2,9	
	Tereny usług i placów	79,31	16,61	2,73			
	Tereny zielone miejskiej	45,5	-	-	15,5	-	
	Razem	484,68	101,52	13,01			
	Obszar miasta w granicach administracyjnych	Tereny przemysłowe	89,20	18,69	2,39	65,7	1,1
		Tereny składowe	23,02	4,83	0,62		3,24
		Tereny usług i urządzeń sanitarno-technicznych	17,20	3,73	0,48		
		Tereny kolejowe	57,74	12,09	1,55	52,34	0,4
Drogi		61,92	12,98	1,66			
Tereny ogrodów działkowych		56,00	11,73	1,50		56,00	
Tereny amatorskie		17,84	3,74	0,48	7,5	10,34	
Tereny sportowe		43,57	9,13	1,17	7,5	3,64	
Razem		47,36	9,92	1,27			
Razem		899,20	188,36	24,13			
Obszar miasta w granicach administracyjnych	Zabudowa przemysłowa	133,64	27,00	3,58			
	Uprawa roślin	133,29	446,89	57,27			
	Uprawa warzyw i owoców	130,72	27,38	3,52			
	Las	204,36	42,81	5,48			
	Wody	12,16	2,55	0,33			
	Zabudowania	19,94	4,18	0,53			
	Wody	34,16	7,16	0,92			
	Razem	158,00	33,10	4,24			
Razem	3,725,49	720,43	100,00				

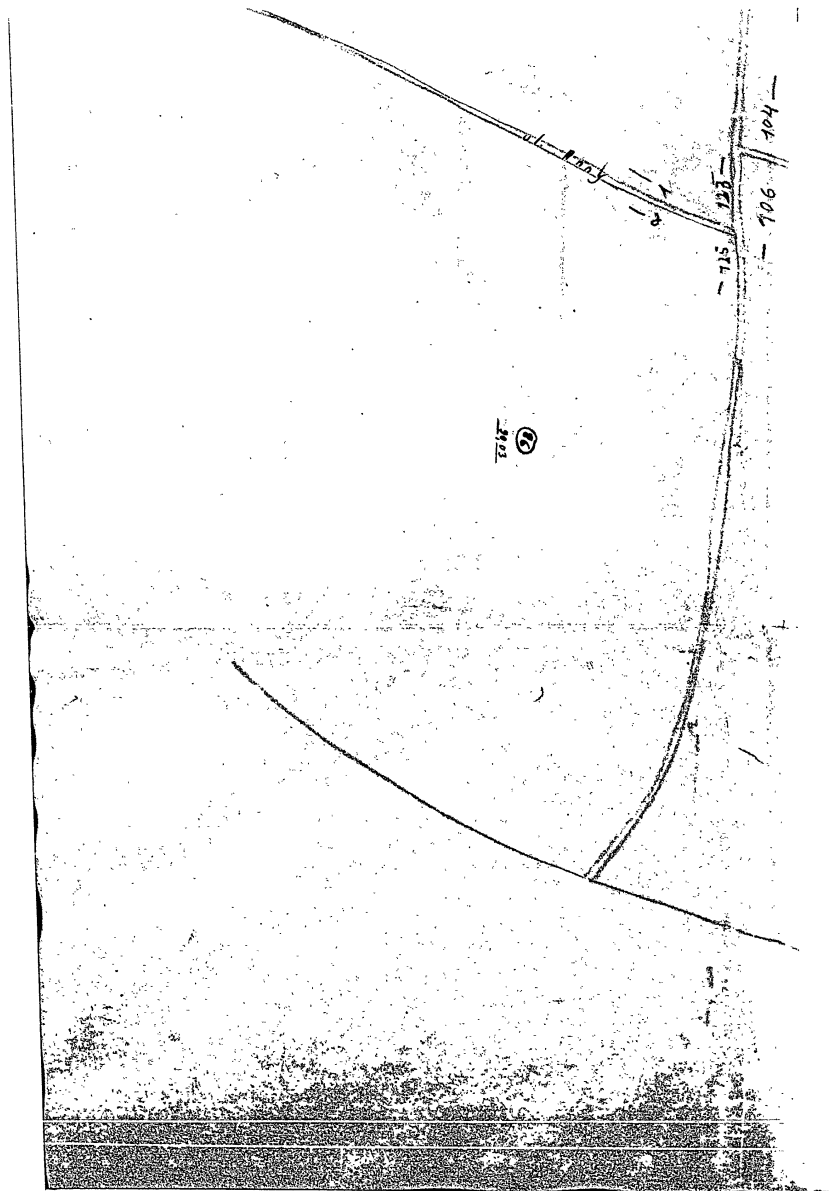

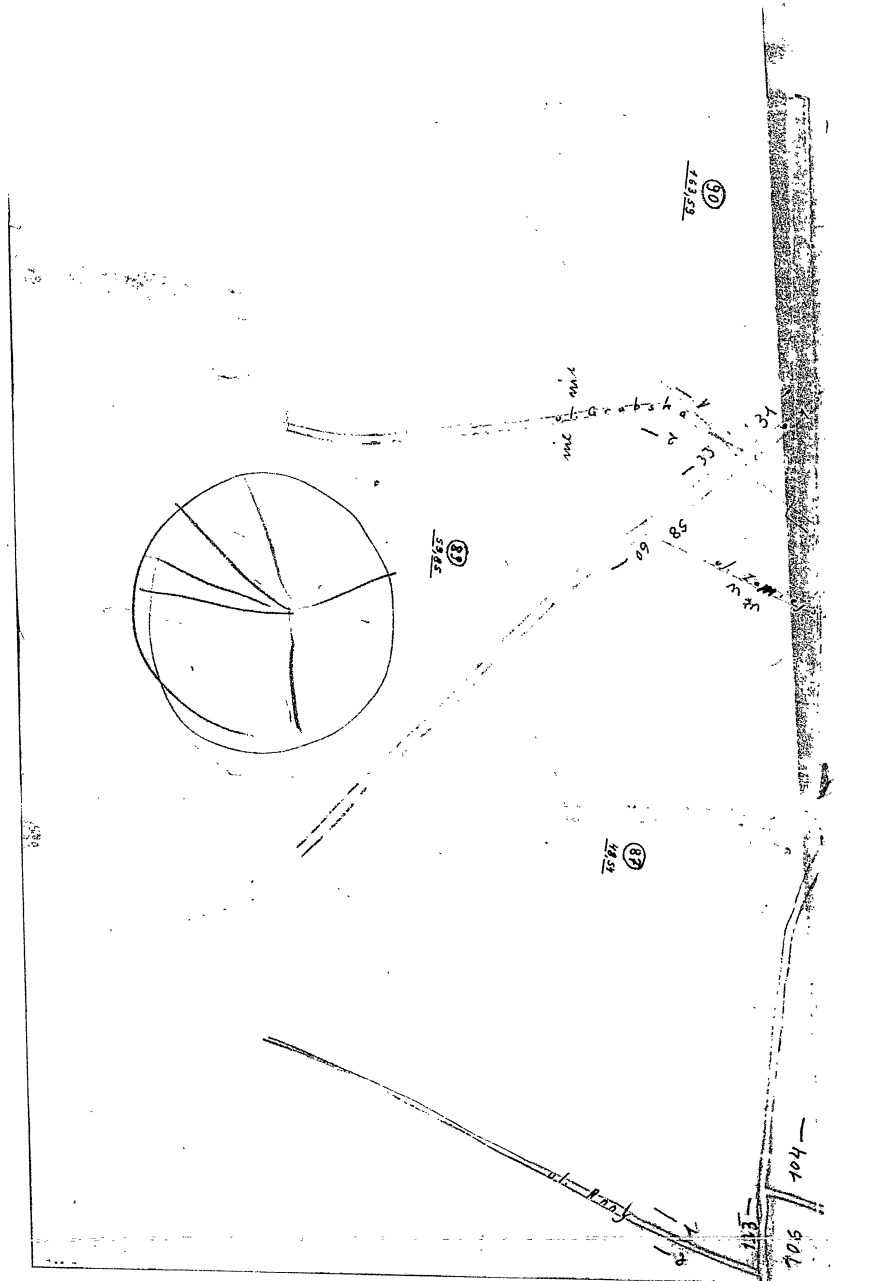

RAZEM:		24	18	1	145	147	1,03	7915
<u>Stowarzyszenia polit-społ-ekonomiczne</u>								
1	P Z P R - Piotrków al. Bieruta 4	25	8		4			
2	Z M Z M P al. Bieruta 8	8	4					
3	Z P Z H P							
4	Stromn. Demokr.	12	6		2			
5	Cech Rzemiosł Różnych al. Bieruta 12	3	1					
6	Koła sportowe	6	2					
7	Zjedn. Stromn. Lud. ul. Szowackiego 26	11	2		1			
8	Pol. Zw. Kow. ul. Stalina 65	3	1					
9	Zrzesz. Pryw. Handlu i Usług ul. Sienkiewicza 4	1						
10	Przym. Zrzesz. Wzasc. Nier. ul. Szewska 2	3			2			
11	L P Z ul. Dąbrowskiego 14	3			1			
12	T P P R ul. Dąbrowskiego 9	6	1					
13	" C a r i t a s " ul. Stalina 36	3						
14	P C K ul. Stalina	3	3					
RAZEM:		93	33	7				

- 4 -

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Łączność										
1	Obwodowy Urz. Pocz. ul. Słowackiego 19	360	89	34	8			0,71	6000	
2	Radiowęzeł-Piotrków ul. Słowackiego 17	13	1	2						
3	Przeds. Międz. Kabl. Telek. ul. Słowackiego 17	12	2	1						
RAZEM :		385	92	37	8			0,71	6000	
Budownictwo										
1	Elektrobudowa ul. Swierczewskiego 6	210	8	6						
2	Sp. Pr. Konserw-Rem. ul. Stalina 58	91	8	12						
3	Budowl. Przeds. Pow. ul. Dworna 3	183	10	4						
4	Z P Z B budowa 341/21 ul. Sulejowska 47	8	5							
5	M P R B ul. Zamarowa 8	211	16	1						
6	P R K nr 13 ul. Częstochowska	79	5	11				0,15		baraki drewn.
7	Przeds. Bud. Sieci Elektr. ul. Karolinowska 38	18	1	7				0,30	4560	
8	Biuro Proj. Wodn-Melj. 3	3	1							
9	Łódzkie Okr. Przeds. Miern ul. Swierczewskiego 8	36	8	1						
10	Zjedn. Bud. Miejsk. Łódź ul. Armii Czerwonej 24	174	10					0,24	3600	
RAZEM:		1013	72	42				0,69	8160	
Opieka Społeczna										
1	Dom Opieki "Caritas" ul. Stalina 36	5	4			40	46	0,10	178	część bud. zajmuje
2	Państw. Dom Młodzież. ul. Stalina 75	11	9		1	55	50	0,33	4697	przedszkole
3	Dom Rencistów ul. Roosevelta 2	8	5			50	51	0,60	3040	nieprzystosowany
										przystosowany

21	pl. Hali Targowej	26	6	1				
22	Stacje Benzynowe	4	1					
23	P P K "R u c h"	19	7					
24	"D o m K s i ą ż k i" lo		10					
25	Z Z Sur. Ziel. Oddz							
26	ul. Słowackiego 9	21	4	4				
27	C P I i A - sklepy	5	4	1				
	Przeds. Skupu Owoców							
	ul. Dworkna 3	13	4	1				
	F o t o - O p t y k a							
	ul. Słowackiego 18	5	2					
RAZEM:		1319	651	89	23		2,00	18460
<u>Żywnienie zbiorowe</u>								
1	Piotrk. Zakł. Gastr.							
	ul. Stalina 38	181	132		3	498	1220	lok. w bud. mieszk.
2	Kolej. Zakł. Gastr.							
	ul. Swierczewskiego 5	31	26		12	120	460	" " "
3	Okreg. Przeds. Barów Mlecz.							
	ul. Stalina 38	14	14		1	300	400	" " "
RAZEM:		226	172		4	918	2080	
<u>Komunikacja</u>								
1	P K P - silne prądy							
	ul. Swierczewskiego 3	19	1	6				
2	P K P - stacja							
	ul. Swierczewskiego 3	1368	64	234	12		4,20	7400 przystosowany
3	P K P - wąskotorowa							
	ul. Przemysłowa 27	71	14	52	8		2,57	2389 mieszk-służbowy
4	P K P - drogowy							
	ul. Swierczewskiego 3	120	8	20	2		6,03	1200
5	P K S							
	ul. Stalina 47	145	6	34			1,00	120
6	Sp. Pr. "Transport"							
	pl. Litewski 4	109	1	48			1,24	1300
7	Przeds. Transp. Handl. Wewn.							
	ul. Dubois 6	63	3	5			2,00	262
RAZEM:		1895	97	399	22		17,04	9731

- 3 -

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
* Obrót towarowy										
1	M H D - Art.Spoż. ul. Dworna 3	107	82			3				
2	M H D - Art. Przem. ul. Dworna 3	109	78	1		1				
3	M H Mięсны ul. Słowackiego 34	79	45	1						
4	P D T pl. Hali Targowej	65	45	2				0,50	16500	
5	"A r g e d" ul. Próchnika 18	59	21	6						
6	Okr. Zakł. Zboż. ul. Słowackiego 36	38	7	3		1				
7	Rejon.Zbiorn.Jajcz-Drob ul. Roosevelta 36/42	63	27	15		6				
8	Przeds.Aptek Woj. Łódzk. ul. Słowackiego 5	46	28	6		2				
9	Woj. Przeds. Hurtu Spoż. ul. Narutowicza 4	68	31	6		1				
10	P Z G S ul. Słowackiego 36	203	56	22		1		0,50	1460	
11	Gm. Sp. Sam. Chłopsk. ul. Sulejowska 74	52	20	14		2				
12	Centrala Odzieżowa ul. Garncarska 7	15	3	2						
13	P S S ul. Stalina 71	263	161	3		6				
14	"C e n t r o g a l" pl. Niepodległości 2	8	4							
15	Centrala Tekstylna Zazienna-Mokra 1	11	1							
16	Centrala Techniczna pl. Czarnieckiego 9	3								
17	Centr.Handl.Przem.Pap. ul. Dubois 6	6	2					1,00	500	
18	Centrala Drzewna ul. Sieradzka 8	13				1				
19	Okręg. Przeds.Hurtu Opał. ul. Roosevelta 35	8	1							
20	Centrala M-Obrót Zwierz. pl. Hali Targowej	26	6			1				
21	Stacje Benzynowe	4	1							

4	Wod.-Beton.MFGK-2 Al.Bieruta 31/33	127	18	4				0,54	2800	
5	Elektrownia ul.Narutowicza 35	125	19	36	5			0,70	3000	
6	Hotel Robotn.PZPB ul.Wyzwolenia 33/37	11	8			216	150	0,30	8000	
7	Dom Młodego Robotn. ul.Okrzei	12	6			200	160	0,20	6400	
8	Hotel Robotn. ZEM ul.Zamkowa	3	2			80	80	0,15	3000	
9	Hotel Robotniczy ul.Nowa 87	8	5			40	40	0,80	3200	
10	Hotel Centralny ul.Słowackiego 7	8	5	1		40	30			bud.mieszkalny
11	Hotel Krakowski Plac Kosciuszki 8	7	5			40	35			" "
RAZEM:		405	98	46	5	636	527	3,89	33980	
<u>Rzemiosła usługowe</u>										
1	Sp. "Introligator" ul.Stalina 25	54	30	2	2					
2	Sp. szewska im.Okrzei ul.St.Warszawska 2	160	15	8	2					
3	Sp. Spółnota Pracy"	5	5		1					
4	Sp. "Wolność" pl. Kościuszki 6	45	31	4						
5	Sp.Inw. "Współpraca" ul. Stalina 121	330	63	17	1					
6	Sp. Uszł.Praln-Fryz" Czystość" ul. Słowackiego 9	70	46	2	6					
7	Sp. Ochrona Mienia ul. Szewska 3	213	8	12	1					
8	Sp. "Uniwersalna" ul. Słowackiego 13	156	10	6	2					
9	Sp. "Obrońców Ghetta W" ul. Słowackiego 93	67	22	11	4					
RAZEM:		1100	230	62	19					

- 2 -

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	Archiwum Państw. Torunska nr 4	2	1							w parterze
7	Biblioteka Powiatow. ul. Szowackiego 5	5	4		2					
RAZEM:		44	20	1	2	1891	2813	0,84	21070	
<u>Z d r o w i e</u>										
1	Szpital Miejski ul. Stalina 2)) " Roosevelta 3)	295	241	11	7	460	470	0,83 0,48	11200 10100	przystosowany "
2	Pogotowie Ratunkowe ul. Stalina 45	15	6	1				0,20	1100	
3	Przychodn. Specjal. ul. Stalina 14) " Roosevelta 3)	30	22	2						
4	Ambulatorium Kol. Swierczewskiego 7	22	9	1						bud. mieszkalny
5	Żłobek Rejonowy ul. Stalina 27	17	15		1	50	48	0,30	3450	" pomieszk.
6	Żłobek przy Hucie "Kara" ul. Paplinsk. 1	16	15			45	40	0,30	1845	bud. fabr.
7	Żłobek przy PZPB Wyzwolenia	18	15			80	75	0,50	2840	typowy
RAZEM:		413	323	15	8	635	633	2,61	30535	
<u>Usługi Gosp. Komunalnej</u>										
1	Żaźnia ul. Stalina nr 14	5	2			20	32	0,09	2900	starego typu
2	Zakład Utylizac. ul. Filtrowa 8	16	2	1				0,08	1280	
3	Gazownia EPGK -1 Al. Bieruta 31/33	83	26	4				1,03	3400	
4										

	Wod.-Beton.MPGK-2 Al.Bieruta 31/33	127	18	4				0,54	2800	
5	Elektrownia ul.Narutowicza 35	125	19	36	5			0,70	3000	
6	Hotel Robotn.PZPB ul.Wyzwolenia 33/37	11	8			216	150	0,30	8000	
7	Dom Młodego Robotn. ul.Okrzei	12	6			220	160	0,20	6400	
8	Hotel Robotn. ZEM ul.Zamkowa	3	2			80	80	0,15	3000	
9	Hotel Robotniczy ul.Nowa 87	8	5			40	40	0,80	3200	
10	Hotel Centralny ul.Skowackiego 7	8	5	1		40	30			bud.mieszkalny
11	Hotel Krakowski Plac Kosciuszki 8	7	5			40	35			" "
	RAZEM:	405	98	46	5	636	527	3,89	33980	
	<u>Rzemiosła usługowe</u>									
1	Sp. "Introligator" ul.Stalina 25	54	30	2	2					
2	Sp. szewska im.Okrzei ul.St.Warszawska 2	160	15	8	2					
3	Sp. Spólnota Pracy"	5	5		1					
4	Sp. "Wolność" pl. Kosciuszki 6	45	31	4						
5	Sp.Inw. "Współpraca" ul. Stalina 121	330	63	17	1					
6	Sp. Usk.Fraln-Fryz"Ozystość" ul. Skowackiego 9	70	46	2	6					
7	Sp. Ochrona Mienia ul. Szewska 3	213	8	12	1					
8	Sp. "Uniwersalna" ul. Skowackiego 13	156	10	6	2					
9	Sp. "Obrońców Ghetta W" ul. Skowackiego 93	67	22	11	4					
	RAZEM:	1100	230	62	19					

- 2 -

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	Archiwum Państw. Torunska nr 4	2	1							w parterze
7	Biblioteka Powiatow. ul. Słowackiego 5	5	4		2					
RAZEM:		44	20	1	2	1891	2813	0,84	21070	
<u>Z d r o w i e</u>										
1	Szpital Miejski ul. Stalina 2) " Roosevelta 3)	295	241	11	7	460	470	0,83 0,48	11200 10100	przystosowany "
2	Pogotowie Ratunkowe ul. Stalina 45	15	6	1				0,20	1100	
3	Przychodn. Specjal. ul. Stalina 14) " Roosevelta 3)	30	22	2						
4	Ambulatorium Kol. Swierczewskiego 7	22	9	1						bud. mieszkalny
5	Żłobek Rejonowy ul. Stalina 27	17	15		1	50	48	0,30	3450	" pomieszk.
6	Żłobek przy Hucie "Kara" ul. Paplinsk. 1	16	15			45	40	0,30	1845	bud. fabr.
7	Żłobek przy PZPB Wyzwolenia	18	15			80	75	0,50	2840	typowy
RAZEM:		413	323	15	8	635	633	2,61	30535	
<u>Usługi Gosp. Komunalnej</u>										
1	Żeźnia ul. Stalina nr 14	5	2			20	32	0,09	2900	starego typu
2	Zakład Utylizac. ul. Filtrowa 8	16	2	1				0,08	1280	
3	Gazownia MPGK -1 Al. Bieruta 31/33	83	26	4				1,03	3400	

13	Sąd Powiatowy Słowackiego 5	35	9	3				0,85	4260	tak
14	Wydz. Zdrowia Stalina 77	162	127	32	16			0,80	2450	tak
15	Panstw. Zakład Ubezpiecz. ul. Stalina nr 23	28	8	1	1					
16	Izba Skarbowa ul. Stalina nr 77	32	18	4				0,50		
17	Ubezpiecz. Społeczna ul. Roosevelta 3	12	8					0,50		
18	Miejski Zespół Adwok. ul. Słowackiego nr 5	22	2	2						
19	Panstw. Biuro Notarial. ul. Słowackiego 5	4								
20	Wieżenie ul. Stalina 24	116	5	24		600	400	0,37	26400	tak
21	Piotrowskie Zakł. P. Ter. ul. Farna nr 4	26	7	1						
22	Piotr. Zakł. Przem. Mat. Bud. ul. Słowackiego nr 5	7								
23	Zakład Zbytu Energii ul. Słowackiego 32	16	3	1						
RAZEM:		1168	454	187	37	600	400	3,78	94642	
<u>Kultura</u>										
1	Muzeum Ziemi Piotrkow. Plac Zamkowy 4	4	2					0,13	5604	dawny zamek król
2	Kino Hutnik" ul. Nadrowy 2	9	3			300	900	0,24	2350	tak
3	Kino "Rozwój" ul. Dabrowskiego 9	10	4			361	1083	0,12	1830	tak
4	Dom Kultury Al. Bieruta 12	8	2	1		1210	800	0,18	12000	przystosowano
5	Biblioteka Miejska ul. Farna nr 8	6	4			20	30			
										...2/

TABLICA 7

Urządzenia użyteczności publicznej

L. Nr	Nazwa obiektu i adres	Zatrudnienie		Ilość dojeżdżających z poza miasta		Ilość miejsc	Ilość użytkow.	Powierzchnia działki	Kubatura budynku w m ³	UWAGA: podać czy bud. przy- stosow. do potrzeb (np. mieszk. zam. na urzadz.
		całkowi- te	w tym kobiet	M	K					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<u>Administracja</u>										
1	Prezydium P.R.N. ul. Słowackiego 9	252	75	87	13	-	-	0,28	47038	tak
2	Prezydium M.R.N. ul. K.R.N. 10	156	83	2	2			0,23	8410	tak
3	M.Z.B.M. ul. K.R.N. 10	49	25	6	2					
4	Obwod. Urząd Miast Al. Bieruta 41	5								
5	Zakład Sieci Elektr. ul. Słowackiego 32	40	1	5						
6	P.K.O. Oddział ul. Słowackiego 9	13	9	2						
7	Bank Rolny Plac Kosciuszki 4	15	9	2						
8	Nar. Bank Polski ul. Dąbrowskiego 7	83	46	8	3			0,25	6084	tak
9	Gmin. Kasa Spółdz. Pl. Kosciuszki 4	13	5	1						
10	Del. Minist. Skupu Słowackiego 5	13	4	2						
11	Pow. Zarząd Weter. Słowackiego 5	6	3							
12	Woj. Zarząd Wod. Mel. Słowackiego 26	03	7	4						

- 2 -

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
i	4197	1	1x2	113	91	15	8	1	szożony	89	89
	213	44		10,1	218	34	10		drogowy	23,8	19,7
	30	2		1,5	5	5		1	"	0,08	0,1
y	22,8	9		y	123	39	1	-	"	0,6	0,6
i	30,0	10	240	6	145	97	1	4	"	2,2	1,1
y	85	7		7	187	69	40	8	"	1,0	0,7
ni	100	1,0		0,8	60	5	6		"	0,03	0,03
	400	6		5	337	283	41	17	2	0,8	0,7
ry	30	2		2	57	43	1	2	"	0,5	0,2
bry	119	1,8	2	1,6	184	16	14		"	0,19	0,14
ni	400	2		1	53	7	4		"	1,0	0,8
	300	3		2	145	28	25	1	"	0,4	0,5
	300	4		4	166	27	8	2	"	0,8	0,6
	58545	1858	307169	1245,9	9648	3725	552	418		679,8	504,2

1	2	3	4	5	6	7
Zespół Młodych ul. Piosenka 17	spożywa.	uciążliwy	wielki	2,00	0,60	średn
Piotr, Zek, Piekarn. ul. Wirki nr 3	"	nieszkod.	drobny	0,90	0,28	"
CZP Jajoz, -Drob. Starowoszczańska 13	wylęgarn.	"	"			"
Sp. Przem. Lud. Art. Sz. ul. Sienkiewicza 5	artyst.	uciążliwy	"	0,02	0,04	drobn
Sp. Ogórek Głocinkow. uj. Dworna 3	szklany	nieszkodl.	"			średn
Sp. Obr. Chetta Warsze. ul. Skowackiego 93	krawiecki	nieuciążl.	"	0,13	0,03	dobr
Módzki, Przędz. Kiełm-Kraw ul. Sieradzka 2	"	"	"			śred
Sp. "Nasza Przyszłość" ul. Stalina 122	"	"	"	0,60	0,40	"
Sp. "Pokój" ul. Sienkiewicza 5	dziewicarski	"	"	0,50	0,40	dob
Sp. Pr. im. M. Bucza pl. Czarnieckiego 6	obuwiczny	"	"	0,19	0,08	b. do
Sp. "19-go Stycznia" ul. Stalina 50	metal-drewn	uciążliwy	"	0,60	0,40	śred
Piotrk, Zek, Przem. ul. Stalina 56	Tex. nieczysny	nieuciążl.	"			"
Pom. Sp. Włobranów, al. Heruta 15	włobranów.	"	"			"
R A Z E M :				89,20	48,99	

TABLICA 6

E M Y S Ł

Zużywa na dobe			Zatrudnienie osób					Rodzaj transp. kolejow. drogowy złożony	Przerzut masy towarowej	
en. el. w kWh	wody m ³	gazu m ³	ilość osk-siek. kow. odpr. w m ³	w tym kobiet	Ilość dojeżdżających	M	K		przy wóz ton	wydz ton
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1800	500	75000	320	1717 ✓	700	36	10	złożony	100	30
2100	700	185500	30	786 ✓	140	16	2	kolej	130	90
933	3	46400	1	602 ✓	236	42	27	"	33	96
budowie				14 ②	2			"		
200	1		0,8	210 ✓	18	16	1	drogowy	5	4
300	4		4	100 ②	9	10		"	0,2	0,1
370	1,1		0,8	224 ②	48	22	1	złożony	6	4
300	1,3		1	126	11	6		drogowy	1	0,6
52000	300		674	2300 ③	1420	102	318	"	55	15
2640	9,9		8	946 ✓	219	58	15	"	120	100
62	13		4	90 ④	14	15	1	"	14,6	8
1175	38		12	333 ④	145	8		"	50	15
60	3		2	98	9	47	3	"	0,4	0,2
85	90		38	55 ⑤	32			"	2,3	1,1
45	32		37	138 ⑥	30	7	3	"	25	10
200	22	24	24	117 ⑥	21	4	1	"	15	13
42	45	3	42	21	1	4		"	1,5	3
				7877						

P R 1

Nazwa i adres zakładu pracy	Rodzaj	Charakter		Powierzchnia terenu w ha		Stan techniczny zakładu
		nieuszkodzony	nieuszkodzony	całkowita	zainwest.	
1	2	3	4	5	6	7
Huta Szkła "Hortensja", ul. 1-Maja 21	mineral	nieuszkodzony	wielki	7,60	5,62	sredni
Huta Szkła "Kara" ul. Fajlinekiego 1	"	"	"	7,40	2,60	"
Huta Szkła "Penik" ul. Przemysłowa 31	"	"	"	3,00	1,52	dobry
Piotrk. W. Masz. Gór. ul. Nowa 78	metalowy	"	"	34,00	27,00	zakład w
Przed. Prod. Urz. Sak. ul. Stalina nr 110	"	"	średni	1,17	0,43	Sredni
Zakł. Reg. Pomp. TOR ul. Kwiatowa 13	"	nieuszkodzony	drobny	0,26	0,12	"
Piotrk. F-ka Olsz. B. ul. Próchnika 25	"	"	średni	1,95	0,20	"
Sp. im. A. Próchnika ul. Próchnika 21	"	"	drobny	0,20	0,20	"
Piotrk. Zakł. P. Baw. ul. Sulejowska 45	bawełniany	nieuszkodzony	wielki	18,30	4,50	b.dobry
Piotrk. Z. P. Drzew. ul. Sulejowska 47	drzewny	"	"	2,10	1,96	dobry
Piotrk. Z. P. Drz. 2 ul. Krakowska 10/12	"	"	średni	2,16	1,46	zły
P. Z. Przem. Sklepek ul. Roosevelta 28	"	"	"	3,44	0,54	średni
Sp. Stal. im. Dzierż. ul. Młynki	"	"	drobny	0,50	0,25	"
Piotrk. Wytw. Octu al. Bieruta 27	spożywczy	nieuszkodzony	średni	0,48	0,12	b.dobry
Miejsk. Z. Młacz. ul. Sienkiewicza 8	"	uszkodzony	"			zły
Zakł. Mięsne Rzeźnia ul. Rzeźnicza 23	"	"	"	1,35	0,20	sredni
Browar Braulinski ul. Stalina 41	"	"	drobny	0,35	0,14	dobry

- 6 -

- 2/ Budowa drugiego rezerwowego ujęcia winna nastąpić w najbliższych latach.
- 3/ Lokalizowanie budownictwa mieszkaniowego na peryferiach miasta przed podniesieniem ciśnienia w sieci miejskiej jest niewskazane, gdyż zachodzi obawa, że górne kondygnacje będą pozbawione wody.
- 4/ Realizacja przebudowy i rozbudowy miasta w/g omawianego planu zagospodarowania przestrzennego nie powinna spowodować większych trudności w związku z koniecznością dostosowania wodociągu do nowych zamierzeń.-

STAT

- 5 -

Cechą ujemną rozszerzenia obszaru zabudowy na nowe tereny będzie konieczność podniesienia ciśnienia w sieci.

W związku z już istniejącymi, oraz projektowanymi zmianami w zabudowie przestrzennej miasta uważamy za bezwzględnie konieczne jak najszybsze opracowanie nowego projektu generalnego wodociągu.

Tylko w rozwiązaniu technicznym można dać jednoznaczną odpowiedź, w jakim stopniu będzie można adaptować poszczególne elementy istniejącego wodociągu.

Przyjmując za podstawę określenia kosztów rozbudowy wodociągu poziom cen z 1956 r., wskaźnik długości sieci równy 0,8 mb przewodu na 1 mieszkańca, oraz stosunek kosztu sieci do ogólnego kosztu wodociągu równy 0,7, otrzymamy łączny koszt rozbudowy wodociągu komunalnego w Piotrkowie w okresie perspektywicznym równy ok 28 mil. zł.

P o d s u m o w a n i e:

Stan istniejący:

- 1/ Istniejące ujęcie wody jest w stanie zaspokoić potrzeby miasta do 1960 r.
- 2/ Stacja pomp i odźleziaczy nie jest w stanie sprostać nawet obecnym zadaniom - winna być jak najszybciej rozbudowana.
- 3/ Sieć na obszarach istniejącej zabudowy będzie mogła służyć miasto jeszcze przez szereg lat.

Plan perspektywiczny:

- 1/ Podstawowym warunkiem harmonijnej rozbudowy miasta jest przygotowanie projektu generalnego wodociągu w oparciu o aktualny plan zagospodarowania przestrzennego miasta.

- 4 -

Zapotrzebowanie powyższe winno być pokryte z rozbudowanego istniejącego ujęcia, oraz z nowego niezależnego ujęcia położonego, z uwagi na bezpieczeństwo ruchu, w przeciwnym końcu miasta.

Istniejące ujęcie, zgodnie z opinią Przedsiębiorstwa Geologicznego Gospodarki Komunalnej we Wrocławiu, można rozbudować do wydajności 9000 m³/dobę. Niezależnie od istniejącego ujęcia w lasku woborskim przy szosie warszawskiej w odległości od miasta około 3 km - istnieją tereny wodonośne, które, w/g wstępnego orzeczenia hydrologicznego, są w stanie dać do 10.000 m³/dobę.

Uważamy budowę drugiego ujęcia za celowe tak ze względów technicznych jak i eksploatacyjnych.

Istniejące studnie na ujęciu jak również zbiornik wyrównawczy będą najprawdopodobniej mogły być adaptowane. Stację pomp i odżelaziaczy trzeba będzie rozbudować. Sieć można wymieniać na odpowiednie przekroje w miarę jej zużycia. Uważamy, że w końcu planu perspektywnego należy liczyć się z koniecznością całkowitej wymiany istniejącej sieci.

Oceniając proponowane zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym miasta w stosunku do istniejącego wodociągu, podkreślić należy szczęśliwy zbieg okoliczności, że istniejący wodociąg był przystosowany do identycznego rozwoju miasta, jak to przewiduje obecny projekt urbanistyczny.

Dalszą korzystną cechą omawianego projektu jest przyjęcie znacznie większego obszaru zabudowy, a więc mniejszych gęstości zaludnienia, co sprzyja dalszemu wykorzystaniu istniejącej sieci.

- 3 -

Jak już wspomniano, produkcja wody wynosi średnio w roku 4100 m³/dobę. Z tej ilości straty w sieci miejskiej wynoszą około 11,5 % /470 m³/dobę/, potrzeby własne-płukanie filtrów i t.p. - 6,8 % /280 m³/dobę/, reszta - to jest 81,3 % /3350 m³/dobę/ sprzedawana jest konsumentom.

Przemysłu wodochłonnego na terenie Piotrkowa nie ma, niewielkie stosunkowo ilości wody dla celów technologicznych pobiera przemysł z własnych ujęć.

Z wodociągu miejskiego przemysł pobiera ^{wyłączenie} wodę dla potrzeb bytowo-gospodarczych, wynosi to około 25 % ilości sprzedawanej wody /ca 800 m³/dobę/.

Stan sanitarny miasta, wbrew pozorom, nie jest zadawalający. Urządzenia sanitarne znajdują się co prawda na blisko 50 % posesji, ale są to najczęściej krany ozerpalne i zlewy. Pełne urządzenia sanitarne ma zaledwie tylko 10 - 15 % budynków.

Stosunkowo wysokie zużycie wody - średnio 70 l/M i dobę świadczy raczej nie o wysokim poziomie sanitarnym miasta, a o dużym marnotrawstwie wody, a więc o niskim stanie technicznym instalacji domowych.

Piotrków liczy obecnie 49.000 mieszkańców, w planie zagospodarowania przestrzennego miasta przewiduje się wzrost ludności do 70.000 mieszkańców.

Przyjmując średnie spożycie wody, zgodnie z zaleceniem Ministerstwa Góspodarki Komunalnej, w wysokości 100 l/M i dobę, oraz współczynniki nierównomierności: dobowej równy 1,25 i godzinowej równy 1,50, globalnie zapotrzebowanie wody w dniu letnim wyniesie ca 9000 m³/dobę.

- 2 -

Obecne wydobycie wody, w/c danych z 1955 r. wynosi średnio w roku 4100 m³/dobę, w dniach maksymalnego rozbioru ponad 5000 m³/dobę. Ponieważ zapas wody, z uwagi na pojemność zbiorników, można gromadzić tylko na część doby, należy stwierdzić, że ujęcie jest w pełni wykorzystanie.

Omawiany wodociąg jest wodociągiem dwustopniowym. Woda ze studni jest tłoczona pompami głębinowymi poprzez zamknięte odżelaziacze do zbiornika wyrównawczego o pojemności 1000 m³, a następnie za pomocą pomp odśrodkowych - wprost do sieci. Dla wyrównania pracy pomp odśrodkowych w rejonie stacji kolejowej wykonano kolumnę wodną o wysokości użytkowej 30 m. i pojemności ok. 2000 m³.

Stacja pomp leżąca w bezpośrednim sąsiedztwie ujęcia mieści się w jednym budynku z odżelaziaczami.

W chwili obecnej zainstalowane są na stacji pomp 2 agregaty o wydajności 220 m³/godz. każdy.

Jedna z pomp winna stanowić rezerwę, jednak z uwagi na wysokie rozbiory muszą pracować przez znaczną część dnia obie pompy. Pomimo tego poziom wody w kolumnie wodnej, praktycznie rzecz biorąc, nie osiąga maksymalnej wysokości. W związku z tym, że w wyżej położonych partiach miasta woda nie dociera w okresach szczytowych rozbiorów, do górnych kondygnacji.

W końcu 1956 r. na terenie m. Piotrkowa stan długości sieci wynosi ogółem 37,5 km.

Z wody wodociągowej korzysta około 35.000 mieszkańców, co stanowi ok. 70 % ogółu ludności miasta.

W O D O C I A G

/na podstawie danych Miejskiego Przedsiębiorstwa
Gospodarki Komunalnej w Piotrkowie/.

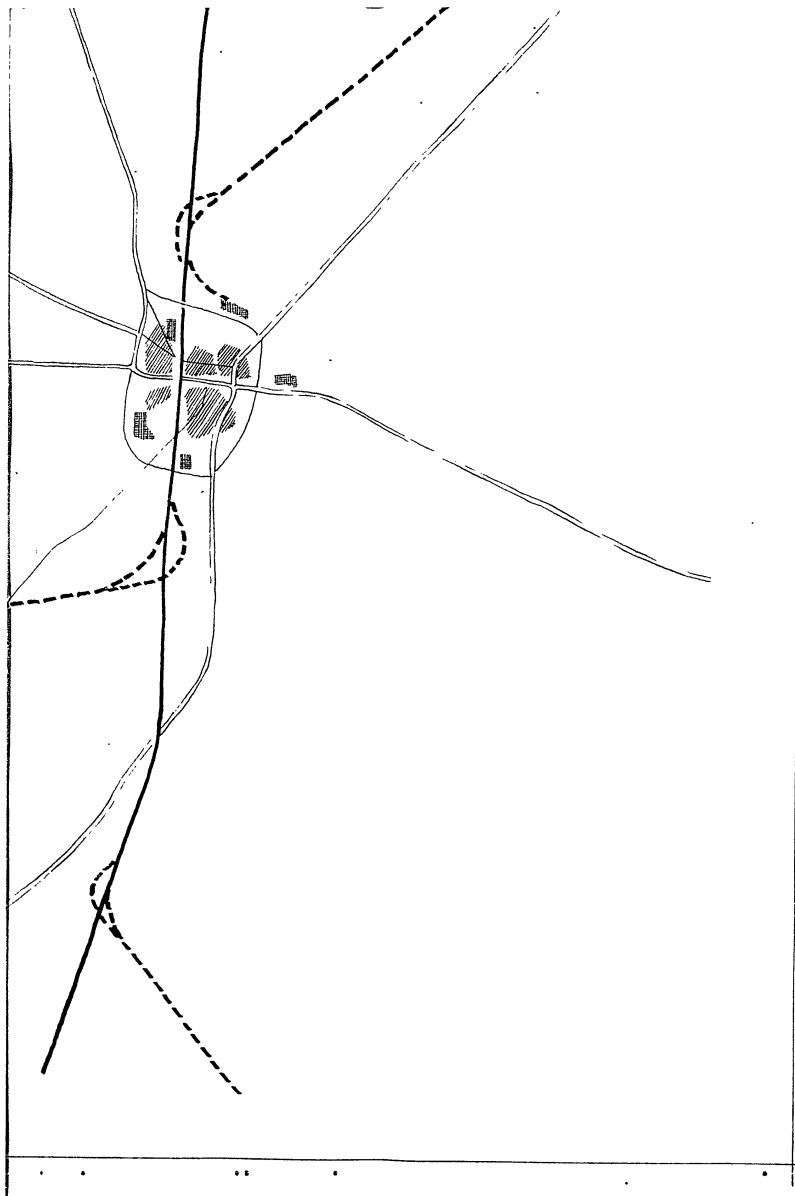
Istniejący wodociąg na terenie Piotrkowa został zaprojektowany i wykonany przez amerykańską firmę U l e n. Projekt został wykonany w 1924 r., budowę rozpoczęto w 1925 r. - zakończono w 1928 r.

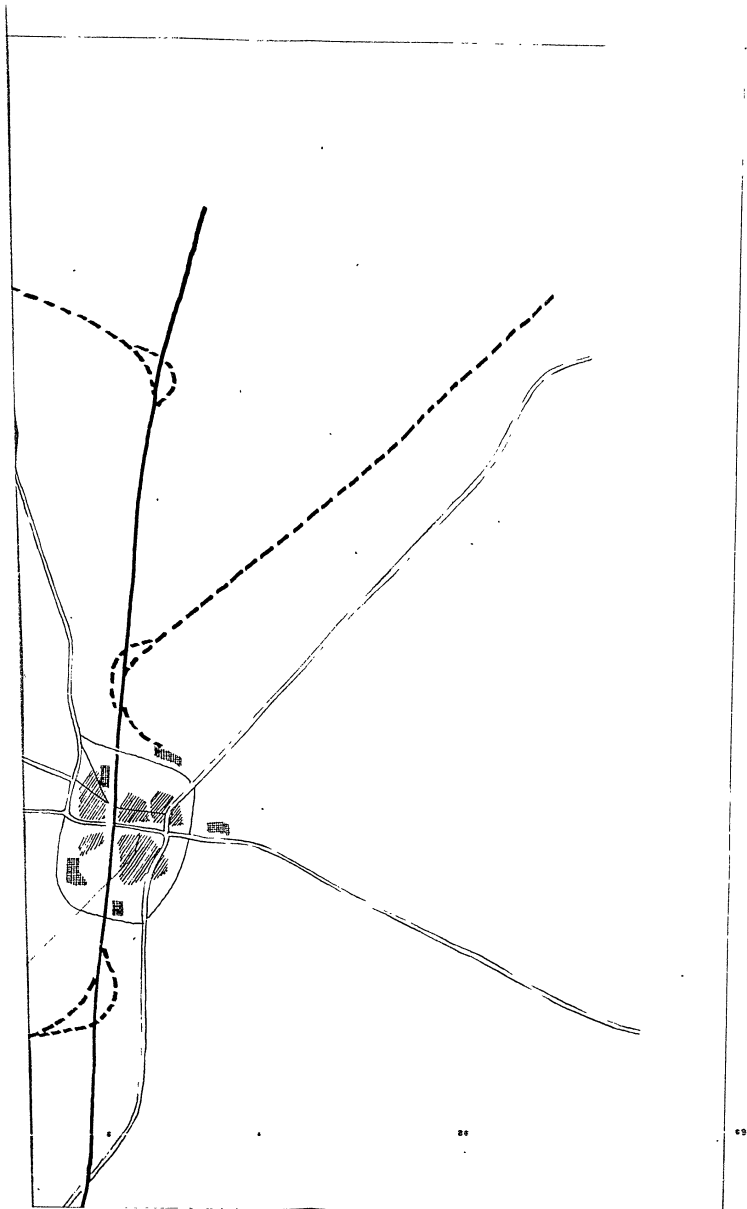
Wodociąg został wykonany przy założeniu, że cała ludność miasta w obrębie śródmieścia i dzielnic okalających będzie zaopatrzona w wodę poprzez wewnętrzne instalacje w ilości maksymalnej- średnio dla całego miasta - 80 l/H i dobę. Okres amortyzacyjny wodociągu określony został na 25 lat /zamortyzował się więc już przed kilku laty/, przy czym w okresie tym miasto miało rozwinąć się do rzędu 70.000 mieszkańców.

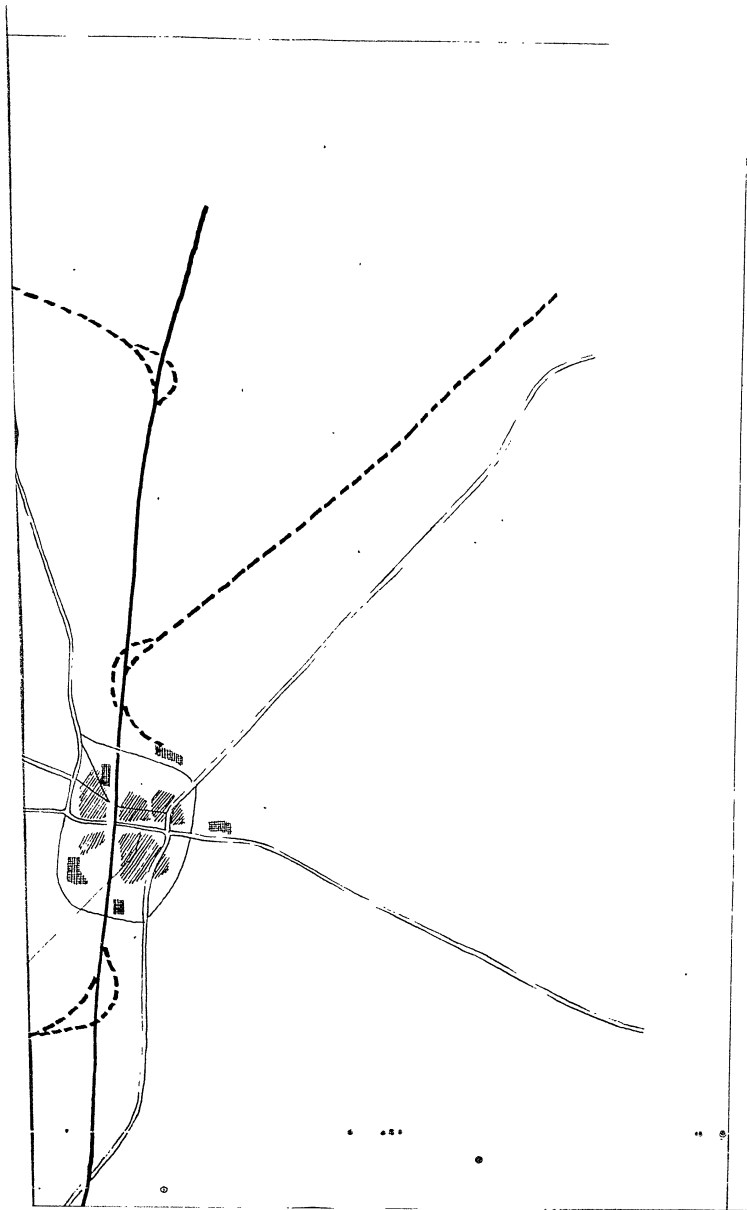
Omawiany wodociąg po 1928 r. był tylko nieznacznie rozbudowany - wykonano dodatkowo 1 studnię i zaledwie kilka Km. sieci wodociągowe.

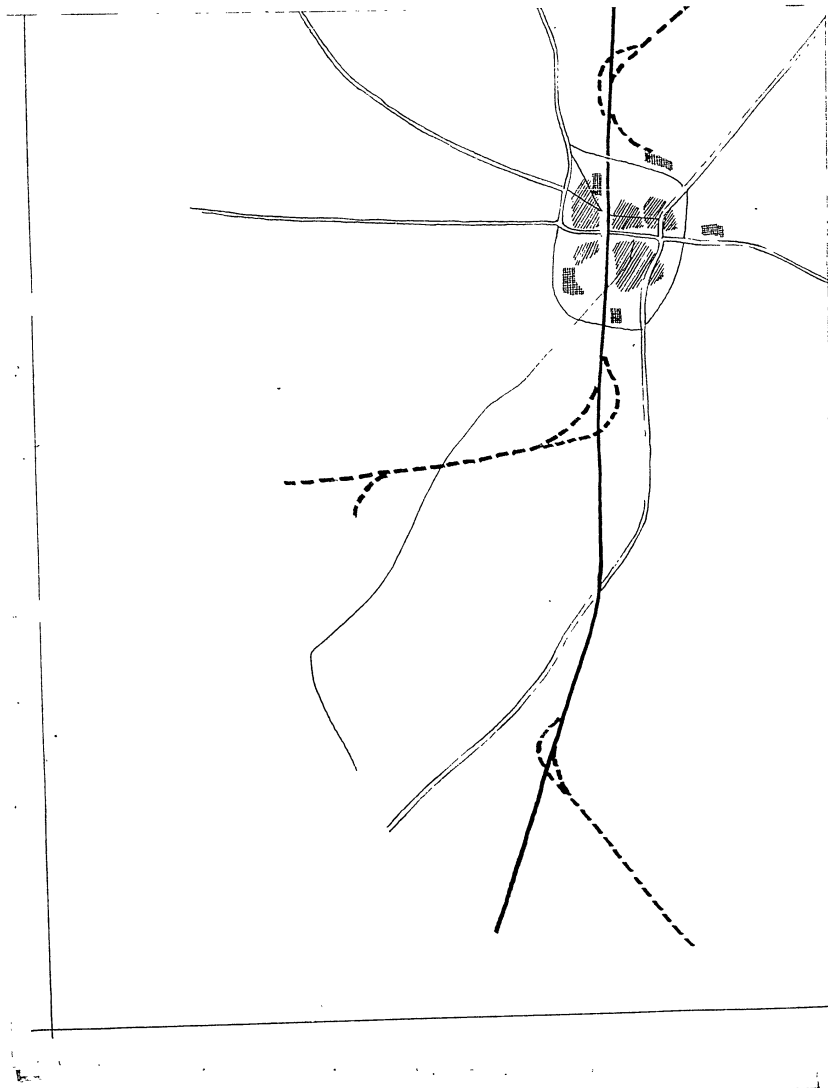
Obecny stan wodociągu przedstawia się następująco:

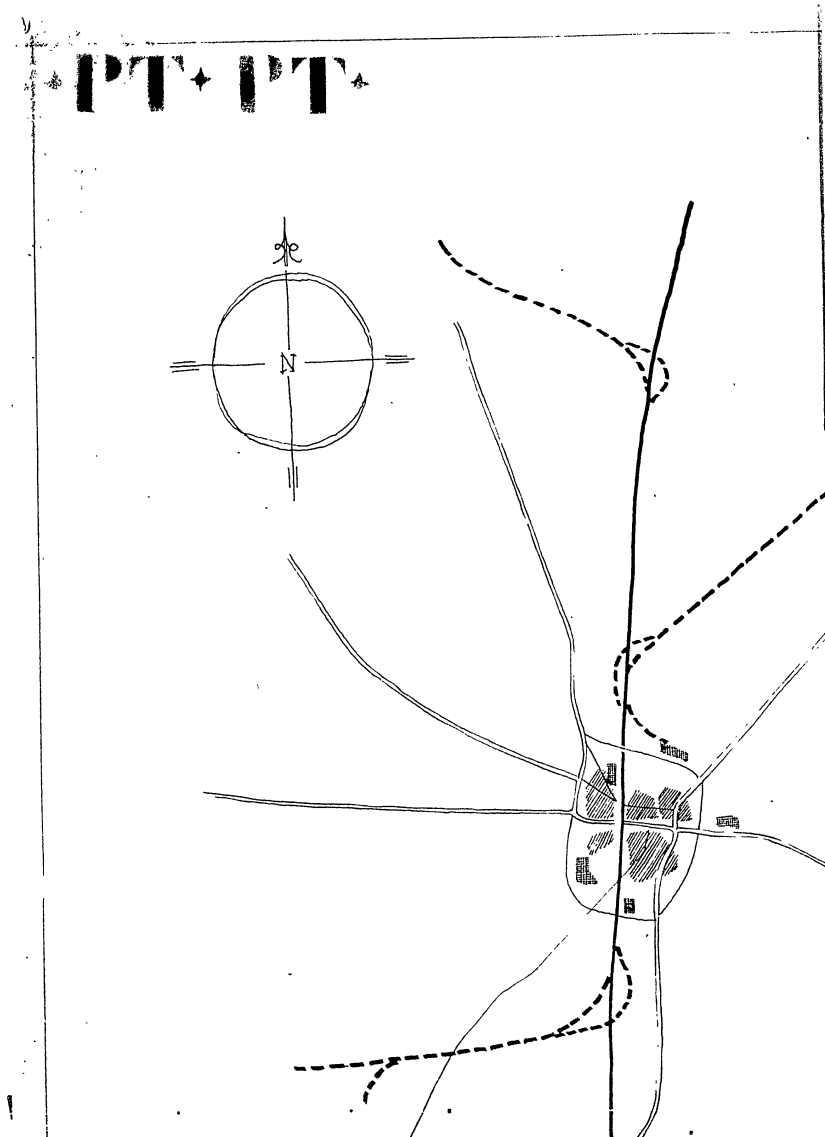
Ujęcie skład. się z 6 studni piaskowo-żwirowych głębokości około 52 m. Wydajność ich jest znaczna, bo wynosi średnio dla 1 studni około 17 l/godz. i 1 m. depresji. Optymalny wydatek każdego z otworów na podstawie dotychczasowej eksploatacji, ocenia się na 50 m³/godz. Wydajność wody z istniejących studzien może więc wynieść ca 6000 m³/dobę.

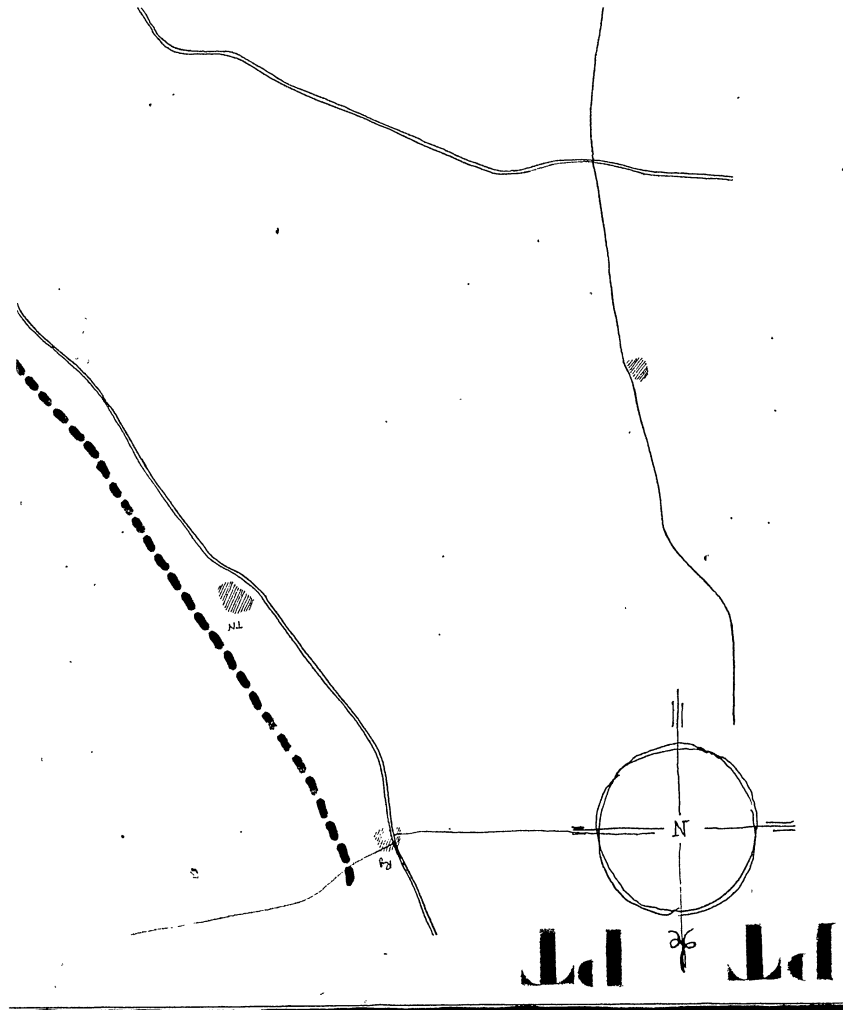

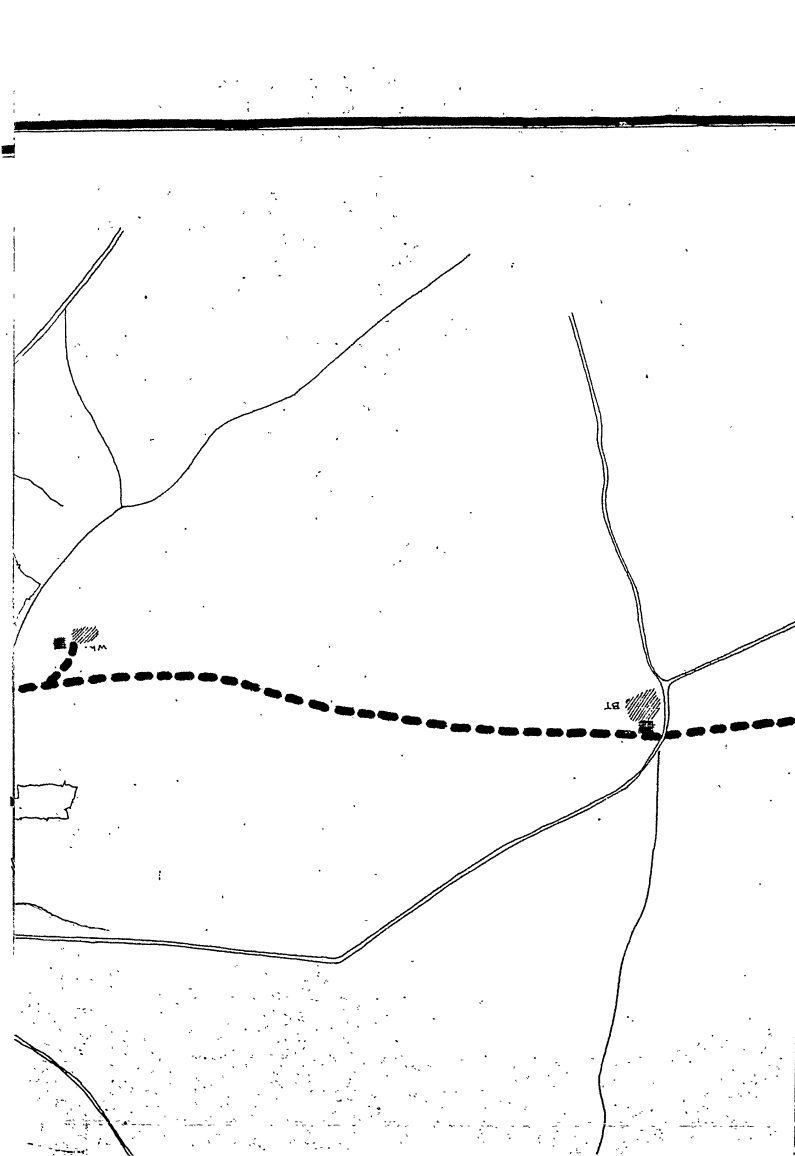

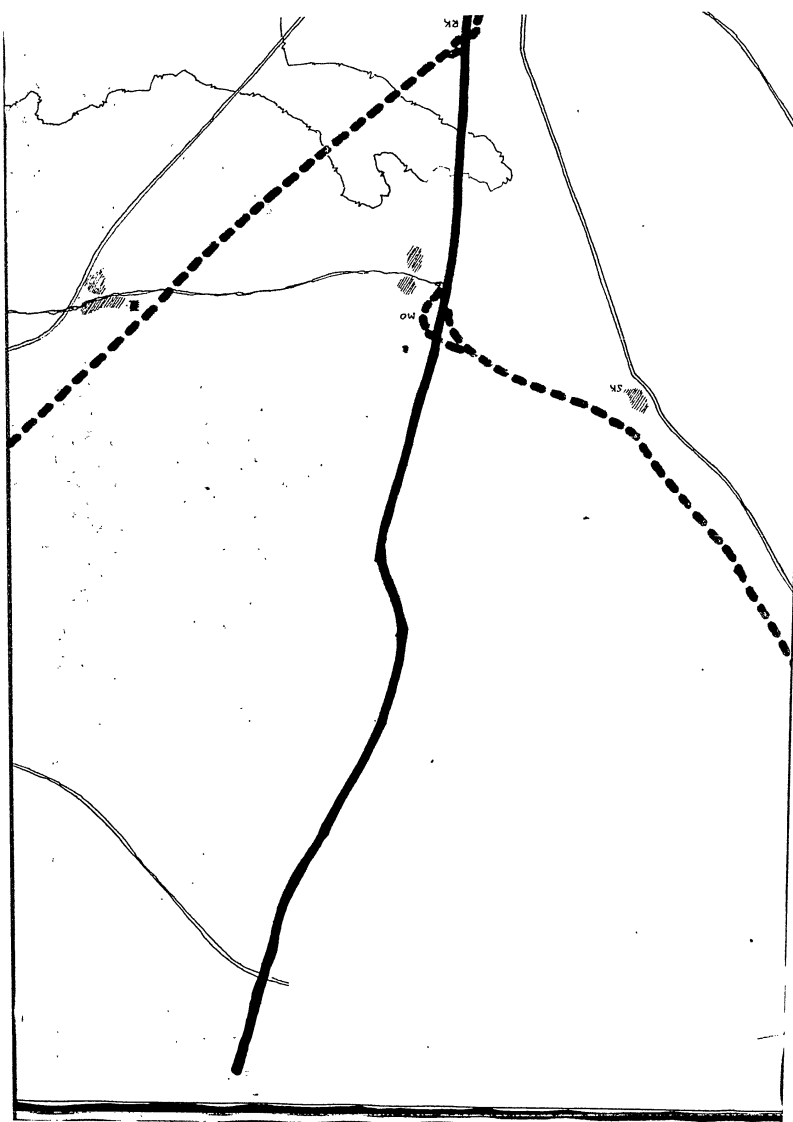

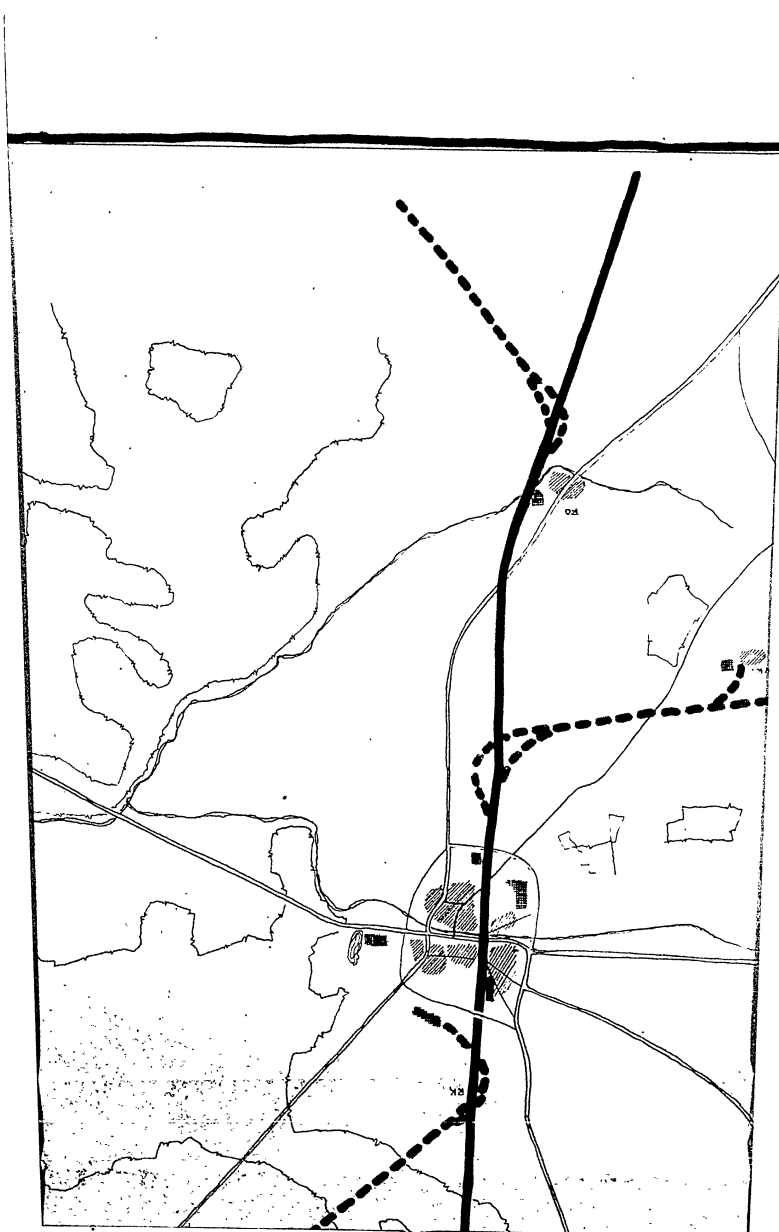

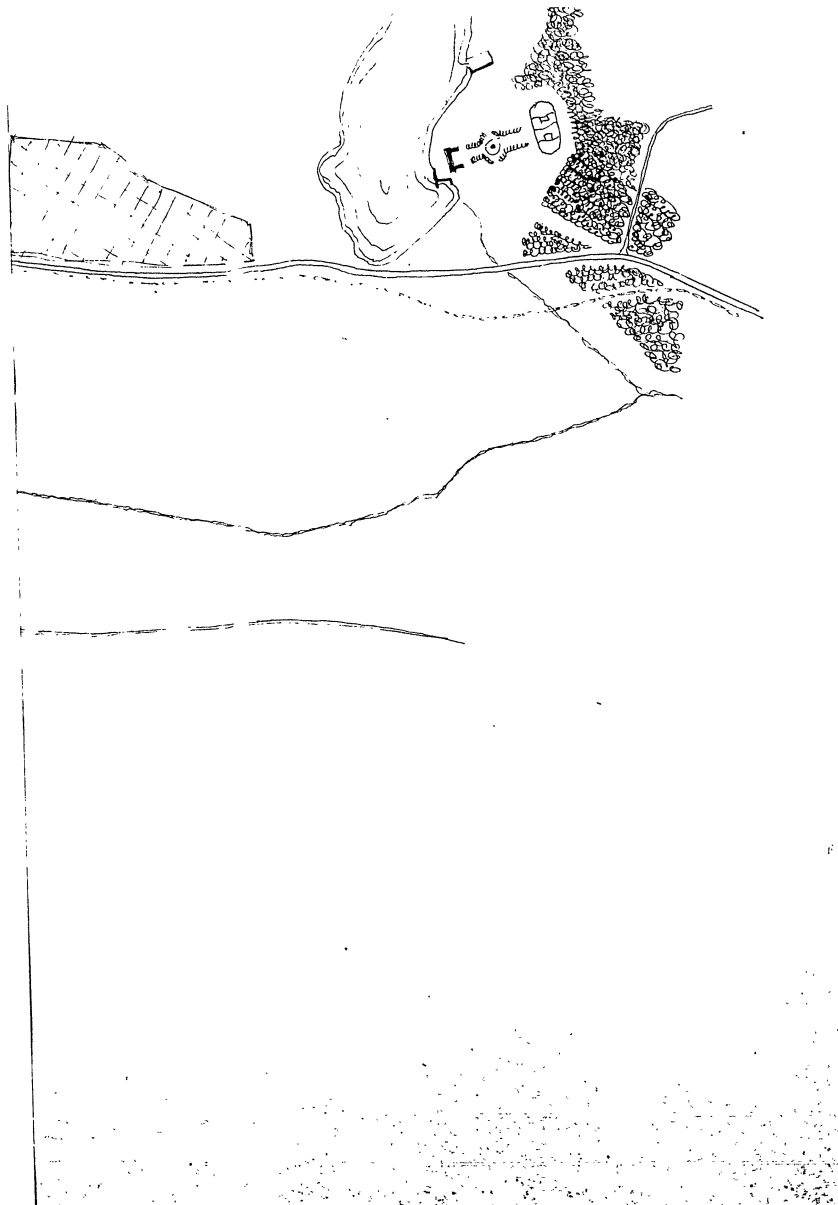

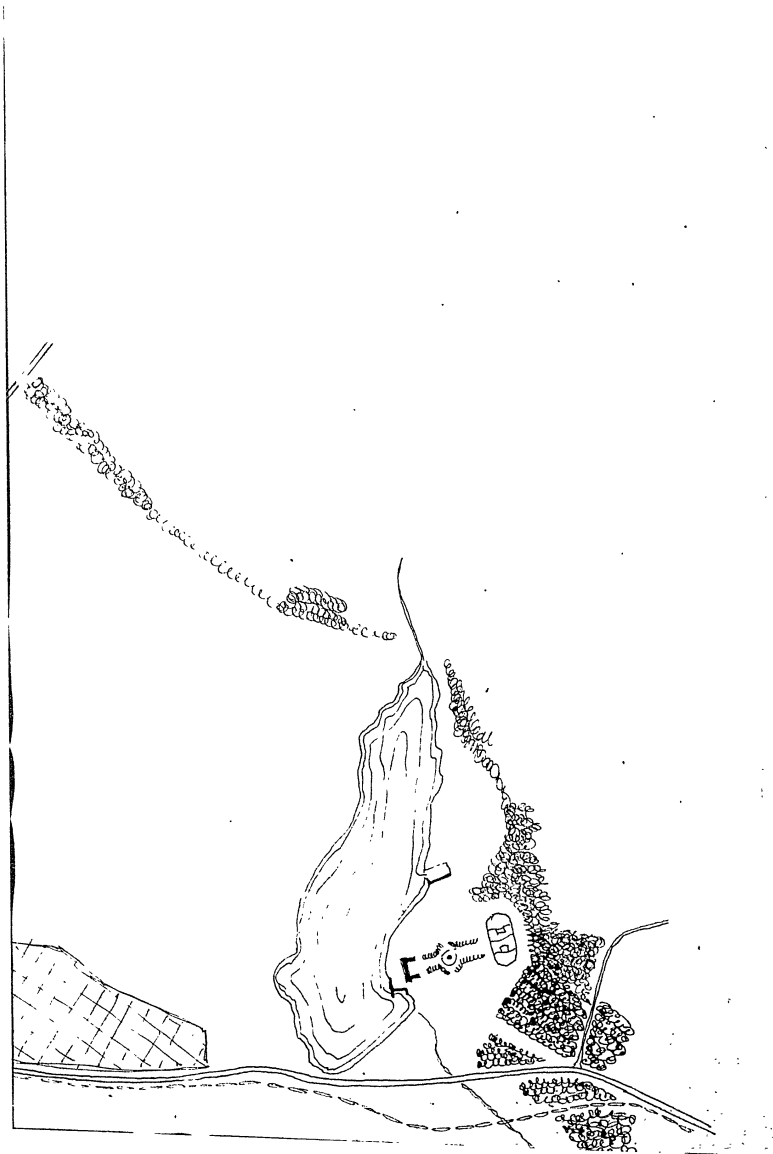

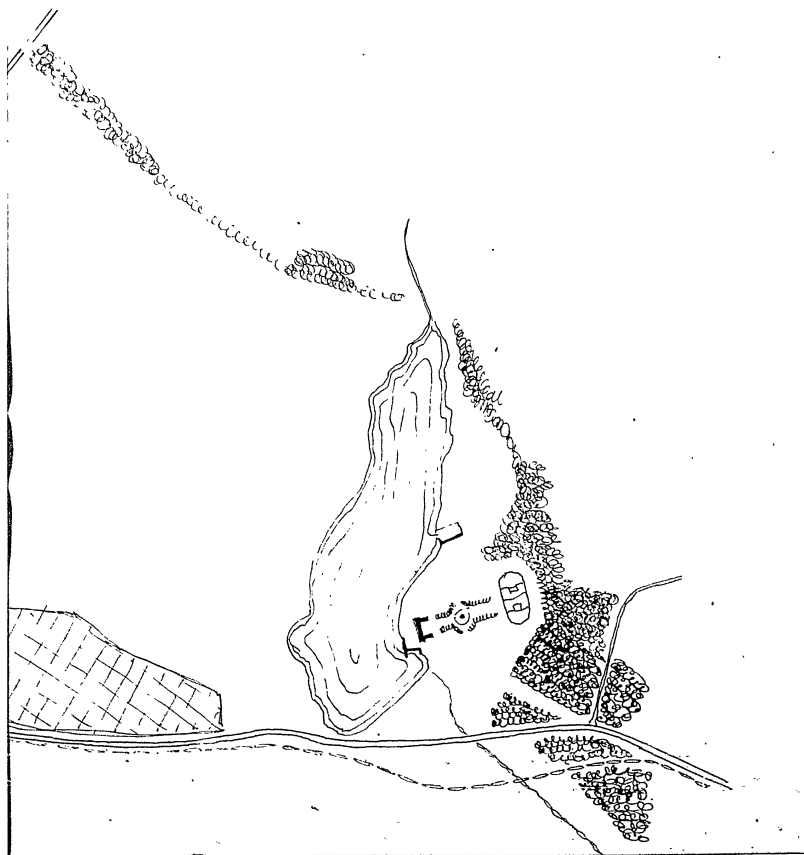

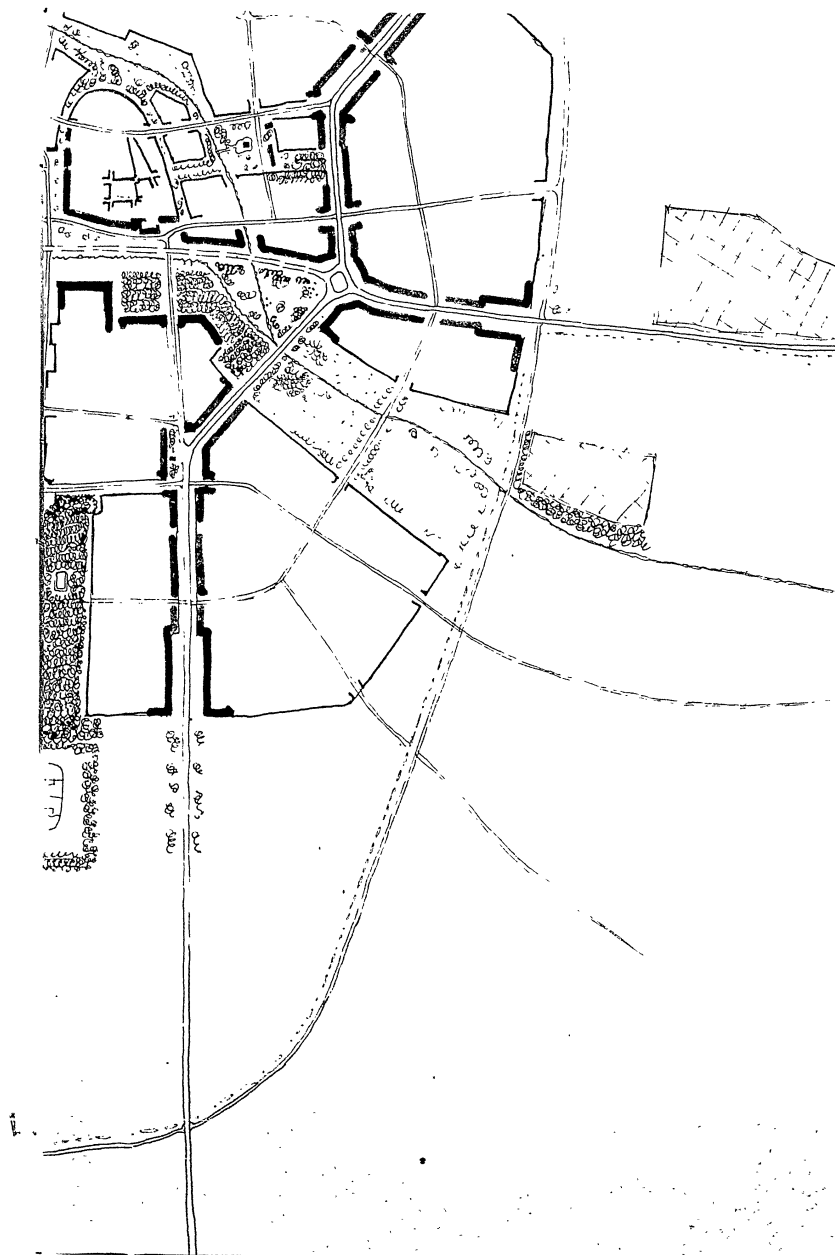

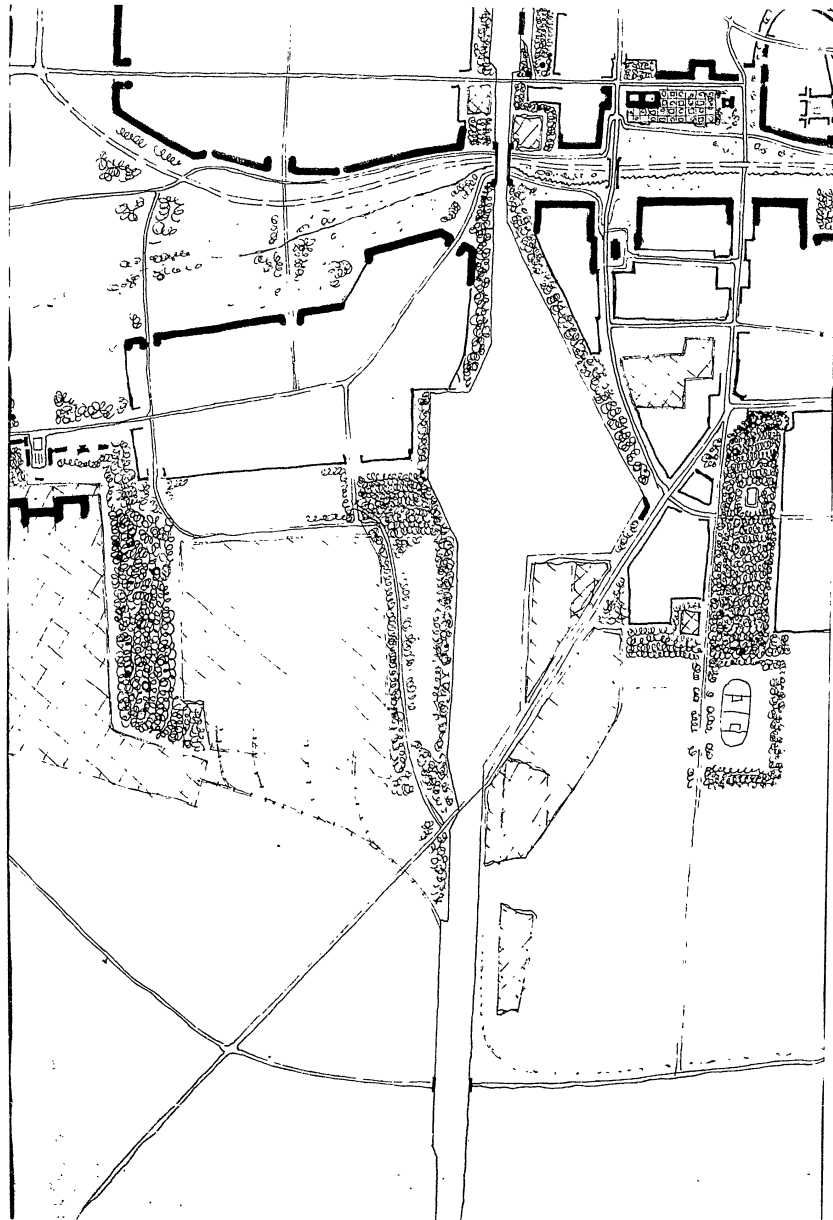

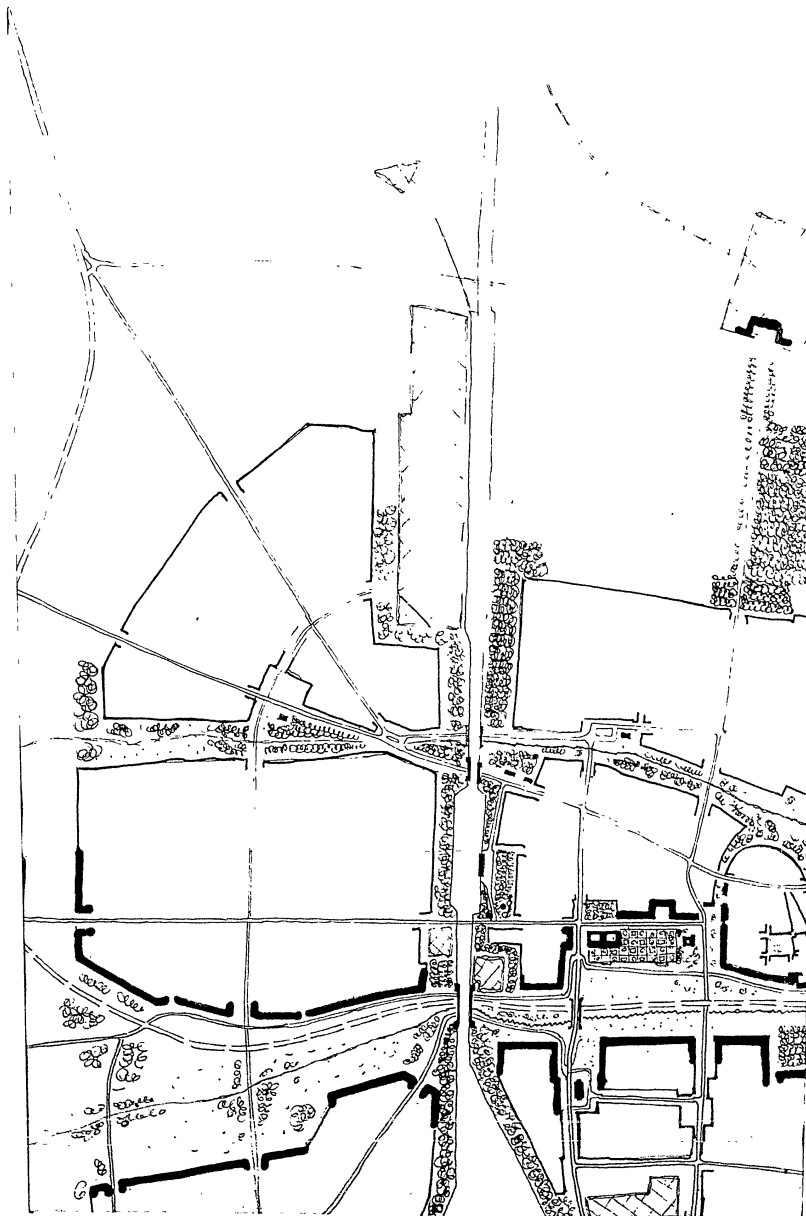

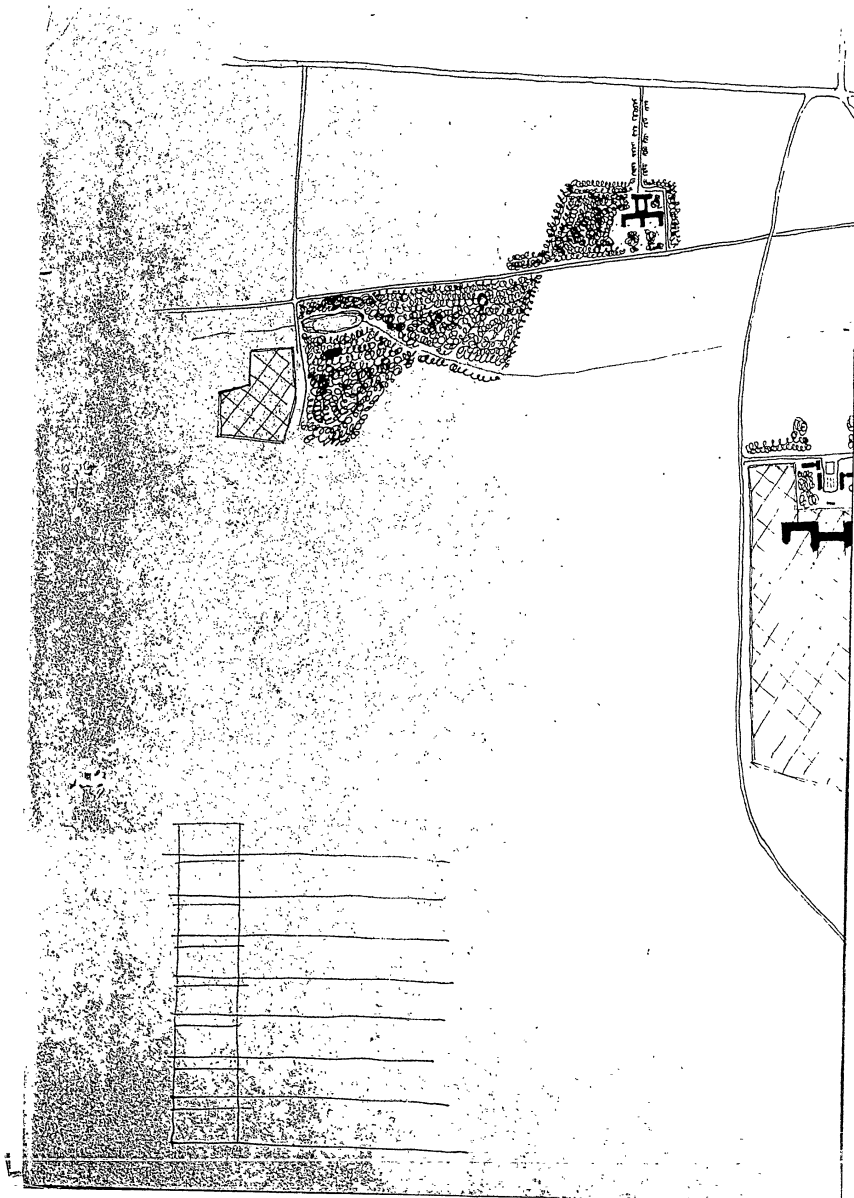

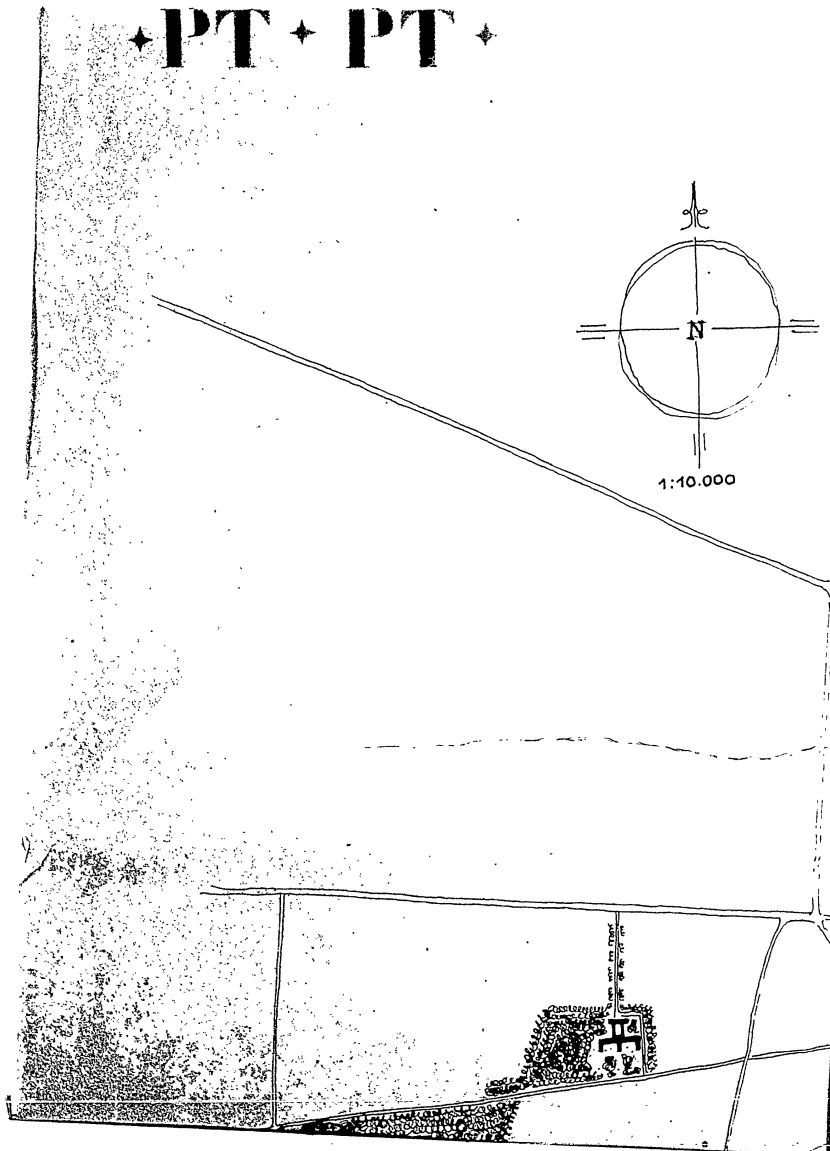

Ilość budynków mieszkalnych i zamieszkałych w Piotrkowie Tryb. stan na 1950 rok

Rodzaj w własności	Materiał ścian w budynkach mieszkalnych i zamieszkałych									
	Net. ogniotr. Do 5 izb włącznie	nieogniotr. Do 5 izb włącznie	ogniotr. Powyżej 5 do 8 izb włącznie	nieogniotr. Powyżej 5 do 8 izb włącznie	ogniotr. Powyżej 8 do 20 izb włącznie	nieogniotr. Powyżej 8 do 20 izb włącznie	ogniotr. Powyżej 20 izb	nieogniotr. Powyżej 20 izb	Razem	
PRZYW.	50	25	20	12	72	12	77	4	219	53
Prywatni	246	729	117	66	149	57	134	24	1.346	876
Inni			1							
Ogółem	296	754	138	78	221	69	219	28	1.574	929

Ilość izb mieszkalnych w budynkach z przeznaczeniem mieszkalnym i zamieszkałych i ich powierzchnie

j.w.	Budynki mieszk. do 5 izb		Budynki mieszk. do 8 izb włącznie		Budynki mieszk. do 20 izb włącznie		Budynki mieszk. p.20		Razem	
	ilość izb	pow m2	ilość izb	pow m2	ilość izb	pow m2	ilość izb	pow m2	ilość izb	pow m2
PRZYW.	222	3451	185	5725	1104	17674	46248	56268	4590	81096
Prywatni	2382	48736	1410	3676	4125	7614	5493	84428	13910	14350
Inni			8	144			319	5937	327	6021
Razem	2604	52217	1603	6545	5229	25288	8831	146633	18827	236627

Ilość izb mieszkalnych/uczelnianych/ w budynkach z przeznaczeniem mieszkalnym i zamieszkałych i ich pow.

PRZYW.	15	372	4	51	59	1281	538	8435	416	10679
Prywatni	25	650	32	914	91	2349	532	9580	680	13293
Inni										
Razem	40	1322	36	1305	150	3856	878	16155	1115	24338

~~Miasto~~ Miasto Piotrków Tryb.
 Osiedle
 Powiat

Wzór III

Urządzenia użyteczności publicznej w budynkach z przeznaczenia mieszkalnych i zarobkowych.

Budynki w ilości izb	Budynki podłączone do miejskiej sieci z urządzeń użyteczności publicznej				posiadające inne urządzenia	
	woda	kanalizacja	elektryczność	gaz	centralne ogrzewanie	radiofonis przewodowa
do 5-ciu izb włącznie.	45	40	1.642	7		31
powyżej 5-ciu do 8 izb	63	48	277	15		14
powyżej 8-ciu do 20 izb włącznie	179	162	331	39	1	73
powyżej 20 izb	256	239	277	70	3	212
R a z e m	543	489	2.577	131	4	330

Wzrost zestawienia zbiorczego zarówno powiatowego jak i wojewódzkiego pozostaje bez zmian jedyną różnicą to zamiast "miasto" "osiedle" gmina" należy wpisać powiat lub województwo z wyjątkiem zestawienia zbiorczego.

Wyraźny podpis sporządzającego zestawienie:

P i o t r k o w T r y b u n a l s k i
Stan mieszkalnictwa na początek 1953 roku.

- I. Budynków mieszkalnych do 5 izb--1758; ponad 5 izb--907; razem--2665 mieszkań w budynkach nie mieszkalnych zamieszkałych 12 domów
- II. Lokali w budenkach mieszkalnych--4925; niemieszkalnych 1042z tego zamieszkałych 321.
- III. Izb w budynkach-mieszkalnych --20773; w tym na cele niemieszkalne 396.
- IV. Izb niemieszkalnych 1294; nie używanych do odbudowy--2
- V. Izb zamieszkałych w budynkach nie mieszkalnych 42
- VI. Powierzchnia użytkowa w budynkach mieszkalnych --330777 m2; w tym na cele niemieszkalne --62891m2; powierzchnia mieszkalna:--267886m2
- VII. Lokale nie mieszkalne w budynkach mieszkalnych--27921m2g w tym użytkowane jako mieszkalne --24300m2

Dane powyższe uzyskano od Wydz. Hosp. Kom. PERN

- 25 -

tanicznego wzrostu ilości dzieci, które w tej chwili stania odsetki dużo niższe od przeciętnych. Piotrków nazwany miastem emerytów posiada dużo wyższy procent roczników starszych, które drogą naturalnych ubytków w okresie perspektywnym poważnie zmaleje. Na tych przesłankach postuluje się strukturę wieku następująco :

Pewnej korekturze ulegnie również stosunek kobiet i mężczyzn który obecnie wynosi 55 : 44 na korzyść mężczyzn, których napływu wobec charakteru przemysłu należy się spodziewać. W okresie persp. przyjmujemy 53 i 47.

0 - 2	8%
3 - 6	8%
7 - 13	13%
14 - 17	7%
18 - 59	56%
60 - powyżej	8%

100%

Z powyższej struktury wynikną inne liczby zawodowo czynnych

$$x - (56 \times 48) - (56 \times 5) + (56 \times 55) \times 75 / + \\ // (56 \times 7 \times 50) \times 45 / \times 50 // + // (7 \times 50) \times 55 / \times \\ \times 50 // \times 75 - 24,08 + 23,1 + 0,79 + 0,72$$

Procent zawodowo czynnych wynosi 48,69% - 34083 osób
 w tym grupa miastotwórczych - 23688 "
 ludności uzupełniającej - 10395 "

Różnica ilości zatrudnionych wynosi 707 osób.

W dalszych obliczeniach należy przyjąć drugą liczbę zawodowo czynnych jako prawdopodobniejszą.

Niniejsze założenia opracowane za zgodą Władz jako założenia uproszczone, do zatwierdzenia mają bud. przedłożone równoległe z I fazą projektu planu zagospodarowania.

- 24 -

8.4. Centralne ogrzewanie zdalaczynne.

Obecnie brak.

Zwrotna adaptacja elektrowni położonej w śródmieściu i budowa ciepłowni lokalnych.

8.5. Energetyka.

Sieć wysokiego napięcia.

Obecny układ przestarzały w budowie, stacja transformatorowa rozdzielcza na północnym północy miasta.

Podwiązanie przesyłu z główną stacją transformatorową siecią napowietrzną poza terenami osiedleńczymi. Zastosowanie kablowego podejścia do przesyłu i składowizny na południu miasta.

Struktura wieku w chwili obecnej

0 - 3	2991	- 7%	
4 - 6	2582	- 6%	
7 - 14	4836	- 11%	
15 - 18	2502	- 6%	
18 ^{RR} - 60 pow.	29349	- 69,4	60 rozbito na podst. prawdopod
		100,0	9,4

Procent zawodowo czynnych wynosi 49,7% - 34790 osób

$$x = (60 \times 48) - (60 \times 5) + ((60 \times 55) \times 70) / 4 + \\ + (((16 \times 50) \times 45) / 50) + ((6 \times 50) \times 55) / x \\ \times 50 / x 75$$

$$28,8 \quad - \quad 3,0 \quad + \quad 23,1 \quad + \quad 0,675 \quad + \quad 0,618$$

$$25,3 \quad + \quad 23,1 \quad + \quad 1,3$$

$$49,7$$

grupa ludności miastotwórczej 24,189 osób 35/17

" " uzupełniającej 10.601 osób

W zestawieniu struktury grup wieku oparto się na strukturze obecnej, w drugim wariantcie podano strukturę wieku skorygowaną wobec gwałtownego napływu ludności należy spodziewać się poważnego wzrostu w pierwszym okresie grupy wieku produkcyjnego, roczników młodszych, w następnych latach również spon-

- 23 -

8.1. Kanalizacja.

w okresie dwudziestolecia Piotrków uzyskał kanalizację (pożycza ulianowska) która niemal w całości objęła dzisiejsze tereny osiedleńskie, bez terenów zabudowy podmiejskiej periferijnej.

Ponieważ zabudowane tereny intensywnego użytkowania pokrywają się zasadniczo z zasięgiem obecnej sieci należy się liczyć jedynie ze zwiększeniem przekroju kanałów w części zachodniej miasta, oraz przepompowni dla części południowej (ulica Koszarvelta).

Istniejąca stacja ścieków posiada wielkości i pojemność 6000 m³ na dobę wystarczającą i warunki na ewentualną jej rozbudowę.

Ścieki po oczyszczeniu przejmują rzeka Strawa.

8.2. Wodociągi.

Istniejąca sieć wodociągowa o podobnym zasięgu jak sieć kanalizacyjna, pokrywa zasadniczo tereny mieszkaniowe intensywnego użytkowania o ogólnej długości 37 km.

Ujęcie wody w części południowej miasta w rejonie parku, posiada o studzien o głębokości 20 - 55 m. umożliwia zaopatrzenie miasta w obecnej wielkości, przy mniejszym zużyciu wody na i mieszkaniach.

Wydajność ujęcia na dobę wynosi 4000 m³.

Dla miasta przewidziano planem ~~zawieszony~~ przy założeniu 120 ltr. na mieszkańca. Ponadto jest doustkowe ujęcie wody w części północnej o podobnej wydajności.

Analiza chemiczna wg. załącznika.

8.3. Gaz.

Piotrków posiada gazownie niefortunnie zlokalizowaną i rozbudowę odstępną, wytwarzającą gaz mieszany, węgiel - wodny, o wydajności 3800 - 4200 kal.

Wydajność obecna 4400 m³ na dobę zaspokaja 25% konsumentów przy pracy na szczytach.

Sieć podobnie jak wod.- kan. pokrywa prawie całość miasta, wymaga częściowej wymiany rur oraz korektury przebiegu tras.

Pod budowę nowej należy przewidzieć teren poza terenami osiedleńskimi.

- 22 -

Strawy w kierunku ulicy Wolborskiej.
Ulicę Narutowicza przy wykorzystaniu istniejącego
wiaduktu ulicą Redrowy, Jencarską, Rymarską z
wyjściem w kierunku Parku Kultury na tyłach Hsweżny,
z ulicy Nowej Górnej pod nowym wiaduktem do PDT.
Dla kierunku północ-południe należy przewidzieć powią-
zanie dla zespołów zachodnich od ulicy Hortensja do
ulicy Dolnej, Nowej aż do ul. Sująnowskiej. Od zespołu
północnego przez ul. Siemkiewicza do ulicy Roosevelta.
Przedłużenie ul. Chałubińskiej w terenach przemysłowych
na północy miasta, takie same przedłużenie przewidzieć
dla ulicy Jerolimskiej.
Należy przewidzieć połączenie Nowego Świata w kier.
południowym z ulicami Żalbsicką, Milejowską, Krakowską
i Roosevelta.
Dla ulicy Słowackiego przewidzieć *skrzyżowanie*
skrzyżowanie z ruchem tranzytowym.

7.2. Plac.

Piotrków posiada o znaczeniu miejskim jedynie Stary
rynek, poza tym wybetonowany plac przy PDT, oraz przy
Rzeźni wybrukowany, o o znaczeniu gospodarczym.
Należy do plac Litewski o znaczeniu komunikacyjnym o bez-
wartościowej zabudowie XIX wiekowej.

7.3. Przewidzieć w projekcie główny plac reprezentacyjny
miejski oraz place organizujące poszczególne zespoły
mieszkalne.

Zlikwidować plac przy PDT, przy zachowaniu *placu* przy Rzeźni.

7.4. Komunikacja wewnętrzna zbiorowa.

Przewidzieć komunikację autobusową, której wielkość i
kierunki będą w okresie przejściowym ulegać wahaniom
w zależności od potrzeb i etapów rozwoju miasta.

8.0. Ogólne zasady techniczne przystosowania i wyposażenia
terenu.

Tereny najniższej położone w dolinie Strawy i Strawki są
podległy już melioracji i na potrzeby budownictwa miesz-
kaniowego dalszej melioracji się nie przewiduje.

- 21 -

Ul. Stalina w tej części ujęta całością na zachód ciągnącą się zabudową podmiejską. Kierunki lokalne z Bujen przechodzi ul. Bujałowska i Roosevelta i III Bujna do centrum miasta, zaś ulicą Żeromskiego łączy się z kier. Częstochowskim. Obsługę posiada podmiejską w kierunku Bujen ze skośnym sytuowaniem budynków (podział własności) i jednopoziomowe skrzyżowanie z PRP poprzez kilkanaście torów, natomiast ul. Roosevelta obudowana jest przemysłem, składowniczym i małowartościową zabudową mieszkalną. Pozostałe kierunki lokalne nieniosą specjalnych uwag. Ruch ściśle wewnętrzny odbywa się przede wszystkim wymiarami głównymi kierunkami, poza tym ważniejszą rolę odgrywają ulice: 3-maja, Śienkiewicza, Polna, Cementarna, Garncerska, Jerozolimka i Toruńska.

- 7.1. Środkowym kierunkiem mającym na celu usprawnienie komunikacji wewnętrznej będzie wydzielenie ruchu tranzytowego, zorganizowanie właściwych połączeń z tym ruchem. Połączenie z ulicą Linnowskiego poprzez pas wzdłuż doliny rzeki Strawki, przejście przez wiadukt i wyprostowanie arterii w kierunku na zachód z wyjściem na ulicę Słowackiego poza terenami osiedleńczymi z powiązaniem kierunku Łódźkiego i Łódzkiego na wysokości Pawłowska. Przesięg kierunku Żeromska - Częstochowa utrzymać na obecnej trasie przy wybudowaniu skrzyżowania bezkolizyjnego z kierunkiem Łódź - Kielce, przy cofnięciu zabudowy i późniejszej likwidacji osłony wyłotów omówionych tras o znaczeniu krajowym.

Realizacja takiego zamierzenia wyeliminuje ruch tranzytowy z ulic miejskich nie posiadających odpowiednich do tego warunków i pozwoli na użytkowanie ich na komunikację wewnętrzną.

W związku z zadanym sposobem zagospodarowania terenów osiedleńczych i stanem istniejącym przewidzieć nowe powiązania wewnętrzne między głównymi ośrodkami mieszkaniowymi w śródmieściu i przedmieściu.

Dla silniejszego związania zespołów zachodnich z miastem oddzielonych linią kolejową, należy przewidzieć powiązanie ul. Łódzkiej dwupoziomowym skrzyżowaniem z PRP wzdłuż

- 20 -

Piotrów - Łódź
" " przez Bełchatów
Łódź - Piotrków - Sulejów

- 6.2.1. Należy przewidzieć w związku z nową linią kolejową likwidację kierunku Łódź - Piotrków i Łódź Bełchatów - Piotrków. Natomiast wprowadzić obsługę kierunków lokalnych Piotrków - Pątniewice.

Piotrków - Lubień - ręczno
" Sulejów utrzymać w dotychczasowym ciągu

budowę stacji obsługi i wjeżdżni PFS przewidzieć na północ od miasta w powiązaniu z trasami tranzytowymi.

- 6.3. lotniska - szybowiska.
Istniejące lotnisko typu lekkiego na dawnym polu wyścigowym, przeznaczenie należy utrzymać z ewentualnym przewidzeniem powiązania Piotrkowa kilkumiejscowymi samolotami z głównym szlakiem powiatowym.

- 7.0. komunikacja wewnętrzna.
Przez tereny osiedleńcze przechodzi komunikacja zewnętrzna następującymi ulicami.
I krajowa z Warszawy na Częstochowę przez Wolborską - Plac Litewski - Curie - Skłodowskiej - Śląską i Krakowską, na tym odcinku zachowuje nawierzchnię gładką typu ciężkiego, obudowana wzdłuż Wolborskiej domkami małowartościowymi przy Curie Skłodowskiej zabudowa wymiarszczona, Śląska w głównej części przebiega przez ziemię, przez ul. Krakowska obudowana podobnie jak Wolborska.
II krajowa z Łodzi na Kielce zasadniczo przebiega ulicami Łódzka - Stalina, Curie Skłodowskiej i Limanowskiego. Ulice Łódzka i Limanowskiego obudowane typu podmiejskiego, natomiast Stalina jest ulicą śródmiejską o rozstawie III kondygnacyjnej zabudowy ok. 13 m. z ciasnym wiaduktem kolejowym ok. 9 m. szerokości.
III krajowa w kierunku na Bełchatów wychodzi ulicą Słowackiego i krzyżuje się jednopoziomowo z torami kolejowymi. Ul. Słowackiego zabudowana podmiejsko. Kierunek ten nie posiada czystego powiązania z kierunkami o znaczeniu I krajowym. Kierunek regionalny z Bełchatowa wchodzi do miasta ul. Stalina, łączy się będzie z kierunkiem.

- 19 -

torów poza terenami osiedleńczymi miasta.
W związku z założonym dużym natężeniem ruchu na odcinku
Moszczenice - Kozprza - należy przewidzieć możliwość
przeprrowadzenia w tym pasie co 4 torów.
Przewidzieć rezerwę torów pod stacją rozrządową na po-
łudniu miasta, jak i pomocniczą stacją rozrządową w
rejonie Karkowa.
Dworzec i perony winny ulec przetworzeniu. Wyskotośćą
do Sulejowa utrzymać ze zmianą trakcji i przebiegu na
terenach miejskich.
Dworzec towarowy utrzymać w obecnym miejscu.

6.1.0. Drogi kołowe.

Piotrków posiada następujące drogi o znaczeniu I krajo-
wej

Piotrków - Warszawa
" - Sulejów
" - Częstochowa
" - Łódź

II krajowej

Piotrków - Bełchatów

o znaczeniu regionalnym

Piotrków - Łęka

I o znaczeniu lokalnym

Piotrków - Sujki

oraz podrzędne powiązania z Moszczenicą, Skołem, Lubie-
niem.

Działające rozłączanie węzłów jeonopoziołkowe,

6.1.1. Rozbudowę dróg kołowych winna polegać na usprawnieniu
jej przebiegu przez miasto, wykorzystaniu ścieżek wod-
nych i możliwości jakie stąd wynikają przy przekroczeniu
kolacji, a dalej na zapewnieniu dodatkowych połączeń zabez-
pieczających, ulepszenia nawierzchni i przewidzeniu od-
powiednich profili poprzecznych, izolacji od ruchu lo-
kalnego, oraz wprowadzenie odpowiednich bezkolizyjnych
węzłów komunikacyjnych.

6.2.0. Komunikacja samochodowa - obsługiwana przez PKS na
następujących liniach :

- 18 -

1	2	3	4	5	6	7	8	9
29.	Dworzec Towarowy	1	-	-		1	-	-
30.	Wjazdnie	-	-	-		1	2,8	38,000
31.	Z.O.V.	-	-	-		1	2,8	-
32.	Obiekty sakralne	8	-	-		8	-	-
33.	Boisko sportowe	2	8,20	-		4	20,0	3,000
34.	Muzeum (zamek Kr.)	1	0,13	5.604		1	0,13	3.340
35.	Furze dla dorosłych	2	-	-		2	-	-
36.	Furze dla dzieci	2	-	-		4	-	-
37.	Poradnia dla matki i dziecka	-	-	-		4	0,8	8,000
38.	Ambulatoria	-	-	-		6	1,0	15,000
39.	Dom turystyczny	-	-	-		1	-	-
40.	Żywność zbiorowa	-	-	-			3600,2	
41.	Targowiska Hala	-	-	-			7,2	7,000
42.	Agencje pocztowe	-	-	-		4	0,8	
43.	Pralnie	-	-	-		1	2,0	16,000
44.	C.P.K.	-	-	-				
45.	Garaże sam.osob.	-	-	-		7	9,4	
46.	Kąpieliska	1						
47.	Stacja ścieków	1				1		
48.	Stacja filtrów	1				1	301	

6. Komunikacja zewnątrz.

6.0.0. Kolej normalnotorowa obecnie przelotowa Warszawa - Piotrków - Katowice o znaczeniu krajowym (trakcji parowej, przewidziana jest do przebudowy na trakcję elektryczną ruchu towarowego i osobowego.

Localny kierunek Piotrków - Sulejów obsługuje wąskotorówka o trakcji parowej, o ruchu osobowo - towarowym (sepienniki w Sulejowie). wąskotorówka ma powiązanie z linią normalnotorową.

6.0.1. Przewiduje się przeprowadzenie w związku z projektowanym połączeniem Tomaszowa przez Wolbórz, Raków, Piotrków z Bełchatowem, oraz połączenie Łódź, Rzgów, Tuszyn - Sroek - Piotrków - Rozprza z Włoszczową ~~dwie~~ nowych linii kolejowych. Stacja Piotrków stanie się węzłem kolejowym o rozplocie

- 17 -

Tabela Nr. 12

Lp	Rodzaj obiektu lub urządzenia	Stan istniejący			Wagi do- i lokaliza- cji	Plan perspektywicz.		
		ilość obiektów szt.	pow. dział ki ha	kubatura brutto m ³		ilość obiektów szt.	pow. dział ki ha	kuba- tura brutto m ³
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. ✓	Miejska Rada Narod.	1	0,23	8.410	}	1	0,5	25.000
2.	Powiatowa Rada Nar.	1	0,96	82.500		1	0,96	82.500
3. ✓	Dom Partii	1	-	-		1	0,4	6.000
4.	Dom Centr. Rad. Zw. Zaw.	1	-	-		1	0,4	9.000
5.	Bank Narodowy	1	0,25	6.084		1	0,25	6.084
6.	Sąd i Prokuratura	1	zaw. poz. 2			zawiera się w p. 2		
7.	Centr. Zarząd Poczt.	1	0,71	6.000		1	0,5	10.000
8.	Centrala Telefoniczna	1	zawier. w poz. 7			1	-	2.500
9. ✓	Teatr	1	0,25	6.300		-1	0,63	29.120
10. ✓	Kino	2	0,32	10.000		3	0,4	17.920
11. ✓	Dom Kultury	-	-	-		2	0,28	33.600
12.	Szkoła Wyższa	-	-	-		-	-	-
13.	Szkoła Zawodowa	3	1,6	25.000		10	12,0	226.800
14.	Szkoła Podstawowa	9	2,5	55.900		17	21,0	166.000
15.	Licea	2	0,6	9.000		2	2,0	11.200
16.	Przedszkola	9	0,5	6.300		28	11,2	67.200
17.	Zakład specjalny	-	-	-		-	-	-
18.	Złobki	1	0,3	2.500		23	5,5	77.000
19. ✓	Szpital	2	0,83	11.200		3	9,0	94.080
			0,48	10.100				
20.	Pogotowie rat.	1	0,2	1.800		1	0,3	2.800
21.	Państwowy Dom Towar.	1	0,5	16.500		1	0,5	16.150
22.	Hotel	2	0,3	1.000		2	0,3	22.680
23.	Dom Dąbecka	-	-	-		3	3,0	50.400
24.	Dom opieki dla dorosł.	1	0,4	3.040		1	0,4	3.040
25.	Biblioteka	1	0,04	2.630		1	0,1	7.000
							0,1	7.000
26.	Łaźnia	1	0,09	2.900		2	0,42	3.800
27.	Straż pożarna	2	0,15	1.300	1	0,53	7.000	
28.	Dworzec osobowy	1	-	7.400	1	0,50	10.000	

- 16 -

lokalizacją jak i stan techniczny.
W budownictwie szkolnym utrzymać szkoły mieszczące się w budynkach budowanych na ten cel - inne winny uzyskać nowe kubatury.
Przedszkola obecne mieszczą się w obiektach nieprzystnych - wymagają nowego budownictwa, to samo dotyczy żłobków z wyjątkiem 1-nowowbudów.
P.D.T. - mieszczący się w dawnej Hali Towarowej należy utrzymać, jeśli dobrze położony w stosunku do miasta.
Szpitale istniejące zmodernizować i pozostawić w użytkowaniu służby zdrowia, brakujące łóżka uzupełnić nowym budownictwem.
Hotele mieszczą się w bud. mieszkalnych i wymagają nowej lokalizacji.
Pom opieki dla dorosłych po rozbudowie może być nadal użytkowany.
Biblioteka miejska na Starym Mieście winna być utrzymana, ze względu na małą kubaturę winna być rozbudowana.
Zaśniewa winna być zmodernizowana oraz druga nowowbudowana.
Wobec osobowy wobec nowych zadań, winien podlegać gruntownej przebudowie lub nawet wobec wprowadzenia nowych funkcji stacji węzłowej co byłoby właściwsze, powinien być nowo budowany.
Muzeum winno być nadbudowane i przyłączone do dawnej formy historycznej.
Poza tym występują obiekty przewidziane programem PZU wyszczególnione w tabeli, niewidoczne przewidzieć zgodnie z normami.

- 15 -

4.2. Zestawienie zbiorcze kubatury.

Tabela Nr. 11

Kubatura brutto			Plan perspektywiczny	Do zainwestowania
1	2		3	4
1.	mieszkalna wg. tab. Nr. 9		5.145,000 m ³	4.545,000 m ³
2.	budown. publ. i społ. tab. Nr. 10		1.435,000 m ³	1.225,000 m ³
Razem			6.580,000 m ³	5.770,000 m ³

5. Wśród ważniejszych obiektów i urządzeń usługowych o znaczeniu ogólnomiejskim. P.M.R.N. nie posiada właściwej siedziby, agendy rozrzucone po całym mieście w zabud. mieszkalnej, niewątpliwie wymaga nowego gmachu na swe potrzeby. Należałoby przewidzieć wspólny gmach z prez. P.M.R.N. dla uzyskania odpowiedniej kubatury pozwalającej wytworzyć architekturę skórnego budynku miasta. P.M.R.N. posiada wprowadzić budynek o dużej kubaturze, ale niewłaściwie wykorzystany, a będący się na zgrupowanie szkół, których w śródmieściu brak. Kom. Partii, PRZZ, Sądowictwo, część szkolnictwa, mieszczą się obecnie w budynkach w przeznaczania mieszkalnych i dla nich należy przewidzieć nowe lokalizacje i nowe kubatury. Dla Partii należy przewidzieć albo pomieszczenie jej w rezerwie P.M.R.N. i P.M.R.N. lub też przewidzieć całkowitą adaptację obecnej siedziby dla powiatu i dla miasta. Siedzibę teatru dawny Dom Rzemieślniczy utrzymać jako dzielnicowy dom kultury po odpow. rozbudowie. Dla teatru przewidzieć właściwą lokalizację i kubaturę. Z dwóch budynków użytkowanych kinowych i jednego użytkowanego jako magazyn - utrzymać jeden przy ul. Bankowej - pozostałe winny ulec likwidacji zarówno ze względu na

- 14 -

Tabela Nr. 9

Stan istniejący				Plan perspektywiczny			
liczba mieszk. miast. osób	łączna kubet. istniejąca m ³	łączna kubatura adaptowana m ³	kub. mieszkalna na 1 mk m ³ /os	liczba mieszk. miast. osób	normatyw m ³ /os	łączna kubatura mieszkal. m ³	kubatura mieszkal. rub. 7 minus rubr. 3 m ³
1	2	3	4	5	6	7	8
42.100	1.392.000	600.000	39.1	70.000	73.5	5.145.000	4545.000

4.1. Bilans kubatury użyteczności publicznej.

Na kubaturę użyteczności publicznej składają się budynki budowane jako użyt. publ. oraz kubatura mieszkaniowa przeznaczona na urzędy, instytucje i szkoły.

Ogółem kubatura użyteczności publ. wynosi 312 tys. m³ z tego do adaptowania przyjęto 210 tys. m³. do zainwestowania pozostaje 1225 tys. m³. Zrozumiałe, że wg. projektu planu zagospod. - kubatury do zaadaptowania mogą się zmniejszyć w skutek nieprzydatności poszczególnych budynków.

Tabela Nr. 10

Stan istniejący				Plan perspektywiczny			do zainwest.
liczba mieszk. miast. osób	łączna kubatura istniejąca m ³	łączna kubatura zaadaptowana m ³	kubatura brutto na 1 mk m ³ /os	liczba mieszk. miast. osób	normatyw m ³ /os	łączna kubatura m ³	kubatura mieszkal. r. 7 minus r. 3 m ³
1	2	3	4	5	6	7	8
42.100	312.121	210.000	7,4	70.000	20.05	1435.000	1225.000

- 13 -

być poważnie doinwestowane dla osiągnięcia gęstości przewidzianych normatywami

w nowej zabudowie należy całe śródmieście traktować jako strefę IV, gdyż XIX-wieczna zabudowa o wysokich III kondygnacjach z łatwością daje się włączyć w nowy gabaryt. Zabudowa na wschód od Starego Miasta po usunięciu obiektów zsmortyzowanych, może być włączona do nowej zabudowy w strefie III-ciej. Sudycki XIX-wieczne przeważnie II i III kondygnacyjne o mniejszej wartości niż w części na zachód od Starego Miasta.

Poza wymienionymi na kubaturę mieszkaniową skłania się zabudowa nowsza na południu od śródmieścia, która mimo niejednorodnego charakteru, wobec dobrego stanu technicznego winna być w jaknajwiększym stopniu wykorzystana. Na północ od śródmieścia jednolity charakter wykazuje zespół budownictwa indywidualnego, II kond., który w tym stoniu winien być utrzymany z możliwym doinwestowaniem i uzupełnieniem użytecznością publiczną.

Kubatura na zachód od torów składająca się z niski kondygnacyjnej zabudowy indywidualnej i czynszowej rozrzuconej w obszernych ogrodach i sadsach pozwoli na łatwe wprowadzenie strefy III i IV-tej przy wyeliminowaniu obecnej zabudowy, co jednak w stosunku do nowopowstałej nie będzie stanowiło zbyt wielkiego XX wyburzeń.

Pozostała kubatura mieszkaniowa to budownictwo podmiejskie i wiejskie rozprzeczony po całym terenie w granicach administr. miasta.

Przy wytwarzaniu ośrodków produkcyjnych i ta zabudowa będzie musiała podlegać gruntownej renowacji.

w obecnym stanie kubatura mieszkaniowa wg danych uzyskanych z Wydz. Gospodarki Komunalnej wynosi szacunkowo 1592000 m³.

Z tego do zaadaptowania należy przewidzieć 600000 m³.

Kubatura podmiejska która nie zostanie objęta projektowanymi terenami intensywnego użytkowania, winna podlegać likwidacji po okresie parapek tywicznym w wyniku zakazu budowy na tych terenach. Kubatura tej zabudowy wyniesie około 600000 m³.

Wobec powyższego do zainwestowania pozostanie 4485000 m³ kubatury wg strefowania wynikającego z projektu. (Zař.1,2 3.

- 12 -

w części północno wschodniej, oraz południowo - zachodniej w stanie szczytkowym. Tereny sadownicze rozrzucone na obszarze całego miasta, skupiają się wyraźnie na zachodzie obok maj. Bełkatka, oraz południowej części w kierunku pola wyciągowego. Pozostałe tereny poza osiedlenie są w uprawie rolniczej.

384. W projekcie należy przewidzieć rozbudowę i uporządkowanie sadownictwa w części zachodniej w nawiązaniu do terenów osiedleńczych, oraz terenów południowych i południowo - wschodnich.

Dolesienia winny nastąpić nad jeziorem Bugaj w ramach budowy parku Kultury, oraz powiększenie terenu leśnego w południowo zachodniej części miasta.

Tabela Nr. 8

Sposób użytkowania terenu	Stan istniej.	Pl. perspek.
	Powierzchnia terenu h	Powierzchnia terenu h
1	2	3
a) Przemysłowo-górnicy (łącz.)	44,50	136,00
b) Rolniczo leśno sadowy (j.w.)	3495,74	3.282,20
c) Osiedleńczy intens. użyt. Tab. Nr. 7	328,76	489,80
Razem	3869,00	3.909,00

4.0. Bilans kubatury mieszkaniowej brutto.

Zespół staremijski w tej chwili zagęszczony ponad miarę, będzie musiał podlegać denwacji, przy drobnych uzupełnieniach zasadniczo nie będzie terenem nowych inwestycji.

Błoki składające się na śródmieście w zasadzie w zabudowie zwartej, o przeważającej strefie III-ciej, należy traktować jako grupę C, gdzie wnętrza bloków jak również przy wykuszeniu zabudowy obumierającej obrzeża mogą

- 11 -

Huta "Feniks" na południu winna być utrzymana bez prawa rozbudowy, ze względu na zadymienie południowej części miasta.

Kombinat bawełniany utrzymać w stanie istniejącym z ograniczeniem rozbudowy w kierunku północnym dla utrzymania zielonego powiązania terenów osiedleńczych z parkiem, podobnym ~~opracowaniem~~ winien podlegać przemysł drzewny nad Bugajem, z tych samych względów.

P. K. S. należy utrzymać zgodnie z planem zagospodarowania hamując jego rozwój od strony zachodniej. Należałoby przewidzieć likwidację fabryki beczek w sąsiedztwie Starogo Miasta, likwidacji powinna podlegać również zabudowa dawnej rektyfikacji piotrkowskiej.

Podobnie należy likwidować przy ulicy Jagiellońskiej - Zakład przemysłowy dawniej "Faustyn".

Fabryka okuć budowlanych podobnie jak gazownia mogą być utrzymane. Nowe tereny jako rezerwowe pod rozbudowę gazowni po planie perspektywnym przewidzieć.

Octosnięć po zmianie profilu produkcji można utrzymać.

Browar dawniej Braulińskiego utrzymać.

Młyn przy ul. Skowackiego, podobnie jak i elektrownię utrzymać, o ile nie będzie kolidować z zamierzeniami komunikacyjnymi.

Fabryka sklejek przy ul. Roosevelta do utrzymania z uwzględnieniem możliwości rozbudowy.

Pozostałe drobne zakłady przemysłowe o ile nie będą kolidowały z projektem planu można utrzymać.

3.81. Nowe tereny przemysłowe należy lokalizować na północy miasta za dawnym cmentarzem żydowskim, zaopatrując je w bocznicę kolejową, oraz powiązać bezpośrednio ze średnicą-ciem.

3.82. Istniejące tereny składowe uplasowały się na południe, wzdłuż torów kolejowych, na północ i południe od ul. Roosevelta. W dzisiejszym stanie rzeczy tereny te już są wystarczające i należy uzupełnić je terenami nawiązującymi do bocznic między torami a P.W.K.S.-em na północ od ul. Bujnowskiej i południe ul. Nowej. Dla składownictwa specjalnego zarozwować tereny na północ od huty "Kara".

3.83. Tereny rolnicze - lasne - sadowe:

W obszarze administracyjnym miasta zespoły ~~leśne~~ mamy w

- 10 -

Zgodnie z T.N.U. należy dążyć do zmniejszenia powierzchni placów i ulic z obecnych 113,6 na 79,8 pozostawiając niektóre ulice jako ciągi piesze.

Tabela Nr. 6

Tereny osiedleńcze intensywnego użytkowania	Stan istniejący			Plan perspektywiczny		
	Liczba mieszk. miasta osób	Pow.terenu w ha	Pow.terenu na 1 mk m ² /os	Liczba mieszk. na 1 mk osób	Pow.ter. na 1 mk m ² /os	Łączna powierzchnia terenu ha
Ulice i place	42,100	113,6	26,9	70,000	11,4	79,8

3.7. Zestawienie terenów osiedleńczych intensywnego użytkowania.

Tabela Nr. 7

Rodzaj terenu	Stan istniejący		Pl. perspektyw.	
	Powierzchnia terenu ha		Powierzchnia terenu ha	
a/ Mieszaniowe-tab. Nr. 3	179,10		178,0	
b/ Bud. użytecz. publ. tab. Nr. 4	14,52		121,4	
c/ Zieleń urządz. tab. Nr. 5	21,54		110,6	
d/ Ulice i place tab. Nr. 6	113,60		79,8	
R a z e m :	328,76		489,8	

3.8. Strefy użytkowania terenów na obszarze miasta:

Tereny osiedleńcze zostały omówione w tabeli punktu poprzed.

3.80 Tereny przemysłowo-składowe

Istniejące tereny hut szkła w północnej części miasta, utrzymać, likwidując tereny składowe między dwoma zakładami "Hortenzja" i "Kara".

- 9 -

miejskiego.

Właściwych terenów pod cmentarz komunalny należałoby szukać po stronie wschodniej torów kolejowych naprzeciw hut szkła.

W związku z tym należałoby dążyć do zaprzestania grzebania na istniejących cmentarzach już obecnie aby ze względu na długi okres likwidacji do ich zabudowy można było przystąpić jeszcze w ~~6-letnim~~ ^{planie} planie perspektywnym.

Wg. normatywów potrzeby Piotrkowa zamykają się 14,0 ha. cmentarzy.

Tabela Nr. 5-a

Rodzaj zieleni	Stan istniejący			Plan perspektywny		
	Liczba mieszk. miasta	Pow. tere- nu w ha	Pow. tere- nu na 1 mieszk. m ² /os	Liczba mieszk. miasta	Pow. tere- nu na 1 os m ² /os	Łączna pow. tere- nu w ha.
1. Ogrody działk.	42,100	7,20	1,7	70,000	3,2	22,4
2. Cmentarze czyn.	j.w.	16,70	3,9	j.w.	2,0	14,0
Razem:		23,90	5,6		5,2	36,4

3.6.1. Ulice i place

Ulice przez które przechodzi główny ruch trasytowy jak z kierunku łódzkiego, tomaszowskiego, sulejowskiego, częstochowskiego i łaskiego posiadają nawierzchnię gładkie typu ciężkiego. Jedynie kierunek na Bujny i Bełchatów posiada nawierzchnię szutrowane oraz "kocie łby"

Poza tym Stare Miasto i główne ulice śródmieścia posiadają nawierzchnię gładkie typu ciężkiego. Pozostałe ulice brukowane, szutrowane, a nawet niektóre uliczki nie posiadają nawierzchni.

W projekcie należy dążyć do likwidacji zbyt zagęszczonej sieci ulicznej.

Jeżeli chodzi o place to poza Starym Rynkiem, Piotrków nie posiada placu reprezentacyjnego. Użytkowany czasowo w tym sensie plac przy hali targowej, w zasadzie przeznaczony na cele handlowe, wobec zmiany przeznaczenia hali targowej na F.D.T. co należałoby utrzymać, należy przewidzieć do likwidacji.

8

szkła, ze względu na zadymienie boiska przez przemysł
Tabela Nr. 5

Rodzaj zieleni	Stan istniejący			Plan perspektywiczny		
	Liczba mieszk. miasta osób	Pow. tere- nu w ha	Pow. tere- nu w ha 1 m. m2/os	Liczba mieszk. miasta osób	Pow. tere- nu na 1 m2/os	Łączna pow. tere- nu w ha
1. Parki ludowe	42,100	-	-	70,000	3,2	22,4
2. Parki wyp.spad. j.w.		7,20	1,7	j.w.	3,9	27,5
3. Bulwar promen. j.w.		-	-	j.w.	1,7	11,9
4. Zieleńce j.w.		6,14	1,4	j.w.	2,0	14,0
5. Sport j.w.		8,20	1,9	j.w.	2,5+2,5	35,0
Razem:		21,54	5,1		13,8	110,6

3.5. Tereny zieleni urządzonej przez poza bilansem terenów osiedleńczych.

3.5.0 Ogródki działkowe:

Obecne ogródki działkowe o powierzchni łącznie 7,2 ha położone w południowej i wschodniej części miasta. Wobec potrzeby zaopatrzenia miasta w ogródki działkowe (wg. normatywów 22,4 ha) należy lokalizować je w najbliższym sąsiedztwie terenów osiedleńczych, uwzględniając nieprzydatność tych gruntów dla innych celów. Należy je również wprowadzić w pasach izolacyjnych między mieszkalnictwem a przemysłem, w tym wypadku dopuszczalne będzie przekroczenie postulowanej powierzchni.

3.5.1. Cmentarze:

Cmentarze czynne łącznie z nieużytkowanymi wynoszą 16,7 ha. Wobec nadmiernego zblizenia terenów cmentarnych do centrum miasta, przy rozbudowie terenów osiedleńczych może zaistnieć konieczność ich przesunięcia, zarówno ze względów ekonomicznych jak i zdrowotnych. Trudno sobie bowiem wyobrazić dalszą rozbudowę miasta po roku 1970 przy zachowaniu obecnie użytkowanych cmentarzy. Będzie to również konieczne wobec projektowanego wprowadzenia zieleni na odciekach wód, na terenach na inne cele nieprzydatnych. Zwiększenie tak wyraźne terenów zieleni w samym centrum miasta rozbiłoby jednolitość organizmu

- 7 -

3.3. Tereny użyteczności publicznej i społecznej

Istniejące obiekty użyteczności publicznej, w których lokalizacji dużą rolę odgrywał przypadek ze względu na wysoką rentę gruntową, obejmują minimalne tereny z reguły niemal wtłoczone w zabudowę mieszkalną. Stąd też przypadająca na mieszkańca powierzchnia / 3,4 mtr. na osobę / jest wybitnie zaniżona, tym więcej, że potrzeby miasta w tym zakresie nie są zaspokojone we właściwym stopniu. Przewidując zaopatrzenie miasta w użyteczności i usługi wg. tymczas. normatywów urbanistycznych z ewentualnymi rezerwami ze względu na ponadpowiatową rolę miasta, kwizji może ewentualnie podlegać powierzchnia przewidywana pod szkolnictwo podstawowe i zawodowe.

Tabela Nr. 4

Stan istniejący			Plan perspektywiczny		
Liczba mieszk. miasta osób	Powierzch. terenu ha	Powierzch. terenu na mieszkańca m ² /osobę	Liczba mieszk. miasta osób	Norma pow. terenu dla odpow. wielk. miasta mm/osobę	Łączna pow. terenu ha
42,100 MK	14,52	3,4	70,000 MK	17,35	121,45

3.4. Tereny zieleni urządzonej w bilansie terenów osiedleńczych

3.4.0. Miasto w tej chwili posiada park wypoczynkowy założony w 1919 r. zlokalizowany niezbyt fortunnie, stąd mniejsza przydatność dla miasta. Poza tym w mniejszych zespołach zieleni występuje przy klaszt. Bernardynów jak i w pasach alei spacerowych i zieleńcy. Ogółem na mieszkańca wypada 5,1 m² zieleni urządzonej. W tym zieleni parkowe 1,7, zieleńców 1,4 i terenów sportowych w dwu zespołach 1,9 m²/os.

3.4.1. Ze względu na postulowaną wielkość miasta należy przewidzieć park kultury, na którego cele winno się wykorzystać tereny nad jeziorem Bugaj.

Względy fizjograficzne narzucają konieczność wytworzenia pasów zielonych w charakterze parkowym lub zbliżonym, wzdłuż obydwu rzeczek.

Poza tym należy przewidzieć tereny zieleni izolacyjnej wzdłuż przemysłu oraz linii kolejowej.

W lokalizowaniu urządzeń sportowych poza parkiem Kultury, należy kierować się równomiernym zaopatrzeniem terenów mieszkalnych w te urządzenia. W związku z powyższym przewiduje się zlikwidowanie boiska sportowego naprzeciw hut

bloki przyfabryczne przy hutach "Kara" i "Hortensja". Zabudowa śródmiejska na kierunkach wylotowych zmieni charakter na zabudowę podmiejską wyciągając się nadmiernie wzdłuż arterii komunikacyjnych. Nawet w sąsiedztwie Starego Miasta występuje obudowa obrzeżna bloków z pozostawieniem wnętrza w użytkowaniu warzywno-ogrodniczym. Poza tym na obszarze administracyjnym miasta znajdują się osiedle o charakterze czysto rolniczym jak Beżatka, Twardoślawice, Karzążylas i inne. Poza tym obudowa wschodniej i pół-wschodniej części ulic Zalesickiej i Milejowskiej jak w części północnej miasta ul. Rolnicza oraz t.zw. Rawków mają charakter zabudowy wiejskiej.

32. 1. Stan perspektywiczny:

W związku z opisaniem w punkcie poprzednim stanem zainwestowania mieszkaniowego oraz lokalizacją zasadniczych zakładów przemysłowych jak i typowanych pod przemysł terenów na północy miasta, należy utrzymać centrum miasta w obszarze między Starym Miastem a Dworcem Kolejowym. Pozwoli to na wykorzystanie terenów przeznaczonych do doinwestowania jak i da możliwość pełnego wykorzystania istniejącego uzbrojenia terenu. W związku z powyższym należy przewidywać tereny osiedleńcze w 3 grupach na zachód od torów w powiązaniu z zakładami pracy i śródmieściem. Rozwinięcie zabudowy w kier. południowym, wschodnim i północnym od centrum miasta. To ostatnie w połączeniu z likwidacją częściowo nieczynnych cmentarzy, dla podtrzymania zwartości organizmu miejskiego i tak w wyniku warunków terenów rozdrobnionego, oraz dla wyjścia z zabudową w kier. północnych terenów przemysłowych.

Tabela Nr. 3

Liczba mieszk. miasta	Stan istniejący				Stan perspektywiczny					
	Strefa	Ilość mieszk. w strefie	Pow. tere. w odp. miesz. stref.	Gęst. zalud. w odp. stref.	Liczba mieszk. g. w. miast.	Procent g. w. miast.	Ilość mieszk. w strefie	Pow. blok. ter. pow. blok. ter. n. wyl.	Łączna pow. mieszk. w odp. stref.	Gęstość zalud. w odp. stref.
42,100	I	19,500	121,0	156	70,000	4,5	1,602	8,01	200	
	II	14,600	22,0	405		8,5	4,160	15,13	275	
	III	8,000	27,50	467		45,0	31,130	80,10	390	
	IV	0,400	0,60	666		40,0	31,328	71,20	440	
	V	-	-	-		-	-	-	-	-
	VI	-	-	-		2	1,784	3,46	500	
		42,100	179,1	233		70,000	178,0	395		

- 6 -

bloki przyfabryczne przy hutach "Kara" i "Hortensja". Zabudowa śródmiejaska na kierunkach wylotowych zmieni charakter na zabudowę podmiejską wyciągając się nadmiernie wzdłuż arterii komunikacyjnych. Nawet w sąsiedztwie Starego Miasta występuje obudowa obrzeżna bloków z pozostawieniem wnętrza w użytkowaniu warzywniczo-ogrodniczym. Poza tym na obszarze administracyjnym miasta znajdują się osiedle o charakterze czysto rolniczym jak Beżatka, Twardosławice, Karżałyłlas i inne. Poza tym obudowa wschodniej i pół-wschodniej części ulic Zalesickiej i Milejowskiej jak w części północnej miasta ul. Rolnicza oraz t.zw. Rówków mają charakter zabudowy wiejskiej.

32. 1. Stan perspektywiczny:

W związku z opisanym w punkcie poprzednim stanem zainwestowania mieszkaniowego oraz lokalizacją zasadniczych zakładów przemysłowych jak i typowanych pod przemysł terenów na północy miasta, należy utrzymać centrum miasta w obszarze między Starym Miastem a Dworcem Kolejowym. Pozwoli to na wykorzystanie terenów przeznaczonych do doinwestowania jak i da możliwość pełnego wykorzystania istniejącego uzbrojenia terenu. W związku z powyższym należy przewidywać tereny osiedleńcze w 3 grupach na zachód od terenów w powiązaniu z zakładami pracy i śródmieściem. Rozwinięcie zabudowy w kier. południowym, wschodnim i północnym od centrum miasta. To ostatnie w połączeniu z likwidacją częściowo nieczynnych cementarzy, dla podtrzymania zwartości organizmu miejskiego i tak w wyniku warunków terenów rozdrobnionych, oraz dla wyjścia z zabudową w kier. północnych terenów przemysłowych.

Tabela Nr. 3

Liczba mieszk. kańc. miasta	Stan istniejący				Stan perspektywiczny							
	Strefa	Ilość mieszk. w strefie	Pow. teren miesz. stref	Gęst. zalud. w odp. stref.	Liczba mieszk. sta	Procent ogół. mia. rob.	Ilość mieszk. kańc. stref.	Pow. blok. ter. o pow. miesz. n.wybr.	Łączna pow. blok. ter. miesz.	Gęstość zalud. nieni w odp. stref		
42,100	I	19,500	121,0	156	70,000	4,5	1,602	8,01	200			
	II	14,600	22,0	405			8,5		4,160	15,13	275	
	III	8,000	27,50	467			45,0		31,130	80,10	390	
	IV	0,400	0,60	666			40,0		31,328	71,20	440	
	V	-	-	-			-		-	-	-	-
	VI	-	-	-			-		2	1,784	3,86	500
		42.100	179,1	255			70,000	178,0	395			

- 5 -

Obszar miasta obejmuje teren ~~równy~~ ^{niemy} obniżający się ku wschodowi / różnica wzniesień ca 40 m/. Terenem tym przebiegają ciekł wodne w kierunku równoleżnikowym. W dolinach rzeczek Strawy i Strawki spadki terenu wynoszą od ok. 2% dochodząc do 5% i więcej. W ~~w~~ wschodniej części terenu jezioro przepływowe Bugaj o wym. 1000 x 300 m o osi podłużnej północ-południe.

Od północnwschodniej i wschodniej strony do granic miasta przylega kompleks leśny, ciągnący się aż do Pilicy. W czątkowe zespoły leśne na połudn. i zach. W dolinie rzeczek w części zachodniej jak i wschodniej aż po jezioro Bugaj występują łąki. Pozostałe tereny rolne w północnej części słabe, na pozostałych terenach gleby dochodzą do III klasy.

Grunty z wyjątkiem dolin rzecznych i doliny jeziora Bugaj gdnie występują torfy, naogół gliniaste piaszki zwałowe, nadające dobre warunki budowlane. W obszarze osiedleńczym znalazły się 4 b. cegielnie, na których tereny eksploataczna cyjne należy zwrócić uwagę przy lokalizowaniu.

Woda zasobna naogół na głębokości pozwalającej na właściwe fundowanie, płycej występuje w dolinie rzek, które to grunty nie powinny być przeznaczone pod zabudowę.

Panujące wiatry szczególnie latem z kierunków połudn.zach.

3.2. Tereny mieszkaniowe

320. Stan istniejący :

Stare miasto w obrębie dawnych murów miejskich posiada całkowicie wyraźne oblicze, charakteryzujące się nadmierną gęstością zabudowy i przeważającą III strefą. Część miasta na wschód od zespołu staromiejskiego do ulicy Curie Skłodowskiej charakteryzuje się zabudową kapitalistyczną z końca XIX wieku o budynkach przeważnie II - III kond.

Na zachód od zesp. staromiejskiego zabudowania z okresu przełomu XIX - XX wieku bardziej reprezentacyjne o przeważnie III kondygnacjach. Podobny charakter zabudowy posiada Al. 3 Maja biegnąca w kier. południowym.

W okresie międzywojennym budownictwo indywidualne o charakterze ~~wiloz~~ uplasowało się przy ul. Mickiewicza t.zw. "Trygierówki", częściowo przy ul. Żeromskiego /gorsze od poprzedniej/ oraz przy ul. Głównej Nowej (Osiedle Kolejarskie). Z budownictwa społecznego należy wymienić bloki magistrackie przy ul. ~~K~~ Limanowskiego oraz

- 4 -

W związku z założonym uprzemysłowieniem miasta P.K.P.G. pismem z dnia..... ustaliło wielkość ludności Piotrkowa na 70.000 mieszkańców, a W.K.P.G. pismem z dnia podało strukturą ludnościową, uwidocznioną w poniższej tabeli.

Tabela Nr. 1

Mieszkańcy miasta	stan istniejący	plan perspektywiczny
1	2	3
Liczba mieszkańców	42.100 osób	70.000 osób
Grupy miastotwórcze	18,0%	19,0 %
uzupełniająca	15,5%	18,0 %
niepracujących	66,5%	48,0
Razem:	100 %	100 %

30. Obszar miasta:

W okresie międzywojennym Piotrków osiągnął powierzchnię w granicach administracyjnych 3869 ha. Ukształtowanie granic jak i zasięg zaplecza w obszarze administracyjnym nie nasuwa w zasadzie zastrzeżeń, niemniej jednak z powodu zamierzonego umiejscowienia nad jeziorem Bugaj parku Kultury, zachodzi konieczność przejęcia w administrację miejską części terenów położonych nad jeziorem Bugaj w związku z czym powierzchnia terenów miejskich podniesie się do ca 3900 ha.

Stosunek powierzchni w granicach administracyjnych do pow. zaінwestowania wyniesie około 1 : 6 co jest zgodne z normami radzieckimi w tym względzie.

31. Fizjografia:

Tabela Nr. 2

Obszar miasta	Stan istniejący	plan perspektywiczny
Powierzchnia terenu	3.869 ha	3,900 ha

- 3 -

111. Zaspokojenie potrzeb gospodarczych podokręgu, będzie bezwątpienia pociągało za sobą konieczność zaspokojenia potrzeb kulturalnych, co podnosi rangę miasta do okrędko ponadpowiatowego. Piotrków z zachowanymi zabytkami / jak Stare Miasto, Bernardyni / stanowi ponadto atrakcję turystyczną nie tylko dla podokręgu ale w skali krajowej. Zależy się to także z czasami dla świata pracy ze względu na powiązanie z Sulejowem i lasami nadpilicznymi, oraz ciągiem turystycznym. Piotrków, Witów, Przyglów, Sulejów, Podklasztorek, Pieczary nadpiliczne, Józefów, Niebieskie Źródła, Inowódź, Spała. W takich warunkach powstanie odpowiednich usług kulturalnych /teatr, Domy Kultury / jest czynnikiem nieodzownym i koniecznym do wykonania w jaknajkrótszym czasie.
112. Zgrupowanie ludności robotniczej w podokręgu ma swoje wyraźne znaczenie klasowe dla ideologicznego podciągnięcia ludności rolniczej zaplecza i zmiany sposobu gospodarowania z zacofanej gospodarki chłopskiej na postępową socjalistyczną gospodarkę zespołową i spółdzielczą.

2. Wielkość zaludnienia miasta

Miasto o dużym znaczeniu państwowym w wiekach poprzednich /trybunał, synoda, zjazdy / osiągnęło w połowie wieku XVI ok. 2.000 mieszk., po wyniszczających wojnach szwedzkich miasto podupadło i za czasów Stanisława Augusta liczyło tylko 1.367 mieszkańców.

Budowa kolei w roku 1846 i stworzenie siedziby Gubernii przyczyniły się do silnego wzrostu ludności miasta, tak że w roku 1882 Piotrków liczy już aż 23000 mieszkańców. Do dalszego wzrostu ludności przyczyniło się postępujące szybko na przełomie XIX i XX wieku uprzemysłowienie. Po chwilowym zmniejszeniu stanu ludności po I wojnie światowej już w roku 1923 Piotrków dochodzi do 46028 mieszkańców. Przed II wojną światową Piotrków osiągnął już około 54.000 mieszkańców. Za czasów okupacji mimo ubytku ludności żydowskiej, ze względu na przesiedleńców osiągnął Piotrków liczbę ca 62.000 mieszkańców.

Po wyzwoleniu w związku ze stabilizacją stosunków i odzyskaniem zachodnich ludność spada poniżej 40.000 mieszkańców, aby obecnie z powodu rozwoju przemysłu osiągnął 42.100 mieszkańców.

Piotrków w okresie międzywojennym do ostatnich czasów miał dużą grupę ludności niepracującej /emerytów/.

- 2 -

drzewna / sklejki, beczki, meble/
maszyn rolniczych
okna budowlanych
spożywcze / młyny, młeczarnie nastawione na obsługę zagłębia
śląskiego/.

baza montażowa konstrukcji stalowych.
Wydaje się, że pomyślna usytuowanie ~~wartowni~~ do centrów
przemysłu krajowego, oraz i dotychczasowy rozwój przemysłu,
wymagają wprowadzenia do miasta przemysłu uzupełniającego
/jak fabryka sody dla hut szkła/ oraz innych zakładów, które
pozwolą na pełne wykorzystanie założonego przez W.K.P.G.
procentu zatrudnienia.

11. Wzajemne przenikanie się miasta i regionu w zakresie gospo-
darczym i kulturalno-socjalnym:

110. Piotrków jest miastem wydzielonym, a ze względu na usytuowa-
nie w regionie jest również siedzibą Pw. Rady Narodowej
jednego z większych powiatów Województwa Łódzkiego. Poza tym
Piotrków jest centrum Piotrkowskiego Podokręgu Przemysłowego
ze względu na to, że w promieniu ca 17 km. znajdują się
uprzemysłowione osady jak: Moszczenica, Wola Krzysztoporska,
Niechcice, Rozprza, Wolbórz i miasto Sulejów powiązane z
Piotrkowem jeśli nie komunikacją kolejową, to przynajmniej
dogodną komunikacją kołową. Mimo, że nie istnieją bezpośred-
nie powiązania produkcyjne między poszczególnymi zakładami,
pracującymi w wymienionych wyżej osadach, to jednak istnieje
współzależność gospodarcza na odcinku przemysłu miejscowego,
z którego ośrodkowe miejsce będzie się należało przemysłowi
spożywczemu, powiązanie występuje również w zakresie ma-
gazynowania i dystrybucji hurtowej w stosunku do podokręgu.
Przemysł miejscowy na terenie Piotrkowa reprezentuje młyny
i piekarnie oraz młeczarnie. P.W.P.Z.G.S. fabryki narzędzi
rolniczych, konfekcji, oraz zakłady przemysłu drzewnego.
Dystrybucja towarowa ze względu na wielkość miasta, posiadają
większy asortyment towarów z tego powodu Piotrków będzie
niewątpliwie miejscem zaspokojenia potrzeb życiowych ludności
całego okręgu. W związku z założoną rozbudową i występowa-
niem gliny należy przewidzieć bezwzględnie uruchomienia ce-
glarni w sąsiedztwie miasta na potrzeby miasta i okręgu.

./.

Z A Ł O Ż E N I A

1. Funkcje gospodarcze i społeczne miasta.

1.0 Funkcja miasta na tle wykonania planu gospodarczego ogólnokrajowego

100. Komunikacja:

Miasto Piotrków leży przy głównej linii kolejowej, łączącej Warszawę z zagłębiem śląskim. Wg. zamierzeń planu regionalnego, dzisiejsza stacja przelotowa, jakim jest *st. kol.* Piotrków, ma w przyszłości stać się stacją węzłową przez przedłużenie zrealizowanej linii Radom - Tomaszów do Piotrkowa i dalej do Szczercowa, Wielunia-na Wrocław, jak również przez wykonanie skrótu kolejowego z Łodzi do Piotrkowa i dalej ^{do} Przedborza, Włoszczowej na Kraków. Piotrków jako stary układ miejski posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacji kolejowej, a mianowicie: I - krajową Warszawa - Piotrków - Katowice, II krajową Łódź - Piotrków - Kielce, poza tym II krajowa Piotrków - Wieluń - Wrocław, oraz regionalne połączenie Piotrków - Łask. Podany powyżej układ komunikacyjny stwarza odpowiednie warunki do wzrostu uprzemysłowienia miasta, a to ze względu na dobre powiązanie w pierwszym rzędzie z zagłębiem wglowym oraz przemysłem śląskim i częstochowskim. Istniejący i projektowany rozwój sieci komunikacyjnej pozwoli na dogodnie rozprawadzenie produkcji na teren całego Kraju.

101. Przemysł:

Już obecnie na terenie Piotrkowa pracują Zakłady Przemysłowe o dużym stosunkowo znaczeniu w gospodarce ogólnokrajowej. Do tych należy w pierwszym rzędzie Kombinat Bawełniany, rozbudowany i rozbudowujący się dzięki braterskiej i bezinteresownej pomocy Związku Radzieckiego jako jeden z głównych czynników śmiałowców. Obok niego powstaje nowy duży zakład: Piotrkowska Wytwórnia Konstrukcji Stalowych, bazująca na półfabrykatkach Huty im. Bieruła w Częstochowie. Oprócz tych dwu podstawowych, Piotrków posiada zespół 5-ch Hut Szkła, które odgrywają dużą rolę w zaopatrzeniu Kraju w szkło przemysłowe, budowlane i użytkowe. Poza tym Piotrków posiada drobniejsze zakłady jak :

115	Pijaroka	0,120	0,096	8	"				0,120	0,096
116	Szowska	0,250	0,150	6	miejsk				0,250	0,150
117	Sieradzka	0,120	0,078	6	"				0,120	0,078
118	Sczelnarzyna	0,125	0,150	12	"				0,125	0,150
119	Kozanska	0,155	0,124	8	"				0,155	0,124
120	Kycorska	0,250	0,200	8	"				0,250	0,200
121	Kwanska	0,115	0,092	8	"				0,115	0,092
122	Swierozowski	0,380	0,426	12	mieszk.				0,380	0,426
123	Dabrowskiego	0,330	0,396	12	"				0,330	0,396
124	Sionkiewicza	0,550	0,660	12	artmiej.				0,550	0,660
125	Osarna	1,190	0,714	6	mieszk.				1,190	0,714
126	Focha	0,200	0,060	3	"				0,200	0,060
127	Pasch K.R.N.-	0,260	0,312	12	"				0,260	0,312
128	Pasztowska	0,135	0,162	12	"				0,135	0,162
129	Jagielonska	0,250	0,630	16	"				0,250	0,630
130	Reymonta	0,250	0,300	12	"				0,250	0,300
131	Przejmka	0,995	1,791	18	miejska				0,995	1,791
132	Pabyczna	0,280	0,168	6	mieszk.				0,280	0,168
133	3-Maja	0,690	1,626	24	miejska				0,690	1,626
134	Zeromskiego	0,530	0,636	12	mieszk.				0,530	0,636
135	Giopka	0,090	0,024	6	"				0,090	0,024
136	Towarzowa	0,415	0,498	12	"				0,415	0,498
137	Kolejowa	0,395	0,474	12	"				0,395	0,474
138	Recowolta	2,115	2,538	12	dzieln.	1.275	1.530	12	3,390	4.068
139	Strzelnicza			6	"	1.695	1.017	6	1.695	1.017
140	Przemyskowa	0,270	0,162	6	mieszk.	2.205	1.323	6	2.475	1.485
141	Mika	0,135	0,186	12	"				0,135	0,186
142	Gospodarowa			6	"	0,445	0,257	6	0,445	0,267
143	Parafialna			12	"	0,810	0,972	12	0,810	0,972
144	Zwikli			8	"	1.145	0,916	8	1,645	1,516
145	Wigury	0,500	0,600	12	"	0,625	1,950	12	0,625	1,950
146	Parkowa	0,350	0,280	8	mieszk.	0,635	0,381	6	0,985	0,661
147	Stodolniana	0,365	0,292	8	"				0,365	0,292
148	Pruga	0,465	0,228	12	"				0,465	0,258
149	Zachodnia	0,175	0,105	6	"				0,175	0,105
150	Gymnazowa	0,180	0,108	6	"				0,180	0,108
151	Mitachiego			6	"	0,475	0,570	12	0,475	0,570
152	Bzednicza	0,310	0,186	6	mieszk.				0,310	0,186
153	Robotnicza	0,200	0,120	6	"	0,350	0,210	6	0,350	0,210
154	Wlokiennicza	0,100	0,060	6	"	0,470	0,282	6	0,570	0,342
155	Wyzki			6	"	0,410	0,246	6	0,410	0,246
156	Gedisa			6	"	1.275	0,765	6	1,275	0,765
157	Wiatraczna			6	"	1,050	0,630	6	1,050	0,630
158	Twardoskowiaka			6	"	1,725	1,035	6	1,725	1,035
159	Zawodzie			4	"	2,100	0,840	4	2,100	0,840
160	Solwarczna	0,660	0,396	6	mieszk.				0,660	0,396
161	Texteczna	0,040	0,048	12	mieszk.				0,040	0,048
162	Dworzka					2.295	0,916	4	2,295	0,918

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
78	Budki	0,210	0,126	6	mieszk.				0,210	0,126
79	Percec	0,500	0,600	12	art.miej.				0,500	0,600
80	Budki Mieliewicza	0,320	0,192	6	mieszk.				0,320	0,192
81	Wilcza	0,125	0,150	12	"				0,125	0,150
82	Litewska	0,350	0,426	12	art.miej.				0,350	0,426
83	Handlowa	0,220	0,264	12	mieszk.				0,220	0,264
84	Rzemieslnicza	0,220	0,264	12	"	0,245	0,294	12	0,465	0,558
85	Wiojoka	0,365	0,438	12	"				0,365	0,438
86	Krzyszna	0,320	0,384	12	"				0,320	0,384
87	Gejdelnians	0,255	0,306	12	"				0,255	0,306
88	Od Limanowsk. pzn,	0,105	0,126	12	"				0,105	0,126
89	Wyzwolenia	0,715	0,572	8	miejska				0,715	0,572
90	Curic-Szkodowskiej	0,535	0,465	18	przelot.				0,535	0,465
91	Oddzialna	0,315	0,304	16	mieszk.				0,315	0,304
92	Leonarda	0,210	0,252	12	"				0,210	0,252
93	Garbarska	0,395	0,316	8	"				0,395	0,252
94	Buga Joka	0,350	0,288	8	"				0,350	0,288
95	Limanowskiego	0,700	0,840	12	przelot.	2,025	0,820	8	1,725	1,660
96	Stalingradzka	0,555	0,666	12	"				0,555	0,666
97	Zgrowia	0,255	0,204	8	mieszk.				0,255	0,204
98	Wodna	0,270	0,216	8	"				0,270	0,216
99	Przedborska	0,305	0,366	12	dzieln.				0,305	0,366
100	Swierozowska	0,300	0,360	12	"	2.040	1.632	8	2,340	1,932
101	Zamiejzka					0,380	0,228	6	0,380	0,228
102	Anny					0,975	0,585	6	0,975	0,585
103	Grabska					1,830	2,196	12	1,830	2,196
104	Zalesicka					2,115	3,807	18	2,115	3,807
105	Krakowska	1,150	1,380	12	przelot.	1.400	1.660	12	2,550	3,050
106	Krotka	0,150	0,090	6	mieszk.				0,150	0,090
107	Cielna	0,085	0,068	8	"				0,085	0,068
108	Widlana	0,315	0,189	6	"				0,315	0,189
109	Garncarska	0,325	0,390	12	miejska				0,325	0,390
110	Starowarszawska	0,305	0,366	12	"				0,305	0,366
111	Zemkowa	0,300	0,360	12	"				0,300	0,360
112	Wypilna	0,085	0,068	8	mieszk.				0,085	0,068
113	Zamrows	0,250	0,200	8	miejska				0,250	0,200
114	Nadrowy	2,125	0,200	16	mieszk.				0,250	0,200

32	Wycieczka	0,135	0,117	0					0,135	0,117
33	Gwocowa	0,135	0,117	6					0,135	0,117
34	Miecaza	0,445	0,133	3					0,445	0,133
35	Stacysca	0,180	0,216	12					0,180	0,216
36	Szolna	0,760	0,112	12					0,760	0,112
37	Stroma								0,145	0,043
38	Kochanowskiego	0,170	0,102	6	mieszk.	0,145	0,043	3	0,145	0,043
39	Przeslok	0,150	0,120	8	"				0,170	0,120
40	Slopa	0,075	0,045	6	"				0,150	0,120
41	Sadowa	0,135	0,061	6	"				0,075	0,045
42	Jasna					0,425	0,249	6	0,550	0,330
43	bosna Jasnej wach.					0,470	0,282	6	0,470	0,282
44	" " zach.					0,395	0,118	3	0,395	0,118
45	Pawzowska	0,475	0,380	8	mieszk.	0,225	0,067	3	0,225	0,067
46	Brzoznicka					0,397	0,202	6	0,812	0,582
47	Widok					1,355	0,801	6	1,355	0,801
48	Barlickiego	0,340	0,612	18	dzieln.	1,110	0,666	6	1,110	0,666
49	Szeroka	0,210	0,252	12	mieszk.	1,680	2,016	12	2,020	2,628
50	Palmowa	0,215	0,258	12	"				0,210	0,252
51	Szabla	0,210	0,168	8	"				0,215	0,258
52	I - Maja	0,480	0,276	12	dzieln.				0,210	0,168
53	Topolowa	0,680	0,544	8	mieszk.				0,480	0,276
54	Wyboka								0,680	0,544
55	Karolinowska					0,575	0,460	8	0,575	0,460
56	Barlickiego-Karolin.					1,235	0,980	6-12	1,235	0,980
57	Rolnicza	1,260	1,512	12	dzieln.	0,950	0,285	3	0,950	0,285
58	Michałowska	0,480	0,576	12	"				1,260	1,512
59	Spocerowa	0,200	0,240	12	przelot.	0,365	0,292	8	0,845	0,868
60	Prosta					1,550	1,860	12	1,750	2,100
61	Rakowska					1,315	0,394	3	1,315	0,394
62	Piaskowa					0,960	0,768	8	0,960	0,768
63	Piaskowa-Rakowska					0,710	0,568	8	0,710	0,568
64	Wschodnia					0,985	0,285	3	0,985	0,285
65	Przedz. Wschodniej					0,560	0,448	8	0,560	0,448
66	Krzęta					0,315	0,095	3	0,315	0,095
67	Budowa	0,700	0,840	12	przelot.	0,595	0,357	6	0,595	0,357
68	Wlozyska	0,165	0,132	8	mieszk.	0,790	0,948	12	1,490	1,788
69	Golona					1,875	1,500	8	2,040	1,632
70	Jerolimaska	0,830	0,996	12	przelot.	0,585	0,468	8	0,585	0,468
71	Promenada					0,690	0,816	12	1,510	1,812
72	Lelewa					0,905	0,543	6	0,905	0,543
73	Sportowa					0,645	0,516	8	0,645	0,516
74	Opentana	0,240	0,208	12	mieszk.	0,420	0,126	3	0,420	0,126
75	Aviatowa	0,360	0,432	12	"	0,270	0,324	12	0,510	0,612
76	Michalowska	0,805	1,062	12	"				0,360	0,432
77	Skoczna/Glopina	0,200	0,240	12	"				0,885	1,062
									0,200	0,240

Zak. do tabl.9

Wykaz ulic i dróg

Lp.	Nazwa ulicy/położenie/ 1	U l i c e				D r o g i				RAZEM	
		km	pow.ha	szer.	charakter	km	pow.ha	szer.	km	ha	
2	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	Wronia					1,285	0,385	3	1,285	0,385	
2	Wronia - Nowa 1					1,175	0,352	3	1,175	0,352	
3	" 2					1,190	0,714	6	1,190	0,714	
4	" 3					1,240	0,372	3	1,240	0,372	
5	" 4					1,325	0,397	3	1,325	0,397	
6	Żelazna	0,100	0,060	6	mieszk.	1,585	0,475	3	1,685	0,535	
7	Od Wroniej na požąd.					0,555	0,166	3	0,555	0,166	
8	Wolska					1,400	0,840	6	1,400	0,840	
9	Dziła	0,270	0,162	6	mieszk.				0,270	0,162	
10	Nowa	1,420	1,704	12	dzieln.	0,620	0,372	6	2,040	2,076	
11	Narutowicza - Nowa					0,350	0,105	3	0,350	0,105	
12	Od Narutowicza 2	0,175	0,052	3	mieszk.				0,175	0,052	
13	Poprzeczna	0,400	0,480	12	"				0,400	0,480	
14	Wierzbowa	0,155	0,120	12-3	"				0,155	0,120	
15	Główna	0,335	0,642	12	"				0,335	0,642	
16	Kydia	0,170	0,204	12	"				0,170	0,204	
17	Pracochódnia	0,250	0,300	12	"				0,250	0,300	
18	Dzielnia	0,265	0,212	8	"				0,265	0,212	
19	Częstochowska	0,060	0,396	6	"				0,060	0,396	
20	Narutowicza	1,150	1,428	12	art.miej.	0,595	0,357	6	1,745	1,785	
21	Dąbrowskiego	0,710	0,852	12	mieszk.				0,710	0,852	
22	Białacka - Narutow.	0,110	0,066	6	"				0,110	0,066	
23	Zjazdowa	0,100	0,120	12	"				0,100	0,120	
24	Wynaroka	0,095	0,171	18	"				0,095	0,171	
25	Słowackiego	0,650	2,370	18	art.miej.	2,955	3,546	12	4,605	6,516	
26	Źródlana					3,610	1,524	4	3,610	1,524	
27	Niedziałkowski	0,650	0,520	8	mieszk.	0,235	0,094	4	0,885	0,614	
28	Stalina	2,630	3,156	12	przelot.	1,035	0,828	8	3,665	3,984	
29	Dąbrowskiego	0,425	0,255	6	mieszk.				0,425	0,255	
30	Wypielńskiego	0,415	0,249	6	"				0,415	0,249	
31	Kościelna	0,395	0,316	8	"				0,395	0,316	
32	Przyszła	0,195	0,117	6	"				0,195	0,117	
33	Przyszła	0,195	0,117	6	"				0,195	0,117	

Załączn. do tabl.7

Punkty usługowe

Spółdzielnia im. Getta Warszawskiego w Piotrkowie-Tryb.
Stan z dnia 18.IV.1950r.

Lp.	Nr.punkt.	Adres	Zatrudnienie		Dojeżdżający	
			Osobow.	kobiet	M	K
1	1	ul. Józefa 14	22	8	4	1
2	2	" Stalina 74	3	1	1	1
3	3	" Słowackiego 28	2	2		
4	4	" Plac Trybunałski 5	4	2	1	
5	5	" Stalina n 58	6	6		2
6	6	" " 60	10	1		
7	11	" " 50	3		1	
8	19	" Słowackiego 28	7	1	3	
9	25	" Roosevelta 6	3			
10	26	" Kapłińskiego 6	5		1	
11	29	" Gumi-Szodowskiej 8	2	1		
Razem:			67	22	11	4

Zař. do tabl. 9

P l o c e

№	Nazwa	Pokozenie	Pow. w ha
1	Plac Wolności	Zbiog Stalina i Barlickiego	0.112
2	Kosciuski	Zbieg Szowack. i 3-Maja	0.225
3	Trybunalski	Centrum Miasta Starego	0.300
4	Niepodległości	Obok Placu Koscielnego	1.050
5	Zemkowy	Zbieg Żelazkowej & Wiejskiej	0.405
6	Łódzki	" Łódzkiej, Dubois, Oddzieln.	0.562
7	Hali Targowej	Obok Stacji Towarowej	3.225
8		Zbiog Jagielonskiej i Krak.	0.240
9	Czarnieckiego	Obok Trybunalskiego	0.460
10	Targowica	Ul. Rzeźnicza	0.667
			RAZEM: 23.544. —

Załączn. do tabl.7

Rzemiosła indywidualne
wg stanu na dzień 1.III.1956 r.

Lp.	Branża	Ilość zakładów
1	Bielidźnictwo	2
2	Dłocharstwo	4
3	Cholewkarstwo	2
4	Czapnictwo	3
5	Dziwiarstwo	1
6	Fotografia	10
7	Fryzjerstwo	23
8	Hafciarstwo	4
9	Introrigatorstwo	3
10	Kotlarstwo	1
11	Kowalstwo	11
12	Kłodziejstwo	2
13	Koszykarstwo	1
14	Kapelusznictwo	4
15	Krawiectwo	30
16	Kamieniarstwo	2
17	Kisielarstwo	2
18	Malarstwo	2
19	Modelarstwo	1
20	Murarsstwo	1
21	Naprawa maszyn	4
22	" piór	1
23	Organimistrzowstwo	1
24	Pentoflarstwo	20
25	Rozłotnictwo	1
26	Rozroźnictwo	1
27	Radio-mechanika	1
28	Rymarstwo	2
29	Stolarstwo	18
30	Szewstwo	19
31	Slusarstwo	31
32	Szklarstwo	4
33	Studniarstwo	1
34	Tapicarstwo	1
35	Tokarstwo drzewne	6
36	Tropy /wyrób/	1
37	Wulkanizacja	2
38	Wyrób galanterii	4
39	Zegarmistrzowstwo	11
Rezem:		218 zakładów

Załączn. do tabl.7

Wykaz branżnie posiadających licencyjnych punktów usługowych na terenie
m. Piórkowa-Tr. białostkiego

Lp.	Branża	Instytucja	Adres	Pow. lokalu	
				sklepu	zaplacza
1	Fotnoptyczna	"Foto-Optyka"	Stowackiego 18	30	45,6
2	Wielobranżowa	Sp. Inw. "Współpr."	Pl. Trybunał. 5	32	-
3	Usługowa	Sp. Zbiórca Odp.	Pl. " " 11	21	30
4	Drzewna	Woj. R. Hand. Mebl.	Sieradzka 8	136	320
5	Drzewna	" " "	Stowackiego 34	40	86
6	Zielarska	Wzorc. Skł. Ziel.	Torunska 2	21	12
7	Części Samoch.	Rej. Biuro Handlu Sprz. Samoch.	Torunska 1	20,5	19
8	Konfekcyjna	WDT PZGS	Stelina 63	638	-
9	Wym. Artykułów	P. Z. G. S.	K. R. N.	400	-
10	Księgarska	"Dom Książki"	Stowackiego 1	-	-
11	Papiernicza	" "	" "	-	-

- 2 -

lp.	branża /usługi	Spółdzielnia / imienia/	Adres
50	Slacharstwo	Wielobranżowa ust.rzem.	Berlickiego 2
51	"	19-stycznia	" 25
52	Gluczarstwo	Elektrobudowa	Zamkowa 4a
53	"	Wielobranż.	Barna 5
54	"	19-Stycznia	Szeroka 12
55	"	"	Stalina 29
56	"	"	Berlickiego 25
57	Kowalstwo	Wielobranż.	Stalina ?
58	"	"	Stalina 10?
59	"	19-Stycznia	" 29
60	"	"	Szeroka 12
61	"	Elektrobudowa	Zamkowa 4a
62	Kobudziejstwo	Wielobranżowa	Stalina 102
63	Stolarstwo	Elektrobudowa	Swierczewskiego
64	"	19 Stycznia	Szwarczkiego 92
65	"	"	Pl. Czarnock. 2
66	Ciecielstwo	Elektrobudowa	Swierczewsk. 6
67	Bodnarstwo	Wielobranż.	Berlickiego 66
68	Introligatorstwo	Introligator	Stalina 25
69	"	Przem. terenowy	" 56
70	Skap odpadków	Zbiornik Odpadków	Pl. Trybunał. 19
71	"	"	Stalina 85
72	Drakarswo	Przem. terenowy	" 56
73	Wyrob stępła	"	" 56
74	Reparacja	Czystość	Czarnockiego 11
75	Placowanie	"	Szwarka 3
76	Naprawa maszyn i wag	Stalwag	Szwarka 3
77	Naprawa narzędzi miern.	"	"
78	" maszyn rolniczych	19-Stycznia	Stalina 29
79	" " "	"	Szeroka 12
80	" masz. do sycia	"	Sienkiew. 15
81	" " do pisania	"	"
82	Wyprawa futerek	Współpraca	Strowszcz. 5
83	Instalacje elektr.	Elektrobudowa	Zamkowa 4a
84	"	"	Swierczewsk. 6
85	Elektromechaniczne	Współpraca	Torunska 2
86	"	19-Stycznia	Stalina 50
87	Hydrauliczne	"	Szeroka 12
88	"	Elektrobudowa	Zamkowa 4a
89	Naprawa rowerów	19-Stycznia	Stalina 80
90	Wod.-Kanalizac.	Elektrobudowa	Zamkowa 4a
91	Elektryka	"	Swierczewsk. 6
92	Elektryka	"	"
93	Elektryka	"	"
94	Malarstwo Rzemiosło	"	"
95	Malowanie sztydów i mieszk.	Współpraca	Torunska 2
96	"	"	"
97	Fotografia	"	Strowszcz. 27
98	Oklekanie telefonów	"	Szwarczkiego 4
99	Wulkanizatorstwo	"	Strowszcz. 27
100	Prod.Mst.Trzcinowych	Wielobranżowa	Stalina 50
101	" " Skomianych	"	Berlickiego 56
102	Wyposaż. Sprzętu Dom.	"	"
103	Bankty Lotne Pom.Łom.	Współpraca	Pl. Szarnieck. 9
104	Zegarmistrzowstwo	Wielobranżowa	Torunska 2 Pl. Tryb. 10

Załączn. do tabl.7

W y k a z

spółdzielni rzemieślniczych na terenie m. Piorkowa-Tryb.
wg stanu z dn.1.III.56r.

Jp.	Branża/usługi/	Spółdzielnia/imienia/	Adres punktów usług.
1	Krawiectwo męskie	Bohaterów Getta Warsz.	Słowackiego 9B
2	"	"	Roosevelta 6
3	"	"	Stalina 12B
4	"	"	Paplińskiego 6
5	"	"	Stalina 60
6	"	"	Rycerska 14
7	Krawiectwo damskie	"	Roosevelta 6
8	"	"	Słowackiego 28
9	"	"	Stalina 60
10	"	"	" 12B
11	"	"	Paplińskiego 6
12	"	"	Stalina 58
13	"	"	Rycerska 14
14	Krawiectwo dzieciinne	"	Stalina 74
15	Dzielnictwo maszynowe	"	Skłodowskiej 8
16	" ręczne	"	Słowackiego 28
17	" "	"	Rycerska 14
18	Bielidziarnictwo	"	Stalina 58
19	"	"	Rycerska 14
20	Czajnictwo	"	Pl. Trybunalski 5
21	Emalierstwo	"	Rycerska 14
22	Cerowanie artystyczne	"	Słowackiego 28
23	Szewstwo	Okrzeń	Stalina 85
24	"	"	Szewska 3
25	"	"	Słowackiego 41
26	"	"	Sienkiewicza 14
27	"	"	Czarnieckiego 1
28	"	"	Salajowska 28
29	"	"	Litewska 2
30	"	"	Paplińskiego 5
31	"	"	Pl. Kosciuszki 8
32	"	"	Rycerska 2
33	"	"	Stalina 89
34	"	Współpraca	Przedborska 10
35	"	"	Pl. Trybunalski 7
36	"	"	Roosevelta 20
37	Fryzjerstwo	Ozystość	Słowackiego 5
38	"	"	Stalina 17
39	"	"	Sienkiewicza 15
40	"	"	Paplińskiego 6
41	"	"	Stalina 78
42	"	"	Słowackiego 11
43	"	"	" 14
44	Fryzjerstwo	"	Rycerska 8
45	"	"	Stalina 57
46	Szklarstwo	Elektrobudowa	Piastowska 5
47	"	"	Stalina 80
48	Blszarstwo	Współpraca	Sienkiewicza 17
49	"	Elektrobudowa	Swieraszewskiego 6

...2/

Załączn. do tabl.7

S P I S

placówek PPK "Ruch" w Piotrkowie Tryb. Stan na dz.l.III.56r.

Lp.	Branża	Adres	Pow. lokalu	Nr. kiosku
1	Dzienniki, czasopisma	Słowackiego 15	10	131
2	Książki, broszury, Galen- darze CHPP, Argos, Tytonie,	Stalina 79	4	312
3	Kosmetyka, Centrogal	Pl. Kosciuszki 2	4	133
4	Pamiątkarstwo, zapaliki, znaczki pocztowe i skarbowe	Armii Czerw. 12	8	150
5	losy PNB, losy książkowe,	Stalina 80	5	136
6	i tp.x	Słowackiego 4	7	138
7	UWAGA: Wyżej wym. dotyczy	Stalina 72	3	135
8	wszystkich punktów sprze- daży detalicznej PPK "RUCH"	Słowackiego 35	8	313
9		Krakowska 38	4	137
10		Al. Bieruta 29/31	4	314
11	zalejow	Sulejowska 2	6	315
12		St. Kol. P.K.P		
13		Słowackiego 73	3	149
14		Plac Kosciuszki 6	4	142
15		Sulejowska 41	2	395
16		Słowackiego 25	8	145
17		Stalina 31	6	146
18		Sienkiewicza 15	3	147
19		Rynek	3	316
20		Plac Targowy	Stalsko	
Razem:			92 m ²	

Załączn. do tabl. 7

Apteki miasta Piotrkowa-Tryb.

Stan w dn. 1.III.1956r.

Lp.	Nr Apteki	Ulica	Il.zastrudn.	Uwagi
1	18	Al.Bieruta 22	10	Numeracja aptek odnosi się do Okręgu Łódzkiego
2	17	Rynek Trybunalski 9	9	
3	16	Słowackiego 1	9	
4	15	" 21	12	
5	14	Plac Trybunalski 3	8	
			Razem: 48	

Spis sieci Piotrk. Zakładów Gastronomicznych

wg stanu z dnia 1.I.1956r

Lp.	Nazwa	Ulica	Powierzchnia		Ilość miejsc	Ilość użytkown.
			sklepu	zaplacza		
1	Rest."Rybka"	Pl.trybunalski 4	105	94	65	200
2	" Europa	Pl.Kosciuszki 4	136	148	128	250
3	Trakowianka	Pl. " 7	74	144	55	110
4	Dworcowa	Słowackiego 28	102	106	70	220
5	Zacisze	Stalina 62	67	78	50	150
6	Popularna	Berlińskiego 1	76	55	50	120
7	Kaw.Piotrkow. wianka	Pl.Kosciuszki 7	169	103	80	170
8	Ciastkarnia	Pl.Kosciuszki	43	5	wytwornia	
Razem:			772	730	498	1228

Składy Opakowe na terenie m.Piotrkowa Tryb.

Stan z dnia 1.III.1956r

Lp.	Nr. składu	Ulica	Pow. placu	Il.zatrudnionych	
				M	K
1	155	Buczyn 2	550	2	
2	156	Słowackiego 51	900	2	
3	157	Starowerszawska 22	429	3	
4	158 159	Stalina 60	351	4	1
5	160	" 29	320	1	
Razem: 2550 m ²				12	1

SPACJE BIŻUTYJOWE

położone są przy ulicy: Stalingradzkiej róg Sulejowskiej, Torunskiej 2
i Stalina 67

Załącznik do tabl. 7.

S P I S

prywatnych kupców m. Piotrkowa-Trybunalskiego

Lp.	Nazwisko i imię	Brzoza	Adres sklepa
1	Grzegorzyc Stanisław	Spożywczy	St. Warszawska 15
2	Bąkowska Magdalena	Cukiernicza	Sulejowska 37
3	Smolich Józef =	Warzywn.-owooc.	Bieruta 1
4	Kaczynski Wacław	mieszana	Pl. Hali Targowej
5	Nińska Stanisława	Kwiaty i owoce	Stalina 2
6	Oleżewska Antonina	"	Pl. Trybunalski
7	Galus Władysława	"	"
8	Koślaga Marianna	"	Słowackiego 4
9	Jaszcz Franciszka	"	"
10	Pietarska Franciszka	Drobna "gelant.	Pl. Hali Targowej
11	Pechulski Józef	"	"
12	Alana Antonina	Dewocjonalis	Krakowska 2
13	Stoch Antonina	Czaspnicwo	Bieruta 1
14	Szczepkowska Zofia	Zelena	Farna 1
15	Grzegorzewski Franciszek	Części rowerowe	Pl. Hali Targowej
16	Trojenowski Stefan	Wyr. żel. używ.	"
17	Broniszewski Kazim.	Sprzedaz wapna i trzcin	"

Załączn. do tabl. 7

Powszechny Dom Towarowy w Piotrkowie-Tryb.
=====

Lp.	Brzoża	Pow.stoiska	Pow.terenu
1	Wełno W %	28 m ²	27000 m ²
2	Wełno N %	20 "	
3	Bawełniana	40 "	
4	Jedwab.	28 "	
5	Konfekcja ciężka	316 "	
6	" dziecinna	100 "	
7	Galanteria męska	68 "	
8	" damska	68 "	
9	" dziecinna	35 "	
10	Skórzane	26 "	
12	Artykuły poscielowe	50 "	
13	Pozostoznictwo	20 "	
14	Pasmanteria	42 "	
15	Obuwie męskie	50 "	
16	" damskie	50 "	
17	" dziecinne	50 "	
18	Dekoracja	46 "	
19	Kosmetyka	29 "	
20	Gospodarstwo domowe	68 "	
21	Szkło i ceramika	68 "	
22	Chemia gospodarstwa	68 "	
23	Artykuły elektryczne	68 "	
24	Zabawki i papier	26 "	
25	Wino, oakiernioza	50 "	
26	Artykuły sportowe	40 "	
27	Towary różne	68 "	
RAZEM:		1535 m ²	27000 m ²

- 2 -

Lp.	Brzoza	Adres	Powierzchnie lokalu	
			sklepu	zapleczu
50	Owocowo-warzywn. nr 57	Stowackiego 58	36	
51	" "	Stalina 39	23,1	
52	" "	" 68	37	12
53	" "	Stowackiego 28	19,2	13,8
54	" "	Plac Czarbieck.9	26	
55	Włokniennicza nr 1	Stowackiego 7	29,6	43,5
56	" "	Pl. Trybunalski 5	31	
57	" "	Stalina 67	27	
58	" "	" 91	20	
59	" "	Stowackiego 23	33,6	10,3
60	Galanteria nr 5	Grodzka 2	18,3	15,5
61	" "	Sieradzka 2	20,1	8,9
62	Odzieżowa 7	Stowackiego 18	31,5	30,5
63	Obuwnicza 9	Pl. Kosciuszki 8	22,8	21,2
64	" "	Sieradzka 2	22	
65	Art. Gosp. Dom. 11	Grodzka 2	37,5	34,5
66	Mieszana 12	Stalina 38	28,7	19,3
67	Chemiczna 13	Stalina 71	23,5	6
<u>KIOSKI</u>				
1	Cukiernicza 1	Al. Bieruta 1	7,6	
2	" "	Pl. Trybunalski 12	22	
3	" "	Kino, Dąbrowskiego 11		
4	" "	" Pl. Niepodleg. 2		
5	" "	Stowackiego 25	7,6	
6	Spoż. Cukier. 2	Stalina 53a	7	
7	" "	Nowa 29	23,5	
8	" "	Stowackiego 152	12 7,6	
9	" "	Sulejowska 47	20	
10	" "	Stalina 106	11,5	
11	" "	Wyzwolenia 31	8	
12	Owocowo-warz. 11	Stowackiego 19	25	
13	Spoż.-Cukier. 13	Belzcka 62	7,6	
14	" "	Stalina 173	12,5	

Załączn. do tabl. 7

S p i s

sieci staczej i drobnodetalicznej P.S.S. w Piotrkowie Trybunalskim
wg stanu na dzień 1 stycznia 1956 r.

Lp.	Brzoza	Adres	Powierzchnia lokalu	
			sklepu	zapleczna
1	Spozywca nr 1	Stalina 71	44	29
2	"	Skowackiego 49	22	11
3	"	Al. Wieruta 23	24	
4	"	Plac Kosciuszki 8	36,4	11,5
5	"	Narutowicza 39	31	17
6	"	Stalina 93	68	17,5
7	"	Stalina 31	16	27
8	"	Skowackiego 7	20	9
9	"	Krakowska 24	35	18
10	"	Skowackiego 38	33,8	
11	"	Stalina 72	31	
12	"	Sulejowska 39	20,5	12,7
13	"	" 29	15	
14	"	Stalina 31	48,8	
15	"	Pl. Czarnieckiego 10	30,8	15,4
16	"	Roosevalta 12	24,5	14,5
17	"	Narutowicza 18	24	
18	"	Skowackiego 71	20	
19	"	Armii Czerwonej 10	23,8	13,1
20	"	Stalina 99	39	
21	"	Krakowska 39	20,1	14,9
22	"	Berlińskiego 66	18	
23	"	Krakowska 1	30	12
24	"	Dubois 17	32	6,5
25	"	Aleje Bieruta 36/38	24	
26	"	Stalina 7	20	
27	"	1-Hoja 36	19,8	13,3
28	"	Starowerszawska 14	25	
29	"	Torunska 1	21,2	
30	"	Rolnicza 79a	22,8	11,7
31	"	Sulejowska 3	33,1	15,4
32	"	Armii Czerwonej 54	20,7	
33	"	Okrzei 1	20,2	
34	"	Skowackiego 88	26	
35	"	Swierczewskiego 2	12	19
36	"	Roosevalta 36	25	
37	"	Skowackiego 106	23	
38	"	Berlińskiego 25	25,8	
39	Piekarnicza	Skowackiego 46	21,5	
40	"	Seminaryjne 4	21	
41	"	Garncarska 5	16	
42	"	Sieradzka 3	14	
43	"	Armii Czerwonej 1	26	
44	"	Stalina 51	16,3	
45	"	Skowackiego 24	21	
46	Cukternicza	" 3	18	14
47	Monopolowa	Plac Czarnieckiego 1	15	
48	"	Skowackiego 7	19,8	
49	Owocowo-warzyw. 56	Stalina 73	21	

...2/

Załączn. do tabl.7.

S p i s

sieci sklepów M.H.M. w Piotrkowie Trybunalskim
Stan na dzień 1.III.56r.

Lp.	Branża	Adres	Powierzchnia lokalu	
			sklepu	zaplecza
1	Mięsno-wędliniarska	Stalina nr 71	27	8
2	"	Stowackiego 52	36,5	
3	"	Stalina 57	31,5	20
4	"	Armii Czerwonej 14	23	
5	"	Sulejowska 50	24	
6	"	Paplińskiego 1	31	10
7	"	Zamurowa 10	29	
8	"	Roosevelta 12	12	26
9	"	Stalina 51	20	
10	"	Stowackiego 11	35	
11	"	" 61	25,46	
12	"	Sieradzka 5	45	
13	"	Stowackiego 72	19	
14	"	" 44	14	
15	"	Stalina 98	20	
16	"	Aleja Bieruta 4	32	
17	"	Krakowska 38	25	
18	"	Dubois 3	14,3	
19	"	Stalina 91	26,5	
20	"	Roosevelta 38	15,8	
21	"	zamknięty		
22	"	Nerutowicza 58	20	8
23	"	Ferna 4	30	6
24	"	Sulejowska 21	19,8	
25	"	Stowackiego 52	25	
26	"	Garbarska 15	33,9	
27	"	Stalina 10	14	
28	"	Rolnicza 58	24	16
29	"	Sulejowska 27	37	
30	"	Stalina 35	49,13	
31	Koska "	Plac Trybunalski 11	35	
32	"	Stalina 74/76	25	
33	Rybną "	Sieradzka 5	33	8
34	"	Stowackiego 50	39,5	52
35	Tania jatka	Rybną 6	25	

Załączn. do tablicy 7

S P I S

punktów usługowych H.H.D. Art.-Przemysłowych w Piotrkowie
Stan dnia 1.III.1956r.

Lp.	Branża	Adres	Powierzchn. lokalu	
			sklepu	zaplecza
1	Galanteryjna	Słowackiego 20	43,5	11,5
2	"	Sieradzka 10	38	
3	"	Pl. Kosciuszki 7	56,50	16,50
4	"	Słowackiego 3	50,24	
5	"	Stalina 78	21	
6	"	Słowackiego 3	35	
7	"	Pl. Trybunalski 4	38	
8	"	" 11	78	
9	Textylna	" 8	52	
10	"	Stalina 40	47,40	9,60
11	"	Limanowskiego 6	61	12
12	"	Starowerszawska 13	51	48,20
13	"	Stenkiewicza 15	23,40	
14	"	Słowackiego 36	85,20	21,12
15	"	Sieradzka 5	49	6
16	"	Słowackiego 1	42	
17	"	Torunska 3	37	
18	Odzieżowa	Słowackiego 22	50	27
19	"	Sieradzka 5	80	76
20	"	Stalina 40	93,36	
21	Obuwnicza	Stalina 68	33,60	14,96
22	"	Słowackiego 24	60,61	26,95
23	"	Pl. Trybunalski 7	39	53
24	"	Słowackiego 3	37	24
25	"	Starowerszawska 5	31,23	23
26	Chemiczny	Stalina 74/76	40	18
27	"	Sieradzka 1	65,44	
28	"	Słowackiego 22	53	17
29	Materiały Bud.	Stalina 54	42	
30	Żelazna	Słowackiego 30	57,54	43,46
31	"	Sieradzka 1	31,96	18,60
32	Drogeria	Stalina 91	27	20
33	"	Krakowska 1	51	13
34	"	Słowackiego 32	35	25
35	"	" 7	90	
36	Papiernicza	" 23	31,90	16,10
37	"	Pl. Kosciuszki 6	40,60	21,30
38	Elektryczna	Sieradzka 10	34,30	25,62
39	Gospodarstwo dom.	Pl. Trybunalski 7	30	47
40	Komis	Sieradzka 8	55	
41	"	Słowackiego 3	79-50	

- 2 -

Lp.	Branża	Adres	Pow. lokalu	
			sklepu	zaplecza
11	Spożywoza nr 11	Al. Bieruta 2	13,52	
12	"	Śłowackiego 78	7	
13	"	Częstochowska	7	
14	"	Spacerowa	7	
15	"	Roosevelta	7	
16	"	Górna	7	
17	"	F-ka Sklejek	7	
18	"	Garncarska 2	7	
19	"	Stalina 125	7	
20	"	Śłowackiego 5/PPRN/	7	
21	"	Narutowicza 50	7	
22	"	Roosevelta 17	7	
23	"	Stalina 122	7	
24	"	KMN 10 /PMRN/	7	
<u>SPRAGANY</u>				
1	Owoc.-Warzywn.	Stalina 72	7	
2	"	Rynek Tryb.	7	

Załącznik do tabl. 7

S p i s

punktów sieci sklepów M.H.D. - Art. Spoż. w Piotrkowie Tryb.
wg stanu na dzień 1.III.1956r

Lp.	Branża	Adres	Pow. lokalu	
			sklepu	zaplecza
<u>SKLEPY</u>				
1	Spółczywa nr 1	Rycerska 4	24	22
2	"	Pl. Litewski 4	45,11	20,12
3	"	Dąbrowskiego 15	32	
4	"	Pl. Litewski 8	35	15,6
5	"	Stalina 85	23	30
6	"	Sieradzka 1	39	14,17
8	"	Narutowicza 70	22	
8	"	Limanowskiego 52	24	14
9	"	Stowackiego 26	40	20,10
10	"	Stalina 15	53,55	15,60
11	"	Roosevelta 16	24,31	17,90
12	"	Mickiewicza 32	32	11
13	"	Stalina 40	33,06	49,56
14	"	Starowerszawska 2	45	
15	"	Topolowa 12	21,38	13,86
16	"	Starowerszawska 25	30	15,60
17	"	Stowackiego 52	36	
18	"	Stalina 95	54,95	6,26
19	"	Al. Bieruta 11	46,85	
20	"	Deszajńskiego 3	30	25
21	"	Stalina 58	41,34	20,50
22	"	Garncarska 17	18	
23	"	Narutowicza 40	20	
24	"	Sieradzka 5	72,60	20,70
25	"	Al. Bieruta 16	21,78	
26	"	Przedhorska 8	36	35,76
27	"	Stalina 25	25,92	13,23
28	Nabiałowa	Stalina 65	30,78	
29	"	Limanowskiego 18 a	18	
30	"	Starowerszawska 25	18,27	
31	"	Stowackiego 46	18,60	
32	Cukiernicza	Stowackiego 24	28,20	9,40
33	Owocowa warzyw	Sieradzka 1	40	10
<u>Kioski</u>				
1	Spółczywa	Stowackiego 44	7	
2	"	Narutowicza 26	7	
3	"	Al. Bieruta 2	7	
4	"	Roosevelta 6	8	
5	"	Limanowskiego 37	7	
6	"	Stalina 83	7	
7	"	Stalina 1	7	
8	"	Limanowskiego 52	7	
9	"	Stowackiego 36	7	
10	"	Stalina 12	7	

Załącznik do tabl. 6

Wydział Pracy "Szkło"

w Piotrkowie

Dziedz	Adres	Zatrudnienie		Dojeżdżający		Zużycie			Przerzut masy	
		ogółem	w tym kobiet	M.	K.	Prąd kWh	wody m ³	gazu m ³	przywóz ton	wywoz ton
Opisob. obrotowych	Dworca 3	125	93	-	4	32	5	240	0,36	0,2
Wieloletnia szkła	Bezlickiego 15	11	3	7	-	12	3	-	0,8	0,7
Podlewnia lustec	Dobois 84	9	1	1	-	1,6	2	-	0,7	0,2
	Razem	145	97	1	4	35,6	10	240	2,16	1,1

Załączn.do tabl.6

PIOTRKOWSKIE ZARZĄDY PIEKARNICZE

Zakład	Ulica i nr	Pow. w m ²		Zużywa na doba			
		całkowita	zainwest.	kWh	wody m ³	gaz m ³	ciepek m ³
Piekarnia nr 1	Armii Czerwonej 17	-	213	14	2	-	0,5
" nr 2	Stalina nr 87	-	178	21	1,5	-	0,3
" nr 3	Słowackiego 106	-	374	11	3	-	1,0
" nr 4	Armii Czerwonej 1	-	383	23	6	-	1,5
Ciastkarnia 2	Herutowicza 40	-	334	11	1,5	-	0,3
Piekarnia nr 5	Stalina nr 106	-	120	21	2	-	0,5
" nr10	Żwirki nr 3	9000	1250	112	28	-	6,0
Razem:		9000	2852	213	44,0	-	10,1

Załączn.do tabl.6

PIOTROWSKIE ZAKŁADY PIEKARNICZE

Zakład	Ulica i nr	Pow. w m ²		Zużycie na dobę			
		całkowita	zainwest.	kWh	wody m ³	gaz m ³	ściek m ³
Piekarnia nr 1	Armii Czerwonej 17	-	213	14	2	-	0,5
" nr 2	Stalina nr 87	-	178	21	1,5	-	0,3
" nr 3	Słowackiego 106	-	374	11	3	-	1,0
" nr 4	Armii Czerwonej 1	-	383	23	6	-	1,5
Ciastkarnia 2	Herutowicza 40	-	334	11	1,5	-	0,3
Piekarnia nr 5	Stalina nr 106	-	120	21	2	-	0,5
" nr 10	Żwirki nr 3	9000	1250	112	28	-	6,0
Razem:		9000	2852	213	44,0	-	10,1

- 2. -

Nr bloku	Strefa	Il. miesz.
141	I	173
142	I	71
143	I	192
144	I	347

Razem: 37266

Ilosc zamieszkałych osób

W I-iej strefie	-	8.282
W II	"	20.112
W III	"	8.229
na terenach rolnych	-	11.113

Razem: 47.736

Załącz. do tabl. 5

Ilość mieszkańców na terenach osiedleńczych

Nr bloku	Strefa	Il. mieszk.	Nr. bloku	Strefa	Il.
Blok nr 1	III	727	Blok nr 55	I	236
" 2	III	318	" 56	I	61
" 3	III	240	" 57	I	40
" 4	III	438	" 58	I	70
" 5	III	426	" 60	I	543
" 6	III	450	" 61	II	8
" 7	III	356	" 62	II	280
" 8	II	1831	" 63	II	695
" 9	III	330	" 64	II	607
" 10	III	252	" 65	II	391
" 11	III	370	" 66	II	908
" 12	III	197	" 67	III	187
" 13	III	93	" 68	III	642
" 14	II	305	" 69	III	497
" 15	II	331	" 70	II	255
" 16	II	514	" 71	II	101
" 17	III	360	" 72	I	186
" 18	II	212	" 73	I	594
" 19	II	296	" 88	I	255
" 20	II	36	" 94	II	161
" 21	II	473	" 101	I	652
" 22	II	933	" 102	I	96
" 23	II	887	" 103	I	333
" 24	II	704	" 104	I	216
" 25	II	226	" 105	II	529
" 26	II	137	" 108	I	367
" 27	II	68	" 109	II	231
" 28	III	1188	" 110	II	157
" 29	II	1246	" 111	III	1136
" 31	I	240	" 113	II	116
" 32	I	346	" 114	II	87
" 33	I	172	" 115	II	87
" 34	I	75	" 116	II	18
" 35	II	155	" 117	II	442
" 37	II	362	" 118	II	41
" 38	I	508	" 119	II	351
" 39	II	373	" 120	II	315
" 40	II	198	" 222	II	10
" 41	II	283	" 122	II	406
" 42	II	407	" 123	II	842
" 43	III	22	" 124	I	285
" 44	I	271	" 125	I	91
" 45	II	308	" 126	I	73
" 46	II	186	" 127	I	31
" 47	I	107	" 128	I	835
" 48	I	163	" 134	I	474
" 49	I	163	" 135	II	553
" 50	I	292	" 136	II	393
" 51	II	147	" 137	II	333
" 52	II	400	" 138	II	599
" 53	II	393	" 139	I	267
" 54	II	195	" 140	I	86

...2/

Załączn. do tabl.5

Tereny sportowe

Nazwa	Ulica	Powierzoh. ha
1 Boisko K.S. "Konkordia"	Sportowa	1,12
2 Stadion sportowy	Zwirki	4,08
3 Korty tenisowe w parku	Parkowa	0,52
4 Tor wyścigów konnych	Wigury	43,57
5 Boisko sportowe	Promenada	0,79
6 Basen pływacki	Zwirki	1,47
7 Strzelnicza	Al. Bieruta	1,19
Razem		52,71

UWAGA: Tor wyścigów konnych znajduje się na terenach zainwestowania. Pozostałe urządzenia sportowe znajdują się na terenach osiedlonych. Strzelnicę włączono do terenów osiedlonych ze względu na sytuację.

Wody w granicach miasta

Wyszczególnienie	Pow. w ha
Rzeki: Strawa	3,92
Strawka	1,70
Jezioro Bugań	24,63
Stawy	3,91
Razem:	34,16

Załączn.do tabl.5

ZIEMIE MIEJSKA

Wyszczególnienie	Powierzchn.ha
Parki:	
Drzewostan	6,285
Trawniki	12,982
Kwieтники	0,292
Scieżki umocnione	1,590
Scieżki nieumocnione	0,040
	21,189
Zieleńce	
Trawniki	4,610
Kwieтники	0,525
Scieżki umocnione	5,054
Scieżki nieumocnione	-
	10,189
Ulice - drzewa	19,940
Ogrody działkowe	
Stake	24,00
Czasowe	32,00
	56,00
Razem:	107,318

CEMENTARZE

Rodzaj	Pow.ha
Katolicki	9,11
Wojskowy	0,81
Prawosławny	1,89
Ewangelicki	3,15
Zydowski	2,88
Razem:	17,84

Załączn. do tabl.4

BUDOWNICTWO NOWE

Budownictwo uspołecznione w okresie 1945-1955

Adres	Ilość bud.	Ilość izb
Ośrodek Wyzwolenia	8	476
Okrzei	2	48
ul. Stalina 42	1	60
" " 46	1	42
" Sienkiewicza 9	1	86
" " róg Piastowskiej	2	36
" Koronńskiego /Ponika/	1	54
" Mickiewicza	1	18
Bloki kolejowe	1	24
Razem :	18	844

Budownictwo indywidualne w okresie 1945-1955

Rok	Ilość bud.	Ilość izb
1945-46	31	116
1947	6	22
1948	14	47
1949	7	21
1950	3	8
1951	5	15
1952	3	10
1953	3	8
1954	2	5
1955	20	60
Razem :	94	312

O d p i s

Struktura wieku ludności miasta Piotrkowa.

<u>Rok urodzenia</u>	<u>Liczba</u>	<u>Rok urodzenia</u>	<u>Liczba</u>
1950	1004	1910	716
1949	960	1909	676
1948	998	1908	673
1947	1023	1907	616
1946	1000	1906	629
1945	694	1905	536
1944	652	1904	535
1943	589	1903	563
1942	468	1902	526
1941	541	1901	519
1940	554	1900	567
1939	550	1899	494
1938	549	1898	488
1937	871	1897	454
1936	801	1896	439
1935	886	1895	451
1934	845	1894	450
1933	800	1893	374
1932	836	1892	343
1931	804	1891	306
1930	773		
1929	623	wczesniej	4285
1928	539		
1927	640	niewiedomy	72
1926	737		
1925	743		
1924	664		
1923	708		
1922	728		
1921	625		
1920	647		
1919	540		
1918	413		
1917	433		
1916	470		
1915	498		
1914	609		
1913	625		
1912	657		
1911	665		

/dotyczy pisma W.Z.A.B.)

Stwierdza się pod względem merytorycznym, że dane ludnościowe pochodzą z tabl.N.S.P.z roku 1950.

Prezydium Woj.wódzkiej
Rady Narodowej w sodzi
Wydział Statystyki
Sodza, ul.Ogródowa 15
/-/nieczytelny

Załączn. do tabl.2

Struktura wieku ludności Piotrkowa

Grupa wieku	wg NSP 1950r		Stan 31.XII.1955r	
	Liczba	%	Liczba	%
0 - 2	1,964	4,6	2,673	5,6
3 - 6	3,715	8,7	4,248	8,9
7-13	3,883	9,2	5,442	11,4
14-17	3,202	7,6	3,390	7,1
18-59	25,238	59,7	26,971	56,5
60 i więcej	4,293	10,2	5,012	10,5
RAZEM:	42,300	100,0	47,736	100,0
			w tym mężczyzn 45,8%	

UWAGA: Dane dla stanu z 1950 roku wg N.S.P. z 1950r.

Globalna liczba jednostki na dzień 31.XII.1955r. podana została przez Biuro Ewidencji Ludności w Piotrkowie, a rozbięcie na poszczególne grupy wieku z braku dokładnych danych, opracowane zostało na podstawie tabel przepracowanych przez Instytut Urbanistyki i Architektury, a mianowicie:

1. Tabela struktury wieku ludności miast województwa łódzkiego liczących 20.000 do 100.000 mieszkańców.
2. Tabela przeciętnej struktury wieku ludności imigrujących do miast w okresie 1954 - 1960 r.

Załączn. do tabl. 1Wyjeżdżający do pracy z miasta Piotrkowa-Tryb.

Za pośrednictwem	Łącznie	W tym kobiet
Polskich Kolei Państw.	1059	105
P.K.P. Wąskotorowy	800	350
Państw. Kom. Samochodowej	180	20
Razem:	2039	475

Zaś.do tabl.1

Struktura zawodowa ludności miasta Piotrkowa - Tryb.

Cecha zatrudnienia	Grupa miastoty.		Grupa uzupełn.		Zatrudnieni całkow. w tym kobiet	Dojeżdż.		
	M	K	M	K		M	K	
Przemysł ciężki	9462	2529			6456	2732	262	373
Przemysł średni	563	222	216	79	1167	306	80	7
Przemysł drobny	607	206	467	43	2020	676	218	37
Rudnictwo	436	39	463	33	1013	72	42	
Konstrukcje	1242	62	167	3	1895	87	303	22
Technologia	237	61	19	3	385	92	37	8
Usługi	990	469	82	268	2371	994	303	237
Administracja	278	264	239	151	1154	452	185	37
Kultura	3	3	20	15	44	20	1	2
Obiót towarowy	129	134	460	483	1319	640	90	23
Zdrowie	59	241	24	75	423	324	15	8
Rzemiosła różn.			808	211	1100	230	62	19
Gospodarka domow.			238	86	337	86	13	
Zywność i sioier.			24	168	226	172		4
Stoachybnienie			53	33	93	33	7	
Opiolka ipek.			6	19	26	18		1
Szkadownia	62	12	162	13	305	25	36	
R A Z E M :	8116	4112	6496	2075	20334	6963	1753	778

Tablica 11ZIEMI I SPORT

<u>Wyszczególnienie</u>	<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>
Parki kultury	-	-	-
Parki wypoczynkowe	21,19	-	-
Zieleńce, bulwary skwery	-	10,19	-
Ogródki działkowe	-	32,00	24,00
Cmentarze	-	-	17,84
Tereny sportowe	1,71	1,91	53,09
R a z e m :	22,90	44,10	94,93
Tereny sadzone	19,94	r	-

Objaśnienie:

- A - tereny wymagające uporządkowania i uzupełnienia
 B - tereny zagospodarowania prowizorycznego
 C - tereny nie wymagające inwestycji.

TABLICA 10

Składowanie

Nazwa instytucji i adres	Adres składowiska	Rodz. składowiska	Pow. w ha	Kubet. bud. w m ³	Zatrudn. osób			Rodz. tren- tu	Przerzut masy ton.		
					cał- kowite	w tym kobiet	Ilość dojeżd- zących		Przy- jęt	Wy- jeż- d	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
W.P.H. ul. Dniepr. 3	Łoscevol- ta nr 35	mat. bud.	6,07	715	25	2	4		kol.	16	16
Woj. M.B. 5060 Piel. Sierdiew. 14	Łoscevol- ta nr 23	"	1,57	3324	45	1	12		"	50	50
Z.S.P. Socinot 11 Zarłowa	Erantow- wiesza 10	"	0,60	360	3				drog.	6	6
Dud. Prz. Pol. ul. Swoboda 5	1-7-ja 19 Szwarc. 31	" drzew.	0,75 0,16	800	18	1	1		"	64 4	64 4
I. S. S. S. Zarłowa 2	Łosce 2	mat. bud.	0,37	800	4				"	35	35
Plotr. Rej. Łosce P.H. Łosce, kol.	Łoscejo- wa nr 4	drzew- wo	2,50		3				kol.	15	15
Plotr. Żukł. Przem. Urzew. Kra. Owska 10	Erantow- ska 5	drzew- wo	0,61		19	3			drog.	13,0	13,6
Wąpół Płocznika 20	Łoscejm. 25	"	0,80		8	1			miesz.	1	1
Gorska "Wąpół" ul. S. S. 2	Łosce 2 Łoscew. 10 Stalin. 122	art. o. wł. chem.	0,10 0,13 0,40	510 1415 2743	7 8 4	1	1		drog. " "	2 4 1,5	2 4 1,5
B. Z. G. S. Szwarc. 30	Łoscejm. 30 " 34 Stalin. 63 Płoczn. 1	s. m. s. p. gal. spor.	0,80 0,40 0,60 1,40	1200 1400 800 2560	2 2 9 10				" " " kol.	2 1 0,5 4	2 1 0,5 4
Woj. M. Harbu Szwarc. 4	Łoscejm. 4 Łoscew. 32	art. s. p.	0,15 2,41	2593 4367	17 22	3 2	2 6		drog. "	1,2 3	1,2 3
O. S. P. Łoscevol. 35	Łoscew. 35 St. Warsz. 22 Stalin. 29 " 60 Łosce 2 Szwarc. 31	opok. " " " " "	1,20 1,15 0,10 0,25 0,10 0,20		8 2 1 3 2 2	1 1			kol. drog. " " " "	40 0,5 0,3 0,3 0,2 0,3	40 0,5 0,3 0,3 0,2 0,3
Zb. w. duszków Łoscew. 12	Łoscew. 12	odp.	0,16		27	4	2		wzkoż.	1,1	1,1
Razem:			23,08	28769	283	23	30			267	267

TABLICA 9Komunikacja drogowa
=====

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Km b.
Arterie przelotowe	9.083	7.301
" miejskie	12.689	9.250
Ulice dzielnicowe	10.266	8.520
" mieszkaniowe	23.733	25.940
P l a c e	23.544	
Razem:	79.315	51.011

- 4 -

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Przy fabr. Skledek /ul. Roosevelta		3	48	50			5	5						Swietlica
Przy PZ Drzewnym ul. Salejowska 47		2	28	50			5	5						Bud. wynajety
R a z o m :		32	678	994		1	98	94		2	0,98	4198		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
<u>Szk. dla Pracujących</u>													
Szk. Podst. nr 1 Al. Bieruta 36/38	6	340	128		2	5	3						Miesci się w szkole nr 10
Szk. podst. nr 2 ul. 1-Maja 16/18	6	262	101		1	4	2						Miesci się w szk. 3
Szk. Og. St. Lic. ul. Piarska 2	6	180	240		2	5	2						Miesci się w Szk. Og. St. Lic. I
R a z e m :	18	782	469		5	14	7						
<u>Przedszkola</u>													
✓ Panstw. nr 1 ul. Złota 8	2	30	54			7	6			0,14	728		Bud. mieszkalny
✓ Panstw. nr 2 ul. Stalina 36	2	20	30			7	7		1				Bud. wynajęty
T.P.D. 1													
✓ Próżnika 5	3	58	100			9	8			0,26	840		
T.P.D. 2													
✓ ul. Piasowska 1	4	91	130			11	11						Bud. wynajęty
M.P.D. 3													
✓ ul. Stalina 23	3	44	190			9	9						" "
Przy ZS "Kara"													
✓ ul. Okrzei 3	3	158	100			11	11						Bud. zakładowy
"Jasny Dom" Elektr. ul. Skowackiego 181	2	36	90			7	16		X				Bud. wynajęty
Przy "PKP"													
✓ Skowackiego 33	4	45	90		1	12	12		1	0,08	180		Bud. mieszkalny
Przy PZPB													
✓ ul. Wyzwolenia	4	120	140			15	14			0,50	2450		

- 2 -

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
✓ Szkoła podst. nr 12 ul. Pereca 18	6	252	564				12	9		0,05	2913		bud. wynajęty
Razem:	82	3274	5659		5	152	123	1		10,22	3116		
<u>Szkolnictwo stopnia licealnego</u>													
✓ Szk. Og. st. Lic. I ul. Piłarska 2	12	360	396	60	2	37	16			0,49	17292	8451	
✓ Szk. Og. st. Lic. II ul. Słowackiego 9	11	330	373				23	15	1	0,42	12360		
✓ Lic. Pedagogicz. ul. Seminaryjna 1	6	240	264	115	50	32	17		2	0,35	10095	15850	2 internaty
Razem:	29	930	1033	175	52	92	48	1	2	1,26	39747	24311	
<u>Szkolnictwo zawodowe.</u>													
✓ Techn. Finans. ul. Sawickiej 12	9	360	360		180	22	13	1	1	0,08	8100		
✓ Techn. Mech.-Elektr. ul. Roosevelta 1	9	300	325	198	65	31	9	6		0,40	22602	9204	
✓ Zakł. Dosk. Rzem. ul. Słowackiego 15	4	160	170		27	65	1	4					bud. w części zajęty
✓ Zasad. Szk. Szklarska Roosevelta 1	2	32	114	110	4	20	7						w gmachu Tech.-Mech. Elektr.
✓ Zasadn. Szk. Met. El. ul. K.R.N. 6	7	170	229	50	90	54	16	3		0,21	5400		
✓ Zasad. Szk. Odzież. Krakowska 36	6	240	370		127	43	9			1,00	18100		
Studium Nauczyc. Seminaryjna 1	2	80	59		3	9	5						w gmachu Lic. Ped.
✓ Państw. Szk. Pielęg. ul. Nadrowy 3	4	150	116		25	28	14						w gmachu Szk. Og. St. Lic. I
Razem:	43	1492	1743	358	521	272	74	14	1	1,69	54202	9204	

Tablica 8

O Ś W I A T A

Rodzaj obiektu i adres	Ilość sal lekcyjnych	Ilość miejsc w salach	Ilość uczniów			Dochozda z poza miasta	Znaczenie	Zatrudnienie			Kub. in-ter-nat.	UWAGI	
			łącznie	w in-tern.	Mieszka- dza z miasta			M	K	Deleżaj.			Pow. w m2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Szkolnictwo podstawowe													
✓ Szkoła podstaw. nr 1 ul. Próżnika 7/9	8	318	564			13	11			0,22	5400		bud. wynajęty
✓ Szkoła podst. nr 2 Sienkiewicza 7	7	322	456			16	10			0,05	5120		" "
✓ Szkoła podst. nr 3 1-Maja 16/18	6	262	495			12	11			0,37	3607		" "
✓ Szkoła podst. nr 4 Stalina 25	6	250	500		1	13	11			0,43	2870		" "
✓ T.P.D. - 1 Hieruta nr 7	7	455				15	12			0,47	5727		bud. własny
✓ Szkoła podst. nr 6 ul. Stalina 68	7	240	445		4	13	11			0,26	1700		bud. wynajęty
✓ Szkoła podst. nr 7 Szówskiego 80	6	240	549			14	11			0,15	2913		" "
✓ T.P.D. - 4 Sienkiewicza 8	7	245	481			14	13			0,47	3864		" "
✓ Szkoła oświaty Stalina nr 57	7	252	350			11	9	1		0,29	5642		bud. własny
✓ Szkoła podst. nr 10 Hieruta 36/38	8	340	415			11	9			0,36	7236		bud. wynajęty
✓ Szkol. Ogól. WPD-2 Ogólniżna 5	7	308	385			8	6			7,10	6124		bud. własny

	24	18	1	145	147	1,03	7915
RAZEM:							
1	Stowarzyszenia polityczno-ekonomiczne						
2	P Z P R - Piotrkow	25	8				
3	ul. Reruta 4		4				
4	ZM Z M P	8	4				
5	ul. Reruta 8	12	6				
6	ZP Z H P	3	1				
7	Strom. Demokr.	6	2				
8	Cech Przemiosł Róznych	11	2				
9	ul. Reruta 12	3	1				
10	Koza sportowe	3	1				
11	Zjedn. Strom. Ind.	1					
12	ul. Stowackiego 26	3	1				
13	Pol. Zw. Zaw.	1					
14	ul. Stalina 65	1					
15	Zrzesz. Przem. Handlu i Usług	3	2				
16	ul. Sienkiewicza 4	3	1				
17	Przem. Zrzesz. Wzrost. Mier.	3	1				
18	ul. Szewska 2	6	1				
19	I P Z	6	1				
20	ul. Dąbrowskiego 14	3	3				
21	T P P R	3	3				
22	ul. Dąbrowskiego 9	3	3				
23	" O a i t a s "	6	2				
24	ul. Stalina 36	93	33				
25	P G K						
26	ul. Stalina						
RAZEM:							
	93	33	7				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	KACZNOŚĆ									
1	Opładowy Urz. Poczt. ul. Szwarczewskiego 19	360	89	34	8			0,71	6000	
2	Radłowski-Plotki ul. Szwarczewskiego 17	13	1	2						
3	Przeds. Młodzież. Teatr. ul. Szwarczewskiego 17	12	2	1						
	RAZEM :	385	92	37	8			0,71	6000	
	Budownictwo									
1	Miełobudowa ul. Swierczewskiego 6	210	8	6						
2	Sy. Pr. Konstr.-Rem. ul. Stalina 58	91	8	12						
3	Budowl. Przeds. Pow. ul. Dworka 3	183	10	4						
4	Z P Z B Budowa 341/21	8	5							
5	B P R B ul. Sulejowska 47	211	16	1						
6	P R K nr 13 ul. Czeszochowska	79	5	11				0,15		baraki drewn.
7	Przeds. Bud. Sieci Elektr. ul. Karolinowska 38	18	1	7				0,30	4560	
8	Muro Proj. Wodn-Melj. ul. Szwarczewskiego 19	3	1							
9	Zgadz. Odr. Przeds. Miern. ul. Swierczewskiego 8	36	8	1						
10	Zjedn. Bud. Miejsk. Rodz. ul. Armii Czerwonej 24	174	10					0,24	3600	
	RAZEM:	1013	72	42				0,69	8160	
1	Opieka Społeczna Dom Opiek. "Caritas"					40				
2	ul. Stalina 36	5	4		1	55	46	0,10	178	szkół bud. zajmuj.
3	Państw. Dom Młodzież. ul. Stalina 75	11	9			50	50	0,23	4697	przedszkole
	Dom Reanicyjny	8	5		50	51		0,60	3040	nieprzystosowany
	ul. Roosevelta 2									przystosowany

22	P.P.K. w h o 'n	19	7									
23	P.o m. K. s i # z k i n lo	10	10									
24	Z Z Sur. Ziel. Oddz	21	4	4								
25	ul. Słowackiego 9	5	1	1								
26	O P J I A - sklepy	13	4	1								
27	Przeds. Skupu Owoców	5	2									
	ul. Dworkna 3											
	F o t o - O p t y k a											
	ul. Słowackiego 18											
	RAZEM:	1319	651	89	23		2,00	18460				
	<u>Zwiewne zbiorowe</u>											
1	Piotrk. Zakł. Gastr.	181	132		3	498						lok. w bud. mieszk.
2	ul. Stalina 38											" " "
3	Kolej. Zakł. Gastr.	31	26		1	300						" " "
4	ul. Swierczewskiego 5											" " "
5	Okręg. Przeds. Barów Mlecz.	14	14		1	400						" " "
	ul. Stalina 38											
	RAZEM:	226	172		4	918						
	<u>Komunikacja</u>											
1	P.K.P. - silne brady	19	1	6								
2	ul. Swierczewskiego 3											
3	P.K.P. - stacja	1368	64	234	12		4,20	7400				przystosowany
4	ul. Swierczewskiego 27											
5	ul. Przemysłowa 27	71	14	52	8		2,57	2389				mieszk-służbowy
6	P.K.P. - drogowy	120	8	20	2		6,03	1200				
7	ul. Swierczewskiego 47											
8	ul. Stalina 47	145	6	34			1,00	120				
9	St. Pr. Transport	100	1	48			1,24	1300				
10	ul. Litewski 4											
11	Przeds. Przem. Mandl. Kewna	63	3	5			2,00	262				
12	ul. Dabois 6											
	RAZEM:	1895	97	399	22		17,04	3731				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Obrót towarowy									
	I M.H.D. - Art. Spoz.									
2	ul. Dworna 3	107	82		3					
3	M.H.D. - Art. Przem.									
4	ul. Dworna 3	109	78	1	1					
5	M.H. Mierny									
6	ul. Szwachkiego 34	79	45	1						
7	P.D. W.									
8	ul. Halli Hargowej	65	45	2				0,50	16500	
9	M. A. G. d.									
10	ul. Prochima 18	59	21	6						
11	ul. Zakz. Zboz.									
12	ul. Szwachkiego 36	38	7	3	1					
13	Rejon. Zbiorn. Jasz-Drob									
14	ul. Roosevelta 36/42	63	27	15	6					
15	Przedsi. Apiek Wojsk. Zdzik.									
16	ul. Szwachkiego 5	46	28	6	2					
17	Woj. Przem. Hurtu Spoz.									
18	ul. Narutowicza 4	68	31	6	1					
19	P.Z. S.									
20	ul. Szwachkiego 36	203	56	22	1			0,50	1460	
21	Gm. Sp. Sam. Gdzopsk.									
22	ul. Sulejowska 74	52	20	14	2					
23	Centrala Odzieżowa									
24	ul. Garncarska 7	15	3	2						
25	P.S. S.									
26	ul. Stalina 71	263	161	3	6					
27	ul. "C e n t r o g a l n a"									
28	Pl. Miępodległości 2	8	4							
29	Centrala Tekstylna									
30	Zaklema-Mokra 1	11	1							
31	Centrala Techniczna									
32	Pl. Czarnieckiego 9	3								
33	Centr. Handl. Przem. Pap.									
34	ul. Dubois 6	6	2							
35	Centrala Drzewna									
36	ul. Sieracka 8	13								
37	Ukrąg. Przem. Hurtu Opak.									
38	ul. Roosevelta 35	8	1	1						
39	Centrala M-Obrót Zwiierz.									
40	Pl. Halli Hargowej	26	6	1						
41	Stacje Benzynowe	4	1							

5	127	18	4	5		0,54	2800
6	125	19	36	5		0,70	3000
7	11	8			216	0,30	8000
8	12	6			280	0,20	6400
9	3	2			80	0,15	3000
10	8	5			40	0,80	3200
11	8	5	1		40		
	7	5			40		
	405	98	46	5	636	3,89	39980
RAZEM:							
1	54	30	2	2			
2	160	15	8	2			
3	5	5		1			
4	45	31	4				
5	30	63	17	1			
6	70	46	2	6			
7	213	8	12	1			
8	156	10	6	2			
9	67	22	11	4			
	1100	230	62	19			
RAZEM:							
bud. mieszkalny							
" "							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	Archiwum Państw. Torunska nr 4	2	1							
7	Biblioteka Powiatow. ul. Szewalskiego 5	5	4		2					w parterze
RAZEM:		44	20	1	2	1891	2813	0,84	21070	
Z d r o w i e										
1	Szpital Miejski ul. Stalina 2 } " Rooseveltta 3 }	295	241	11	7	460	470	0,63 0,48	11200 10100	przystosowany "
2	Pogotowie Ratunkowe ul. Stalina 45	15	6	1				0,20	1100	
3	Przychodn. Specjal. ul. Stalina 14 } " Rooseveltta 3 }	30	22	2						
4	Ambulatorium Kol. Swierzeszyniego 7	22	9	1						bud. mieszkalny
5	Zzobek Rejonowy ul. Stalina 27	17	15		1	50	48	0,30	3450	" pomieszk.
6	Zzobek przy Rucio "Kana" ul. Papińskiego 1	16	15			45	40	0,30	1845	bud. fabr.
7	Zzobek przy PKZB Wywielonia	18	15			80	75	0,50	2040	typowy
RAZEM:		413	323	15	8	635	633	2,61	30535	
Usługi Gosp. Komunalnej										
1	Kaznia ul. Stalina nr 14	5	2			20	32	0,09	2900	starego typu
2	Zakład Utylizac. ul. Filitowa 8	16	2	1				0,08	1280	
3	Gosowia MEGK -1 ul. Kierwca 31/33	85	26	4				1,03	3400	

13	Sąd Powiatowy Słowackiego 5	35	9	3					4260	tak
14	Wydz. Zdrowia Stalina 77	152	127	32	16				2450	tak
15	Panstw. Zakład Ubezpiecz. ul. Stalina nr 23	28	8	1	1			0,85		
16	Izba Skarbowa ul. Stalina nr 77	32	18	4				0,80		
17	Ubezpiecz. Społeczna ul. Roosevelta 3	12	8					0,50		
18	Miejski Zespół Adwok. ul. Słowackiego nr 5	22	2	2				0,50		
19	Panstw. Biuro Notarial. ul. Słowackiego 5	4								
20	Węzłowie ul. Stalina 24	116	5	24		600	400	0,37	26400	tak
21	Piotrowskie Zakł. P. Ter. ul. Farna nr 4	26	7	1						
22	Piotr. Zakł. Przem. Mat. Biał. ul. Słowackiego nr 5	7								
23	Zakład Zbytu Energii ul. Słowackiego 32	16	3	1						
RAZEM:		1168	454	187	37	600	400	3,78	94642	
Kultura										
1	Muzeum Ziemi Piotrkow. Plac Zamkowy 4	4	2					0,13	5604	dawny zamek król
2	Kino Hutnik ul. Nadzowy 2	9	3			300	900	0,24	2350	tak
3	Kino "Rozwój" ul. Dąbrowskiego 9	10	4			361	1083	0,12	1830	tak
4	Dom Kultury Al. Beruta 12	8	2	1		1210	800	0,18	12000	przystosowano
5	Biblioteka Miejska ul. Farna nr 8	6	4			20	30			...2/

TABELICA 7

Urzadzenia użyteczności publicznej

Lp.	Nazwa obiektu i adres	Zatrudnienie całkowite	w tym		Ilość dojeżdżających z poza miasta			Ilość miejsc	Ilość użytkow.	Powie-rzchnia działki w m ²	Kubatura budynku w m ³	UWAGA: podać czy bud. przy- stosow. do potrzeb (np. mieszk. zam. na urzadz.
			4	5	M	K	6					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
Administracja												
1	Prezydium P.R.N. ul. Słowackiego 9	252	75	87	13	-	-	0,28	47038	tak		
2	Prezydium M.R.N. ul. K.R.N. 10	156	83	2	2			0,23	8410	tak		
3	M.Z.B.M. ul. K.R.N. 10	49	25	6	2							
4	Obwod. Urząd Miast Al. Bierutów 41	5										
5	Zakład Sieci Elektr. ul. Słowackiego 32	40	1	5								
6	P.K.O. Oddział ul. Słowackiego 9	13	9	2								
7	Bank Rolny Plac Kosciuszki 4	15	9	2								
8	Mer. Bank Polski ul. Dąbrowskiego 7	83	46	8	3			0,25	6084	tak		
9	Gmin. Kasa Spółdz. P.I. Kosciuszki 4	13	5	1								
10	Del. Minist. Skupu Słowackiego 5	13	4	2								
11	Pow. Zarząd Weter. Słowackiego 5	6	3									
12	Woj. Zarząd Wod. Mel. Słowackiego 26	63	7	4								

2 -

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	4197	1	113	113	91	15	8	1	złożony	89	89
	213	44		10,1	218	34	10		drogowy	23,8	19,7
	30	2		1,5	5	5		1	"	0,08	0,1
	22,8	9		9	123	39	1	-	"	0,6	0,6
	35,6	10	240	6	145	97	1	4	"	2,2	1,1
	85	7		7	187	69	40	8	"	1,0	0,7
i	100	1,0		0,8	60	5	6		"	0,03	0,03
	400	6		5	337	283	41	17	"	0,8	0,7
y	30	2		2	57	43	1	2	"	0,3	0,2
ry	119	1,8	2	1,6	184	16	14		"	0,19	0,14
i	400	2		1	53	7	4		"	1,0	0,8
	300	3		2	145	28	25	1	"	0,4	0,3
	300	4		4	166	27	8	2	"	0,8	0,6
	68545	1858	307169	1245,9	9648	3723	552	418		679,8	504,2

- 2

1	2	3	4	5	6	7
Zespół Młynów ul. Roosevelta 17	spożyw.	uciążliwy	wielki	2,00	0,60	średni
Piotr. Zakł. Fiekarn. ul. Żwirki nr 3	"	nieszkod.	drobny	0,90	0,28	"
CZP Jajoz.-Drob. Starowarszawska 13	wylęgar.	"	"			"
SP Przem. Lud. Art. Sz. ul. Sienkiewicza 5	artyst.	uciążliwy	"	0,02	0,04	drobny
Sp. Ogódłb Choinkow. ul. Dworna 3	szklany	nieszkodl.	"			średni
Sp. Obr. Ghetta Warsz. ul. Słowackiego 93	krawiecki	nieuciążł.	"	0,13	0,03	dobry
Zódk. Przeds. Kuśn-Kraw ul. Sieradzka 2	"	"	"			średni
Sp. "Nasza Przyszłość" ul. Stalina 122	"	"	"	0,60	0,40	"
Sp. "Pokój" ul. Sienkiewicza 5	dziewiarski	"	"	0,50	0,40	dobry
Sp. Fr. im. M. Buźka pl. Czarnieckiego 6	obuwiczny	"	"	0,19	0,08	b. dobry
Sp. "19-go Stycznia ul. Stalina 50	metal-drewn	uciążliwy	"	0,60	0,40	średni
Piotrk. Zakł. Przem. ul. Stalina 56	Ter. mieszany	nieuciążł.	"			"
Pom. Sp. Wielobranż. al. Bieruta 15	wielobranż.	"	"			"
R A Z E M :				89,20	48,99	

TABLICA 6

Z E M Y S Z

Zuzywa na dobe			Zatrudnienie osób					Rodzaj transp. kolejow. drogowy zlozony	Przerzut masy towarowej	
en. el. w kWh	wody m3	gazu m3	ilość sciek. odprow. w m3	całkow. te	w tym kowal. biost	Ilość dojeżdżających M	K		prze- wóz ton	wyóz ton
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1800	500	75000	320	1717	700	36	10	zlozony	100	30
2100	700	185500	30	786	140	16	2	kolej	130	90
933	3	46400	1	602	236	42	27	"	33	96
budowie				14	2			"		
200	1		0,8	210	18	16	1	drogowy	5	4
300	4		4	100	9	10		"	0,2	0,1
370	1,1		0,6	224	48	22	1	zlozony	6	4
300	1,3		1	126	11	6		drogowy	1	0,6
52000	300		674	2300	1420	102	318	"	55	15
2640	9,9		8	946	219	58	15	"	120	100
62	13		4	90	14	15	1	"	14,6	8
1175	38		12	333	145	8		"	50	15
60	3		2	98	9	47	3	"	0,4	0,2
85	90		38	55	32			"	2,3	1,1
45	32		37	138	30	7	3	"	25	10
200	22	24	24	117	21	4	1	"	15	13
42	45	3	42	21	1	4		"	1,5	3

P R

Nazwa i adres zakładu pracy	Rodzaj	Charakter wielkości		Powierzchnia		Stan techniczny zakładu
		nieuciążliwy	uciążliwy	całkowita	zainwest.	
1	2	3	4	5	6	7
Huta Szkła "Hortensja", ul. 1-Maja 21	mineral.	nieuciążliwy	wielki	7,60	5,62	średni
Huta Szkła "Kara" ul. Papiańskiego 1	"	"	"	7,40	2,60	"
Huta Szkła "Feniks" ul. Przemysłowa 31	"	"	"	3,00	1,52	dobry
Piotrk. J. Pass. C. m. ul. Nowa 78	metalowy	"	"	34,00	27,00	zskład w
Przed. Prod. Urz. Sak. ul. Stalina nr 110	"	"	średni	1,17	0,43	Średni
Zakł. Reg. Pomp. TOR ul. Wiatowa 13	"	nieuciążliwy	drobny	0,26	0,12	"
Piotrk. F-ka Olsz. B. ul. Próżnika 25	"	"	średni	1,95	0,20	"
Sp. in. A. Próżnika ul. Próżnika 21	"	"	drobny	0,20	0,20	"
Piotrk. Zakł. P. Bar. ul. Sulejowska 45	bawełniany	uciążliwy	wielki	18,30	4,50	b.dobry
Piotrk. Z. P. Drzew. 1 ul. Sulejowska 47	drzewny	"	"	2,10	1,96	dobry
Piotrk. Z. P. Drz. 2 ul. Krakowska 10/12	"	"	średni	2,16	1,46	zły
P. Z. Przem. Sklejok ul. Roosevelta 28	"	"	"	3,44	0,54	średni
Sp. Stal. in. Dzierż. ul. Hrynki	"	"	drobny	0,50	0,25	"
Piotrk. Wytw. Octu al. Bieruta 27	spożywczy	nieuciążliwy	średni	0,48	0,12	b.dobry
Miejsk. Z. Mlecz. ul. Sienkiewicza 8	"	uciążliwy	"			zły
Zakł. Mięso Rzeźnia ul. Rzeźnicza 23	"	"	"	1,35	0,20	średni
Browar Braulinski ul. Stalina 41	"	"	drobny	0,35	0,14	dobry

TABLICA 5

Bilans terenowy

Wyszczególnienie				Stan istniejący			Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	
				ha	m2/miesz.	%	
S T E S T I E S T E R E N O W Y	T E R E N Y O S I E D L E N C E	T E R E N Y O S I E D L E N C E	Tereny mieszkalne	516,47	66,30	8,49	
			Strefa I	167,38	226,24	5,03	
			Strefa II	93,92	46,69	2,52	
			Strefa III	35,17	42,73	0,94	
			Strefa IV				
			Zieleń miejska	31,38	6,27	0,84	
			Park kultury				
			Sport	8,14	1,71	0,22	
			Usługi	14,82	3,10	0,40	
			Ulice i place	79,31	10,61	2,13	
			Inne	34,51	7,23	0,93	
			Razem :	484,63	101,52	13,01	
			Przemysł	89,20	18,69	2,39	
			Składowiska	25,08	4,83	0,62	
			Usługi	17,80	3,73	0,48	
Kolej	57,74	12,09	1,55				
Drogi	61,98	12,98	1,66				
Zieleń urzędowa							
Ogródki działkowe	56,00	11,73	1,50				
Cmentarze	17,84	3,74	0,48				
Sport	43,57	9,13	1,17				
Inne	47,36	9,92	1,27				
Razem :	414,57	86,84	11,12				
Zabudowa przyzagrodowa	133,66	27,00	3,58				
Lasy	12,16	2,55	0,33				
Uprawy rolne	2133,29	446,89	57,27				
Uprawy ogrodniczo-warzywnicze	130,72	27,38	3,52				
Zaki	204,36	42,81	5,48				
Zadrzewienie	19,34	4,18	0,53				
Wody	34,15	7,16	0,92				
Inne	138,00	33,10	4,24				
Razem :	2826,29	592,07	75,87				
Obszar miasta		3725,49	700,43	100,00			

TABLICA 4

Z a s o b y m i e s z k a n i o w e
=====

Wyszczególnienie	Liczba
Budynki mieszkalne	2.860
Izby mieszkalne	21.606
Mieszkańcy	47.736
Zagęszczenie na izbę	2,2

- 10 -

	1	2	3	4	5
<u>Blok nr 145</u> ul. Karolinowska 29-, Rolnicza 73- tereny kolejow. granica m.		10,34	141	13	
<u>Blok nr 146</u> ul. Barlickiego 49-, Karolinowska(p) granica m.		54,45	251	4	
<u>Blok nr 147</u> ul. Brzezniaka(p), Barlickiego 64-76 Pawowska 1-29, Widok(O)		37,37	203	5	
<u>Blok nr 148</u> ul. Pawowska 31-, Widok(O) Brzez- niaka(O),		11,60	80	6	
<u>Blok nr 149</u> ul. Widok(O), Brzezniaka(np) Barlickie- go 78-, granica m.		31,57	20	0	
<u>Blok nr 150</u> ul. Ostroicka(O) Wodok(O), Granica m.		10,35	5	0	
<u>Blok nr 151</u> ul. Nowackiego 186-, Zrodlena(O), Beluska 147-, granica m.		138,08	145	1	
<u>Blok nr 152</u> ul. Kolska 190-, Zrodlena(O). Granica(O) granica m.		339,08	22	0	
<u>Blok nr 153</u> ul. Przemyslowa 29-, Wigury(O) Ujazd (O), granica m. tereny kol.		110-42	141	1	
R a z e m :		3588,44	47736		

+ Komunikacja
tereny kolejowe

79,31

57,74

3725,49

- 9 -

1	2	3	4	5
<u>Blok nr 123</u> ul. Kiedrzykowskiego (np), Koszarowa (p), Stalina 33-124	17,24	855	48	
<u>Blok nr 123</u> ul. Szódlana (u), Stalina 125-126, Koszarowa (np), Wymia (o) Szowackiego nr 111-169	64,61	266	4	
<u>Blok nr 129</u> ul. Twardoczkowicza (p), Szódlana (o) Szowackiego 171- granica n.	116,84	142	1	
<u>Blok nr 131</u> ul. Stalina 130-, Szódlana (o), Twardoczkowicza (p) granica n.	123,12	327	2	
<u>Blok nr 132</u> ul. Pawłowska 20-, Jasna (u), Stalina 160-, granica n.	73,29	216	2	
<u>Blok nr 133</u> Jasna (o), Pawłowska 2-26, Sadowska (np) Stalina 145-167, Barlickiego 56-62	30,61	313	10	
<u>Blok nr 134</u> ul. Sadowska (p), Barlickiego 18-54 Przechod(-), Stalina 111-143	19,79	474	23	
<u>Blok nr 135</u> ul. Przechod (np), Barlickiego 2-16 Stalina 97-169	1,46	553	378	
<u>Blok nr 136</u> Pawłowska 16-12, Szeroka (p), Barlickiego 1-21	0,80	393	491	
<u>Blok nr 137</u> ul. Pawłowska 2-8, 1-7a 2-20, Stalina 93 Szeroka (np)	1,18	333	262	
<u>Blok nr 138</u> ul. Topola (o), Mirowskiego (np), 1-Wąja (np) Stalina 85-91 tereny kolejow.	15,28	599	39	ul. Topolowa obecny Papińskiego
<u>Blok nr 139</u> ul. Szeroka (p), Barlickiego 23-25 Żabka (p), 1-Wąja 22-30	1-14	287	251	
<u>Blok nr 140</u> ul. Barlickiego (p) Okrzei (o), Żabka 1-15 1-Wąja 32-	1,32	86	65	
<u>Blok nr 141</u> ul. Topolowa 2-0, Okrzei (np), Rutnicza 3-, Mirowskiego (p)	5,21	173	33	
<u>Blok nr 142</u> Wysoka (u), Topolowa 8-12, Okrzei (p) Żabka 17	2,03 8,23	71	34	
<u>Blok nr 143</u> Topolowa 14-, Wysoka (p), Barlickiego 29-43	10,75	192	17	
<u>Blok nr 144</u> Marcelinowska 1-27, Polniska 60-, tereny kolejow., Topolowa (np)	18,69	347	18	

- 3 -

	1	2	3	4	5
<u>Blok nr 110</u> ul. Maratowicza 39-49, Zjazdowa (p) Belzacka 2-12 tereny kolejow. (c)		1,07	157	146	
<u>Blok nr 111</u> Daszynskiego (c), Szowackiego 38-78 Młynarska (np), Belzacka 3-39		5,69	1136	199	
<u>Blok nr 112</u> Szcolna (0), Szowackiego 60-184 Daszynskiego (0), Belzacka 41-145		47,59	574	12	
<u>Blok nr 113</u> Wytka (0), Szcolna (c) Daniłowic- go (0), Szowackiego 95-109		2,67	116	43	
<u>Blok nr 114</u> Daniłowickiego 27-, Szcolna (0) Wypian- skiego (0), Szowackiego 87-93		1,54	87	50	
<u>Blok nr 115</u> Wys. Łonskiego 26- Szcolna (6-10) Kocielelna (c), Szowackiego 77-85		1,74	87	50	
<u>Blok nr 116</u> Kocielelna (c), Szcolna () Daszynskie- go 7-, Szowackiego 73-75		1,81	18	9	
<u>Blok nr 117</u> ul. Daszynskiego 14-20, Szcolna (0) Przyozka (0) Szowackiego 53-71		3,53	442	125	ul. Daszynskiego obecn. 22-Lipce
<u>Blok nr 118</u> ul. Przyozka (1-), Szcolna (c), Owoco- wa 1-, Szowackiego 53		1,57	41	26	
<u>Blok nr 119</u> ul. Owocowa 2-, Szcolna (0) Młocza (c) Szowackiego 43-45		1,94	331	180	
<u>Blok nr 120</u> ul. Młocza (c) Szcolna (p) Staszica (c) Szowackiego 35-41		1,60	325	180	Szcolna dawn. Czartkowskich
<u>Blok nr 121</u> ul. Staszica (0), Szowackiego 29-33 tereny kol. (0)		0,66	10	15	
<u>Blok nr 122</u> ul. Szcolna (np), Młocza 2-14, Stalina 58-76 tereny kolejowe		2,07	406	196	jak wyżej
<u>Blok nr 123</u> ul. Miedziakowskiego 2-30, Młocza 1-13, Szcolna (c), Daszynsk. 2-12		6,74	442	65	
<u>Blok nr 124</u> ul. Miedziakowskiego 32-40, Kocielelna 1-7, Szcolna (c) Daszynskiego 1-5		1,73	285	164	ul. Miedziak. obecn. Buczka
<u>Blok nr 125</u> ul. Wypianckiego 27-24, Miedziakow- skiego 42-50, Kocielelna 2-, Szcolna 5-9		2,75	91	52	
<u>Blok nr 126</u> Daniłowickiego 1-25, Miedziakowsk. 52- 54, Wypianckiego (0) Szcolna (0).		1,71	73	42	
<u>Blok nr 127</u> Wytka (0) Miedziakowskiego 56-66 p. anikowski		3,04	31	10	

- 7 -

1	2	3	4	5
Włoch nr 12 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	6,06	91	15	
Włoch nr 14 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	4,00	101	40	
Włoch nr 15 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	69,22	0	0	teren rolny
Włoch nr 16 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	38,98	15	0	
Włoch nr 17 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	81,45	176	2	
Włoch nr 18 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	138,18	180	1	
Włoch nr 19 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	265,68	198	1	
Włoch nr 20 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	49,57	373	7	
Włoch nr 21 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	4,00	652	160	
Włoch nr 22 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	3,10	96	30	
Włoch nr 23 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	15,81	333	21	
Włoch nr 24 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	1,97	216	109	
Włoch nr 25 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	3,99	529	132	
Włoch nr 26 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	27,49	266	10	
Włoch nr 27 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	42,90	318	7	
Włoch nr 28 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	2,37	367	154	ul. Daszyńskiego obecn. 22-go lipca
Włoch nr 29 ul. Słowacka 33-34, zabryskowa 1-2/1 Lódź	2,29	231	100	

- 6 -

	1	2	3	4	5
<u> Blok nr 72</u> ul. Sinioca 22-65, Kielecie (O), Sprzedawca (np) do wry "Kolejowe"	17,50 77,50	118 451	6 62		
<u> Blok nr 76</u> ul. Michalowa 1-14, Spoczona (44-) Polonia 1-65,	29,47	227	11		
<u> Blok nr 77</u> ul. Michalowa 21, Spoczona 147, Zrzeszenie "Zaluzia"	55,28	98	2		
<u> Blok nr 78</u> Spoczona (35-145, Praca (J) Pielkowna (O), Kwota 2-34 Blok 73	28,48	53	2		
<u> Blok nr 79</u> Praca (J), Pielkowna (O), Kwota 15- Koscielna 1-, Wajowska (O)	74,91	172	2		
<u> Blok nr 80</u> Wojciecha (np), Polowa (p) "Kolejowa"	10,98	117	10		
<u> Blok nr 81</u> ul. Wajowska (p), Polowa 60- granica m	28,42	123	6		
<u> Blok nr 82</u> ul. Wajowska 5-, Michalowa (p) granica m	34,85	402	11		
<u> Blok nr 83</u> ul. Wajowska (np) granica m 17- granica ska 22-, Koscielna (np), Wajowska 25- granica m	239,86	1755	7		
<u> Blok nr 84</u> Koscielna 22-46, Wajowska 25- Koscielna 1-104, Wajowska, Polowa 2-104.	98,23	717	7		
<u> Blok nr 85</u> Michalowa 40-, Wajowska (p) Michalowa 106- granica m	202,60	037	0		
<u> Blok nr 86</u> Michalowa 120-, Wajowska (p) granica m	30,02	07	7		
<u> Blok nr 87</u> Michalowa 57a-125, Wajowska (np) Koscielna 60- Wajowska (np)	48,54	53	1		
<u> Blok nr 88</u> Michalowa 1-35, Wajowska (p), Wajowska 2-35	16,22	255	15		
<u> Blok nr 89</u> Wajowska (p), Wajowska 35- granica m	59,85	61	1		
<u> Blok nr 90</u> ul. Wajowska 56- Wajowska dojazd, Wajowska 1-21, Wajowska (np) granica m	263,59	318	2		
<u> Blok nr 91</u> Wajowska (p) Wajowska dojazd (O) granica m 45-, Wajowska (O)	84,58	286	3		
<u> Blok nr 92</u> ul. Przemyslowa (O) Wajowska dojazd, Wajowska Wajowska (np), Wajowska (O)	29,73	207	6		

Parafidna
(17-14)

- 3 -

1	2	3	4	5
<u>Blok nr 59</u> ul. Garmel'ego 16, Parkowa 2-20, Stodolniana 1-22, Kolej Bojarskawa 0	2,38	70	90	
<u>Blok nr 59</u> ul. Garmel'ego 16-20, Parkowa 0, Kolej Bojarskawa 0, Awizki 0	7,38	6	0	Park Pielicki
<u>Blok nr 60</u> ul. Koscewolta 2-24, Wlaska (np), Kolej Bojarskawa 0, Pocztyjowa 2-23	0,72	543	94	Parafialna (54-5, -22)
<u>Blok nr 61</u> ul. Koscewolta 1-7, Gzowskiego 0, Przechlwa (34-7)	1,45	8	9	
<u>Blok nr 62</u> ul. Piastowska 2-8, Al. Morcna (23-) Gromkiewskiego 0, Przechlwa 26-32	2,01	260	90	
<u>Blok nr 63</u> ul. Ed. (P) Al. Morcna 13-21, Piastowska (np) Gromkiewskiego 0	3,19	625 072	217 552	
<u>Blok nr 54</u> ul. Nabrzezna 0, Gzaska 0, Przechlwa (25-)	9,20	607	130	100 osób doli- ozono z bud. wieszka na tere- nach kol. przy ul. Gzarskiej
<u>Blok nr 63</u> ul. Gzaska 0, Karłowicza 26-40, Sienkiewicza (17-) Fabryczna 0	12,08	321	32	
<u>Blok nr 66</u> Słowackiego 18-24, Sienkiewicza 11- 15, Karłowicza 19-37, Teresy Kolej. 0	4,68	908	195	
<u>Blok nr 67</u> ul. Ogrodowa 1-5, Dabrowskiego 9-19 Srodeckiego 21-27, Soleczowski 0	2,20	187	85	
<u>Blok nr 68</u> ul. Ogrodowa 2-6, Sierozewski 2-10 Stalina 50-62, Nabrowskiego 1-7	1,40	642	450	
<u>Blok nr 69</u> ul. Stalina 54-56, Sienkiewicza 1-9 Srodeckiego 17-19, Dabrowskiego 2-20	3,00	497	165	
<u>Blok nr 70</u> ul. Indywiderka 0, Wlaskowa 2-4 Stalina 73-81	1,37	255	162	
<u>Blok nr 71</u> Chopina (np), Promenada 0, Wlasko- wiczka 6-22, Indywiderka 0	1,37	101	64	
<u>Blok nr 72</u> ul. Ed. (P), Promenada 10-22, Chopina (P), Indywiderka 0	2,03	106	91	
<u>Blok nr 73</u> ul. Sportowa (P), Lelewela 2-35 Promenada (P), Teresy Kolejowej	25,16	504	23	
<u>Blok nr 74</u> Wlaskowa 22-36, Lelewela (60-), Sportowa (np) Teresy Kolejowej	7,03	497	62	

- 4 -

1	2	3	4	5
<u>Blok nr 42</u> ul. Gzic Szegedniczej 8-12, Oddział- na (p), Szwolniczej (p), Wyzwolenia (26-) ul. Litwiska 1-11	3,77	407	107	ul. Sawickiej dawniej Leo- narda.
<u>Blok nr 43</u> ul. Starowarszawska 1-3, Zamkowa 15- Garnerska 2, Krakowska 2-4	0,37	22	59	Teren klasz- torny
<u>Blok nr 44</u> ul. Szwolniczej (nr), Wyzwolenia 10-24, Garnerska 2-20, Gzic-Szkodowa 14-26	1,46	271	185	
<u>Blok nr 45</u> ul. Garbarska 1-13, Wyzwolenia 6-16, Bugańska 2-18, Gzic-Szkodowa 13-24	2,35	300	131	
<u>Blok nr 46</u> ul. Bugajska 1-13, Wyzwolenia 2-4, Sulejowska 1-21, Gzic-Szkodowa 26-	2,70	186	60	
<u>Blok nr 47</u> ul. Sulejowska 4-8, Wodna (np), Zara- wia (p),	1,86	107	56	ul. Sulejowska dawn. Idmanowski kiego
<u>Blok nr 48</u> Bugańska 13-23, Cecyliańska 2-6, Su- lejowska 23, Wyzwolenia 1-3	1,24	163	131	
<u>Blok nr 49</u> ul. Garbarska 17-25, Cecyliańska (3-) Bugańska 20-30, Wyzwolenia 5-15	1,49	163	109	
<u>Blok nr 50</u> ul. Stalingradzka (nr), Zarwiska (np) Kolej Dojazdowa 0, Przedborzka (p)	5,19	292	56	
<u>Blok nr 51</u> ul. Wileńska (np), Stalingradzka 2-14 Krakowska 28-30,	2,34	147	62	
<u>Blok nr 52</u> ul. Przedborzka (np) Kolej Dojazdowa 0 Krakowska 42-52	3,21	400	124	
<u>Blok nr 53</u> ul. Reymonta (np), Jędrzejowska 2-16 Krakowska 23-35, Borszycy 1-27	4,56	393	87	
<u>Blok nr 54</u> ul. Jędrzejowska 10, Reymonta (p), Al. Bieruta (22-),	1,47	185	125	
<u>Blok nr 55</u> ul. Zorowskiego 2-14, Krakowska 37- 39, Zachodnia (np), Stodolniana 2-4	1,30	200	100	
<u>Blok nr 56</u> ul. Zachodnia (p), Stodolniana 6, Czynszowa (np), Krakowska 41	0,92	61	60	
<u>Blok nr 57</u> ul. Czynszowa (p), Stodolniana 2-16 Kolej Dojazdowa 0, Krakowska 0	1,57	40	25	

- 5 -

1	2	3	4	5
<u>Blok nr 27</u> ul. Skowronskiego 2-16, Mickiew. (U) Nasutowicza 1-17, Pl. Bolesława 1-11	1,56	68	36	
<u>Blok nr 28</u> ul. Stalina 38-52, Koszuszko (p), Skowronskiego 1-13, Mickiewicza 2-	3,00	110	196	
<u>Blok nr 29</u> ul. Stalina 49-71, Gontarza (p), Promenada 14-22, Mickiewicza 1-15	16,00	1246	73	
<u>Blok nr 30</u> ul. Lelewela (np), Polna 2-30, Spacowna 12-42, Promenada 1-	19,67	77	3	
<u>Blok nr 31</u> ul. Kręta (np), Armii Czerw. (u2-) Maka 1-3, Spacowna 7-16	24,33	240	9	
<u>Blok nr 32</u> ul. Wolna (np), Nakowska 1-3, Dobos 4-66, Koszuszko 14-40, Armii Czerwonej (53-)	40,34	346	8	
<u>Blok nr 33</u> ul. Krzywa 11-19, Maka (p), Armii Czerwonej 54-60, Koszuszko 2-12	1,10	172	150	
<u>Blok nr 34</u> ul. Koszuszko 3-3, Armii Czerw. 46-52, Handlowa 0, Włocławska (13-)	0,54	75	150	
<u>Blok nr 35</u> ul. Handlowa (U), Armii Czerw. 42-44 Litewska 11-15, Litewska 7-11	0,40	135	322	
<u>Blok nr 36</u> ul. Marynarska (O), Skowronskiego 36 Bolesława 1, Koszuszko (u)	0,50	0	0	Wryn zbożowy
<u>Blok nr 37</u> ul. Litewska 8-14, Armii Czerw. 54-60 Stalina 7-13, Włocławska 1-5	0,50	362	724	
<u>Blok nr 38</u> ul. Koszuszko (11-), Armii Czerwonej 37-41, Litewska 1-11, ul. Litewska 3-9	3,96	500	142	
<u>Blok nr 39</u> ul. Litewska 2-12, Armii Czerwonej 31-39, Stalina 1-5, Pl. Litewski 1-4	1,20	373	510	
<u>Blok nr 40</u> ul. Stalina 2-4, Curcio-Skłodk. (np), Armii Czerwonej 1-29	4,64	130	42	
<u>Blok nr 41</u> ul. Curcio-Skłodowska 2-6, Oddział (np), Pl. Litewski 12-14	0,84	203	330	

- 2 -

	1	2	3	4	5
<u>Blok nr 13</u> ul. Stalina 26, ul. Ryocruka 1-5 " Sieradzka 5, Pl. Kosciuszki 5 " Seminarjany 1	0,55		93	169	
<u>Blok nr 14</u> ul. Stalina 12-16, ul. Zamkowa 6-14, Zamkowa 2-6, Plac Zam- kowy 1-5	1,02		305	299	
<u>Blok nr 15</u> ul. Zamkowa /7- /ul. Perceca /7-11/ Starowarszawska /4-16/ Zarazowa nr 13-14,	0,73		331	453	
<u>Blok nr 16</u> ul. Starowarszawska 5-17, Perceca nr 19-17, Garborka 4-20, Zamkowa 16-18,	1,05		514	489	
<u>Blok nr 17</u> ul. Stalina 28-36, Seminarjany (p) Pl. Kosciuszki 4, Torunska (np)	0,73		360	493	
<u>Blok nr 18</u> ul. Stalina 6-10, Armii Czerw. nr 24-32, Zamkowa (O) Pl. Banko- wy 1-4	0,59		212	359	
<u>Blok nr 19</u> ul. Starowarszawska 20-22, Wspol- na (p) Zamkowa (O) Perceca 2-8	0,37		296	800	
<u>Blok nr 20</u> ul. Starowarszawska 24-26, Wspolna (np) Zamkowa, (O) Armii Czerw. 16-22	0,33		36	109	
<u>Blok nr 21</u> Starowarszawska 18-20, Armii Czerwonej 12-14, Perceca 10-14 Garncarska (22-)	0,66		473	716	
<u>Blok nr 22</u> ul. Garncarska (np), Bruckowska 6-26, Wielna (p), Stalingradzka (16-), Armii Czerw. 2-10	12,51		933	74	
<u>Blok nr 23</u> ul. Kasprzaka (O), Krakowska 5-21 Jagielonska (np), Al. Dziszuta 2-20 Plac Niepodleglosci 1-2	11,71		887	75	
<u>Blok nr 24</u> ul. Kasprzaka 2-16, Przechnika 2-14, EMN 1-9, Al. Dziszuta 1-11	4,90		704	143	
<u>Blok nr 25</u> ul. Perceca 2, Przechnika 7-11, EMN (11-) Sionkiewicza (O)	1,70		226	132	
<u>Blok nr 26</u> ul. Kasprzaka 18-24, Przechnika 1, Perceca (O), Sionkiew. (O)	0,96		137	142	

TABELICA 3

Rozmieszczenie ludności w blokach
w roku 1955.

Wyszczególnienie	Pow. w ha	Ilość mieszk. w bloku	m/ha	UWAGI
1	2	3	4	5
Blok nr 1 ul. Kwanańska/np/Pl. Trybunalski /3-5/, ul. Czarneckiego 1-4 ul. Stalina 22	0,53	727	1425	np. ²² parzysta p. - parzysta
Blok nr 2 ul. Czarneckiego 10, Pl. Trybunalski 6-8, Grodzka/p/ul. Fornalaska/np/	0,24	318	1325	/22/-wyłącznie jeden numer np 22 /3-5 w granicach
Blok nr 3 ul. Grodzka/np/ul. Konarskiego/p/ Piłarska 1-5, Krakowska 1	0,24	240	1000	od 3 do 5 numeru włącznie od 7 do końca
Blok nr 4 ul. Konarskiego/np/, Mokra-Bazienna/p/Pl. Frybubalski 9-12 ul. Piłarska (7-7)	0,28	438	1564	/0/ niezatutowana
Blok nr 5 ul. Szewska/2-4/, ul. Rycerska 14 Bazienna-Mokra/np/ Piłarska/p/ Krakowska/3/ul. Nadrowy /o. Iloc Niegodległości /3-5/	1,53	426	278	
Blok nr 6 ul. Rycerska/10-12/, Sieradzka /5-6/, Szewska/1-9/Pl. Trybunalski	0,33	450	1363	
Blok nr 7 ul. Stalina 24, Rwanańska/p/ Sieradzka/1-5/ Rycerska /2-8.	0,82	356	434	
Blok nr 8 ul. Stalina /10-43/, Cementarna /np/, Promenada 2-12, Spacerowa 6-10, Krz. wa 14-26, Rzemieslnicza 1, Wiejska 2-14	20,61	1821	88	
Blok nr 9 ul. Stalina 20-18, Zamurowa 1-7, Zamkowa 2-4, Czarnieckiego 5-9	0,58	330	568	
Blok nr 10 ul. Zamkowa 1-5, Zamurowa 9-13 Starowarszawska 2, Farna /p/	0,41	252	614	
Blok nr 11 ul. Szewska 6-12, Rycerska 11 Pl. Kosciuszki 8-9, Pl. Niegodległości 6-7	0,30	370	1229	
Blok nr 12 ul. Sieradzka 10-8, Rycerska 7-11, Szewska 11, Pl. Kosciuszki 6-7	0,25	193	772	

Tabela 2

Struktura wieku ludności

Grupa wieku	Liczba	%
1	2	3
0 - 2	2673	5,6
3 - 6	4248	8,9
7 - 13	5442	11,4
14 - 17	3390	7,1
18 - 59	26971	56,5
60 i więcej	5012	10,5
RAZEM:	47736	100,0

TABLICA 1

Stosunki ludnościowe

Kategorie zatrudnienia	Zatrudn. i zamieszkali w mieście								Dojeżdżający	Razem zatrudnieni	% od ogół. zatrudn.
	Grupa miastotwórc.		Grupa uzupełniają.		Razem		w tym koł. biost.	Dojeżdżający			
	liczba	% od ogół. miast.	liczba	% od ogół. miast.	liczba	% od ogół. miast.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Zatrudnienie poza rolnictwem	Przemysł wielki i średni	5606	12,84	295	0,62	6901	14,46	2660	722	7623	37,4%
	Przemysł drożny	863	1,81	902	1,89	1765	3,70	641	255	2020	9,9%
	Handel i koczność	2097	4,39	688	1,44	2785	5,83	221	508	3293	16,1%
	Usługi oświatowo (ucz. szkół zawod.) i administr. kulturalno, handlowe i inne	2664	5,58	3688	7,73	6352	13,31	2665	1046	7398	36,3%
	W. jeżdżących do pracy	2039	4,27			2039	4,27	475			
	Razem:	14269	29,89	5572	11,64	19841	41,57	6662	2531	20354	100
Niesamodzielni						2640	5,31	18236			
Razem mieszkańcy miasta żyjący z zawodów nierolniczych						46246	96,88	24898			
Żyjący rolnictwem						1490	3,12	890			
Razem zamieszkałi na obszarze miasta						47736	100	25788			

- 19 -

od miasta lub jego granicom nie tworzą skupisk. Lasy stanowią tylko 0,33% powierzchni terenów miasta. Największy obszar miasta zajmują tereny rolne ciągnące się w około, wciągając się pomiędzy tereny podmiejskie. W stosunku do powierzchni miasta uprawa rolna wraz z ogrodnictwem i łakami stanowi 66,26%.

Obszar wodny wynosi zaś 0,92%.

Miasto Piotrków Trybunalski jest miastem mało zwartym. Poza Starym Miastem i rejonem pomiędzy nim i koleją, niema zwartego budownictwa. Rzadkie budownictwo natomiast rozciąga się wzdłuż głównych traktów komunikacyjnych, co stwarza duże trudności przy uzbrojeniu, organizowaniu i właściwym przeznaczeniu terenu.

Tereny rolne posiadają gospodarkę indywidualną, rozdrobnioną, wzdłuż dróg, których gęsta sieć pokrywa tereny Piotrkowa.

Ogólnie biorąc, na tereny osiedleńcze przypada 13,01%, zabudowania 11,12% i ogólnie 75,87% obszaru całego miasta.

- 18 -

Powiązanie z pozostałymi kierunkami następuje w śródmieściu.
Komunikacja wodnej i lotniczej Piotrków nie posiada.

IX. Użytkowanie terenów.

Analizując plan miasta stwierdzamy największe skupienie budownictwa w części Staromiejskiej.

Tereny mieszkalne, o powierzchni 331,29 ha, zabudowane są budynkami o różnej wysokości od 1 do 3 kondygnacji.

Najwięcej powierzchni, bo aż 191,38 ha zabudowane jest budynkami parterowymi, wysokiego budownictwa nie ma, za wyjątkiem budownictwa sakralnego i kilku obiektów specjalnych jak: wieży ciśnieniowej Straży Pożarnej i Prezydium Miejskiej Rady Narodowej oraz obiektów przemysłowych.

Zieloni na terenach osiedleńczych jest mało. W stosunku do obszaru miasta wynosi ona tylko 0,64%. Również terenów sportowych jest mała ilość, bo tylko 0,22 %.

Usługi i użyteczności publiczne w poważnej ilości są wbudowane w budynki mieszkalne. Do nielicznych instytucji, posiadających własne budynki należy: Prezydium Rad Narodowych, P.K.P. Straż Pożarna, Szpital, Opieka Społeczna i Więzienie. Budownictwo sakralne jest wyodrębnione.

Na tereny usługowe zajęte przez w/w instytucje przypada 14,82ha. Ulice w śródmieściu stanowią gęstą sieć o układzie szachownicowym. Poza śródmieściem rozchodzi się promieniście w terenie.

Placówki leżą głównie w śródmieściu. Ilość wymienionych powierzchni ulic i placów jest znaczna, bo wynosi 79,31 ha co stanowi 2,13% obszaru miasta.

Przemysł rozlokowany jest od strony zachodnio-północnej, wschodniej i południowo zachodniej. Powierzchnia terenów przemysłowych wynosi 80,58 ha czyli 2,5% w stosunku do miasta.

Terenów składowych jest mało. Rozlokowane są one wzdłuż linii kolejowej i w pobliżu arterii tranzytowych.

Tereny kolejowe składają się z części składowo-przeładunkowej i dworca osobowego. Obejmują one łącznie 57,74 ha. W stosunku do miasta wynosi to 1,55% terenów.

Ogrody działkowe są rozrzucone po części osiedleńczej i zainwestowania wynosi 56 ha.

Stadion sportowy skupione są na północnym krańcu miasta.

Stadion sportowy leży na terenach zainwestowania z dala od centrum miasta.

Zabudowania przyzagrodowe ciągną się wzdłuż szlaków biegnących

- 17 -

Poprzez zachodnią część miasta przeryniają się tereny kolejowe, rozdzielając śródmieście od peryferii zachodnich. Linia kolejowa obecnie zelektryfikowana łączy Warszawę poprzez Kołuszki z Częstochową.

W ruchu osobowym pomiędzy stolicą a Śląskiem kursuje pociąg elektryczny o stosunkowo dużej częstotliwości co pół do dwóch godzin w ciągu dnia.

Dworzec kolejowy w obecnym stanie nie odpowiada wymaganiom, gdyż mieści w sobie kasy biletowe i poczekalnie równocześnie dla ruchu kolejowego, jak i autobusowego P.K.S.

Linia kolejowa łącząca Piotrków z Sulejowem kursuje w odstępach dwugodzinnych pociąg osobowy kolejki waskotorowej przewożąc na dobę 2000 pasażerów.

Dla udogodnienia ludności okolicznych wsi w połączeniu się z miastem, jak też dla świata pracy istnieje kilka linii autobusowych PKS łączących z Piotrków z Kielcami, Żodzie, Tomaszowem i mniejszymi miastami w powiecie.

Dworzec kolejowy jest wspólny, tak dla PKP jak i dla PKS.

Wspólny dworzec pozwala równocześnie na szybkie i wygodne przesiadanie się z pociągu do autobusu i odwrotnie.

Ze względu jednak na małą kubaturę winien on być w przyszłości przebudowany.

W komunikacji śródmiejskiej są w użyciu dorożki konne i sorochodowe. Ze względu na mały stosunkowo obszar śródmieścia ilość dorożek wynosi tylko 30.

Od dnia 1 maja 1968r. rozpoczął kursować autobus miejski łączący peryferie miasta ze śródmieściem.

W ruchu kołowym w mieście przeważa transport towarów nad przewozem pasażerskim.

Najsilniejszy ruch tranzytowy panuje na kierunkach:

- 1/ z Łodzi przez ul. Barlickiego, Stalina i Dubois na Tomaszów
- 2/ z Łodzi przez ul. Barlickiego, Stalina i Sulejowska na Kielce
- 3/ z Łodzi przez ul. Barlickiego, Stalina i Krakowska na Częstochowsk
- 4/ z Częstochowy przez ul. Krakowska, Arm. Czerwonej i Dubois na Tomaszów

Mniejszy ruch panuje na pozostałych kierunkach t.j.

- 1/ z ul. Roosevelta na Radomsko
- 2/ z ul. Słowackiego na Bełchatów
- 3/ z ul. Stalina na Żask

... 18/

- 16 -

Zacznosc obejmuje siec telefoniczna, radiowezek, telegraf i poczta. Siecia telefoniczna objeta sa wszystkie urzedy i biura oraz czesc prywatnych odbiorcow.

Miasto posiada wlasny radiowezek, nadejacy w okreslonych godzinach wlasne, lokalne programy.

Tereny zielone (parki, skwery i tp) zajmaja powierzchnie 107,32 hektarow.

Istniejacy park miejski mieci sie na skreju pozudniowych terenow osiedleńczych.

Srodmiście natomiast nie posiada większych skupien zieleni, za wyjatkiem szerokiego pasma zielonego wzduz ulicy Szowyckiego. U stop Starego Miasta, wzduz rzeki Strawki, lezy plac Niepodleglosci- slabo zadrzewiony.

Większym rezerwatem drzewostanu sa omentarze o znacznej powierzchni 17,84 ha umieszczone w północnej czesci miasta.

Lasy do miasta nie przylegaja lezac w odleglosci 3,5 km od strony pólnoc i pólnoc-zach.

Powaznym elementem wzbogacajacym tereny zielone Piotrkowa jest jezioro Bugaj o pow. okolo 24,63 ha z urzadzeniami sportowo-plazowymi. Ogolem wod, w obrębie granic administracyjnych miasta jest 34,16 ha. Wliczaja sie to wody rzeczek Strawy i Strawki oraz licznych stawow, rozrzuconych najgęsciej po stronie wschodniej od srodmiścia.

VIII. K o m u n i k a c j a

Piotrkow Trybunalski, jak juz wspomniano w czesci historycznej i okreslajacej funkcje miasta lezy na skrzyzowaniu drog o znaczeniu krajowym i regionalnym. Przez miasto przechodza drogi o znaczeniu krajowym z kierunku lodzkiego, tomaszowskiego, suljewskiego, czestochowskiego i laskiego oraz drogi o znaczeniu regionalnym z kierunku bechatowskiego i bujnowskiego.

Drogi tranzytowe sa typu gladkiego (asfalt lub kostka granitowa) utrzymany w dobrym stanie. Pozostale regionalne posiadaja nawierzchnie tłuczniowa kamiennego oraz czesciowo bruku.

W srodmiesciu ulice sa gladkie typu cięzkiego ukladane w kostki bazeitowej. Boczne ulice peryferyjne sa brukowane lub zwirowane.

Dlugosc ulic przelotowych wynosi 7 km, o charakterze miejskim wewnetrznym 62 km. Placow Piotrkow posiada 10 o znacznej powierzchni 23,54 ha.

Reprezentacyjnym placem jest tylko jeden Plac Trybunalski.

- 15 -

na ocie hotelowe.

Do innych usług należą drobne rzemiosła, jak: fryzjerstwo, szewstwo krawiectwo, kowalstwo i t.p. oraz obrót towarowy. Usługi te w większości reprezentowane są przez sektor spółdzielczy, w drobniejszym przed indywidualnym.

Sieć punktów usługowych, poszczególnych branż zagęszczona jest w śródmieściu stopniowo rzadnac na peryferiach miasta.

Uwzględniając zlokalizowana piękna nowoczesna halę targowa o kubaturze 16.500 m³ należy stwierdzić, że istniejąca sieć punktów usługowych jest wystarczająca dla potrzeb miasta.

Urządzeń kulturalnych Piotrków posiada mało, a mianowicie:

2 średnie kina, dom kultury, 1 bibliotekę, muzeum i archiwum.

Brak teatru i pomieszczenia widowiskowego na wolnym powietrzu.

Urządzenia sportowe nie zaspokajają sportu masowego. Istnieje stadion sportowy i dwa boiska o niewłaściwej nawierzchni, basen pływacki oraz strzelnica - umieszczona niewłaściwie w śródmieściu.

Piotrków posiada dwa szpitale o 470 łóżkach łącznie. Po starym (nieistniejącym) szpitalu św. Trójcy pozostała tylko mała kaplica przy ul. Krakowskiej.

Zobowiązków przyzakładowych Piotrków posiada 3 na 175 dzieci łącznie

Opieką społeczną objętych jest 96 starców, którzy mają pomieszczenia w domu opieki "Caritas" i Domu Rencistów.

Pozatym jest Państwowy Dom Młodzieżowy mieszczący około 50 dziewcząt-sierot w wieku szkolnym.

Internatów szkolnych jest tylko cztery. Ilość uczniów korzystających z nich wynosi 533 osób przy pełnym stanie.

Prezydium Rad Narodowych, Powiatowej i Miejskiej, za pośrednictwem swych agend i wydziałów, spełniają usługi w zakresie załatwiania spraw mieszkańców miasta i okolicy.

Każde Prezydium posiada własny gmach, spełniający dobrze swe funkcje. Ilość pracowników administracyjnych wynosi 408 osób.

Pozostała sieć administracyjna odnosi się do urzędów placówek handlowych i przemysłowych, które mieszczą się w większości w budynkach mieszkalnych.

Cały aparat administracyjny zatrudnia około 1000 osób. Jest on bardzo silnie rozbudowany w stosunku do miasta.

Słabo natomiast rozwinięte jest żywienie zbiorowe. Miasto posiada 8 zakładów restauracyjnych kat II-III, obłożonych na zaspokojenie potrzeb 800 konsumentów. Barów mlecznych jest 3 na 288 m.

...16/

- 15 -

na cele hotelowe.

Do innych usług należą drobne rzemiosła, jak: fryzjerstwo, szewstwo krawiectwo, kowalstwo i t.p. oraz obrót towarami. Usługi te w większości reprezentowane są przez sektor spółdzielczy, w drobniejszym przed indywidualnym.

Sieć punktów usługowych, poszczególnych branż zagęszczona jest w śródmieściu stopniowo rzednac na peryferiach miasta.

Uwzględniając zlokalizowana piękna nowoczesna hala targowa o kubaturze 16.500 m³ należy stwierdzić, że istniejąca sieć punktów usługowych jest wystarczająca dla potrzeb miasta.

Urządzeń kulturalnych Piotrków posiada mało, a mianowicie:

2 średnie kina, dom kultury, 1 bibliotekę, muzeum i archiwum.

Brak teatru i pomieszczenia widowiskowego na wolnym powietrzu.

Urządzenia sportowe nie zaspokajają sportu masowego. Istnieje stadion sportowy i dwa boiska o niewłaściwej nawierzchni, basen pływacki oraz strzelnica - umieszczona niewłaściwie w śródmieściu.

Piotrków posiada dwa szpitale o 470 łóżkach łącznie. Po starym (nieistniejącym) szpitalu św. Trójcy pozostała tylko mała kaplica przy ul. Krakowskiej.

Zobowiązków przyzakładowych Piotrków posiada 3 na 175 dzieci łącznie

Opieka społeczna objętych jest 96 starców, którzy mają pomieszczenia w domu opieki "Caritas" i Domu Rencistów.

Pozatym jest Państwowy Dom Młodzieżowy mieszczący około 50 dziewcząt-sierot w wieku szkolnym.

Internatów szkolnych jest tylko cztery. Ilość uczniów korzystających z nich wynosi 533 osób przy pełnym stanie.

Prezydium Rad Narodowych, Powiatowej i Miejskiej, za pośrednictwem swych agend i wydziałów, spełniają usługi w zakresie załatwiania spraw mieszkańców miasta i okolicy.

Każde Prezydium posiada własny gmach, spełniający dobrze swe funkcje. Ilość pracowników administracyjnych wynosi 408 osób.

Pozostała sieć administracyjna odnosi się do urzędów placówek handlowych i przemysłowych, które mieszczą się w większości w budynkach mieszkalnych.

Cały aparat administracyjny zatrudnia około 1000 osób. Jest on bardzo silnie rozbudowany w stosunku do miasta.

Słabo natomiast rozwinięte jest żywienie zbiorowe. Miasto posiada 8 zakładów restauracyjnych kat II-III, obliczonych na zapotrzebowanie potrzeb 800 konsumentów. Barów mlecznych jest 3 na 288 m.

...16/

- 14 -

Elektrownia, gazownia, wodociągi i kanalizacja, łaźnia, zakład utylizacyjny, straż ogniowa i hotele.

Elektrownia piotrkowska, położona w śródmieściu, jest starego typu. Energię, którą produkuje, zużywa miasto. Przemysł otrzymuje dodatkową energię (do pomieszczenia maszyn) poprzez sieć wysokiego napięcia ze Śląska.

Poza miasto, na północy, znajduje się rozdzielcza stacja transportowa. Podziernie przerywna z główną stacją transformatorową sieci napowietrzna poza terenami osiedleńczymi, zaś na południu miasta kablowym podejściem. Długość sieci napowietrznej wyn. 72 km, kablowej 20 km.

Bezownia wytwarza gaz węglowodny. Wydajność obecna (4400 m³ na dobę) saspakują 25% konsumentów w porze szczytowej. Istniejąca sieć rurowa, długości 19 km, pokrywa w całości miasto. Stan rur wymaga częściowej naprawy i wymiany.

Położenie gazowni w śródmieściu - złe.

Piotrków należy do nielicznych miast w woj. Łódzkim, które posiada całkowicie uzbrojone w wodociągi i kanalizację ulice w obrębie ~~miast~~ terenów osiedleńczych. Długość sieci wodociągowej wynosi 37 km.

Woda pobierana jest w południowej części miasta z 6 studzien artezyjnych o głębokości 50-55 m. Wieża ciśnieniowa znajduje się obok Dworca Kolejowego. Wydajność ujęcia wynosi 4000 m³ na dobę, co umożliwia zapotrzebowanie miasta w obecnej wielkości.

Źródeł ulicznych jest 6.

Istniejąca sieć kanalizacyjna, o długości równej wodociągowej, założona w okresie międzywojennym przy pomocy pożyczki tzw. "Ulenarskiej" jest wystarczająca dla miasta w obecnej chwili. Stacja ścieków posiada pojemność 6000 m³ na dobę. Składa się ona z osadników Inhoffa i zbiorników biologicznych.

Sołectwo, po oczyszczeniu, przejmują Strawa.

Piotrków Wybudowlany posiada tylko 1 łaźnię zaopatrzoną w 6 wanien i 14 natrysków. Ilość ta na miasto 47.000-nc jest za mała.

Stan techniczny łaźni dostateczny.

Zakład utylizacyjny zatrudnia 16 osób. Ze względu na swój charakter znajduje się daleko poza miastem. Dostarcza on surowców dla przemysłu chemicznego (do uboja obcego lub sekcji pałego inwentarza).

Straż Państwowa posiada dwie bazy wypadowe do pożarów.

Zatrudnia w obecnej chwili 48 osób.

Hotele publiczne Piotrków posiada dwa. Hotele te o 29 pokojach na osiem dziesiąt pięć są kategorii II i III. Pokoje nie posiadają wody bieżącej.

Budynki, mieszczące hotele, nie są przystosowane do potrzeb kwaterekowych. Lepiej wyposażone są hotele robotnicze, których jest na terenie miasta 4 o pojemności na 416 osób. Są to budynki nowe przeznaczone

- 13 -

W obszarze administracyjnym miasta są osiedla o charakterze czysto rolniczym, takie jak: Beżatka, Twardosławice, Bągałlas i Świeraszczowice. Pozatem większość ulic, na dalszych odcinkach - w kierunku granic miasta, posiada zabudowę przyzagrodową.

Budownictwo mieszkalne w Piotrkowie, w obecnym czasie, nie nadaje się do potrzeb mieszkańców miasta.

Zagęszczenie na izbę wynosi 2,2 osób.

Stan powyższy pogarsza fakt istnienia starego budownictwa, nieodpowiadającego warunkom higieny i bezpieczeństwa publicznego, które jest przewidziane do likwidacji w miarę kończenia żywota technicznego. Ilość wym. budownictwa określa się na około 15%, co w sumie daje w przybliżeniu 3240 izb.

Jest to bardzo poważna liczba i dlatego Ministerstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej przez-nacza poważne sumy na przedłużenie istnienia wym. zasobów mieszkalnych.

Na terenie miasta Piotrkowa pracuje kilka przedsiębiorstw budowlanych.

Dzięki tym przedsiębiorstwom, powstały nowe osiedla mieszkaniowe obok huty "Kara", przy ul. Wyzwolenie i przy hali targowej (w śródmieściu) oraz poszczególne bloki przy ul. Stalina, Sienkiewicza i Mickiewicza.

W okresie ostatniego dziesięciolecia liczba nowych izb zwiększyła się o 844.

W budownictwie indywidualnym przyrost izb określa się cyfrą 312.

Wymieniona liczba jest niewspółmiernie mała z zapotrzebowaniem na 3240 izb plus przyrost naturalny mieszkańców, który uwydacza się z roku na rok.

Przy remontowaniu starych izb pracują przedsiębiorstwa remontowo-budowlane takie jak:

M&P.R.B. i "Elektrobudowa".

Ogólna liczba zatrudnionych w przedsiębiorstwach remontowo-budowlanych wynosi około 800 pracowników.

W obecnej chwili, prócz prac remontowo-budowlanych, prowadzi się równocześnie przy pomocy specjalnych brygad roboty konserwatorskie zabytków Starego Piotrkowa.

VII. U s ł u g i

Piotrków Trybunalski posiada niewielką ilość urządzeń usługowych, które niecałkowicie zaspakajają potrzeby mieszkańców miasta.

Do tych urządzeń należą:

...14/

- 12 -

Struktura wieku ludności Piotrkowa uwidoczniła w tabl. 2, wykazuje przewagę wieku dojrzałego nad młodocianym.

Największy przyrost naturalny zaznaczył się w pierwszych latach po długiej wojnie światowej.

Największe zagęszczenie mieszkańców jest w dzielnicy Starego Miasta co wykazuje tabela 3, gdzie przypada 1300 - 1500 mieszkańców na ha.

Średnie zagęszczenie wypada w części środkowej miasta, gdzie zabudowa jest o 2-3 kondygnacjach średnio zwarta. Gęstość zaludnienia w tych obszarach wynosi 400 - 1200 mieszk/ha.

W części obrzeżnej gęstość zaludnienia wynosi 100 - 300 m/ha.

Na pozostałych obszarach miasta, o charakterze rolnym, gęstość zaludnienia jest słaba, wahając się od 2 - 80 mieszk/ha.

Wyjeżdżających z miasta do pracy poza Piotrkowem jest 2039 osób.

VI. M i e s z k a l n i c t w o

Przechodząc najpierw do opisu stanu istniejącego, stwierdza się zróżnicowanie między Starym i Nowym Miastem.

Stare miasto, w obrębie dawnych murów miejskich, posiada oszkowicie wyraźne oblicze charakteryzujące się nadmierną gęstością zabudowy i przeważająca III strefa. Część miasta, na wschód od zespołu staromiejskiego, do ulicy Curie-Skłodowskiej, charakteryzuje się zabudową kapitalistyczną z końca XIX wieku o budynkach przeważnie II - III kondygnacyjnych.

Na zachód od zespołu staromiejskiego istnieją zabudowania, z okresu XIX - XX wieku, bardziej reprezentacyjne - przeważnie w III kondygnacjach. Podobny charakter zabudowy posiada al. Bieruta, biegnąca w kierunku południowym.

W okresie międzywojennym budownictwo indywidualne, o charakterze willowym, uplasowało się przy ul. Mickiewicza (t. zw. "Krygierówka") częściowo przy ul. Żeromskiego (gorsze od poprzedniego) oraz przy ul. Górnej i Nowej (Osiedle Kolejarskie).

Z budownictwa społecznego należy wymienić bloki magistrackie przy ul. Sulejowskiej oraz bloki przyfabryczne przy hutach: "Kara" i "Hortensja".

Zabudowa śródmiejska, na kierunkach wylotowych, zwróciła charakter na podmiejską wyciągając się nadmiernie wzdłuż arterii komunikacyjnych. Obudowa bloków śródmiejskich jest obrzeżna z pozostałymi wewnątrz na uprawę warzywniczą.

- 11 -

Zawody	Rok 1931	Rok 1939	Rok 1948
Ogółem zawod. czyn- ni i bierni	21.351	23.108	39.244
rolnictwo	6.800	7.200	6.748
rzem. i rzemieśln.	18.378	19.369	13.511
Handel i Usługi	7.054	7.439	3.143
Komunik. i Transp.	7.993	8.502	6.450
Szkolnictwo	700	708	912
Wolne zawody	102	112	84
Stróża publ.	-	-	-
Inne	10319	9838	8494

Struktura zawodowa ludności Piotrkowa, obecna, przedstawia się następująco:

Stan na dzień 31.XII. 1955 r. wg danych z WKPG			
Zawód	Ilość osób	% pracujących	% mieszk.
rolnictwo	1490	7,92	3,12
rzem. i rzem.	10340	54,96	21,66
Budownictwo	700	3,73	1,46
Transport i łączn.	2320	12,34	4,86
Obrot. towarowy	1592	8,47	3,33
Banki	152	0,80	0,31
Gosp. dom. i mieszk.	300	1,59	0,62
Handl., kultura i kult.	696	3,69	1,45
Ochrona zdrowia, Pom.			
Spok. i kult. fiz.	540	2,88	1,13
Admin. centr. i wym.			
opracowalności	69	0,36	0,14
Admin. terenowe	156	0,83	0,32
Organiz. pol. i społ.	110	0,58	0,23
Usługi nieproduk.	347	1,85	0,72
Ogółem zatrudnionych	18812	100,00	-
Ilość dojeżdżających	11966	3,72	-
Ilość zawod. biernych	29624	-	62,05
Ogólna l. mieszk.	47736	-	100,00

- 10 -

dla powiatu czy województwa, ale również i w skali krajowej. Łączy się to także z czasami dla świata pracy, ze względu na powiększenie z Sulcujowem i lasami nadpłycznymi oraz ciągiem turystycznym: Albatów, Witów, Przygłową, Sulcujów, Podklasztorze, Pieczory nad Pilicznę, Józefów, Niebieskie Źródła, Inowódz i Spała. Zgrupowanie ludności robotniczej w rejonie Piotrkowa ma swoje wyraźne znaczenie klasowe dla ideologicznego pociągnięcia ludności rolniczej zaspłona i zniszły sposobu gospodarowania zaspofanej gospodarki indywidualnej na postępową, socjalistyczną, zespoloną i spółdzielczą.

V. L u d n o ś ć

Piotrków rozwinął się z małej osady nad-wodnej przy brzegu jeziora Długaj. Po przeniesieniu grodu na wyższe miejsce, osada rozwija się coraz bardziej zamieniając się w miasto, będące miejscem licznych zjazdów i trybunałów.

Rozwój ludności przedstawia poniższa tabela wg S^t.Georg.

Rok	Liczba mieszkańców	Rok	Liczba mieszkańców
1782	1961	1911	39774
1800	2227	1916	39434
1808	2537	1921	40522
1855	11410	1931	51294
1870	16349	1937	52875
1871	17343	1939	51652
1882	20086	1944	ok.63000
1886	23048	1945	45980
1890	25518	1949	40300
1897	28624	1950	42300
1900	33435	1955	47736
1901	34614		

Ostatnie dwie dane stanu ludności w latach 1950 i 1955 pochodzą z urzędowych statystyk ludności Piotrkowa.

Jak widać z podanych tabeli wzrost ludności warunkowany był wypadkami dalekimi. W czasie pierwszej wojny i drugiej, doznaje załamania, by potem w czasie pokojowym ulec znów podwyższeniu.

Jeśli chodzi o strukturę zawodową, to ulegała ona w ciągu wieków wielkim przeobrażeniom.

W pierwszych wiekach przeważało kupiectwo i rzemiosło. Miasto było miejscem zjazdów i sejmików.

Następnie z otwarcia linii kolejowej i powstania zakładów przemyślowych, miasto zmieniło swe oblicze na usługowo-przemysłowe a w ostatnich latach, od okresu międzywojennego, na przemysłowe.

Struktura zawodowa ludności w latach 1931 1939 i 1948 przedstawia się następująco:

... 12/

- 9 -

Komunikacja i transport jest drugą funkcją miasta Piotrkowa Tryb. Położenie centralne w kraju, na skrzyżowaniu dróg kołowych i głównej linii kolejowej Stolica-Slask stwarza dogodne warunki rozwoju dla Piotrkowa.

Tereny kolejowe stanowią poważną część obszarów przyległych do Śródmieścia. Są to rozrządki stacji towarowej, tereny składowe i dworzec osobowy.

Stan liczebny pracowników PKP wynosi obecnie około 1458 osób.

W Piotrkowie krzyżują się liczne linie autobusowe obsługiwane przez PKS. Ponadto istnieje kolej wąskotorowa Piotrków - Sulejów, dowożąca pracujących do miasta.

Dobre drogi pozwalają na silny ruch samochodowy, tranzytowy, w kierunkach na: Łódź, Warszawę, Kielce, Stalinogród i Kraków.

Ponadto sam Piotrków posiada trzy bazy transportowe, pracujące w szerokim promieniu od miasta. Są to : PKS, Spółdzielnia Pracy "Transport" i Przedsiębiorstwo Transportowe Handlu Wewnętrznego, zatrudniające łącznie 317 pracowników.

Piotrków, jest miastem wydziałonym, a ze względu na usytuowanie w regionie, również siedzibą Powiatowej Rady Narodowej, jednego z większych powiatów województwa łódzkiego. Leży on w centrum grupy miejscowości uprzemysłowionej, takich jak: Koszceńca, Wola-Krzysztońska, Niechcice, Rozprza, Wolbórz i miasto Sulejów.

Mimo, że nie istnieją bezpośrednie powiązania produkcyjne między poszczególnymi zakładami, pracującymi w/w miejscowościach, to jednak istnieje łączność gospodarcza, gdzie przemysł terenowy, głównie spożywczy, dostarcza miastu przetwory rolnicze. Odwrotne powiązanie istnieje w zakresie magazynowania i dystrybucji towarowej, gdzie Piotrków wysyła towary przemysłowe i jest równocześnie terenem składowisk i magazynów dla swojego regionu.

Piotrków jako miasto wydziałone, powiatowe, jest poważnym centrem administracyjnym dla swojego regionu.

Mieści on w sobie Prezydium Powiatowej i Miejskiej Rady Narodowej, agendy władz wojewódzkich, biura pracodawcy terenowego, oddziały kas i banku, oddziały instytucji mających centralę w Warszawie (agendy ministerstw) i biura administracji terenowej.

Cały wymieniony aparat administracyjny zatrudnia obecnie około 1000 pracowników umysłowych.

Pewne znaczenie dla rozwoju miasta posiada również turystyka.

Piotrków z zachowanymi w dobrym stanie zabytkami, jak: Stare Miasto, Zamek, Klasztor Bernardynów stanowi atrakcję turystyczną nie tylko

... 10/

- 8 -

wym, posiadającym duże trudności mieszkaniowe, które rozwiązuje się przy pomocy nowego budownictwa Zjednoczenia Osiedli Robotniczych.

IV. Funkcje miasta

Głównymi funkcjami miastotwórczymi Piotrkowa Trybunalskiego są:

- 1) Przemysł
- 2) Komunikacja i transport
- 3) Administracja

Przechodząc kolejno do pierwszej funkcji miasta - przemysłu - stwierdza się istnienie wielu zakładów o dużym znaczeniu w gospodarce ogólnokrajowej.

Do tych zakładów należą przede wszystkim trzy huty szkła: "Kara", "Hortensja" i "Feniks", zatrudniające łącznie 3105 pracowników fizycznych i umysłowych. Wymienione huty odgrywają dużą rolę w gospodarstwie kraju w szkło przemysłowe, budowlane i użytkowe.

Obok tych zakładów istnieje Kombinat Bawełniany - Piotrkowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego, który został rozbudowany dzięki braterskiej i bezinteresownej pomocy Związku Radzieckiego. Zatrudnia on w obecnej chwili 2294 pracowników.

Niemniejże znaczenie, w skali ogólnokrajowej, osiągnie powstający duży zakład przemysłowy pod nazwą Piotrkowska Wytwórnia Konstrukcji Stalowych bazujące na półfabrykatkach huty im. Bieruta w Częstochowie.

Wg. Informacji, Dyrekcji wym. zakładu, wytwórnia przestawia się na produkcję maszyn górniczych, a właściwa wytwórnia konstrukcji stalowych będzie zlokalizowana w północnym rejonie miasta.

Ponadto Piotrków posiada drobniejsze zakłady przemysłowe również o znaczeniu miastotwórczym. Są to zakłady pracujące dla potrzeb województwa łódzkiego i powiatu piotrkowskiego.

Do takich zakładów należą:

Przedsiębiorstwo Produkcji Urządzeń Szklarskich, Piotrkowskie Zakłady Przemysłu Sklejek, Zakłady Regeneracji Pomp TOR, Piotrkowska Fabryka Okuć Budowlanych, Zespół Młynów, Piotrkowska Wytwórnia Oci i Spółdzielnia Pracy "Szkło".

Przemysł, o znaczeniu lokalnym, tworzą:

Miejskie Zakłady Mleczarskie, Rzeźnia, Browar Brauliński, Piotrkowskie Zakłady Piekarnicze i spółdzielnie wielobranżowe drobnej wytwórczości.

- 8 -

Miasto jednak rozwija się dalej osiągając w latach 1870-16.349
1871 -17.945 a w 1882 -23.000 mieszkańców.

Do dalszego wzrostu ludności przyczyniło się postępujące na prze-
łomie XIX i XX w. uprzemysłowienie miasta.

W tym okresie Piotrków rozrasta się w kierunku południowym.

Wzrost ludności w latach od 1886 do 1916 był następujący:

Rok	1886	1890	1897	1900	1901	1911	1916
Il. miesz.	23046	23518	30624	33465	34614	39774	39434

W czasie pierwszej wojny światowej (1914-18) Piotrków nie uległ
zniszczeniu. Od roku 1916 staje się miastem powiatowym tracąc do-
tychczasową funkcję wojewódzka na rzecz Łodzi.

Po chwilowym zmniejszeniu się stanu ludności, po pierwszej wojnie
światowej, liczba jej wzrasta w roku 1921 do 40.922, a w 1923
do 46.028 mieszkańców.

Miasto rozwija się dzięki rozbudowie przemysłu szlarskiego
i drzewnego.

Sąparytowa liczba ludności przed drugą wojną światową było 51.632
mieszkańców w roku 1939.

W okresie okupacji hitlerowskiej, mimo ubytku ludności żydowskiej,
ze względu na przemieszczenie z Warszawy, Piotrków osiągnął liczbę
ok. 62.000 mieszkańców.

Po zakończeniu drugiej wojny światowej liczba ludności maleje
prawdopodobnie na skutek odpływu ludności warszawskiej i emigra-
cji na Zachód Odrębkana.

W roku 1945 Piotrków osiąga 45.980 mieszkańców. W roku 1949 stan
ludności Piotrkowa wynosił 40.300 mieszkańców.

Miasto w czasie drugiej wojny światowej nie ucierpiało nic na skut-
tek działań wojennych.

Następnie miasto, dzięki rozwijającemu się przemysłowi powoli
wzrasta. Lokalizuje się tu nowy przemysł metalurgiczny.

Przemysł bawełniany ulega przebucowie i powiększeniu dzięki pomo-
cy ZSNR.

Zmienia się struktura miasta pod względem społecznym. Eurozy się
kapitałowo prywatnie na rzecz handlu uspołecznionego. W obecnej
chwili zarejestrowanych jest na rok 1950 tylko 17 sklepów prywatny-
nych. Podobna sytuacja przedstawia się z rzemiosłem indywidualnym
które stopniowo włącza się do spółdzielni branżowych.

Ludność stopniowo wzrasta. W roku 1950 stan wynosił 42.300,
a w 1955r. 47.735 mieszkańców.

Obecnie Piotrków jest miastem powiatowym, o charakterze przemysło-

...B/

- 6 -

starosta miejscowy Zachowski zmuszony był wnieść dla króla dwór obszerny na Buguju, zanim wyremontowano wieżę.

W połowie wieku XVI liczba mieszkańców przekroczyła 2000 osób. W roku 1578 Stefan Batory ustanowił w Piotrkowie trybunał koronny dla Wielkopolski i Mazowsza, który odbywał się corocznie po 6 mies. aż do roku 1792. Stąd nazwa Piotrków Trybunalski.

Za jedną z bram prowadzących do miasta - Sieradzka - było małe wzniesienie zwane "Łysą Górą" od właścicieli Łysogórskich. Na tym wzniesieniu, w roku 1624, rodzina Starozewskich ~~zawiazixx~~ wystawiła kościół Bernardynów. Oprócz klasztoru oo. Bernardynów i pp. Dominikanek powstały również w owym czasie budowle zgromadzenia Pijarów i Jesuitów zajętych nauczaniem.

W wieku XVII miasto zaczęło się dusić w obrębie murów fortyfikacyjnych. Domy mieszkalne poza bramami zaczęły tworzyć przedmieścia: krakowskie, sieradzkie, bykowskie i poza Strawą wólberskie. Przedmieścia te nie przylegały bezpośrednio do murów miejskich, gdyż konstytucja z roku 1658 zalecała, aby nikt nie ważył się budować bliżej wałów niż 1000 kroków.

Dalszym rozwojem miasta zachwiały dwukrotne najazdy szwedzkie (1656 i 1702 r.). Miasto, przeważnie drewniane, ulegało częstym pożarom, a wojny i zarazy dziesiątkowały mieszkańców.

Miasto zaczęło podupadać. Rozwój został zahamowany. Liczba ludności malała. U schyłku rządów Stanisława Augusta (r.1782) Piotrków liczył tylko 1367 mieszkańców.

Po rozbiorach kraju Piotrków stał się siedzibą kamery i regencji pruskiej (1793-98). Gdy wojska pruskie zajęły Piotrków opuszczony kościół pijarów oddany został na własność gminie luterańskiej. W roku 1800 Piotrków Tryb. liczył 2.227 mieszkańców zaś w 1808r. 3967 osób. Rozwój miasta był słaby.

Za Królestwa Warszawskiego przejścia wojsk zubożyły miasto, do którego Żada Stara osadowa się przeniosła.

W okresie istnienia Królestwa Kongresowego, w roku 1816 Piotrków stał się miastem obwodowym dla powiatów: piotrkowskiego i radomszczańskiego.

Ponowny rozwój Piotrkowa wiąże się z budową kolei warszawsko-wiedeńskiej w roku 1846 i podniesieniem go w r.1867 do godności miasta gubernalnego. Ożywia się przemysł, a ludność w 1865r. osiągnęła cyfrę 11.410 mieszkańców. Miasto rozwinęło się w kierunku zachodnim t.j. ku torom kolejowym.

W roku 1865 wybuchł ostatni wielki pożar miasta, który zniszczył drewnianą dzielnicę żydowską.

... 7/

- 5 -

Jaśko Kmita miał na wrocławskim przedmieściu, na wzgórku, murowany kościółek "Bogarodzicy". W aktach erekcyjnych znajdujemy uwagi o brukowaniu ulic z owych czasów.

Za Kazimierza Wielkiego Piotrków stał się miastem murowanym. Jemu to miasto zawdzięcza wykończenie zamku, którego mury choć są przerobione, stanowią dla nas pamiątkę przeszłości. Na ponurym tle lasów i błot okalających Piotrków, od połowy XIV w. malowniczo odbijały czerwone mury zamczyska.

Kazimierz Wielki kazał również opasać miasto murem obronnym, którego resztki pozostały przy kościele OO. Pijarów. Mury te były budowane z kamienia polnego i cegły na wysokość półtorej kopii husarskiej. Zakończenie budowy nastąpiło za panowania królowej Jadwigi, która z własnej szkatułyłożyła na powyższe roboty.

Na szczytach murów sterczały w pewnych odstępach baszty, których było 14. Dzisiaj niema z nich śladu.

Równocześnie Kazimierz W. wybudował ratusz i kościół parafialny. Po pożarach w 1404 r. Władysław Jagiełło odnowił przywilej miejski dla Piotrkowa. Miasto było lokowane na prawie magdeburgskim. Układ jego przedstawiał się następująco :

Na brzegu wschodnim rzeki duża owalnica targowa i zamek, na zachód mała owalnica, prostokątny rynek z szachownicowym układem ulic i mniejszy rynek trójkątny. Całość otoczona owalnym zarysem murów ~~obronnych~~ obronnych.

Już od średniowiecza rozwinęły się przedmieścia: Wrocławskie i przedborskie przy kościele N.P. Marii, później krakowskie wzdłuż grobli (od płu), miasteczko W. skupie, jurydyka i żydowskie-Wielka Wieś (od wsch), oraz warszawskie (od wsch), siedzkie i toruńskie (od zach).

W obrębie murów miejskich (od zach) stały kościoły: farny i Dominikanów, - poza murami, na przedmieściach - NMP i Franciszkanów.

Kościół Franciszkanów obecnie nie istnieje.

Za czasów Jagiellonów, zwłaszcza w epoce walki o Pomorze bałtyckie, odbywał się cały szereg szjazdów w Piotrkowie Trybunalskim. Tu nastąpiły wybierania Królów: Olbraхта, Aleksandra, Zygmunta I i Zygmunta Augusta. Ostatni sejm odbył się w roku 1567.

Dłużej, bo od roku 1442 do 1628, odbywały się tutaj synody duchowieństwa, których odbyło się 29.

- W roku 1544 wielki pożar zniszczył całe miasto i zamek. Owczesny

- 4 -

szych. Podobny gaj istniał na wzniesieniu, gdzie obecnie stoi kościółek Panny Marii, na Wrocławskim Przedmieściu. Na miejscu obecnej dzwonnicy znajdował się miał ogromny spróchniały pień dębu, z którego lud prosty odrywał drzazgi na leki dla ludzi i zwierząt,

Geodziezko było drewniane. Mieszkał w nim książe wraz z dworem. Poddani mieszkali w podgrodziu.

Data powstania Grodziska nad Bugajem kryje się w mrokach czasów słowiańskich. Z biegiem czasu, ze względu na zdrowotny i bezpieczeństwa osobistego, gród został przeniesiony na teren wyższy, gdzie powstało potem miasto Piotrków.

Pokozenie środkowe na pograniczu Wielkiej i Małej Polski, nadawało dworowi książęcemu znaczenie ośrodka politycznego.

Piotrków stał u przeprawy przez Strawę na skrzyżowaniu licznych traktów: litewskiego i ruskiego oraz ze Śląska, Pomorza i Małopolski. Powstanie m. Piotrkowa datuje się od w. XII. Założycielem jego był Piotr Zełskrzynna, zw. Duninem. On budował kościół Parafialny (prawdopodobnie drewniany). Od jego imienia powstała nazwa miasta która zmieniała się wielokrotnie zanim ustaliła się w obecnej formie. Kolejne nazwy brzmiały: Petrocow, Petroow, Potrcow, Petrocowa, Petrokow i Piotrków.

Powstały nieopodal opactwa: w Witowie i Sulejowie, w XII i początkach XIII w. oraz sąsiednie siedziby biskupie w Pabienicach i Wolborzu pomagały do skolonizowania puszczy. To też najstarsze nadania na rzecz wspomnianych klasztorów datowane są w latach 1224-1241 z rezydencji książęcej w Piotrkowie.

Pierwsze zapiski historyczne o Piotrkowie pochodzą z roku 1217.

W roku 1280 Leszek Biały zbudował dzisiejszy kościół Farny, okazały gmach ceglany z wieżą o wysokości 183 stóp polskich, najstarszy ze wszystkich budowli Piotrkowa.

W roku 1306 Piotrków wymieniony jest w zapiskach historycznych jako osada targowa.

Miastem staje się Piotrków od roku 1313. Szybki jego rozwój następuje od pierwszej połowy XIV w., gdy Łokietek budował zamek i klasztor Dominikanów. W tym czasie Piotrków otrzymał miasto prawo miejskie i pozwolenie na używanie pieczęci z orłem piastowskim. W roku 1347 zjazd wielkopolski spisał prawa dzielnicy wielkopolskiej.

Na miejscu poświęconym tradycjami pogańskimi w roku 1372 wzniesł

... 5/

- 3 -

terenach prawie płaskich o niewielkich różnicach wysokościowych obniżających się w kierunku wschodnim. Różnica wzniesień ogólna całego miasta wynosi około 40 m. Terenem tym z zachodu na wschód przebiegają ścieki wodne. Wysokość centrum miasta wynosi 205 m nad poziom morza. W dolinach rzeczek Strawy i Strawki spadzki terenu wynoszą od ok. 2% do 5% i wyżej. Woda zaskórna znajduje się na głębokości umożliwiającej pod wyniesienie budynków. Płycej występuje w pobliżu rzeczek i jeziora, gdzie grunt jest gliniasty zmieszany z piasku zwałowych, na których rozciągają się żaki podmokłe, bagna i torfowiska. Część zachodnia i południowa, należąca do miasta, cechują tereny dobre nadające się pod uprawę rolną (III kl. jakości). Część północno-wschodnia jest piaszczysta. Tereny wschodnie, położone w pobliżu jeziora oraz w dolinie rzeczek, tworzą żaki podmokłe, bagna i torfowiska. Natomiast tereny połudn.wschodnie nadają się pod uprawę rolną. Las w obrębie granic miasta występuje tylko w części połudn.zachodniej w odległości około 3,5 km od centrum. Las ten jest szorstkowym już zespołem leśnym. Od strony północno-wschodniej i wschodniej przylega do granic miasta kompleks leśny ciągnący się aż do Pilicy. Odnosnie przeważających na terenie m.Piotrkowa kierunków wiatrów brak jest danych.

III. Historia miasta.

Wyżyna, na której leży obecnie miasto, pokryta niegdyś lasami, stanowiła wraz z całą okolicą własność księcia Sieradzkiego. Naturalny zbiornik wód leśnych tej wyniosłości staw Bugaj, jak tego dowodzą jego torfiaste brzegi, był znacznie obszerniejszym niż obecnie. Jak podają stare kroniki miejskie, jeszcze w wieku XVIII, w stronie północnej, za klasztorem Dominikanów był duży staw, przecięty groblom wiodącą na omentarz parafialny. Wszystkie te wszystkie zbiorniki wód w odległej epoce stanowiły jedno duże jezioro, zasilane wodami strawy, do której wpadał dopływ ciekący od wsi Gomolice. Nad tym jeziorem leśnym mieszcisko się prawdopodobnie grodzisko a przy nim skupiała się osada. Grodzisko miało charakter obronny. Wewnątrz mieszcisko gaj święty, będący sanktuarium przodków na-

... 4/

- 2 -

Wielkość powierzchni miasta w granicach administracyjnych i bloków zawartych pomiędzy ulicami obliczono na podstawie pomiarów planimetrycznych na planie w skali 1:5000.

Długość dróg kołowych uzyskano na podstawie pomiarów metrycznych na planie w.w.skali.

Wielkość obszarów rolnych i leśnych uzyskano z Miejskiej Komisji Planowania Gospodarczego na podstawie atlasu rolnego 1955 r.

Ilości zużycia energii elektrycznej, gazu, wody, przyrządów masy towarowej i powierzchni terenów przemysłowych uzyskano bezpośrednio w zakładach pracy od dyrekcji lub działu technicznego.

Danych dotyczących zatrudnienia kobiet i mężczyzn udzieliły działy kadr i szkolenia poszczególnych zakładów pracy.

Aktualny stan budynków, dróg, wód i t.p. sprawdzono bezpośrednio w terenie. Do największych trudności uzyskania potrzebnych danych należały:

- 1/ brak właściwej numeracji posesji
- 2/ brak tabliczek narożnych informacyjnych
- 3/ brak lokomocji dla pokonania odległości między poszczególnymi częściami miasta i zakładami pracy.
- 4/ brak ocentralizowania danych informacyjnych w poszczególnych wydziałach Prez. Miejskiej Rady Narodowej m.Piotrkowa powodował konieczność uzyskiwania danych odnośnie jednego zakładu pracy w kilku instytucjach lub bezpośrednio w zainteresowanych zakładach.

II. Charakter terenu.

Piotrków Trybunalski leży w środkowej części kraju, woj.łódzkim na południe od Łodzi. Miasto położone jest przy ważnej linii kolejowej Warszawa-Slask i skrzyżowanie dróg kołowych Łódź - Kielce i Warszawa - Częstochowa.

Położenie geograficzne: 37° 37 minut długości wschodniej i 51° 04' szerokości północnej.

Tereny miasta graniczą z terenami następujących gmin:

- a/ od półn.zachodu Szydłów
- b/ od półn.wschodu Uszczyn
- c/ od południa Sromki

Centrum miasta, wraz z jego najstarszą częścią, położone jest na lekkim wzniesieniu w rozwidleniu rzeczek Strawy i Strawki a terenami kolejowymi. Pozostałe części miasta położone są na

... 3/

OPIS TECHNICZNY

I. Wstęp

Inwentaryzacja niniejsza została opracowana na podstawie zlecenia nr 24 z dnia 16.II.1956r. Zakres opracowania określa Instrukcja p.t. "Wytyczne ramowe" w sprawie zakresu i sposobu opracowywania inwentaryzacji urbanistycznej wydanej przez ZUA w 1955 r. w Warszawie". Analiza stanu istniejącego m.Piotrkowa Tryb. składa się z :

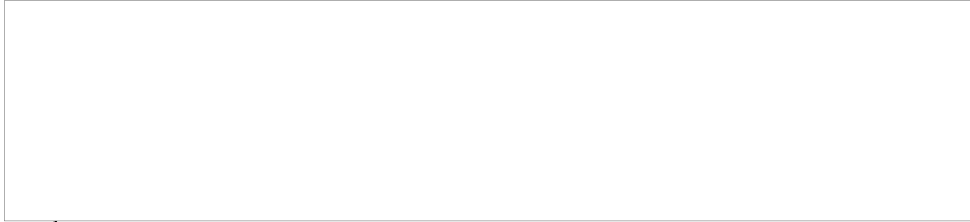
- a/ opisu technicznego
- b/ części tabelarycznej
- c/ załączników do tabel

Dane, potrzebne dla zobrazowania stanu istniejącego w Piotrkowie Trybunalskim, podają następujące instytucje:

- 1/ Prezydium Miejskiej Rady Narodowej m.Piotrkowa
 - a) Miejska Komisja Planowania Gospodarczego
 - b) Wydz. Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
 - c) Wydział Budownictwa
 - d) Wydział Handlu
 - e) Wydział Przemysłu
 - f) Wydział Oświaty
 - g) Wydział Zdrowia
 - h) Komenda Miasta M.O.
- 2/ Prezydium Powiatowej Rady Narodowej m.Piotrkowa
 - a) Dział Kadr
 - b) Administracja
- 3/ Dyrekcje i Działy Głównego Mechanika
 - a) Huty Szkła "Hortensja"
 - b) Huty Szkła "Kara"
 - c) Huty Szkła "Feniks"
 - d) Piotrkowski Zakład Przem. Bawełnianego
 - e) " " " Drzewnego
 - f) Piotrkowska Wytwórnia Konstrukcji Stalowych (obecnie Maszyn Górniczych)
 - g) Pozostałych drobnych Zakładów Przemysłowych
- 4/ Kierownictwa i Sekretariaty Szkół
- 5/ Dyrekcje Instytucji Usługowych
- 6/ Kierownictwa Instytucji Ogólnych

... 2/

STAT

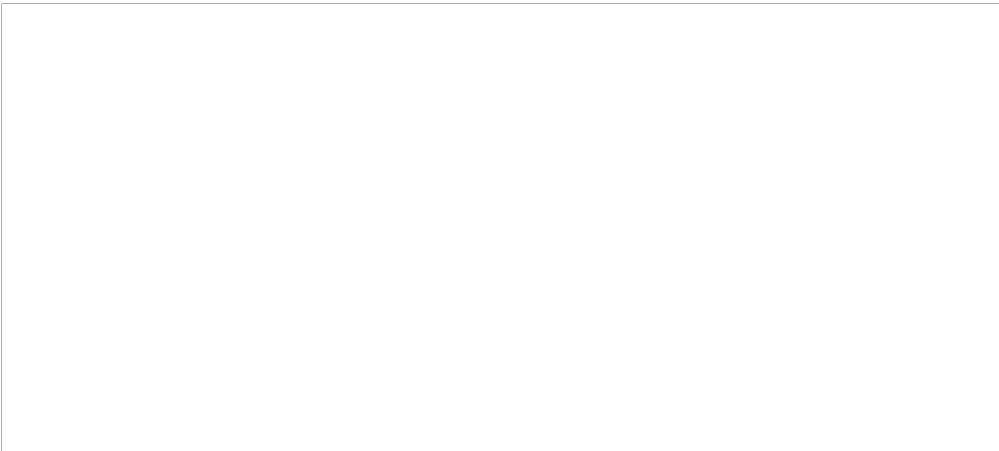

INWENTARYZACJA OGÓLNA

=====

m. Piotrkowa Trybunalskiego

=====

STAT

STAT

Page Denied

Next 10 Page(s) In Document Denied

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA BUDOWNICTWA
 Warszawa, 15 kwietnia 1950 Poz. 30-44

W y t y c z n e
 Ministerstwa Bud. z dn. 25.II.1950r. L.dz. II/31/1160/50 do projektowania budynków administracyjno-biurowych.

I. Przepisy ogólne.

Wytyczne niniejsze regulują zasady projektowania budynków adm.-biur. pod względem wielkości poszczególnych pomieszczeń.
 2. Wytyczne nie obejmują pomieszczeń służących celom specjalnym jak np. sale operacyjne banków, urzędów pocztowych i skarbowych o szczególnie wielkim ruchu interesantów. Do chwili wydania odpowiednich wytycznych regulujących te zagadnienia, wielkość i wyposażenie tych pomieszczeń powinny być każdorazowo uzasadnione drogą załączonych do programu obliczeń i danych informacyjnych.

II. Pojęcia podstawowe.

1. Program użytkowy budynku jest to zbiór danych charakteryzujących potrzeby użytkownika obecne i przyszłe. Program użytkowy powinien podawać nazwę lub przeznaczenie obiektu oraz:
- 1) wskaźniki liczbowe warunkujące ogólne założenia powierzchni i objętości (np. ilość i kategorie pracowników, ruch interesantów itp.)
 - 2) nazwę (przeznaczenie) pomieszczenia np. pokoje biurowe jednoosobowe, wieloosobowe, sale konferencyjne itp.);
 - 3) ilość pomieszczeń danego rodzaju;
 - 4) ilość pracowników w poszczególnych pomieszczeniach;
 - 5) zadana powierzchnie poszczególnych pomieszczeń w m.kw.;
 - 6) krótki opis wyposażenia, wymaganych instalacji i rodzaj wykonania oraz określenie w razie potrzeby wzajemnego związku funkcjonalnego pomieszczeń w m.kw., pionach i poziomach itp.;
 - 7) Program użytkowy sporządza zasadniczo inwestor na formularzu wchodzącym w skład schematu dokumentacji wstępnej (założenia projektu).

1. Program techniczno-budowlany jest to akt stanowiący część projektu wstępnego wchodzącego w skład dokumentacji architektonicznej. sporządza go projektujący na podstawie zatwierdzonych, zgodnie z obowiązującymi przepisami, założeń projektu, zawierających program użytkowy.

2. Program techniczno-budowlany obejmuje:

- 1) temat projektu,

P r z k ł a d d o p k t 3)

L.p.	Wyszczególnienie pomieszczeń	Pracownicy		Ilość m.kw. na osobę	Wielkość pok. m.kw
		etat	ilość osób w pokoi		
	Ogólna pow. pokoi biur				
	innych m.kw.				
	m.kw.	Wysok. kondygn.			U w a g i

- 4) kubaturę całości budynku i jeżeli poszczególne części budynku mają być użytkowane na rozmaite cele - kubaturę tych części;
- b) obliczenie powierzchni kubatury na jednostkę - użytkownika;
- 8) ogólne wytyczne co do rodzaju konstrukcji, wyposażenia wewnętrznego, elewacji, pokrycia dachu, instalacji itp.

3. Program techn.-budowl. służy jako podstawa do projektowania. Przy formułowaniu tego programu - dla większych, szczególnie skomplikowanych obiektów, w dużej mierze może być pomocne pierwsze ujęcie plastyczne programu użytkowego (założenia projektu) w szkicu programowym względnie koncepcyjnym.

1. Powierzchnią użytkową jest to całość powierzchni gmachu, na którą składają się powierzchnie poszczególnych pomieszczeń obliczone w świetle ścian i części konstrukcyjnych. Jeżeli jednak budynek użytkowany ma być dla rozmaitych celów np. biurowo-handlowych, biurowo-mieszkalnych itp., to powierzchnie użytkowe odpowiednich części (członów) budynku należy uważać za odrębne całości.

- 8 -

2. Powierzchnia użytkowa dzieli się na powierzchnie użytkową podstawową i dodatkową, przy czym powierzchnia użytkowa podstawowa skłóci się na a) powierzchnie użytkową pracy stałej (pow. pokoi biur.), b) powierzchnie użytkową pracy niestałej (pokoje konferencyjne, sale zebran., czytelnie itp.), c) powierzchnia pomocnicza (kancelaria, podreczne magazyny, korytarze, klataki schodowe, halle, bufet, szatnie, poczekalnie, umywalnie itp.)

Powierzchnia użytkowa dodatkowa obejmuje kotłownię, skład opalu, magazyn mebli, warsztat gospodarczy, garaże itp. pomieszczenia.

5. W rozumieniu niniejszych wytycznych po-ojem pojedynczym jest pokój przeznaczony dla 1 pracownika. Pokojem zbiorowym małym - pokój przeznaczony najwyżej dla 3-ch pracowników, pokojem zaś zbiorowym dużym - pokój przeznaczony dla więcej niż 3-ch osób.

III. WSKAZÓWKI DO SPORZĄDZANIA PROGRAMÓW.

1. Należy unikać łączenia w jednym budynku funkcji biurowych, mieszkalnych, produkcyjnych i handlowych.

2. Wyjątek od tej zasady stanowią części budynku przeznaczone na cele administracyjne i biurowe w gmachach o przeważającej innej funkcji np. fabrykach, domach towarowych itp. Dla części tych stosuje się w pełni niniejsze wytyczne. Dopuszczalne jest umieszczanie w przyziemiu budynków biurowych - lokali sklepowych i innych użytkowych, szczególnie w budynkach położonych w dzielnicach miejskich.

3. W budynkach administracyjnych i biurowych można przewidywać mieszkania dla funkcjonariuszów, których funkcje związane są z obsługą budynku (intendent gmachu, palecz, dozorca). Mieszkania te powinny być umieszczone nie wyżej niż na 3-ej kondygnacji, w miarę możliwości posiadac oddzielne wejście i nie mogą wchodzić w skład części biurowej gmachu.

Łączna objętość projektowanych mieszkań nie powinna przekraczać 2,500m³ sz. lub 15% objętości budynku. Dla określenia wielkości mieszkań umieszczonych w budynkach administracyjnych - biurowych należy stosować przepisy Instrukcji Min. Odbudowy z dn. 10. IX. 1947r. w sprawie tymczasowych standardów budowlanych dla budownictwa mieszkaniowego, pracowniczego i społecznego. (Dz. Urz. Min. Odb. Nr. 9, poz. 136).

4. Przewidywanie sal zebraniowych, przekraczających wskutek jednoczesnego obsługiwanie potrzeb zewnętrznych normy ustalone niniejszymi wytycznymi - nie powinno zasadniczo wchodzić w rachubę

IV. WSKAZÓWKI OGÓLNE DO EKSPROJEKTOWANIA

7.

1. Projekt budynku należy dostosowywać do możliwości uzyskania swobody w podziale użytkowej powierzchni pracy na poszczególne pomieszczenia bez specjalnych zmian konstrukcyjnych (elastyczność projektu) i instalacyjnych. W szczególności należy:

- 1) określić odstęp osiowy filarów międzyosiennych stosownie do szerokości typowego, zbiorowego - małego pokoju do pracy przy jednoczesnym uwzględnieniu ekonomii konstrukcji;
- 2) drzwi rozmieszczać w sposób umożliwiający zmianę podziału pomieszczeń;
- 3) nie przewidywać wyłączników i punktów instalacji elektrycznej w płaszczyźnie osi filarów międzyosiennych;
- 4) przewidzieć w instalacji centralnego ogrzewania możliwość zmiany podziału pomieszczeń;
- 5) w miarę możliwości przewidywać wnęki w murach wewnętrznych grzebiach, celem zwiększenia powierzchni użytkowej.

2. Ponadto należy przewidzieć racjonalne ustawienie mebli biurowych w pomieszczeniach typowych, dążąc do jaknajmniejszej ilości typowych pomieszczeń.

V. WSKAZÓWKI SZCZEGÓLNE DO PROJEKTOWANIA.

Wysokość pomieszczeń.

8.

Wysokość kondygnacji biurowych określa się w granicach m.

- 4 -

m.3,00 do 3,30 m, licząc od wierzchu podłogi do wierzchu podłogi następnej kondygnacji. Większe pomieszczenia (np. sale zebrani, pokoje zbiorowe - o dużej ilości zatrudn. pracown.) mogą posiadać wysokość kondygnacji większą, lecz w tym przypadku powinny być w miarę możliwości wydzielone w planie.

Powierzchnia użytkowa pracy stałej.

9.
Powierzchnia przypadająca na jednego (stałe zatrudnionego) pracownika umysłowego, określa się w granicach:

- a) w zbiorowych - dużych pokojach (powyżej 3-ch osób w jednym pokoju) na 4,5 - 5,5 m.kw.,
- b) w zbiorowych - małych pokojach (od 2-ch do 3-ch osób w jednym pokoju) na 5,00 - 6,5 m.kw. oraz 6,5 - 7,5 m.kw dla pracowników wykonujących szczególnie trudną pracę koncepcyjną.

Dodatki indywidualne do powierzchni użytkowej pracy w pokojach pojedynczych.

10.

Powierzchnia pracy dla pracowników pełniących funkcje kierownicze lub inne wyjątkowo odpowiedzialne funkcje może być powiększona w pokojach pojedynczych o:

- a) maks. 7,5 m.kw. - dla kierownika Wydziału, Oddziału lub równorzędnej jednostki,
- b) maks. 15 m.kw - dla kierownika instytucji,
- c) maks. 22,5 m.kw. - dla kierownika Instytucji Naczelnej.

Średnia powierzchnia pracy stałej.

11.

Średnia powierzchnie pracy stałej oblicza się przez podzielenie sumy poszczególnych powierzchni pracy stałej zwiększonej o dodatki, przez ogólną ilość pracowników. W zależności od wielkości i struktury instytucji, średnia powierzchnia pracy stałej winna wynosić 6-8m². Całosc powierzchni pracy stałej powinna wynosić co najmniej 60% powierzchni użytkowej podstawowej.

Typowe pokoje dla pracy - zbiorowe małe.

12.

1. Typowymi pokojami do pracy są pokoje zbiorowe - małe przeznaczone w zasadzie dla 3-ch pracowników.

2. Powierzchnie tych pokoi określa się w granicach do 15 m.kw.; głębokość ich nie powinna przekraczać 5 m, a szerokość ich nie może być mniejsza niż 2,7 m - przy obliczaniu tych wymiarów nie bierze się pod uwagę wnęk, wytworzonych w wewnętrznych ścianach konstrukcyjnych.

Pokoje zbiorowe duże (wieloosobowe).

13.

1. Powierzchnie pokoi zbiorowych dużych oblicza się przez pomnożenie powierzchni powierzchni pracy stałej dla jednego pracownika (p.9a) przez ilość pracowników.

2. Głębokość tego typu pokoi może być większa niż 5 m.

3. Przy jednostronnym oświetleniu głębokość takiego pomieszczenia nie powinna przekraczać 7,5 m. Ewentualne powiększenie wysokości tych pomieszczeń może mieć miejsce przy zachowaniu stosunku wysokości w świetle do głębokości nieprzekraczającym 1:2.

4. Przy dwustronnym oświetleniu i przewietrzaniu może być zachowana wysokość podana w p.8 w pomieszczeniach o głębokości do 12 m.

Powierzchnia pracy niestalej.

14.

1. W pomieszczeniach pracy niestalej wlicza się część powierzchni służąca do stałej pracy umysłowej - do powierzchni pracy stałej (np. w czytelni lub bibliotece - miejsce bibliotekarza).

2. Wielkość sali zebrani należy określać wg. ilości osób zatrudnionych w instytucji licząc 0,35 m.kw. na osobę. Przewidywanie specjalnej sali zebrani powinno mieć miejsc tylko w wypadkach tych,

- 2 -

2) koncepcje przestrzenna wykorzystania terenu;
3) ujęte w tabelę wyszczególnienie pomieszczeń z podaniem kategorii pracowników, ilości osób w pokoju, ilości pokoi, ogólnej powierzchni pokoi o danym przeznaczeniu, standardu na osobę, wielkość pokoi, powierzchni innych pomieszczeń itp.

Lp

- 3 -

1. Wstęp

1.1. Przedmiot normatywu

Przedmiotem normatywu są normy przestrzenne, wyposażeniowe i wytyczne instalacyjne projektowania pralni komunalnych.

1.2. Określenie

Pralnie komunalne są to obiekty przeznaczone do:

a/ odciążenia ludności szczególnie wiejskiej od czynności związanych z praniem domowym, wyzwalając znaczny czas, umożliwiając ludności wzięcie przez nią aktywnego udziału w życiu społecznym i kulturalnym.

b/ wykonanie usług w zakresie chemicznego oczyszczania odzieży, co w zasadzie jest niemożliwe w warunkach domowych.

c/ zaspokojenie potrzeb pralniczych szeregu przedsiębiorstw i instytucji jak hotele, zakłady gastronomiczne, internaty, domy akademickie i tp.

2. Wytyczne obliczeń programowych.

2.1. Określenie wielkości pralni

Wielkość ~~pralni~~ - wydajność pralni komunalnych oblicza się na podstawie wzoru :

$$W = \frac{x \cdot a + b}{m \cdot n}$$

gdzie

W - wydajność pralni

x - ilość mieszkańców przewidzianych do obsługi przez daną pralnię.

- 3 -

1. Wstęp

1.1. Przedmiot normatywu

Przedmiotem normatywu są normy rzeczstrzenne, wyposażeniowe i wytyczne instalacyjne projektowania pralni komunalnych.

1.2. Określenie

Pralnie komunalne są to obiekty przeznaczone do:

a/ odciążenia ludności szczególnie miejskiej od czynności związanych z praniem domowym, wyzwalając znaczny czas, umożliwiając ludności wzięcie przez nią aktywnego udziału w życiu społecznym i kulturalnym.

b/ wykonanie usług w zakresie chemicznego oczyszczania odzieży, co w zasadzie jest niemożliwe w warunkach domowych.

c/ zaspokojenie potrzeb pralniczych szeregu przedsiębiorstw i instytucji jak hotele, zakłady gastronomiczne, internaty, domy akademickie i tp.

2. Wytwarzane obciążenia programowych.

2.1. Określenie wielkości pralni

Wielkość ~~xxkxkxi~~ - wydajność pralni komunalnych oblicza się na podstawie wzoru :

$$W = \frac{x \cdot a + b}{m \cdot n}$$

gdzie

W - wydajność pralni

x - ilość mieszkańców przewidzianych do obsługi przez daną pralnię.

- 4 -

- a - ilość tkanin /kg/ zbrudzonych przez jedną osobę w ciągu miesiąca
- b - ilość tkanin /kg/ sektora uspołecznionego przypadająca na jedną osobę w ciągu miesiąca
- m - ilość zmian pracy pralni na dobę
- n - ilość dni roboczych w miesiącu.

2.2. Wskaźniki dotyczące obliczeniowych ilości tkanin

2.2.1. Tkaniny indywidualne.

Na jednego mieszkańca należy średnio w ciągu miesiąca przyjmować od 14 do 18 kg. w zależności od zanieczyszczenia powietrza, rejonu przemysłowe i rolnicze/.

2.2.2. Tkaniny sektora uspołecznionego

L.p.	Określenie użytkownika	Jednostka obliczenia	Miesięczna ilość brudnych tkanin w kg.	Uwagi
1	Zakłady gastronomiczne	miejsce	5 - 7	x
2	Fryzjernie	na 1 fryz.	40	
3	Hotele	na 1 łóżko	20 do 30	x
4	Bursy	"	8	x
5	Kapleliska	na 100 kapleli	7	x
6	Złobki i domy dziecka	na 1 łóżko	30 do 40	
7	Sanatoria	na 1 osobę	30	x
8	Zakłady przemysłowe	na 1 prac.	3 do 4	x
9	Handel uspołeczniony	"	3 do 5	
10	Poradnie lekarskie	"	5 - 8	x

5
x/-Uwaga :przy ustalaniu zapotrzebowania na usługi pralnicze dla sektora uspołecznego, należy pamiętać o tym, że niektóre instytucje posiadają własne pralnie. Zagadnienie to dla każdej projektowanej pralni komunalnej należy traktować indywidualnie

2x3.
2.3. Określenie rodzajów prania.

w pralniach komunalnych należy średnio przyjmować:

pranie mokre	70 do 85 %
w tym około 10% pranie ręczne	
pranie chemiczne T R I	15 % do 25%
pranie benzynowe	5% do 15 %

2.4. Ilościowy program farbiarni komunalnych.

Przy określeniu ilościowego programu farbiarni komunalnych należy przyjmować od 0,3 do 0,5 % ilości tkanin przewidzianych do prania mokrego i do prania chemicznego "TRI"

2.5. Typowe wielkości pralni komunalnych.

Przy projektowaniu pralni komunalnych należy w miarę możliwości zbliżyć się do trzech wielkości typowych:

małe	- 15 ton przerobu miesięcznego/przy pracy na jedną zmianę/
średnie	- 50 ton przerobu miesięcznego/przy pracy na jedną zmianę/
duże	- 100 ton przerobu miesięcznego/ przy pracy na jedną zmianę/

3. Schemat funkcjonalny pralni komunalnej.

Schemat funkcjonalny pralni ujęty jest na załączonym rysunku Nr. I.

Poszczególne stanowiska robocze oznaczone są cyframi według których w dalszej części tekstu normatywu podane są wszelkie normatywy konieczne dla właściwego zaprojektowania omawianych stanowisk roboczych.

Przy projektowaniu wzajemnego układu poszczególnych oddziałów pralni, należy opierać się na podanym schemacie funkcjonalnym, celem zmniejszenia do minimum transportu wewnętrznego.

4. Wytyczne projektowania poszczególnych stanowisk roboczych pralni komunalnych.

Oznaczenia kolejne, według oznaczeń cyfrowych na schemacie funkcjonalnym.

- 7 -

I. Punkt usługowy.

Pralnia komunalna jest obiektem ~~typu przemysłowego~~ i w związku z tym pralnie lokalizuje się z zasady na przedmieściach. W związku z tym celem ułatwienia mieszkańcom korzystania z usług pralni, koniecznym jest rozmieszczenie na terenie miasta punktów usługowych. Jeden punkt usługowy winien być przewidziany na obsłużenie 50 do 70-0 0 0 mieszkańców.

Zadaniem punktu usługowego, jest przyjęcie tkanin od klienta, obliczenie ich, oszacowanie i wydanie odpowiedniego pokwitowania. Ponieważ kasa punktu usługowego pobiera należność za wykonanie usługi pralniczej, koniecznym jest od razu określenie rodzaju prania, ze względu na cenę usługi pralniczej. Następną czynnością punktu usługowego jest znakowanie tkanin. Tkaniny oznakowane składane są do odpowiednich worków według rodzaju prania. Następnie worki ekspedowane są do magazynu brudnych tkanin przy pralni. Punkt usługowy winien posiadać powierzchnię około 50 do 70 m² z czego około 30 % winno być przewidziane na czynności związane z przyjmowaniem tkanin, reszta natomiast na znakowanie i zaplecze magazynowe. Punkt usługowy winien być zaopatrzony w odpowiednią ladę, wagę dziesiętną / do bielizny / w pierwszym pomieszczeniu, oraz regały i wiszaki w drugim pomieszczeniu. Punkt usługowy po otrzymaniu z pralni upranej tkaniny wydaje ją klientowi. Personel punktu usługowego, stanowi 2 do 3 osoby.

2. Centralny magazyn brudnych tkanin.

Tkaniny przyjęte do prania na punktach usługowych dostarczane są do magazynu centralnego, który jest już częścią składową pralni.

Program składowania magazynu obliczać należy przyjmując dzienny przerob pralni i mnożąc go przez 7 do 10 dniowy czas składowania. Powierzchnię magazynu oblicza się przyjmując 1 m² na 70 do 100 kg. tkanin. podłoga magazynu winna być wykonana z terrakoty lub lastriko.

- 8 -

Magazyn winien być wyposażony w pionowe drewniane ścianki działowe t. zw. "kojce".

Ściany malowane olejno. Oświetlenie naturalne-stosunek pew wierzchni okiem do powierzchni podłogi winien wynosić $\times \times$ I : 20 : 25. Oświetlenie sztuczne 20 do 30 luks.

Wentylacja - I do 2 zmiany powietrza na godzinę. Personel jeden pracownik. Urządzenia transportowe - trzykołowe wózki magazynowe w ilości I do 3 szt.

3. Sortownia prania mokrego.

Do sortowni prania mokrego za pośrednictwem centralnego magazynu brudnych tkanin w pralni, kierowane będą tylko te ~~wózki~~ wózki z punktów usługowych, których zawartość przeznaczona jest do prania mokrego. Zadaniem sortowni jest rozdzielać tkanin według gatunków i stopnia zabrudzenia, ze względu na różny przebieg procesu prania.

Wyposażenie sortowni stanowią jedynie trzykołowe wózki transportowe do których od razu są sortowane tkaniny. Sortowanie odbywa się na podłodze.

Powierzchnię sortowni oblicza się przyjmując 3,5 do 4,5 na 100 kg. bielizny.

Personel sortowni oblicza się, zakładając 350kg. suchej bielizny na pracownika na 8 godzin pracy.

Podłoga sortowni winna być wykonana z terrakoty lub szlifowanego "lastriko". Ściany malowane olejno.

Oświetlenie naturalne - I : 10 : 12

Oświetlenie sztuczne - 70 do 100 luksów

Temperatura - 16 do 18 st. C.

- 912-

4. Moczenie.

Zadaniem moczenia jest rozpuszczenie soli potasowych amonowych i t. p. co powoduje zmiękczenie tkaniny, ułatwiając tym samym przebieg prania zarówno mechanicznego jak i ręcznego. W pewnych wypadkach należy stosować do moczenia środki chemiczne, jak nafta, soda roztwor mydła. Moczenie winno się odbywać w prostokątnych kadziach zamokowych wykonanych z lastriko szlifowanego, bądź murowane wykładane terrakotą. Pojemność kadzi zamokowych należy obliczać na 50 % przerobu dziennego, przyjmując 6 litrow na jeden kg. suchej tkaniny. Średni czas moczenia wynosić winien około 4 godzin.

Typowe wymiary kadzi zamokowych winny wynosić:

Wysokość około	- 0,8 m
szerokość "	- 1,1 m
długość "	- 1,0 m

Kadzie zamokowe winno się sytuować pod ścianami szeregowo. Dno kadzi zamokowej winno być wykonane z odpowiedniej blachy dziurkowanej z zachowaniem spadku, bądź siatki celem umożliwienia odprowadzenia wody bezpośrednio do kratki ściekowej.

Nad każdą kadzią zamokową winny być umieszczone dwa krany, z wodą zimną i ciepłą.

Pożądana temperatura wody do moczenia - około 20 st.C.

Oddziały moczenia winien być wyposażony w wózki

transportowe do mokrej bielizny w ilości 1 do 3 szt.

- IO -

Powierzchnie pomieszczenia na moczenie bielizny oblicza się przyjmując bezpośrednią powierzchnię zajęta przez kadzkie zamkowe i wozki transportowe, stosując współczynnik powierzchniowy 3 do 4.

Personel oddziału moczenia stanowi jeden pracownik, w większych pralniach, natomiast w pralniach mniejszych, kadzkie zamkowe obsługiwane są przez personel sortowni lub obsługę pralni.

Podłoga oddziału moczenia - beton i kratka drewniana przed każdą kadzią. Podłoga winna posiadać odpowiednie spadki i kratki sciekowe. Ściany do wysokości 2m. malowane olejno.

Oświetlenie naturalne - I s 15 do 20

Oświetlenie sztuczne 30. do 50 luksów.

zapotrzebowanie wody oblicza się przyjmując 3 do 5 litrów wody na kg. suchej bielizny.

temperatura : 15 do 18 st.C.

5. Warniki.

Najbardziej zabrudzoną lub zatłuszczoną bieliznę poddaje się przed praniem wstępnej obróbce w wodzie lub słabym roztworze mydła w warnikach.

Do obróbki w warnikach przyjmuje się około 10 % zmianowego przerobu. Najbardziej typowe są warniki o pojemności 8kg.

Przepustkowość 8-mio kg. warnika wynosi 32 kg. na zmianę.

Powierzchnie pod warniki oblicza się przyjmując gabaryt warnika, który wynosi 0, 5 m² oraz stosując współczynnik powierzchniowy 3 do 3,5.

personel - jeden pracownik może obsłużyć kilka warników.

Podłoga - betonowa ze spadkiem i kratką sciekową.

Całe pomieszczenie malowane na olejno.

- I I -

Oświetlenie naturalne - I : I 5 do 20

Oświetlenie sztuczne - 30 do 40 luksów

Zużycie pary o ciśnieniu I do 2 atm. wynosi 13 do 15 kg./ na warrnik.

Do warrników należy przewidzieć doprowadzenie wody.

6. Pranie Ręczne.

Niezależnie od stopnia zmechanizowania pralni, część bielizny musi być prana ręcznie. Należy do niej bielizna wrażliwa na działanie zasad i wysokich temperatur, jak jedwabna, lub też wykonana z włókien sztucznych, bądź kolorowa.

Oprócz tego pranie ręczne stosowane jest w wypadkach lokalnego większego zabrudzenia lub zaplamienia.

Ilość bielizny którą należy przewidywać do prania ręcznego określono w punkcie 2.3.

Pranie ręczne odbywa się w korytach drewnianych wyłożonych od wewnątrz blachą cynkową.

Wymiary koryta wynoszą: zazwyczaj:

długość	1500 do 1800mm
szerokość	650 do 700 mm

Koryto rozdzielone jest ścianką pionową na dwie części z których jedna służy do prania, druga natomiast do płukania.

Ilość koryt oblicza się zakładając, że praczka wypierze w ciągu godz. 5 do 7 kg.

Powierzchnię oddziały prania ręcznego, oblicza się przyjmując bezpośrednią powierzchnię zajęta przez koryta, oraz stosując współczynnik powierzchniowy 3 do 3,5.

- I 2 -

Transport wewnętrzny przy pomocy wozków do mokrej bielizny.

Podłoga beton z odpowiednim spadkiem i kratką sciekową
oraz z kratkami drewnianymi przed stanowiskiem prania.

Ściany do wysokości 2m malowane olejno.

Oświetlenie naturalne - I: IO

Oświetlenie sztuczne - 80 do 100 luksów.

Nad każdym korytem pralniczym winny się znajdować kran.
d zimnej i ciepłej wody o wydatku średnim około 120l/godz.

Temperatura wody do prania ręcznego winna wynosić 35 do
40 st.C.

Temperatura pomieszczenia - I 6 do 18 st. C.

7. P **Pranie mechaniczne.**

Pranie mechaniczne odbywa się w pralnicach. Po skończonym
procesie prania, płukanie bielizny odbywa się w tejże samej
pralnicy po usunięciu z pralnicy roztworu, a wypełnieniu
jej wodą.

Pełny cykl prania w pralnicy trwa około 2 godzin.

Charakterystyczne dane techniczne pralnic parowych
podaje załączona tabela.

STAT

Page Denied

Next 1 Page(s) In Document Denied

- I4 -

Oddział prania mechanicznego poza pralnicami winien być również wyposażony w kociołki do przygotowania żużlu. Pojemność kociołka powinna wynosić 0,35 l. na kg. suchej bielizny. Kociołek ogrzewany jest przy pomocy pary wys. ciśnienia 1 / I do 2 atm./ Orientacyjny gabaryt kociołka wynosi 1m2. Orientacyjne zużycie mydła wynosi 2 do 3 kg. na 100 kg. bielizny. Zużycie pary przez kociołek wynosi około 1 kg./godz. na 10 litrow pojemności kociołka. Do kociołka winna być również doprowadzona woda. Powierzchnia oddziału prania mechanicznego oblicza się sumując gabaryty pralnic i kociołka oraz stisując współczynnik powierzchniowy 3,5 do 4,0. Transport wewnętrzny przy pomocy wozków. Personel - przyjmować należy jednego pracownika do obsługi każdej z pralnic. Podłoga betonowa ze spadkiem i kratami sciekowymi. Ściany do wysokości 2m. malowane olejno. Przed każdą pralnicą winna się znajdować na podłodze kratka drewniana. Oświetlenie naturalne z- I : 10 do 15 Temperatura pomieszczenia 18 do 18 st C.

8. Płuczki.
Celem poprawienia efektu płukania i zwiększenia wydajności pralnic stosuje się płuczki.

- 15 -

Płuczki mogą być wykonane są z klepek drewnianych.
Czas płukania wynosi 20 do 30 minut. W płuczkiach nie
zależnie od płukania może się odbywać farbowanie
i krochmaleni bielizny.

W pralniach komunalnych w zasadzie nie należy projekto-
wać więcej niż jedną płuczkę.

Charakterystyczne wymiary płuczki wynoszą .

Dla pralnic o ładunku	25 kg.	dł.	1500	szer.	1100mm
" "	"	50 "	"	2000 "	1300 "
" "	"	1000	"	2500 "	1500 "
		75 "	"	2500 "	1500 "

Płuczki mogą posiadać kształt owalny.

Zapotrzebowanie powierzchni pod płuczkę ustala się
stosując współczynnik powierzchniowy 2,0 do 2,5.

Specjalnego personelu do obsługi płuczki nie należy
przewidywać.

Warunki budowlane dla pomieszczenia w którym ma się
znajdować płuczka analogicznie jak dla prania
mechanicznego.

Zapotrzebowanie energii elektrycznej do napędu mieszadła
płuczki około 0,5 do 0,75 KW.

Zapotrzebowanie wody:

Płuczka mniejsza - 950 l/godz.

" większa - 1250 l/godz.

Temperatura wody około 25 st.C.

- 16 -

9. ~~9x~~ Wirowanie.

Wirowanie bielizny ma na celu usunięcie nadmiaru wilgoci po piukaniu w pralnicy bądź w piuzdze.

Pełny cykl pracy wirówki łącznie z za- i wyładunkiem trwa około pół godziny.

Charakterystyczne dane techniczne wirówek podaje zamieszczona poniżej tabelka.

	ładowność kg.				
Dane techniczne	15	30	45	70	100
Zapotrzebowanie powierzchni m ²	0,8	1,4-1,6	1,8-2,2	2,5-3,0	3,5-4,0
Zapotrzebowanie mocy	0,4-0,5	1,5-2,0	2,0-2,5	2,5-3,5	3,5-4,5
Moc silnika	0,7-1,0	3,0-4,0	4,0-5,0	5,0-7,0	7,0-9,0

Odwirowana z bielizny woda w wirówce wydostaje się bezpośrednio na podłogę. Powierzchnię pod wirówkę oblicza się stosując współczynnik powierzchniowy 3 do 3,5. Jeden pracownik obsłużyć może 2 do 3 wirówki.

Warunki budowlane analogiczne jak dla pomieszczenia prania mechanicznego.

Temperatura pomieszczenia 16 - 18 stC.

10. Suszenie kulisowe.

Bielizna po opuszczeniu wirówki zawiera jeszcze 30 ± 35% wilgoci, w stosunku do ciężaru suchej bielizny. I wymaga suszenia z wyjątkiem tej, która się nadaje do pracowania mechanicznego.

- 17 -

Do suszenia kieruje się 30 - 40% bielizny. Najbardziej wskazane jest projektowanie suszarni kulisowych. Wymiary suszarni kulisowych produkcji krajowej wynoszą /jednej kulisy/:

kulisa wsunięta: 400 x 2250

kulisa wysunięta: 400 x 4300

wysokość suszarni kulisowej wynosi: 2500 mm

Wydajność jednej kulisy produkcji krajowej wynosi 5 - 7 kg/godz.

Suszarnia kulisowa produkcji krajowej składa się z 5 kulis.

Temperatura powietrza w kulisach nie powinna przekraczać 50 stC.

Powietrze ogrzewane jest przy pomocy pary. Dopływ powietrza

należy projektować nie mniejszy niż 70 m³ na 1 kg bielizny.

Powierzchnię suszarni należy projektować stosując współczynnik

powierzchniowy 1,5 /przy wyciągniętych kulisach/.

1 pracownik może obsłużyć do 10 kulis.

Podłoga betonowa z drewnianą kratką podłogową.

Oświetlenie naturalne 1 : 15

Oświetlenie sztuczne 30 - 40 luksów.

Zapotrzebowanie pary wynosi około 8 kg/godz na 1 kulisę.

11. Prasowanie mechaniczne.

Na prasowanie mechaniczne walcowe kieruje się bielizną płaską, wychodzącą bezpośrednio z wirówki.

60-70%

- 18 -

Najbardziej typowa prasownica mechaniczna wielowalcowa /kalander/ produkcji NRD posiada następującą charakterystykę techniczną:

wydajność 75 kg/bielizny/godz
wymiary 4500 x 1900 mm

Pomocniczym wyposażeniem mechanicznej prasownicy walcowej są stoły drewniane, służące do składania wysuszonej i sprasowanej bielizny.

Zapotrzebowaną powierzchnię na prasowanie mechaniczne oblicza się sumując powierzchnię prasownicy i stołów, oraz stosując współczynnik powierzchniowy 3,5 - 4,0.

Do obsługi prasownicy mechanicznej, wyżej wymienionego typu potrzeba 4 pracowników.

Pomieszczenie prasowania mechanicznego winno mieć podłogę betonową z drewnianą kratką podłogową.

Oświetlenie naturalne 1:10 - 15

Oświetlenie sztuczne - 80 - 100 luksów

Zapotrzebowanie energii elektrycznej : 0,6 kW /przy pod nym typie/

Zapotrzebowanie pary : 40 - 50 kg/godz o ciśnieniu 6 - 8 atm.

Temperatura pomieszczenia 16 - 18 stC.

12. Kontrola techniczna bielizny płaskiej:

Kontrola techniczna bielizny płaskiej wychodzącej z kalandra należy do pracowników obsługujących kalander.

- 19 -

13. Maglowanie.

Maglowanie ma na celu rozrostowywanie i wygiadanie tkanin, oraz usuwanie ich sztywności powstałej przy suszeniu, a spowodowanej zlepianiem się włókien. Najbardziej rozpowszechnione są magle typu skrzyniowego i walcowego.

Dane techniczne typowego magła skrzyniowego:

szerokość 900 - 1200 mm
długość 2000 - 3500 mm
wydajność 12 - 16 kg/ suchej białizny na 1 m² powierzchni skrzyni

moc silnika 1,6 KW

Dodatkowe wyposażenie magła skrzyniowego stanowią: stół do nawijania wałków, o wymiarach 1400 x 2000 mm, wieszak na wałki o wymiarach 1200 x 800 mm.

Do obsługi magła skrzyniowego celem właściwego jego wykorzystania należy przewidywać dwóch pracowników.

Przy obliczaniu zapotrzebowanej powierzchni na magiel skrzyniowy należy stosować współczynnik powierzchniowy 1,5 - 5,0.

Dane charakterystyczne typowego magła walcowego.

Magle walcowe stosuje się w małych pralnicach, bądź jako pomocnicze w dużych pralnicach.

szerokość 0,8 mtr.
długość 1,5 mtr.
wydajność 50 - 60 kg / godz.
obsługa 1 osoba
moc zapotrzebowana 0,8 KW

- 20 -

Powierzchnie na taflę walcową oblicza się stosując współczynnik powierzchniowy 2,5 - 3,0.

Transport wewnętrzny w maglach odbywa się przy pomocy wózków.

Wytyczne budowlane: podłoga betonowa, oświetlenie naturalne

1 : 10 do 15,

oświetlenie sztuczne : 80 - 100 luksów

temperatura: 16 - 18 stC

14. Prasowanie ręczne

Prasowanie ręczne ma na celu nadanie szczególnie bieliznie osobistej ostatecznego wyglądu czego nie można uzyskać przy prasownikach mechanicznych.

Do obowiązków prasowaczek należy eliminowanie niewiściwie upranych sztuk bielizny i kierowanie ich na detaszernię, oraz eliminowanie sztuk uszkodzonych oraz kierowanie ich do warsztatu naprawczego.

Z bielizny maglowanej kierowanej do prasowania przyjmuje się 50 - 60% na prasowanie ręczne, oraz 40 - 50% na prasowanie dociskowe.

Dane charakterystyczne stanowiska prasowania ręcznego.

Stanowisko winno być wyposażone w specjalny stół o wymiarach 1500 - 1800 mm x 500 - 550 mm.

Na stole do prasowania znajdują się dwa żelazka elektryczne o mocy 0,4 KW.

Stanowisko obsługiwane jest przez 1 osobę.

Przy ustalaniu zapotrzebowanej powierzchni stawuje się współczynnik powierzchniowy 3,0 - 3,5.

Wydajność stanowiska około 5 kg/godz.

/o 1% mniejszy/ obecności. Ponadto bardzo silnie
wzrosną zbiory roślin pastewnych okopowych i zielo-
nych

- 21 -

Przy stanowiskach prasowania ręcznego należy uwzględnić stoły do zwilżania. Jeden stół przyjmuje się na cztery stanowiska prasowania. Zwilżanie na stole odbywa się przy pomocy wtrysznicy. Wytarty stół do zwilżania 1200 x 600 mm.

Dane charakterystyczne ty powej prasownicy dociskowej.

długość - 1500 mm
szerokość - 650 mm
Wapotrzebowanie pary - 25 - 30 kg/godz
" energii elektrycznej 1,2 KW
Obsługa - 1 osoba
wydajność - 30 - 40 kg/godz.

Przy stanowiskach pralni dociskowych należy przewidywać stoły pomocnicze do składowania uprząsownej białiny. Przy ustalaniu zapotrzebowania powierzchni należy stosować współczynnik powierzchniowy 2,5 - 3,0.

Transport wewnętrzny odbywa się przy pomocy wózków.

Wytyczne budowlane.

Podłoga betonowa.

Oświetlenie naturalne: 1 : 10 - 15.

Oświetlenie sztuczne: 80 - 100 luksów

Temperatura: 16 - 18 stC.

15. Sortownia prania chemicznego T R I

Odzież przeznaczona do prania w trójchloroetylenie, w pierwszym rzędzie musi być sortowana, celem umożliwienia załadunku do pralni jedńskiego asortymentu tkanin. Sposób obliczania i warunki budowlane sortowni prania T R I analogiczne jak dla sortowni oddziału prania mokrego.

/o 1% miejscu/ obecności. Ponadto bardzo silnie
wzrosną zbiory roślin pastewnych okopowych i zielo-
nych

- 22 -

16. Pranie T R I

Najbardziej zaawansowane jest projektowanie do prania chemicznego w trójchloroetylenie nowoczesnych pralnic produkcji CSR - typ "Perun" T R I - 15", gdzie cały proces prania jest zautomatyzowany. Jednorazowy załadunek pralnicy wynosi 15 kg. Całkowity cykl prania trwa 30 - 40 min.

Proces roboczy składa się z następujących czynności:

- a/ pranie
- b/ usuwanie płynu czyszczącego
- c/ suszenie i odzysk płynu T R I
- d/ wietrzenie oczyszczonej odzieży

Środkiem czyszczącym jest trójchloroetylen - T R I którego jednocześnie w pralnicy znajduje się około 420 kg. Celem zaoszczędzenia środka piorącego, przeprowadza się pranie w dwóch okresach - t.zw.

"pranie pierwsze"

"pranie drugie"

Do usunięcia pierwszego brudu z odzieży nie potrzeba zupełnie czystego T R I, wobec czego przeprowadza się "pierwsze pranie" przy pomocy pól czystego TRI, który następnie po ukończeniu "pierwszego prania" zostaje skierowany do aparatu destylacyjnego.

Skolei następuje "drugie pranie" do którego może być użyte już tylko czyste TRI, które następnie używa się do prania pierwszego w następnym cyklu prania. Następnie wypuszcza się z samej pralnicy TRI i następuje proces suszenia i wietrzenia odzieży. Zanieczyszczone TRI regeneruje się przed ponownym użyciem w aparacie destylacyjnym. Przy każdym ponownym uzupełnianiu

/o 1% mniejszy/ obecna. Ponadto bardzo silnie
wzrosną zbiory roślin pastewnych okopowych i ziolo-
nych

- 23 -

pralniwy następuje strata około 5% TRI.

Pralnia TRI winna być podłączona do źródła pary o ciśnieniu 2 atm. której zużycie wynosi około 40 kg/godz.

Dane techniczne pralnicy.

gabaryt.: 2250 x 1570 mm

zbiornik czystego TRI - 252 litry

" półczystego TRI - 175 litrów

" destylatora TRI - 273 litry

Zapotrzebowana energia elektryczna:

silnik do prania - 0,75 KW

silnik do suszenia - 3,0 KW

silnik wentylatora - 1,4 KW

silnik pompy - 0,2 KW

Obsługa: 1 pracownik

W czasie opróżniania pralnicy, obsługujący winien być zaopatrzo-
ny w maskę gazową /pochłaniacz/.

Przy określaniu powierzchni stosuje się współczynnik powierzchni-
wy 3,0 - 3,5.

Wytyczne budowlane.

Podłoga betonowa

Oświetlenie naturalne: 1 : 10 - 15

Oświetlenie sztuczne: 80 - 100 luksów

temperatura : 16 -18 stC.

17. Prasowanie po praniu TRI.

Obliczanie prasowania logiczne jak przy prasowaniu po męglowaniu
w oddziale prania mokrego z tą różnicą, że na prasowanie docisko-
we przyjmuje się 85 - 95% a na prasowanie ręczne 5 - 15%.

Stan perspekt:

Stan
perspekt:

- 24 -

18. Sortowanie przed farbowaniem.

Sortowanie przed farbowaniem jest czynnością konieczną /barwy, odcienie, rodzaje tkaniny/ tym nie mniej nie wymaga ono specjalnego pomieszczenia, ani wyposażenia i personelu. Czynności te w zasadzie wykonuje majster zmianowy farbiarni. Przy projektowaniu jednak pomieszczenia farbiarni należy pamiętać o zarezerwowaniu niewielkiej powierzchni na czynności związane z sortowaniem.

19. Pranie przed farbowaniem.

Przed farbowaniem konieczne jest upranie ręczne tkaniny, które odbywa się bezpośrednio na oddziale farbiarskim. W wypadku zabrudzenia, którego nie da się usunąć przez pranie ręczne, tkaniny należy wyprać chemicznie środkiem TRI /na oddziale prania chemicznego/, i ewentualnie detaszerować. Sposób obliczania stanowisk prania ręcznego i wyposażenia jest taki sam jak na odcinku prania mokrego. Warunki budowlane analogiczne.

20. Farbowanie.

Celem farbowania jest nasylenie tkaniny barwnikiem dającym żądany kolor. Farbowanie może być podstawowe nadające tkaninie biały żądany kolor, oraz wtórnie zmieniające kolor dotychczasowy. Farbowanie odbywa się w kądziach. Kądzie do farbowania winno się projektować kamionkowe, bowiem drewniane mają wsiąkliwość barwnikową, natomiast miedziane są zbyt drogie.

Stan Stan perspekt.

perspek.

- 25 -

Niezależnie od wielkości projektowanej pralni, należy zaprojektować cztery kadzle na kolory podstawowe - czerwony, żółty, niebieski i czarny. Pojemność kadzi podstawowych do farbowania winna wynosić w zależności od wielkości pralni 100 - 200 litrów.

Niezależnie od powyższego farbowania winna być wyposażona w kilka kadzi o pojemności od 20 do 150 litrów na kolory pochodne.

Po procesie farbowania następuje płukanie w kadziach /100 do 200 litrów/ które należy zaprojektować w ilości około 30% pojemności kadzi farbiarskich.

Po płukaniu następuje odwirowanie na wirówce, a następnie tkaniny łuskie kierowane są na kalander, natomiast garderoba do suszarni kulisowej na prasowanie.

Farbowanie do momentu odwirowania oraz prasowanie na kalandrze włącznie, odbywa się na oddziale farbiarskim wydzielonym.

Prasowanie na oddziale prasowania dociskowego i ręcznego, gdzie ilość stanowisk należy odpowiednio zwiększyć. Kontrola techniczna farbowania odbywa się po kalandrze, oraz po suszeniu kulisowym skąd ewentualne braki kierowane są do poprawek farbiarskich, detaszerni, lub warsztatu naprawczego.

Powierzchnię oddziału farbiarskiego /wydzielonego/ oblicza się przyjmując 10 - 12 kg tkaniny na 1 m². Średnia dzienna wydajność pracownika przy farbowaniu /pełny cykl/ wynosi:

farbowanie jednokolorowe 30 do 35 kg
farbowanie wielokolorowe 15 do 20 kg.

Stanowiska prasowania ręcznego oblicza się analogicznie jak dla prasowania przy praniu mokrym przyjmując około 40% na kalander, resztę zaś na prasowanie ręczne i dociskowe, z tym że prasowania dociskowego należy przewidywać około 90%, ręcznego zaś około 10%.

Stan Stan perspekt.

perspekt.

- 26 -

W pomieszczeniu farbiarni należy przewidzieć wydzielone pomieszczenie na ~~składowanie~~ składzik farb.

Warunki budowlane dla wydzielonego pomieszczenia farbiarni analogiczne jak dla kadzi zamokowych na praniu mokrym.

Oświetlenie naturalne: 1 : 10

Oświetlenie sztuczne: 100 - 150 luksów

Do kadzi winna być doprowadzona woda ciepła i zimna.

Temperatura: 16 - 18 stC.

21. Sortowanie przed praniem benzynowym.

Sortowanie przed praniem benzynowym ma na celu umożliwienie załadunku do pralnicy możliwie jednakowego asortymentu tkanin i o możliwie zbliżonym stopniu zabrudzenia. Sortownia prania benzynowego winna się znajdować w budynku pralni. Sposób bliczenia sortowni i wytyczne budowlano-instalacyjne analogiczne jak dla sortowni prania chemicznego TRI.

22. Pranie benzynowe.

Pranie benzynowe ze względu na duży stopień niebezpieczeństwa p.poz. należy usytuować jako budynek wolnostojący, odległy od pozostałych budynków o co najmniej 30 mtr. Odzież wysortowaną kieruje się do pralnic benzynowych gdzie następuje pranie.

Po wypraniu, zawartość pralnicy suszy się w tejże pralnicy przy pomocy pary.

Po zakończeniu procesu suszenia otwiera się otwory wsadowe i przy pomocy strumienia czystego powietrza wprowadzonego za pomocą wentylatora, następuje proces wietrzenia wstępnego. Następnie pralnica zostaje rozładowana i odzież skierowana zostaje do specjalnego pomieszczenia, gdzie przy pomocy intensywnego przepływu powietrza następuje proces ostatecznego wietrzenia.

Stan perapokt.

Stan
perapokt.

- 27 -

Do pralnicy benzynowej celem zmniejszenia niebezpieczeństwa p.poż. wprowadza się dwutlenek węgla /CO₂/. Benzyna z pralnicy po zakończonym procesie prania zostaje przepompowana do osadnika, celem oddzielenia większych ciał stałych jak guziki, klamerki i tp. Następnie benzynę przepompowuje się do separatora - wirówki w celu usunięcia drobnych zanieczyszczeń. Z separatora benzyna odprowadzana jest do zbiornika manipulacyjnego, a następnie do destylatora i dalej po odparowaniu, już jako czysta do zbiornika.

Zw zbiornika w miarę potrzeby, czysta benzyna wprowadzana jest grawitacyjnie do pralnic.

Podczas procesu suszenia zawartość pralnicy przy pomocy pary, re-ztki benzyny zostają odprowadzone łącznie z parą, a pary benzyna za pomocą wentylatora wyciągowego przepuszczane są przez chłodnicę, gdzie ulegają skropleniu. Skroplone resztki benzyny, odprowadzane są przewodem do zbiorników manipulacyjnych.

Wprowadzony w początkowej fazie procesu prania do pralnicy gazowy dwutlenek węgla /CO₂/ zostaje pochłonięty /rozpuszczony/ w parze wodnej.

Dane charakterystyczne typowych pralnic benzynowych.

Typ	I	II
Jednorazowy załadunek wynosi	30	60 kg.
Czas pełnego cyklu prania	1,5	1,5 godz.
Zużycie benzyny	0,3	0,3 kg/tkan.
długość pralnicy	3000 mm	3500 mm
Szerokość pralnicy	1500 mm	2000 mm
Powierzchnia zaplecza: zbiorniki manipulacyjne i destylator	4,5	6 m ²
Zapotrzebowanie energii elektrycz.	6	9 KW
Zapotrzebowanie pary o ciś. 8 atm.	0,2 kg. na 1 kg. tkanin na godz.	

Stan perapokt.

Stan
perapokt.

- 28 -

Obsługa: 1 pracownik na pralnię
Przy obliczaniu powierzchni wolno stojącego budynku pralni benzynowej należy stosować współczynnik powierzchniowy 4 - 4,5.
Pralnie benzynowe winny być oddzielone ogniwą ścianką działową od pomieszczenia zbiorników manipulacyjnych i destylacyjnych.

Wszystkie pralnie łączące pralnie ze zbiornikami manipulacyjnymi i destylacyjnymi winny być zaopatrzone w zawory zwrotne.
W pomieszczeniach prania benzynowego winny być zainstalowane dysze zraszaczowe, celem utrzymania stałej wilgotności powietrza nie mniejszej niż 60%. Niezależnie od powyższego w pomieszczeniach tych winna być zainstalowana bateria butli z dwutlenkiem węgla /CO₂/, z takim mechanizmem otwierającym butle, który by pozwolił na samoczynne napełnienie pomieszczenia dwutlenkiem węgla, w czasie nie dłuższym jak 45 sekund.
Samoczynne urządzenie otwierające zawory butli, winno zaczynać działanie przy temperaturze 60 do 70 stC.

Wytyczne budowlane dla wolno stojącego budynku pralni benzynowej.

Konstrukcja ścian przeciwogniowa.

Podłoga betonowa ze spadkiem i kratką ściekową.

Dach lekki, jak przy budynkach groźących wybuchem.

Oświetlenie naturalne: 1 : 15 /okna od strony północnej/.

Oświetlenie sztuczne: 80 - 100 luksów.

Temperatura do 15 stC.

Do wolnostojącego budynku pralni należy doprowadzić wodę.

23. Wietrzenie po praniu benzynowym.

Odzież wyładowana z pralnicy musi być poddana procesowi wietrzenia, w silnie wentylowanym pomieszczeniu, gdzie

Z g i e r z:

W okresie perspektywicznym zatrudnienie w prze-
myśle włókienniczym, spadnie *

- 29 -

następuje wywietrzenie i ostateczne wysuszenie odzieży.
Pomieszczenie wietrzenia winno być wyposażone w wieszaki na
których rozwiesza się tkaniny. Powierzchnię pomieszczenia na
wietrzenie oblicza się, przyjmując 30 - 35 kg. na 1 m², biorąc
za podstawę zmianowy przerób pralni benzynowej. Obsługę
pomieszczenia wietrzenia winien stanowić jeden pracownik,
który w mniejszych pralniach winien się jednocześnie zajmować
dostarczaniem tkanin z sortowni do pralni benzynowej oraz ekspe-
dycją wywietrzonych tkanin do prasowania.

Wytyczne budowlane:

Podłoga betonowa

Oświetlenie naturalne: 1 : 15-20

Oświetlenie sztuczne: 50 - 70 luksów

niekt. mech. 6-8 zmian par. ma gości...
Wzrostu powietrza winno być 1-2 litry podgrzewane 20-25°
24. Prasowanie po praniu benzynowym.

Praniu benzynowemu podlega w zasadzie odzież mniej wartościowa
jak: kombinezony, waciki, ubrania robocze i tp. która nie
podlega prasowaniu, a jedynie maglowaniu na maglu walcowym.
Należy przyjmować, że odzieży roboczej jest około 30 - 40%.
Pozostała część odzieży będzie prasowana na prasownicach
dociskowych i ręcznie. Prasowanie to należy obliczać analo-
gicznie jak po praniu TRI.

25. Detaszernia.

Zadaniem detaszerni jest wywabianie plam, których nie dało się
usunąć przez pranie. Wywabianie plam w detaszerni odbywa się
ręcznie przy pomocy środków chemicznych jak: chloroform, eter,
aceton, kwas cytrynowy, sól szczawikowa, esencja octowa,
perhydrol, amoniak, petekarbide i tp.

Z g i e r z:

W okresie perspektywicznym zatrudnienie w przemyśle włókienniczym, spadnie

- 30 -

Detaszerowanie odbywa się na stołach przy pomocy szczotek i szczoteczek ręcznych. Stanowisko detaszerowania jest w zasadzie takie same jak stół do prasowania ręcznego z tym, że nad stanowiskiem znajduje się półka na środki chemiczne i przybory. Każde stanowisko winno być zaopatrzone w wieszaki. ^{ka} gąbryt stanowiska wynosi 3 m². Obsługuje je 1 pracownik. Stanowisk detaszerowania należy przyjmować od 5 do 8 w zależności od wielkości pralni. Przy określaniu powierzchni detaszerowni należy stosować współczynnik powierzchniowy od 2,5 do 3,0.

Wytyczne budowlane:

Podłoga drewniana.

Oświetlenie naturalne: 1 : 8

Oświetlenie sztuczne: 150 - 200 luksów

Went. mech. 2 - 3 rucian jow, na pości.
Temperatura: 16 - 18 stC.

26. Warsztata naprawczy tkanin.

Zadaniem warsztatu naprawczego tkanin jest w pierwszym rzędzie naprawa uszkodzeń powstałych podczas prania, oraz szczególne usługi na życzenie klienta. W zakres prac warsztatu naprawczego wchodzić powinno również sztuczne cerowanie. Wyposażenie warsztatu naprawczego winno składać się z maszyny do szycia typu lżejszego, maszyny do szycia krawieckiej, oraz stanowiska sztucznego cerowania. Ilość stanowisk uzależniona jest od wielkości przerobu pralni i winna wynosić od 3 do 9. Przy określaniu powierzchni warsztatu naprawczego sumuje się gabaryty wyposażenia podstawowego, przyjmując współczynnik powierzchniowy 3,5 do 4,0. Warsztat naprawczy winien się znajdować w pomieszczeniu wydzielonym.

Z g i o r z :

W okresie perspektywicznym zatrudnienie w przemyśle włókienniczym, spadnie

- 31 -

Wytyczne budowlane:

Podłoga drewniana

Oświetlenie naturalne: 1 : 10

Oświetlenie sztuczne: 100 - 150 luksów

Temp. rel. wilgotn. *Neutral. per punkt.*
Temperatura: 16 - 18 stC.

27. Magazyn czystych tkanin i ekspedycja.

Zadaniem magazynu czystych tkanin jest odbiór tkanin z pralni i przygotowanie ich do ekspedycji do odpowiednich punktów usługowych. Magazyn winien być podzielony znakami wizualnymi na części odpowiadające poszczególnym punktom usługowym, w których winny być grupowane tkaniny, przeznaczone do ekspedycji na dany punkt. Wyposażenie magazynu składać się winno z regałów i wieszaków. Powierzchnię magazynu oblicza się przyjmując 2,5 m² na 100 kg czystej bielizny - tkaniny dziennego przerobu, mnożąc przez 4 - 5 dni ową rezerwę.

Personel oblicza się zakładając 350 - 400 kg. przepustowości zmianowej na 1 pracownika.

Wydawanie czystych tkanin na samochody odbywa się przy pomocy specjalnych wózków wieszakowych.

Wytyczne budowlane:

Podłoga betonowa.

Ściany wysokości 2 mtr. malowane na olejno.

Oświetlenie naturalne: 1 : 20

Oświetlenie sztuczne: 100 - 150 luksów.

Neutral. per punkt.
Temperatura: 14 - 16 stC.

28. Transport.

Transport tkanin z punktów usługowych do pralni oraz z pralni do punktów usługowych odbywać się winien samocho-

Z g i e r z:

W okresie perspektywnym zatrudnienie w przemyśle włókienniczym, spadnie

- 32 -

dami specjalnie skąrosowanymi, celem zabezpieczenia tkanin upranych i uprasowanych przed zabrudzeniem bądź pogniecieniem. Dzienna przeoustomosc samochodu przyjmowac nalezy na 1200 do 1500 kg. czystej tkaniny oraz na okoio 2000 kg. brudnej tkaniny.

29. Magazyn gospodarczy.

Zadaniem magazynu gospodarczego jest zabezpieczenie dwutygodniowego zapasu srodkow pioracych.

Powierzchnie magazynu oblicza sie przyjmujac 1 m2 na 75 kg. przerobu dziennego pralni.

Dla zaopatrzenia magazynu gospodarczego nalezy przewidziec samochod ciarzarowy o nosnoscii od 2 do 3 ton w zaleznosci od wielkosci pralni.

30. Magazyn benzynowy.

Zadaniem magazynu jest zabezpieczenie na okres conajmniej miesieczny zapasu benzyny dla pralnicy benzynowej.

Benzyna winna byc przechowywana w beczkach dwustolitrowych. Magazyn benzyny winien sie znajdowac w bunkrze podziemnym, mozliwie najdalej od innych budynkow. Przy magazynie nalezy zaprojektowac prowadzoryczne urzadzenie dzwigowe do przeiadunku beczek.

31. Warsztat Glownego Mechanika.

Zadaniem warsztatu glownego mechanika jest zabezpieczenie ciaglej bezawaryjnej pracy pralni.

Warsztat Glownego Mechanika winien byc wyposazony:

tokarka pociagowa 600 mm

wiertarka stojowa
spawarka autogenowa
zestaw narzedzi, hydraulicznych

2 6 4 0 2 :

1. okresie porcelanowym zatrudnienie w pro-
myśle ceramicznym, zgodnie

- 33 -

zestaw narzędzi monterskich
zestaw narzędzi elektrycznych
stołki ślusarski z imadłem

Personel Warsztatu Głównego Mechanika winien stanowić około

4 do 8 odpowiednich rzemieślników.

Powierzchnię Warsztatu Głównego Mechanika oblicza się przyjmując
łączny gabaryt podstawowego wyposażenia oraz stosując współczyn-
nik powierzchniowy 3,5 do 4,0 bądź 8 do 10 m² na jednego
pracownika.

Wytyczne budowlane:

Podłoga betonowa

Oświetlenie naturalne: 1 : 15

Oświetlenie sztuczne: 100 - 150 luksów

Temperatura 12 - 16 stC.

32. Garaż:

Garaż dla taboru samochodowego należy projektować według
gabarytów samochodów, przyjmując boczne przejścia 0,6 mtr.
z przodu i z tyłu samochodu po 0,75 mtr.
Kanałów rewizyjnych nie należy przewidywać, bowiem samocody
winny być konserwowane przez najbliższy rejonowy T.O.S; Garaż
winien być ogrzewany.

33. Pomieszczenia administracyjne.

Ilość pracowników umysłowych należy obliczać przyjmując 15%
od ilości pracowników fizycznych.

Na jednego pracownika umysłowego należy przyjmować powierzchnię
5 m².

Wytyczne budowlane wg. obowiązujących norm IUA dla biurów.

34. Pomieszczenia socjalne.

Należy zaprojektować:

Szatnie męskie i damskie
natryski " " "
W.C. " " "

Z g i e r z:

W okresie perspektywnym zatrudnienie w przę-
śle włókienniczym spadnie, jednakże spadek ten bę-
dzie stosunkowo mniej, jak

- 34 -

Pokój higieniczny dla kobiet.

/W pralniach zatrudnia się około 80% kobiet/

Swietlica

Pomieszczenie dla posiłków

Pokój Rady Zakładowej

" P.O.P.

" Z.M.P.

Normy powierzchniowe pomieszczeń socjalnych należy przyjnować zgodnie z obowiązującym normatywem IUA dla zakładów przemysłowych.

35. Kotłownia.

Zadaniem kotłowni jest zaopatrywanie zakładu w parę technologiczną oraz ogrzewanie.

Bilans zapotrzebowania pary technologicznej zestawiać należy wg. zapotrzebowania poszczególnych maszyn i urządzeń podanych w normatywie.

Przy sporządzaniu bilansu cieplnego ogrzewania należy brać pod uwagę ilości ciepła wydzielane przez poszczególne maszyny i urządzenia, podane w poniższej tabeli:

źródła wydzielania ciepła	Ilość wydzielanego ciepła kal/godz.
pralnia	700 - 1700
warmiki	300 - 800
kociołki do żugu	200 - 500
kalandry	600 - 900
suszarnia kulisowa na m ²	70
stół prasowania ręcznego	600
wysuszonej w kalandrze białizny	1500
białizna wysuszona w suszarni	60
białizna wyprasowana na stole	100

Z g i e r z:

W okresie perspektywicznym zatrudnienie w przemyśle włókienniczym spadnie, jednakże spadek ten będzie stosunkowo mniej jak

- 35 -

36. Portiernia.

Przy projektowaniu portierni należy przewidzieć pokoje do przeorządzania rewizji okresowych pracowników.

5. Wytyczne instalacyjne.

5.1. Instalacja zasilania parą.

Przewodów parowych i kondensacyjnych nie należy łączyć z innymi. Przewody do podgrzewania wody należy prowadzić oddzielnie. Przewody parowe niskiego ciśnienia należy tak obliczać aby ciśnienie pary w elementach grzejnych pralni i werników nie spadło poniżej 0,35 atm.

Ciśnienie pary w kotłach w przypadku gdy kotłownia ma obsługiwać prasownice parowe, nie powinno być mniejsze niż 7 do 8 atm.

Przewody parowe i kondensacyjne, należy prowadzić na wierzchu ścian pomieszczeń z waniami przepięzowymi, lub pół przepięzowych. Umieszczanie ich w kanałach nieprzepięzowych, odkrywowych jest niedopuszczalne.

Przewody parowe należy izolować, oraz zapewnić im odwodnienie przez stosowanie odpowiednich spadków.

5.2. Instalacja zasilania wodą.

Celem jak najmniejszego zużycia środków piorących należy zapewnić o dopływ do pralni odpowiednio miękkiej wody. Stosowanie wody twardej wpływa również ujemnie na tkaniny.

Przy używaniu do prania wody twardej zużycie mydła jest przeszło dwukrotnie większe.

Najodpowiedniejsza do prania jest woda bardzo miękka

Z g i e r z:

W okresie perspektywicznym zatrudnienie w przemyśle w2skienniczym spadnie, jednakże spadek ten będzie stosunkowo mniej jak

- 36 -

o twardości około 4 N/stopni niemieckich/
Jeżeli woda przewidziana na użytek pralni posiada większą twardość niż 4 N koniecznym jest jej zmiękczenie.
Ogólne zużycie wody przez oralníę można określać przyjmując 40 litrów wody na jeden kilogram suchej tkaniny w tym około 40% wody gorącej. Przy projektowaniu połączeń wodociągowych, przyjmować należy możliwie krótki czas napełnienia maszyn, ze względu na skrócenie procesu prania.
Przeważnie wymagane frekwencje połączeń dla poszczególnych maszyn podane są w katalogach.
Przewody wodociągowe winny być wykonane z rur stalowych ocynkowanych i prowadzone po wierzchu, umocowane na uchwytach w odpowiedniej odległości od ścian, celem umożliwienia utrzymania ich w czystości.
Należy unikać prowadzenia przewodów z wodą zimną pod sufitem, ze względu na spadanie skondensowanych kropli pary na pracujących.
Armatury użyte w pralni winny być silniej i odpornej na zużycie konstrukcji, gdyż w pralniach stale one pracują i stanowią część maszyn i urządzeń roboczych.

5.3. Instalacja kanalizacyjna.

Maszyny pralnicze winny być kanalizowane, pośrednio przy pomocy wpustów żeliwnych o średnicy nie mniejszej niż 100 mm.
Wpusty kanalizacyjne winny być umieszczone w prostokątnym zagłębieniu /400 x 500 mm/ o głębokości 150 mm.
Podłogi winny mieć spadek około 1% w najbliższych punktach podłogi w bezpośrednim/ Kratki ściekowe winny być umieszczone w sąsiedztwie zaworów spustowych maszyn i urządzeń. Przy większych pralnicach

Z g i e r z:

W okresie porębkowym zatrudnienie w prze-
myśle włókienniczym spadnie, jednakże spadek ten bę-
dzie stosunkowo mniej jak

- 37 -

korzystne jest stosowanie osadników celem chwytnia środków piorących, które mogą niekorzystnie wpływać na sieć kanalizacji wewnętrznej.

5.5. Wentylacja.

Wentylację w poszczególnych pomieszczeniach należy projektować wg krotności zmian powietrza na godzinę podanych w poniższej tabeli.

Pomieszczenie	Ilość zmian powietrza na godz.	
	nawiew	wywiew
punkt usługowy	0	1
centr. magazyn brudnych tkanin	3	4
sortownia prania mokrego	3,5	4,5
moczenie	3	4
warniki	6	7
pranie ręczne	6	7
pranie mechaniczne	6	7
piukanie	5	6
wirowanie	5	6
suszenie kulisowe	4	5
prasowanie mechaniczne	4	5
kontrola techniczna	1	1
maglowanie	1	1
prasowanie ręczne	3	4
sortowanie prania TRI	3,5	4,5
pranie TRI	6	7
prasowanie po TRI	4	5
sortowanie przed farbowaniem	3,5	4,5
pranie przed farbowaniem	4	5
farbowanie	5	6
sortowanie przed praniem benzynowym	3,5	4,5
pranie benzynowe	wg treści opisu	

Z g i o r s:

W okresie perestrojki nastąpiło w prze-
myśle wędliniarszym opóźnienie, jednakże spadek ten bę-
dzie stosunkowo mały jak

Z g i e r a:

W okresie poro-radkowy z pracownikami w prze-
myśle wdrożeniowym zgodnie, jednakoż spadek ten be-
dzie stosunkowo mały jak

- 38 -

wietrzenie po benzynie 6 7
pracownia po praniu benzynowym 4 5
detaszernia 3 4
warsztat naprawczy tkanin 1 1
magazyn czystych tkanin 1 1
transport - -
magazyn gospodarczy grawitacyjne
magazyn benzyny "
Warsztat Główn. Mech, "
Garaż "
Pomieszczenia administr. "
Pomieszczenia socjalne 3 3
Kotłownia 4 5
Portiernia grawitacyjne

5.5. Instalacja elektryczna.

Instalacja elektryczna winna być projektowana zgodnie z PNE/10

5.6. Instalacje sygnalizacyjne.

W większych pralniach należy zaprojektować centralkę telefoniczną z połączeniami administracyjnymi i zasadniczymi oddziałami pralni. Pomieszczenia socjalne winny być radiofonizowane.

6. Wytoczne budowlane.

6.1. Budynek pralni.

Budynki produkcyjne pralni komunalnych winny być w zasadzie projektowane jako budynki jednokondygnacyjne, ze względu na możliwość stosowania naturalnego oświetlenia górnego. Budynki wielokondygnacyjne pralni komunalnych stwarzają dodatkowe trudności wynikające z: konieczności stosowania stropów wodoszczelnych stosowania cięższej konstrukcji ze względu na umieszczenie maszyn pralniczych na wyższych kondygnacjach.

- 39 -

skomplikowania transportu wewnętrznego /dodatkowy transport pionowy/
średnia wysokość pomieszczeń pralniczych winna wynosić około 3,5 mtr.
Ściany wewnętrzne należy projektować z cegły pełnej, palonej,
tynki wewnętrzne wapienno-cementowe.
Podłogi w pomieszczeniach posiadających kratki spustowe winny
być twarde i niepowodujące poślizgu, podłogi do krutek winny
wynosić 0,01, a w pomieszczeniach niepodpłuczonych 0,015.
Przy projektowaniu wejść do pralni należy uwzględnić osobno
wejścia dla brudnych i czystych tkanin.
Głębokość pomieszczeń jednostronnie oszklonych winny być nie
większe niż 8 mtr.
Fundamenty maszyn pralniczych winny posiadać wagę przynajmniej
dwukrotnie większą od wagi maszyn i nie powinny się stykać z
konstrukcją.

6.2. Wytężne lokalizacyjne.

Miejsce na pralnię winno się oberać na uboczu, oddalone od
magistrali i od zabudowy mieszkalnej, w głębi bloku, lub przy
drugorzędnej ~~magistrali~~ ulicy. Duże pralnie mechaniczne umiesz-
cza się w osobnej strefie, w strefie zaś bloków mieszkalnych stwarza
się też punkty usługowych. Działce przeznaczonej dla pralni
zapewnia się doprowadzenie wody, kanalizacji, siły i światła
oraz wiąże się ją z dzielnicami miasta urządzonymi drogami.
Zabudowa działki nie może przekraczać 35% powierzchni.

Szerokość przejazdów wewnętrznych na działce nie powinna przekra-
czać 3 mtr przy ruchu jednokierunkowym oraz 5,5 mtr. przy ruchu
dwukierunkowym.
O ile niema przejazdu przelotowego /na przestrzał/ dla samochodów
to wolna od zabudowy powierzchnia odwrzta musi być taka, aby
można było wpisać w nią koło o średnicy 18 mtr.

- 40 -

+ Wskaźniki techniczno - Ekonomiczne.

W końcowej Fazie każdego projektu pralni komunalnej należy opracować wskaźniki techniczno ekonomiczne, celem umożliwienia analizy ekonomiczności rozwiązania projektowego.

Wskaźniki techniczno - ekonomiczne należy opracować według poniżej podanych wytycznych.

1. Nakład inwestycyjny na jedną tonęprzerobu miesięcznego suchej tkaniny.
2. Kubatura bezpośrednio produkcyjną na jedną tonę przerobu miesięcznego suchej tkaniny.
3. Kubatura ogólna na jedną tonę przerobu miesięcznego suchej tkaniny.
4. I lość pracowników produkcyjnych na jedną tonę przerobu miesięcznego suchej tkaniny.
5. Stosunek kubatury bezpośrednio produkcyjnej do kubatury pomocniczej.
6. Stosunek pracowników bezpośrednio produkcyjnych do ogólnej ilości pracowników.
7. Wskaźnik zabudowy działki.

Tablice danych charakterystycznych maszyn pralniczych produkcji krajowej.

§.1 Pralnie na parę niskiego ciśnienia do 0,5 atm.

Cechy charakterystyczne	Jedn.	Typ				
		MP-15	MP-25	MP-50	MP-75	MP-5
I. Ładunek suchej bielizny	kg.	15	25	50	75	50-60
2. Wymiary zewnętrzne:						
długość	mm	1300	1500	1920	2500	2930
szerokość	mm	850	1050	1170	1200	1170
wysokość	mm	930	1045	1755	1755	1755
3. Wymiary bębna wewnętrznego						
długość	mm	750	800	1150	1550	1000
średnica	mm	500	600	700	800	830

-41-

4. Średnica krusców przyłącz:					
do wody zimnej i ciepłej	mm	25	25	25	40
do pary	mm	32	32	40	32
do odwadniająca	mm	20	20	20	40
do odpowietrznika	mm	10	10	10	13
do spustu brudnej wody	mm	32	38	50	65
5. zużycie pary	kg./h	18	30	55	40
6. Napęd pasowy od silnika elektr. o mocy	KW	0,6	1,0	1,7	2,5
7. Ciężar	kg.	300	500	700	2000

Uwagi:

Produkowane są także pralnice ogrzewane parą wysokiego ciśnienia:
Bębny wykonuje się z blachy stalowej ocynkowanej, podstawy i
boki z żeliwa, piąszcze zewnętrzne z blachy stalowej.
Osprzęt do maszyny składa się z termometru, wodowskazu, kurka
probierczego i spustu. Zmiana kierunku bębna - samoczynna
mechaniczna.

Wymiary pralnicy typu MP / para niskiego ciśnienia/

	jednostka	M P-15	MP-25	MP-50	MP-75
dlugość całkowita	mm	1300	1500	1920	2500
szerość całkowita	mm	850	1050	1170	1200
wysokość całkowita	mm	930	1045	1155	1275
Ø bębna zewn.	mm	-	720	830	950
szerość stopy kół	mm	-	150	150	150
dlugość przystawki	mm	-	400	510	600
odległość od spodu bębna	mm	-	325	325	325
dlugość pralnicy bez przystawki	mm	-	1100	1410	1900
odległość między osiami stop pralnicy	mm	-	950	1260	1750
odległość między osiami stop pralnicy i przystawki	mm	-	250	360	450

- 42 -

8.3 Wirowki

Wirowki osadzone na wale pionowym

Cechy charakterystyczne	Jedn.	P-15	P-25	W-2
Ładunek suchej białizny	kg.	15	25	18
Wymiary obrysu				
wysokość	mm	850	850	1000
szer. wraz z silnikiem	mm	800	1000	1150
ł/zewn. obudowy	mm	550	750	
wym. bębna wewn.:				
średnica	mm	500	600	600
wysokość	mm	250	300	300
średnica kroćców do od- piwu wody	mm	25	25	38
silnik elektryczny	kW	0,8	1,5	1,5
ciężar około	kg.	200	300	420
śruby fundamentowe:				
średnica	mm	16	19	22
długość	mm	200	250	300
liczba	szt.	4	4	4

Uwagi: podstawa wirowki jest żeliwna, bęben z blachy stalowej ocynkowanej. Wirowki należy ustawiać przy wpuście podłogowym i umocowywać śrubami fundamentowymi.

Prasownice nieckowe - parowe

Cechy charakterystyczne	Jednostka	Wartości liczbowe
Wymiary obrysu: długość	mm	2400
szerokość	mm	1260
wysokość	mm	1070
Wymiary walców: średnica	mm	300
długość użytkowa	mm	1750
prędkość obrotowa	m/min.	4,7
zużycie pary o ciśnieniu 0,5 atm.	kg/h	30
napęd: wałca od silnika od silnika elektrycznego o mocy	kW	0,37
wentylatora od silnika elektrycznego o mocy	kW	0,5
zużycie mocy	kW	0,87
Ciężar	kg.	1200

PAŃSTWOWA KOMISJA PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
Główna Komisja Oceny Projektów Inwestycyjnych

INSTRUKCJA

O ZASADACH SPORZĄDZANIA I ZATWIERDZANIA DOKUMENTACJI
PROJEKTOWO-KOSZTORYSOWEJ DLA INWESTYCJI

Nr 98

CENTRALA WYDAWNICZA DRUKÓW
WARSZAWA 1953

PAŃSTWOWA KOMISJA PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
Główna Komisja Oceny Projektów Inwestycyjnych

INSTRUKCJA
O ZASADACH SPORZĄDZANIA I ZATWIERDZANIA DOKUMENTACJI
PROJEKTOWO-KOSZTORYSOWEJ DLA INWESTYCJI

Nr 98

CENTRALA WYDAWNICZA DRUKÓW
WARSZAWA 1953

U C H W A Ł A Nr 559/53
PREZYDIUM RZĄDU
z dnia 29.7.1953 r.

w sprawie zasad sporządzania i zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji.

*W celu ustalenia jednolitych zasad sporządzania i zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji, Prezydium Rządu uchwała, co następuje:

- § 1. Zatwierdza się instrukcję Nr 98 Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego o zasadach sporządzania i zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji, zwaną dalej Instrukcją Nr 98, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały
- § 2. Ministrowie i kierownicy urzędów centralnych wydadzą, za zgodą Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i w oparciu o zasady podane w Instrukcji Nr 98, w terminie do dnia 1 października 1953 r. instrukcje szczegółowe o sporządzaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej, dostosowane do specyfiki poszczególnych gałęzi gospodarki narodowej (instrukcje branżowe)
- § 3 1 Instrukcja Nr 98 nie dotyczy inwestycji, które posiadają już dokumentację kosztorysową opracowaną lub znacznie zaawansowaną w opracowaniu, na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie Instrukcji Nr 98
2 Spisy inwestycji I grupy, do których ma zastosowanie ust. 1 sporządzą właściwi ministrowie w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego
3 Zasady stosowania postanowień ust. 1 w zakresie inwestycji II grupy ustala właściwi ministrowie
- § 4. W uchwale Nr 88 Prezydium Rządu z dnia 20 lutego 1952 r. w sprawie usprawnienia pracy w zakresie zatwierdzania dokumentacji technicznej skreśla się §§ 1, 2, 3i 4.
- § 5 Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego wyda Instrukcję Nr 98 w formie odrębnego wydawnictwa
- § 6 Uchwała wchodzi w życie z dniem 15 sierpnia 1953 r.

PREZES RADY MINISTRÓW
(—) **Bolesław Bierut**

ROZDZIAŁ I

Zasady ogólne

A. Wytczne podstawowe.

- § 1. Budownictwo zakładów przemysłowych, budownictwo ogólne i budownictwo innych obiektów inwestycyjnych powinno być realizowane wg projektów i kosztorysów sporządzonych zgodnie z niniejszą instrukcją.
- § 2. Prace projektowe i badawcze są wykonywane przez biura projektów zgodnie z zatwierdzonymi planami tych prac.
- § 3. Dla każdego projektowanego zakładu, budynku i budowli lub zespołu budynków kierujące biuro projektów wyznacza generalnego projektanta odpowiedzialnego za całość projektu i za jego najekonomiczniejsze rozwiązanie, jak również za prawidłowe określenie kosztu projektowanego obiektu.
- § 4. Specjalizowane biura projektów, opracowujące poszczególne części projektu, wyznaczają głównego projektanta odpowiedzialnego za opracowaną część projektu i jej najekonomiczniejsze rozwiązanie, jak również za prawidłowe określenie kosztu tej części.
Główny projektant biura specjalistycznego jest odpowiedzialny za uzgodnienie rozwiązań technicznych, zagadnień kosztów i innych części projektu, opracowanych pod jego kierunkiem, z generalnym projektantem.
- § 5. Inwestor bezpośredni lub osoba upoważniona przez inwestora centralnego zleca biurom projektów wykonanie prac projektowych i badawczych zgodnie z zatwierdzonym planem tych prac, dostarcza biurom projektów założenia projektu, śledzi przebieg projektowania, przyjmuje od biur projektów materiały projektowe i kosztorysowe oraz kontroluje ich jakość.

B. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa.

- § 6. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa jest to zbiór dokumentów określających sposób rozwiązania zagadnień technicznych, ekonomicznych i organizacyjnych zamierzonej inwestycji oraz jej koszt.

§ 7. Na podstawie dokumentacji projektowo-kosztorysowej ustala się i zatwierdza środki materia'owe i finansowe oraz wielkość siły roboczej i innych elementów niezbędnych do wykonania planów inwestycyjnych oraz prowadzi się analizę i kontrolę prawidłowości technicznej inwestycji i ekonomiczności użycia materiałów, środków finansowych i siły roboczej w wykonawstwie inwestycyjnym, a następnie kontrolę działalności eksploatacyjnej inwestycji.

§ 8. Podstawą do sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej są zatwierdzone założenia projektu.
Zasady sporządzania założeń projektu podane są w rozdziale II niniejszej instrukcji.

§ 9. Dla każdej inwestycji należy sporządzać w odpowiednim zakresie dokumentację projektowo-kosztorysową.

C. Rodzaje dokumentacji projektowo-kosztorysowej.

- § 10. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa dla działalności inwestycyjnej dzieli się zależnie od charakteru obiektu na:
 1. dokumentację projektowo-kosztorysową inwestycji z zakresu budownictwa przemysłowego,
 2. dokumentację projektowo-kosztorysową inwestycji z zakresu budownictwa ogólnego,
 3. dokumentację projektowo-kosztorysową inwestycji z zakresu innych rodzajów budownictwa.
- § 11. 1. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa inwestycji z zakresu budownictwa przemysłowego (rozdział III) dotyczy obiektów wszystkich przemysłów oraz innych działów gospodarki narodowej na odcinku warsztatów lub zakładów typu przemysłowego. Np.: rolnictwo (Państwowe Ośrodki Maszynowe i inne zakłady przemysłowe rolnej gospodarki uspołecznionej), leśnictwo (tartaki i inne zakłady przemysłowe leśnictwa), komunikacja (warszaty i inne), żegluga (bazy remontowe, warszaty i inne) kultura i sztuka (fabryki instrumentów muzycznych i inne), finanse (mennice, fabryki papierów wartościowych i inne).
2. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa inwestycji z zakresu budownictwa ogólnego (rozdział IV) dotyczy budynków mieszkalnych, administracyjnych, socjalnych, komunalnych, obrotu towarowego i innych.
3. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa inwestycji z zakresu innych rodzajów budownictwa dotyczy obiektów komunikacji (np. linie kolejowe), rolnictwa (roboty wodno-melioracyjne, PGR), leśnictwa (zalesienia), łączności (linie kablowe), gospodarki komunalnej (sieci wodociągowe, kanalizacyjne) itp.

ROZDZIAŁ I

Zasady ogólne

A. Wytyczne podstawowe.

- § 1. Budownictwo zakładów przemysłowych, budownictwo ogólne i budownictwo innych obiektów inwestycyjnych powinno być realizowane wg projektów i kosztorysów sporządzonych zgodnie z niniejszą instrukcją.
- § 2. Prace projektowe i badawcze są wykonywane przez biura projektów zgodnie z zatwierdzonymi planami tych prac.
- § 3. Dla każdego projektowanego zakładu, budynku i budowli lub zespołu budynków kierujące biuro projektów wyznacza generalnego projektanta odpowiedzialnego za całość projektu i za jego najekonomiczniejsze rozwiązanie, jak również za prawidłowe określenie kosztu projektowanego obiektu.
- § 4. Specjalizowane biura projektów, opracowujące poszczególne części projektu, wyznaczają głównego projektanta odpowiedzialnego za opracowaną część projektu i jej najekonomiczniejsze rozwiązanie, jak również za prawidłowe określenie kosztu tej części. Główny projektant biura specjalistycznego jest odpowiedzialny za uzgodnienie rozwiązań technicznych, zagadnień kosztów i innych części projektu, opracowanych pod jego kierunkiem, z generalnym projektantem.
- § 5. Inwestor bezpośredni lub osoba upoważniona przez inwestora centralnego zleca biurom projektów wykonanie prac projektowych i badawczych zgodnie z zatwierdzonym planem tych prac, dostarcza biurom projektów założenia projektu, śledzi przebieg projektowania, przyjmuje od biur projektów materiały projektowe i kosztorysowe oraz kontroluje ich jakość.

B. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa.

- § 6. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa jest to zbiór dokumentów określających sposób rozwiązania zagadnień technicznych, ekonomicznych i organizacyjnych zamierzonej inwestycji oraz jej koszt.

4

§ 7. Na podstawie dokumentacji projektowo-kosztorysowej ustala się i zatwierdza środki materiałowe i finansowe oraz wielkość siły roboczej i innych elementów niezbędnych do wykonania planów inwestycyjnych oraz prowadzi się analizę i kontrolę prawidłowości technicznej inwestycji i ekonomiczności użycia materiałów, środków finansowych i siły roboczej w wykonawstwie inwestycyjnym, a następnie kontrolę działalności eksploatacyjnej inwestycji.

§ 8. Podstawą do sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej są zatwierdzone założenia projektu. Zasady sporządzania założeń projektu podane są w rozdziale II niniejszej instrukcji.

§ 9. Dla każdej inwestycji należy sporządzać w odpowiednim zakresie dokumentację projektowo-kosztorysową.

C. Rodzaje dokumentacji projektowo-kosztorysowej.

§ 10. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa dla działalności inwestycyjnej dzieli się zależnie od charakteru obiektu na:

1. dokumentację projektowo-kosztorysową inwestycji z zakresu budownictwa przemysłowego,
2. dokumentację projektowo-kosztorysową inwestycji z zakresu budownictwa ogólnego,
3. dokumentację projektowo-kosztorysową inwestycji z zakresu innych rodzajów budownictwa.

§ 11. 1. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa inwestycji z zakresu budownictwa przemysłowego (rozdział III) dotyczy obiektów wszystkich przemysłów oraz innych działów gospodarki narodowej na odcinku warsztatów lub zakładów typu przemysłowego. Np.: rolnictwo (Państwowe Ośrodki Maszynowe i inne zakłady przemysłowe rolnej gospodarki uspołecznione), leśnictwo (tartaki i inne zakłady przemysłowe leśnictwa), komunikacja (warsztaty i inne zakłady przemysłowe leśnictwa), kultura i sztuka (fabryki instrumentów muzycznych i inne), finanse (mennice, fabryki papierów wartościowych i inne).

2. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa inwestycji z zakresu budownictwa ogólnego (rozdział IV) dotyczy budynków mieszkalnych, administracyjnych, socjalnych, komunalnych, obrotu towarowego i innych.
3. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa inwestycji z zakresu innych rodzajów budownictwa dotyczy obiektów komunikacji (np. linie kolejowe), rolnictwa (roboty wodno-melioracyjne, PGR), leśnictwa (zalesienia), łączności (linie kablowe), gospodarki komunalnej (ścieki wodociągowe, kanalizacyjne) itp.

5

Zasady sporządzania tej dokumentacji opracują właściwi ministrowie w instrukcjach branżowych.

D. Stadia dokumentacji projektowo-kosztorysowej.

- § 12. Dokumentację projektowo-kosztorysową dla inwestycji sporządza się w trzech, dwóch lub jednym stadium.
1. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa sporządzona w trzech stadiach obejmuje:
projekt wstępny,
projekt techniczny,
rysunki robocze.
 2. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa sporządzona w dwóch stadiach obejmuje:
1) projekt wstępny, rysunki robocze lub
2) projekt wstępny, projekt techniczno-roboczy.
 3. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa sporządzona w jednym stadium obejmuje projekt techniczno-roboczy.
 4. W szczególnych przypadkach ustalonych w instrukcjach branżowych może być stosowana dokumentacja projektowo-kosztorysowa w innym układzie.
- § 14. Projekt wstępny w dokumentacji projektowo-kosztorysowej sporządzonej w trzech stadiach stanowi orientacyjne rozwiązanie projektowo-kosztorysowe całości zadania inwestycyjnego, określonego w założeniach.
- § 14. Projekt techniczny (lub projekt wstępny, w dokumentacji projektowo-kosztorysowej sporządzonej w dwóch stadiach) stanowi pełne rozwiązanie wszystkich zasadniczych zagadnień projektowo-kosztorysowych wraz z ustaleniem warunków wykonania zadania inwestycyjnego zarówno w odniesieniu do budowy jak i eksploatacji projektowanej inwestycji.
- § 15. Rysunki robocze są częścią dokumentacji projektowo-kosztorysowej w której zawarte są w formie rysunkowej rozwiązania szczególnych technicznych, potrzebnych do wykonania inwestycji, zgodnie z danymi poprzedniego stadium dokumentacji.
- § 16. Dokumentację projektowo-kosztorysową sporządza się w trzech stadiach w przypadkach projektowania zakładów z nowa, nieopanowaną jeszcze produkcją, ze skomplikowanym procesem technologicznym, jak również w przypadkach, gdy nie ma możliwości wykorzystania typowych względnie wykonanych wcześniej, oszczędnych projektów analogicznych obiektów.
- § 17. Dokumentację projektowo-kosztorysową sporządza się w 2 stadiach w następujących przypadkach:
1. gdy istnieje możliwość wykorzystania typowych projektów i typowych rozwiązań lub możliwość powtórzenia produkcyjnych,

oszczędnych projektów analogicznych zakładów przemysłowych, budowli, budynków, urządzeń i konstrukcji dla całości lub znacznej części inwestycji.

2. w przypadku inwestycji mniejszych, jak również w przypadku nieznacznej rozbudowy istniejącego zakładu,
 3. gdy istnieje możliwość zastąpienia rysunków roboczych drogą większego detaliczowania i dokładniejszego opracowywania rysunków projektu technicznego,
 4. w innych przypadkach, za każdorazową zgodą Przewodniczącego PKPG.
- § 18. Dokumentację projektowo-kosztorysową sporządza się w jednym stadium w przypadkach projektowania inwestycji drobnych i prostych pod względem technicznym.
- § 19. 1. Instrukcje branżowe ustala, w oparciu o wytyczne niniejszej instrukcji i w dostosowaniu do specyfiki danej gałęzi gospodarki narodowej, szczegółowy podział inwestycji na 3 rodzaje, dla których dokumentacja projektowo-kosztorysowa będzie sporządzona w trzech, dwóch lub jednym stadium oraz określa podział inwestycji według wielkości na inwestycje duże, mniejsze i drobne.
2. Dla każdej inwestycji ustala się, przy ostatecznym zatwierdzeniu założeń projektu, w oparciu o zasady zawarte we właściwej instrukcji branżowej, w ilu stadiach sporządzona będzie dokumentacja projektowo-kosztorysowa dla danej inwestycji.

E. Ogólne zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej.

- § 20. Inwestorzy wszystkich szczebli i biura projektów nie powinny dopuszczać do przeserostów w projektach i kosztorysach, ze wszelkimi zapewnić zmniejszenie kosztów budowy i kosztów produkcji, usług względnie eksploatacji projektowanych inwestycji przy możliwie niskich kosztach budowy przez:
- 1) racjonalny wybór terenu budowy,
 - 2) maksymalne ograniczenie terenów zakładów, przemysłowych i osiedli,
 - 3) kompasację w jednym budynku szeregu wydziałów produkcyjnych i pomocniczych zakładu przemysłowego,
 - 4) zdecydowane zmniejszenie powierzchni i kubatury budynków i budowli produkcyjnych i oddziałów pomocniczych przy zachowaniu żądanej zdolności produkcyjnej zakładu,
 - 5) niedopuszczenie do nieuzasadnionych rezerw powierzchni,
 - 6) niedopuszczenie do nieuzasadnionych rezerw w wyposażeniu produkcyjnym i pomocniczym,
 - 7) zastosowanie wysokowydajnych agregatów, produkcyjnych procesów technologicznych, produkcyjnych norm technologicznych i metod wy-

- konawstwa, uwzględniających osiągnięcia współczesnej techniki i zapewniających wysoką wydajność pracy,
- 8) zastosowanie najbardziej ekonomicznych rozwiązań konstrukcyjnych, właściwych nowych materiałów, maksymalnie obniżających ciężar budynków i budowli oraz zmniejszających zużycie materiałów budowlanych,
 - 9) niedopuszczenie do zbyt obszernych budynków administracyjnych i pomieszczeń bytowych, przewyższających zapotrzebowanie,
 - 10) niedopuszczenie do nieuzasadnionych kubatur budownictwa ogólnego,
 - 11) eliminowanie nakładów spowodowanych nadmiernymi wymaganiami architektonicznymi przy projektowaniu budynków i budowli przemysłowych i ogólnych.
- § 21. 1. W przypadku opracowywania dokumentacji w trzech stadiach, uzasadnienie techniczno-ekonomiczne inwestycji jest nieodłącznym elementem składowym pierwszych dwóch stadiów dokumentacji projektowo-kosztorysowej, w przypadku opracowywania dokumentacji w dwóch lub jednym stadium — jest elementem składowym pierwszego stadium.
2. Nieodłącznym elementem składowym wszystkich stadiów dokumentacji projektowo-kosztorysowej jest określenie kosztu inwestycji.
- § 22. 1. Poszczególne części projektu (technologiczna, budowlana i inne) powinny być ściśle powiązane między sobą i stanowić jedną całość.
2. Sporządzanie projektów we wszystkich stadiach należy przeprowadzać zgodnie z obowiązującymi normami, przepisami, standartami i warunkami technicznymi projektowania.
- § 23. 1. Biura projektów powinny stosować projekty i rozwiązania typowe zarówno opracowane przez siebie jak i przez inne biura projektów.
2. Niezastosowanie projektu typowego wymaga indywidualnego uzasadnienia.
- § 24. 1. Przy sporządzaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej należy szczególnie unikać nadmiernego i zbędnego rozszerzania opracowań projektowych, stosując szeroko w sposób racjonalny i odpowiadający specyfice, ważności i wielkości danego zagadnienia upraszczanie dokumentacji, dążąc do jasnego i zwiezłego ujęcia materiału opisowego, oraz dostosowując zakres opracowań poszczególnych fragmentów do stopnia dokładności wymaganego w danym stadium dokumentacji.
2. W przypadku budowy poszczególnych budowli, oddziałów, hal itp. w istniejących zakładach, gdy nie przeprowadza się rozbudowy całego zakładu, zabrania się sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla całości zakładu. W tym przypadku należy sporządzać projekty i kosztorysy tylko dla budowanych lub rozbudowanych obiektów z przedstawieniem w dokumentacji projektowo-kosztory-

- sowej zasadniczych danych wyjaśniających związek obiektów pod względem produkcyjnym, funkcjonalnym lub architektoniczno-budowlanym, z istniejącymi obiektami produkcyjnymi i pomocniczymi.
- § 25. 1. Projekt wstępny sporządza się dla całej działalności inwestycyjnej, tworzącej jedną całość gospodarczą i znajdującej się na jednym terenie.
- Niedopuszczalne jest sporządzanie i przedstawianie do zatwierdzenia projektu wstępnego opracowanego jedynie dla jednego lub kilku obiektów lub etapów realizacji inwestycji.
2. Projekt techniczny należy, w miarę możliwości, sporządzać dla działalności inwestycyjnej tworzącej jedną całość gospodarczą i znajdującą się na jednym terenie.
- W przypadku pilności realizacji danej inwestycji dozwolone jest opracowywanie i zatwierdzanie projektu technicznego dla poszczególnych obiektów lub etapów realizacji, na podstawie opracowanego i zatwierzonego projektu wstępnego dla całości inwestycji.
3. Projekty techniczne wielkich fabryk i kombinatów, uruchamianych etapami, jak również związanych z nimi miast (osiedli) opracowywane są w pełnym zakresie jedynie dla obiektów pierwszego (lub odpowiednio następnego) etapu.
- Plany generalne tych zakładów opracowuje się w sposób ostateczny dla pierwszego etapu, w sposób schematyczny dla całej budowy.
- Kosztorysy generalne tych zakładów opracowuje się tylko dla pierwszego etapu.
- Nakłady inwestycyjne na dalsze etapy określa się na podstawie projektu wstępnego i precyzuje się na podstawie opracowywanych sukcesywnie projektów technicznych poszczególnych etapów.
- § 26. Każde ze stadiów dokumentacji projektowo-kosztorysowej jest podstawą do opracowania następnego.
- Poszczególne stadia dokumentacji projektowo-kosztorysowej należy opracowywać w prawidłowej kolejności.
- Każde z poszczególnych stadiów dokumentacji projektowo-kosztorysowej powinno zawierać dane, potrzebne do wykonania następnego stadium.
- § 27. Częścią składową dokumentacji projektowo-kosztorysowej są dokumenty, stwierdzające wybór i uzgodnienie lokalizacji szczegółowej. Określenie i zasady uzgadniania lokalizacji podane są w Instrukcji o zasadach wyboru i uzgadniania lokalizacji obiektów inwestycyjnych.
- § 28. W przypadkach projektowania zakładów o nowej produkcji, skomplikowanych pod względem technologicznym, konstrukcyjnym lub innym

oddziałów, budynków i budowli, lub przy konieczności opracowania poszczególnych zagadnień w dostosowaniu do warunków miejscowych, należy przy sporządzaniu projektu wstępnego i technicznego opracować porównawcze (szkicowe) warianty w celu wyboru najlepszego i najekonomiczniejszego rozwiązania. W przypadku rozbudowy zakładu, budynku, budowli — należy przedstawić techniczno-ekonomiczne uzasadnienie celowości rozbudowy w porównaniu z nową budową.

Decyzje w sprawie ilości wariantów podejmuje kierownictwo biura projektów w uzgodnieniu z inwestorem.

F. Dokumentacja prawna.

- § 29. Dokumentacja prawna, stanowi zbiór dokumentów ustalających stosunek prawny inwestora do inwestowanego obiektu lub terenu oraz stwierdzających prawo inwestora do podjęcia zaplanowanych robót inwestycyjnych w danym obiekcie lub na danym terenie.
- § 30. Dokumentacja ustalająca stosunek prawny inwestora do inwestowanego obiektu lub terenu obejmuje następujące dokumenty:
1. odpowiednie pisemne oświadczenie inwestora lub urzędowy wyciąg z bilansu lub inwentarza, — jeżeli obiekt lub teren objęty jest bilansem lub inwentarzem inwestora.
 2. odpis decyzji organu powołanego do przydzielania obiektów lub terenu, z której wynikają warunki, zakres oraz okres czasu użytkowania — jeżeli obiekt lub teren użytkowany jest przez inwestora na podstawie przydziału.
 3. odpis umowy zatwierdzonej przez powołany zwierzchni organ inwestora na zasadzie umowy zawartej z właścicielem.
 4. odpis dowodu przekazania (protokół zdawczo-odbiorczy, umowa), albo odpis orzeczenia o wywłaszczeniu lub co najmniej zezwolenia Przedsiębiorstwa Państwowego (PKPG) na niezwrotne objęcie nieruchomości, bądź też orzeczenie prezydium powiatowej rady narodowej, zezwalające na czasowe zajęcie nieruchomości — jeżeli obiekt lub teren został przejęty lub nabyty przez inwestora na podstawie przepisów o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (też nie został jeszcze objęty bilansem lub inwentarzem inwestora).
 5. zarządzenie o ustanowieniu przymusowego zarządu państwowego oraz zaświadczenie właściwego ministra o celowości inwestycji — jeżeli obiekt znajduje się pod przymusowym zarządem państwowym,
 6. odpis dowodu prawa użytkowania z podaniem podstawy prawnej — jeżeli podstawą prawną użytkowania obiektu lub terenu jest akt prawny nie wymieniony wyżej pod pkt 1—5.

10

§ 31. Dokumentacja, stwierdzająca prawo inwestora do podjęcia i prowadzenia zaplanowanych robót inwestycyjnych obejmuje m. in. następujące zasadnicze dowody:

1. dowód zatwierdzenia dokumentacji projektowo-kosztorysowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, będący jednocześnie dowodem.
— uzgodnienia lokalizacji ogólnej i szczegółowej z właściwymi organami, posiadania zezwolenia właściwego organu na ewentualne naruszenie interesów osób trzecich, chronionych specjalnymi przepisami np. Urzędu Górniczego, Urzędu Morskiego i innych, w związku z przepisami prawa górniczego, wodnego, zbliżania się do terenów wojskowych, kolejowych itp.
— uzgodnienia z Centralnym Urzędem Geologii wyników badań w zakresie zasobów surowcowych — dla przedsiębiorstw, których produkcja ma być oparta na surowcach miejscowych (np. cegielnie, cementownie, wapienniki, kamieniołomy, huty szkła itp.), zgodnie z postanowieniami uchwały Nr 864 Rady Ministrów z dnia 10.X.1952 r. w sprawie ustalania i zatwierdzania stopnia poznania zasobów (dokumentowania) złóż kopalin i rozmiaru dokonywania inwestycji przed przystąpieniem do eksploatacji złóż. (Monit. Pol. Nr A-90 poz. 1404).
 2. Dowód posiadania odpowiednich zezwoleń do podjęcia i prowadzenia zaplanowanych robót, jeżeli zezwoleń takich wymagają obowiązujące przepisy (np. budowlane).
- § 32. Dla inwestycji polegających wyłącznie na zakupach maszyn, urządzeń i inwentarza, lub na pracach badawczych i projektowych, studiach itp. zakładach, dokumentacja prawna w ww zakresie nie jest wymagana.

ROZDZIAŁ II

Podstawa opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej

A. Zasady ogólne.

- § 33. Założenia projektu ujmują wynik programowania inwestycji ustalając przedmiot zadania inwestycyjnego z uzasadnieniem potrzeby jego realizacji oraz stanowią podstawę sporządzenia pierwszego stadium dokumentacji projektowo-kosztorysowej określając zasadnicze warunki, którym inwestycja powinna odpowiadać, jednak bez narzucania rozwiązań projektowych.
- § 34. Założenia projektu sporządza się dla działalności inwestycyjnej składającej się na jedną całość gospodarczą i znajdującej się na jednym terenie.
- Niedopuszczalne jest sporządzanie i przedstawianie do zatwierdzenia założeń projektu opracowanych tylko dla jednego lub kilku fragmentów inwestycji, czy też dla jednego lub kilku etapów realizacji inwestycji.
- § 35. Nieodłącznym elementem składowym założeń projektu jest uzasadnienie ekonomiczne potrzeby inwestycji o projektowanej wielkości, miejscu i terminie uruchomienia.
- § 36. Założenia projektu sporządza inwestor.
- § 37. 1. Dla inwestycji obejmującej sieć obiektów jednego typu (np. inwestycje liniowe: linie kolejowe, linie energetyczne, drogi, wodociągi, gazociągi itp.; inwestycje punktowe: szkoły, sklepy, szpitale, magazyny, państwowe ośrodki maszynowe, przedszkola, zakłady żywienia zbiorowego itp.) należy przed sporządzeniem założeń projektu dla poszczególnego obiektu, sporządzić założenia generalne rozbudowy sieci obiektów w określonym czasie (np. 15, 10, 5 lat).
- Na podstawie zatwierdzonych przez właściwe organy założeń generalnych można przystąpić do sporządzania założeń projektu poszczególnego obiektu, przy czym lokalizacja i wielkość obiektu musi się ściśle wiązać z założeniami generalnymi.

12

2. W szczególnych przypadkach, ustalonych w instrukcjach branżowych, dozwolone jest sporządzanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na podstawie założeń generalnych z pominięciem założeń projektu danego obiektu.
3. Zasady sporządzania założeń generalnych ustala właściwi ministrowie, w porozumieniu z Przewodniczącym PKPG, w instrukcjach branżowych.

§ 38. Założenia projektu powinny być opracowane zwięźle i treściwie.

B. Zasady sporządzania założeń projektu dla budownictwa przemysłowego.

- § 39. Założenia projektu budowy zakładu przemysłowego powinny zawierać następujące dane:
- 1) krótki opis przedmiotu inwestycji,
 - 2) określenie ilości i asortymentu produkcji wzgl. usługi (zdolności produkcyjnej lub usługowej),
 - 3) dane o lokalizacji ogólnej,
 - 4) określenie zakresu przewidywanej dalszej rozbudowy,
 - 5) dane o współpracy z innymi zakładami w zakresie produkcji,
 - 6) określenie kategorii zakładu pod względem przepisów TOPEL,
 - 7) termin uruchomienia zakładu, względnie terminy etapów uruchomienia z podaniem zdolności produkcyjnych w poszczególnych etapach,
 - 8) orientacyjny koszt budowy,
 - 9) ilość stadiów opracowania dokumentacji,
 - 10) termin opracowania projektu wstępnego,
 - 11) sposób ustalenia lokalizacji szczegółowej
 - 12) określenie orientacyjnego zapotrzebowania na siłę roboczą i kadry kwalifikowane,
 - 13) orientacyjne dane o przewidywanych inwestycjach w innych gałęziach gospodarki narodowej, związanych z daną inwestycją.
- § 40. Do założeń projektu należy dołączyć:
1. uzasadnienie potrzeby inwestycji oraz celowości budowy nowego obiektu w porównaniu z rozbudową istniejących zakładów.
- Uzasadnienie powyższe powinno być oparte o perspektywiczne bilanse zdolności produkcyjnej danej gałęzi gospodarki narodowej i powinno m.in. zawierać:
- a) określenie obecnego i przewidywanego w okresie perspektywicznym, ogólnokrajowego zapotrzebowania na daną produkcję,
 - b) określenie obecnej zdolności produkcyjnej istniejących zakładów danej gałęzi produkcji narodowej i wzrostu tej zdolności w rezultacie poprawy warunków eksploatacyjnych,

13

- c) określenie wielkości wzrostu produkcji powyższych zakładów, w okresie perspektywicznym wskutek ich modernizacji, rekonstrukcji, rozbudowy,
 - d) określenie wielkości produkcji w okresie perspektywicznym nowych zakładów danej gałęzi gospodarki narodowej oprócz rozpatrywanego.
2. Uzasadnienie wyboru lokalizacji ogólnej oraz zaświadczenie o uzgodnieniu lokalizacji ogólnej zgodnie z przepisami instrukcji o zasadach wyboru i uzgadniania lokalizacji obiektów inwestycyjnych.
3. W przypadku budowy zakładów opartych o wykorzystywanie złóż kopalin — zaświadczenie o dokonaniu wstępnych uzgodnień z Centralnym Urzędem Geologii w zakresie zasobów złóż kopalin zgodnie z postanowieniami uchwały Nr 864 Rady Ministrów z dnia 10.XI.1952 r. w sprawie ustalania i zatwierdzania stopnia poznania zasobów (dokumentowania) złóż kopalin i rozmiaru dokonywania inwestycji przed przystąpieniem do eksploatacji złoża (Monit. Pol. Nr A-90 poz. 1404).
- § 41. Założenia projektu rozbudowy zakładu przemysłowego powinny zawierać oprócz danych, o których mowa w § 39 następujące dane:
- 1. określenie terminów, w których inwestor bezpośredni obowiązany jest złożyć w biurze projektów następujące dane:
 - 1) spisu posiadanego i zamówionego wyposażenia związanego z rozbudową zakładu, według oddziałów, z podaniem charakterystyki i stopnia zużycia,
 - 2) schemat aktualnego technologicznego rozplanowania oddziałów,
 - 3) opis metody technologicznej w rozbudowywanych oddziałach,
 - 4) plan generalny zakładu z naniesionymi sieciami wewnątrzzakładowymi wraz z ich zdolnościami przepustowymi,
 - 5) rysunki budowlane budynków, związanych bezpośrednio z rozbudową, z naniesieniem wszystkich urządzeń i sieci wewnętrznych,
 - 6) zestawienie istniejących urządzeń socjalnych, kulturalnych, bytowych i mieszkaniowych,
 - 7) zakres dotychczasowej kooperacji w zakresie produkcji i usług.
 - 2. Zgodę właściwego organu planowania przestrzennego na rozbudowę.
- § 42. Do założeń projektu rozbudowy należy dołączyć, oprócz danych, o których mowa w § 40, krótką charakterystykę istniejącego zakładu i jego produkcji.
- C. Zasady sporządzania założeń projektu dla budownictwa ogólnego.
- § 43. Założenia projektu budownictwa ogólnego (mieszkaniowego, administracyjnego, socjalnego, budynków komunalnych i innych budynków o charakterze nieprzemysłowym) powinny zawierać następujące dane:

14

- 1. krótki opis przedmiotu inwestycji,
 - 2. szczegółowe określenie wielkości i rodzaju usług (zdolności usługowej),
 - 3. dane o lokalizacji ogólnej,
 - 4. określenie zakresu przewidywanej dalszej rozbudowy,
 - 5. dane o współpracy z innymi inwestorami w zakresie ewent. wspólnych potrzeb,
 - 6. termin oddania inwestycji do użytku, ew. etapy uruchomienia,
 - 7. orientacyjny koszt budowy,
 - 8. ilość stadiów dokumentacji projektowo-kosztorysowej,
 - 9. termin opracowania projektu wstępnego,
 - 10. sposób ustalenia lokalizacji szczegółowej.
- § 44. Do założeń projektu należy dołączyć:
- 1. uzasadnienie potrzeby inwestycji, oparte o zapotrzebowanie wynikające z perspektywicznych bilansów zdolności usługowej (użytkowej) danej gałęzi gospodarki narodowej,
 - 2. uzasadnienie wyboru lokalizacji ogólnej oraz zaświadczenie o zatwierdzeniu lokalizacji ogólnej zgodnie z przepisami instrukcji o zasadach wyboru i uzgadniania lokalizacji obiektów inwestycyjnych.
- § 45. Założenia projektu rozbudowy powinny zawierać oprócz danych, o których mowa w § 43:
- 1. określenie terminu, w którym inwestor bezpośredni obowiązany jest złożyć w biurze projektów inwentaryzację istniejącego obiektu,
 - 2. Zgodę właściwego organu planowania przestrzennego na rozbudowę.
- § 46. Założenia projektu budowy budynku, którego eksploatacja oparta jest o proces technologiczny jak np. budynek stołówki, pralni, laboratorium itp. powinny zawierać oprócz danych, o których mowa w § 43, określenie zdolności produkcyjnej (usługowej).

ROZDZIAŁ III

Zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla budownictwa przemysłowego.

A. Zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej w trzech stadiach.

1. Zasady sporządzania projektu wstępnego
- § 47. Projekt wstępny ma za zadanie wykazać techniczną możliwość i ekonomiczną celowość realizacji planowanej inwestycji w danym miejscu i czasie, zapewnić prawidłowy wybór terenu budowy, źródeł zaopatrzenia w zasadnicze surowce, wodę i energię, prawidłowe rozwiązanie wszystkich zasadniczych problemów projektowanego zakładu, określić nieprzekraczalną co do sumy ogólnej wartość kosztorysową inwestycji oraz zakres niezbędnych inwestycji towarzyszących.
- § 48. Projekt wstępny daje orientacyjny lecz całkowity, oparty na wskaźnikach techniczno-ekonomicznych, obraz budowy i eksploatacji projektowanego zakładu z uwzględnieniem możliwości dalszej jego rozbudowy. Projekt wstępny stanowi podstawę oceny celowości inwestycji i prawidłowości jej zasadniczych rozwiązań, podstawę włączenia inwestycji do rocznego planu inwestycyjnego oraz uwzględnienia jej potrzeb i efektów produkcyjnych lub usługowych w narodowych planach gospodarczych, podstawę do sporządzenia następnego stadium dokumentacji oraz umożliwia, po jego zatwierdzeniu przez właściwe organy, przystąpienie do przygotowawczych robót w terenie. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą organu, który zatwierdził ostatecznie projekt wstępny może on być podstawą do zamówienia zasadniczych i specyficznych maszyn i urządzeń, wymagających długich terminów dostaw.
- § 49. Prace nad projektem wstępnym rozpoczynają się od przygotowania danych, niezbędnych do wyboru lokalizacji szczegółowej.
- § 50. Zasady i tryb prac nad wyborem lokalizacji szczegółowej ustala Przewodniczący PKPG.

16

§ 51. Biuro projektów kontynuuje prace nad projektem wstępnym dopiero po otrzymaniu materiałów uzasadniających wybór terenu i zaświadczenia o uzgodnieniu lokalizacji szczegółowej.

§ 52. Projekt wstępny zakładu przemysłowego powinien składać się z następujących części:

1. część ogólna,
2. część technologiczna,
3. część transportowo-magazynowa,
4. część energetyczna i środki łączności,
5. część sanitarno-techniczna,
6. plan generalny,
7. część architektoniczno-budowlana,
8. wstępny projekt organizacji budowy,
9. przedsięwzięcia TOPL,
10. zestawienie kosztów budowy.

§ 53. Część ogólna projektu wstępnego powinna przedstawić zwięzły opis zasadniczych rozwiązań projektowych wynikających z poszczególnych części projektu wstępnego, orientacyjne zestawienia najważniejszych danych liczbowych charakteryzujących całość projektowanej inwestycji oraz analizę ekonomiczną jej budowy i eksploatacji.

Część ogólna powinna zawierać:

Podstawowe wytyczne założeń projektu, uzasadnienie celowości inwestycji; krótką charakterystykę i uzasadnienie lokalizacji szczegółowej; ostatecznie ustalony program produkcji i usług projektowanego zakładu z uzasadnieniem wyboru i schematami ilustrującymi jej przebieg; określenie zmianowości i ilości dni pracy; schemat organizacji zakładu; plan generalny (w formacie A-4 lub mniejszym); zestawienia sumaryczne dla całości zakładu: zestawienie budynków zakładu, z podaniem ich kubatur, powierzchni zajmowanej w terenie, zestawienie pomieszczeń produkcyjnych, pomocniczych, magazynowych, usługowych, administracyjnych, socjalnych, sanitarnych, z podaniem zajmowanej powierzchni oraz ilości pracowników dla całego zakładu: produkcyjnych, pomocniczych, inż.-technicznych, administracyjnych, z wyjaśnieniem co do sposobu naboru i z rozbiem wg budynków; roczne zapotrzebowanie surowców, prefabrykatów, zestawienie rodzaju i ilości maszyn i urządzeń, zestawienie urządzeń i środków transportowych, sumaryczne zestawienie mocy, energii elektrycznej, pary, gazu, wody, sprężonego powietrza oraz ilości odprowadzanych ścieków w rozbiem wg budynków; zasadnicze dane z planu generalnego; zasadnicze dane o transporcie; zasadnicze dane o zaopatrzeniu zakładów w wodę i energię elektryczną; przewidywana kooperacja w zakresie produkcji; zestawienie inwestycji towarzyszących.

17

szących z ogólną ich charakterystyką i przewidywanymi orientacyjnymi kosztami; ogólne zestawienie kosztów własnych produkcji i usług; zbiorcze zestawienie kosztów inwestycji; plan rozruchu i opanowywania zdolności produkcyjnej projektowanego zakładu; określenie efektywności inwestycji; podstawowe wskaźniki techniczno-ekonomiczne oraz analiza porównawcza danych techniczno-ekonomicznych z istniejącymi zakładami produkcyjnymi. W szczególności należy uwzględnić następujące wskaźniki: stosunek rocznych kosztów produkcji do kosztów inwestycji, wielkość nakładu inwestycji na jednostkę mocy produkcyjnej, wielkość rocznej produkcji, przypadającej na jednego robotnika w jednostkach naturalnych i w wartości pieniężnej, zużycie podstawowych materiałów budowlanych na roboty budowlano-montażowe o koszcie 1 mil. zł (stal, cement, cegła, drewno), produkcja na 1 m² powierzchni produkcyjnej w jednostkach naturalnych i w wartości pieniężnej, wskaźniki techniczno-ekonomiczne głównych oddziałów zakładu, wskaźniki dotyczące pracołłonności produkcji, terminy uruchomienia zakładu.

Do części ogólnej należy dołączyć następujące załączniki:

Zatwierdzone założenia projektu, materiały uzasadniające wybór terenu i zaświadczenie o uzgodnieniu lokalizacji szczegółowej, zaświadczenie o dokonaniu uzgodnień, o których mowa w rozdziale VII, kartę rejestracyjną projektu wstępnego sporządzoną według ustalonego wzoru.

Materiały części ogólnej powinny być przeanalizowane w porównaniu z danymi wcześniej projektowanych lub istniejących, produkujących zakładów, z uwzględnieniem zakładów zagranicznych w pierwszym rzędzie radzieckich.

§ 54. Część technologiczna.

Części technologiczne są opracowywane dla poszczególnych wydziałów (oddziałów itp.).

Część technologiczna powinna zawierać: wyjściowe dane dla projektowania; określenie programu produkcji; schemat i krótki opis procesów technologicznych i charakteru produkcji, opis organizacji pracy i ilość dni pracy; orientacyjne określenie ilości zasadniczych maszyn i urządzeń produkcyjnych i transportowych z ich charakterystyką; organizacja kontroli i ekspedycji gotowej produkcji; orientacyjne określenie wielkości obrotu towarowego; orientacyjne określenie powierzchni oddziałów z uzasadnieniem wskaźnikowym; orientacyjna wielkość poboru energii elektrycznej, pary, gazu, wody itd.; orientacyjna ilość i rodzaje odpadków, ścieków itd.; określenie ilości załogi; orientacyjna wielkość nakładów na roboty budowlano-montażowe i wyposażenie oddziału, wskaźniki techniczno-ekonomiczne; schematyczne plany oddziałów w skali 1:200

18

§ 55. Część transportowo-magazynowa powinna zawierać:

Wstępne określenie planowej wielkości obrotu towarowego z podziałem na transport kolej normalnotorową i wąskotorową oraz transport drogowy i wodny z podaniem maksymalnej dobowej ilości przewozów w tonach i wagonach w ruchu wewnątrzzakładowym i zewnętrznym.

Wstępne obliczenie ilości i długości torów zdawczo-odbiorczych oraz torów na stacji zakładowej, sporządzone na podstawie planowanej ilości przewozów, wraz z wytycznymi organizacji ruchu na bocznicę kolejowej i na torach zdawczo-odbiorczych. Plan stacji wewnątrzzakładowej z naniemieniem urządzeń kolejowych, istniejących.

Szkicowe warianty bocznic kolejowej z uzasadnieniem wyboru wariantu optymalnego wraz z planem i profilem podłużnym wybranego wariantu i torów zdawczo-odbiorczych i określeniem typu szyn na poszczególne torach.

Schemat sieci dróg kołowych wraz z opisem połączenia zakładu z głównymi arteriami komunikacyjnymi.

Wstępne obliczenia ilości przewozów i ilości taboru transportu drogowego.

Wstępne obliczenie ogólnej długości dróg wewnątrz-zakładowych z podaniem typu nawierzchni i szerokości poszczególnych dróg.

Dane o mechanizacji transportu. Określenie ilości załogi. Wskaźnikowy koszt budowy urządzeń transportowych z rozbićmi na urządzenia kolei normalnotorowej, wąskotorowej i transportu bezszynowego, z podaniem ilości poszczególnych robót i cen jednostkowych.

Wstępne zestawienie kosztów eksploatacji torów kolejowych i dróg kołowych.

Wyszczególnienie i krótka charakterystyka magazynów i składów wraz z określeniem dla poszczególnych magazynów rocznych wpływów materiałów oraz przyjętych normatywów zapasów. Wstępne obliczenie potrzebnej powierzchni w magazynie wraz z zestawieniem koniecznego ich wyposażenia.

§ 56. Część energetyczna powinna zawierać dane o gospodarce elektrycznej, cieplnej, sprężonym powietrzem, gazami technicznymi, o urządzeniach słaboprądowych i piorochronnych.

Dane o gospodarce elektrycznej powinny zawierać: zestawienie danych wyjściowych do projektowania; wybór napięcia, orientacyjne zestawienie zapotrzebowanej i zainstalowanej mocy według oddziałów; orientacyjne roczne zapotrzebowanie energii elektrycznej; kategorie obciążeń; wybór ilości, mocy transformatorów oraz ich usytuowanie; schemat rozdzielczy sieci elektrycznej zakładu; opis i schematy zaopatrywania oddziałów w energię elektryczną oraz zewnętrzne oświetlenie terenu zakładu i światła awaryjne; orientacyjną specyfikację wa-

19

niejszych urządzeń i materiałów; określenie ilości załogi; podstawowe wielkości i wskaźniki techniczno-ekonomiczne; orientacyjną wielkość nakładów na budowę, montaż i wyposażenie urządzeń gospodarki elektrycznej.

W przypadku budowy własnej elektrowni projekt wstępny tej elektrowni powinien być opracowany zgodnie z instrukcją branżową Ministra Energetyki.

Dane o gospodarce ciepłej powinny zawierać: orientacyjne określenie wielkości zużycia ciepła; wybór nośnika ciepła i jego parametry; orientacyjne zestawienie wyposażenia kotłowni; wskaźnikowe obliczenie zużycia paliwa; opis układu kotłowni; opis i schemat sieci ciepłej; opis transportu paliwa i systemu odpopielania i odpylania; obliczenie zużycia wody i charakterystyka wody, sposób ulepszania wody, określenie ilości załogi; orientacyjną wielkość nakładów na budowę, montaż i wyposażenie urządzeń gospodarki ciepłej.

Dane o gospodarce sprężonym powietrzem powinny zawierać: orientacyjne określenie wielkości zapotrzebowania na sprężone powietrze; wybór aparatury; orientacyjne obliczenie zużycia wody chłodzącej i energii elektrycznej, względnie pary; opis układu kompresorowni, schematyczny plan kompresorowni; określenie ilości załogi; orientacyjną wielkość nakładów na budowę, montaż i wyposażenie urządzeń gospodarki powietrzem.

Dane o gospodarce gazami technicznymi powinny zawierać: orientacyjne określenie wielkości zapotrzebowania i rodzaju gazu; określenia źródła zaopatrzenia ewent. opis wytwórni, opis i schematy rurociągów gazu; określenie ilości załogi; orientacyjną wielkość nakładów na budowę, montaż i wyposażenie urządzeń gospodarki gazami technicznymi.

Plan zagospodarowania terenu z naniesieniem głównych linii uzbrojenia i podłączeń do budynków.

Plan sytuacyjny rejonu z naniesieniem istniejących i projektowanych głównych sieci rejonu, połączeń ich z sieciami projektowanego zakładu.

Dane o urządzeniach słaboprądowych powinny zawierać: opis telekomunikacji administracyjno-gospodarczej; opis łączności dyspozytorskiej; opis urządzeń radiowych, dane o sygnalizacji pożarowo-alarmowej i ochronno-alarmowej; dane o łączności TOPL; opis sieci telefonicznej; orientacyjną wielkość nakładów na montaż i wyposażenie urządzeń słaboprądowych.

Dane o piorunochronach powinny zawierać: krótki opis urządzeń piorunochronnych, z podaniem kosztu ich zakupu i montażu.

§ 57. Część sanitarno-techniczna powinna zawierać:
Dane o gospodarce wodnej, dane o odprowadzeniu ścieków i dane o ociepleniu, wentylacji i klimatyzacji.

20

Dane o gospodarce wodnej powinny zawierać: określenie i charakterystykę źródła poboru wody i miejsca ujęcia wody; wskaźnikowe określenie wielkości zużycia wody pitnej, gospodarczej, przeciwpożarowej i produkcyjnej; określenie sposobów i schematy zaopatrzenia w wodę; sposoby oczyszczania i zlepiania wody oraz wykorzystania wody obiegowej; opis wodnych urządzeń przeciwpożarowych (hydranty, zbiorniki, urządzenia tryskaczowe itp.); orientacyjny koszt budowy urządzeń wodnych; określenie ilości załogi obsługującej urządzenia wodne.

Dane o odprowadzeniu ścieków powinny zawierać: orientacyjne określenie ilości ścieków i ich charakterystykę; określenie miejsc odprowadzenia ścieków; określenie sposobów oczyszczania ścieków; charakterystykę urządzeń i systemu kanalizacji; orientacyjny koszt budowy urządzeń i systemu kanalizacji; orientacyjny koszt budowy urządzeń kanalizacyjnych i określenie ilości obsługi urządzeń kanalizacyjnych.

Dane o ociepleniu, wentylacji i klimatyzacji powinny zawierać: krótką charakterystykę systemów ocieplania, wentylacji i klimatyzacji; wskaźnikowe obliczenie rozochodu pary i energii elektrycznej na potrzeby ocieplania, wentylacji i klimatyzacji; orientacyjny koszt budowy urządzeń ocieplania, wentylacji i klimatyzacji.

§ 58. Część o planie generalnym powinna zawierać: opis położenia zakładu w stosunku do miasta lub osiedla; opis konfiguracji powierzchni terenu budowy; dane o rzeźbie terenu i orientacyjne obliczenie koniecznych robót ziemnych (niwelacyjnych); rozplanowanie zakładu i organizacja potoków ludzkich i materiałowych; opis ogrodzenia terenu, urządzenia chodników, zieleni itp.; zestawienie wskaźników planu generalnego; m. in. współczynnik zabudowy; schematyczny plan generalny zakładu w skali 1:500 do 1:5000, na mapie sytuacyjno-wysokościowej w tej samej skali, z naniesieniem wszystkich budynków, urządzeń, dróg, bocznice, głównych sieci itp.; plan sytuacyjny rejonu z zaznaczeniem połączeń komunikacyjnych terenu budowy z istniejącym osiedlem lub miastem i sąsiadującymi zakładami przemysłowymi, a także połączeń dróg transportowych, wodociągów, kanalizacji, sieci elektrycznej i in. z istniejącymi i projektowanymi sieciami rejonu.

§ 59. Część architektoniczno-budowlana powinna zawierać:
Dane ogólne, dane o budynkach produkcyjnych, dane o budownictwie mieszkaniowym i kulturalno-socjalnym.

Dane ogólne powinny zawierać: krótkie dane o miejscowych materiałach budowlanych jako wytyczne dla wyboru konstrukcji; temperatury obliczeniowe i dane o gruncie budowlanym.

Dane o budynkach produkcyjnych powinny zawierać: wyszczególnienie wszystkich budynków i budowli produkcyjnych z podaniem ich zasadniczych wielkości i wskaźników; orientacyjne zestawienie powierzchni-

21

ni zabudowy i kubatury budynków produkcyjnych; zasadnicze rozwiązania konstrukcyjne fundamentów, ścian, słupów, stropów, przekryć itp. wraz z ich uzasadnieniem; charakterystykę zabezpieczeń przeciwpożarowych; orientacyjny koszt budowy budynków produkcyjnych; plany, przekroje i elewacje zasadniczych budynków produkcyjnych w skali 1:200 (w szczególnych przypadkach — 1:100 lub 1:400) z charakterystyką konstrukcji i wskaźnikami.

Dane o budynkach ogólno-usługowych i biurowych powinny zawierać: określenie zasadniczych cech organizacji usług ogólnych; określenie i uzasadnienie wielkości budynków usługowych i orientacyjny koszt ich budowy; określenie i uzasadnienie wielkości budynków administracyjnych i orientacyjny koszt ich budowy.

Dane o budownictwie mieszkaniowym i kulturalno-socjalnym powinny zawierać: orientacyjne określenie ilości załogi i stopnia zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych i kulturalno-socjalnych przez istniejące osiedle; wskaźnikowe obliczenie wielkości potrzebnego budownictwa mieszkaniowego z wyodrębnieniem osiedla awaryjnego oraz budownictwa kulturalno-socjalnego; orientacyjny koszt budowy (w ramach kosztu inwestycji towarzyszących); określenie wielkości potrzebnego terenu na budownictwo mieszkaniowe i kulturalno-socjalne; krótki opis rozmieszczenia nowego budownictwa mieszkaniowego i kulturalno-socjalnego na planie miasta, wraz z wstępnym uzgodnieniem z władzami terenowymi i ZOR.

- § 60. Wstępny projekt organizacji budowy powinien zawierać:
- Dyrektywny harmonogram wykonania budowy i uruchomienia zakładu, określający etapy i terminy budowy całości zakładu i zasadniczych obiektów, harmonogram finansowania robót budowlano-montażowych; zestawienie wielkości zasadniczych robót budowlanych i montażowych, krótki opis metod wykonania budowy i montażu; wskaźnikowe określenie zapotrzebowania zasadniczych materiałów budowlanych i prefabrykatów, w przypadku potrzeby wytyczne o możliwości eksploatacji miejscowych materiałów budowlanych dla potrzeb budowy; wstępne obliczenie ilości maszyn budowlanych, energii elektrycznej, wody i pary i określenie sposobu zaspokojenia tych potrzeb; określenie zapotrzebowania na siłę roboczą, dane o sposobach zapewnienia jej i o sposobie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych załogi budowlanej; szkic generalnego planu zagospodarowania placu budowy.
- § 61. Przedsięwzięcia TOPL zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie, w formie oddzielnego tomu.
- § 62. Zestawienie kosztów budowy należy sporządzać zgodnie z zasadami ustalonymi w rozdziale VI.

22

§ 63. W przypadkach uzasadnionych specyfiką danej gałęzi gospodarki narodowej, a w szczególności dla zakładów drobnych, instrukcje branżowe mogą ustalić układ i zakres projektu wstępnego odmienny od ustalonego w niniejszej instrukcji, oraz zastosować odpowiednie uproszczenia.

- § 64. 1. Projekt wstępny rozbudowy zakładu przemysłowego składa się z takich samych części jak projekt wstępny budowy nowego zakładu.
2. W każdej części projektu wstępnego rozbudowy należy podawać wyszczególnienie i charakterystykę istniejących budynków, urządzeń itp. z zakresu danej części projektu.
3. Szczegółową inwentaryzację należy przeprowadzać wyłącznie dla obiektów związanych bezpośrednio z rozbudową.
4. W projekcie wstępnym należy określić wpływ planowanej inwestycji na kształtowanie się kosztów własnych wytworów związanych z tą inwestycją w porównaniu z kosztami dotychczasowymi.

2. Zasady sporządzania projektu technicznego.

§ 65. Projekt techniczny ma za zadanie dać ostateczne rozwiązanie wszystkich zasadniczych zagadnień technicznych dotyczących budowy i eksploatacji projektowanej inwestycji, sprecyzować wartości kosztorysowe poszczególnych obiektów oraz łączną wartość kosztorysową całej inwestycji, ustalić wskaźniki techniczno-ekonomiczne i terminy wykonania poszczególnych obiektów.

§ 66. Projekt techniczny stwarza podstawy do wydania zamówień na dostawę wszystkich maszyn i urządzeń produkcyjnych i pomocniczych oraz do zawarcia umów z przedsiębiorstwami budowlano-montażowymi i instalacyjnymi, podstawy do sporządzania rysunków roboczych oraz do prowadzenia prawidłowej eksploatacji zakładu.

§ 67. Dla wszystkich zasadniczych wydziałów zakładu (np. wydziały martenowskie, wielkopiecowe, fabryki chemiczne, sortownie i płótki, itp.) i dla wszystkich wielkich pomocniczych oddziałów (zakłady remontowe, stacje pomp, podstacje elektryczne wielkiej mocy, ciepłownie itp.) projekt techniczny powinien być opracowany w zakresie ustalonym niniejszym rozdziałem instrukcji.

§ 68. Dla wszystkich ważniejszych obiektów pomocniczych (warsztaty remontowe, drobne podstacje transformatorowe, garaże, wartownie, budynki administracji fabrycznej, ogrodzenia terenu i inne) powinny być przy opracowaniu projektu technicznego maksymalnie wykorzystane projekty typowe. Opracowywanie projektów tych obiektów jest dozwolone jedynie w przypadku braku zatwierdzonych projektów typowych lub niemożność zastosowania uprzednio opracowanych projektów (projekty powtarzalne).

23

- § 69. Projekty budynków mieszkalnych, szkół, przedszkoli, żłobków, klubów i innych tego rodzaju obiektów, mogą być uwzględnione w projekcie technicznym budowanego zakładu w postaci danych o ilości, kubaturze i typach poszczególnych budynków w razie potrzeby o ich programach użytkowych. Opracowywanie projektów tych budynków jest dozwolone jedynie w przypadku braku zatwierdzonych typowych projektów lub niemożności zastosowania uprzednio opracowanych projektów (projekty powtarzalne).

W tym przypadku dopuszczalnym jest ewentualne łączenie projektu technicznego z rysunkami roboczymi drogą większego detalowania rysunków projektu technicznego.

- § 70. Projekt techniczny zakładu przemysłowego powinien składać się z następujących części:

- 1) część ogólna
- 2) część technologiczna
- 3) część transportowo-magazynowa
- 4) część energetyczna i środki łączności,
- 5) część sanitarno-techniczna
- 6) plan generalny
- 7) część architektoniczno-budowlana
- 8) techniczny projekt organizacji budowy
- 9) przedsięwzięcia TOPL; obrona przeciwpożarowa
- 10) część kosztorysowa.

- § 71. Część ogólna projektu technicznego powinna zawierać:

1. Ostatecznie ustalony program produkcji i usług projektowanego zakładu, krótki opis zastosowanej metody produkcji lub usług ze schematami ilustrującymi jej przebieg oraz schemat organizacji zakładu;
2. Plan generalny (w formacie A-4 lub mniejszym)
3. Zestawienia sumaryczne dla całości zakładu: zestawienie budynków zakładu z podaniem ich kubatur, powierzchni zajmowanej w terenie; zestawienie pomieszczeń produkcyjnych, pomocniczych, magazynowych, usługowych, administracyjnych, socjalnych, sanitarnych z podaniem zajmowanej powierzchni oraz ilości pracowników dla każdego rodzaju pomieszczeń; zestawienie pracowników dla całego zakładu: produkcyjnych, pomocniczych, inżynierskich, administracyjnych z podaniem zmianowości, z rozbięciem wg budynków i wyjaśnieniem co do sposobu naboru; roczne zapotrzebowanie surowców, paliwobrykatów; zestawienie rodzaju i ilości maszyn i urządzeń; zestawienie mocy, energii elektrycznej, pary, gazu, wody, sprężonego powietrza, ilości odprowadzonych ścieków w rozbięciu wg budynków;
4. Zasadnicze dane: z planu generalnego, o transporcie, o zaopatrzeniu zakładu w wodę i energię elektryczną;

24

5. Przewidywana kooperacja w zakresie produkcji;
 6. Zestawienie inwestycji towarzyszących z ogólną ich charakterystyką i przewidywanymi orientacyjnymi kosztami.
 7. Ogólne zestawienie kosztów własnych produkcji i usług wraz z kalkulacjami kosztów własnych zasadniczych wyrobów.
 8. Terminy budowy całości zakładu i podstawowych obiektów oraz plan rozruchu i opanowywania zdolności produkcyjnych projektowanego zakładu.
 9. Określenie efektywności inwestycji, podstawowe wskaźniki techniczno-ekonomiczne wg układu § 53 oraz analiza porównawcza danych techniczno-ekonomicznych z istniejącymi produkcyjnymi zakładami.
- Do części ogólnej należy dołączyć następujące załączniki:
Protokoły KOPi dotyczące poprzedniego stadium dokumentacji. Zaświadczenia o dokonaniu uzgodnień wymaganych w rozdziale VII, dokument o zatwierdzeniu projektu wstępnego, kartę rejestracyjną projektu technicznego sporządzoną według ustalonego wzoru.
- Część ogólna powinna być opracowana bardzo zwięzłe lecz powinna całkowicie charakteryzować budowę w ujęciu inwestycyjnym i eksploatacyjnym.

Część ogólna jest zestawieniem zasadniczych danych wszystkich części projektu technicznego.

- § 72. Część technologiczna powinna zawierać:

1. Szczegółowy program produkcyjny całego zakładu i jego poszczególnych wydziałów oraz zbiorcze zestawienie zdolności produkcyjnych.
2. Opracowanie procesów technologicznych dla zasadniczych wydziałów produkcyjnych i pomocniczych, obliczenie ilości oraz określenie i uzasadnienie typów, wymiarów, wydajności kompletnego, typowego i nietypowego wyposażenia oddziałów produkcyjnych i pomocniczych wraz z dokładną specyfikacją potrzebną do udzielenia zamówień na dostawy i z potwierdzeniem możliwości ich dostawy.
Określenie ilości zmian pracy. Wybór metod produkcyjnych i sposobu pracy urządzeń z uwzględnieniem mechanizacji.
3. Ustalenie nakładów robocizny dla poszczególnych operacji i procesu technologicznego przy wykonaniu zarówno oddzielnych części jak i całego wyrobu (montaż) oraz określenie stopnia obciążenia maszyn i urządzeń oraz poszczególnych miejsc pracy (o ile metoda projektowania danego zakładu nie przewiduje innego trybu określenia ilości robocizny).
4. Obliczenie ilości robotników produkcyjnych i pomocniczych, administracyjno-technicznego i biurowego personelu w poszczególnych oddziałach według specjalności i kwalifikacji, sposób zapewnienia

25

zakładowi potrzebnej ilości kadr, obliczenie ilości zatrudnionych kobiet.

5. Obliczenie potrzebnej ilości surowców, półfabrykatów, paliwa, zasadniczych i specjalnych narzędzi i przyrządów, przewidzianych części zapasowych oraz odpadków produkcyjnych według oddziałów i dla całego zakładu.
6. Obliczenie potrzebnych roboczych powierzchni, wysokości, kubatury każdego oddziału produkcyjnego, pomieszczeń pomocniczych i socjalnych z oznaczeniem największej ilości ludzi, która będzie się znajdować w oddziałach i pomieszczeniach.
7. Rozmieszczenie wyposażenia technicznego urządzeń i instalacji oddziałów produkcyjnych, pomocniczych, laboratoriów oraz pomieszczeń obsługujących z pokazaniem w planie i przekrojach, z ustaleniem typu budynków i siatki słupów.
8. Obliczenie i określenie obciążeń statycznych i dynamicznych podłóg i stropów, wynikających z zaprojektowanych procesów technologicznych, ustalonego wyposażenia technicznego urządzeń jak silniki, suwnice i transportery oraz składowanych i transportowanych materiałów, półwyrobów i gotowych wyrobów.
9. Obliczenie potrzebnej ilości energii elektrycznej, wody, gazu, pary, powietrza sprężonego i paliwa dla celów produkcyjnych.
Wymagania stawiane przez proces technologiczny, przyjęte wyposażenie i istniejące warunki pracy dla: urządzeń zaopatrujących w energię elektryczną, parę, gaz, wodę, urządzeń wentylacyjnych, ogrzewczych, chłodzących, kanalizacji, oświetlenia naturalnego i sztucznego itp.
10. Opracowanie problemu usuwania i wykorzystania odpadków.
11. Ustalenie typów, oznaczenie i opracowanie schematów wyposażenia wydziałów i całego zakładu w zakresie aparatury kontrolno-pomiarowej, automatyki, sygnalizacji, łączności dyspozytorskiej, zegarów itd.
12. Wybór urządzeń technicznych, w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy, ochrony przeciwpożarowej i bezpieczeństwa produkcji.
13. Zasadnicza charakterystyka organizacji produkcji i zarządzania zakładem (schemat organizacyjny zakładu).

§ 73. Część transportowo-magazynowa powinna zawierać:

1. Ustalenie programu magazynowania i normatywów czasowych, norm i sposobów składowania materiałów podstawowych i pomocniczych (surowców, półfabrykatów, paliwa, części zapasowych, narzędzi oraz gotowej produkcji).
- Obliczenie i wybór typów wyposażenia, urządzeń i powierzchni magazynów oraz obliczenie wymaganych obciążeń.

26

2. Obliczenie tonażu materiałów transportowanych, strumieni transportu międzyoddziałowego, wewnątrzzakładowego i zewnętrznego.
3. Obliczenie ilości, wybór typów i opis urządzeń transportowych dla transportu wewnątrz-magazynowego, międzyoddziałowego i zewnętrznego.
4. Opracowanie planów i profili linii kolejowych, dróg kołowych, kanałów, stacji rozrządowych itp. Ustalenie typu nawierzchni kolejowej, nawierzchni dróg kołowych, typu nabrzeża itp. Obliczenie ilości i bilansu robót ziemnych.
5. Projekty urządzeń transportowych (budynków, budowli inżynierskich i innych np. mosty, estakady, parowozownie garaże, środki mechanizacji robót wyladowniczych i załadowniczych).

§ 74. Część energetyczna i środki łączności powinna zawierać:

- 1) Ogólne zestawienie potrzebnej ilości energii elektrycznej, z podaniem czasu użytkowania mocy zainstalowanej i obciążenia szczytowego, współczynnika jednoczesności z rozbićm na rodzaje odbiorników mocy, ogólne zestawienie potrzebnej ilości pary, gazu, sprężonego powietrza dla celów produkcyjnych i pomocniczych sporządzone według oddziałów i budynków dla całości zakładu z podziałem w/g parametrów.
2. Wybór rodzaju i napięcia prądu, schematów i systemów zasilania odbiorników itp.
Rozmieszczenie wyposażenia i urządzeń w oddziałach z podaniem na generalnych i szczegółowych planach instalacji elektrycznej, magistralnych i wewnętrznych sieci oraz ich połączeń z zewnętrzną siecią główną.
- 3) Wybór systemu, obliczenie zapotrzebowania oświetlenia, rodzaju oświetlenia oraz typów elementów oświetleniowych. Opracowanie schematów oświetleniowych budynków, zewnętrznego oświetlenia terenu i światel awaryjnych. Plany sieci magistralnych, ilości punktów oświetleniowych i obliczenia sieci.
- 4) Projekty siłowni elektrycznych, podstacji elektrycznych, kotłowni typu ogrzewczego i ogrzewczo-ruchowego, z zewnętrznymi i wewnętrznymi sieciami ciepłymi.
- 5) Projekty stacji generatorów gazowych z przewodami gazowymi wewnętrznymi i zewnętrznymi.
Plany sieci magistralnych gazowych z ilościami punktów odbioru i obliczeniami przekrojów sieci.
W przypadku potrzeby projekt doprowadzenia gazu z siecią zewnętrzną z zaznaczeniem punktu podłączenia do gazociągu źródłowego i projektem stacji pomiarowo redukcyjnej.

27

- 6) Projekty stacji i magistralnych przewodów sprężonego powietrza, gazów technicznych itp.
- 7) Projekt łączności telefonicznej i dyspozytorskiej, sygnalizacji przeciwpożarowej i ochronnej, pomiaru czasu itd. Wybór, uzasadnienia, obliczenia i plany rozmieszczenia urządzeń i sieci.

§ 75. Część sanitarno-techniczna powinna zawierać:

1. Obliczenia potrzebnej ilości ciepła dla potrzeb ogrzewania i klimatyzacji oraz określenie i obliczenie przewietrzania w oddziałach, pomieszczeniach pomocniczych i dla całego zakładu. Bilans cieplny. Wybór, uzasadnienie i opis przyjętych systemów ogrzewania i wentylacji.
2. Wybór typów i oznaczenie ilości zasadniczego wyposażenia, i urządzeń dla ogrzewania i wentylacji w oddziałach z pokazaniem wyposażenia ogrzewniczo-wentylacyjnego, urządzeń i rurociągów.
3. Wybór typu i opracowanie projektu klimatyzacji, jeżeli taka jest przewidziana w projekcie wstępnym.
4. Obliczenie potrzebnej ilości wody produkcyjnej, przeciwpożarowej i pitnej. Bilans wodny. Opis, obliczenie i rysunki uzbrojenia terenu, urządzeń wodnych i sieci (ujęcie wody, stacje pomp, filtry, wieże ciśnieniowe, sieć zewnętrzna, hydranty, zbiorniki itp.) z uzasadnieniem przyjętych typów i ilości wyposażenia.
5. Obliczenie sieci kanalizacyjnej. Opis, obliczenie i rysunki urządzeń kanalizacyjnych (oczyszczanie ścieków itp.).
6. Warstwiczny plan sytuacyjny terenu zakładu z naniesieniem kompletnego uzbrojenia: przewodów wodnych, kanalizacyjnych i związanych z nimi urządzeń, znajdujących się w obrębie zakładu. Przekroje pionowe z pokazaniem uzbrojenia; rysunki uzbrojenia i urządzeń.

§ 76. Część o planie generalnym zakładu powinna zawierać:

1. Plan generalny zakładu sporządzony na mapie sytuacyjno-wysokościowej w skali 1:500 lub 1:1000, z warstwicami co 0,5 m. — 1,0 m., podający rozmieszczenie wszystkich projektowanych, istniejących i przewidzianych do wyburzenia budynków, budowli, składowisk, urządzeń, dróg transportu kolejowego, kołowego, sieci naziemnych i uzbrojenia terenu, ogrodzeń i zieleńców, z pokazaniem możliwości rozbudowy poszczególnych oddziałów i całego zakładu i wskazaniem współrzędnych głównych budynków i urządzeń w układzie osnowy realizacyjnej, nawiązanej do osnowy geodezyjnej. Dla sieci kolejowych należy pokazać zasadnicze elementy rozplanowania i promienie krzywizn.

28

mgr. S. Czamański

Projektem szczegółowego zagospodarowania przestrzennego należy objąć również tereny przyległe do terenu zakładu, sprzyjające sposobu zainwestowania których jest niezbędne dla właściwego rozwiązania terenu zasadniczego.

2. Zbiorczy plan uzbrojenia terenu z pokazaniem współrzędnych i zasadniczych pionowych reperów.
3. Plan niwelacyjny z podaniem projektowanego rozplanowania wysokościowego terenu budowy z naniesieniem powierzchni przeznaczonych pod budynki, budowle, urządzenia, drogi i przejazdy, z pokazaniem projektowanego układu rzeźby w celu odprowadzenia wód powierzchniowych oraz z podaniem zasadniczych rzędnych, objętości nasypów i bilansu robót ziemnych.
4. Plan orientacyjny rejonu w skali 1:5000 do 1:25000 sporządzony na podstawie istniejących aktualnych map sytuacyjno-wysokościowych w skali 1:1.000 — 1:25.000, z naniesieniem terenu zakładu, powiązaniem jego planu generalnego z sąsiednimi, istniejącymi i projektowanymi osiedlami i zakładami przemysłowymi oraz powiązaniem jego sieci uzbrojenia i sieci transportowych z sieciami zewnętrznymi.
W przypadku braku map sytuacyjno-wysokościowych plan orientacyjny rejonu należy sporządzić na podstawie map topograficznych w skali 1:25.000. W przypadku istnienia dla danego terenu ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego plan orientacyjny należy opracować na podstawie tego planu.
5. Generalny plan zakładu przemysłowego w rzucie izometrycznym lub aksonometrycznym. (dla dużych zakładów).

§ 77. Część architektoniczno-budowlana powinna zawierać:

1. Projekty architektoniczno-budowlane wszystkich budynków i budowli z zastosowaniem projektów powtarzalnych i typowych, składające się z rzutów i przekrojów poszczególnych kondygnacji, fundamentów i przekryć, oraz elewacji budynków w skali 1:100. Na rysunkach powinny być naniesione wymiary zasadniczych konstrukcji budowlanych dla wyposażenia. Na rysunkach należy oznaczyć ilości robót budowlanych oraz specyfikację podstawowych materiałów budowlanych.
 2. Obliczenie statyczne konstrukcji budowlanych.
 3. Warunki techniczne wykonania budynków, budowli, poszczególnych konstrukcji, materiałów i robót.
- § 78. Techniczny projekt organizacji budowy powinien zawierać:
1. Harmonogram ogólny wykonania budowy, sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz harmonogram finansowania robót budowlano-montażowych.

29

2. Zbiorcze obliczenie wielkości zasadniczych robót budowlanych i montażowych z analizą zmian ich nasilenia.
 3. Krótki opis metod wykonania robót montażowych i budowlanych.
 4. Zapotrzebowanie budowy na zasadnicze materiały, półfabrykaty, energię, wodę, maszyny i sprzęt budowlany, transport itp. Sposoby pokrycia zapotrzebowania, odległości i sposoby dostawy ich na budowę. W razie potrzeby — projekty eksploatacji i dostawy na budowę miejscowych materiałów budowlanych.
 5. Zapotrzebowanie i plan zaopatrzenia w kadry robotnicze dla budowy i montażu. Zapotrzebowanie na pomieszczenia mieszkalne i kulturalno-socjalne dla robotników.
 6. Zapotrzebowanie niezbędnych do budowy pomocniczych składów, budynków i urządzeń administracyjno-gospodarczych, urządzeń transportowych oraz zasilających w wodę i energię.
 7. Typowe projekty pomocniczych budynków i urządzeń.
 8. Plan generalny budowy z naniesieniem budynków prowizorycznych, składów budowlanych, dróg transportowych i innych prowizorycznych urządzeń.
 9. Dla robót planowanych do wykonania zimowego — szczegółowy opis metody i organizacji pracy oraz podanie dodatkowych urządzeń potrzebnych na budowie.
- § 79 Część omawiającą przedsięwzięcia TOPL i ochrony przeciwpożarowej powinna być sporządzona zgodnie z obowiązującymi zarządzeniami i instrukcjami w tym zakresie.
- § 80. Część kosztorysowa.
Zasady sporządzania kosztorysów podane są w rozdziale VI niniejszej instrukcji.
- § 81. W przypadkach uzasadnionych specyfiką danej gałęzi gospodarki narodowej a w szczególności dla zakładów drobnych, instrukcje branżowe mogą ustalić układ i zakres projektu technicznego odmienny od ustalonego w niniejszej instrukcji oraz zastosować odpowiednie uproszczenia.
3. Zasady sporządzania rysunków roboczych
- § 82. Zadaniem rysunków roboczych jest:
1. Podanie wystarczających i ostatecznych rysunkowych rozwiązań szczegółów technicznych budowy dla umożliwienia wykonawstwa
W szczególności rysunki robocze powinny zapewnić:
 - a) ostateczne powiązanie rysunków budowlanych z planami ustawienia maszyn, aparatury i innych urządzeń, z planami komunikacji, urządzeń energetyki, przewodów wodociągowych, kanalizacyjnych, parowych, wentylacyjnych itp.

- b) ostateczne i szczegółowe opracowanie konstrukcji stalowych i żelbetonowych i innych konstrukcji — nieodzowne dla ich wykonania i montażu.
 - c) szczegółowe opracowanie zagadnień bezpieczeństwa pracy (urządzenia ochronne, ogrodzenia, osłony, walka ze szkodliwymi gazami itp.).
2. Stworzenie podstaw do ostatecznego sprecyzowania kosztorysu projektu technicznego.
- § 83. Rysunki robocze sporządza się na podstawie zatwierdzonego projektu technicznego — przy dokumentacji trzystadiowej lub projektu wstępnego — przy dokumentacji dwustadiowej, oraz na podstawie szczegółowych danych otrzymanych od dostawców poszczególnych maszyn i urządzeń.
- § 84. Rysunki robocze są sporządzane w postaci:
rysunków ogólnych (planów i przekrojów), na których pokazuje się rozmieszczenie wyposażenia, części budynków lub budowli i konstrukcji, wzajemnie ich powiązanie, oznaczenia oraz gabaryty,
— rysunków szczegółowych, na których pokazuje się wymiary wszystkich detali i elementów budynków i budowli, ich powiązania, przekroje elementów konstrukcyjnych i specyfikacje.
- § 85. Rysunki robocze powinny zawierać:
1. robocze plany i przekroje architektoniczne i budowlane budynków i konstrukcji, oraz w miarę potrzeby szczegóły architektoniczne i konstrukcyjne, o ile nie dotyczą one elementów znormalizowanych lub typowych,
 2. robocze plany i przekroje architektoniczne i budowlane budynków i konstrukcji, oraz w miarę potrzeby szczegóły architektoniczne i konstrukcyjne, o ile nie dotyczą one elementów znormalizowanych lub typowych,
 3. plany montażowe i przekroje budynków z naniesieniem ostatecznego rozmieszczenia wyposażenia produkcyjnego, transportowego, energetycznego, składowego i in., oraz konstrukcji i urządzeń związanych z wyposażeniem (fundamenty, powierzchnie robocze, doprowadzenie do stanowisk roboczych wody, energii, urządzenia regulujące i rozruchowe, wentylacyjne i aparatura kontrolno-pomiarowa) ze specyfikacjami wyposażenia i urządzeń,
 4. rysunki robocze na roboty instalacyjne (ogrzewanie, wentylacja, pobór ciepła, wody, kanalizacja itp.) z wytrasowaniem rurociągów i niezbędnymi wymiarami oraz opracowaniem poszczególnych węzłów (komory wentylacyjne, studzienki rewizyjne, podłączenia itp.) ze specyfikacjami wyposażenia i materiałów,
 5. rysunki robocze sieci energetycznej, oświetlenia energetycznego, sieci słaboprądowej (sygnalizacja, radiofonizacja, sieć telefoniczna itd) ze specyfikacjami wyposażenia i materiałów,

6. niezbędne schematy organizacji miejsc pracy, ze wskazaniem rozmieszczenia urządzeń produkcyjnych, transportowych, aparatury ruchowej i sterującej, aparatury kontrolno-pomiarowej, środków łączności, sygnalizacji, urządzeń ogrzewniczych, wentylacyjnych, urządzeń doprowadzających wodę i energię elektryczną do miejsca pracy, schematy organizacji dostaw materiałów, zbierania i wywożenia odpadów, wydawania i składania przyrządów, narzędzi i sprawdzianów itp. na miejscu pracy,
7. rysunki robocze nietypowych urządzeń (wyposażenia) produkcyjnych i pomocniczych (piece, rezerwuary, suwnice nietypowe; monorelisy, aparatura chemiczna itp.).
- § 86. Na ogólnych rysunkach roboczych (dla konstrukcyjnych części budynków i budowli oraz dla innych rodzajów robót) należy podawać rozmiary robót, obliczone na podstawie szczegółowych rysunków roboczych, wg nomenklatury norm kosztorysowych.
- § 87. Przy sporządzaniu rysunków roboczych, zabrania się wprowadzania zmian, które powodują obniżenie mocy, trwałość i podwyższenie kosztu budowy, zatwierdzonych w projekcie technicznym (przy projektowaniu w trzech stadiach, lub w projekcie wstępnym (przy projektowaniu w dwóch stadiach).
- § 88. Biura projektów są obowiązane stosować rysunki znormalizowanych i typowych detali, typowe rozwiązania projektowe, oraz wykorzystywać posiadane rysunki robocze analogicznych projektowanych, lub budujących się obiektów.
- Zabrania się opracowywać w biurach projektów rysunki robocze detali i węzłów budowlanych (nadproża, drzwi, ościeżnice, bramy, piece, belki policzkowe i stopy schodowe itp.), dla których istnieje obowiązująca norma i rysunki typowe według wykazu ustalonego przez PKFG.
- Biura projektów są obowiązane wydawać zamawiającemu powyższe standardy i rysunki typowe wraz z kompletem rysunków roboczych.
- § 89. Rysunki robocze na roboty instalacyjne (sanitarne-techniczne, elektro-techniczne itp.) powinny być sporządzane w miarę możliwości łącznie z rysunkami budowlanymi (plany i przekroje kondygnacji z naniesieniem sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, ogrzewania, wentylacji itp.).
- § 90. Biura projektów powinny, na podstawie decyzji właściwego ministra posiadać na dużych budowach grupy projektantów, których zadaniem byłoby uzupełnienie i precyzowanie rysunków roboczych, sporządzanie na budowie rysunków, których potrzeba wynika w trakcie budowy, oraz udzielanie wyjaśnień niezbędnych dla budowy.

32

B. Zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej w dwóch lub jednym stadium.

1. Zasady sporządzania projektu wstępnego w przypadku wykorzystania typowych i powtarzalnych projektów i rozwiązań (§ 17 pkt 1).
- § 91.1. Projekt wstępny ómówiony w §§ 47-64 powinien być rozszerzony tak, aby zawierał ponadto:
- 1) Plan generalny, sporządzony zgodnie z § 76 niniejszej instrukcji,
 - 2) Rozplanowanie wyposażenia w wydziałach produkcyjnych i pomocniczych,
 - 3) Schematy urządzeń i budowli transportowych,
 - 4) Dane umożliwiające wydanie zamówień na dostawy wszystkich maszyn i urządzeń produkcyjnych i pomocniczych (szczegółowe wykazy z charakterystyką techniczną),
 - 5) Wybór podstawowego wyposażenia dla instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, ogrzewania, wentylacji itd.
2. Projekt wstępny stanowi podstawę do zawarcia umów z przedsiębiorstwami budowlanymi i montażowymi.
- § 92.1. Projekty wstępne wszystkich zasadniczych oddziałów zakładu (np. oddziały martenowskie, wielkopięcowe, fabryki chemiczne, sortownie i płótki, kopalnie, elektrociepownie itp.) i wszystkich wielkich pomocniczych oddziałów (zakłady remontowe, stacje pomp, podstacje elektryczne wielkiej mocy, ciepłownie itp.) powinny być opracowywane, w ramach projektu wstępnego całego zakładu, w zakresie ustalonym w § 91 przy maksymalnym wykorzystaniu projektów typowych, 2. dla wszystkich mniejszych obiektów pomocniczych (warsztaty remontowe, drobne podstacje transformatorowe, garaże, wartownie, budynki administracji fabrycznej, ogrodzenia terenu i inne) należy maksymalnie wykorzystywać projekty typowe.
- § 93. Projekty budynków mieszkalnych, szkół, przedszkoli i żłobków, klubów i innych tego rodzaju obiektów mogą być uwzględnione w projekcie wstępnym budowanego zakładu w postaci danych o ilości, kubaturze i typach poszczególnych budynków. Opracowywanie projektów tych budynków jest dozwolone jedynie w przypadku braku zatwierdzonych typowych projektów lub niemożności wykorzystania uprzednio opracowanych projektów (projekty powtarzalne).
- W tym przypadku dopuszczalnym jest ewentualne łączenie projektu technicznego z rysunkami roboczymi drogą większego detalowania rysunków projektu technicznego.

33

- § 94. Projekt wstępny powinien składać się z części, o których mowa w § 52.
- § 95. Poszczególne części projektu wstępnego powinny zawierać materiały, o których mowa w §§ 53—64 i w § 91 z tym, że:
1. zamiast szczegółowych obliczeń i rysunków należy do poszczególnych części projektu dołączać zastosowane projekty typowe, lub powtórnie wykorzystane projekty analogicznych zakładów przemysłowych, oddziałów, obiektów, urządzeń i konstrukcji.
 2. do każdego z projektów, o których mowa w ust 1, należy dołączyć wszystkie uzupełnienia i zmiany wynikające z konieczności dostosowania go do warunków miejscowych.
 2. Zasady sporządzania projektu wstępnego w przypadku inwestycji mniejszych, jak również dla nieznaczącej rozbudowy istniejącego zakładu (§ 17 pkt 2).
- § 96. Zasady sporządzania projektu wstępnego dla inwestycji mniejszych jak również dla niezaczącej rozbudowy istniejącego zakładu ustalone zostaną w instrukcjach branżowych.
3. Zasady sporządzania projektu techniczno-robotycznego w przypadku zastąpienia rysunków robotycznych drogą większego detalizowania rysunków projektu technicznego (§ 17 pkt 3) lub w przypadku inwestycji drobnych i prostych pod względem technicznym (§ 18).
- § 97. Projekt techniczno-robotyczny jest połączeniem projektu technicznego z rysunkami robotycznymi.
- § 98. Projekt techniczno-robotyczny jest to zbiór dokumentów, w których są ostatecznie rozwiązane wszystkie zagadnienia techniczne, określone wskaźniki techniczno-ekonomiczne, oraz całkowity koszt budowy. Projekt techniczno-robotyczny stwarza podstawy do wydania zamówień na dostawę wszystkich projektowanych do zainstalowania maszyn i urządzeń oraz do zawarcia umów z przedsiębiorstwami budowlanymi, montażowymi i instalacyjnymi. Projekt techniczno-robotyczny powinien być rozpracowany do takiego stopnia, żeby mógł służyć za podstawę wykonawstwa.
- § 99. Szczegółowe zasady opracowania projektu techniczno-robotycznego ustalone zostaną, w dostosowaniu do specyfiki poszczególnych gałęzi przemysłu, w instrukcjach branżowych.

34

ROZDZIAŁ IV

Zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla budownictwa ogólnego (mieszkalniowego, administracyjnego, socjalnego, budynków komunalnych i innych budynków o charakterze nieprzemysłowym).

A. Zasady ogólne.

- § 100. Wykonywanie budynków mieszkalnych, administracyjnych, socjalnych, komunalnych (użyteczności publicznej) i innych o charakterze nieprzemysłowym w zasadzie powinno odbywać się na podstawie wcześniej sporządzonych projektów i rozwiązań typowych, dostosowanych do warunków miejscowych. Przy braku projektów typowych, które mogłyby być dostosowane do warunków miejscowych, należy powtórnie wykorzystać uprzednio wykonane, oszczędne projekty analogicznych obiektów (projekty powtarzalne) lub opracować projekty indywidualne.
- § 101. W zespołach przemysłowych oraz w dużych zespołach budynków nieprzemysłowych (np. wyższe uczelnie, instytuty badawcze) w przypadku możliwości zastosowania projektów typowych nie należy w projektach wstępnych i w projektach technicznych opracowywać projektów budynków mieszkalnych, socjalnych i innych. W projektach wstępnych należy dobrać typy budynków i usytuować je na planie generalnym; w projekcie technicznym należy podać ilości budynków, ich kubaturę i przeznaczenie. Uzupełnienie projektów technicznych projektami typowymi wraz z adaptacją do warunków miejscowych, dokonuje się po zatwierdzeniu projektu technicznego dla całego zespołu.
- § 102. Dla budynków komunalnych użyteczności publicznej o charakterze przemysłowym jak: stacje pomp, filtry, zajezdnie tramwajowe i trolejbusowe, duże garaże samochodowe, obowiązują przepisy dla budownictwa przemysłowego (Rozdział III).

35

§ 103. Zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla budownictwa osiedlowego ustalone zostaną odrębnie.

B. Zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej w trzech stadiach.

1. Zasady sporządzania projektu wstępnego.

§ 104. Projekt wstępny ma za zadanie wykazać techniczną możliwość i ekonomiczną celowość realizacji planowanej inwestycji w danym miejscu i czasie, zapewnić prawidłowy wybór terenu budowy, źródeł zaopatrzenia w wodę i energię, prawidłowe rozwiązanie wszystkich zasadniczych problemów architektonicznych i konstrukcyjnych, określić nieprzekraczalną co do sumy ogólnej wartość kosztorysową inwestycji oraz zakres niezbędnych inwestycji towarzyszących.

§ 105. Projekt wstępny daje orientacyjny lecz całkowity, oparty na wskaźnikach techniczno-ekonomicznych obraz budowy i użytkowania projektowanej inwestycji, stanowi podstawę oceny celowości inwestycji i prawidłowości jej zasadniczych rozwiązań, podstawę włączenia inwestycji do rocznego planu inwestycyjnego oraz uwzględnienia jej potrzeb i efektów usługowych w narodowych planach gospodarczych, podstawę do sporządzenia następnego stadium dokumentacji oraz umożliwia, po jego zatwierdzeniu przez właściwe organy, przystąpienie do przygotowawczych robót w terenie.

§ 106. Prace nad projektem wstępnym rozpoczynają się od przygotowania danych niezbędnych do wyboru lokalizacji szczegółowej

§ 107. Zasady i tryb prac nad wyborem lokalizacji szczegółowej są ustalone w instrukcji o zasadach wyboru i uzgadniania lokalizacji obiektów inwestycyjnych.

§ 108. Biuro projektów rozpoczyna dalsze prace nad projektem wstępnym po otrzymaniu materiałów uzasadniających wybór terenu oraz zaświadczenia o łagodzeniu lokalizacji szczegółowej, zgodnie z przepisami instrukcji o zasadach wyboru i uzgadniania lokalizacji obiektów inwestycyjnych

§ 109. Projekt wstępny powinien zawierać:

1. krótki materiał obejmujący: opis położenia i charakterystykę terenu budowy, charakterystykę gruntu i profilu terenu, opis konstrukcji, z podaniem ich powierzchni, wysokości, kubatury, powierzchni zabudowanych oraz obciążeń i materiałów konstrukcyjnych, bilanse cieplne, opis i schematy instalacji ciepłych, oświetleniowych, wodnych, kanalizacyjnych i innych z podaniem zasadniczych danych o kotłowni, kominach, maszynowni, składach opału, transformatorni, roz-

36

dzielni, instalacji siły itp. Opis wyposażenia, zestawienie pomieszczeń z podaniem ich powierzchni, wysokości, kubatury, powierzchni zabudowy; wstępny projekt organizacji budowy, niezbędne wskaźniki techniczno-ekonomiczne i w miarę możliwości dane porównawcze z oszczędnyimi i ekonomicznymi projektami analogicznych obiektów.

2. Projekt szkieletowy, obejmujący:

- 1) plan orientacyjny w skali 1:5000 lub 1:10000,
 - 2) plan sytuacyjny w skali 1:500 lub 1:1000 z nasieniem dróg i urobionia,
 - 3) rzuty wszystkich kondygnacji bez powtarzania identycznych, wszystkie elewacje oraz główne przekroje poprzeczne i w razie potrzeby podłużne w ilości niezbędnej do wyjaśnienia projektu, w skali 1:200 lub 1:100. Rzuty i przekroje powinny zawierać zasadnicze wymiary budynku i pomieszczeń, typowe rozstawy osi okiennych, wysokości poszczególnych kondygnacji i części budynku oraz rozmieszczenie węzłów sanitarnych, pomieszczeń instalacyjnych i gospodarczych, kotłowni centralnego ogrzewania.
 - 4) rysunek izometryczny lub perspektywiczny,
 - 5) w razie potrzeby, elementy budynku powtarzające się lub inne detale w skali 1:50 lub 1:20.
3. Zestawienie kosztów budowy sporządzone zgodnie z zasadami zawartymi w rozdziale VI niniejszej instrukcji.

2. Zasady sporządzania projektu technicznego.

§ 110. Projekt techniczny ma za zadanie dać ostateczne rozwiązanie wszystkich zasadniczych zagadnień technicznych dotyczących budowy i użytkowania projektowanej inwestycji, sprecyzować wartości kosztorysowe poszczególnych obiektów oraz łączną wartość kosztorysową całej inwestycji, ustalić wskaźniki techniczno-ekonomiczne i terminy wykonania poszczególnych obiektów

§ 111. Projekt techniczny stwarza podstawy do wydania zamówień na sprzęt, zasadnicze materiały budowlane, instalacyjne i znormalizowane elementy budowlane, do zawarcia umów z przedsiębiorstwami budowlano-montażowymi oraz do sporządzenia rysunków roboczych.

§ 112. Wszystkie rysunki i obliczenia projektu technicznego powinny być sporządzane do niezbędnego dla wykonawstwa minimum przez oparcie ich na: typowych elementach planu, opracowaniach wzorcowych i prefabrykacjach z powołaniem się na odpowiednie normy, wzory i katalogi. Do czasu opracowania potrzebnych w tym celu materiałów dopuszczalne jest indywidualne, szczegółowe opracowanie projektu technicznego z zastosowaniem jednak wydanych już norm, wzorów i osiągnięć produkcyjnych.

37

§ 113 Projekt techniczny powinien składać się z następujących części:

- 1) część architektoniczno-budowlana,
- 2) część instalacyjna,
- 3) techniczny projekt organizacji budowy,
- 4) część kosztorysowa.

§ 114. Część architektoniczno-budowlana powinna zawierać:

1. Plan orientacyjny w skali 1:5.000 — 1:10.000 opracowany, ewentualnie jako fragment ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla.
2. Plan sytuacyjny (plan generalny) w skali 1:500 — 1:1.000, z uwzględnieniem otoczenia, z warstwicami lub przynajmniej (na gruntach płaskich) z oznaczeniem reperów wysokościowych z przedstawieniem istniejących oraz projektowanych budynków w obrębie (nawiązane do punktów stałych), dróg kołowych i in., zieleńców, chodników, przejazdów, przewodów zewnętrznej sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, elektrycznej, centralnego ogrzewania i telefonicznej, jak również miejsc połączeń tych sieci z budynkami.
3. Rzuty poziome fundamentów i konstrukcji dachowej, oraz rzuty wszystkich kondygnacji budynków bez powtarzania identycznych, jak również przekroje poprzeczne i w miarę potrzeby podłużne oraz elewacje w skali 1:100 lub 1:50. Na rysunkach tych należy podać specyfikację detali prefabrykowanych, oznaczenie elementów konstrukcyjnych zgodnie z obliczeniami statycznymi, numerację i powierzenie pomieszczeń.
4. Obliczenia statyczne i schematy konstrukcji zastąpione w miarę możliwości obliczeniami wzorcowymi.
5. Część opisową, zawierającą charakterystykę gruntu, wód gruntowych, opis urządzeń terenu (zielenie i in.), uzasadnienie przyjętych rozwiązań architektonicznych i konstrukcyjnych, wykaz pomieszczeń z podaniem powierzchni i stosunek powierzchni okien do powierzchni podłogi, opis wewnętrznego i zewnętrznego wykończenia budynków.

§ 115. Część instalacyjna powinna zawierać projekty zewnętrznych instalacji wodociągowo-kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania, klimatyzacji, gazowych elektrycznych dla światła i siły, dźwigowych, piorunochronnych, telefonicznych itp. ze wskazaniem źródeł zaopatrzenia, punktów przyłączenia instalacji wewnętrznych do istniejących lub projektowanych sieci ulicznych oraz niezbędne obliczenia i opis uzasadniający przyjęte rozwiązania. Szczegółowe projekty rysunkowe w skali 1:100 należy w miarę możliwości zastępować wykazami zasadniczych, stypizowanych urządzeń, sprowadzając rysunki i obliczenia jedynie do przypadków skomplikowanej instalacji.

38

§ 116 Techniczny projekt organizacji budowy powinien obejmować:

1. Zestawienie ilości podstawowych robót budowlanych i montażowych, na podstawie których powinny być opracowane wytyczne do zaplanowania zaopatrzenia, robocizny, sprzętu, maszyn i transportu.
2. Opis i plan zagospodarowania terenu budowy, metody wykonania i mechanizacji zasadniczych robót budowlanych i montażowych w zależności od metod wykonawstwa, organizację rejonu budowy.
3. Terminarz wykonania inwestycji oraz harmonogramy: ogólny, stanu zatrudnienia, dostaw materiałów, wykorzystania sprzętu i maszyn, finansowania budowy. Wytyczne dla eksploatacji miejscowych materiałów budowlanych.
4. Ustalenie zapotrzebowania energii cieplnej, elektrycznej, wody, dojazdów (drogi kołowe i kolejowe) dla realizacji inwestycji wykonywanych w terenach niezagospodarowanych oraz podanie sposobów zaspokojenia tych potrzeb (nawiązanie do sąsiednich ośrodków uprzemysłowionych, wzgl. przeprowadzenie inwestycji pomocniczych na miejscu).
5. Dla robót planowanych do wykonania zimowego — szczegółowe opisy metod wykonawstwa z zaprojektowaniem dodatkowych urządzeń na budowie.

3. Zasady sporządzania rysunków roboczych.

§ 117 Zadaniem rysunków roboczych jest:

1. Podanie wystarczających i ostatecznych rozwiązań rysunkowych szczegółów technicznych budowy dla umożliwienia wykonawstwa. W szczególności rysunki robocze powinny zapewnić:
 - 1) szczegółowe powiązanie rysunków budowlanych z instalacjami i urządzeniami technicznymi,
 - 2) szczegółowe rozpracowanie elementów składowych konstrukcji stalowych, żelbetonowych i innych w stopniu niezbędnym dla ich wykonania i montażu,
 - 3) możliwość wykonania wszystkich detali architektonicznych dla poszczególnych budynków w powiązaniu z opracowanymi fragmentami i szablonami,
 - 4) szczegółowe opracowanie urządzeń technicznych w celu zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy i bezpieczeństwa przeciwpożarowego w budynkach o charakterze publicznym i komunalnym.
2. Ustalenie podstaw do ostatecznego sprezywania kosztorysu projektu technicznego.

39

- § 118. Rysunki robocze sporządza się na podstawie zatwierdzonego projektu technicznego — przy dokumentacji trzystadiowej lub projektu wstępnego przy dokumentacji dwustadiowej oraz na podstawie szczegółowych danych otrzymanych od dostawców poszczególnych maszyn i urządzeń
- § 119. Rysunki robocze są sporządzane w postaci:
- rysunków ogólnych (planów i przekrojów), na których pokazuje się rozmieszczenie urządzeń, części budynków lub budowli i konstrukcji, wzajemne ich powiązanie, oznaczenia oraz gabaryty,
 - rysunków szczegółowych, na których pokazuje się wymiary wszystkich detali i elementów budynków i budowli, ich powiązania, przekroje elementów konstrukcyjnych i specyfikacje.
- § 120. Rysunki robocze powinny zawierać:
1. rozpracowania szczegółowego planu sytuacyjnego,
 2. rzuty kondygnacji bez powtarzania identycznych i przekroje w skali 1 : 50,
 3. rzuty fundamentów z przekrojami w skali 1 : 50 — 1 : 100,
 4. rysunki konstrukcyjne elementów nożnych w skali 1 : 20,
 5. fragmenty elewacji w skali 1 : 50, detale elewacji i ewentualnie szablony w wielkości naturalnej,
 6. inne fragmenty i detale architektoniczne w miarę potrzeby,
 7. rysunki montażowe instalacji i urządzeń technicznych bardziej skomplikowanych (w kotłowniach, pomieszczeniach wentylacyjnych, stacjach transformatorowych i innych, o ile nie ma dla nich typowych rozwiązań i rysunków).
- Na rysunkach roboczych budowlanych powinny być pokazane otwory, nisze, brzozy itp. niezbędne dla instalacji centralnego ogrzewania, wodociągów, kanalizacji, wentylacji, instalacji elektrycznych, radiofonicznych i telefonicznych.
- § 121. Na ogólnych rysunkach roboczych (dla konstrukcyjnych części budynków i budowli) oraz dla innych rodzajów robót należy podawać rozmiary robót, obliczone na podstawie szczegółowych rysunków roboczych, według nomenklatury norm kosztorysowych.
- § 122. Przy sporządzaniu rysunków roboczych zabrania się wprowadzania zmian, które powodują obniżenie mocy, trwałości i podwyższenie kosztu budowy, zatwierdzonych w projekcie technicznym (przy projektowaniu w trzech stadiach) lub w projekcie wstępnym (przy projektowaniu w dwóch stadiach).
- § 123. Biura projektów są obowiązane stosować rysunki znormalizowanych i typowych detali, typowe rozwiązania projektowe, oraz wykorzystywać posiadane rysunki robocze analogicznych projektowanych lub budowanych obiektów.

40

Zabrania się opracowywać w biurach projektów rysunki robocze detali i węzłów budowlanych (nadproża, drzwi, ościeżnice, bramy, piece, belki półcirkowe, stopnie schodowe itp.), dla których istnieją opublikowane normy i rysunki typowe. Biura projektów są obowiązane wydawać zamawiającemu powyższe normy i rysunki typowe wraz z kompletem rysunków roboczych.

- § 124. Rysunki robocze na roboty instalacyjne (sanitarно-techniczne, elektro-techniczne itp.) powinny być sporządzane w miarę możliwości łącznie z rysunkami budowlanymi (plany i przekroje kondygnacji z naniesieniem sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, ogrzewania, wentylacji itp.).
- § 125. Biura projektów powinny, na podstawie decyzji właściwego ministra, posiadać na dużych budowach grupy projektantów, których zadaniem byłoby uzupełnianie i precyzowanie rysunków roboczych, sporządzanie na budowie rysunków, których potrzeba wynika w trakcie budowy, oraz udzielanie wyjaśnień niezbędnych dla budowy.

C Zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej w dwóch lub jednym stadium.

1. Zasady sporządzania projektu wstępnego w przypadku wykorzystania typowych i powtarzalnych projektów i rozwiązań (§ 17 pkt 1)
- § 126. Projekt wstępny omówiony w §§ 104—109 powinien zawierać ponadto wszystkie wymiary potrzebne dla ustalenia powierzchni i kubatur, zasadnicze rozwiązania konstrukcyjne i instalacyjne oraz obliczenia statyczne i projekty instalacyjne.
- § 127. Projekt wstępny powinien się składać z części, o których mowa w § 109 z tym, że:
1. zamiast szczegółowych obliczeń i rysunków należy do poszczególnych części projektu dołączyć zastosowane projekty typowe lub projekty analogicznych obiektów, budynków, urządzeń i konstrukcji,
 2. do każdego z projektów, o których mowa w p-cie 1, należy dołączyć wszystkie uzupełnienia i zmiany wynikające z konieczności dostosowania go do warunków miejscowych.
2. Zasady sporządzania projektu wstępnego w przypadku inwestycji mniejszych, jak również dla nieznacznej rozbudowy istniejącego obiektu (§ 17 pkt 2).
- § 128. Zasady sporządzania projektu wstępnego dla inwestycji mniejszych, jak również dla nieznacznej rozbudowy istniejącego obiektu, ustalone zostaną w instrukcjach branżowych.

41

3 Zasady sporządzania projektu techniczno-robotycznego w przypadku zastąpienia rysunków robotycznych drogą większego detalizowania rysunków projektu technicznego (§ 17 pkt 3) lub w przypadku inwestycji drobnych i prostych technicznie (§ 18).

§ 129. Projekt techniczno-robotyczny należy sporządzić zgodnie z §§ 97—99 niniejszej instrukcji.

§ 130. Szczegółowe zasady opracowania projektu techniczno-robotycznego ustalone zostaną, w dostosowaniu do specyfiki poszczególnych gałęzi gospodarki narodowej, w instrukcjach branżowych

D. Zasady projektowania budynków, których eksploatacja opiera jest na procesach technologicznych

§ 131. Przy projektowaniu budynków Szkoły Zdrowia, stołówek, pralni, laboratoriów, warsztatów szkolnych itp. budynków, których eksploatacja opiera jest na procesach technologicznych, należy przy opracowaniu projektów wstępnych i projektów technicznych opracować dodatkowo następujące dane:

1. proces technologiczny z koniecznymi obliczeniami i uzasadnieniami określającymi potrzebną zdolność produkcyjną (usługową) obiektu.
2. konieczną ilość personelu administracyjnego, technicznego i sił roboczych. Obliczenie największej ilości osób, które równocześnie mogą znajdować się w poszczególnych pomieszczeniach (własny personel, klienci i inni).
3. technologiczne zapotrzebowanie na energię elektryczną, parę, gaz, ciepło i wodę oraz charakterystykę urządzeń instalacji wodociągowej, ciepłej, kanalizacyjnej, wentylacyjnej, chłodniczej, oświetleniowej (naturalnej i sztucznej) i usuwania odpadów
4. obciążenie i charakterystykę obciążeń statycznych, dynamicznych, wynikających z rozmieszczenia wyposażenia technicznego i urządzeń, składowanych i transportowanych surowców i wyrobów gotowych.
5. wybór urządzeń technicznych zapewniających higienę i bezpieczeństwo pracy i produkcji,
6. rzuty poszczególnych kondygnacji, a w koniecznych przypadkach przekroje z rozmieszczeniem urządzeń, maszyn, aparatów i ich wyszczególnienie.

42

ROZDZIAŁ V

Zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej w zakresie projektów typowych

1. Projekty typowe budownictwa ogólnego

A Zasady ogólne

§ 132. Sporządzanie typowych projektów obejmuje opracowania:

- a) typowych projektów budynków mieszkalnych, administracyjnych, socjalnych, komunalnych i innych dla wykorzystania ich do budowy po przystosowaniu do terenu budowy,
- b) typowych sekcji, węzłów i detali budynków i budowli mieszkaniowych, komunalnych i innych dla zapewnienia unifikacji typowych rozmiarów w powtarzających się wielokrotnie elementach budynków i budowli.

§ 133. Projektowanie typowych budynków o charakterze nieprzemysłowym powinno odbywać się zgodnie z przepisami niniejszej instrukcji. Biura Projektów opracowują projekty typowe na podstawie zamówień centralnych lub naczelnich inwestorów.

§ 134. Projekty typowe sporządza się na podstawie założeń projektu.

§ 135. Projekty typowe budynków mieszkalnych, socjalnych, obrotu towarowego, komunalnych i innych o charakterze nieprzemysłowym opracowuje się w następujących stadiach, w zależności od charakteru, wielkości, stopnia nowości i skomplikowania obiektów:

1. w trzech stadiach:
 - a) projekt wstępny,
 - b) projekt techniczny,
 - c) rysunki robotce,
2. w dwóch stadiach:
 - a) projekt wstępny,
 - b) projekt techniczno-robotyczny.

43

Przy projektach typowych, sporządzanie całej dokumentacji projektowo-kosztorysowej należy do obowiązku jednego i tego samego biura projektów.

§ 136. Projekty typowe podlegają zatwierdzeniu odrębnie dla każdego stadium

B. Zasady sporządzania założeń projektów

§ 137. Założenia projektu powinien sformułować inwestor naczelny. Założenia projektu powinny objąć wszystkie zasadnicze warunki, jakim powinien odpowiadać projekt, zgodnie z postanowieniami Rozdz. II niniejszej instrukcji, z tym, że zamiast lokalizacji ogólnej podaje się do jakich rejonów budownictwa należy projekt dostosować i jaką uwzględnić w nim specyfikę, określa się ilość wariantów opracowania uwzględniających zastosowanie różnych materiałów i rodzajów wyposażenia sanitarno-technicznego oraz usytuowanie budynku w stosunku do stron świata i inne warunki.

Założenia projektu powinny być rozpatrzone przez KOPI centralnego inwestora oraz zatwierdzone przez resortowego ministra.

C. Zasady sporządzania projektu wstępnego

§ 138. Projekt typowy oprócz elementów wchodzących w skład nietypowego, indywidualnego projektu powinien zawierać: krótki opis techniczny, podający wymiary i charakterystykę potrzebną terenu budowy, wytyczne ogólnej zabudowy i urządzeń terenowych, ustalenie możliwości wykorzystania danego projektu typowego przy różnym usytuowaniu względem stron świata, ustalenie możliwości różnych rozwiązań przy użyciu różnych materiałów dla ścian, stropów, pokrycia dachowego itp., opis i uzasadnienie stosowanych urządzeń sanitarno-technicznych i innych, instalacji specjalnych, z uwzględnieniem ewentualnych wariantów. Ponadto projekt wstępny powinien posiadać schemat planu sytuacyjnego w ilości wariantów potrzebnej dla zilustrowania wszelkich możliwości usytuowania budynku na projektowanym terenie w stosunku do stron świata, w skali 1 : 1.000 do 1 : 5.000.

D. Zasady sporządzania projektu technicznego i rysunków roboczych

§ 139. Na zasadzie zatwierdzonego projektu wstępnego opracowuje się projekt techniczny, a następnie rysunki robocze z uwzględnieniem niezbędnych opracowań alternatywnych, wynikających z projektu wstępnego, względnie projekt techniczno-roboczy w przypadku określonym w § 17 pkt 3.

§ 140. Projekt typowy opracowuje się bez powiązania go z ukształtowaniem terenu, na którym budynek ma być realizowany. Projekt powinien przewidywać jak najszersze zastosowanie materiałów miejscowych, znorna-

44

mgr. S. Czamański

lizowanych detali i elementów konstrukcyjnych. Fundamenty projektu typowego powinny być opracowane w kilku wariantach dla najczęściej występujących, dopuszczalnych obciążeń gruntu.

§ 141. Projekt typowy po dostosowaniu do miejscowych warunków jest podstawowym dokumentem przy realizowaniu inwestycji.

§ 142. Projekt techniczny i rysunki robocze lub projekt techniczno-roboczy, powinny zawierać w zakresie robót budowlanych i instalacyjnych dane wyszczególnione w Rozdz. IV niniejszej instrukcji oraz ponadto:

1. rozwiązanie schematyczne w kilku wariantach planu sytuacyjnego z naniesieniem zarysów projektowanego budynku, zieleńców, chodników, przejazdów w zależności od usytuowania w stosunku do stron świata.

2. rysunek izometryczny.

§ 143. Przy opracowaniu projektów ogrzewania należy podać rozwiązanie w kilku wariantach, zależnie od warunków klimatycznych i usytuowania budynku w stosunku do stron świata.

§ 144. Przy projektowaniu budynków Służby Zdrowia, siołówek, pralni, laboratoriów, warsztatów szkolnych itp. budynków, których eksploatacja oparta jest na procesach technologicznych należy przy opracowaniu projektów wstępnych, projektów technicznych i rysunków roboczych opracować dodatkowo zagadnienia wyszczególnione w Rozdziale IV niniejszej instrukcji.

§ 145. Opracowane przez biuro projekty i kosztorysy budynków typowych powinny być zaopatrzone w podpisy: autora, kierownika pracowni, projektantów branżowych, głównych specjalistów, weryfikatorów, naczelnego inżyniera i dyrektora biura.

§ 146. Projekty typowe reprodukowane są bez zaopatrzenia w podpisy. Na wszystkich rysunkach powinna figurować nazwa biura projektów, które projekt wykonało data zatwierdzenia projektu, nazwa zatwierdzających projekt organów budowlanych, oraz nazwisko autora projektu. Epza tym projekt powinien być zaopatrzony w notatkę, zalecającą stosowanie go jako projektu typowego.

§ 147. Rysunki instalacyjne, urządzeń specjalnych, detale i szablony rozwiązań architektonicznych powinny być wydane jednocześnie z rysunkami budowlanymi, zestawieniami materiałowymi, robocznymi itp.

Projekt wstępne, obliczenia statyczne i inne nie są reprodukowane i wydawane przez biuro projektów.

45

2. Projekty typowe budownictwa przemysłowego.
- § 148. Projekty typowe w budownictwie przemysłowym powinny dotyczyć przede wszystkim powtarzających się całych obiektów przemysłowych, zakładów produkcyjnych i pomocniczych, elementów i rozwiązań.
- § 149. Zasady sporządzania typowych projektów budownictwa przemysłowego ustala właściwe resorty w instrukcjach branżowych.

ROZDZIAŁ VI.

Zasady sporządzania dokumentacji kosztorysowej.

A. Zasady ogólne.

- § 150. Dokumentacja kosztorysowa jest nieodłączną częścią składową dokumentacji projektowo-kosztorysowej w każdym jej stadium.
- § 151. Dokumentację kosztorysową opracowuje się w dwóch zasadniczych postaciach, jako: 1) zestawienia kosztów,
2) kosztorysy.
1. zestawienia kosztów są to opracowania kosztorysowe sporządzone na podstawie scalonych wskaźników kosztów na 1 m³ budynku, 1 m² budynku, jednostkę mocy produkcyjnej, 1 km sieci inżynierskiej, 1 km linii przesyłowej, jednostkę lub tonę wyposażenia itp. lub na podstawie kosztorysów analogicznych obiektów zaprojektowanych lub wykonanych wcześniej. Do powyższych wskaźników i kosztorysów należy w koniecznych przypadkach wprowadzić poprawki wynikające z przystosowania ich do warunków miejscowych.
 2. kosztorysy są to opracowania kosztorysowe sporządzone na podstawie szczegółowego przedmiaru robót, szczegółowej specyfikacji urządzeń i maszyn, norm i cen jednostkowych, obowiązujących cenników lub szczegółowej kalkulacji.

B. Zasady sporządzania dokumentacji kosztorysowej w przypadku wykonywania dokumentacji projektowo-kosztorysowej w dwóch stadiach.

1. Dokumentacja kosztorysowa w projekcie wstępnym.
- § 152. Projekt wstępny zawiera jako część składową zbiorcze zestawienie kosztów budowy.
- § 153. Zbiorcze zestawienie kosztów budowy w projekcie wstępnym określa całkowity koszt inwestycji i jest sporządzane na podstawie:

- 1) zestawień kosztów poszczególnych obiektów lub grup obiektów,
 - 2) zestawień kosztów poszczególnych rodzajów robót i nakładów niezwiązanych z poszczególnymi obiektami.
- § 154. Zestawienia kosztów obiektów sporządza się osobno dla każdego obiektu, zajmującego wyodrębnione miejsce w planie sytuacyjnym zakładu, bez względu na wielkość i przeznaczenie tego obiektu.
- § 155. Zbiorcze zestawienie kosztów budowy sporządza się wg wzoru nr 1, Szczegółowe wzory zestawień kosztów obiektów, rodzajów robót i nakładów opracują inwestorzy centralni w instrukcjach branżowych.
- § 156. W zbiorczym zestawieniu kosztów należy umieścić pozycję: „nakłady na nieprzewidziane roboty i wyjątki” w wysokości do 5% ogólnej sumy kosztu budowy. Nakłady na nieprzewidziane roboty powinny być rozłożone na wszystkie lata budowy w wysokości do 5% sumy ogólnej przypadającej na dany rok. Wykorzystanie tych nakładów następuje — w zakresie tytułów pierwszej grupy, na podstawie zezwolenia ministra (kierownika urzędu centralnego), a w zakresie tytułów drugiej grupy — w trybie ustalonym przez niego. Uprawnienia ministra (kierownika urzędu centralnego) wynikające z powyższego postanowienia nie mogą być przenoszone na inne jednostki.
- § 157. Precyzowanie wartości kosztorysowej ustalonej w projekcie wstępnym odbywa się po raz pierwszy na podstawie kosztorysów do projektu technicznego i po raz drugi na podstawie tych samych kosztorysów sprecyzowanych w stadium rysunków roboczych. Wprowadzenie do kosztorysów zmian, wynikających ze sprecyzowania wartości kosztorysowej na podstawie rysunków roboczych następuje na podstawie zezwolenia ministra (kierownika urzędu centralnego) lub w trybie ustalonym przez niego.
- § 158. Wartość kosztorysowa budowy określona w projekcie wstępnym jest nieprzekraczalna co do sumy ogólnej i nie może być zwiększana w projekcie technicznym. Zmiana tej wartości może nastąpić na podstawie:
1. uchwały Prezydium Rządu, jeżeli dotyczy inwestycji I grupy,
 2. decyzji właściwego ministra (lub kierownika urzędu centralnego) jeżeli dotyczy inwestycji II grupy.
2. Dokumentacja kosztorysowa w projekcie technicznym.
- § 159. Projekt techniczny zawiera jako część składową kosztorys generalny budowy.
- § 160. Kosztorys generalny budowy w projekcie technicznym określa całkowity koszt inwestycji i jest sporządzony na podstawie:
- 1) kosztorysów poszczególnych podstawowych i większych obiektów, rodzajów robót i nakładów.

48

- 2) zestawień kosztów obiektów pomocniczych, usługowych, tymczasowych itp.
 - 3) zestawień kosztów robót pomocniczych, przygotowawczych itp. oraz innych nakładów.
- § 161. Kosztorys lub zestawienia kosztów obiektów sporządza się wg wzoru nr 1 osobno dla każdego obiektu zajmującego wyodrębnione miejsce w planie sytuacyjnym zakładu, bez względu na wielkość i przeznaczenie tego obiektu...
- § 162. W kosztorysie generalnym budowy należy umieścić pozycję: „nakłady na nieprzewidziane roboty” w wysokości do 5% ogólnej sumy kosztu budowy. Nakłady na nieprzewidziane roboty powinny być rozbite na wszystkie lata budowy w wysokości do 5% sumy ogólnej przypadającej na dany rok. Wykorzystanie tych nakładów następuje na podstawie zezwolenia ministra (kierownika urzędu centralnego) lub w trybie ustalonym przez niego.
- § 163. Precyzowanie wartości kosztorysowej ustalonej w projekcie technicznym odbywa się na podstawie kosztorysów sprecyzowanych w stadium rysunków roboczych. Wprowadzenie do kosztorysów zmian, wynikających ze sprecyzowania wartości kosztorysowej na podstawie rysunków roboczych następuje na podstawie zezwolenia ministra (kierownika urzędu centralnego) lub w trybie ustalonym przez niego.
- § 164. Wartości kosztorysowe obiektów, robót i nakładów określone w projekcie technicznym są nieprzekraczalne co do sum ogólnych i nie mogą być zwiększone na podstawie rysunków roboczych bez zgody właściwego ministra.
- Zwiększenie kosztów poszczególnych obiektów, robót czy nakładu dopuszczalne jest na poszczególnych pozycjach „nakłady na nieprzewidziane roboty” lub przy jednoczesnym odpowiednim zmniejszeniu kosztów innych obiektów.
- § 165. Do każdego kosztorysu należy dołączyć:
1. analizę szczegółową dla pozycji nieobjętych obowiązującymi cennikami i normami kosztorysowymi,
 2. tabelę scaloonych elementów,
 3. wykaz materiałów i prefabrykatów,
 4. przedmiar robót wynikający z obmiarów dokonanych w projekcie technicznym.
- Sposoby sporządzania przedmiarów robót zostaną ustalone przez inwestorów centralnych w instrukcjach branżowych.

49

§ 166. Zbiorcze zestawienia kosztów i kosztorysy generalne należy sporządzać zgodnie z następującym równowym schematem:

A. Dla budownictwa przemysłowego

Część I.

- Rozdział 1. Prace badawcze i sporządzenie dokumentacji (projektowanie, prace geodezyjne, poszukiwawczo-geologiczne, naukowo-badawcze itp.)
- " 2. Przygotowanie terenu budowy (rozbiórka budynków i budowli, pomiary terenu, osuszenie itd.)
 - " 3. Podstawowe obiekty produkcyjne.
 - " 4. Obiekty pomocnicze i usługowe
 - " 5. Obiekty gospodarki energetycznej.
 - " 6. Obiekty gospodarki transportowej i łączności.
 - " 7. Zewnętrzne sieci wodociągów, kanalizacji i budowle związane z nimi oraz zewnętrzne sieci ogrzewania i doprowadzenia gazu.
 - " 8. Urządzenia terenu zakładu.
 - " 9. Budownictwo mieszkaniowe, kulturalno-bytowe i komunalne oraz urządzenie osiedla, realizowane przez inwestora.
 - " 10. Inne roboty i nakłady (zwiększenie kosztów wskutek prowadzenia robót w ziemi, oczyszczenie placu budowy, koszty utrzymania robotników zamiejscowych o ile nie są przewidziane w kosztach ogólnych, zakup inwentarza gospodarczego dla eksploatacji itp.).
 - " 11. Roboty specjalne (nie związane z podstawową działalnością budowlanego obiektu).

Część II.

- Rozdział 1. Utrzymanie jednostki nadzoru inwestycyjnego lub koszty nadzoru technicznego.
- " 2. Przygotowanie kadr eksploatacyjnych.

Część III.

- Rozdział 1. Tymczasowe budynki mieszkalne dla załogi budowlanej, tymczasowe budynki i budowle kulturalno-bytowe i socjalne.
- " 2. Tymczasowe budynki i budowle konieczne dla wykonania robót budowlanych, montażowych, z wyjątkiem budynków, których koszt

50

pokrywany jest ze środków obrotowych, a których spis podany, w instrukcji PKPG Nr 93.

B. Dla budownictwa mieszkaniowego, socjalnego, komunalnego itp.

Część I.

- Rozdział 1. Prace badawcze i sporządzenie dokumentacji (projektowanie, prace geodezyjne, poszukiwawczo-geologiczne, naukowo-badawcze itp.)
- " 2. Przygotowanie terenu budowy.
 - " 3. Podstawowe obiekty budowy.
 - " 4. Obiekty pomocnicze.
 - " 5. Zewnętrzne sieci i urządzenia wodociągowe, kanalizacyjne, doprowadzenie gazu, ogrzewania i oświetlenia elektrycznego.
 - " 6. Urządzenia terenu.
 - " 7. Inne roboty i nakłady (zwiększenie kosztów wskutek prowadzenia robót w ziemi, oczyszczenie placu budowy, koszty utrzymania robotników zamiejscowych, o ile nie są przewidziane w kosztach ogólnych itp.).
 - " 8. Roboty specjalne.

Część II.

Utrzymanie jednostki nadzoru inwestycyjnego lub koszty nadzoru technicznego.

Część III.

- Rozdział 1. Tymczasowe budynki mieszkalne dla załogi budowlanej, tymczasowe budynki i budowle kulturalno-bytowe i socjalne.
- " 2. Tymczasowe budynki i budowle konieczne dla wykonania robót budowlano-montażowych, z wyjątkiem budynków, których koszt pokrywany jest ze środków obrotowych i których spis podany jest w instrukcji PKPG nr 93.

- § 167. 1. Po końcowej sumie ogólnej, zbiorczego zestawienia kosztów budowy lub kosztorysu generalnego należy podać surówkę zwrotną zawierającą:
- a) zamortyzowaną w czasie budowy część kosztu tymczasowych budynków i budowli z obliczeniem nakładów na kapitalne remonty przeprowadzone w czasie budowy.
 - b) likwidacyjną część kosztu tymczasowych budynków i budowli z odliczeniem nakładów związanych z ich rozbiórką. Przez likwidacyjną część kosztu tymczasowych budynków i budowli należy ro-

51

§ 166. Zbiorcze zestawienia kosztów i kosztorysy generalne należy sporządzać zgodnie z następującym ramowym schematem:

A. Dla budownictwa przemysłowego

Część I.

- Rozdział 1. Prace badawcze i sporządzenie dokumentacji (projektowanie, prace geodezyjne, poszukiwawczo-geologiczne, naukowo-badawcze itp.)
- " 2. Przygotowanie terenu budowy (rozbiórka budynków i budowli, pomiary terenu, osuszenie itd.)
 - " 3. Podstawowe obiekty produkcyjne.
 - " 4. Obiekty pomocnicze i usługowe.
 - " 5. Obiekty gospodarki energetycznej.
 - " 6. Obiekty gospodarki transportowej i łączności.
 - " 7. Zewnętrzne sieci wodociągów, kanalizacji i budowle związane z nimi oraz zewnętrzne sieci ogrzewania i doprowadzenia gazu.
 - " 8. Urządzenia terenu zakładu.
 - " 9. Budownictwo mieszkaniowe, kulturalno-bytowe i komunalne oraz urządzenie osiedla, realizowane przez inwestora.
 - " 10. Inne roboty i nakłady (zwiększenie kosztów wskutek prowadzenia robót w ziemi, oczyszczenie placu budowy, koszty utrzymania robotników zamiejscowych o ile nie są przewidziane w kosztach ogólnych, zakup inwentarza gospodarczego dla eksploatacji itp.).
 - " 11. Roboty specjalne (nie związane z podstawową działalnością budowanego obiektu).

Część II.

- Rozdział 1. Utrzymanie jednostki nadzoru inwestycyjnego lub koszty nadzoru technicznego.
- " 2. Przygotowanie kadr eksploatacyjnych.

Część III.

- Rozdział 1. Tymczasowe budynki mieszkalne dla załogi budowlanej, tymczasowe budynki i budowle kulturalno-bytowe i socjalne.
- " 2. Tymczasowe budynki i budowle konieczne dla wykonania robót budowlanych, montażowych, z wyjątkiem budynków, których koszt

50

pokrywany jest ze środków obrotowych, a których spis podany, w instrukcji PKPG Nr 93.

B. Dla budownictwa mieszkaniowego, socjalnego, komunalnego itp.

Część I.

- Rozdział 1. Prace badawcze i sporządzenie dokumentacji (projektowanie, prace geodezyjne, poszukiwawczo-geologiczne, naukowo-badawcze itp.)
- " 2. Przygotowanie terenu budowy.
 - " 3. Podstawowe obiekty budowy.
 - " 4. Obiekty pomocnicze.
 - " 5. Zewnętrzne sieci i urządzenia wodociągowe, kanalizacyjne, doprowadzenie gazu, ogrzewania i oświetlenia elektrycznego.
 - " 6. Urządzenia terenu.
 - " 7. Inne roboty i nakłady (zwiększenie kosztów wskutek prowadzenia robót w ziemi, oczyszczenie placu budowy, koszty utrzymania robotników zamiejscowych, o ile nie są przewidziane w kosztach ogólnych itp.).
 - " 8. Roboty specjalne.

Część II.

Utrzymanie jednostki nadzoru inwestycyjnego lub koszty nadzoru technicznego.

Część III.

- Rozdział 1. Tymczasowe budynki mieszkalne dla załogi budowlanej, tymczasowe budynki i budowle kulturalno-bytowe i socjalne.
- " 2. Tymczasowe budynki i budowle konieczne dla wykonania robót budowlano-montażowych, z wyjątkiem budynków, których koszt pokrywany jest ze środków obrotowych i których spis podany jest w instrukcji PKPG nr 93.

- § 167. 1. Po końcowej sumie ogólnej, zbiorczego zestawienia kosztów budowy lub kosztorysu generalnego należy podać sumę zwrotną zawierającą:
- a) zamortyzowaną w czasie budowy część kosztu tymczasowych budynków i budowli z obliczeniem nakładów na kapitalne remonty przeprowadzone w czasie budowy.
 - b) likwidacyjną część kosztu tymczasowych budynków i budowli z obliczeniem nakładów związanych z ich rozbiórką. Przez likwidacyjną część kosztu tymczasowych budynków i budowli należy ro-

51

- zurnieć wartość materiałów uzyskanych z ich rozbiórki. Obliczenia kosztu likwidacyjnego należy dokonywać zgodnie z odrębnym zarządzeniem.
2. Postanowienia ust. 1 będą obowiązywać od chwili wprowadzenia w życie nowych stawek kosztów ogólnych i nowych norm kosztorysowania tymczasowych budynków i budowli.
- § 168. Poza sumą ogólną kosztu budowy należy podać sumę ogólną kosztu budownictwa mieszkaniowego realizowanego dla danej inwestycji przez CZBMI O „ZOR”.
- § 169. Szczegółowe schematy kosztorysów obiektów, robót i nakładów opracują inwestorzy centralni w instrukcjach branżowych.
3. Dokumentacja kosztorysowa w stadium rysunków roboczych.
- § 170. W stadium rysunków roboczych następuje:
1. Uściślenie kosztorysów projektu technicznego na podstawie przedmiaru dokonanego z rysunków roboczych.
 2. Zmiana zestawień kosztów projektu technicznego na kosztorysy opracowane na podstawie przedmiaru dokonanego z rysunków roboczych.
- C. Zasady sporządzania dokumentacji kosztorysowej w przypadku wykonywania dokumentacji projektowo-kosztorysowej w dwóch stadiach
- § 171. Dokumentację kosztorysową w projekcie wstępnym sporządza się według zasad ustalonych w §§ 159—169.
- § 172. Dokumentację kosztorysową w stadium rysunków roboczych sporządza się według zasad ustalonych w § 170.
- D. Podstawy do opracowywania dokumentacji kosztorysowej.
- § 173. Biuro projektów sporządza kosztorysy na podstawie danych wyjściowych opracowanych przez biuro projektów w porozumieniu z inwestorem i przedsiębiorstwem wykonawczym lub z właściwym centralnym zarządem przedsiębiorstw budowlanych.
- § 174. Dane wyjściowe zawierają: ustalenie źródeł dostaw materiałów budowlanych, półfabrykatów, prefabrykatów itd., określenie odległości i schemat transportu tych materiałów określenie możliwości usprzętowania budowy przez przedsiębiorstwa wykonawcze itp.

52

- § 175. Kosztorysy obiektów, rodzajów robót i nakładów sporządza się na podstawie obowiązujących cenników oraz norm kosztorysowych, a w przypadku ich braku, na podstawie szczegółowej kalkulacji własnej, sporządzonej na niżej wymienionej bazie cen, obowiązującej w danym okresie.
- Pozycje kosztorysowe nie oparte na obowiązujących cennikach i normach kosztorysowych powinny być uzgodnione z wykonawcą.
- § 176. Zestawienia kosztów obiektów, rodzajów robót i wydatków sporządza się na podstawie obowiązujących wskaźników, a w przypadku ich braku, na podstawie przejściowego trybu ustalonego przez resort inwestujący.
- § 177. Przeliczenie kosztów robót budowlano-montażowych na ceny bieżące oraz zmiany cen spowodowane czynnikami niezależnymi od inwestora i wykonawcy budowy są przeprowadzane w kosztorysach przez inwestora.

E. Uzgadnianie i zatwierdzanie dokumentacji kosztorysowej.

- § 178. Biuro projektów uzgadnia kosztorys w czasie opracowywania przed weryfikacją z inwestorem i przedsiębiorstwem wykonawczym lub właściwym centralnym zarządem przedsiębiorstw budowlanych. Uzgodnienie to nie jest wiążące dla biura projektów i ma charakter informacyjny.
- § 179. Zatwierdzenie dokumentacji kosztorysowej, jako części składowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej następuje łącznie z odpowiednim stadium tej dokumentacji (projektem wstępnym, projektem technicznym).
- § 180. Kosztorysy sprecyzowane na podstawie rysunków roboczych w ramach ogólnej sumy kosztorysu generalnego przypadającej na dany rok podlegają opinii inwestora bezpośredniego przed zatwierdzeniem w trybie omówionym w § 157.
- § 181. Analiza kosztorysów przez komisje oceny projektów inwestycyjnych następuje zarówno w zakresie cen jednostkowych i opisów robót, jak i sposobu opracowania oraz wielkości poszczególnych sum, niezależnie czy kosztorys opracowany został przez państwowe biuro projektów, czy poza nim.

53

Wzór Nr 1

Zbiorecze zestawienie kosztów budowy (kosztorys generalny)
lub
Zestawienie kosztów (kosztorys)

(nazwa budowy, obiektu)
Zbiorecze zestawienie kosztów budowy (kosztorys generalny) lub zestawienie kosztów (kosztorys)
w sumie tys. zł
w tym sum wrotowych tys. zł
zawierdzam
(stanowisko i podpis osoby zatwierdzającej) Sporządzony w cenach w normach 195. r.

Lp.	Nr kosztorysu i rodzaju kosztów	Wyszczególnienie rodzaju produkcji, obiektów, robót i nakładów	Wartość kosztorysowa (w tys. zł)						Wskaźniki techniczno-ekonomiczne		
			roboty budowlane	maszyn i urządzeń	roboty montażowe	inwentarna	inne nakłady	ogólna wartość kosztorysowa	Obrotowe przewidywane	Indeks jednolitej wartości	stanowisko i podpis
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Sporządzono (nazwa biura projektów) 195. r.
Dyrektor (podpis)
Naczelny inżynier biura projektów (podpis)
Główny projektant (podpis)
Inżynier pracowni (podpis)
Zgodzono
Dyrektor budującego się lub istniejącego zakładu (podpis)
Inżynier bud. (u planującego przedsiębiorstwa budowlanego) (podpis)

Wskazówki dla wypełnienia wzoru nr 1

- Wzór nr 1 służy zarówno dla zbiorczego zestawienia kosztów budowy i kosztorysu generalnego, jak dla zestawień kosztów i kosztorysów na poszczególne obiekty.
W przypadku sporządzania zestawień kosztów w projekcie wstępnym przy projektowaniu w trzech stadiach, można nie wypełniać rubryk 4-8; koszty poszczególnych działów produkcji i obiektów można w tych przypadkach podawać w postaci sumy ogólnej w rubryce 9.
Zestawienia kosztów i kosztorysy na poszczególne obiekty, przy istnieniu zbiorczego zestawienia kosztów (kosztorysu generalnego) dla całości budowy, mogą posiadać, zamiast podpisów podanych we wzorze, podpisy wykonawcy i generalnego projektanta. Na zbiorczych zestawieniach kosztów (kosztorysach generalnych) wchodzących w skład dokumentacji projektowo-kosztorysowej, zatwierdzanej przez Prezydium Rządu lub Przewodniczącego PKPG, zamiast podpisu osoby zatwierdzającej z podaniem stanowiska, należy umieścić odwołanie się do odpowiedniej decyzji o zatwierdzeniu projektu.
- Każdemu tytułowi (wierszowi) zbiorczego zestawienia kosztów (kosztorysu generalnego) powinny odpowiadać kosztorysy (zestawienia kosztów) na poszczególne działy produkcji, podstawowe obiekty, roboty i nakłady.
- W przypadkach, gdy pomieszczenia pomocnicze i usługowe znajdują się w jednym budynku z pomieszczeniami produkcyjnymi, koszty tych obiektów umieszcza się w rozdziale „Podstawowe obiekty produkcyjne”.
- „Pozostałe roboty i nakłady” przewidywane w zbiorczych zestawieniach kosztów i kosztorysach generalnych, umieszcza się w następujących rubrykach:
zwiększenie kosztów wskutek prowadzenia robót w ziemie — odpowiednio w rubryce 4 i 6;
oczyszczenie terenu budowy — w rubryce 4;
nakłady na zakup inwentarza gospodarczego — w rubryce 8.
- Wskaźniki techniczno-ekonomiczne (rubryki 10-12) ustala się:
a) w zbiorczym zestawieniu kosztów (kosztorysie generalnym) — dla każdego tytułu na jednostkę zapotrzebowania (na 1 tonę wyrobów walcowanych, 1 mil. złotych produkcji, 1 m² powierzchni itp.);
b) w zestawieniach kosztów i kosztorysach na poszczególne obiekty w odpowiednich ich częściach (roboty budowlane, fundamenty pod maszyny, wodociąg itp.) — na jednostkę elementu scianowego (1 m² budynku, 1 m² fundamentu, 1 mb wodociągu itp.).

6. Uzgodnienie z kierownikiem budowy (wykonującego przedsiębiorstwa budowlanego) przeprowadza się w przypadkach, gdy w chwili sporządzania zbiorczego zestawienia kosztów lub kosztorysu generalnego było ustalone, jakie przedsiębiorstwo budowlane będzie wykonywało budowę. W innych przypadkach uzgadnianie przeprowadza się z właściwym centralnym zarządem przedsiębiorstw budowlanych

ROZDZIAŁ VII

Zasady uzgadniania i zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej

A. Zasady uzgadniania.

- § 182 1. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa jest uzgadniana z właściwymi organami w zasadzie dwukrotnie.
- wstępnie,
 - ostatecznie
2. Uzgodnienia wstępne dokonywane są w początkowej fazie opracowania projektu wstępnego.
3. Uzgodnień ostatecznych dokonyuje kierujące biuro projektów, w zasadzie przy opracowaniu projektu wstępnego przed przedstawieniem projektu do zatwierdzenia inwestorowi.
4. Wszelkie uzgodnienia, zarówno wstępne jak i ostateczne powinny być przeprowadzane w sposób roboczy w terminach ustalonych niniejszą instrukcją.
5. Wyniki uzgodnień powinny być uwidocznione w projekcie wstępnym w formie odpisów pism uzgadniających lub w formie stwierżeń uzgodnienia umieszczonych w części ogólnej projektu wstępnego i zaopatrzonych w pieczęć organu uzgadniającego.

B. Uzgodnienia wstępne.

- § 183. Uzgodnieniom wstępnym podlegają między innymi następujące zasadnicze zagadnienia:

Lp.	Z kim należy uzgadniać	Co należy uzgadniać
1	2	3
1	Właściwa władza planowania przestrzennego	urbanistyczno - architektoniczne warunki zabudowy

0. Uzgodnienie z kierownikiem budowy (wykonującego przedsiębiorstwa budowlanego) przeprowadza się w przypadkach, gdy w chwili sporządzania zbiorczego zestawienia kosztów lub kosztorysu generalnego było ustalono, jakie przedsiębiorstwo budowlane będzie wykonywało budowę. W innych przypadkach uzgadnianie przeprowadza się z właściwym centralnym zarządem przedsiębiorstw budowlanych.

ROZDZIAŁ VII

Zasady uzgadniania i zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej

A. Zasady uzgadniania.

- § 182 1. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa jest uzgadniana z właściwymi organami w zasadzie dwukrotnie:
- wstępnie,
 - ostatecznie.
2. Uzgodnienia wstępne dokonywane są w początkowej fazie opracowania projektu wstępnego.
3. Uzgodnień ostatecznych dokonuje kierujące biuro projektów, w zasadzie przy opracowaniu projektu wstępnego przed przedstawieniem projektu do zatwierdzenia inwestorowi.
4. Wszelkie uzgodnienia, zarówno wstępne jak i ostateczne powinny być przeprowadzane w sposób roboczy w terminach ustalonych niniejszą instrukcją.
5. Wyniki uzgodnień powinny być uwidocznione w projekcie wstępnym w formie odpisów pism uzgadniających lub w formie stwierżeń uzgodnienia umieszczonych w części ogólnej projektu wstępnego i zaopatrzonych w pieczęć organu uzgadniającego.

B. Uzgodnienia wstępne.

- § 183. Uzgodnieniom wstępnym podlegają między innymi następujące zasadnicze zagadnienia:

Lp.	Z kim należy uzgadniać	Co należy uzgadniać
1	2	3
1.	Właściwa władza planowania przestrzennego	urbanistyczno - architektoniczne warunki zabudowy

Lp.	Z kim należy uzgodnić	Co należy uzgodnić
1	2	3
2.	DOKP	możliwość przyłączenia do sieci kolejowej i przyjęcia ładunków zakładu.
3.	Terenowe organy Min. Żeglugi (w przypadku potrzeby)	możliwość przyłączenia do szlaku wodnego i przyjęcia ładunków zakładu.
4.	Zarząd Energetyczny Okręgu	możliwość zaopatrzenia w en. elektryczną i ew. ciepło.
5.	Przedsiębiorstwo wodociągowe	możliwość przyłączenia do sieci wodociągowej i dostarczenia potrzebnej ilości wody.
6.	Przedsiębiorstwo kanalizacyjne	możliwość przyłączenia do sieci kanalizacyjnej i odprowadzenia ścieków.
7.	WKPG (na terenie Górnego Śląska Pełnomocnik do spraw gospodarki wodnej — odnośnie pkt 1).	1. możliwość zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków z uwzględnieniem ochrony rybostanu, przy braku możliwości podłączenia się do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. 2. możliwości wykorzystania materiałów miejscowych oraz ich eksploatacji na potrzeby budowy.
8.	PWRN (samodzielny oddział zatrudnienia)	możliwość werbunku i zakwaterowania siły roboczej.
9.	Centralny Urząd Geologii lub resortowa służba geologiczna w zakresie pkt. 1 zgodnie z odrębnymi przepisami	1. warunki geologiczno-techniczne 2. zasoby surowców mineralnych.
10.	Okręgowy Urząd Górniczy (w przypadku lokalizacji obiektów na terenach występowania złóż kopalni).	zezwoleństwo na budowę i warunki, którym powinna budowa odpowiadać.

58

Lp.	Z kim należy uzgodnić	Co należy uzgodnić
1	2	3
11.	C. Z. Gaźownictwa	możliwość zaopatrzenia w gaz (ziemny, koksowniczy lub miejski).
12.	Państwowa Inspekcja Sanitarna	warunki sanitarne i higieniczne związane z wyborem terenu (dla zakładów uciążliwych dla otoczenia).
13.	Komenda Straży Pożarnych	zakres zabezpieczeń przeciwpożarowych.
14.	Zainteresowane Ministerstwo lub centralny zarząd	możliwości kooperacji.
15.	Właściwe organy TOPL	zakres zabezpieczeń TOPL.

§ 184. Szczegółowe wykazy zagadnień podlegających uzgodnieniom wstępnym zostaną podane w dostosowaniu do specyfiki poszczególnych działów gospodarki narodowej, w instrukcjach branżowych.

§ 185. Każde z uzgodnień wstępnych, o których mowa w § 183 powinno być przeprowadzone przez organ powołany do wydania orzeczenia, w ciągu 7 dni od daty pisemnego wystąpienia o uzgodnienie. Łączny czas trwania uzgodnień zostanie ustalony w instrukcjach branżowych.

C. Uzgodnienia ostateczne.

§ 186. Uzgodnieniom ostatecznym podlegają m.in. następujące zasadnicze zagadnienia:

Lp.	Z kim należy uzgodnić	Co należy uzgodnić
1	2	3
1	DOKP (lub Min. Kolei)	1. możliwość przyjęcia ładunków zakładu. 2. sposób podłączenia do sieci 3. wstępny projekt wewnątrz zakładowej sieci kolejowej.

59

Lp.	Z kim należy uzgodnić	Co należy uzgodnić
1	2	3
2.	Min. Żeglugi (lub terenowe organy Min. Żeglugi)	1. sposób podłączenia do szlaku wodnego. 2. wstępny projekt przeładowni 3. możliwość przyjęcia ładunków zakładu.
3.	Zarząd Energetyczny Okręgu	1. wielkość zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepło. 2. sposób podłączenia do sieci elektrycznej i ciepłej. 3. wstępny projekt wewnętrzzakładowej sieci elektrycznej.
4.	Centralny Zarząd Gazownictwa i jego terenowe organy	1. wielkość zaopatrzenia w gaz. 2. sposób doprowadzenia gazu.
5.	Przedsiębiorstwo wodociągowe	1. możliwość przyłączenia do sieci wodociągowej i dostarczenia odpowiedniej ilości wody. 2. sposób doprowadzenia wody.
6.	Przedsiębiorstwo kanalizacyjne	1. możliwość przyłączenia do sieci kanalizacyjnej i odprowadzenia ścieków. 2. sposób odprowadzenia ścieków
7.	WKPG (w przypadku niemożności podłączenia się do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej)	1. możliwość i sposób zaopatrzenia w wodę. 2. ilość, jakość i miejsce odprowadzenia ścieków, z uwzględnieniem ochrony rybostanu.
8.	Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej	urządzenia bezpieczeństwa i higieny pracy.
9.	Państwowa Inspekcja Sanitarna	urządzenia sanitarne.
10.	Komenda Straży Pożarnej	urządzenia przeciwpożarowe.
11.	Zainteresowane ministerstwo lub centralny zarząd	możliwość, warunki i sposoby kooperacji.
12.	Właściwe organy TOPL	zabezpieczenia TOPL.

60

- § 187. Szczegółowe zasady uzgadniania z zainteresowanymi organami dokumentacji projektowo-kosztorysowej w zakresie zagadnień urbanistycznych i urbanistyczno-architektonicznych, zostaną ustalone odrębnie.
- § 188. Szczegółowe wykazy zagadnień podlegających uzgodnieniom ostatecznym zostaną podane w dostosowaniu do specyfiki poszczególnych działów gospodarki narodowej w Instrukcjach branżowych.
- § 189. Każde z uzgodnień, o których mowa w § 188 powinno być przeprowadzone przez organ powołany do wydania orzeczenia w ciągu 15 dni od chwili pisemnego wystąpienia o uzgodnienie. Łączny czas trwania uzgodnień zostanie ustalony w instrukcjach branżowych.
- § 190. Szczegółowy tryb przeprowadzania uzgodnień, o których mowa w §§ 183 i 188 ustala Przewodniczący PKPG.

D. Zasady ogólne zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej.

- § 191. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa podlega zatwierdzeniu przez:
1) Prezydium Rządu, Przewodniczącego PKPG lub właściwego inwestora (§§ 195—197).
2) Organy uprawnione do zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej na podstawie odrębnych przepisów.
- § 192. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa staje się podstawą do planowania i prowadzenia działalności inwestycyjnej z chwilą zatwierdzenia jej przez Prezydium Rządu, Przewodniczącego PKPG lub właściwego inwestora.
- § 193. Zatwierdzanie dokumentacji projektowo kosztorysowej przez organy określone w § 191 p. 2 następuje przed zatwierdzeniem jej przez Prezydium Rządu, Przewodniczącego PKPG lub właściwego inwestora.

E. Zasady zatwierdzania założeń projektów i dokumentacji projektowo-kosztorysowej przez Prezydium Rządu, Przewodniczącego PKPG i właściwego inwestora.

- § 194. Zatwierdzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej ma na celu kontrolę jakości, ekonomiczności i realności projektów i kosztorysów, zarówno z punktu widzenia realizacji budowy jak i eksploatacji, niedopuszczenie do błędnych rozwiązań i przerostów oraz wprowadzenie niezbędnych uzupełnień i zmian.
- § 195 1. Prezydium Rządu zatwierdza projekty wstępne nowych, szczególnie ważnych obiektów i wielkich budów, których spis zatwierdził Prezes Rady Ministrów na wniosek Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (PKPG).

61

2. Projekty przedstawione do zatwierdzenia Prezydium Rządu wymagają uprzedniego orzeczenia Głównej Komisji Oceny Projektów Inwestycyjnych oraz akceptacji Przewodniczącego PKPG.
3. Przewodniczący PKPG zatwierdza:
 - 1) projekty wstępne nowych budów dla resortów przemysłowych i Ministerstw: Kolei, Transportu Drogowego i Lotniczego oraz Żeglugi o koszcie powyżej 50 mio zł, dla pozostałych resortów o koszcie powyżej 30 mio zł, jak również projekty wstępne zakładów nowych gałęzi gospodarczych niezależnie od ich kosztu, z wyjątkiem projektów wstępnych zastrzeżonych w ust. 1,
 - 2) projekty wstępne budów stanowiących rozbudowę istniejących zakładów o koszcie powyżej 70 mio zł dla resortów przemysłowych i Ministerstw: Kolei, Żeglugi i Transportu Drogowego i Lotniczego oraz o koszcie powyżej 40 mio zł dla pozostałych resortów.
 - 3) projekty techniczne i kosztorysy generalne szczególnie ważnych i wielkich budów według spisu zatwierdzonego przez Przewodniczącego PKPG oraz projekty techniczne i kosztorysy generalne na budowę zakładów nowych gałęzi gospodarczych niezależnie od ich kosztu.
4. Projekty przedstawiane do zatwierdzenia Przewodniczącemu PKPG wymagają uprzedniego orzeczenia Komisji Oceny Projektów Inwestycyjnych inwestora centralnego oraz akceptacji właściwego ministra lub kierownika urzędu centralnego.
5. Ministrowie i kierownicy urzędów centralnych zatwierdzają:
 - 1) założenia projektów budów o koszcie przekraczającym limit inwestora naczelnego,
 - 2) projekty wstępne budów o koszcie przekraczającym limit naczelnego inwestora, lecz niższym od limitu ustalonego w ust. 3, pkt. 1) i 2),
 - 3) projekty techniczne i kosztorysy budów dla których projekty wstępne zatwierdził Przewodniczący PKPG, a które nie figurują w spisie szczególnie ważnych i wielkich budów, o których mowa w ust. 3 pkt. 3),
 - 4) projekty techniczne i kosztorysy generalne budów, dla których projekty wstępne zatwierdził Minister lub kierownik urzędu centralnego, a które będą figurowały w zatwierdzonym przez niego spisie.
6. Projekty przedstawione do zatwierdzenia inwestorowi centralnemu wymagają uprzedniej akceptacji właściwego inwestora naczelnego.
7. Ministrowie i kierownicy urzędów centralnych mogą w uzasadnionych przypadkach za zgodą Przewodniczącego PKPG upoważnić dyrektorów

- centralnych zarządów i równorzędnych jednostek oraz innych inwestorów naczelnych do zatwierdzenia projektów technicznych i kosztorysów generalnych niektórych budów o których mowa w ust. 5, pkt. 3):
8. Dyrektorzy centralnych zarządów i jednostek równorzędnych, prezydium wojewódzkich rad narodowych i inni inwestorzy naczelnicy zatwierdzają założenia projektu, projekty wstępne, projekty techniczne i kosztorysy budów nie wymienione w ust. ust. 1, 3, 5;
 9. Zatwierdzenie założeń projektu przez inwestora centralnego lub naczelnego zgodnie z ust. 5 i 8 może nastąpić, dla inwestycji I grupy (zgodnie z określeniem podanym w instrukcji Nr 93 PKPG w sprawie zasad i ramowego trybu sporządzania rocznych planów inwestycyjnych) — po podjęciu uchwały przez Prezydium Rządu, a dla inwestycji II grupy — po wydaniu zarządzenia właściwego ministra, o potrzebie realizacji tej inwestycji.
 10. Przepis ust. 9 nie dotyczy inwestycji wyszczególnionych imiennie w planach wieloletnich.
- § 196. Limity, poniżej których inwestorzy naczelnicy są upoważnieni do zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej, ustalają w porozumieniu z PKPG, centralni inwestorzy.
- § 197. Inwestorzy centralni mogą upoważnić inwestorów głównych i bezpośrednich, zapewniających właściwą analizę i ocenę dokumentacji projektowo-kosztorysowej, do zatwierdzenia projektów technicznych i kosztorysów generalnych budów o koszcie nieprzekraczającym:
 - 1) dla resortów przemysłowych oraz Kolei, Transportu Drogowego i Lotniczego, Żeglugi — 1 milion złotych,
 - 2) dla pozostałych resortów — 400 tysięcy złotych, i znajdujących się w spisie zatwierdzonym przez inwestora centralnego.
- § 198. Inwestorzy centralni mogą wydać w porozumieniu z PKPG, zarządzenia mające na celu uproszczenie zasad zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla mniej ważnych inwestycji.
- § 199. Zatwierdzanie projektów typowych:
 1. Przewodniczący PKPG zatwierdza ważniejsze projekty typowe.
 2. Projekty typowe obiektów budownictwa ogólnego zatwierdza Komitet do spraw Urbanistyki i Architektury, w porozumieniu z przewodniczącym PKPG.
 3. Mniej ważne projekty typowe zatwierdzają według spisów zatwierdzonych przez Przewodniczącego PKPG, właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych).

- § 200 1. Dla rozpatrywania, sprawdzania i wydawania orzeczeń o założeniach projektów i poszczególnych stadiach dokumentacji projektowo-kosztorysowej powoływane są komisje oceny projektów inwestycyjnych (KOPI):
- 1) przy inwestorach centralnych,
 - 2) przy inwestorach naczelnym planu centralnego,
 - 3) przy prezydiach wojewódzkich rad narodowych.
2. Do rozpatrywania, sprawdzania i wydawania orzeczeń o dokumentacji projektowo-kosztorysowej zatwierdzanej przez Prezydium Rządu lub Przewodniczącego PKPG powołana jest Główna Komisja Oceny Projektów Inwestycyjnych.
- § 201. W uzasadnionych przypadkach, w porozumieniu z PKPG, mogą być powoływane komisje oceny projektów inwestycyjnych przy inwestorach naczelnym planu terenowego.
- § 202 1. KOPI, o których mowa w § 200 p. 1) są powoływane przez inwestorów centralnych, którzy również ustalają dla nich regulaminy pracy. Skład i regulamin pracy KOPI zatwierdza PKPG (GKOPI).
2. KOPI, o których mowa w § 200 p. 2) oraz w § 201 są powoływane przez inwestorów naczelnych, którzy również ustalają dla nich regulaminy pracy. Skład i regulamin pracy KOPI zatwierdza inwestor centralny.
 3. KOPI, o których mowa w § 200 p. 3) są powoływane przez Wojewódzkie Rady Narodowe, które również ustalają dla nich regulamin pracy w oparciu o wytyczne GKOPI.
- § 203. KOPI przy rozpatrywaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej powinny dokładnie analizować potrzebę danej inwestycji, jej lokalizację oraz rozwiązania techniczne, ekonomiczne i organizacyjne dążąc do wprowadzenia rozwiązań najbardziej przodujących i najoszczędniejszych. W szczególności należy zwracać uwagę na zapewnienie w odpowiedniej ilości i czasie energii elektrycznej, wody, zaplecza surowcowego, na wykorzystanie materiałów miejscowych, na stworzenie właściwych warunków bytowych dla załogi, na dostosowanie do przepisów TOPL, przeciwpożarowych i sanitarnych, oraz na zapewnienie bezpieczeństwa produkcji.
- § 204 1. Zatwierdzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przez Prezydium WRN, inwestora centralnego i naczelnego odbywa się na podstawie orzeczenia, wydanego przez Komisję Oceny Projektów Inwestycyjnych (KOPI).
2. Zatwierdzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przez inwestora głównego i bezpośredniego odbywa się w trybie roboczym.

64

- W przypadku, o którym mowa w § 197 zatwierdzenie odbywa się na podstawie orzeczenia KOPI powziętego na planym posiedzeniu.
- § 205. Rysunki robocze są opracowywane przez państwowe biura projektów na ich odpowiedzialność i nie podlegają zatwierdzeniu.

F. Tryb zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej.

- § 206 1. Zakończony etap dokumentacji projektowo-kosztorysowej (projekt wstępny, techniczny lub techniczno-roboczy) wraz z protokołem z posiedzenia rady technicznej, biuro projektów przekazuje inwestorowi naczelnemu oraz w jednym egzemplarzu zleceniodawcy — inwestorowi bezpośredniemu.
- Do każdego projektu należy dołączyć:
- 1) sprawozdanie z wykonania zaleceń ustalonych przy ostatecznym zatwierdzeniu poprzedniego stadium dokumentacji.
 - 2) uzasadnienie ewentualnych rozbieżności z poprzednim stadium dokumentacji.
2. Inwestor bezpośredni rozpatruje otrzymany projekt w ciągu 4—10 dni i przesyła swoją opinię do inwestora naczelnego i do biura projektów. Opiniowanie tych projektów powinno odbywać się na niepłatnych posiedzeniach roboczych z wyjątkiem przypadków, o których mowa w § 197, do których stosuje się tryb ustalony w § 204 ust. 2.
3. W przypadku, gdy projekt ma być zatwierdzony ostatecznie przez inwestora naczelnego, zatwierdzenie to odbywa się na podstawie orzeczenia komisji oceny projektów inwestycyjnych danego inwestora naczelnego.
- Inwestor naczelnym po otrzymaniu projektu sprawdza czy przedstawiony materiał jest kompletny, kontroluje zgodność z poprzednim, zatwierdzonym stadium dokumentacji projektowo-kosztorysowej, uzgodnienie z właściwymi organami spraw energii elektrycznej, gazu, wody, ścieków, bocznic kolejowych, kooperacji, surowców itd. oraz zachowanie terminu, o którym mowa w p. 2.
- Następnie projekt oddany jest do wzajemnej ekspertyzy (w razie potrzeby kilku ekspertom — pracownikom własnym inwestora lub innym). Ekspertyzy (koreferaty) powinny być dostarczone inwestorowi naczelnemu i biuru projektów, które sporządziło projekt, na 5 dni przed terminem rozpatrzenia projektu przez KOPI.
4. Projekt jest rozpatrywany przez KOPI inwestora naczelnego w obecności przedstawicieli biura projektów (generalny projektant i ewentualnie inni kierownicy komórek projektowych), ekspertów i inwestora bezpośredniego.

65

Po rozpatrzeniu projektu sporządza się orzeczenie i protokół z posiedzenia. W decyzji zatwierdzającej projekt należy podać wielkość sumy kosztorysowej, która została zatwierdzona oraz wielkość uzyskanego w wyniku analizy, obniżenia kosztów. W przypadku stwierdzenia przez KOPI zasadniczych braków lub błędów, dokumentacja projektowo kosztorysowa jest zwracana do uzupełnienia lub dokonania poprawek.

5. W przypadku, gdy projekt podlega zatwierdzeniu przez inwestora centralnego, Przewodniczącego PKPG lub Prezydium Rządu, inwestor naczelny akceptuje projekt na podstawie opinii swojego działu inwestycyjnego i właściwych działów branżowych. W przypadku tym projekt nie jest oddawany do ekspertyzy i nie jest rozpatrywany przez KOPI inwestora naczelnego lecz wyłącznie przez KOPI inwestora centralnego. Działy, o których mowa wyżej, rozpatrują projekty w trybie roboczym.

6. KOPI inwestora centralnego rozpatruje projekt pod warunkiem posiadania opinii rady technicznej biura projektów, opinii inwestora bezpośredniego i naczelnego oraz ekspertyzy.

Inwestor centralny zatwierdza projekt (lub akceptuje go w przypadku, gdy ma być on zatwierdzony przez Przewodniczącego PKPG lub Prezydium Rządu, na podstawie orzeczenia komisji oceny projektów inwestycyjnych danego inwestora centralnego. Projekt oddawany jest do wszechstronnej ekspertyzy (w razie potrzeby kilku ekspertom). Ekspertyzy (koreferaty) powinny być dostarczone inwestorowi centralnemu i biuru projektów, które sporządziło projekt, na 5 dni przed terminem rozpatrzenia projektu przez KOPI.

7. Projekt jest rozpatrywany przez KOPI inwestora centralnego w obecności przedstawicieli biura projektów, ekspertów, inwestora bezpośredniego i naczelnego.

Po rozpatrzeniu projektu sporządza się orzeczenie i protokół z posiedzenia.

W decyzji zatwierdzającej (lub akceptującej) projekt należy podać wielkość sumy kosztorysowej, która została zatwierdzona (zaakceptowana) oraz wielkość, uzyskanego w wyniku analizy, obniżenia kosztów. W przypadku stwierdzenia przez KOPI zasadniczych braków lub błędów dokumentacja projektowo-kosztorysowa zwracana jest do uzupełnienia lub dokonania poprawek.

8. GKOPi przy PKPG rozpatruje projekt w obecności przedstawicieli biura projektów, inwestora centralnego, naczelnego i bezpośredniego i przedstawia go do zatwierdzenia Prezydium Rządu lub Przewodniczącemu PKPG.

§ 207. Terminy rozpatrywania-dokumentacji projektowo-kosztorysowej są następujące:

1. projekt wstępny przy trzystadiowej dokumentacji (wstępne rozpatrywanie przez inwestora naczelnego, ekspertyza, (koreferat), przygotowanie do rozpatrzenia, rozpatrzenie):

a) dla projektów zatwierdzanych przez inwestorów naczelnych —

15—23 dni,

b) dla projektów zatwierdzanych (lub akceptowanych) przez inwestorów centralnych — 23—30 dni.

2. projekt techniczny, techniczno-roboczy lub projekt wstępny przy dwustadiowej dokumentacji (wstępne rozpatrzenie przez inwestora naczelnego, ekspertyza (koreferat), przygotowanie do rozpatrywania, rozpatrzenie):

a) dla projektów zatwierdzanych przez inwestorów naczelnych —

25—32 dni,

b) dla projektów zatwierdzanych (lub akceptowanych) przez inwestorów centralnych — 36—45 dni.

3. Wprowadzenie poprawek przez biuro projektów do projektów i kosztorysów na podstawie dokumentów oceny i zatwierdzenia powinno nastąpić w ciągu 10—15 dni po zatwierdzeniu projektu, o ile w protokole nie jest ustalony, w uzgodnieniu z biurem projektów, termin odmienny.

4. Zatwierdzone projekty wraz z protokółami zatwierdzenia inwestor centralny lub naczelny przesyła do inwestora bezpośredniego w ciągu 3—6 dni od daty rozpatrzenia projektu.

Poszczególne części projektu, wymagające wprowadzenia poprawek, zgodnie z protokółem zatwierdzenia, przesyła się do inwestora bezpośredniego dodatkowo w ciągu 15 dni, o ile w protokole nie jest ustalony termin odmienny.

§ 208. Protokół z posiedzenia KOPI powinien zawierać następujące zasadnicze punkty:

1. Tytuł, data, sprawa

2. Lista obecności,

3. Krótka charakterystyka rozpatrywanej inwestycji,

4. Sprawy poruszone przez koreferenta,

5. Zasadnicze problemy poruszone w dyskusji,

6. Orzeczenie KOPI.

§ 209. Odstępstwa od zasad podanych w §§ 206—208 są dopuszczalne za zgodą Przewodniczącego PKPG.

ROZDZIAŁ VIII

Forma zewnętrzna dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Odpowiedzialność biur projektów i inwestorów.

- § 210. Projekty i rysunki robocze powinny być opracowane jasno i dokładnie w sposób umożliwiający jednoznaczne korzystanie z nich przy zatwierdzeniu projektów i przy realizacji budowy. Komentarze, opisy i inne opracowania tekstowe powinny być podane w skondensowanej formie, w dokładnych i jasnych sformułowaniach, teksty powinny być ilustrowane, w koniecznych przypadkach, fotografiami i wykresami i powinny mieć odnośniki do materiałów wyjściowych.
- Rysunki powinny być wykonywane z zastosowaniem umownych oznaczeń i zgodnie ze standardami i normami.
- Wszystkie rysunki powinny być znormalizowanych rozmiarów, a materiały tekstowe powinny być w formacie A4, kolejno ponumerowane, posiadać tytuły i wskazówki i tworzyć całość.
- § 211. Poszczególne tomy projektów zawierające materiały tekstowe powinny być przeszywane, opieczkowane, poprzedzone spisem rzeczy oraz mieć ponumerowane strony.
- Rysunki powinny być umieszczone w osobnych tezkach.
- § 212. Teksty dokumentacji projektowo-kosztorysowej należy pisać na maszynie w odpowiedniej ilości egzemplarzy (§§ 214 i 216) bez sporządzania odbitek na papierze światłoczułym. Teksty projektów typowych i powtarzalnych, rysunki robocze, obliczenia statyczne należy sporządzać jako odbitki na papierze światłoczułym lub w sposób analogiczny.
- § 213 1. Przy sporządzaniu projektów wstępnych dużych zakładów, postępujących znaczną ilość oddziałów, należy poszczególne części projektu, o których mowa w rozdz. III § 52, umieszczać w osobnych tomach lub tezkach.

68

2. Przy sporządzaniu projektów wstępnych dla zakładów mniejszych należy części, o których mowa w § 52, łączyć w ten sposób, aby w jednym tomie lub tezce znajdowały się wszystkie materiały dotyczące jednego oddziału, obiektu, budynku itp. danego zakładu
- § 214 Projekty wstępne sporządzane są w pięciu egzemplarzach
- § 215 1. Poszczególne części projektu technicznego, o którym mowa w § 70 i § 113, powinny być umieszczone w osobnych tomach lub tezkach
2. Poszczególne tomy lub tezki projektu technicznego nie powinny być oprawiane w sztywne okładki.
- § 216 Projekty techniczne sporządzane są w czterech egzemplarzach
- § 217. Rysunki robocze sporządzane są w trzech egzemplarzach. Na specjalne zamówienie przedsiębiorstwa wykonującego inwestycję, biuro projektów może sporządzić dalsze odbitki rysunków roboczych
- § 218. Biura projektów opracowujące projekty technologiczne zakładów przemysłowych lub projekty architektoniczno-budowlane budynków i budowli mieszkalnych i komunalnych, są odpowiedzialne za jakość projektowania, za prawidłowe określenie wartości kosztorysowej, za techniczną i ekonomiczną celowość projektu w całości i za powiązanie poszczególnych jego części oraz za kompleksowe sporządzenie projektów i kosztorysów w ustalonych terminach
- Biura projektów opracowujące poszczególne części projektów lub projekty robót specjalnych, są odpowiedzialne za jakość projektowania, za prawidłowe określenie wartości kosztorysowej i za sporządzenie opracowywanej przez siebie dokumentacji projektowo-kosztorysowej w ustalonych terminach.
- § 219. Za niedostateczną jakość projektów, za nieprawidłowe określenie wartości kosztorysowej oraz za niesporządzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przez biura projektów w ustalonych terminach są odpowiedzialni następujący pracownicy biur projektów: dyrektor lub jego zastępca, naczelny inżynier lub jego zastępca, generalny lub główny projektant i kierownik działu (pracowni) w trybie dyscyplinarnym w przypadku, jeśli ich czynny nie wymagają innego trybu postępowania
- § 220. Zamawiający projekty są odpowiedzialni za terminowe dostarczanie biurom projektów materiałów wyjściowych do projektowania w niezbędnym zakresie i o właściwej jakości.
- § 221. Za wydanie biurom projektów nieprawidłowych materiałów wyjściowych do projektowania, za nieterminowe dostarczenie ich biurom projektów są odpowiedzialni następujący pracownicy zamawiającego: dyrektor budującego się zakładu, naczelny inżynier i kierownik działu

69

ROZDZIAŁ VIII

Forma zewnętrzna dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Odpowiedzialność biur projektów i inwestorów.

- § 210. Projekty i rysunki robocze powinny być opracowane jasno i dokładnie w sposób umożliwiający jednoznaczne korzystanie z nich przy zatwierdzeniu projektów i przy realizacji budowy. Komentarze, opisy i inne opracowania tekstowe powinny być podane w skondensowanej formie, w dokładnych i jasnych sformułowaniach, teksty powinny być ilustrowane, w koniecznych przypadkach, fotografiami i wykresami i powinny mieć odnośniki do materiałów wyjściowych.
- Rysunki powinny być wykonywane z zastosowaniem umownych oznaczeń i zgodnie ze standardami i normami.
- Wszystkie rysunki powinny być znormalizowanych rozmiarów, a materiały tekstowe powinny być w formacie A4, kolejno ponumerowane, posiadać tytuły i wskazówki i tworzyć całość.
- § 211. Poszczególne tomy projektów zawierające materiały tekstowe powinny być przesnumеровane, opieczelowane, poprzedzone, spisem rzeczy oraz mieć ponumerowane strony.
- Rysunki powinny być umieszczone w osobnych teczках.
- § 212. Teksty dokumentacji projektowo-kosztorysowej należy pisać na maszynie w odpowiedniej ilości egzemplarzy (§§ 214 i 216) bez sporządzania odbitek na papierze światłoczułym. Teksty projektów typowych i powtarzalnych, rysunki robocze, obliczenia statyczne należy sporządzać jako odbitki na papierze światłoczułym lub w sposób analogiczny.
- § 213 1. Przy sporządzaniu projektów wstępnych dużych zakładów, posiadających znaczną ilość oddziałów, należy poszczególne części projektu, o których mowa w rozdz. III § 52, umieszczać w osobnych tomach lub teczках.

68

- 2 Przy sporządzaniu projektów wstępnych dla zakładów mniejszych należy części, o których mowa w § 52, łączyć w ten sposób, aby w jednym tomie lub teczce znajdowały się wszystkie materiały dotyczące jednego oddziału, obiektu, budynku itp. danego zakładu
- § 214 Projekty wstępne sporządzane są w pięciu egzemplarzach.
- § 215 1. Poszczególne części projektu technicznego, o którym mowa w § 70 i § 113, powinny być umieszczone w osobnych tomach lub teczках
- 2 Poszczególne tomy lub teczki projektu technicznego nie powinny być oprawiane w sztywne okładki.
- § 216. Projekty techniczne sporządzane są w czterech egzemplarzach
- § 217 Rysunki robocze sporządzane są w trzech egzemplarzach. Na specjalne zamówienie przedsiębiorstwa wykonującego inwestycję, biuro projektów może sporządzić dalsze odbitki rysunków roboczych
- § 218 Biura projektów opracowujące projekty technologiczne zakładów przemysłowych lub projekty architektoniczno-budowlane budynków i budowli mieszkalnych i komunalnych, są odpowiedzialne za jakość projektowania, za prawidłowe określenie wartości kosztorysowej, za techniczną i ekonomiczną celowość projektu w całości i za powiązanie poszczególnych jego części oraz za kompleksowe sporządzenie projektów i kosztorysów w ustalonych terminach
- Biura projektów opracowujące poszczególne części projektów lub projekty robót specjalnych, są odpowiedzialne za jakość projektowania, za prawidłowe określenie wartości kosztorysowej i za sporządzenie opracowywanej przez siebie dokumentacji projektowo-kosztorysowej w ustalonych terminach.
- § 219 Za niedostateczną jakość projektów, za nieprawidłowe określenie wartości kosztorysowej oraz za niesporządzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przez biura projektów w ustalonych terminach są odpowiedzialni następujący pracownicy biur projektów: dyrektor lub jego zastępca, naczelny inżynier lub jego zastępca, generalny lub główny projektant i kierownik działu (pracowni) w trybie dyscyplinarnym w przypadku, jeśli ich czyny nie wymagają innego trybu postępowania
- § 220. Zamawiający projekty są odpowiedzialni za terminowe dostarczanie biuram projektów materiałów wyjściowych do projektowania w niezbędnym zakresie i o właściwej jakości
- § 221 Za wydanie biuram projektów nieprawidłowych materiałów wyjściowych do projektowania, za nieterminowe dostarczenie ich biuram projektów są odpowiedzialni następujący pracownicy zamawiającego: dyrektor budującego się zakładu, naczelny inżynier i kierownik działu

69

- (wydziału) inwestycji w trybie dyscyplinarnym, jeśli ich czyny nie wymagają innego trybu postępowania
- § 222 Za wprowadzenie nieuzasadnionych zmian do założeń projektów po ich zatwierdzeniu, ponosi odpowiedzialność organ, który te zmiany wprowadził.
- § 223. Dokumentację projektowo-kosztorysową podpisują jako odpowiedzialni:
1. projekty wstępne, techniczne i techniczno-robotowe
 - 1) projektant (bezpośredni wykonawca) — część projektu opracowaną przez siebie,
 - 2) kierownik pracowni (lub działu) — część projektu opracowaną w podległej mu pracowni (dziale)
 - 3) główny projektant — część projektu podlegają jego nadzorowi lub koordynacji
 - 4) generalny projektant — wszystkie części projektu, o których mowa w §§ 52, 70, 109, 113
 - 5) naczelny inżynier (lub z jego upoważnienia główny inżynier oddziału terenowego) — część ogólną projektu,
 - 6) dyrektor biura (lub z jego upoważnienia kierownik terenowego oddziału) część ogólną projektu
 2. Rysunki robotowe:
 - 1) projektant (bezpośredni wykonawca)
 - 2) kierownik pracowni (działu)
 - 3) główny projektant.
 3. Kosztorysy i zestawienia kosztów — osoby wymienione we wzorze Nr 1 załączonym do rozdziału VI niniejszej instrukcji
- § 224 Szczegółowe przepisy podpisywania dokumentacji projektowo-kosztorysowej zostaną ustalone w instrukcjach branżowych.

S P I S R Z E C Z Y

	Strona
R o z d z i a ł I	
Zasady ogólne.	
A. Wytyczne podstawowe	4
B. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa	4
C. Rodzaje dokumentacji projektowo-kosztorysowej	5
D. Stadia dokumentacji projektowo-kosztorysowej	6
E. Ogólne zasady sporządzania dokumentacji	7
F. Dokumentacja prawna	10
R o z d z i a ł II.	
Podstawa opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej	
A. Zasady ogólne	12
B. Zasady sporządzania założeń projektu dla budownictwa przemysłowego	13
C. Zasady sporządzania założeń projektu dla budownictwa ogólnego	14
R o z d z i a ł III.	
Zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla budownictwa przemysłowego.	
A. Zasady sporządzania dokumentacji projektowo - kosztorysowej w trzech stadiach	16
B. Zasady sporządzania dokumentacji projektowo - kosztorysowej w dwóch lub jednym stadium	13
R o z d z i a ł IV.	
Zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla budownictwa ogólnego	
A. Zasady ogólne	35
B. Zasady sporządzania dokumentacji projektowo - kosztorysowej w trzech stadiach	36
C. Zasady sporządzania dokumentacji projektowo - kosztorysowej w dwóch lub jednym stadium	41
D. Zasady projektowania budynków, których eksploatacja oparta jest na procesach technologicznych	42

R o z d z i a ł V	
Zasady sporządzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej w zakresie projektów typowych.	
1	Projekty typowe budownictwa ogólnego 43
A.	Zasady ogólne 43
B.	Zasady sporządzania założeń projektu 44
C.	Zasady sporządzania projektu wstępnego 44
D.	Zasady sporządzania projektu technicznego i rysunków roboczych 44
2	Projekty typowe budownictwa przemysłowego 46
R o z d z i a ł VI	
A	Zasady ogólne 47
Zasady sporządzania dokumentacji kosztorysowej.	
B	Zasady sporządzania dokumentacji kosztorysowej w przypadku wykonywania dokumentacji projektowo-kosztorysowej w trzech stadiach 47
C	Zasady sporządzania dokumentacji kosztorysowej w przypadku wykonywania dokumentacji projektowo-kosztorysowej w dwóch stadiach 52
D.	Podstawy do opracowania dokumentacji kosztorysowej 52
E	Uzgodnianie i zatwierdzanie dokumentacji kosztorysowej 53
R o z d z i a ł VII.	
Zasady uzgadniania i zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej.	
A	Zasady uzgadniania 57
B.	Uzgodnienia wstępne 57
C.	Uzgodnienia ostateczne 59
D.	Zasady ogólne zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej 61
E.	Zasady zatwierdzania założeń projektów i dokumentacji projektowo-kosztorysowej przez Prezydium Rządu, Przewodniczącego FKPG i właściciela inwestora 61
F	Tryb zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej 65
R o z d z i a ł VIII.	
Forma zewnętrzna dokumentacji projektowo-kosztorysowej	
Odpowiedzialność biur projektów i inwestorów 68	

STAT

Page Denied

Next 1 Page(s) In Document Denied

1	2	3	4	5	6	7	8	9
18.	IV/2-2b/14a	Wytłoczenie opasek drewnianych drugo- stronnych do murów cieniach o przekro- ju 14 x 40 mm	mb		1,40			
19.	V/4-1/180	Dostarczenie i ułożenie odboi do drzwi	szt.		0,44 0,47			
					0,21			
20.	III/55/2a	Osadzenie drzwi żelaznych z wyłączeniem dźwir na wazy	m2		6,65			
					0,36			
					2,20			
21.	IV/55/2c	Osadzenie ram drewnianych na kszalikowy szkiełko matowym gr. 5 mm pou. sztyb 0,36 - 0,65	m2		1,85			
					18,70			
22.	IV/55/2b	Osadzenie naswietli na kszalikowy podobny szkiełko matowym gr. 5 mm pou. 0,36 - 0,65 m2	m2		1,75			
					21,60			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		b / I piętro	szt.		0,40			
		c/ II "	"		0,56			
		d/ strych	"		0,72			
13	CRS.III 53/1b	Oszklenie ościeżnic drzwiowych z uszczelnieniem pakietami i gliną w murach grubych z izolacją płaców papa	m2		4,25			
					2,70			
14	III/55/ 1a	Oszklenie ościeżnic drzwiowych z izolacją płaców żurawcem - bez uszczelnienia /w murach grubych/	m2		3,15			
					0,60			
15	RNCJ.III 100/8 b okr. Nr.11	Przybicie ścierniwa 15 x 15 mm	mb		0,17			
16	RNCJ.III 100/8a okr. Nr.11	Przybicie opasek drzwiowych	mb		0,53			
17	RNCJ.III 102/15 okr. Nr.11	Regulacja sterzydek drzwiowych po malowaniu	szt.		0,38			

STAT

Page Denied

Normatyw Techniczny Projektowania
Magazynu Artykułów Włókienniczych

1. W s t ę p

1.1. Przedmiot normatywu

Przedmiotem normatywu są normy powierzchniowe przestrzenne oraz wytyczne projektowania magazynów art.włókienniczych.

1.2. Określenie

Magazyn art.włókienniczych jest przeznaczony do przejmowania ze szczebla zbytu lub zakładów produkcyjnych tkanin bawełnianych, wełnianych, jedwabniczo-dekoracyjnych, lnianych, powlekanych i art. powroźniczych, składowania oraz wydawania ich na zaopatrzenie rynkowe /dystrybutorów detalicznych/ i poza rynkowe/ przetwórstwa spółdzielcze, przemysł terenowy, urzędy i instytucje/.
Wielkość magazynu określa masa towarowa przewidziana na zaopatrzenie wydzielonego rejonu, w oparciu o plany perspektywiczne,

1.3. Uzasadnienie potrzeby inwestycji.

Uzasadnienie potrzeb inwestycji wynika z porównania faktycznego stanu posiadanych magazynów z wymogami racjonalnej gospodarki magazynowej w zakresie:
a/ przyjmowania towaru
b/ składowania towaru w ilości odpowiadającej zapasom obowiązującym normatywów oraz zapasów interwencyjnych i sezonowych.
c/ wydawania towarów dla zaopatrzenia odbiorców.
Racjonalne wymogi gospodarki magazynowej ustala się w odniesieniu jednej tonny masy towarowej i w oparciu o wskaźniki powierzchniowe i przestrzenne podane w pkt. 3.3.1. i 3.3.2 niniejszego normatywu.

1.4. Zakres stosowania normatywu

1.4.1. Zasięg przedmiotowy

Normatyw przewidziany jest dla wszystkich hurtowych magazynów art. włókienniczych bez względu na inwestora.

1.4.2 Zasięg terytorialny

Normatyw dotyczy hurtowych magazynów art.włókienniczych w obrębie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

1.4.3. Zasięg czasowy

Normatyw obowiązuje od czasu opublikowania do czasu jego odwołania w całości lub części.

1.4.4. Rodzaj budowli

Normatyw dotyczy w zasadzie budowli nowowznoszonych. Normatyw może być stosowany przy odbudowach, adaptacjach i przebudowach, jeśli nie stoją temu na przeszkodzie istniejące warunki terenowe lub uzasadnione względy architektoniczne-budowlane.

1.4.5. Tolerancja

Tolerancja dopuszczona w odniesieniu:

- a/ do norm powierzchniowych budowli 5% z zastrzeżeniem nie przekroczenia ogólnej kubatury ustalonej wg.wskaźników zawartych w niniejszym normatywie.
b/ do norm powierzchniowych działki budowlanej = 20% w zależności od warunków miejscowych, kształtu działki, sąsiednich zabudowań oraz sposobu doprowadzenia bocznicą kolejowej.

1.4.6. Urządzenia związane

właściwe funkcjonowanie magazynu hurtowego wymaga uistotnienia następujących urządzeń związanych z przedmiotem normatywu.

*1.4.7. 4/10, nie uwzględnia
obrotu
4 wypr. 1100 kwh
magazynu w obrotu
1.4.8. 4/10, nie uwzględnia
obrotu*

- a/ sieci wodociągowo-kanalizacyjnej ogólnej lub lokalnej,
- b/ sieci elektrycznej siły i światła
- c/ drogi dojazdowej kołowej o nawierzchni twardej,
- d/ bocznicy kolejowej normalno towarowej przystosowanej do przejazdu parowozów typu ciężkiego.
- e/ portierni przy wjeździe na działkę magazynu.
- f/ garażu,
- g/ budynku biurowego,
- h/ przyłączenia c.o. do centralnej ciepłowni w wypadku jej istnienia.

W zależności od wielkości magazynu i warunków lokalowych oraz potrzeb niezbędnych do właściwego funkcjonowania - inwestor wskaże w założeniach projektowanych które w/wm. urządzeń związanych w projekcie należy przewidzieć w projekcie/.

1.5. Normy prawne związane z przedmiotem normatywu.

1.5.1. Przepisy ogólne

Normatyw należy stosować z zachowaniem obowiązujących przepisów a w szczególności:

- a/ o planowaniu miast i osiedli
- b/ prawa budowlanego
- c/ o ochronie p.pożarowej
- d/ terenowej obronie przeciwlotniczej
- e/ bezpieczeństwa i higieny pracy
- f/ przepisów kolejowych o budowie i eksploatacji bocznic kolejowych.

1.5.2. Polskie Normy Budowlane i standardy

w omawianym normatywie zastosowanie mają państwowe Polskie Normy Budowlane i standardy w w szczególności

a/ w zakresie projektowania

- PN/EN 102 - temperatury obliczeniowe pomieszczeń ogrzewanych.
- PN/B-111- kotłownie urządzeń centralnego ogrzewania
- wytyczne budowy i wyposażenia.
- PN/B-184 - klasyfikacja gruntów i ich bezpieczne obciążenie /wytyczne/
- PN/B-2009 - obciążenia w obliczeniach statystycznych obciążenia stałe i użytkowe.
- PN/B-02010 - obciążenia śniegiem
- PN/M-05407 - kotły do centralnych ogrzewań. Obliczenie powierzchni ogrzewalnej.
- PN/R-2030 - normalne natężenie oświetlenia przy oświetleniu elektrycznym.
- PN/-05003 - ochrona budowli od wyładowań atmosferycznych projekt normy
- PN/E-45363 - dźwigi towarowo-osobowe i towarowe. Główne wymiary sztybów i kabin.

b/ W zakresie stosowania sprzętu magazynowego

- PN/M-78071 - wózki jezdne wózki unoszące ręczne
- PN/M-78073 - podstawki ładunkowe z wózkami
- Główne wymiary i nosność

2. Wytyczne lokalizacji

- 2.1. Lokalizacja ogólna
Magazyn art. wojskowych będący przedmiotem normatywu należy lokalizować:
- a/ w miastach wojewódzkich - w odniesieniu do baz zaopatrzenia w zasięgu województwa
 - b/ w miastach powiatowych - w odniesieniu do baz zaopatrzenia wydzielonego rejonu, składającego się z jednego lub więcej powiatów.
- Przy ustaleniu lokalizacji dla bazy rejonowej, decydować winny dogodne położenie miejscowości w stosunku do zaopatrzonego rejonu, oraz połączenie kolejowe i kołowe.
- Lokalizacje ogólne bez wojewódzkich i rejonowych w ramach Narodowych Planów Gospodarczych ustalają władze planowania gospodarczego na wniosek inwestora.
- 2.2. Powierzchnia działki
Wielkość musi umożliwić budowę magazynu wolnostojącego z dostateczną powierzchnią manewrową przy rampie samochodowej: W wypadku przewidzianej budowy związanych takich jak w portierni, garażu, bocznicę kol. i biurowca należy uwzględnić to przy wielkości działki.
- Wielkość działki wylicza się wg. poniższego wzoru, po ustaleniu zapotrzebowania powierzchni pod poszczególne rodzaje budynków:
- A-M-E+H+O+T w m² przy czym
- AA - całkowita powierzchnia parceli /bez obciążeń na rzecz Rady Narodowej na poszerzenie ulic i t.p./
 - M - powierzchnia parceli zajęta pod magazyn
 - P - powierzchnia parceli zajęta pod portiernię.
 - G - powierzchnia parceli zajęta pod garaż.
 - K - powierzchnia zajęta pod bocznicę kolejową.
 - B - powierzchnia parceli zajęta pod biurowiec
 - O - powierzchnia parceli zajęta pod powierzchnię manewrową
 - T - dopuszczalna tolerancja /punkt 1.4.5./
- 2.3. Lokalizacja szczegółowa
Lokalizację szczegółową ustalają na wniosek inwestora władze terenowe planowania przestrzennego.
- 2.3.1. Położenie działki
Działka winna być położoną:
- a/ w pobliżu torów kolejowych umożliwiającą doprowadzenie bocznic, lub w pobliżu bocznic umożliwiającą doprowadzenie żeberka.
 - b/ w bezpośrednim sąsiedztwie dróg kołowych.
 - c/ w dzielnicy posiadającej uzbrojenie terenu w instalację wodno-kanalizacyjną oraz sieć elektryczną.
- 2.3.2. Charakterystyka działki
Teren działki winien być możliwie płaski i suchy o niskim poziomie wód gruntowych, nie sięgającym poziomu fundamentów, ze spadkiem umożliwiającym naturalne odprowadzenie wód opadowych. Nosność gruntu winna umożliwiać fundamentację bezpośrednią i wynosić od 1,5 - 2 kg/cm².
- Konfiguracja działki winna być zbliżona do kwadratu, lub prostokątu o stosunku szerokości do długości boków jak 3/4. Minimalną szerokość działki może wynosić 50 m.
- Działka winna umożliwiać takie usytuowanie osi podłużnej budynku, aby zabezpieczać towary przed nadmiernym nasłonecznieniem.

2.3.3. Przestrzenne zagospodarowanie działki

Przy zagospodarowaniu działki należy uwzględnić:

- a/ zabudowę wolnostojącą
- b/ odległość linii zabudowy magazynu od linii regulacyjnej co najmniej 10 m. przy ustawieniu magazynu prostopadle do ulicy i 30 m., przy ustawieniu magazynu równolegle do ulicy. Jeżeli na linii regulacyjnej przewidziany jest budynek biurowca to odległość tą należy odpowiednio powiększyć o wielkość tego budynku.
- c/ przeprowadzenie bocznicy wzdłuż dłuższego boku działki, w odległości cyrka 5 m od granicy, oraz równolegle do budynku magazynu.
- d/ usytuowanie portierni przewidzieć przy bramie głównej i wyjazdowej w sposób umożliwiający kontrolę ruchu kołowego i pieszego.
- e/ usytuowanie garażu w głębi działki z uwzględnieniem powierzchni do manewrowania i mycia pojazdów.
- f/ usytuowanie biurowca przy ulicy, z umożliwieniem bezpośredniego wejścia do niego, bez potrzeby wchodzenia na ogrodzony teren działki. Procent zab. działki od 20-30%
- g/ Niewykorzystaną powierzchnię działki przeznacza się na zieleńce zadrzewienie, pomieszczenie na postój rowerów itp. Działka winna być ogrodzona parkanem ażurowym o wysokości 1 m do 2,0 m na słupach muryowanych lub prefabrykowanych. W ogrodzeniu należy przewidzieć:
 - a/ bramę wjazdową główną o szer. 4 m.
 - b/ bramę ewakuacyjną o szer. 4 m wychodzącą na drogi główne lub sąsiednie parcele,
 - c/ bramę przejazdową przy bocznicy kolejowej/szerokość uzależniona od kierunku toru w stosunku do parkanu/.

3. Wytyczne funkcjonalne

3.1. Funkcjonalność zewnętrzna

Masa towarowa składowana w magazynie napływa z zakładów wytwórczych lub ze szczebla zbytu.

- a/ przesyłkami pełnowagonowymi i jest wyładowywana na rampie od strony kolejowej.
- b/ przesyłkami drobnicowymi, które dowożone są ze stacji kolejowej i przyjmowane na rampie samochodowej.

Wydawanie towarów z magazynu odbywa się od strony rampy samochodowej na środki lokomocji odbiorcy.

3.2. Funkcjonalność wewnętrzna

3.2.1. Magazyn składa się z następujących pomieszczeń:

- a/ części manipulacyjnej towarem, a mianowicie:
 1. z sali przyjęcia towaru
 2. sortowni
 3. sal składowania /oddzielnie dla każdej branży/
 4. z sali ekspedycji towaru
 5. sali spedytora do wyładunku towarów w godzinach pozaskładowych
- b/ części gospodarczej, a mianowicie:
 1. szatni dla pracowników fizycznych
 2. pokoi do śniadań i palarni
 3. pomieszczenia urządzeń sanitarnych /umywalki natryskowe
 4. magazynu opakowań towaru.
 5. pomieszczenie T.O.P.L.

- 6. kotłowni
- 7. składu opału
- 8. rozdzielni wys.napięcia.

3.3.2. Ruch masy towarowej w magazynie

Towary przyjmowane są z ramp do sali przyjęcia towaru, gdzie odbywa się ogólne przyjęcie wg.sztuk. Z sali przyjęcia towar przetransportowany jest za pomocą wózków poziomo lub na wózkach przez windę na właściwe piętro do sortowni. W asortymentach towar jest przyjmowany szczegółowo i po sporządzeniu kwitu przesyłkowego skierowany do właściwych sal składowania /branzowych/, na wózkach w tym samym poziomie lub na wózkach przez windy na inne poziomy. W sali składowania towar jest układany w regałach lub na półkach wg. nazw, gatunków, kolorów i desenie. Wydawanie towaru odbywa się na zlecenie wg. którego magazynier branzowy zestawia odpowiednią partię towaru i równocześnie ją specyfikuje a następnie przewozi do sortowni. Po zestawieniu całej zleconej partii - towar wraz ze specyfikacją przetransportowuje się do sali ekspedycji. Transport na tym samym poziomie odbywa się na wózkach a na innych kondygnacjach na wózkach poprzez windę lub bez pośrednio ześlizgami z górnych kondygnacji.

W sali ekspedycji towary wydawane są na rampie samochodowej do środków transportowych odbiorcy.

Zerówno przyjmowanie towaru jak i jego wydawanie, są czynnościami ciężkimi, które mogą być dokonywane w tym samym czasie wymagają więc przemyślenia i skoordynowania wszystkich czynności pracy magazynu a w ~~xxx~~ szczególności, zabezpieczenia wewnętrznych dróg komunikacyjnych i urządzeń transportowych.

3.3. Normy przestrzenne pomieszczeń

Jednostką wyjściową obliczeniową jest jedna tona towarów brzozy włókienniczej określonej brzozy.

3.3.1. Normatyw powierzchni składowej.

/Na podstawie wyliczeń analitycznych, patrz tabela 3,4,5, /

- a/ dla art.bawełnianych 1:0,6084 t/m² - 1,55 m²/t
- b/ dla art.wełnianych 1:0,6741 t/m² - 1,50 m²/t
- c/ dla art.jedw.dekor. 1:0,4529 t/m² - 2,35 m²/t
- d/ dla art.lnianych 1:0,7046 t/m² - 1,42 m²/t

powlek. i powrozn.

przebiegny /k.65+1,50+2,35+1,42/ : 4 - 1,73 m²/t

3.3.2. Normatyw powierzchni użytkowej sal składowania

W salach składowania rozstaw regałów /pokładów/ winien zabezpieczać dogodną komunikację do pomieszczenia towarów na wózkach. W tym celu należy przewidzieć co najmniej 1 trakt środkowy o szerokości 2,40 m o raz trakty boczne o szerokości po 1,40 m, jak również wolne pasy między regałami a ścianami, przewidziane przepisami p.pożarowymi o szerokości 0,50 m.

Regały o głębokości 0,90 m ustawione winny być podwójnie, tyłami do siebie, pasami wzdłuż szerokości sali. Przy ustawieniu regałów w sposób wyżej opisany, powierzchnia zajęta pod składowanie masy towarowej wynosi 40% wykorzystania sali składowej, a reszta to jest 60% przypada na wewnętrzne drogi komunikacyjne i przejścia wymagane przepisami p.pożarowymi.

Według powyższego normatywu powierzchni użytkowej sali składowania wynosi:

- a/ dla art.bawełnianych 1,65 m²/t : 0,40 - 4,12 m²/t
 b/ " " wełnianych 1,50 m²/t : 0,40 - 3,75 m²/t
 c/ " " jedw.dekor. 2,35 m²/t : 0,40 - 5,87 m²/t
 d/ " " lnianych powlek.powrozn. 1,42 m²/t : 0,40 - 3,55 m²/t

przeciętny /4,12 3,75 5,87 3,55 : 4 4,32 m²/t

3.3.3. Zapotrzebowanie powierzchni sali składowania

Przed przystąpieniem do obliczenia zapotrzebowania powierzchni należy ustalić:

- a/ roczną masę towarową poszczególnych branż z planu perspektywicznego (M).
 b/ cykl magazynowania towarów poszczególnych branż /C/ Wskaźnik cyklu będzie podawany każdorazowo w założeniach /orientacyjny wskaźnik wynosi 60 dni dla wszystkich branż/.
 c/ normatyw zapasu magazynowania towaru poszczególnych branż /Nz/

$$Nz = \frac{M \cdot C}{360}$$

Uwzględniając normatyw powierzchni użytkowej /Np/ sali składowania poszczególnych branż - zapotrzebowanie powierzchni użytkowej /Pu/ ustala się wg. poniższego wzoru

$$Pu = Nz \cdot Np$$

- 3.3.3. Zapotrzebowanie powierzchni pozostałych pomieszczeń ustala się na podstawie wyliczeń zawartych w tabeli Nr.1 która opracowana została częściowo w oparciu O.N.T.P. elementów budynków biurowych, wydany w 1953 r. przez Instytut Urbanistyki i Architektury.

4. Wytyczne techniczno - budowlane

4.1. Wymagania konstrukcyjne

- a/ szerokość magazynów parterowych i wiele kondygnacyjnych od 18 do 20 m.
 b/ rozwiązanie budynków; magazyny parterowe 2 - 5naw w zależności od konstrukcji stropów, wielokondygnacyjnych 3 nawowe.
 c/ mocność stropów w magazynach parterowych 1100 kg/m w magazynach wielokondygnacyjnych I i II kondygnacja 1100 kg/m², pozostałe kg/m². 800 kg/m²

- d/ wysokość kondygnacji konstrukcyjna; dla magazynów parterowych 5.0 dla wielokondygnacyjnych 4.00 m.
- e/ konstrukcje nośne; szpury magazynu parterowego w cegły na zaprawie cementowej. Skłupy magazynu wielokondygnacyjnego żelbetowe. Stropy w magazynach parterowych stropodach żelbetowy. Stropy w magazynach wielokondygnacyjnych żelbetowe. Ściany pierwsza i druga kondygnacja z cegły pełnej, wyższe kondygnacje z cegły dziurawki.
- f/ Magazyn winien być wykonany z materiałów ogniotrwałych
- g/ Drzwi bramowe magazynowe od strony ramp/kolejowej i samochodowej/ żelazne, rozsuwane o wymiarach 2,35x2,25 dla każdej sali operacyjnej/ przy salach większych do 18 m. otwór/.
- Drzwi sal na klatkę schodową i pomiędzy salami magazynowymi żelazne, w wymiarach 1,40 x 2,20 m., dwu skrzydełowe, otwierane w kierunku klatki schodowej, umocowane wewnątrz magazynu.
- h/ Okna - należy stosować prefabrykowane, żelbetowe, typu fabrycznego, umieszczone na wysokości 1,20 m/ poziom podłogi, w co piątym oknie przewidzieć otwór ewakuacyjny o wymiarach 0,80 x 0,60 m. Okna parteru okratowane, wszystkie osiatkowane od wewnątrz. Oknach ewakuacyjnych przewidzieć siatki ruchome. Podokienniki prefabrykowane lastricowe.
- i/ Rampy - należy wykonać jako płyty żelbetowe usztywnione beleczką żelbetową związaną monolitycznie i opartą na słupach muryowanych z cegły. Wysokość rampy kolejowej liczona od główki szyny 1,1 m. Wysokość rampy samochodowej liczona od nawierzchni 1,1 m. Szerokość ramp. 2,00 m. Krawędzie ramp należy zabezpieczyć kątownikiem stalowym w wymiarach 60 x 60 x 6 m. zakotwiczonym w betonie. Warstwę ścieralną ramp wykonać z asfaltu lanego.
- j/ Deszki nad rampami związane z konstrukcją stropu sięgające 40 cm. poza krawędzie ramp. Wykonane odcinkowo jako konstrukcja żelbetowa pełna.
- k/ Dach - wykonać jako stropodach żelbetowy o konstrukcji mieszanej.
- l/ Klatki schodowe - przy magazynach wielokondygnacyjnych o szerokości biegów 1,60 m. żelbetowej z pokryciem warstwą lastrice. Wysokość stopni schodowych obliczać ze wzoru $2h + b = 63$ przy czym projektować w granicach 15 - 16 cm.

4.2. Wykonanie wewnątrz

4.2.1. Wyprawa ścian.

Tynki zwykłe rodzaj II wapienne ozielone farbą wapienną w kolorze białym. Ściany w pomieszczeniach w.c. do wysokości 1,50 m. zaopatrzone okładziną z płytek glazurowych białych, a w kabinach natryskowych do 1,00 m. pozostała powierzchnia pomieszczenia malowana olejno. W pomieszczeniach szatni lamperia olejna do wysokości 1,50. Stropy i słupy nietynkowane, pomalowane jedynie farbą wapienną.

4.2.2. Podłogi

We wszystkich pomieszczeniach operacyjnych i magazynowych z asfaltu lanego /beton asfatuowy/. W pomieszczeniach sanitarnych oraz szatni z płytek lastrico.

4.3. Oświetlenie

4.3.1. Oświetlenie dzienne

Stosunek powierzchni okien do powierzchni podłogi jak 1 : 10.

4.3.2. Oświetlenie elektryczne

Żarowe o natężeniu w pomieszczeniach magazynowych i operacyjnych od 20 - 25 lux. W pozostałych pomieszczeniach wg. PN/E - 0,2030. Ponadto przewidzieć należy zainstalowanie punktów świetlnych na rampach i dojazdach zapewniających bezpieczeństwo przeciw kradzieżowe.

4.4. Ogrzewania

W magazynach należy zastosować ogrzewanie centralne niskoprężne dające temperaturę w pomieszczeniu plus 12°C. W wypadku istnienia centralnej ciepłowni przewidzieć należy wyłączenie instalacji C.o. do tejże ciepłowni.

4.5. Wentylacja

Składany howar nie wymaga specjalnych urządzeń wentylacyjnych i wobec tego należy przewidzieć wentylację grawitacyjną kanałową. Stosunek całkowitej powierzchni kanałów do powierzchni pomieszczenia winien wynosić 1:2000.

4.6. Instalacje wodno-instalacyjne

Magazyn art. włókienniczych winien posiadać zapewniony dopływ wody bieżącej dla hydrantów p.pożarowych celów sanitarnych i gospodarczych. W wypadku niemożności podłączenia magazynu do sieci miejskiej winna być wykonana lokalna sieć i zapewniająca stały dopływ wody niezależnie od pory roku i temperatury. wodociągowa. Przewidziana instalacja wymaga wyposażenia budynku w instalację kanalizacyjną, podłączoną do sieci miejskiej, w wypadku braku tej ostatniej, przewidzieć kanalizację lokalną zapewniającą należyte funkcjonowanie tegoż urządzenia.

4.7. Instalacje specjalne

Magazyn winien być wyposażony w instalację

a/ telefoniczną - dla umożliwienia łączności magazynu z miejską centralą telefoniczną. W wypadku projektowania budynku biurowego /obiekt związany/ należy przewidzieć wewnętrzną sieć telefoniczną, zaopatrzoną w miejscową centralkę telefoniczną.

b/ Instalację odgromową.

c/ Instalację sygnalizacyjną alarmową p.pożarową /dzwonek/ z przyciskami, łączącą magazyn z miejską strażą pożarną. Przycisk alarmowy winien być przewidziany w każdym pomieszczeniu składowym oraz na każdej kondygnacji klatki schodowej z umieszczonym alarmem w pomieszczeniu straży przemysłowej.

- d/ Instalację dźwigów towarowo-osobowych o nosności 1500 kg sterowaną elektrycznie, korbowo, o szybkości 0,3 m/sek o wymiarach szybu 2,25 x 2,20 w świetle murów.
- d/ Ześlizgi pochylnione łączące sąsiadujące kondygnacje o wymiarach przekroju koryta b/h 980/70 cm.

5. Wytyczne architektoniczne.

5.1. Założenie ogólne

Przedmiot normatywu winien mieć charakter budynku magazynowego.

5.2. Architektura budynku.

Szatkę architektoniczną należy uzgodnić z terenowymi władzami budowlanymi.

6. Wytyczne dodatkowe

6.1. Wykaz ilości personelu

Stan ilościowy personelu zatrudnionego w budynku magazynowym zależy jest od przelotowych możliwości magazynu, przy uwzględnieniu niektórych statów, niezależnych od ruchu masy towarowej.

Stan zatrudnienia ustala się wg. następujących wyliczeń.

1. Pracownicy umysłowi /Pn/

- A. Niezależnie od ruchu masy towarowej
- a/ Kierownik magazynu 1
- b/ Kierownik sal składowania, przyjęcia ekspedycji, spedytora po 1 na salę /S/ 1 x S

- B. Zależnie od ruchu masy towarowej
- a/ magazynierzy specyfikatorzy /Ms/ wykonujący obowiązki magazynierów i specyfikatorów w odniesieniu do masy towarowej powierzonej ich pieczy wg. współczynnika.

powierzchniowa użytkowa sali składowania 1 x Ms

Ms - 250 m² /rejon obsługi Ms/

- b/ Referenci magazynowi, kartotekarze /Rm/ wg. współczynnika.

Rm powierzchnia użytkowa sali składowania 1 x Rm
1.000 m²

2. Pracownicy fizyczni /Pf/

sortowniczy - minimalne 1 na salę składowania
Z pracowników, gdzie:

Z masa towarowa, 2 /zakup, sprzedaż/
norma pracy /1 x S/ Z *

Norma pracy dla sortowników wynosi w branży:

bawełnianej - 900 mb tkaniny/godz.

wełnianej - 300 mb " "

jedwabn.dekor. - 500 mb. tkaniny/godz.
lnianej - 900 mb " "

6.2. Wykaz sprzętu

6.2.1. Wykaz sprzętu magazynowego

a/ regały i podkłady

aa/ regały z drzewa lub rur żelaznych z półkami z drzewa heblowanego/i bez zawartości żywicy.
Głębokość regału 0,90 m. wysokość 2,80 m.
Jednostką obliczeniową jest 1,11 mb. regału w rzucie regału na 1 m² powierzchni składowania.

bb/ Podkłady szurowe z drzewa, przenośne o szerokości 0,90 m. na poprzecznych grubości b/h - 7/4 cm. szczeliny o szerokości 4/4 cm., przerwy między szczelinowe 3 cm.
Jednostką obliczeniową jest 1,11 mb. podkładu na 1 m² powierzchni składowania.

cc/ wzór obliczenia zapotrzebowania na regały /podkłady/
- dla sal składowania 40% powierzchni użytkowej sali x 1,11 w tym:

dla artk. bawełnianych	85 %	regałów,	15%	podkładów
" " wełnianych	85 %	"	15%	"
" " jedw.dekor.	90 %	"	10%	"
" " lnianych	10 %	"	90%	"

- dla sortowni, sal przyjęcia spedytora i ekspedycji 60% powierzchni użytkowej sali x 1,11 i dla każdej z sal tylko podkłady.

b/ wózki transportu wewnętrznego

aa/ wózki trzy lub cztero kołowe ogumione po jednym na dwóch sortowników / 1 X S / ----- Z

2

bb/ wózki dwukołowe ogumione po 2 na salę

2 x S

c/ wagi dziesiętne 500 kg., przenośne

2 szt.

d/ drabinki przenośne

1xMs

e/ stoły brakarskie drewniane do przeglądania tkanin o wymiarach dług. 3,20 szer. 1,30 m. wys. 0,80 m. względnie dłuższego stół winien być zaopatrzony w miarę /na całej długości stołu/.

Jeden stół w każdej sortowni.

f/ Miary długości 1,50 m. drewniane z okuciem metalowym. Jedna miara na stół brakarski.

6.3. Wykaz mebli biurowych

a/ biurko 2 drzwikowe dla kierownika magazynu. 1

b/ stoły biurowe po 1 dla każdego pracownika umysłowego /Pu/ 1 x Pu

c/ stoły zwykłe /palarnia, pokój do śniadań/ po 1 na kondygnację 1 x K

d/ szafy biurowe po 1 dla kier.magazynu kier.sal

- referent, w mag.
- e/ magazyny do specyfikowania wraz ze stolikami
po 1 dla magazyniera specyfikatora 1 x Ms
- f/ maszyny do liczenia /arytmety/
po 1 na dwóch referentów magaz. 1 x R
2
- g/ krzesła po 1 dla pracownika umysł. 1 x Pu
po 1 2 pracowników fizycz. 1 x Pf

2
- h/ skrzynki do kartotek po 1 dla refer. mag. 1 x Rm
- i/ stojaki na ubrania po 1 na salę 1 x S
- j/ szafki ubraniowe /dla pracown.fizyczn./ 1 x Pf
- k/ aparaty telefoniczne wewn. 1 na salę 1 x S
- 6.4. Wymagania w zakresie dokumentacji technicznej
- Instrukcja Nr. ⁴⁰ P.K.P.G. o zasadach sporządzania i zatwierdzenia dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji oraz odnośnie instrukcji branżowe /resortowe/

7. Postanowienie

7.1. Wykaz załączników do normatywu

1. Normy przestrzenne pomieszczeń w % o
2. Tabela orientacyjna wskaźników techniczno-ekonomicznych.
3. Wyliczenia analityczne powierzchni składowania
1 tony artykułów bawełnianych.
4. Wyliczenia analityczne powierzchni składowania
1 tony artykułów wełnianych
5. Wyliczenia analityczne powierzchni składowania
1 tony artykułów jedwabniczo-dekoracyjnych
6. Wyliczenia analityczne powierzchni składowania
1 tonny artykułów lnianych, powlekanych i powroźn.

Normatyw obejmuje 14 stron maszynopisu + 6 załączników.

Załącznik Nr.1

Orientacyjne
Normy przestrzenne pomieszczeń w o/oo

Nazwa pomieszczeń	Magazyn parterowy	Magazyn wielokondyg.
A. Pomieszczenia funkcjonalne zasadnicze		
Sale składowania	733,4	684,5
" przyjęcia	16,7	15,7
" wydania	22,4	20,8
" spedytora	16,7	15,7
Sortownia	11,2	10,4
Kantorek magazyniera	8,9	8,3
Powierzchnia funkcz.asadn.	809,3	775,4
B. Pomieszczenia gospodarcze		
Magazyn opakowań	11,2	10,4
Kotłownia	19,2	17,8
Skład opału	23,8	22,1
C. Pomieszczenia socialne		
Palarnia i śniadania	3,8	3,5
Natryski, szatnia i W.C	12,8	11,8
Powierzchnia potswowa razem	880,1	821,0
D. Komunikacja		
Szyby dźwigowe	-	18,0
Drugi komunikacyjne wewnętrzne	48,9	45,6
Klatka schodowa	-	48,4
Powierzchnia użytkowa razem	929,0	933,0
Sciany i stupy	81,0	67,0
Powierzchnia całkowita	1,000,0	1,000,0

Załącznik Nr. 2

Tabela orientacyjna wskaźników techniczno-ekonomicznych

Lp.	W s k a z n i k i	Jedn. miary wskaź.	Dla magazynów parter. wielokondygn.
1.	Jednostka składowa	m ²	2,50
2.	Ilość m ² magazynu właściwego/ na jednostkę składową	m ²	2,76
3.	Ilość m ² powierzchni funkcjon. zasadn. na jedn. skład.	m ²	3,17
4.	Ilość m ² powierzchni użytkowanej na jednostkę składową	m ²	3,41
5.	" " całkowitej na jedn. składową	m ²	3,65
6.	Stosunek powierzchni funkcjonalnie zasadniczej do powierzchni użytkowej	%	87,1
7.	Kubatura brutto na 1 m ² powierzchni funkcjonalnie zasadniczej	m ³	6,17
8.	" " " " użytkowanej	m ³	5,38
9.	" " " " jednostkę składową	m ³	17,05
10.	Wysokość konstrukcyjna	m	5,00
11.	Wysokość pomieszczeń w świetle	m	4,00
12.	Nośność stropów a/ magazynów parterowych	kg/m ²	3,60
	b/ wielokondygn. I i II kondygn. pozost.	kg/m ²	1.100
	" " " "	kg/m ²	800

Wyliczenia
do składen:

L.p.	Asortyment	Rodzaj skład.	Wymiary jednostki			Ilość jedn. na mtr. m2 regał w jedn. ku w psuc.	Ilość
			dług.	wys.	szer.		
1.	Bielizniane	regały	90	20	31	50	100
2.	Batyst	"	40	6	50	233	100
3.	Koszulowe	"	80	19	27	68	100
4.	Kalesonowe	"	80	19	27	68	100
5.	Piżamowe	"	71	35	25	45	100
6.	Inne	"	71	35	25	45	100
7.	Ręcznikowe	"	46	25	20	122	100
8.	Kąpielowe	"	158	70	40	6	100
9.	Ręczniki kąpielowe	"	125	100	20	11	100
10.	Prześcieradłowe	"	140	50	20	20	100
11.	Wsporne	"	90	30	35	30	100
12.	Poszewkowe	"	71	16	20	123	100
13.	Materacowe	"	60	10	100	46	100
14.	Płaszczowe	140	160	60	40	8	100
15.	Płaszczowe impreg.	"	165	28	25	38	100
16.	Gajg	podkł.	130	60	40	9	100
17.	Drelich	"	71	26	28	54	100
18.	Welwet	regały	71	60	40	16	100
19.	Inne	"	71	17	18	129	100
20.	Sukienkowe	"	71	29	31	44	100
21.	Inne	"	130	40	27	20	100
22.	Sybit	"	71	40	35	28	100
23.	Obsuwowe	"	71	33	20	60	100
24.	Podszewka	podkł.	70	6	60	111	100
25.	Partuchowe	regały	80	6	60	97	100
26.	Flagowe	"	72	17	28	82	100
27.	Opakunkowe	podkłady	70	30	45	30	100

x udział procentowy wyliczono na podstawie sprzedaży szczebla hurtu
1 m2 regału wrzucie - 4.005 m. bawełny o wadze 608,4 kg.
1 m3 regału 1.120 m. o wadze 217,5 kg.
1 mb tkaniny przeciętnie o 152 kg.
Stosunek składowania: regały 85%
Podkłady 15%

Załącznik 3

analityczne powis. techn. potrzebnej
 ca 4 tony artykułów bawełnianych

Ilość metrów w rzucie regażu	Waga jedn. mtr. tkaniny	Ciężar towaru w rzucie regażu	Udział % asorty-mentu w masie	Ilość metrów według udziału	Powierz. według udziału %	Ciężar towaru według udziału %	
5.000	0,085	425,0	0,80	1.115	0,2231	94,8	
23.500	0,051	1.188,3	0,58	924	0,0597	47,1	
6.800	0,085	578,0	9,84	15,675	2,3051	1.332,4	
6.800	0,219	148,9	2,58	4.110	0,6044	900,1	
4.500	0,141	634,5	1,31	2,087	0,4638	294,3	
4.500	0,124	558,0	0,60	956	0,2124	118,5	
12.200	0,113	1.378,6	2,44	3,8874	0,3186	439,2	
600	0,586	351,6	0,49	781	1,3017	457,7	
1.100	0,199	218,9	0,48	765	0,6955	152,2	
2.000	0,210	420,0	5,72	9.112	4,5560	1.913,5	
3.000	0,272	816,0	1,37	2.182	0,7273	593,5	
12.300	0,094	1.156,2	20,67	32.927	2,6770	3.095,1	
4.600	0,313	1.439,8	0,60	956	0,2078	299,2	
800	0,360	288,0	1,00	1.593	1,9913	573,5	
3.800	0,300	1.140,0	0,65	1,35	0,2724	310,5	
900	0,354	354,6	1,57	2.501	2,7780	985,4	
5.400	0,188	1.115,2	5,17	8.236	1,5852	1.548,4	
1.600	0,243	588,8	1,27	2.023	1,2644	491,6	
12.900	0,085	1.096,5	3,56	5.671	0,4396	482,0	
4.400	0,141	620,4	22,49	35.827	8,1425	5.051,6	
2.00	0,168	336,0	7,80	12.425	6,2125	2.087,4	
2.800	0,213	596,3	2,85	4.540	1,6214	967,0	
6.000	0,316	1.986,0	0,74	1.179	0,1965	372,6	
11.100	0,103	1.143,3	3,95	6.292	0,5668	648,1	
9.700	0,103	999,1	0,65	1.035	0,1067	106,6	
8.200	0,840	688,8	0,48	765	0,0933	642,6	
3,000	0,280	840,0	0,44	701	0,2337	196,3	
				100,00	159,700	59,7782	24.201,2

za okres trzech kwartałów roku 1953 plus IV kwart. r.1952.

Wylicze.
do skła.

Branża wełniana

L.p.	A s o r t y m e n t	Rodzaj skład.	Wymiar jednostki		
			dług.	wys.	szer.
1.	Sukno mundurowe 80%	regały	75	70	50
2.	" płaszczowe 60%	"	75	70	50
3.	Płaszcz. m. 60-30%	"	75	90	50
4.	" m. 0%	"	75	105	50
5.	" d. 60-30%	"	75	75	50
6.	Gabardina	"	75	55	45
7.	Ubraniowe 60-30%	"	75	50	40
8.	Ubraniowe 0%	"	75	50	55
9.	Kostiumowe 60-30%	"	75	75	50
10.	Kostiumowe 0%	"	70	75	50
11.	Sukienkowe 60%-30%	"	65	40	50
12.	Sukienkowe 0%	"	65	40	50
13.	Inne tkaniny	"	70	25	20
14.	Chustki	podkłady	55	40	50
15.	Koce i pledy	"	70	35	50
16.	Watolina	"	70	60	60

x/ udziały procentowy wyliczono na podstawie spr.
roku 1953 plus IV-ty kwartał 1952 r.

1 m2 reg. 1.420 m - 674,1 kg.

1 m3 reg. 507 m - 240,8 kg.

1 mtr. tkaniny 0,474 kg.

stosunek składowania: w regałach 85%
na podkładach 15%

Załącznik 4

obliczenie analityczne powierzchni potrzebnej
 ładowania i tony artykułów wełnianych

Ilość jedn. na m2 reg. w rzucie	Ilość metr. w jedn nostk.	Ilość metrów regażu	Waga jedn. mtr. tkan.	Ciężar towaru w rzuc. regażu	Udział % asorty- mentu w masie	Ilość metrów według udziału	Powierzch. według udziału	Ciężar towaru według udziału
11	100	1.100	0,65	715	0,88	240	0,2182	156,0
10	100	1.100	0,96	960	0,64	175	0,1750	112,0
8	100	800	0,82	656	4,80	1.309	1,6363	1.073,4
7	100	700	1,00	700	1,50	409	0,5843	409,0
10	100	1.000	0,52	520	9,78	2.667	2,6670	1.386,8
15	100	1.500	0,50	750	0,63	172	0,1147	86,0
19	100	1.900	0,48	912	20,40	5.564	2,9284	2.670,7
14	100	1.400	0,53	742	12,29	3.352	2,3943	1.776,6
11	100	1.100	0,42	462	2,29	625	0,5682	262,5
11	100	1.100	0,46	506	2,28	622	0,5655	286,1
22	100	2.200	0,23	506	27,01	7.367	3,3486	1.694,4
21	100	2.100	0,32	672	0,86	235	0,1119	75,2
80	100	8.000	0,10	800	0,70	191	0,0239	19,1
25	50	1.125	1,00	1125	1,63	445	0,3956	445,0
23	50	1.150	1,00	1150	7,13	1.944	1,6904	1.944,0
11	100	1.100	0,28	308	7,18	1.958	1,7800	548,2
		27.275			100,00	27.275	19,2023	12.945,0

przedaży szczebla hurtu za okres trzech kwartałów

Wylczenie a
do składowani

Branża jedwabniczo-dekoracyjna

L.p. Asortyment	Rodzaj skład.	Wymiary jednostki			Ilość jedn. na m ² reg. w rzuc.
		dł.	wys.	szer.	
1. Koszulowe	regały	45	17	40	91
2. Żorżeta	"	45	21	40	74
3. Sukienkowe	"	45	40	60	26
4. Bluzkowe	"	45	25	40	63
5. Podszewka	"	70	25	55	29
6. Sztandarowe	"	120	30	50	16
7. Zesłonowe	"	80	30	45	26
8. Parasolkowe	"	50	20	40	70
9. Kordy	podkłady	70	45	35	25
10. Aksamit	regały	80	50	40	17
11. Zamsz	"	100	50	40	14
12. Meblowe	podkłady	128	50	70	62
13. Dekoracyjne	"	130	70	40	8
14. Narzuty	"	60	150	60	5
15. Dywany	" stois.	300	18	22	54
16. Dłodniki	podkłady	90	60	60	9
17. Wycieraczki	"	100	5	70	80
18. Firanki	regały	70	75	47	34

x/ udział procentowy wyliczono na podstawie sprzedaży s

1 m² regału = 2,327 m. - 425,9 kg.

1 m³ regału - 832 m. - 152,1 kg.

1 mb. tkanin - 0,183 kg.

Stosunek składowania: w regałach 90%
na podkładach 10%

Załącznik 5

analizyczne powierzchni potrzebnej
 aia 1 tony artykułów branży jed.dekor.

Ilość mtr. w jedn.	Ilość mtrów w rzuc. regażu	Waga jedn. mtr. tkaniny	Ciężar towaru w rzuc. regażu	Udział % asorty mentu w masie	Ilość mtrów według udziału	Powierz- chnia według udziału	Ciężar towaru według udziału
100	9.100	0.070	637,0	9,45	5.336	0.5864	353,5
100	7.400	0.083	614,2	4.70	2.654	0.3586	220,3
100	2,600	0,175	455,0	28,87	16.302	6.2700	2.852,8
100	6.300	0,092	579,6	4.59	2.592	0,4114	238,5
100	2.900	0,238	690,2	26,62	15.032	5.1834	3.577,6
100	1.600	0,310	496,0	0,04	23	0,0144	7,1
100	2,600	0,210	546,0	0,09	51	0,0196	10,7
100	7.000	0,047	329,0	1.10	621	0,0887	29,2
100	2.500	0.240	600,0	3.50	1.976	0,7904	474,2
100	1.700	0.240	408,0	3.71	2.095	1.2324	502,8
100	1.400	0.300	420,0	1,19	672	0,4800	201,6
100	6,200	0,420	2.604,0	1,25	706	0,1139	296,5
100	800	0,400	320,0	1.27	717	0,8963	286,8
100	500	0,800	400,0	0,91	514	1.0280	411,2
6 m2	144	0,810	273,6	0,56	316	2.1944	256,0
27 "	243	0,070	461,7	1,16	655	2.6955	45,9
1 szt.	80	10,000	800,0	0,01	6	0,0750	60,0
100 szt.	3.400	0,082	278,8	10,98	6.200	1.8235	508,4
56.467				100,00	56.467	24.2619	10.333,1

szczebla hurtu za okres trzech kwartałów 1953 r. plus IV kwart. 1952 r.

ca 90% regaży
 ca 10% podkłady

Wyczenie an:
do składowani.

Branża lniana

L.p.	Asortyment	Rodzaj skład.	Wymiary jednostki		
			dł.	wys.	szer
1.	Koszulowe	regazy	50	50	25
2.	Ręcznikowe	"	50	50	25
3.	Prześcieradłowe	podkłady	70	30	25
4.	Surowe	"	80	45	25
5.	Serwetowe	regazy	50	40	25
6.	Scierkowe	podkłady	50	50	25
7.	W wigon.	"	102	40	40
8.	Drelich	"	70	30	25
9.	Sztywnik	"	77	40	25
10.	Dekoracyjne	regazy	80	50	25
11.	Podkłady surowe	podkłady	71	50	50
12.	Tk. jutowe zast.	"	122	37	50
13.	Woraki jutowe	"	77	63	67
14.	Woraki lniane pak.	"	72	70	62
15.	Sienniki	"	65	90	45
16.	Powlekane cerata	"	135	72	94
17.	" introilig.	"	107	32	33
18.	" derma	"	125	73	74
19.	" winilowa	"	175	125	125
20.	" cerata podł.	"	130	90	90
21.	" inne	"	98	30	30
22.	Szpagat	"	70	10	25
23.	Linki	"	50	30	50
24.	Postronki	"	100	30	35
25.	Włosianka	regazy	45	23	23

DM/T/81

=====
x/ udział procentowy wliczono na podstawie sprzedaży szczeb
1 m2 regazu - 1.787 - 704,6 kg.
1 m3 - 638 - 251,6 kg.
1 m3 tk. 0,395 kg.
Stosunek składowania: w regazach 30%
na podkładach 20%

Załącznik 6

statyczne powierzenia potrzebnej
 a 1 tony artykułów lnianych

Ilość jedn. na # rzuc.	Ilość metrów jedn.	Ilość metrów w rzuc. regażu	Waga jedn. mtr. tkan.	Ciężar towaru w rzuc. regażu	Udział % asor tymentu w masie	Ilość metrów według udziału	Powierz- chnia według udziału	Ciężar towaru według udziału
45	100	4.500	0.100	450	1.08	854	0,1896	85,4
45	100	4.500	0.150	630	1.35	1.068	0,2373	149,5
53	100	5.300	0.250	1.325	5,05	3.095	0.7538	998,8
31	100	3.100	0.300	930	4,07	3.219	1.058,4	965,7
56	100	5.600	0.200	1.120	0.8	664	0.1186	132,8
45	100	4.500	0.120	540	6.10	4.825	1.0722	579,0
17	100	1.700	0.380	646	1.33	1.052	0.6188	399,8
53	100	5.300	0.250	1.325	0.40	158	0.298	39,5
36	100	3.600	0.250	900	22.51	17.805	4.9458	4.451,2
28	100	2.800	0.200	560	1.46	1.155	0.4125	231,0
16	100	1.600	0.250	400	2.26	1.788	1.1175	447,0
13	100	1.300	0.485	631	12,73	10.069	7.7454	4.883,5
8	100	800	0.442	354	6,11	4.833	6.0413	2.136,2
8	100	800	0.550	440	12.58	9.951	12.4388	5.473,0
9	100	900	0.487	438	1.34	1.060	1.1778	516,2
24	100	2.400	0.590	1.416	5.49	4.343	1.8096	2.562,4
29	100	2.900	0.387	1.122	3.99	3.156	1.0883	1.221,4
42	100	4.200	0.895	3.759	1.43	1.131	0.2693	1.012,2
10	100	1.000	4.000	4.000	0.03	26	0.0260	104,0
27	100	2.700	1.800	4.860	0.06	47	0.0174	84,6
46	100	4.600	0.337	1.550	2,76	2.183	0.4746	735,7
100	100	1.600		1.600	4.76	3.765	2.3531	3.765,0
37	25	925		925	0.07	55	0.0595	55,0
27	25	675		675	0.07	55	0.0815	55,0
118	100	11.800	0.060	708	2,33	1.843	0.1562	110,6
		79.100				100,00	79.100	44.2735
								31.194,5

1a hurtu za okres III kwart. w 1953 r. plus IV kwart. 1952 r.

STAT

Page Denied

Next 1 Page(s) In Document Denied

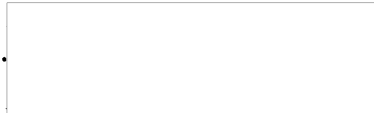
INSTITUT BUDOWNICTWA
MIESZKANIOWEGO

STAT

NORMATYKI PROJEKTOWANIA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I MIESZKAN
W MIASTACH I OSIEDLACH TYPU MIEJSKIEGO.

Czerwiec 1954.

STAT

STAT

Page Denied

NORMATYW PROJEKTOWANIA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I MIEJSKICH
W MIASTACH I OSIEDLACH TYPU MIEJSKIEGO.

Przedmiot normatywu

- 1.1. Przedmiotem normatywu są zasady projektowania budynków mieszkalnych i mieszkań w miastach i osiedlach o charakterze miejskim.
2. Zakres stosowania normatywu.
 - 2.1. Normatyw obowiązuje przy projektowaniu domów mieszkalnych od 2 kondygnacji wwyż oraz mieszkań w domach o charakterze mieszkalnym lub mieszanym.
 - 2.2. Normatyw niniejszy ma również zastosowanie w odniesieniu do przebudowy i odbudowy, w przypadkach, w których warunki techniczne, wynikające z cech części lub całości istniejących budynków na to pozwalają.
 - 2.3. Normatyw niniejszy obowiązuje również budownictwo spółdzielcze, o ile nie jest ono objęte przepisami kwaterynkowymi.

3. Określenie.

3.1. Podział mieszkań według rodzajów zabudowy.

Mieszkania dzieli się według następujących rodzajów zabudowy:

- 3.1.1. Mieszkania w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej niskiej /symbol n/, obejmującej strefy U, I, A, i I B i II t.j. w domach jednorodzinnych wolnostojących, bliźniaczych i szeregowych jedne i dwukondygnacyjnych i wielorodzinnych dwukondygnacyjnych.
- 3.1.2. Mieszkania w zabudowie wielorodzinnej typu miejskiego /symbol m/, obejmującej strefy III i IV t.j. w domach z wspólnymi klatkami schodowymi i wspólnym użytkowaniem wnętrza blokowych, trzy i czterekondygnacyjnych.
- 3.1.3. Mieszkania w zabudowie wielorodzinnej typu wielkowiejskiego /symbol w/, obejmującej strefy V i W oraz w wyjątkowych wypadkach strefę IV, t.j. w domach wielorodzinnych, położonych przy ciągach ulicznych o znaczeniu podstawowym lub w działkach tródmiejscowych.

3.2. Liczba kondygnacji w budynku.

Liczba kondygnacji budynku mieszkalnego należy określać wg ilości kondygnacji nadziemnych. Wadzienna jest także kondygnacja, której podlega leży powyżej poziomu aneksu.

NORMATYW PROJEKTOWANIA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I MIESZKAŃ
W MIASTACH I OSIEDLACH TYPU MIEJSKINGO.

Przedmiot normatywu

- 1.1. Przedmiotem normatywu są zasady projektowania budynków mieszkalnych i mieszkań w miastach i osiedlach o charakterze miejskim.
2. Zakres stosowania normatywu.
 - 2.1. Normatyw obowiązuje przy projektowaniu domów mieszkalnych od 2 kondygnacji wwyż oraz mieszkań w domach o charakterze mieszkalnym lub mieszanym.
 - 2.2. Normatyw niniejszy ma również zastosowanie w odniesieniu do przebudowy i odbudowy, w przypadkach, w których warunki techniczne, wynikające z cech części lub całości istniejących budynków na to pozwalają.
 - 2.3. Normatyw niniejszy obowiązuje również budownictwo spółdzielcze, o ile nie jest ono objęte przepisami kwaterunkowymi.

3. Określenie.

3.1. Podział mieszkań według rodzajów zabudowy.

Mieszkania dzieli się według następujących rodzajów zabudowy:

- 3.1.1. Mieszkania w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej niskiej /symbol n/, obejmującej strefy 0, I, A, i I B i II t.j. w domach jednorodzinnych wolnostojących, bliźniaczych i szeregowych jedno i dwukondygnacyjnych i wielorodzinnych dwukondygnacyjnych.
- 3.1.2. Mieszkania w zabudowie wielorodzinnej typu miejskiego /symbol m/, obejmującej strefy III i IV t.j. w domach z wspólnymi klatkami schodowymi i wspólnym użytkowaniem wnętrza blokowych, trzy i czterekondygnacyjnych.
- 3.1.3. Mieszkania w zabudowie wielorodzinnej typu wielkowiejskiej /symbol w/, obejmującej strefy V i W oraz w wyjątkowych wypadkach strefę IV, t.j. w domach wielorodzinnych, położonych przy ciągach ulicznych o znaczeniu podstawowym lub w dzielnicach trójkondygnacyjnych.

3.2. Liczba kondygnacji w budynku.

Liczba kondygnacji budynku mieszkalnego należy określać wg liczby kondygnacji naziemnych. Wliczonym jest także kondygnacja, która podlega letni powłok; poziom aneksu,

- 2 -

Przy drzwicach wejściowych do budynku. Przy obliczeniu powierzchni kondygnacji budynku należy się poddać miesz-
kaniom, należy je liczyć osobno dla każdej kondygnacji, np. "2 kondy-
gnacja mieszkalna", "3. Podłazie mieszkalnym /non-
residential/". Kondygnacja w tym celu wchodzi do dachu.

3.3.1. Powierzchnia mieszkalna.

Powierzchnia mieszkalna jest to suma powierzchni pokoi i
łazienek, obliczona w świetle surowych murów i
nie uwzględniających wyliczenia powierzchni tynk obliczo-
nych, rur, okien oraz węzła i ścianek konstrukcyjnych,
nie wykorzystanych dla wzdłużania szaf.

3.3.2. Powierzchnia pomocnicza jest to suma powierzchni /obli-
czona jak w p.3.3.1./ wszystkich pomieszczeń o charakte-
rze gospodarczym, komunikacyjnym i sanitarnym.

Powierzchnię kuchni i szaf wbudowanych zalicza się do
powierzchni pomocniczej.

3.3.3. Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to suma powierzch-
ni mieszkania, obliczona jak w p.3.3.1. Powierzchnię logii
dolicza się do powierzchni użytkowej osobno /porównaj
p.7.3./

3.4. Powierzchnia domu.

3.4.1. Powierzchnia obudowana.

Powierzchnia obudowana jest to suma powierzchni miesz-
kań i wszelkich innych pomieszczeń, wraz z klatką schodową
na wszystkich kondygnacjach nadziemnych liczona jak w p.3.
3.1.

3.4.2. Powierzchnia zabudowana jest to powierzchnia pokryta po-
ziomym rzutem kondygnacji parterowej, mierzona w po-
ziomym obszarze rzutu łącznie z przesłaniami, krytymi przejazdami
i przejściami, nad którymi znajdują się pomieszczenia
mieszkalne lub użytkowe.

3.5. Wysokość pomieszczeń.

Wysokość pomieszczenia w świetle jest to odległość od
wierzchołka wykończonej podłogi do spodu wykończonego stropu
bez tynku.

Przy niektórych rodzajach stropów wysokość oblicza się do
spodu wykończonej płyty stropowej.

POD
COPY

- 3.6. Wysokość kondygnacji jest to odległość od wierzchu wykończonej podłogi danej kondygnacji do wierzchu wykończonej podłogi /polepy stryhowej/ kondygnacji następczej.
- 3.7. Kubatura mieszkalna budynku...
Kubatura mieszkalna budynku jest to suma kubatur kondygnacji mieszkalnych i piwnic do nich przynależnych. Jeżeli w budynku znajdują się pomieszczenia usługowe, to ich kubatury wraz z kubaturą przynależnych do nich piwnic nie wlicza się do kubatury mieszkalnej, natomiast kubaturę piwnic komunikacyjnych, obsługujących mieszkania, zalicza się w całości do kubatury mieszkalnej.
- 3.8. Kubaturę budynku należy obliczać według obowiązujących norm EN/B.
- 3.9. Pokój - jest to pomieszczenie stanowiące część składową mieszkania i posiadające wszystkie podstawowe warunki, które umożliwiają stałe przebywanie w nim ludzi, tj.: odpowiednią powierzchnię, wysokość, kształt, bezpośrednie oświetlenie dzienne, oświetlenie sztuczne, ogrzewanie, wentylację i wykończenie.
- 3.10. Kuchnia - jest to pomieszczenie w mieszkaniu, służące zasadniczo do sporządzania posiłków oraz do innych czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Kuchnia może dodatkowo zawierać miejsca do spożywania posiłków.
4. Wytyczne projektowania
- 4.1. Rodzaj i wielkość mieszkań dla poszczególnych rodzin
- zob. w podanej tabeli Nr.1.

Tabela Nr.1

Rodzaj mieszk.	Rodzaj zabudowy	Skład mieszk. Kanał	Wentylacja użytk. w m ²	Minimalna pow. mieszk. w m ² .
Z	w.m.	P + K + L	18 - 22	14
PK	w.m.	P + K + L	28 - 39	18
PKK	w.m.	2P + K + L	41 - 50	25
PKK	w.m.	3P + K + L + WC	51 - 58	36

Mieszkania PKK mogą być projektowane w zabudowie w i.e. w warunkach określonych w tabeli Nr.2.

POD
COPY

- 4 -

4.1.1. Szczegółowy skład pomieszczeń podaje tabela Nr.2.

Wzrost ogólny.

Granice wielkości powierzchni użytkowej mieszkań poszczegól-
nych rodzajów służą po to, by w warunkach narzuconych
charakterem projektu można było wyznaczyć odpowiednią wiel-
kość mieszkań. Tak np. przy ogrzewaniu centralnym mieszka-
nia mogą być dostosowane do dolnej granicy, wprowadzenie
ogrzewania piecowego spowodować może konieczność wy-
korzystania granicy górnej.

4.2. Pomieszczenia usługowe w domach mieszkalnych.

4.2.1. Przeznaczenie

Minimalne wielkości komórek piwnicznych przydzielanych do
mieszkań ustala się wg. tabelicy Nr.3.

Tabela Nr.3.

Rodzaj miesz- kania	Wielkość kom. piwn. w m ²	
	przy c.o.	bez c.o.
P	3	3
BK	3	4
2BK	3	5
3BK i 4BK	4	6

W piwnicach umieszczać można poza komórkami: pralnie z ru-
szarniami, kociołki domowe, składowe opak. dla c.o., WC dla
pralni.

Dopuszcza się urządcenie przechowalni rowerów i wózków
dziecinnych.

W składowis T.O.F.L. obowiązują właściwe przepisy.

4.2.2. Strychy

Strychy użytkowe mogą być przeznaczone jedynie do suszenia
bielizny. W konsekwencji strychowej mogą być umieszczone
również pralnie domowe lub blokowe, jeżeli strych ^{pod} strychem
posiada konstrukcję c.^{o.} sztywną i wodoszczelną.

W przypadku stosowania taśmy wysokiej szaleją się wykorzy-
stanie części podłogi na mieszkanie. Nieodpowiednie jest

Tablica Nr.2.

Lp.	Rodzaj mieszki.	Struk- tura	Skład po- mieszczeń	Pow. użytkowa	Min. pow. miesz.	Zalecane rozbięcie p				
						Pow. mieszkalna				
						Pok.	Pok.	Pok.	Pok.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1.	P	10	P+KW+WC	18-22	14	14-18	-	-	-	-
2.	PK	43	P+K+Ł	28-39	18	18-22	-	-	-	-
3.	2PK	37	2P+K+Ł	41-50	28	16-20	12-14	-	-	-
4.	3PK	10	3P+K+Ł+WC	51-58	36	16-20	10-12	10-12	-	-
5.	4PK	do 2	4P+K+Ł+WC	59-66	45	16-20	10-12	10-12	10-12	10-12

Oznaczenia:

P - Pokój
 K - Kuchnia
 KW - Kuchnia-wnęka
 Ł - Łazienka
 C - Ustęp

Powierzchni użytkowej						U w a g i
Pow.pomocnicza						
Kuch- nia	Łazien- ka	WC	Szafy	p.pok.	pow.pomoc.	
11	12	13	14	15	16	17
0,5- 2,5	-	1	0,36	1,5-2,5	3,50-6,50	<p>1. Szafa najmniejsza ma wymiar 0,60x0,60 = 0,36. Szafy wbudowane powinny być jej wielokrotnością.</p> <p>2. Zaleca się ograniczenie powierzchni kuchni poniżej 8,0 m².</p> <p>3. W mieszkaniach PK oraz 2PK us. tęp znajduje się w łazience.</p> <p>4. W specjalnych warunkach projektowych dopuszcza się projektowania mieszkań 4-pokojowych w ilości do 2% ogólnej ilości mieszkań przy równoczesnym odpowiednim zmniejszeniu udziału mieszkań 3 pokojowych.</p>
4,5-9	2,5-3	-	0,72	3-4	11 - 17	
5-9	2,5-3	-	1,08	3,5-5	12 - 18	
5-9	2,5-3	1	1,44	4-6	14-19	
	2,5-3	1	1,44	5-7	15-20	

- 5 -

projektowanie t.zw. komórek strychowych.

- 4.2.3. Mieszkania zbiorowe. Normatyw projektowania hoteli robotniczych, burs i internatów uregulowany zostanie odrębnie.
- 4.2.4. Lokala usługowa. Lokale usługowe znajdujące się w budynkach mieszkalnych, należy projektować według właściwych normatywów.
- 4.2.5. Pralnie domowe. Pralnie domowe wraz z suszarniami projektuje się w ilości po jednej pralni na nie więcej niż 12 i nie więcej niż 18 mieszkań w zależności od wielkości mieszkań, stopnia wyposażenia pralni oraz ewentualnego istnienia pralni osiedlowych lub dzielnicowych. Szczegółowy sposób wyposażenia pralni domowych regulują odrębne przepisy.

4.3. Wysokość kondygnacji.

- 4.3.1. Wysokość kondygnacji mieszkalnych. Wysokość kondygnacji mieszkalnych zawierających wyłącznie mieszkania ustala się na 3,10 m. /wraz z grubością stropu/.
- 4.3.2. Wysokość kondygnacji usługowych należy dostosować do wymogów zawartych we właściwych normatywach.
- 4.3.3. Wysokość kondygnacji piwnicznej ustala się maksymalnie na 2,55 m. /wraz z grub. stropu/.
Nie dotyczy to kotłowni i pralni, które mogą być zagłębione zależnie od potrzeb wynikających z urządzeń instalacyjnych i maszynowych oraz przepisów ustawy budowlanej.
- 4.3.4. W wyjątkowych przypadkach, gdy względy architektoniczne tego wymagają, wysokość kondygnacji może być zwiększona lub zmniejszona za zgodą władzy zatwierdzającej projekt na wniosek organów terenowych K.U.A. / np. w przypadku konieczności dostosowania się do sąsiedniej istniejącej zabudowy/.

- 4.5. Wysokość pom. i części poddasznych należy projektować zgodnie z przepisami ustawy budowlanej.

5. Przepisy ogólne dla projektowania domów mieszkalnych.

5.1. Położenie mieszkań w budynku.

- 5.1.1. Położenie mieszkań najniższego poziomu w przeszczepieniu w mieszkaniu powinien się wynosić min. 30 cm.

nad terenem przylegającym. Niedozwolone jest projektowanie mieszkań w kondygnacji podziemnej.

5.1.2. **Kondygnacje parterowe, a w miarę potrzeby i I-szego piętra** mogą być przeznaczone na cele usługowe zgodnie z programem usług. W tych przypadkach należy stosować normatywy projektowania obowiązujące dla danego rodzaju usług.

5.1.3. W domach mieszkalnych należy przewidzieć nie mniej niż 2 rodzaje mieszkań.

5.1.3. W domach mieszkalnych należy przewidzieć nie mniej niż 2 rodzaje mieszkań.

5.2. Orientacja pomieszczeń.

Należy dążyć do spełnienia następujących warunków w orientacji poszczególnych pomieszczeń:

Kuchnia i pomieszczenia gospodarcze powinny być orientowane na wschód, północny wschód lub północny zachód lub północny wschód.

Sypialnie - na wschód lub północny wschód.

Pokoje mieszkalne - na południe, na południowy wschód, południowy zachód lub zachód.

W budynkach, które posiadają jedną ścianę skierowaną na północ lub północ-wschód, s reguły nie na nią stosować mieszkań jednostronnie nasłonecznionych, skierowanych wyłącznie na północ.

5.3. W domach mieszkalnych o układzie dwustronnym niewypięzających w dźwigi osobowe, ilość mieszkań dostępnych z jednego spocznika klatki schodowej powinna wynosić minimum 3 z tym, że w przypadkach szczególnych uzasadnionych dopuszcza się 2. W domach mieszkalnych wypięzających w dźwigi ilość mieszkań dostępnych z jednego spocznika nie może być mniejsza od 4. W domach mieszkalnych o układzie korytarzowym ilość mieszkań obsługiwanych jedną klatką schodową jest uzależniona od zachowania odległości od klatki schodowej, ustalonych przez projektanta.

6. Wymagania szczególne dla projektowania mieszkań.

6.1. Przeznaczenia mieszkań pomieszczeń.

6.1.1. **Wymagania szczególne dla mieszkań przeznaczonych do odpoczynku, pracy domowej i spędzania wolnego czasu.** Minimalna powierzchnia pomieszczenia ustalona jest na 9,00 m² z tym, że co najmniej przy

- 7 -

jednej ze ścian bocznych powinna być nieprzerwana. Część ściany długości minimum 2,50 m. W pokoju dziennym należy przewidzieć dwa miejsca wypalnia, miejsce na stół z odpowiednią ilością krzeseł, kredens, stolik pod radio, półkę na książki i stolik do pracy z fotelami. Pokój dzienny może być we wszystkich rodzajach mieszkań projektowany jako przejściowy z tym jednak, że w tym przypadku wskazane jest projektowanie alkowy umożliwiającej wydzielenie miejsca na ustawienie łóżek.

6.1.2. Pokój sypialny musi posiadać powierzchnię co najmniej 9 m², a szerokość pokoju powinna wynosić minimum 2,50. Jeżeli w mieszkaniu znajduje się więcej, niż jedna szafa wbudowana zaleca się projektowanie drugiej szafy w pokoju sypialnym dwuosobowym.

6.1.3. Alkova. W przypadku nieregularnego kształtu pokoju wytworzona wnęka o charakterze alkowy wynosić musi co najmniej 3 m² dla pomieszczenia jednego łóżka i 4,5 m² dla dwóch łóżek. Minimalne wymiary alkowy:
głębokość 1,40 m, szerokość 2,10 m.

6.1.4. Głębokość pokoi mieszkalnych nie powinna przekraczać ich podwójnej szerokości. Nie dotyczy to pokoi z alkowami. Pokoje sypialne i alkowy nie mogą być przechodnie.

6.1.5. Kuchnia należy projektować zasadniczo w takiej wielkości, aby służyła ona wyłącznie dla podstawowych czynności gospodarskich wykonywanych w kuchni. Jako dodatkową funkcję przewidzieć można jedynie spożywanie posiłków w kuchni. W mieszkaniach typu "P" kuchnie można projektować w formie wnęki lub szafy kuchennej, otwierającej się zasadniczo na pomieszczenie pomocnicze - wyjątkowo mieszkalne. Jako minimalna szerokość /dł. ściany okiennej/ ustala się dla kuchni jednorzędowej 1,70 m, a dla kuchni dwurzędowej względnie przewidującej miejsca do spożywania posiłków 2,40 m.
Kuchnie powinny być wyposażone w sprzęty wbudowane względnie zabudowane. Niedopuszczalne jest urządzenie wejścia do mieszkania przez kuchnię. W mieszkaniach wyposażonych w trzony kuchenne gazowe lub elektryczno dopuszczona jest kuchnia przez pokój.
Dopuszczona jest w budynkach 3-traktowych lub 6 wyjątkowo

- 6 -

głębokich traktach, za zgodą K.O.P.I. C.Z. "ZOR", projektowanie kuchni oświetlonych pośrednio, pod warunkiem zapewnienia dostatecznej, zgodnej z obowiązującymi przepisami wentylacji uzyskania istotnych korzyści funkcjonalnych i ekonomicznych.

Kuchnie pośrednio oświetlone mogą być w zasadzie stosowane w mieszk. do 2 PK włącznie z tym, że ogólna ilość tych kuchni nie może przekraczać 20% ogólnej ilości w danym zespole mieszkań.

6.1.6. Przedpokój, hala, przejście.

Minimalna szerokość przedpokoju określa się na 1,20 m., a minimalna szerokość przejścia wewnętrznego na 0,90 m. Rozmieszczenie drzwi powinno umożliwiać swobodne wnośzenie do poszczególnych pomieszczeń przedmiotów o wymiarach w rzucie poziomym 0,80 x 2,00 m. Należy przewidzieć miejsce na wieszak, licząc 0,20 m. na osobę. Jedną szafę wbudowaną należy umieszczać w przedpokoju. Miejsce na liczniki gaz. i elektr. należy przewidywać z zasady na podłożu klatki schodowej a w przypadku niemożności ulokowania tam liczników w przedpok. i mieszkań.

6.1.7. W mieszkaniach do 2PK urządza się łazienkę i WC w jednym pomieszczeniu. W mieszkaniach 3PK i 4PK WC należy oddzielić od łazienki.

W łazienkach mniejszych niż 8 m² nie wolno projektować gazowych piecyków kąpielowych. Dopuszcza się zastępowanie wanny basenem natryskowym. Stropy i podłogi, na których umieszczone są ubikacje sanitarne, powinny być wodoszpecalne.

7. Przepisy szczegółowe dla projektowania domów.

7.1. Klatki schodowe powinny być w zasadzie oświetlone bezpośrednim światłem.

W budynkach w zabudowie wielokondygnacyjnej i miejskiej dopuszcza się stosowanie wewnętrznych klatek schodowych dwu - i trój - biegowych prostych.

Projektowanie klatek schodowych nie posiadających bezpośredniego pomiatrzanego oświetlenia, z zachowaniem warunków należytego promiatrzenia i nadzoru w

- 9 -

artuczne oświetlenie, dopuszczalne jest w szczególnych przypadkach i podlega zatwierdzeniu przez właściwą KOPR.

7.2. Korytarze wewnętrzne.

Długość wewnętrznych korytarzy oświetlonych tylko z przy-
ceńnika nie może przekraczać 20 m. przy oświetleniu z jed-
nego przyceńnika i 40 m przy oświetleniu z dwóch przy-
ceńników. Przy łącznym oświetleniu korytarzy przez ich
poszerzenia w formie wnęk oświetlających ostepy między
ścianami tych wnęk nie powinny przekraczać 20 m.

7.3. Galeria komunikacyjna, balkon, loggia i taras.

Projektowanie domów w układzie galerionym wymaga spe-
cjalnego uzasadnienia, które musi być akceptowane przez
Ministra Budownictwa M. i O.

Balkony, loggie i tarasy powinny być urządzone od strony
nawierzchniowej i powinny kończyć się w miarę możliwości
z pokojem dzielnym. Nie należy sytuować balkonów od
strony panujących wiatrów. Powierzchnię loggi delikatej
się do powierzchni użytkowej mieszkania, poza powierzech-
nią mieszkalną i pomocniczą, w celu wyprowadzenia wkaź-
nika kubaturowego. Powierzchni loggi nie uwzględnia
się przy obliczaniu wkaźnika wykorzystania powierzchni
użytkowej, nie obciąża ona również standardowej powierzech-
ni użytkowej, określonej w tabelicy 2.

8. Opisna uwaga wyłączeniowa.

8.1. Zakres wyłączenia domów mieszkalnych i mieszkań reguluje
okresowo Minister Budownictwa Miast i Osiedli w oparciu o
wytwórcę przemysłu materiałów budowlanych.

8.2. szafy wbudowane.

W każdym mieszkaniu przewiduje się szafę lub szafy wbudowa-
ne na białiznę i odzież o powierzchni rzutu poziomego odpo-
wiedzącej najmniej 0,35 m², ustawione w zgodzie z przepo-
kodu. Pożądana głębokość szaf na ubrania 0,55 - 0,60 m.
Do powierzchni tej nie wlicza się powierzchni szaf kuchon-
nych. We wszystkich mieszkaniach należy projektować schow-
ki /pawłaczki/ umieszczone nad podłogami i innymi pomocniczymi.

8.3. Szafa wiatłowana w kuchni.

W kuchni należy przewidzieć szafę wiatłowaną umieszczoną
w miarę możliwości pod oknem.

8.4. Urządzenia klimatyczne.

Nie dopuszcza się projektowania więcej niż średnio jednego

- 10 -

piónu wodno-kanalizacyjnego dla obsługi jednego mieszkania z wyjątkiem przypadków zapewniających, ze względu na ilość kondygnacji, ekonomiczne wykorzystanie pionów.

Kuchnie powinny być zaopatrzone w zlewozmywaki, kuchenki w wnękach - w zlew.

W łazienkach powinno być zaprojektowane podejście do umywalki i wanny. Zaleca się stosowanie piecyków gazowych wieloszerpalowych z doprowadzeniem ciepłej wody do łazienki i zlewozmywaki.

W miejscowościach nie posiadających gazu zaleca się stosowanie kuchenekowych pieców węglowych. Tam, gdzie pozwala na to ciśnienie wody w sieci wodociągowej, zaleca się stosowanie instalacji spalującej w kłozetach bezpośrednio z sieci, przy użyciu automatów przyciskowych.

3.5. Wentylacja.

Każde pomieszczenie powinno posiadać samodzielną wentylację zapewniającą dostateczną wymianę powietrza, zgodną z obowiązującymi przepisami.

Instalowanie specjalnych urządzeń klimatyzacyjnych jest dopuszczalne tylko w zabudowie wielkomiejskiej i wymaga specjalnego uzasadnienia.

3.6. Centralne ogrzewanie.

W domach o pięciu i więcej kondygnacjach urządzenie centralnego ogrzewania jest obowiązkowe. W domach o ogrzewaniu nie piecowym należy przewidzieć dostateczną ilość przewodów cymowych lub przewodów wentylacyjnych, dostosowanych do ewent. podłączenia pieców węglowych, przystępując do instalacji w każdym mieszkaniu i pokój, najlepiej dzienny, może uzyskać ogrzewanie piecowskie.

W dużych zespołach, na zgodę inwestora, dopuszcza się c.o. zdalaczne. Zakazuje się stosowania c.o. stałego.

3.7. Ogrzewanie piecowskie. Obowiązuje w pojedynczych budynkach o kub. do 5.000 m³ oraz w zespołach, gdzie przewidują je założenia projektowe.

3.8. Centralna instalacja ciepłej wody dopuszcza się szczególnie w miejscowościach posiadających sieć centralnej ciepłej wody lub nie posiadających instalacji gazowej.

- 11 -

- 8.9. Instalacja sanitarna, elektryczna, telefoniczna i radiofonii przewodowej.**
Projektowanie instalacji sanitarnych, elektrycznych, telefon. i radiofonii przewodowej powinno opierać się na normach specjalnych dla każdego rodzaju instalacji.
- 8.10. Dźwięki.**
Urządzenie dźwigów obowiązuje w budynkach o minimalnej wysokości od chodnika do podłogi najwyższej położonej kondygnacji 17 m.
- 8.11. Zsypy na śmieci.**
Urządzenie zsypów śmieciowych obowiązuje w budynkach na identycznych zasadach jak urządzenie dźwigów. Projektowanie zsypów śmieciowych należy opierać się na instrukcji specjalnej.
- 8.12. Zbiorniki skrzynki listowe** należy projektować w domach od czterech kondygn. wwyż.
- 8.13. Suszarnie kulisowych** na bieliznę projektować nie wolno, z wyjątkiem przypadków szczególnie uzasadnionych i za zgodą inwestora centralnego.
- 9. Struktura mieszkaniowa.** W przypadku realizowania zespołów mieszkaniowych obejmujących co najmniej 100 mieszkań, odsetek mieszkań poszczególnych rodzajów powinien być ustalony indywidualnie dla każdego tytułu inwestycyjnego w granicach określonych tabelicą Nr.2/ przy uwzględnieniu struktury istniejącego zespołu mieszkań, struktury zawodowej i demograficznej mieszkańców już zamieszkujących oraz przyszłych/. Projektowana struktura mieszkaniowa podlega zatwierdzeniu w tym samym trybie co załączenia projektu. W przypadku gdy struktura ustalona indywidualnie dla danego zespołu mieszkaniowego odbiega od granic ustalonych w tabelicy Nr.2, podlega ona zatwierdzeniu przez KOPI CZ "ZOK".
- 10. Ogólne wskaźniki urbanistyczne dla planowania inwestycyjnego budownictwa mieszkaniowego oraz opracowanie wstępnych założeń projektowych.**
Dla celów planowania inwestycyjnego należy poszukiwać się w zakresie zagadnień nie regulowanych niniejszymi normatywnymi wskaźnikami zawartymi w obowiązujących instrukcjach, dla opracowywania założeń projektowych - danymi "Normatywnych urbanistycznych dla projektowania miast i osiedli".

- 12 -

11. Fostanowienia końcowa.

11. 1. Kontrola projektu pod względem zgodności z normatywami.
 11.1.1. Kontrola projektu pod względem zgodności z normatywami powinna być przeprowadzona w każdej fazie opracowania projektu przez organ upoważniony odpowiednimi zarządzeniami Ministra Budownictwa Miast i Osiedli do zatwierdzenia projektów.

11.1.2. Kontrola powierzchni.

Projekty przedstawione do skontrolowania lub zatwierdzenia powinny być napatrzone w tabelę, podającą ilość mieszkań poszczególnych rodzajów w każdym budynku, powierzchnię mieszkalną, pomocniczą i użytkową mieszkania każdego rodzaju oraz wskaźnik wykorzystania pow. użytkowej /stosunek powierzchni mieszkalnej do powierzchni użytkowej/. W rzucie poziomym należy w każdym pomieszczeniu poszczególnych mieszkań wpisać powierzchnię, obliczoną w/g 2.2.1.

Wzór tabeli powierzchni.

Rodzaj mieszk.	Ilość mieszkań	Pow. mieszkalna m ²	Pow. pomocnicza m ²	pow. użytkowa m ²	Wskaźnik wykorzystania pow. użytk.

11.1.3. Kontrola kubatury.

Dla każdego projektu przedstawionego do skontrolowania lub zatwierdzenia należy podać kubaturę mieszkalną budynku, obliczoną wg punktu 3,7 oraz wskaźnik nakładu tej kubatury na 1 m² powierzchni użytkowej t.j. ilość kubatury mieszkalnej budynku i sumy powierzchni użytkowej wszystkich mieszkań.

12. Rozporządzenia.

12.1. Wnioski o zezwolenie na odchylenie od przepisów niniejszego normatywu, składane przez władze terenowe K.U.A. rozpatruje i akceptuje Minister Budownictwa Miast i Osiedli w porozumieniu z Prezesem K.U.A. Odchylenia

- 13 -

te mogą nastąpić w specjalnych warunkach, w szczególności z uwagi na postępy techniczny oraz do czasu wyland szeregów postawionych w następujących przypadkach:

- 12.1.1. W budynkach wielokondygnacyjnych /6-14 kondygnacji i wysokościowych /ponad 14 kondygnacji/
- 12.1.2. W budynkach i głębokich braktach.
- 12.3. Przy odbudowie i przebudowie budynków szarytkowych.
- 12.1.4. W budynkach szczególnie ekspozycyjnych.
- 12.1.5. W budynkach z mieszkaniami o przeznaczeniu reprezentacyjnym, z mocy przepisów obowiązujących w tym wzgl.
- 12.1.6. W sekcji narożnych.
- 12.1.7. W budynkach typu mieszanego, o ile tego wymaga specyfikacja budynku.
- 12.1.8. W budynkach doświadczalnych, z punktu widzenia i celów technicznego.
- 12.2. Wszelkie inne odchylenia od przepisów normatywu powinny być przeprowadzone w formie Uchwały Prezydium Rządu.

13. Zabudowa niska.

Do czasu opracowania normatywu dla zabudowy, obejmującej straty od 0 do II mieszkania w tej zabudowie zalicza się projektować w oparciu o niniejszy normatyw.

14. Jednostki planowania.
- 14.1. Jako podstawowe jednostki planowania, sprawozdawczości i statystyki w budownictwie mieszkaniowym ustala się:
 - a/ powierzchnię użytkową mieszkań,
 - b/ ilość mieszkań i szczególnych rodzajów.
- 14.2. Jako jednostki pomocnicze służyć mogą:
 - a/ kubatura budynków,
 - b/ powierzchnia mieszkalna,
 - c/ ilość pomieszczeń pokoi i kuchni.

Wsk.I.B.M. Nr.3 - egz.1.500. - 5-B-53992.

Z. Kandy Głównictwa Okregu
Mdzkiego

1 1 d 4

Łódź, dnia 11. III. 56 r.

ul. Targowa 18

Dotyczy: Zgody na podłączenie do miejskiej
sieci gazowej projektowanego budynku.

Związku z opracowywaną obecnie przez nasze Biuro dokumentacją projektowo-kosztorysową na budowę budynku mieszkalnego w Łodzi, przy ul. Gdańskiej 15, prosimy niniejszym o wyrażenie zgody na podłączenie w/w obiektu do sieci gazowej.

Budynek przy ul. Gdańskiej 15 będzie pięciokondygnacyjny, czą. cłowo podpiwniczony, o globalnej kubaturze ok. 5,200 m³. Na parterze znajdować się będą dwa punkty usługowe, a mieszkańcy: zegarmistrzowski i bieliźniczo-odzieżowy. Ponadto cztery kondygnacje będą mieszkalne. Wiedzić się tam będzie 8 mieszkań dwuizbowych i 12 mieszkań trzyizbowych.

Globalne roczne zapotrzebowanie na gaz wyniesie ok. 20,000 m³, a maksymalne zapotrzebowanie godzinowe ok. 35 m³.

Podłączenie i całość inwestycji zrealizowana będzie w IV kwartale 1957 r.

Sprawę prosimy traktować jako b. pilną.

STAT

Page Denied

Next 3 Page(s) In Document Denied

STAT

Page Denied

Next 13 Page(s) In Document Denied

INSTYTUT BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO

Warszawa, ul. Senatorska 37

Telefon 752-60 do 67

MINISTERSTWO BUDOWNICTWA

MATERIAŁY I DOKUMENTACJA

SERIA A, ZESZYT 14/1950

na prawach rękopisu

STAT

PRALNIE w Z.S.R.R.
(programy i normatywy dla projektantów)

STAT

Tłum. rozdz. XVIII tomu VII Przewodnika Architektura - Akademia Architektury Z.S.R.R.
- Moskwa 1949 - tłum. inż. W. Groj - Gisges.

P R A L N I E.

STAT

Ażeby należyście rozwiązać sprawę scentralizowanego prania bielizny, zapewniającego ludności miejskiej całkowitą obsługę pod tym względem, należy stworzyć sieć wielkich pralni usługowych o charakterze przemysłowym. Sieć tę winna uzupełniać duża ilość użytkowych pralni domowych o znaczeniu lokalnym.

Zależnie od rodzaju obsługiwanych zespołów dzielimy pralnie na: komunalne - typu usługowego, domowe lub mieszkaniowe - typu użytkowego, resortowe - typu zamkniętego /fabryczne, szpitalne, wojskowe i t.p./.

Zależnie od stopnia mechanizacji dzielimy pralnie na mechaniczne, półmechaniczne i ręczne.

Prócz tego rozróżnia się jeszcze pralnie według rodzaju przyjmowanej bielizny: w pralniach domowych pierze się przede wszystkim bieliznę domową.

U w a g a:

Str. 26 i 27 zostały umieszczone w mylnej kolejno ci.

4) "Pralnie".

OBLICZENIE WYDAJNOŚCI.

Obliczenie wydajności pralni opiera się na normach przeciętnego nagromadzenia brudnej bielizny i na ilości obsługiwanych mieszkańców.

Norma, zalecana przez Ministerstwo Gospodarki Komunalnej RSFRU: miesięczne nagromadzenie brudnej bielizny przez jedną osobę - 6 do 8 kg. miesięcznie nagromadzenie bielizny w sektorze uspołecznionym /restauracje, hotele, żłobki itp/ około 25, bielizny indywidualnej, t.j. 1,5 do 2 kg. miesięcznie

P R A L N I E.

Ażby należyce rozwiązać sprawę scentralizowanego prania bielizny, zapewniającego ludności miejskiej skuteczną obsługę pod tym względem, należy stworzyć sieć wielkich pralni usługowych o charakterze przemysłowym. Sieć tę winno uzupełniać dużą ilością użytkowych pralni domowych o znaczeniu lokalnym.

Zależnie od rodzaju obsługiwanych zespołów dzielimy pralnie na: komunalne - typu usługowego, domowe lub mieszkaniowe-typu użytkowej, resortowe - typu zamkniętego /fabryczne, szpitalne, wojskowe i t.p./.

Zależnie od stopnia mechanizacji dzielimy pralnie na mechaniczne, półmechaniczne i ręczne.

Prócz tego rozróżnia się jeszcze pralnie według rodzaju przyjmowanej bielizny: w pralniach domowych pierze się przede wszystkim bieliznę prywatną, w pralniach komunalnych i resortowych - zarówno prywatną, jak i komunalną /bielizna poszczególnych organizacji społecznych/. Jeśliby pranie takich mieszanych asortymentów bielizny utrudniało należyte zorganizowanie procesu przetwórczego i technologicznego i dlatego pożądana jest specjalizacja pralni, które powinny graniczyć się do przyjmowania jakiegoś jednego rodzaju bielizny.

Pralnie projektuje się zgodnie z wymaganiami GOST 2075 - 43 "Pralnie".

OBLICZENIA WYDAJNOŚCI.

Obliczenie wydajności pralni opiera się na normach przeciętnego nagromadzenia brudnej bielizny i na ilości obsługiwanych mieszkańców.

Norme, zalecone przez Ministerstwo Gospodarki Komunalnej RSFR: miesięczne nagromadzenie brudnej bielizny przez jedną osobę - 6 do 8 kg. miesięcznego nagromadzenia bielizny w sektorze uspołecznionym /restauracje, hotele, żłobki itp./ około 25, bielizny indywidualnej, t.j. 1,5 do 2 kg. miesięcznie

na osobę /patrz tabl. 1/.

Zdolność przetwórcza pralni charakteryzuje ilość białizny /na wagę/, przerabiana w ciągu jednej zmiany roboczej, ściślej - jednozmianowa zdolność przepustowa oddziału pralniczego, według której projektuje się wydajność pozostałych oddziałów pralni.

Obliczenie projektowanych powierzchni roboczych, zespołu urzążeń i ilości pracowników powinno przewidywać jednokową zdolność przepustową poszczególnych oddziałów przetwórczych w jednostce czasu.

Tablica 1.

Normy nagromadzenia brudnej białizny /Min.Gosp.Kom. RRSW/

Rodzaj gospodarstwa	Jednostka obliczeniowa	Nagromadzenie brudnej białizny w ciągu m-ca /kg/
1	2	3
Hotele	na 1 łóżko	20 - 30
Bursy	" 1 "	8
Łaźnie	" 100 korzyst.	7,5
Zakłady fryzjerskie	" 1 prac.wykwal.	40
Jadłodajnie	" 1000 obiad.	15 - 20
Jednostki wojskowe	" 1 osobę	8 - 11
Żłobki i domy dziecka	" 1 łóżko	30 - 40
Sanatoria	" 1 osobę	30
Domy wypoczynkowe	" 1 osobę	20
Szpitale:		
1/oddziały terapeutyczny i chorób nerwowych	" 1 łóżko	40
2/oddziały: chirurgiczny, ginekologiczny i dziecięcy	" 1 łóżko	60
3/oddział porodowy	" 1 łóżko	80
4/niewielkie szpitale powszechne	" 1 łóżko	50

1. Obliczenie pralni komunalnych.

Opierając się na wyżej podanych normach nagromadzenia brudnej białizny, oblicza się wydajność pralni komunalnych na podstawie następującego wzoru:

$$Y = \frac{Ax}{a+b} \cdot \frac{1}{m \times n}$$

- gdzie A - ilość mieszkańców, obsługiwanych przez daną pralnię
- a - norma nagromadzenia białizny indywidualnej na 1 osobę w ciągu jednego miesiąca,
- b - ilość białizny sektora uspołeczanionego, przypadająca na 1 osobę w ciągu jednego miesiąca,
- m - ilość zmian roboczych w pralni na dobę,
- n - ilość dni roboczych w miesiącu.

Przy projektowaniu przewiduje się, że pralnia będzie pracowała przez 300 dni roboczych w ciągu roku / 26 dni roboczych na miesiąc/. Długość dnia roboczego - 2 zmiany / 15 godzin/.

Na przykład, wydajność pralni, mającej obsługiwać 10.000 mieszkańców:

$$Y = \frac{10000 \times 8 \times 2}{2 \times 26} = 1923 = 2000 \text{ kg białizny na jedną zmianę.}$$

Jeżeli pralnię oblicza się tylko na przerobienie białizny indywidualnej, to człon "b" we wzorze na wydajność odpada. Wydajność pralni resortowych oblicza się przy pomocy tego samego wzoru, lecz z uwzględnieniem charakterystycznych dla danego resortu norm nagromadzenia brudnej białizny i przewidywanego systemu pracy pralni.

2. Obliczenie pralni użytkowych.

Pralnie domowe oblicza się według ilości mieszkańców danego domu /mieszkania/ z uwzględnieniem ich charakteru użytkowego /kolejne korzystanie z pralni przez poszczególne rodziny/, należy przy tym ustalić z góry przypadającą

- 4 -

na każdą rodzinę ilość odwiedzin pralni w ciągu miesiąca.

Za normę uważa się 2-krotne korzystanie z pralni oraz 26 dni roboczych na miesiąc. Oznaczając przez "A" ogólną ilość mieszkańców, obsługiwanych przez pralnię, a przez "B" przeciętną ilość członków jednej rodziny, otrzymujemy wzór, określający dzienną zdolność przepustową pralni /ilość gospodyń, korzystających z pralni w ciągu jednego dnia/:

$$X = \frac{A \times 2}{B \times 26}$$

Przykład:

Jeżeli A = 1000, a B = 4, to $X = \frac{1000 \times 2}{4 \times 26} = 19,2 = 20$ odwiedzin, co jednakże nie pociąga za sobą konieczność urządzenia pralni użytkowej na 20 stanowisk; przyjmując, że pralnia będzie czynna przez 16 godzin dziennie, zdoła ona przepuścić przy praniu mechanicznym 6 zmian, a przy praniu ręcznym 4 zmiany gospodyń /patrz arkusz 1, wykresy Nr. 1 i 2/. Równoczesność korzystania z oddziału pralniczego i z oddziału suszarniano-prasowniczego wyraża współczynnik 2,5 /1,0 - oddział pralniczy i 1,5 - oddział suszarniano-prasowniczy/. Tak więc, ilość niezbędnych stanowisk /miejsce pracy/ określa się jak niżej:

a/ w pralni ręcznej $\frac{20 \times 2,5}{4} = 12,5 = 13$ miejsc
w tej liczbie: w oddziale pralniczym $\frac{13 \times 1,00}{2,5} = 5$
miejsca a w oddziale suszarniano - prasowniczym
 $\frac{13 \times 1,5}{2,5} = 8$ miejsc.

b/ w pralni półmechanicznej: $\frac{20 \times 2,5}{6} = 8,3 = 8$ miejsc,
w tej liczbie: 3 miejsca w oddziale pralniczym i 5 w suszarniano-prasowniczym.

Jeżeli proces obróbki bielizny w pralniach domowych ogranicza się tylko do prania i suszenia, to ustalona ogólna ilość miejsc, roboczych dzieli się równo między oddział pralniczy i suszarniany.

- 5 -

Ręczne pranie bielizny pochłania więcej czasu roboczego, niż pranie mechaniczne. Dlatego też ilość miejsc roboczych w pralni ręcznej jest większa, niż w półmechanicznej / z maszynowym praniem bielizny/.

Wymagania techniczne.

Projektowanie pralni opiera się na obliczeniach wydajności /patrz wyżej/, przewidujących:

- 1/ skład pomieszczeń o przeznaczeniu produkcyjnym, pomocniczym i służbowym,
- 2/ kolejność procesu produkcyjnego, warunkującą wzajemną zależność zespołu pomieszczeń;
- 3/ gabaryty urządzeń, przyrządów roboczych i inwentarza, jak również powierzchnie roboczych i urządzeń określające powierzchnie pomieszczeń;
- 4/ skład niezbędnych urządzeń sanitarno-technicznych.
 1. Pralnie typu przemysłowego /komunalne, reserwowe i inne.

a/ ogólny schemat obróbki bielizny.

Bielizna przeznaczona do prania, może być przyjmowana zarówno przez specjalne punkty zbiorcze, nie związane terytorialnie z przedsiębiorstwem, jak i bezpośrednio przez pralnię; w obydwu wypadkach właściwy proces przyjmowania odbywa się w przedsiębiorstwie: bieliznę wacza się, sortuje i przekazuje do oddziału pralniczego. Tutaj część bielizny poddaje się wstępnym operacjom - moczeniu i luzowaniu, część idzie bezpośrednio do maszyn, do mechanicznego prania, część zaś przekazuje się do obróbki ręcznej w baliach /korytkach pralniczych/; bieliznę wypraną płucze się i wytyma, poczym skierowuje się ją do oddziału suszenia i prasowania.

Bielizna, przepuszczana przez parowe maszyny do prasowania, nie wymaga uprzedniego suszenia. Pozostałą bieliznę suszy się na pomocą specjalnych urządzeń i przekazuje się

albo do ręcznego prasowania, albo do obróbki na zimno w węgłu mechanicznym.

Ostatnią operacją produkcyjną jest kompletowanie czystej bielizny i przekazanie do wrzeczowania i wydawania.

b/ Skład pomieszczeń pralni mechanicznej.

Wejście z brudną bielizną.

Poczekalnia dla oddających /odbierających/ bieliznę.

Pomieszczenie przyjmowania brudnej bielizny.

Pomieszczenie do znaczenia i sortowania bielizny.

Pomieszczenie do moczenia bielizny

Oddział prania maszynowego

Oddział prania ręcznego

Moga być poła-

zzone w jednej

Pomieszczenie : do płukania i wyciśnięcia

sali produkcyj-

Pomieszczenie : do suszenia, prasowania

nej.

kompletowania, przechowywania i wy-

dawania czystej bielizny

Wyjście z czystą bielizną

Wejście służbowe dla personelu pralni

Szatnia i natryski dla personelu pralni

Kantor i gabinet administracji

Ustępy

Warsztat i magazyn części zamiennych do urządzeń

Magazyn materiałów budowlanych

Kotłownia i skład opału

Pomieszczenie na urządzenia roz-zielcze dla wody i pary

Pomieszczenie ze zbiornikami na wodę i komorami wentylacyj-

ny. Prócz tego mogą być jeszcze rozmaite pomieszczenia

gospodarsze: magazyn sprzętu, garaż i t.p.

Specyficzny charakter produkcji i skomplikowany zespół

pomieszczeń pralni mechanicznych wywołują potrzebę specjal-

nych budynków. Niektóre pomieszczenia o charakterze pomocni-

czym i usługowym /kotłownia, skład opału, magazyn sprzętu

i inne/ wydziela się zwykle z budynku pralni.

Rozwiązania rzutowe pralni mechanicznych przewidując rozmieszczenie ich w jednej lub dwóch kondygnacjach / w tej drugiej alternatywnie trafny jest podział procesu produkcyjnego na dwie odrębne części: obróbka brudnej bielizny i wykończenie bielizny czystej/. Rozwiązanie wielokondygnacyjne komplikuje organizację procesu produkcyjnego i dlatego jest niepraktyczne. Wyjątek stanowią jedynie pralnie, połączone z czyszczeniem chemicznym i farbowaniem tkanin.

Tablica 2

Formy powierzchni produkcyjnych / m² / na 100 kg. bielizny

Pomieszczenia	Pralnie		U w a g i
	komunalne	resortowe	
1	2	3	4
Poczekalnia dla oddających brudną bieliznę	2,5-3,5	2,0-3,5	Minimum powierzchni 8m ²
Przyjmowanie brudnej bielizny /ważenie, obliczanie, zapisywanie/	1,0	1,0	Wybór typu sortowni uzależniony jest od miejsca ustalenia kadzi do moczenia bielizny
Sortownia brudnej bielizny /sortowanie i znaczenie/			
1/ prywatnej/indywidualnej	4-5	-	
2/ komunalnej i wojskowej /masowej/	3,5-4,5	-	
Oddział pralniczy z moczeniem i rugowaniem	12-15	-	
Sortownia brudnej bielizny, moczenie, kawatowanie do dezynfektorów/:			
1/ indywidualnej	6-7	5,5-6,5	
2/ masowej	5,5-6,5		
Oddział pralniczy bez moczenia i rugowania	10-15	10-15	
Oddział suszenia i prasowania z kalandrem /prasą balcowa/	15-18	15-18	
Suszarnia /z wysuwanymi kulisami/	5-6	5-6	

Pomieszczenia	Pralnie komunalne	Pralnie resortowe	Uwagi
1	2	3	4
Oddział prasowniczy	8-12	8-12	
Sortownia czystej bielizny			
1/ indywidualnej	5-6	5-6	
2/ masowej	4-5		
Magazyn do przechowywania czystej bielizny /na trzy-piętrowych stelażach/	2	2	Urządza się w miarę potrzeby
Poczekalnia dla odbierających czystą bieliznę	1,5-2	1,5-2	Minimum powierzchni 10 m ²

T a b e l i c a 2
Normy powierzchni pomocniczych.

Pomieszczenia	Pow./m2/ lub ilość przyrządów sanitarnych	U w a g i
Szatnia /na 1 pracownika/	0,5	Minim. pow. 6 m ²
Pokój wypoczynkowy	0,5	" " 8 "
Kantor	3,5	" " 6 "
Warsztat naprawy czystej bielizny	5,0	" " 8 "
Magazyn brudnej bielizny, art. pralniczych, sprzętu produkcyjnego i porządkowego	-	" " 8 "
Netryski		
1/ dla pracujących w oddziałach czystych na 20 osób	1 sitko	co najmniej 1 sitko
2/ dla pracujących w oddziałach brudnych na 15 osób	1 "	
Ustępy-na każde 15 osób	1 miska klozet.	7 ustępów męskich, 10 ustępów żeńskich
Warsztat reperacyjny ze składzikiem lub szefą magazynową	-	Minimalna powierzchnia 8 m ²

W rozkładzie pomieszczeń pralni należy przewidzieć ciągłość procesów produkcji, bez krzyżowania i stykania się przepływów brudnej i czystej bielizny.

Pralnie, w których przewiduje się obróbkę bielizny zarażonej lub zakażonej substancjami trującymi, należy projektować z zachowaniem następujących warunków:

- 1) pomieszczenie, przez które przechodzi bielizna zakażona /poczekalnie, przyjmowanie, sortownia/, izoluje się od pozostałych pomieszczeń;
 - 2) zakażoną bieliznę załadunkuje się do dezynfek torów wyrost z sortowni;
 - 3) wyjmowanie bielizny zdezynfekowanej i dezazowanej z dezynfektora uskutecznia się od strony oddziału pralniczego;
 - 4) dla pracujących przy bieliznie zakażonej przewiduje się natryski typu przepustowego, z sionką izolującą /" / i kabinami do rozbierania się, umieszczonymi w części wyjściowej;
 - 5) Grupa pomieszczeń brudnych otrzymuje samodzielną wentylację wyciągową.
- c/ Urządzenia.

Dobór urządzeń przeprowadza się na podstawie założeń programowych inwestora, w których ustala się: jednoznaczność wydajności przedsiębiorstwa; rodzaj bielizny /procentowy stosunek bielizny indywidualnej i masowej/; procent bielizny kierowanej do maszyn, lub poddawanej tylko ręcznemu praniu; ilość bielizny, kierowanej do maszynowego i oddzielnie do ręcznego prania; skład ilościowy pracowników, z początkiem według płci /celem zaprojektowania urządzeń higieniczno-sanitarnych/.

Na podstawie wyżej wymienionych danych można przeprowadzić dobór urządzeń z wystarczającą dokładnością; prawidłowe zaś ułożenie procesu produkcyjnego zależy zarówno od trafnego doboru urządzeń i ich rozstawienia, jak i od rozplanowania pomieszczeń produkcyjnych, zapewniającego przepływ obrabianej bielizny prostoliniowym potokiem stopniowo przez wszystkie odcinki obróbki.

Na arkuszu 2 pokazano przykładowo rozstawienie pralni mechanicznych o wydajności 0,5t i 2 t w ciągu jednej zmiany, rozmieszczonych na jednej i na dwóch kondygnacjach.

Urządzenie i sprzęty produkcyjne można ustawiać bądź szeregowo, bądź grupowo zależnie od konfiguracji pomieszczenia. Planując rozmieszczenie urządzeń w pralniach mechanicznych, należy brać pod uwagę możliwość wykorzystania środków transportu wewnętrznego / wózki ręczne/. W oddziałach walcowych stosuje się wózki żelazne o wymiarach 1400x1250x950 mm, w oddziałach zaś suszarniano-prasowniczych - drewniane o wymiarach 815x710x900 mm. Przejście między urządzeniami i sprzętami winno umożliwiać ruch wózków przy równoczesnym swobodnym obsłudze urządzeń i miejsc pracy.

Tablica 4.

Wymiary przejść między urządzeniami.

Nazwy pomieszczeń	Przejście / m /	
	główne	boczne
Oddział pralniczy.		
Przy jednostronnym ustawieniu kądzi do moczenia lub balii /koryt pralniczych/ wzdłuż głównego przejścia	1,5	0,7
Przy ustawieniu dwustronnym ,	2,25	0,7
Przy ustawieniu balii /koryt pralniczych/ krótszym bokiem do głównego przejścia jedno- lub dwustronnie /pojedynczo/	1,25	0,9

Tablica 4.
/ciąg dalszy/

Nazwy pomieszczeń	Przejście / m /	
	główne	boczne
1	2	3
Przy ustawieniu balii j.w. lecz parami	1,25	1,6
Przy jednostronnym ustawieniu maszyn pralniczych wzdłuż głównego przejścia	2,0	0,7 x/
Przy ustawieniu dwustronnym	3,0	0,7 x/
Oddział prasowniczy.		
Przy jednostronnym ustawieniu stołów prasowniczych wzdłuż głównego przejścia	1,5	0,7
Przy ustawieniu dwustronnym	2,25	0,7
Przy ustawieniu stołów prasowniczych krótszym bokiem do głównego przejścia jedno- lub dwustronnie /pojedynczo/	1,25	0,9
Przy ustawieniu stołów j.w. lecz parami	1,25	1,6
x/ przejście między maszynami		

Tablica 5.

Wydajność ważniejszych maszyn i przyrządów pralniczych oraz ich wymiary /wg GOST 2075-45/

Nazwa maszyny lub przyrządu	Pojemność / m ³ /		Wymiary / mm /		
	ciężka	lekką	długość	szerokość	wysokość
	kg	kg	góła	kość	
1	2	3	4	5	6
Oddział pralniczy.					
Maszyna pralnicza z bocznyim napędem	80	280	2300	1100	1700

Tablica 5.
/ ciąg dalszy /

1	2	3	4	5	6
Maszyna z górnym napędem	32	190	1600	900	1500
Maszyna z górnym napędem	22	120	1430	860	1475
Wirówka z dolnym napędem	32	500	2000	900	1000
Wirówka z osobnym motorem	12	200	1400	1000	900
Maszyna do płukania	-	850-1000	2900	1600	900
"	-	600	2400	1600	900
Metalowa koryta pralnicze /balsia/	-	40	1500	800	750
Zugownik podręczny /przekrytoby/	8	50	600	600	900
Zugownik podręczny	16	100	720	720	1190
Zugownik wypracalny	32	240	1500	1440	1500
Dezynfektor	40	220	1500	900	1000
"	80	440	2100	1000	1000
Kadź do gotowania Zugu	370	-	1000	1000	1500
Oddz. suszarniana - pras.	-	-	-	-	-
Każda para kulis w szafie suszarnianej	-	100	x/	2300	2500
Kalander parowy /alec do prasowania/	-	600	4500	3800	4600
Magiel parowy pięciowalkowy	-	480	3350	2700	1300
Magiel mechaniczny z obciążeniem	-	300	3350	1500	1700
Stoły prasownicze, indywidualne	-	55	1500	500	300
Stoły do skłaniania i kompletowania białizny	-	-	1500-2000	850-900	-

Tablica 6.

Technologiczny schemat obróbki różnych rodzajów białizny z podziałem na poszczególne operacje.

/ w stosunku procentowym według G O S T 2075-43/

Nazwa operacji	R o d z a j b i a ł i z n y							
	prywatna	komunalna	wojskowa	szpitalna	ubrańnicza	cienna	bieliźniana	bieliźniana
1	2	3	4	5	6	7	8	
Moczenie	30	30	75-100	75-100	100	50-50	50	
Zugowanie	10-15	20-25	-	20-25	50-60	50-40	20-25	
Dezynfekowanie	-	-	100	30	-	-	-	
Pranie ręczne	15	5	5	5	-	5-10	15	
Pranie maszynowe	85	95	95	95	100	95-90	85	
Suszenie	50-60	20-25	40-50	25-30	100	20	50	
Maglowanie na zimno	5	5-10	30-35	25	95-100	-	20	
Prasowanie maszynowe	50-40	80-70	60-50	70-65	-	80	50	
Prasowanie ręczne	45-55	15-20	10-15	5-10	15	20	30	

x/ Długość frontu szafy suszarnianej zależy od ilości kulis. Szerokość każdej kulisy 430 mm. Należy mieć również na uwadze głębokość szafy, która przy wysuniętych kulisach dochodzi do 4.3 m.

Obok wirówki pozostawia się wolną powierzchnię, pozwalającą na równoczesne ustawienie kilku wózków z bielizną i umożliwiającą swobodne obsługiwanie maszyna przez 2-3 pracowników.

Racjonalne rozmieszczenie maszyn z nacjsem mechanicznym wymaga takiego ich ustawienia, aby większość pracowników otrzymywała najpełniejszy z głównego waku transportowego bez przekazywania pośredniego na pomocą wałów pomocniczych.

Na arkuszu 2 pokazano rozwinięte rozwiązanie urządzeń sanitarno-technicznych w pralniach mechanicznych /natryski, rozbiernia i t.d..

Kotłownia można umieszczać ona gabarytem głównego budynku - w przybudowlach, co z punktu widzenia kosztów budowy jest bardziej wskazane, oszczędniejsze; umieszczenie kotłowni w osobnym budynku w podwórku jest mniej pożądane, gdyż powoduje straty energii cieplnej przy spalaniu.

Umieszczenie kotłowni w przybudowlach jest wskazane i z konstrukcyjnego punktu widzenia: wysokość pomieszczeń produkcyjnych w pralni wynosi 3,5 m, a wysokość pomieszczenia na kotły parowe 5 m.

Charakterystyka głównych rodzajów urządzeń połączona jest na tablicy 5.

Każde miejsce do umieszczenia bielizny robi się zwykle z betonu, na miejscu budowy; pojemność ich wyprostała się z obliczenia 1 m² na 100 kg suchej bielizny; najwygodniejsze wymiary: wysokość 0,3 m i szerokość wraz ze ściankami 1,1 m.

Składzik / o ile jest do rozporządzenia potrzebna powierzchnia /
Kamora wentylacyjna.
Pomieszczenie dla bojlera.

Unagi: 1. Bojler może być zamontowany w oddziale pralniczym, o ile pozwala na to wysokość pomieszczenia;

dostosowanie do kierunku przepływu bielizny w procesie produkcyjnym;
zapewnienie dobrego oświetlenia naturalnego i najkrótszej odległości kanałów powietrznych dopływowych i wyciąganych.

Różne możliwości umieszczenia szaf suszarnianych pokazano na arkuszu 3, rys. 2; różne możliwości umieszczenia wieszaków - na rys. 1.

Arkusz 3, rys. 3 przedstawia schemat urządzenia szafy suszarnianej z wentylacją naturalną, ustawionej na parterze, na rys. 4 zaś - szafa, ustawiona na strapie.

2. Pralnie domowe.

Podstawą obliczeniową przy projektowaniu pralni domowych jest "miejsce robocze" /stanowisko/, t.j. zespół maszyn i przyrządów roboczych w specjalnie urządzonej pomieszczeniu, umożliwiającym gospodyni wygodne i szybkie wypranie płaszczyzny bielizny. Ilość miejsc roboczych zależy od ilości mieszkańców, obsługiwanych przez daną pralnię /patrz rozdział "Obliczenie wydajności"/.

Skład pomieszczenia

Wchodzenie i wyjście z tamburem;

Poczekalnia - szatnia

Oddział pralniczy.

Oddział suszarniany - prasowniczy.

Ustęp z umywalką.

Natrysk.

Składzik / o ile jest do rozporządzenia potrzebna powierzchnia /

Kamora wentylacyjna.

Pomieszczenie dla bojlera.

Unagi: 1. Bojler może być zamontowany w oddziale pralniczym, o ile pozwala na to wysokość pomieszczenia;

Kamera wentylacyjna może być przeniesiona na strych.
2. Zależnie od rodzaju urządzenia pralnie domowe dzieli się na półmechaniczne i ręczne / patrz tabl. 8. /
T a b l i c a 8.

Wyposażenia pralni domowych.

Rodzaj sprzętu	Ilość sprzętu					
	Pralnie półmechan.			Pralnie ręczne		
	1 miejsc	3 miejsca	4 miejsca	6 miejsc	12 miejsc	8 miejsc
Balie /koryta do prania/	1	3	4	6	12	8
Maszyny pralnicze na 22 kg	1	1	2	-	-	-
Maszyny pralnicze na 32 kg	-	1	1	-	-	-
Zugowniki o pojemności 8 kg.	-	-	-	6	12	8
Wirówki o pojemn. 8 kg.	-	-	-	2	3	2
Wirówki o pojemn. 12 kg.	1	2	2	-	-	-
Kulisy szafy suszarnianej	2	6	8	6	12	8
Stoły do prasow.	1	3	4	6	12	8
Stoły do kompletowania bielizny	1	1	1	1	2	1
Stół do przyjmowania i ważenia bielizny	1	1	1	1	1	1

Płukanie bielizny odbywa się w baliach /korytach/, przeznaczonych do ręcznego prania; mogą być również wykorzystane do tego celu stare wanny /1 wanna na 3 miejsca robocze/.

Obliczenie potrzebnego sprzętu opiera się na następujących normach:

Pranie bielizny odbywa się w każdej rodzinie 2 razy na miesiąc; miesięczne nagromadzenie brudnej bielizny w rodzinie 4-osobowej wynosi 32 kg. /8 kg. na osobę/, zaś w 3-osobowej 16 kg.

Bielizny z reguły nie moczy się.

Wszystką bieliznę poddaje się najpierw ręcznemu przepieraniu /nawet przy praniu maszynowym/, dlatego też we wszystkich pralniach każde miejsce robocze powinno mieć osobną balię /koryto pralnicze/. i tejsze balii wykonywa się płukanie i farbkowanie bielizny.

Bieliznę, układaną do maszyn pralniczych przygotowuje się w tychże maszynach w trakcie procesu prania. Przy praniu ręcznym wygotowanie bielizny odbywa się w podręcznych zugownikach, znajdujących się przy każdym miejscu roboczym.

Maszyna pralnicza o pojemności 22 kg jest przyjęta, jako najmniejszy z istniejących modeli /pożądana jest maszyna na 16 kg/. Maszyna pralnicza o pojemności 32 kg. jest podzielona przegrodą wewnętrzną na 2 części i obsługuje dwa miejsca robocze; nie zaleca się jednak stosowania tych maszyn, gdyż w razie obróbki bielizny w partiach, pracujących średnią normę /16 kg/, przepust partii połączonych jest z dużymi stratami jej wydajności produkcyjnej.

Wyposażenie w wirówki: jedna wirówka o pojemności 12 kg na 1 bęben o pojemności 22 kg; 2 takie wirówki będą o pojemności 22 i 32 kg.

Ilość kulis w szafach suszarnianych wynika z obliczenia, w którym za podstawę przyjmuje się dwugodziny okres suszenia bielizny.

Stoły do prasowania ręcznego - po jednym na każde miejsce robocze.

Rozmieszczenie sprzętu w pralniach domowych powinno się opierać na zasadzie jak największej zwartości, z zachowaniem kolejności procesów obróbki i uwzględnieniem wygody pracownika.

kamera wentylacyjna może być przeniesiona na strych.
2. Zależnie od rodzaju urządzenia pralnie domowe dzieli się na półmechaniczne i ręczne / patrz tabl. 8. /
T a b l i c a 8.

Wyposażenia pralni domowych.

Rodzaj sprzętu	Ilość sprzętu					
	Pralnie półmechan.			Pralnie ręczne		
	1 miejsc	3 miejsc	4 miejsc	6 miejsc	12 miejsc	8 miejsc
Balie /koryta do prania/	1	3	4	6	12	8
Maszyny pralnicze na 22 kg	1	1	2	-	-	-
Maszyny pralnicze na 32 kg	-	1	1	-	-	-
Ługowniki o pojemności 8 kg.	-	-	-	6	12	8
Wirówki o pojemn. 8 kg.	-	-	-	2	3	2
Wirówki o pojemn. 12 kg.	1	2	2	-	-	-
Kulisy szafy suszarnianej	2	6	8	6	12	8
Stoły do prasow.	1	3	4	6	12	8
Stoły do kompletowania bielizny	1	1	1	1	2	1
Stół do przyjmowania i ważenia bielizny	1	1	1	1	1	1

Płukanie bielizny odbywa się w baliach /korytach/, przeznaczonych do ręcznego prania; mogą być również wykorzystane do tego celu stare wanny /1 wanna na 3 miejsca robocze/.

Obliczenie potrzebnego sprzętu opiera się na następujących normach:

Pranie bielizny odbywa się w każdej rodzinie 2 razy na miesiąc; miesięczne nagromadzenie brudnej bielizny w rodzinie 4-osobowej wynosi 32 kg. /8 kg. na osobę/, na krótkie pranie więc przypada 16 kg.

Bielizny z reguły nie moczy się.

Wszystką bieliznę poddaje się najpierw ręcznemu przepieraniu /nawet przy praniu maszynowym/, dlatego też we wszystkich pralniach każde miejsce robocze powinno mieć osobną balię /koryto pralnicze/. Też balię wykonują się płukanie i farbkowanie bielizny.

Bieliznę, wkładaną do maszyn pralniczych przygotowuje się w tychże maszynach w trakcie procesu prania. Przy praniu ręcznym wygotowanie bielizny odbywa się w podręcznych ługownikach, znajdujących się przy każdym miejscu roboczym.

Maszyna pralnicza o pojemności 22 kg jest przyjęta, jako najmniejszy z istniejących modeli /pożądana jest maszyna na 16 kg/. Maszyna pralnicza o pojemności 32 kg. jest podzielona przegrodą wewnętrzną na 2 części i obsługuje dwa miejsca robocze; nie zaleca się jednak stosowania tych maszyn, gdyż w razie obróbki bielizny w partiach, pracujących średnią normę /16 kg/, przepust partii podających jest wykluczony, wykorzystanie zaś pojedyncze takiej maszyny połączone jest z dużymi stratami jej wydajności produkcyjnej.

Wyposażenie w wirówki: jedna wirówka o pojemności 12 kg na 1 bęben o pojemności 22 kg; 2 takie wirówki będący o pojemności 22 i 32 kg.

Ilość kulisy w szafach suszarnianych wynika z obliczenia, w którym za podstawę przyjmuje się dwugodzinny okres suszenia bielizny.

Stoły do prasowania ręcznego - po jednym na każde miejsce robocze.

Rozmieszczenie sprzętu w pralniach domowych powinno się opierać na zasadzie jak największej zwartości, z zachowaniem kolejności procesów obróbki i uwzględnieniem wygody pracownika.

- 20 -

T a b l i c a 9.

Normy powierzchni, zajmowanej przez sprzęt
w pralniach domowych.

R o d z a j s p r z ę t u	Powierzchnia /m ² /
Balia /koryto/do ręcznego prania	5,7
Podręczny ługownik o pojemności 8 kg.	1,8
Maszyna pralnicza o pojemności 22 "	6,7
" " " 32 "	7,1
Wirówka o pojemności 8 kg.	5,0
" " " 12 "	7,0
Wanna do płukania bielizny	6,8
Stół do kompletowania bielizny	1,6 x/
Dwie kuliszy szafy suszarnianej	6,25
Stół do prasowania	3,6

x/ Na każdy 1 m długości stołu.

Powierzchnie zajmowane przez sprzęt i powierzchnie roboczych - patrz arkusz 1.

Pozostałe pomieszczenia pralni domowych: poczekalnia - szatnia według obliczenia - 1,5 m² na jedno miejsce robocze /minimum 6 m²/; ustęp z umywalką - 2 m², natrysk z rozbiornią 2,5 m².

W projektowanych domach mieszkalnych pralnie można umieszczać w półsuterenukach, w wypadku, gdy odpowiedni profil parceli pozwala na stworzenie kondygnacji "cokołowej";

w pomieszczeniach pierwszej kondygnacji /parteru/ w specjalnych przybudówkach od podwórza, Mokry oddział pralni również projektuje się od strony podwórza.

Na arkuszu N.4 pokazane warianty umieszczenia pralni domowych w samym domu i w przybudówkach. Całą gospodarkę kotłową pralni umieszcza się zwykle w kotłowni ogólnej domu.

- 21 -

SZCZEGÓLNE WŁAŚCIWOŚCI BUDOWY PIALNI UŻYTKOWYCH
WIĘKSZYCH I MIEJSZYCH / W DOMACH MIESZKALNYCH/.

Schody i wejścia do pralni należy oddzielać od schodów o innym przeznaczeniu.

Strop międzypiętrowy nad pralnią winien posiadać należytą izolację cieplną, przeciwdźwiękową i zabezpieczającą przed przenikaniem pary.

W pralni urządza się wentylację dopływowo-wyciągową.

Okna pomieszczeń produkcyjnych pralni / o ile na najbliższych trzech piętrach nad nimi znajdują się okna pomieszczeń mieszkalnych lub społecznych /winny być głucho /nieotwierane/ bez skrzydeł uchylnych i wietrzników.

O g ó l n e w s k a z ó w k i c o d o
u r z ą d z e n i a s a n i t a r n o - t e c h n i c z n y c h
i c o d o u s t a w i e n i a s p r z ę t u :

Ogrzewanie pralni użytkowej jest zwykle częścią ogólnego systemu ogrzewania domu.

Skrzynki wyciągowe lub kanały wentylacyjne prowadzi się oddzielnie od zespołu kanałów, służących do wentylacji mieszkań. Wyloty skrzynek wyciągowych z blachy stalowej muszą wychodzić ponad kalenicę dachu. Wewnętrzne skrzynki i wyciągowe dopływowe zależą się wykonąć z betonu. W razie ustawienia wentylatorów należy zapobiec rozchodzeniu się hałasu.

Wewnętrzne rozprowadzenie wody w pralni musi być oddzielone od systemu rurociągów mieszkaniowych. To samo dotyczy systemu zapatrzenia w gorącą wodę, o ile cały dom go posiada.

W razie instalowania kanalizacji na strapie międzypiętrowym odpływ zużytych wód odbyć się poprzez kratki ścielkowe, umieszczone pod wylotami maszyn i w różnych punktach podłogi.

Należy koniecznie unikać stykania się fundamentów maszyn z fundamentami budynku.

- 22 -

Urządzeń transmisyjnych nie należy umocowywać na stropach międzypiętrowych, lecz na murach konstrukcyjnych, lub - w ostateczności - na słupach.

Rurociągi C.O. wody i wody podciśnieniowej.

WYMAGANIA BUDOWLANE

1. Wybór działki.

Miejsce na pralnię wybiera się na uboczu, oddalone od magistrali i od zabudowy mieszkalnej, w głębi bloku lub przy drugorzędnej ulicy. Wielkie pralnie mechaniczne umieszcza się w osobnej strefie, a strefie zaś bloków mieszkalnych stwarza się sieć punktów przyjmowania i wydawania bielizny / filie pralni /.

Działkę, przeznaczoną dla pralni, zapewnić się doprowadzenie wody, kanalizacji, siły i światła i wiąże się ją z dzielnicami miasta urządzonymi drogami; zabudowa działki nie może przekroczyć 35% powierzchni.

Szerokość przejazdów wewnętrznych na działce nie powinna przekraczać 3 m przy ruchu jednokierunkowym i 5,5 m przy ruchu dwukierunkowym.

O ile niema przejazdu przelotowego / na przestrzał / dla samochodów, to wolna od zabudowy powierzchnia podtorza musi być taka, aby można było wpisać w nią koło o średnicy 18 m.

Odstęp przeciwpożarowy między budynkiem pralni, a sąsiednimi budynkami muszą być zgodne z przepisami GOST 90015-39 / pralnie są traktowane jak przedsiębiorstwa B- kategorii B /.

2. Konstrukcje.

Podstawowym materiałem do wykonania murów jest czerwoną, dobrze wypalną i zbadaną laboratoryjnie cegła; cegły sylikatowej / wapienne - piaskowej / i bloków żużłobetonowych nie należy stosować.

- 23 -

Grubość ścian w oddziałkach mokrych powinna wynosić co najmniej 2,5 cegły na zaprawie cementowej. Zabiegi dodatkowe, zabezpieczające przed przenikaniem wilgoci w głąb muru: 1/ izolacja przeciwwilgociowa wewnętrznych powierzchni murów w postaci wyprawy cementowej z dodaniem środków wodouszczelniających / cerezyt, hydrozylt i inne /; 2/ oblicowanie ścian płytkami terrakotowymi lub glazurą. Zewnętrznej wyprawy murów nie zaleca się.

Mury pomieszczeń suchych mogą mieć lżejszą konstrukcję. Wewnętrzne ściany konstrukcyjne mają grubość 1,5 cegły na zaprawie cementowo-wapiennej. Ściany działkowe oddziałków suchych - drewniane szalowane z dwustronną wyprawą wapienną na drankach. Ściany działkowe w oddziałkach mokrych projektuje się z żelbetu; od strony pomieszczeń suchych zaleca się tynkowanie zaprawą wapienną; od strony mokrych - tynkowanie zaprawą cementową lub okładanie płytkami.

Słupki w pralniach mury i / z równo w suchych jak i mokrych pomieszczeniach / - żelbetowe lub inne nieprzepuszczające wilgoci. Sufity pomieszczeń nie powinny mieć ani belek ani występujących profilów, aby umożliwić gromadzenie się na nich wilgoci kondensacyjnej.

Stychove stropy żelbetowe, zaleca się nad oddziałkami mokrymi, ocieplić się materiałami najmniej higroskopijnymi / żużel granulowany, ziemia okrzemkowa /.

W niektórych wypadkach pomieszczenie strychove pralni może być przystosowane do suszenia bielizny. Taki strych musi mieć białą podłogę z desek heblowanych, szpuntowanych; sufit powstaje przez podszalowanie więźbór i odpowiednie ocieplenie; pożądane jest wyprochnienie murów zewnętrznych budynków na wysokość 0,5 m ponad podłogę strychu; okna, typu dużych okien strychowych, umieszcza się równolegle po przeciwnych stronach.

Podłogi w mokrych oddziałkach - z płytek /podłogi cementowe szybko się zużywają, a asfaltowe psują się wskutek działania gorącego żużla.

oddziałkach mokrych przy każdej młynie, spuszczonej wodę, urządza się specjalne zbiorniki na wodę, prócz tego w różnych punktach podłogi urządza się studzienki zbiercze, połączone z ogólną siecią odprowadzającą.

Przy obliczaniu obciążenia należy mieć na względzie, że ciężar mokrej bielizny jest 2,5 - 3 razy większy niż suchej i że bielizna wygotana, ale nie wysuszone, jest o 50% cięższa od suchej.

Wzrost obciążenia przy oświetleniu jednostronnym nie powinien przekroczyć 8 m.

Wysokość pomieszczenia / od podłogi do wystających konstrukcji stropu /

pralnicach mechanicznych i półmechanicznych o zdolności przepustowej ponad 500 kg bielizny w ciągu jednej zmiany - 3,5 m;
w pozostałych pralnicach - 3 m.

O ile z głównego budynku wydziela się pomieszczenia pomocnicze, to wysokość ich nie powinna przekroczyć 2,8 m.

Powierzchnia światła okien w głównych pomieszczeniach co najmniej 1/8, w pomocniczych - co najmniej 1/12 powierzchni podłogi. Wstępach, korytarzach szatniach i pomieszczeniach zbiorników dopuszczalne jest światło wtórne /pośrednie/.

Tablica 10.

Przybliżony ciężar urządzeń mechanicznych.

Nazwa urządzenia /sprzętu/	Przybliżony ciężar / kg /
1	2
Maszyna pralnicza o pojemności 80 kg.	1300

Tablica 10.

/ ciąg dalszy /

Nazwa urządzenia /sprzętu/	Przybliżony ciężar / kg /
1	2
Maszyna pralnicza o pojemności 32 kg.	600
" " " " 22 " "	430
Wirówka 32 kg.	850
" 12 "	600
Kalender parowy /walec do prasowania	3500
Magiel parowy pięcioletkowy	3500
" mechaniczny obciążony	900
" z obciąż.	1200
Ługownik podręczny o pojemności 8 kg.	40
Ługownik podręczny o pojemności 16 kg.	60
Ługownik wyrzucalny o pojemności 32 kg.	250
Dezynfektor o pojemności 80 kg.	325
Kadź metalowa do gotowania	215
Szafa suszarnicza na 12 kalis / bez ciężaru grzejników	1600
Wózek metalowy	45
" drewniany / do suchej bielizny /	35

3. Systemy odprowadzenia wód.

System rurociągowy - polega na przeprowadzeniu pod podłogą, poniżej miejsc odpychania, rur konklizacyjnych, łączących wszystkie punkty, odprowadzające do ściekowe z pomieszczenia.

Stosuje się w wypróbkach usytuowanie oddziałków mokrych na górnych kondygnacjach budynku.

- 27 -

w pralniach ze zdolnością przepustową do 1000 kg. bielizny w ciągu jednej zmiany - jednogodzinowy zapas wody, w pralniach ze zdolnością przepustową powyżej 1000 kg bielizny w ciągu jednej zmiany - zapas wody tak się oblicza, by starczył na pracę w ciągu 3/4 godziny.

Godzinowe zużycie wody w pralniach mechanicznych - 6000 l na każde 100 kg. obrabianej bielizny; godzinowe zużycie wody w pralni o wydajności 5 t w ciągu jednej zmiany wynosić będzie:

$$6000 \times 5 = 22.500 \text{ l}$$

W braku scentralizowanego zaopatrzenia w wodę, zużycie wody w pralniach mechanicznych i półmechanicznych może być obniżone do 4500 l na 100 kg. bielizny; przy ręcznym praniu - do 5500 l na 100 kg bielizny.

5. Ogrzewanie.

W pralniach stosuje się ogrzewanie parowe niskiego ciśnienia; elementami grzejnymi są gładkie radiatory. W pomieszczeniach pomocniczych można stosować rury żelazne. Pożądane jest możliwie najwięcej rozczłonkowanie sieci ogrzewniczej na poszczególne sekcje, aby umożliwić zastosowanie w pomieszczeniach pomieszczeniach w poszczególnych rozmoitych regulaminów ciepłych.

Za podstawę obliczenia przyjmuje się temperaturę pomieszczeń + 15°; w pomieszczeniach ze zbiornikami wodnymi temperatura wewnętrzna + 5°.

W pralniach o zdolności przepustowej do 500 kg. bielizny w ciągu jednej zmiany dopuszczalne jest ogrzewanie piecowe.

6. Wentylacja.

Pomieszczenia podstawowe w pralniach z centralnym ogrzewaniem zaopatruje się w wentylację dopływającą powietrze mechanicznym lub ciepłym pobudzeniem ruchu i z podciąganiem dopływającego powietrza.

- 26 -

System kanalikowy /korytka-
w y/ - odprowadzenie wód ściekowych przez skierowanie ich i zebranie w kanalikach /korytkach/, wyrobionych w grubości podłoża podpołogowego. Wymaga bardzo dokładnego wykonania kanalików i przykrycia ich żeliwnymi lub stalowymi krotkami.

System mieszany składa się częściowo z rur, częściowo z otwartych kanalików, odprowadzających wodę ściekową do studzienek i dalej poprzez poszczególne odcinki rur kanalizacyjnych do głównego rurociągu zbiorczego. System ten pozwala na odprowadzenie wód ściekowych najkrótszą drogą.

Poszczególne gałęzie wewnętrznej sieci kanalizacyjnej łączą się z głównym kanałem zbiorczym, ze spadkiem 0.02.

Podłogi pomieszczeń pralniczych powinny mieć następujące spadki do kratek ściekowych:

w pomieszczeniach, usytuowanych na stropach międzypiętrzych - 0,01;

na pierwszej kondygnacji, niepodpiwnicznej - 0,015.

W razie braku kanalizacji zarówno miejsca odprowadzenia wód ściekowych jak i sposób ich oczyszczenia winny być uzgodnione z miejscowymi organami państwowej inspekcji sanitarnej - "Gossan - inspekcji".

4. Zaopatrzenie w wodę.

Zaopatrzenie pralni w wodę

- pod ciśnieniem wodociągu miejskiego lub ciśnieniem własnych zbiorników, umieszczonych nad budynkiem; ciśnienie statyczne w najwyższym punkcie odbiorczym co najmniej 1 m.

Zbiorniki na wodę - z blachy stalowej pitawej lub drewniane; ustawia się je na stropie strychu, na wieszakach lub krzyż balach.

Pojemność zbiorników w przedsiębiorstwach, w których wodę z wodociągów, oblicza się jak następuje:

Depływające powietrze wprowadza się poprzez komory wentylacyjne do strefy roboczej lub do górnej strefy pomieszczenia. Otwory wyciągowe w oddziałach pralniczych umieszcza się również w górnej strefie. Przy urządzeniu wyciągu należy w jak największym stopniu wykorzystać ciąg naturalny. Kalandry i magle parowe zaopatruje się w osobne urządzenia wywiewne.

Tablica 11.

Normy wielokrotności wymiany wentylacyjnej.

Nazwa pomieszczenia	Wielokrotność wymiany	
	Dopływ	Wyciąg
Poczekalnia	2	-
Przyjmowanie brudnej bielizny	3	4
Sortowanie	3,5	4,5
Moczenie	3	4
Oddział pralniczy	według obliczenia	
" suszarniano-prasowniczy	"	
Kompletowanie, przechowywanie i wydawanie czystej bielizny	1	1
Rozbieralnia i szatnia	3	3
Matryski	3	5
Pokój odpoczynkowy	1,5	1,5
Ustępy	-	5
Pomieszczenia służbowe	1	1
Wskaźniki stosunkowej wilgotności powietrza w oddziałach produkcyjnych pralni:		
Przy temperaturze wewnętrznej	1 23° -	najwyżej 85%
"	1 25° -	" 75%
"	1 27° -	" 65%
"	1 29° -	" 55%

Tablica 12.

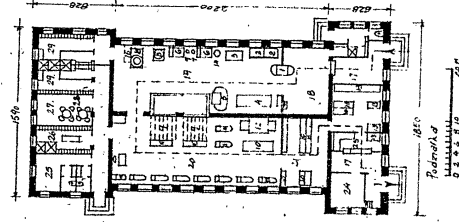
Empiryczne dane o do ilości wilgoci i ciepła, wydzielanych w produkcyjnych pomieszczeniach pralni.

Źródło wydzielania wilgoci i ciepła.	Wydzielanie wilgoci /kg/ i ciepła /kal/	
	1 godz./	2 godz./
Oddział pralniczy		
Maszyna pralnicza o pojemności 80 kg.	3.60	1660
Maszyna pralnicza o pojemności 32 kg.	2.70	780
Maszyna pralnicza o pojemności 80 kg.	1.80	670
Dezynfektor o pojemności 80 kg	2.80	750
Zugownik wywralalny o pojemności 32 kg.	2.50	760
Zugownik podręczny o pojemności 8 kg.	1.10	250
Kadź do kugła o pojemności 370 l	2.10	460
" " " " 110 l	0.90	160
Maszyna do płukania o wydaj. 850 kg/zm	2.00	-
Maszyna do płukania o wydaj. 600 kg/zm	1.00	-
Balia /koryto/ do prania ręcznego	2.50	-
Kadź do moczenia bielizny / na 1 m b./	0.50	-
Mokra bielizna /na każde 100 kg/	5.00	-
Zmoczona część podłogi na 1 m ² /liczy się 50% ogólnej pow./	0.60	-
Człowiek pracujący	0,13	100
Oddział suszarniano-prasowniczy		
Kalander parowy	7.20	9000
Magiel pięciowalkowy	5.00	6000
Szafa suszarniana / na jedną kulisę	0.90	-

ARXUSZ II.

PRALNIE MECHANICZNE

Pralnia mechaniczna o pojemności 0,5t.
k ciągu jednej zmiany

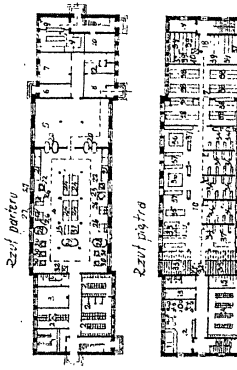

Specyfikacja urządzeń
kaza urządzenia

1. Przyniósł oparym, 80g
2. Ciepła do mycia i do białych, 14
3. Ciepła do mycia i do kolorów, 14
4. 60kg
5. 60kg
6. Zbiór, który do prania / 2
7. Legatka o pojemności 80kg
8. 14
9. 14
10. 14
11. 14
12. 14
13. 14
14. 14
15. 14
16. 14

17. 14
18. 14
19. 14
20. 14
21. 14
22. 14
23. 14
24. 14
25. 14
26. 14
27. 14
28. 14
29. 14
30. 14
31. 14
32. 14
33. 14
34. 14
35. 14
36. 14
37. 14
38. 14
39. 14
40. 14
41. 14
42. 14
43. 14
44. 14
45. 14
46. 14
47. 14
48. 14
49. 14
50. 14
51. 14
52. 14
53. 14
54. 14
55. 14
56. 14
57. 14
58. 14
59. 14
60. 14
61. 14
62. 14
63. 14
64. 14
65. 14
66. 14
67. 14
68. 14
69. 14
70. 14
71. 14
72. 14
73. 14
74. 14
75. 14
76. 14
77. 14
78. 14
79. 14
80. 14
81. 14
82. 14
83. 14
84. 14
85. 14
86. 14
87. 14
88. 14
89. 14
90. 14
91. 14
92. 14
93. 14
94. 14
95. 14
96. 14
97. 14
98. 14
99. 14
100. 14

Pralnia mechaniczna o pojemności 0,1t.
k ciągu jednej zmiany

Opis urządzeń, wyposażenie
na wstępie

1. Szafka
2. Pralka
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.
38.
39.
40.
41.
42.
43.
44.
45.
46.
47.
48.
49.
50.
51.
52.
53.
54.
55.
56.
57.
58.
59.
60.
61.
62.
63.
64.
65.
66.
67.
68.
69.
70.
71.
72.
73.
74.
75.
76.
77.
78.
79.
80.
81.
82.
83.
84.
85.
86.
87.
88.
89.
90.
91.
92.
93.
94.
95.
96.
97.
98.
99.
100.

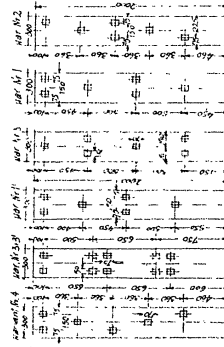
Opis urządzeń, wyposażenie
kaza urządzenia

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.
38.
39.
40.
41.
42.
43.
44.
45.
46.
47.
48.
49.
50.
51.
52.
53.
54.
55.
56.
57.
58.
59.
60.
61.
62.
63.
64.
65.
66.
67.
68.
69.
70.
71.
72.
73.
74.
75.
76.
77.
78.
79.
80.
81.
82.
83.
84.
85.
86.
87.
88.
89.
90.
91.
92.
93.
94.
95.
96.
97.
98.
99.
100.

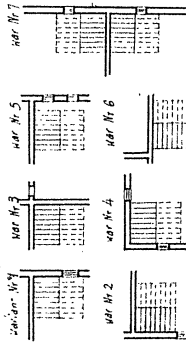
SZAFY SUSZARNIANE

ARKUSZ III.

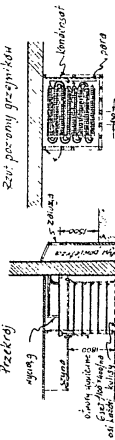
1. Warianty możliwego rozmieszczenia wieszadła/łuski 5 szafki

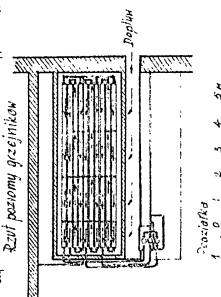
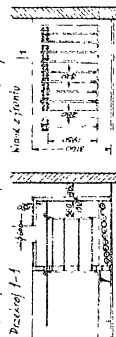
2. Warianty możliwego umieszczenia szaf suszarniowych 2 wariantach

3. Szafka suszarniana, ustawiona na aronie

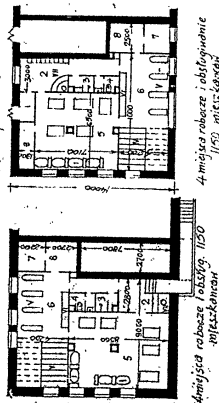
4. Szafka suszarniana, ustawiona na stopce

PRALNIE DOMOWE

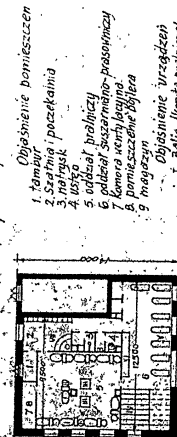
ARKUSZ IV.

1. Mechaniczne pralnie domowe
a. w pełnowytworzeniu

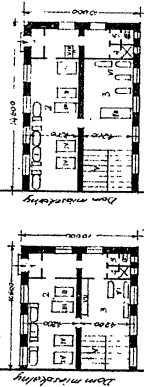
4. Miejsca robocze i obsługiwanie
1150 miejsc-konwert.

2. Pralnia domowa - rzędna (na parterze)

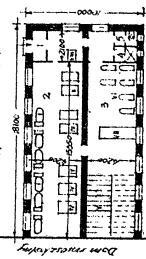

Objaśnienie pomieszczeń:
1. Tamper, parokainia
2. Siatki
3. Natrysk
4. Waga
5. Oddział pralniczy
6. Oddział suszarniowo-pressowniczy
7. Kuchnia
8. Kuchnia warty bielizny
9. Miejsca
Objaśnienie urządzeń:
I. Balcik (konwert. pralniczy)
II. Siatki do pralnic
III. Kierunki o pojemności 30kg
IV. Siatka suszarniowa
V. Siatka pressownicza
VI. Siatki
VII. Siatki
VIII. Siatki do kompletowania bielizny
IX. Siatki do sortowania i zbierania bielizny

Mechaniczne pralnie domowe w przegubach osy
1. 3. Miejsca robocze i obsługiwanie
1150 miejsc-konwert.

3. 6. Miejsca robocze i obsługiwanie
1150 miejsc-konwert.

Objaśnienie urządzeń:
I. Balcik (konwert. pralniczy) - 22kg
II. Maszyny pralnicze opł. - 32kg
III. Urządzenie o pojemności 12kg
IV. Siatki suszarniowe
V. Siatki pressownicze
VI. Siatki
VII. Siatki do kompletowania bielizny
VIII. Siatki do sortowania i zbierania bielizny

P R A L N I E .

Spis rzeczy.

Obliczenie wydajności	str.1
1. Obliczenie pralni komunalnych	" 3
2. Obliczenie pralni użytkowych	" 3
Normatywy projektowania	" 5
1. Pralnie typu przemysłowego	" 5
a/ ogólny schemat obróbki bielizny	" 5
b/ składowanie pomieszczeń pralni mechanicznej	" 6
c/ urządzenia	" 9
2. Pralnie domowe	" 16
Szczególne właściwości budowy pralni użytkowych	
większych i mniejszych	" 20
Wymagania budowlane	" 21
1. Wybór ciężkości	" 21
2. Konstrukcje	" 21
3. Systemy odprowadzenia wód	" 24
4. Zapotrzebowanie w wodę	" 25
5. Ogrzewanie	" 25
6. Wentylacja	" 26

MATERIAŁY I DOKUMENTACJA

Seria A. Tłumaczenia.

- Zeszyt 1. Domy mieszkalne. Wskazówki do projektowania domów mieszkalnych o trwałej konstrukcji.
- " 2. Typowe sekcje wielokondygnacyjnego budownictwa mieszkaniowego w Leningradzie.
- " 3. Finansowanie gospodarki mieszkaniowo-komunalnej w ZSRR.
- " 4. Normy projektowania budynków mieszkalnych w ZSRR.
- " 5. Amortyzacja budynków mieszkalnych w ZSRR.
- " 6. Żłobki i przedszkola w ZSRR.
- " 7. Nowe typy budynków zakładów dziecięcych w ZSRR.
- " 8. Statystyka mieszkaniowa w ZSRR.
- " 9. Kluby w ZSRR.
- " 10. Badania niektórych typów bloków mieszkalnych w Sztokholmie.
- " 11. Sklepy w ZSRR.
- " 12. Koszty budowy elementów miasta w ZSRR.
- " 13. Organizacja i funkcjonowanie administracji mieszkaniowej w ZSRR.
- " 14. Pralnie w ZSRR. (w przygotowaniu).

Seria B. Prace oryginalne.

- Zeszyt 1. Badania nowych osiedli mieszkaniowych: Mokotów, Kolo, Dębice, Haldia Załęska.
- " 2. Budownictwo ZOR w roku 1949.
- " 3. Klasyfikacja wielkości miast.
- " 4. Wyposażenie miast w komunikację zewnętrzną.
- " 5. Warunki mieszkaniowe w nowych i starych domach dla górników (w przygotowaniu).
- " 6. Zasoby mieszkaniowe w Polsce.
- " 7. Badanie Osiedla Młynów (w przygotowaniu).

Seria C.

Bibliografia zagadnień mieszkaniowych.

Seria D.

Biuletyn nabytków Biblioteki I.B.M.

Założenia Projektu

- I A. Projektowane budownictwo mieszkaniowe i socjalno-usługowe
- I 2 I A1 Miejsce i nazwa projektowanej inwestycji
- I 2 II A2 Rodzaj projektowanej inwestycji
- I 2 I A3 Uzasadnienie wielkości zadania inwestycyjnego w zakresie objętego założeniami
- 2 II A4 Teren inwestycji
- 2 II Opis terenu budowy i inwentaryzacja
- 2 II 1. Opis terenu budowy
- 2 II 2. Rzeźba terenu
- 2 II 3. Odległość
- 2 III 4. Stan prawny
- 2 II Opinia fizjograficzna
- 2 II Inwentaryzacja
- V Wytyczne planu zabudowy
- XIII Ludność
- II XIII Program budownictwa mieszkaniowego
- 2 I Program budownictwa socjalno-usługowego
- II 4 Budownictwo komunalno-usługowe
- VI A11 Wartości likwidowane i inwestycje zastępcze
- XI 1 A12 Etapowanie projektowanej inwestycji
- XII A13 Koszt inwestycji wg cen z roku 1955
- XI XIII Wykaz nakładów inwestycyjnych i wskaźników techniczno-ekonomicznych
- XI 1 Terminarz budowy
- XI 2 Terminarz sporządzenia dokumentacji technicznej
- III 1 B. Zaopatrzenie w wodę projektowanego budynku
- III 1 B1 Przekł obrotu z daniem projektowanej inwestycji
- III 1 B2 Ustalenie zapotrzebowania wody
- III 1 B3 Inwentaryzacja istniejących urządzeń wodociągowych
- III 1 B4 Źródło zasilania w wodę
- III 1 B5 Etapowanie inwestycji
- III 1 B6 Finansowanie projektowanej inwestycji

3. Zaopatrzenie projektowanego budynku mieszkalnego w kanalizację

III 2

- C1 Wykalkulacja projektowanej inwestycji
- C2 Inwentaryzacja istniejących urządzeń kanalizacyjnych
- C3 Określenie ilości ścieków sanitarnych
- C4 Proponowany odbiornik ścieków
- C6 Stoleń oczyszczenia ścieków
- C8 Etapowanie inwestycji
- C9 Koszt inwestycji

D. Zaopatrzenie w sieć elektryczną projektowanego budynku

III 4

- D1 Opis zadania projektowanej inwestycji
- D2 Inwentaryzacja
- D3 Zapotrzebowanie mocy dla projektowanego budynku
- D4 Uzgodnienie z władzami energetycznymi
- D5 Etapowanie inwestycji
- D6 Koszt inwestycji

E. Wyposażenie projektowanego budynku w drogi i chodniki

V

- E1 Inwentaryzacja
- E2 Projektowana szerokość dróg, ulic i chodników
- E3 Konstrukcja i rodzaj nawierzchni
- E4 Etapowanie inwestycji
- E5 Koszt inwestycji

F. Wyposażenie projektowanego budownictwa w sieć gazową

III 5

- F1 Inwentaryzacja
- F2 Zaopatrzenie w gaz
- F3 Uzgodnienia
- F5 Koszt inwestycji

G. Zieleń

- G1 Inwentaryzacja
- G2 Zakres inwestycji
- G3 Etapowanie inwestycji
- G4 Koszt projektowanej inwestycji

✓

T a b l i c a

Normy powierzchniowe działek szkół ogólnych
w m² oraz zasady ich zaokrąglania

Poz.	Urządzenia terenowe	Szkoly o liczbie izb 1		
		2	3	4
		o liczbie		
		60	80	150
1	2	3	4	5
1.	Plac przedwejściowy	50	70	90
2.	Teren zajęty pod budynek szkolny	350	500	650
3.	Plac rekreacyjny	300	400	500
4.	Boisko sportowe wraz z otaczającą zielenią	1.500	1.500	3.600
5.	Ogórek szkolny	500	500	550
6.	Podwórze gospodarcze wraz z zabudowami gospodarczymi	250	250	300
7.	Teren przeznaczony pod ogródki personelu szkolnego	800	800	800
8.	Zieleń	1.850	1.180	3.510
9.	Drogi, aleje i ścieżki			
	O g ó l n e m	5.600	5.600	10.000
	Na 1 ucznia:	93	70	66

DM/124

c a 1

ogólnokształcących stopnia podstawowego
gospodarowania /liczby orientacyjne/Załącznik Nr.1do standardu budowlanego
szkół ogólnokształcących
stopnia podstawowego.

lekcyjnych					Wskaźniki
5	6	7	11	15	
uczniów					
200	250	280	440	600	
6	7	8	9	10	11
110	125	140	175	200	
750	850	950	1.150	1.300	
550	600	650	900	1.200	
3.600	3.600	3.600	5.000	5.000	co najmniej 2 m ² /ucznia, ogół- kiem nie mniej, niż 300 m ² . Obejmuje: bieżnię /60 m/, skocz- nię, rzutnię, siatkówkę /18x9m/ koszykówkę /14x26m/, małego szczypiorniaka /50x25m/. Minimalna długość - 80 m.
600	650	700	800	900	
300	300	300	300	300	
800	800	800	500	500	
3.290	3.075	2.850	3.375	3.100	co najmniej 20% powierzchni działki
10.000	10.000	10.000	12.200	12.500	
50	40	35,7	27,7	20,8	

T a b l i c a

Spis pomieszczeń w budynkach
stopnia podstawowego oraz ich

Poz.	Wysokość pomieszczeń w świetle m.		Liczba izb lekcyjnych	2
	W szkole o 2 izbach lekcyjnych	W pozosta- łych szkołach	Liczba uczni	60
	Nazwa pomieszczeń			powi
2	2	3	4	5
1.	3,0	3,2	Izby lekcyjne	66,0
2.	-	3,2	Sala fizyki	
3.	-	3,2	Sala chemii	
4.	-	3,2	" biologii	
5.	-	3,2	Gabinet pomocy naukowych	
6.	-	3,2	Gabinet chemii	
7.	-	3,2 ^{1/2} 4,5 ^{2/} 5,0 ^{3/}	Sala Gimnastyczna	
8.	-	3,2	Skład przyborów sportowych	
9.	-	3,2	Rozbieralnia	
10.	-	3,2	Natryskownia	
11.	-	3,2	Pokój organizacji uczniowskich	
12.	-	3,2	Pokój zajęć prakt. Organiz. uczniow.	
13.	-	3,2	Swietlica /jadalnia/	
14.	-	3,2	Czytelnia	
15.	-	3,2	Biblioteka	
16.	3,0	3,2	Szatnia	12,5
17.	3,0	3,2	Pomieszczenia na rekreację i komunikację	50,0
18.	3,0	3,2	Umывальnie i ustępy, a w szkole o 3 izbach leko.nadto natryski	12,5
19.	3,0	3,2	Kancelaria	12,5
20.	-	3,2	Pokój kierownika	
21.	-	3,2	Pokój nauczycielski	
22.	-	3,2	Pokój lekarza	
23.	3,0	3,2	Kuchnia	
24.	3,0	3,2	Spizarnia	12,5
25.	3,0	3,2	Skład sprzętu szkolnego	
Powierzchnia pomieszczeń szkolnych z komunikacją - razem m2				166,0

a 3

szkół ogólnokształcących
normy przestrzenne.

Załącznik Nr. 3
do standardu budowlanego szkół
ogólnokształcących stopnia
podstawowego.

	3	4	5	6	7	11	15
	80	150	200	250	280	440	600
<p>powierzchnia podłogi pomieszczeń, powierzchnie: czynna, bierna, całkowita, zasadnicza w m² oraz kubatury w m³</p>							
	6	7	8	9	10	11	12
	112,5	150,0	187,5	300,0	350,0	550,0	750,0
		50,0	50,0	62,5	62,5	62,5	62,5
					-	-	-
		12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	62,5
						12,5	12,5
		62,5 ^{1/}	75,0 ^{1/}	75,0 ^{1/}	128,0 ^{2/}	128,0 ^{2/}	162,0 ^{3/}
		25,0	37,5	37,5	37,5	62,5	62,5
			25,0	25,0	25,0	12,5	12,5
	37,5	37,5	37,5	37,5	62,5	75,0	100,0
		12,5	12,5	12,5	25,0	25,0	25,0
	12,5	25,0	25,0	37,5	37,5	62,5	87,5
	75,0	140,0	190,0	230,0	260,0	410,0	540,0
	25,0	25,0	37,5	50,0	50,0	62,5	62,5
	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	25,0
		12,5	12,5	12,5	25,0	25,0	12,5
							25,0
							12,5
	12,5	12,5	12,5	25,0	25,0	37,5	37,5
			12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
	287,5	577,5	740,0	942,5	1125,5	1613,0	2164,5

T a b

Spis pomieszczeń w budynku
stopnia podstawowego o

Poz.	Wysokość pomieszczeń w świetle m ³		Liczba izb lekcyjnych Liczba uczni	Nazwa pomieszczeń
	W szkole o 2 izbach lekcyjnych	W pozosta- łych szkołach		
1	2	3	4	
1.	3,0	3,2		Izby lekcyjne
2.	-	3,2		Sala fizyki
3.	-	3,2		Sala chemii
4.	-	3,2		" biologii
5.	-	3,2		Gabinet pomocy naukowych
6.	-	3,2		Gabinet chemii
7.	-	3,2 ^{1/a} 4,5 ^{2/} 5,0 ^{3/}		Sala Gimnastyczna
8.	-	3,2		Skład przyborów sportowych
9.	-	3,2		Rozbieralnia
10.	-	3,2		Natryskownia
11.	-	3,2		Pokój organizacji uczniowskich
12.	-	3,2		Pokój zajęć praktycznych organiz. uczniów
13.	-	3,2		Świetlica /jadalnia/
14.	-	3,2		Czytelnia
15.	-	3,2		Biblioteka
16.	3,0	3,2		Szatnia
17.	3,0	3,2		Pomieszczenia na rekreację i komunikację
18.	3,0	3,2		Wmywalnie i ustępy, a w szkole o 3 izbach leko.nadto natryski
19.	3,0	3,2		Kancelaria
20.	-	3,2		Pokój kierownika
21.	-	3,2		Pokój nauczycielski
22.	-	3,2		Pokój lekarza
23.	3,0	3,2		Kuchnia
24.	3,0	3,2		Spizarnia
25.	3,0	3,2		Skład sprzętu szkolnego
Powierzchnia pomieszczeń szkolnych z komunikacją - razem m²				

l i c a 3

Załącznik Nr. 3
do standardu budowlanego szkół
ogólnokształcących stopnia
podstawowego.

rynkach szkół ogólnokształcących
raz ich normy przestrzenne.

2	3	4	5	6	7	11	15
60	80	150	200	250	280	440	600
powierzchnia podłogi pomieszczeń, powierzchnie: czynna, bierna, całkowita, zasadnicza w m ² oraz kubatury w m ³							
5	6	7	8	9	10	11	12
66,0	112,5	150,0	187,5	300,0	350,0	550,0	750,0
		50,0	50,0	62,5	62,5	62,5	62,5
							62,5
		12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
						12,5	12,5
		62,5 ^{1/}	75,0 ^{1/}	75,0 ^{1/}	128,0 ^{2/}	128,0 ^{2/}	162,0 ^{3/}
		25,0	37,5	37,5	37,5	62,5	62,5
			25,0	25,0	25,0	12,5	12,5
						37,5	37,5
	37,5	37,5	37,5	37,5	62,5	75,0	100,0
		12,5	12,5	12,5	25,0	25,0	25,0
12,5	12,5	25,0	25,0	37,5	37,5	62,5	87,5
50,0	75,0	140,0	190,0	230,0	260,0	410,0	540,0
12,5	25,0	25,0	37,5	50,0	50,0	62,5	62,5
12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	25,0
		12,5	12,5	12,5	25,0	25,0	12,5
							25,0
							12,5
12,5	12,5	12,5	12,5	25,0	25,0	37,5	37,5
			12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
166,0	287,5	577,5	740,0	942,5	1125,5	1613,0	2164,5

- 2 -

Wysokość pomieszczeń w świetle m.		Nazwa pomieszczenia	Liczba izb lekc.
W szkole o 2 dzbach lekcyjnych	W pozostałych szkołach		Liczba uczni
			Powierzchnia p
2,6	2,6	Mieszkanie służbowe I	
2,6	2,6	" " II	
2,6	2,6	Komunikacja /sionki zejścia do piwnic w mieszkaniach służbowych	
Powierzchnia mieszkań		- razem	
2,2	2,4	podziemie szkolne /magazyny, kotłownia i in/	
2,0	2,0	piwnice dla mieszkań służbowych	
Powierzchnia podziemia		/ piwnic/ - razem	m ²
Powierzchnia użytkowa z komunikacją		/czynna/ t.j. powierzchnia podstawowa wraz	
Dodatek ryczałtowy /20% powierzchni użytkowej		na mury i konstrukcje w stosunku do /pow.bierna/.	
Powierzchnia całkowita		/czynna + bierna/	m ²
Powierzchnia funkcjonalnie znacząca 13,14,15 - oraz 75% poz 17		zaspagnicza /poz.tablicy: 1,2,3,4,7,11,12, rekreacje/	m ²
Kubatura brutto m ³ : A. pomieszczeń szkolnych UWAGA: wysokość średnia		/bez sali gimnastycznej/ brutto jednej kondygnacji przyjęto: dla szkoły 2 izbowej - 3,7 m. " " 3 " - 3,9 m. " " 4,5,6 i 7 - 3,75 m. " " 11 i 15 - 3,65	m ³
B. Mieszkań UWAGA: wysokość średnia		brutto jednej kondygnacji przyjęto wszystkich szkół - 3,10	m ³
C. Piwnic UWAGA: wysokość średnia		od podłogi piwnic do powierzchni ziemi /jako uzupełnienie/ A i B liczonych od powierzchni ziemi przyjęto dla szkół 2 i 3 izbowej - 2,10 m. dla szkół pozostałych - 2,20 dla mieszkań we wszystkich szkołach - 1,90 m.	m ³
D. Sal gimnastycznych UWAGA: wysokość średnia		brutto przyjęta: dla szkoły 4,5 i 6 izbowej - 3,75 " " 7, 11 " - 5,75 " " 15 " - 6,25	m ³
Kubatura brutto ogółem		/A+B+C+D/	m ³

2	3	4	5	6	7	11	15
60	80	150	200	250	280	440	600
odłogi pomieszczeń, powierzchnia: czynny, bierna, całkowita, zasadnicza w m2 oraz kubatury w m3.							
35,0	35,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0
22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0
10,0	10,0	10,0	19,0	10,0	10,0	10,0	10,0
67,0	67,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
37,5	50,0	60,0	75,0	90,0	100,0	150,0	175,0
28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0
65,5	78,0	88,0	103,0	118,0	128,0	178,0	203,0
298,5	432,5	745,0	923,0	1.140,5	1.333,5	1.871,0	2.447,5
59,7	86,5	149,6	184,8	228,1	266,7	374,2	489,5
358,2	519,0	894,0	1.107,6	1.368,6	1.600,2	2.245,2	2.937,0
103,5	206,25	417,5	530,0	685,0	848,0	1.198,00	1.617,0
737,04	1.345,5	2.317,5	2.992,5	3.903,75	4.488,75	6.504,30	8.770,95
249,24	249,24	297,6	297,6	297,6	297,6	297,6	297,6
94,5	126,0	158,40	198,00	237,60	264,00	396,00	462,00
63,84	63,84	63,84	63,84	63,84	63,84	63,84	63,84
		281,25	337,50	337,50	883,20	883,20	1.215,00
1.144,62	1.784,58	3.118,59	3.889,44	4.840,29	5.997,39	8.144,94	10.809,34

- 2 -

Wysokość pomieszczeń w świetle m.		Nazwa pomieszczenia	Liczba izb lek.
W szkole o 2 izbach lekcyjnych	W pozostałych szkołach		Liczba uczni
			Powierzchnia p
2,6	2,6	Mieszkanie służbowe I	
2,6	2,6	" " II	
2,6	2,6	Komunikacja /sionki zejścia do piwnic w mieszkaniach służbowych	
Powierzchnia mieszkań		- razem	
2,2	2,4	podziemie szkolne /magazyny, kotłownia i in/	
2,0	2,0	piwnice dla mieszkań służbowych	
Powierzchnia podziemia		/ piwnic/ - razem	m ²
Powierzchnia użytkowa z komunikacją		/czynna/ t.j. powierzchnia podstawowa wraz z komunikacją	
Dodatek ryczałtowy /20% powierzchni użytkowej		na mury i konstrukcje w stosunku do /pow.bierna/.	
Powierzchnia całkowita		/czynna + bierna/	m ²
Powierzchnia funkcjonalnie zasadnicza		/poz.tablicy: 1,2,3,4,7,11,12,13,14,15 - oraz 75% poz 17 /rekreacje/	m ²
Kubatura brutto m ³ :			
A. pomieszczeń szkolnych		/bez sali gimnastycznej/	m ³
UWAGA: wysokość średnia		brutto jednej kondygnacji przyjęto:	
		dla szkoły 2 izbowej - 3,7 m.	
		" " 3 izbowej - 3,9 m.	
		" " 4,5,6 i 7 - 3,75 m.	
		" " 11 i 15 - 3,65	
B. Mieszkań			m ³
UWAGA: wysokość średnia		brutto jednej kondygnacji przyjęto	
		wszystkich szkół - 3,10	
C. Piwnic			m ³
UWAGA: wysokość średnia		od podłogi piwnic do powierzchni ziemi	
		/jako uzupełnienie/ A i B liczonych od powierzchni ziemi	
		przyjęto dla szkół 2 i 3 izbowej - 2,10 m.	
		dla szkół pozostałych - 2,20	
		dla mieszkań we wszystkich szkołach - 1,90 m.	
D. Sal gimnastycznych			m ³
UWAGA: wysokość średnia		brutto przyjęta:	
		dla szkoły 4,5 i 6 izbowej - 3,75	
		" " 7, 11 - 5,75	
		" " 15 - 6,25	
Kubatura brutto ogółem		/A+B+C+D/	m ³

2	3	4	5	6	7	11	15
60	80	150	200	250	280	440	600
odlegi pomieszczeń, powierzchnia: czynny, bierna, całkowita, zasadnicza w m ² oraz kubatury w m ³ .							
35,0	35,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0
22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0
10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
67,0	67,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
37,5	50,0	60,0	75,0	90,0	100,0	150,0	175,0
28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0
65,5	78,0	88,0	103,0	118,0	128,0	178,0	203,0
298,5	432,5	745,0	925,0	1.140,5	1.333,5	1.871,0	2.447,5
59,7	86,5	149,6	184,6	228,1	266,7	374,2	489,5
358,2	519,0	694,0	1.107,6	1.368,6	1.600,2	2.245,2	2.937,0
103,5	206,25	417,5	530,0	685,0	848,0	1.198,00	1.617,0
737,04	1.345,5	2.317,5	2.992,5	3.903,75	4.488,75	6.504,30	8.770,95
249,24	249,24	297,6	297,6	297,6	297,6	297,6	297,6
94,5	126,0	158,40	198,00	237,60	264,00	396,00	462,00
63,84	63,84	63,84	63,84	63,84	63,84	63,84	63,84
		281,25	337,50	337,50	883,20	883,20	1.215,00
1.144,62	1.784,58	3.118,59	3.889,44	4.840,29	5.997,39	8.144,94	10.809,39

WSKAZNIKI EKONOMI

Wskaźniki do tablicy 3 - "Spis pomieszczeń
oraz ich normy

Poz.	Treść	Liczba izb lekcyjnych	
		Liczba uczniów	
		2	3
		60	80
1.	Kubatura brutto na 1 ucznia - m ³	19,07	23,30
2.	Powierzchnia funkcjonalnie zasadnicza na 1 ucznia - m ²	1,73	2,58
3.	Powierzchnia użytkowa na 1 ucznia m ²	4,98	5,40
4.	Stosunek powierzchni funkcjonalnie zasadniczej do pow. użytkowej - w%	34,67	47,68
5.	Kubatura brutto na 1 m ² powierzchni funkcjonalnie zasadniczej - m ³	11,05	8,65
6.	Kubatura brutto na 2 m ² powierzchni użytkowej - m ³	3,83	4,12
7.	Kubatura brutto na 1 ucznia według grup pomieszczeń - m ³		
	a/ pomieszczeń szkolnych bez sali gimnastycznej i jej pomocniczych pomieszczeń	12,28	16,81
	b/ mieszkań służbowych	4,15	3,11
	c/ podziemi /piwnic szkolnych i dla mieszkań/	2,64	2,37
	d/ sali gimnastycznej wraz z pomocniczymi przy niej pomieszczeniami	-	-
	e/ pomieszczeń szkolnych wraz z salą gimnastyczną i pomocniczymi przy niej pomieszczeniami /bez mieszkań /a+c/	12,28	16,81
	f/ pomieszczeń szkolnych z mieszk. bez sali gimnastycznej i jej pomieszczeń pomocniczych oraz bez piwnic /a+b/	16,43	16,92
	g/ pomieszczeń szkolnych z mieszk. i piwnicami, bez sali gimnast. i pomocniczych przy niej pomieszczeń /a+b+c/	19,07	22,30
	h/ pomieszczeń szkol. z mieszkaniem i salą gimnast., lecz bez piwnic /a+b+c/ z kubaturą	16,43	19,92

DM/124/T

MICZNO-TECHNICZNE

część szkół ogólnokształcących stopnia podstwowego
my przestrzenne.

4	5	6	7	11	15
150	200	250	280	440	600
20,79	19,44	19,36	21,41	18,51	18,01
2,78	2,65	2,74	3,02	2,72	2,69
4,96	4,61	4,56	4,76	4,25	4,07
56,04	57,42	60,06	63,59	64,02	66,06
7,46	7,33	7,06	7,07	6,79	6,68
4,18	4,21	4,24	4,49	4,35	4,41
14,7	14,12	14,94	15,42	14,16	14,16
1,98	1,49	1,19	1,06	0,68	0,50
1,48	1,30	1,20	1,17	1,04	0,87
2,63	2,53	2,03	3,76	2,63	2,48
17,33	16,65	16,97	19,18	16,79	16,64
16,68	15,61	16,13	16,48	14,84	14,66
18,16	16,91	17,33	17,65	15,88	15,53
19,31	18,14	18,16	20,24	17,47	17,14

WSKAZNIKI EKONOMI

Wskaźniki do tablicy 3 - "Spis pomieszczeń
oraz ich normy"

Poz.	Treść	Liczba izb lekcyjnych	2	3
		Liczba uczniów	60	80
1.	Kubatura brutto na 1 ucznia - m ³		19,07	23,30
2.	Powierzchnia funkcjonalnie zasadnicza na 1 ucznia - m ²		1,73	2,58
3.	Powierzchnia użytkowa na 1 ucznia m ²		4,98	5,40
4.	Stosunek powierzchni funkcjonalnie zasadniczej do pow. użytkowej - w%		34,67	47,68
5.	Kubatura brutto na 1 m ² powierzchni funkcjonalnie zasadniczej - m ³		11,05	8,65
6.	Kubatura brutto na 1 m ² powierzchni użytkowej - m ³		3,83	4,12
7.	Kubatura brutto na 1 ucznia według grup pomieszczeń - m ³			
	a/ pomieszczeń szkolnych bez sali gimnastycznej i jej pomocniczych pomieszczeń		12,28	16,81
	b/ mieszkań służbowych		4,15	3,11
	c/ podziemi /piwnic szkolnych i dla mieszkań/		2,64	2,37
	d/ sali gimnastycznej wraz z pomocniczymi przy niej pomieszczeniami		-	-
	e/ pomieszczeń szkolnych wraz z salą gimnastyczną i pomocniczymi przy niej pomieszczeniami /b+n mieszkań /a+c/		12,28	16,81
	f/ pomieszczeń szkolnych z mieszkań bez sali gimnastycznej i jej pomieszczeń pomocniczych oraz bez piwnic /a+b/		16,43	16,92
	g/ pomieszczeń szkolnych z mieszkań i piwnicami, bez sali gimnast. i pomocniczych przy niej pomieszczeń /a+b+c/		19,07	22,30
	h/ pomieszczeń szkol. z mieszkaniami salą gimnast., lecz bez piwnic /a+b+c/ z kubaturą		16,43	19,92

DM/124/T

ICZNO-TECHNICZNE

zest. szkół ogólnokształcących stopnia podstwowego
y przestrzenne.

4	5	6	7	11	15
150	200	250	280	440	600
20,79	19,44	19,36	21,41	18,51	18,01
2,78	2,65	2,74	3,02	2,72	2,69
4,96	4,61	4,56	4,76	4,25	4,07
56,04	57,42	60,06	63,59	64,02	66,06
7,46	7,33	7,06	7,07	6,79	6,68
4,18	4,21	4,24	4,49	4,35	4,41
14,7	14,12	14,94	15,42	14,16	14,16
1,98	1,49	1,19	1,06	0,68	0,50
1,48	1,30	1,20	1,17	1,04	0,87
2,63	2,53	2,03	3,76	2,63	2,48
17,33	16,65	16,97	19,18	16,79	16,64
16,68	15,61	16,13	16,48	14,84	14,66
18,16	16,91	17,33	17,65	15,88	15,53
19,31	18,14	18,16	20,24	17,47	17,14

- ✓ 2) plan orientacyjny okolicy (skala 1:5000 lub 1:25000) z naniesieniem terenu pod budowę oraz naniesieniem istniejących linii komunikacyjnych i sieci instalacyjnych znajdujących się poza terenem zakładu (sieć elektryczna, gazociąg, ew. parociąg, wodociąg, linia kolejowa, drogi itp.);
- 3) wyszczególnienie przewidywanych inwestycji w innych resortach, pozostających w związku z daną inwestycją, jak rozbudowa kolei, szos, dróg, regulacja rzek, wodociągów, kanalizacji, sieci elektrycznej itp.;
- 4) orientacyjną ilość dowożonych surowców i paliwa (w przypadku dużych transportów uzgodnioną z PKP);
- 5) wyjaśnienie co do bocznic kolejowej na terenie zakładu i połączenie jej z kolejami państwowymi, oświadczenie PKP (w razie potrzeby);
- 6) wyjaśnienie orientacyjne co do dróg kołowych na terenie zakładu i powiązanie ich z drogami kołowymi i publicznymi;
- 7) orientacyjna wielkość załogi (w tym ilość kobiet);
- 8) orientacyjne zapotrzebowanie na mieszkania robotnicze (z uzasadnieniem);
- 9) wyjaśnienia co do sposobów zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych załogi uzgodnione z Centralnym Zarządem Budowy Miast i Osiedli (ZOR) oraz Wojewódzką Komisją Planowania Gospodarczego;
- 10) w przypadku potrzeby, opis ośrodka wykształcenia załogi, w uzgodnieniu z CUSZ;
- 11) orientacyjne zapotrzebowanie i sposób jego pokrycia na:
- paliwo (węgiel, gaz itp.),
 - parę (dla dużych konsumentów),
 - energię elektryczną i moc elektryczną,
 - wodę,
 - ważniejsze surowce i półfabrykаты;
- 12) orientacyjny opis metody produkcji;
- 13) orientacyjne wyszczególnienie wydziałów pomocniczych;
- 14) wstępne orientacyjne wskaźniki techniczno-ekonomiczne.
- § 48. Przy opracowywaniu założeń projektu kapitalnej odbudowy lub rozbudowy zakładu, należy do założeń dołączyć inwentaryzację tylko tych istniejących obiektów, które podlegają bezpośredniej rozbudowie lub modernizacji. Inwentaryzacja ta powinna być sporządzona tylko w takim zakresie, jaki jest niezbędnie potrzebny do opracowania projektu wstępnego.
- Równocześnie należy w założeniach projektu podać bardzo krótki i awarty opis całości rozbudowywanego lub modernizowanego zakładu.
- § 47. W powyższy sposób sporządzone założenia powinny zawierać 10 — 25 stroniec zwięzłego, jasnego i wyczerpującego opracowania.

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG nr 158
z dnia 3 maja 1951 r.

Zasady sporządzania założeń projektu dla budownictwa ogólnego.

§ 104. Założeń i obiektów budownictwa ogólnego (mieszkaniowego, administracyjnego, socjalnego, budynków komunalnych i innych budynków o charakterze nieprzemysłowym) powinny składać się z 2 części:

1) danych, będących podstawą do opracowania projektu wstępnego. Dane te stanowią właściwe założenia projektu i podlegają zatwierdzeniu przy rozpatrywaniu ich przez Komisję Oceny Projektów Inwestycyjnych. Wszelkie zmiany

w tej części założeń są dozwolone jedynie za zgodą inwestora, który zatwierdził ostatecznie założenia projektu,

2) danych uzupełniających, o charakterze orientacyjnym, a stanowiących załącznik do właściwych założeń projektu. Dane te nie są ostatecznie wiążące dla biur projektowych przy opracowaniu projektu wstępnego.

§ 105. Właściwe założenia projektu powinny zawierać:

- dokładnie sprecyzowany przedmiot inwestycji,
- uzasadnienie potrzeby inwestycji (celowość, wielkość, pilność),
- określenie ewentualnych możliwości dalszej rozbudowy (w razie potrzeby),
- program użytkowy, zawierający:
 - wskaźniki liczbowe i ewentualnie wykaz pomieszczeń, warunkujące ogólne założenia powierzchni i objętości,
 - orientacyjną, i postulowaną powierzchnię i objętość budynków, 9
 - orientacyjny opis wymaganego wyposażenia i instalacji,
- krótki opis terenu pod budowę, 4, 5, 6, 7, 8
- uzasadnienie wyboru terenu, 2, 3,
- terminarz sporządzania dokumentacji technicznej,
- orientacyjny harmonogram budowy i oddania do użytku budowli,
- orientacyjny wskaźnikowy koszt budowy,
- orientacyjny plan finansowy budowy.

§ 106. Do właściwych założeń projektu należy dołączyć następujące załączniki:

- oświadczenie Dep. Inwestycji właściwego ministerstwa lub upoważnionego inwestora naczelnego, o włączeniu inwestycji do planu inwestycyjnego 6-letniego oraz wskazanie przydzielonych sum inwestycyjnych wg lat;
- odpis zaświadczenia o uzgodnieniu lokalizacji ogólnej z Dep. Planów Terenowych i Lokalizacji (dla inwestycji grupy I), bądź z właściwą miejscowo wojewódzką komisją planowania, gospodarczego; odpis uzgodnienia lokalizacji szczegółowej z właściwym miejscowo wydziałem budownictwa przy, prezydium wojewódzkiej rady narodowej;
- przyrządzenie przydziału terenu lub inny analogiczny dokument;
- dane dotyczące planu zagospodarowania przestrzennego lub wytyczne planu, jak dane o planie prawomocnym, o dopuszczalnej zabudowie (rodzaj zabudowy) % zabudowy, gabaryt i inne warunki;
- w miarę możliwości wyniki wierceń gruntu terenu, orzeczenie co do przydatności gruntu pod budowę i co do dopuszczalnego obciążenia gruntu; w przypadku oczywistości dobrego gruntu — stwierdzenie tej oczywistości dokumentami (w przypadku tym, wiercenie gruntu jest zbędne);
- orientacyjne dane dotyczące uzbrojenia terenu (wodociąg, kanalizacja, dopływ prądu elektrycznego); oświadczenie władz o możliwości dołączenia się do sieci;
- dane dotyczące koordynacji z innymi inwestorami w zakresie ew. wspólnych potrzeb, jak np. wspólne dojazdy, uzbrojenia terenu, podstacja transformatorów itp.;
- w przypadku remontu lub odbudowy — dane dotyczące tytułu prawnego posiadania obiektu, stopień zniszczenia (w %, załączyć odpis orzeczenia władzy budowlanej), orientacyjny plan inwentaryzacji (załączyć rysunki);
- ogólna charakterystyka budynków (rodzaj konstrukcji itp.).

§ 107. Dane uzupełniające o charakterze orientacyjnym powinny zawierać:

1) orientacyjny plan terenu budowy (skala 1:500 lub 1:1000) ew. z warstwicami, ze schematycznym i orientacyjnym naniesieniem obrysu budynków;

2) dla większych budowli — plan orientacyjny okolicy z naniesieniem terenu pod budowę oraz naniesieniem linii komunikacyjnych i sieci instalacyjnych znajdujących się poza terenem budowli (sieć elektryczna, gazociąg, wodociąg, drogi, kolej itp.);

3) wstępne orientacyjne porównawcze wskaźniki techniczno-ekonomiczne.

§ 108. W powyższy sposób sporządzone założenia powinny zawierać 10 — 15 stronice zwięzłego, jasnego i wyczerpującego opracowania.

140.

**ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO
PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO**

Nr 160 z dnia 4 maja 1951 r.

w sprawie planowania wewnętrzno-zakładowego.

W celu pogłębienia systemu planowania, zapewnienia równomierności i rytmiczności wykonania zadań planowych, wykorzystania ekonomicznych rezerw przedsiębiorstw oraz w celu stworzenia odpowiednich warunków załogom fabrycznym w walce o wykonanie i przekroczenie planów zakładów przemysłowych i obniżenie kosztów produkcji zarządza się, co następuje:

§ 1. Niżej wymienieni Ministrowie powołają 3 — 5-osobowe zespoły dla zorganizowania planowania wewnętrzno-zakładowego w wytypowanych zakładach następujących gałęzi przemysłu:

1) Minister Górnictwa — dla zakładów przemysłu: węglowego i koksochemicznego;

2) Minister Przemysłu Ciężkiego — dla zakładów przemysłu: hutniczego, obrabiarkowego, taboru kolejowego, motoryzacyjnego i maszyn elektrycznych;

3) Minister Przemysłu Chemicznego — dla zakładów przemysłu: syntezy chemicznej, gumowego, włókien sztucznych, papierniczego i barwników;

4) Minister Przemysłu Lekkiego — dla zakładów przemysłu: bawełnianego, wełnianego, jedwabniczo-galanteryjnego, skórzanego, odzieżowego i cementowego;

5) Minister Przemysłu Rolnego i Spożywczego — dla zakładów przemysłu: cukrowniczego, tłuszczowego, spirytusowego, tytoniowego i cukierniczego;

6) Minister Handlu Wewnętrznego — dla zakładów przemysłu mięsnego.

§ 2. Do zadań zespołów, o których mowa w § 1, należy:

1) zapoznanie się w wytypowanym zakładzie przemysłowym z istniejącym systemem opracowania planu techniczno-przemysłowo-finansowego i jego wzorami,

2) przeprowadzanie ewentualne korekty w systemie sporządzania planu techniczno-przemysłowo-finansowego zakładu w celu dostosowania go do obowiązujących instrukcji PKPG oraz właściwego ministerstwa i do potrzeb planowania wewnętrzno-zakładowego;

3) zbadanie dotychczasowego systemu oddzielnych elementów planowania wewnętrzno-zakładowego;

4) przeanalizowanie wszystkich materiałów dotyczących pierwiastkowej dokumentacji technicznej, materiałowej i finansowej;

5) zbadanie trybu obiegu dokumentacji pierwiastkowej oraz jego systemu sprawności w praktycznym zastosowaniu w poszczególnych wydziałach i w całości zakładu;

6) poddanie wymienionych w punktach 1) — 5) materiałów krytycznej analizie, tak pod względem formalnym jak i merytorycznym, co do celowości i użyteczności dla gospodarki zakładu, ze szczególnym uwzględnieniem dostosowania ich do potrzeb planowania wewnętrzno-zakładowego;

7) zapoznanie się z literaturą radziecką z dziedziny planowania wewnętrzno-zakładowego, tak swojej branży jak i branż pokrewnych;

8) opracowanie wzorów z odpowiednią instrukcją dla wydziałowych planów techniczno-przemysłowo-finansowych, zróżnicowanych w zależności od charakteru danego wydziału;

9) opracowanie metod i wzorów dla planów wewnętrzno-zakładowych, uwzględniających organizację oraz zadanie ustalone w planie dla poszczególnych miejsc pracy w określonym czasie;

10) opracowanie całokształtu wzorów sprawozdań operacyjnych wraz z instrukcją dla poszczególnych wydziałów fabrycznych;

11) opracowanie systemu sprawozdawczości wewnętrzno-wydziałowej (wzory, terminarze, instrukcje);

12) uporządkowanie obiegu dokumentacji pierwiastkowej, dostosowanej do potrzeb planowania wewnętrzno-zakładowego;

13) opracowanie projektu organizacji służby planowania w administracji ogólnozakładowej i w wydziałach fabrycznych;

14) ustalenie sposobu organizacji służby dyspozycyjnej w zakładzie, w celu ustalenia odpowiedzialności za regulowanie przebiegu wykonywania planu produkcyjnego;

15) przygotowanie wytycznych co do możliwości przystosowania opracowanego systemu w innych zakładach przemysłowych tej samej branży.

§ 3. 1. Na podstawie prac wymienionych w § 2 zespoły opracują całokształt zagadnień związanych z planowaniem wewnętrzno-zakładowym (instrukcje wraz z wzorami).

2. Opracowania, o których mowa w ust. 1 powinny być przedstawione właściwemu ministrowi do wstępnego zatwierdzenia

§ 4. Ministrowie wymienieni w § 1 zorganizują narady w zakładach, dla których został opracowany system planowania wewnętrzno-zakładowego z udziałem przedstawicieli zakładów przemysłowych danej gałęzi przemysłu oraz przemysłów pokrewnych, w celu przedyskutowania wstępnie zatwierdzonych opracowań zespołów.

§ 5. 1. Opracowania, uwzględniające wyniki dyskusji powinny być przesłane do ministerstwa dla ostatecznego zatwierdzenia.

2. Zatwierdzone opracowania powinny być przesłane do właściwych departamentów przemysłowych PKPG.

§ 6. Ministerstwa opracują w terminie do dnia 30 czerwca 1951 r. harmonogramy wprowadzenia planowania wewnętrzno-zakładowego dla wytypowanych w § 1 przemysłów i odpisy tych harmonogramów przesyłają do właściwych departamentów przemysłu PKPG.

§ 7. Wymienione w § 6 harmonogramy powinny być tak opracowane, aby można było wprowadzić planowanie wewnętrzno-zakładowe dla gałęzi przemysłów wytypowanych w § 1 najpóźniej od początku IV kwartału 1951 r.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

H. Minc

141.

**ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO
PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO**

Nr 167 z dnia 7 maja 1951 r.

w sprawie powierzenia Zjednoczeniu Przemysłu Muzycznego zbiórki i gospodarowania użytymi płytami gramofonowymi.

W celu zapewnienia przemysłowi fonograficznemu dopływu surowca krajowego do produkcji płyt gramofonowych, a w szczególności biorąc pod uwagę:

- 1) konieczność jak największego uniezależnienia przemysłu fonograficznego od importu surowców zagranicznych,
- 2) konieczność uruchomienia użytych płyt gramofonowych od marnotrawienia i niszczenia,

zarządza się w porozumieniu z Ministrami: Kultury i Sztuki, Przemysłu Lekkiego i Oświaty, co następuje:

§ 1. Centrala Odpadków Użytkowych uprawniona z mocy § 1 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 sierpnia 1948 r. w sprawie obrotu i gospodarowania odpadkami użytkowymi (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 283) do gospodarowania odpadkami użytkowymi na zasadach wyłączności — niezależnie od akcji prowadzonej we własnym zakresie powierzy Zjednoczeniu Przemysłu Muzycznego zbiórkę użytych płyt gramofonowych.

§ 2. Minister Kultury i Sztuki poleci Zjednoczeniu Przemysłu Muzycznego zorganizowanie odpłatnej zbiórki użytych płyt gramofonowych przy pomocy organizacji społecznych.

§ 3. Minister Kultury i Sztuki w porozumieniu z Ministrem Oświaty zarządzi zorganizowanie odpłatnej zbiórki użytych płyt gramofonowych przez młodzież szkolną.

§ 4. Dla wykonania przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 lipca 1948 r. w sprawie zbiórki i gospodarowania odpadkami użytkowymi (Dz. U. R. P. nr 38, poz. 280) w zakresie użytych płyt gramofonowych, zainteresowani ministrowie polecają jednostkom podległym dokonanie przeglądu, wysortowanie i zafiarowanie do skupu użytych płyt gramofonowych do punktów skupu ustalonych przez Zjednoczenie Przemysłu Muzycznego.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO w z. E. Szyr

W porozumieniu:

MINISTER KULTURY I SZTUKI	St. Dybowski
MINISTER OŚWIATY	W. Jarosiński
MINISTER PRZEMYSŁU LEKKIEGO	E. Stawiński

142.

**PISMO OKÓLNE PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
DEPARTAMENT INWESTYCJI**

z dnia 27 kwietnia 1951 r.

(znak INIC-02-30)

w sprawie obowiązków przestrzegania limitów inwestycyjnych, ustalonych w planie 6-letnim, przy pracach przygotowawczych nad projektem Planu Inwestycyjnego na 1952 r. i pracach nad 6-letnimi planami rozwoju gospodarczego:

Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego otrzymuje liczne pisma od inwestorów, zawierające postulat przy-

znania na 1952 rok limitów inwestycyjnych, przekraczających ustalenia Planu Szóstoletniego. Inwestorzy powołują się przy tym z reguły na zwiększenie zakresu zadań produkcyjnych i usługowych w stosunku do wskaźników Planu.

W związku z powyższym Departament Inwestycji wyjaśnia, co następuje:

1) Przy wstępnych pracach przygotowawczych nad Planem Inwestycyjnym na rok 1952 oraz przy pracach nad 6-letnimi planami rozwoju gospodarczego, inwestorzy obowiązani są stosować się ściśle do ustaleń Planu 6-letniego.

W szczególności limity Planu 6-letniego przesłane w sierpniu 1950 r. resortom przez Departament Koordynacji PKPG powinny stanowić podstawę dla opracowania „planów rozdziału robót budowlanych”, których obowiązek opracowania przewiduje Instrukcja w sprawie szóstoletnich planów rozwoju gospodarczego.

2) Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego ograniczona jest limitami inwestycyjnymi, ustalonymi w Planie 6-letnim.

3) Limity Planu 6-letniego dla 1952 r. należy przeliczyć na ceny 1951 r. stosując mnożnik 0,35 to znaczy zmniejszając kwoty planu o 5% z tytułu obniżki cen dóbr inwestycyjnych między okresem sporządzania Planu 6-letniego (kwiecień — lipiec 1950 roku) i okresem wstępnych prac przygotowawczych do Planu Inwestycyjnego na rok 1952 (kwiecień — lipiec 1951 roku).

Jednocześnie przypomina się, że Plan 6-letni opracowany był w dawnym pieniądzu, wobec czego należy przeliczyć go w obowiązującym stosunku 100 zł dawne = 3 zł nowe.

WICEDYREKTOR DEPARTAMENTU Inż. M. Bartnicki

143.

**PISMO OKÓLNE PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
DEPARTAMENT HANDLU**

z dnia 3 maja 1951 r.

(znak HA3A-01-C/11)

w sprawie, wykładni § 3 zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 72 z dnia 26 lutego 1951 r. w sprawie składania i przyjmowania, zamówień przez centrale (biura) handlu zagranicznego u dostawców i odbiorców krajowych w zakresie eksportu i importu nieinwestycyjnego.

W związku z zapytaniami w przedmiocie szczegółowości rozdzielników, o których mowa w § 3 wymienionego zarządzenia (Biuletyn PKPG nr 8, poz. 80) Departament Handlu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w porozumieniu z Departamentem Zaopatrzenia i Bilansów Materiałowych PKPG wyjaśnia, że rozdzielniki te co do swojej szczegółowości powinny obejmować dostawców lub odbiorców krajowych na szczeblu centralnych zarządów w zainteresowanych ministerstwach, central zaopatrzenia materiałowego lub jednostek równorzędnych — bez dalszego wyszczególniania zakładów produkcyjnych.

WICEDYREKTOR DEPARTAMENTU Inż. K. Grzywicki

PREZYDIUM
RADY NARODOWEJ m. ŁODZI
Miejska Komisja Planowania Gospodarczego
Biblioteka
Kat. Nr Inwen

B I U L E T Y N

Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego

Warszawa, 25 maja 1951 r.

Nr 14

Poz. 136-145

T R E Ś Ć:

ZARZĄDZENIA PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ
KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO:

- Poz. 136 — Nr 164 z dnia 11.4.1951 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia listy jednostek gospodarczych obowiązanych do zawierania umów generalnych na dostawę maszyn i urządzeń technicznych na rok 1951, terminów zawierania umów i ich rejestracji oraz w sprawie zwolnienia od obowiązku zawierania umów planowych na dostawę tych artykułów.
- Poz. 137 — Nr 150 z dnia 16.4.1951 r. w sprawie sprawozdawczości w 1951 r. dotyczącej jednostkowych kosztów własnych niektórych wyrobów.
- Poz. 138 — Nr 153 z dnia 3.5.1951 r. w sprawie zasad i trybu opracowania operatywnych planów przewozu towarów kolejami normalnotorowymi.
- Poz. 139 — Nr 158 z dnia 3.5.1951 r. zmieniające Instrukcję nr 20 o zasadach sporządzania i zatwierdzania dokumentacji technicznej dla inwestycji.
- Poz. 140 — Nr 160 z dnia 4.5.1951 r. w sprawie planowania wewnątrz-zakładowego.

- Poz. 141 — Nr 167 z dnia 7.5.1951 r. w sprawie powierzenia Zjednoczeniu Przemysłu Muzycznego zbiórki i gospodarowania zużyтыми płytami gramofonowymi.

PISMA OKOLNE:

- Poz. 142 — z dnia 27.4.1951 r. w sprawie obowiązku przestrzegania limitów inwestycyjnych, ustalonych w Planie 6-letnim, przy pracach przygotowawczych nad projektem Planu Inwestycyjnego na 1952 r. i pracach nad 6-letnimi planami rozwoju gospodarczego.
- Poz. 143 — z dnia 3.5.1951 r. w sprawie wykładni § 3 zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 76 z dnia 26.2.1951 r. w sprawie składania i przyjmowania zamówień przez centrale (biura) handlu zagranicznego u dostawców i odbiorców krajowych w zakresie eksportu i importu nieinwestycyjnego.
- Poz. 144 — z dnia 4.5.1951 r. w sprawie przekazywania opłat rodziców za korzystanie z domów zdrowia dziecka.
- Poz. 145 — z dnia 8.5.1951 r. w sprawie interpretacji zarządzenia o trybie zlecenia wykonania dokumentacji technicznej dla potrzeb planu inwestycyjnego.

136.

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO
PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA
GOSPODARCZEGO

Nr 164 z dnia 11 kwietnia 1951 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia listy jednostek gospodarczych obowiązanych do zawierania umów generalnych na dostawę maszyn i urządzeń technicznych na rok 1951, terminów zawierania umów i ich rejestracji oraz w sprawie zwolnienia od obowiązku zawierania umów planowych na dostawę tych artykułów.

Na podstawie art. 4 pkt. 2 i 3 oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1949 r. o umowach planowych w gospodarce socjalistycznej zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 30 stycznia 1951 r. w sprawie ustalenia listy jednostek gospodarczych, obowiązanych do zawierania umów generalnych na dostawę maszyn i urządzeń technicznych na rok 1951 terminów zawierania umów, ich rejestracji oraz w sprawie zwolnienia od obowiązku zawierania umów planowych na dostawę tych artykułów (Monitor Polski nr A-10, poz. 156), wprowadza się następujące zmiany w liście jednostek gospodarczych obowiązanych do zawierania umów generalnych w zakresie dostaw maszyn i urządzeń technicznych, stanowiącej załącznik do zarządzenia:

- 1) w pozycjach 6 i 25 w rubryce „Odbiorca” sformułować wyrazy: „CZ Państwowych Ośrodków Maszynowych”;
- 2) w pozycjach 7, 8, 13 i 26 w rubryce „Odbiorca” po wyrazach „Min. Rolnictwa i Reform Rolnych” dodaje się w na-

wiasie następujące wyrazy: „(z wyjątkiem CZ Państwowych Ośrodków Maszynowych)”.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia; z mocą obowiązującą od dnia 29 stycznia 1951 roku.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO w z. E. Szyr
w porozumieniu:

MINISTER PRZEMYSŁU CIĘŻKIEGO J. Tokarski
MINISTER ROLNICTWA I REFORM
ROLNYCH J. Dąb-Kociol

137.

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO
PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA
GOSPODARCZEGO

Nr 150 z dnia 16 kwietnia 1951 r.

w sprawie sprawozdawczości w 1951 r. dotyczącej jednostkowych kosztów własnych niektórych wyrobów.

Na podstawie § 3 pkt. 2 uchwały nr 131 Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1951 r. w sprawie programu prac statystyczno-sprawozdawczych na rok 1951 (Monitor Polski nr A-19, poz. 244) i w związku z uchwałą nr 226 Prezydium Rządu z dnia 24 marca 1951 r. w sprawie usprawnienia systemu rachunkowości uspołecznionych przedsiębiorstw umożliwiającą pogłębienie rozrachunku gospodarczego i planowania kosztów własnych (Monitor Polski nr A-28, poz. 360) zarządza się w porozumieniu z Ministrem Finansów, co następuje:

§ 1. 1. Wprowadza się na rok 1951 obowiązek sporządzania jednostkowych kalkulacji wynikowych na wyroby wy-

mienione w wykazach stanowiących załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust 1, dotyczy przedsiębiorstw i zakładów przemysłowych, które zgodnie z zarządzeniem Przewodniczącego PKPG nr 97 z dnia 24 marca 1951 r. w sprawie sprawozdawczości statystycznej wielkiego i średniego przemysłu państwowego na 1951 r. obowiązane są do składania sprawozdań z wykonania planu techniczno-przemysłowo-finansowego wielkiego i średniego przemysłu państwowego na 1951 r.

3. Jednostkowe kalkulacje wynikowe należy sporządzać zgodnie z wzorem kalkulacyjnym, stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

4. Właściwi ministrowie mogą wprowadzić do wzoru kalkulacyjnego zmiany w porozumieniu z Przewodniczącym PKPG i Ministrem Finansów.

§ 2. 1. Jednostki wymienione w § 1 ust. 2 przesyłają kalkulacje wynikowe jednostkom nadrzędnym w terminie do dnia 25 następnego miesiąca po okresie sprawozdawczym. Kalkulacje te przesyłać należy za pierwszy kwartał, jako kalkulację kwartalną, a następnie jako kalkulacje miesięczne.

2. Centralne zarządy przemysłów i jednostki równorzędne w oparciu o materiały określone w ust. 1 opracowują przeciętne średnie kalkulacje jednostkowe na wyroby produkowane przez podległe im zakłady i przesyłają je w formie sprawozdań co miesiąc w terminie 30 dni po miesiącu sprawozdawczym do Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Ministerstwa Finansów oraz do właściwych Ministerstw. Do sprawozdań tych należy dołączyć kalkulację jednostkową z dwóch zakładów o najwyższym i najniższym koszcie jednostkowym oraz kalkulację jednostkową dla poszczególnych zakładów lub przedsiębiorstw, których produkcja ma cechy indywidualne.

§ 3. Do pierwszych sprawozdań wysyłanych na podstawie niniejszego zarządzenia powinny być dołączone kalkulacje wynikowe za rok 1950, a w ich braku — za III kwartał 1950 roku, dostosowane do warunków roku 1951.

§ 4. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 stycznia 1951 roku

§ 5. Jednocześnie tracą moc obowiązującą dotychczas wydane zarządzenia w sprawach uregulowanych zarządzeniem niniejszym.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO w z. E. Szyr

W porozumieniu:

MINISTER FINANSÓW K. Dąbrowski

Załącznik nr 1 do zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 150 z dnia 16 kwietnia 1951 r.

W Y K A Z

ważniejszych wyrobów produkowanych przez przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Handlu Wewnętrznego.

I. Centralny Zarząd Przemysłu Mięsnego

1. Polówki wieprzowe z uboju białego.
2. Czwartki wołowe.
3. Tuzie cielęce.
4. Bekony eksportowe.
5. Szyńka (amerykańska chuda) — puszki 5 kg.
6. Wieprzowina krajowa.
7. Ślonina świeża (bez skóry).
8. Smalec.
9. Kielbasa zwyczajna.
10. Kielbasa krakowska półsucha.

II. Polskie Zakłady Zbożowe

1. Mąka żytnia 97%.
2. Mąka żytnia 82%.
3. Mąka żytnia 60%.
4. Mąka żytnia Steinmetz'a 97%.

5. Mąka żytnia Steinmetz'a 82%.
6. Mąka żytnia Steinmetz'a 60%.
7. Mąka pszenna 97%.
8. Mąka pszenna 72%.
9. Mąka pszenna 50%.
10. Mąka pszenna Grahama 97%.
11. Mąka pszenna Grahama 72%.
12. Mąka pszenna Grahama 50%.
13. Mąka pszenna poślednia.
14. Mąka pszenna biszkoptowa.
15. Kasza jęczmienna 63%.
16. Płatki owsiane.

III. Centralny Zarząd Przemysłu Mleczarskiego

1. Masło ekstra wyborowe.
2. Masło wyborowe.
3. Masło stolowe.
4. Kazeina kwasowa.
5. Ser półtłusty tyłżycki.
6. Ser półtłusty tyłżycki.

IV. „Bacutil”

1. Jelita bydłące cienkie.
2. Jelita wieprzowe cienkie.
3. Tłuszcz wieprzowy otokowy topiony.
4. Żelatyna jadalna.
5. Szczecina ściągalna podwójnie preparowana.

V. Centrala Rybna

1. Śledzie wędzone (piklingi).
2. Szproły w oleju — puszki 300 g.
3. Skumbria — puszki 300 g.
4. Dorsz wędzony.

Załącznik nr 1 do zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 150 z dnia 16 kwietnia 1951 r.

W Y K A Z

ważniejszych wyrobów produkowanych przez przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Przemysłu Rolnego i Spożywczego.

I. Centralny Zarząd Przemysłu Cukrowniczego

1. Cukier biały kryształ.

II. Polski Monopol Spirytusowy

1. Spirytus surowy.
2. Spirytus odwodniony.
3. Spirytus 92% — butelki 0,25 l.
4. Wódka czysta 40% — butelki 0,5 l.
5. Denaturat — butelki 1 l.
6. Ocet spirytusowy 10% — butelki 1 l.

III. Polski Monopol Tytoniowy

1. Papierosy — wszystkie gatunki w paczkach a 10, 12, 20 wzgl. 25 szt.
2. Tytoń i machorka — wszystkie gatunki wg poszczególnych opakowań.
3. Cygara — wszystkie gatunki wg poszczególnych opakowań.

IV. Centralny Zarząd Przemysłu Fermentacyjnego

1. Siód krajowy.
2. Piwo 10° lekkie markowe butelkowe.
3. Piwo 7° lekkie beczkowe.
4. Piwo 7° lekkie butelkowe.
5. Piwo 9° lekkie beczkowe.
6. Piwo 9° lekkie butelkowe.
7. Piwo grodziskie.
8. Piwo pełne beczkowe.
9. Piwo pełne butelkowe.
10. Piwo mocne beczkowe.
11. Piwo mocne butelkowe.
12. Piwo słodowe beczkowe.
13. Piwo słodowe butelkowe.
- V. Zjedn. Przem. Drożdżowego
 1. Drożdże piekarskie prasowane — paczki 0,5 kg.
 2. Drożdże piekarskie suszone — paczki 0,5 kg.
 3. Drożdże pastewne suszone — paczki 0,5 kg.

VI. Centralny Zarząd Przemysłu Maszeczowego

1. Olej rzepakowy surowy.
2. Olej rzepakowy rafinowany — butelki 0,5 l.
3. Margaryna w opak. 0,5 kg.
4. Pasta do obuwia czarna — pudełka 40 g

5. Pasta do podłóg bezbarwna — pudełka 400 g.
6. Mydło do prania 57%.
7. Proszek do prania 15% — paczki 0,5 kg

VII. Zjednoczenie przemysłu Ziemiannaczanego

1. Mączka ziemiannaczana superior.
2. Syrop ziemiannaczany.
3. Płatki ziemiannaczane.
4. Klej kazeinowy.

VIII. Zjednoczenie Przemysłu Kosmetycznego

1. Pasta do zębów Nivea w tubach
2. Krem sportowy Nivea w pud. 20 g.
3. Mydło toaletowe w opak 100 g
4. Woda kwiatowa „Miraculum“ but. 100 g.

IX. Zjednoczenie Przemysłu Cukierniczego

1. Landryny w puszkach 1 kg.
2. Cukierki nadziewane (owocowe) zawijane.
3. Czekolada twarda mleczna tabliczki 100 g
4. Czekolada twarda desesowa tabliczki 100 g
5. Kakao łobki 100 g.
6. Herbatniki.

X. Zjednoczenie Przemysłu Surogatów Kawowych i Namiatków Spożywczych

1. Kawa domowa — paczki 0,5 kg
2. Kostki bullonowe.
3. Makaron 50% krótki.
4. Płatki owsiane górskie — paczki 0,5 kg.

XI. Centrala Zielarska

1. Olejek miętowy.
2. Rumianek suszony.
3. Ziola („Chologoga“ nr 10 wątrobiane) — paczki 0,25 kg.

XII. Centralny Zarząd Przemysłu Owocarsko-Warzywniczego

1. Matrolada wyborowa miękka — skrzynki 5 kg
2. Syrop wiśniowy — butelki 0,5 l.
3. Wino owocowe półslodkie — butelki 0,7 l.
4. Ogórki konserwowe — puszki 5 kg.
5. Koncentrat pomidorowy 20% — puszki 0,25 kg.
6. Płynny owoc jabłeczny — butelki 0,5 l

Załącznik nr 1 do zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 150 z dnia 16 kwietnia 1951 r.

W Y K A Z

ważniejszych wyrobów produkowanych przez przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Przemysłu Ciężkiego.

I. Centralny Zarząd Przemysłu Hutniczego

1. Koks wielkopiecowy
2. Surowka martenowska — przeróbka zwykła.
3. Surowka odlewnicza — normalna stała.
4. Stal surowa martenowska (wlewkii).
5. Szyny normalnotorowe
6. Platforma kolejowa.
7. Zestaw kołowy Typ C-2 (wg rysunku 3309).
8. Blacha cienka czarna gr. 1 mm.
9. Rury bez szwu — ocynkowane, gazowe, śr norm 1 cal ang.

II. Centralny Zarząd Kopalni Rudy Żelaznej

1. Ruda żelazna (wydobyć).

III. Centralny Zarząd Przemysłu Materiałów Ogniotrwałych

1. Cegła szamotowa normalna — 250x123x65.
2. Cegła krzemionkowa normalna — 250x123x65.

IV. Centralny Zarząd Przemysłu Metali Nieżelaznych

1. Ruda cynkowa — otwierana surowa (wydobyć).
2. Rudy miedzi surowe (wydobyć).
3. Cynk hutniczy.
4. Cynk elektrolityczny.
5. Olów rafinowany.
6. Blacha cynkowa 25 μm.
7. Miedź elektrolityczna (katodowa)

V. Centralny Zarząd Budowy Maszyn Ciężkich

1. Kocioł do parowozów normalnotorowych.
2. Grzejnik (radiator) Nr 2 — 36 kg.
3. Pompa odśrodkowa K.
4. Pompa odśrodkowa 40 D.
5. Naped typu „25S“.

VI. Centralny Zarząd Ogólnej Budowy Maszyn

1. Betonarka 400 l.
2. Transporter 15 m.
3. Dźwig budowlany.
4. Żuraw budowlany.

VII. Centralny Zarząd Przemysłu Maszyn i Narzędzi Rolniczych

1. Zniwiarka 5 z
2. Młocarnia MGC-6
3. Pług ciągnikowy G-26
4. Pług konny bezkoleśny „Piorun Nr 1“
5. Kultywator konny UFCV11
6. Siewnik nawozowy SN2 Kujawiak.

VIII. Centralny Zarząd Przemysłu Maszyn Włókienniczych

1. Krosno jedwabnicze mod. B
2. Krosno automatyczne.

IX. Centralny Zarząd Przemysłu Obrabiarkowego i Narzędzi

1. Wiertarka kadłubowa WIT-25
2. Strugarka podłużna 2HB-2000
3. Frezarka 4Fx
4. Strugarka poprzeczna
5. Tokarka pociąg. szyb. Typ TUS 230 x 1500
6. Wytaczarka HWC
7. Gazomierz V2
8. Wodomierz mlynkowy do zimnej wody średn. 125 mm.

X. Centralny Zarząd Przemysłu Wyrobów Metalowych

1. Butla stalowa do tlenu 40 l. (bez zaworu)
2. Beczka ocynkowana 200 l.
3. Wanna kąpielowa K-151
4. Rura kanalizacyjna PN i LD
5. Garnek prosty fig. 501/18 cm
6. Drut żelazny, goly, twarde f 3
7. Lina spłotowa z drutu ocynk. 6 x 19 x 0,4
8. Gwóźdź „3“ (trzy calowy)
9. Puszka rybna na skumbrie 150 x 65 x 38
10. Nóż nierdzewny Gerlacha 16 N
11. Widelec nierdzewny Gerlacha 16 N
12. Łyżka nierdzewna Gerlacha 16 N.

XI. Centralny Zarząd Przemysłu Taboru i Sprzętu Kolejowego

1. Parowóz Typ ER z tendrem (eksport)
2. Parowóz tendrak Typ „LAS“
3. Parowóz tendrak Typ „Ferrum“
4. Wagon towarowy Typ 53W (eksport)
5. Wóz tramwajowy motorowy.

XII. Centralny Zarząd Przemysłu Motoryzacyjnego

1. Ciągnik „Ursus“ 45 KM na kołach
2. Ciągnik „Ursus“ 45 KM na ogumieniu
3. Samochód „Star“ 20
4. Motocykl SHL
5. Rower turystyczny męski
6. Przyczepa 3-t.

XIII. Centralny Zarząd Przemysłu Maszyn Elektrycznych

1. Transformator olej. 120 kVA (600 kV)
2. Silnik elektryczny SZD. 94/FK.7.5/4/V/220/380.
3. Licznik RFK 1

XIV. Centralny Zarząd Przemysłu Teletechnicznego

1. Lampa radiowa UCH-21
2. Łącznica telefoniczna
3. Odbiornik radiowy „Pionier“
4. Żarówka normalna 220V — 60 W.

XV. Centralny Zarząd Przemysłu Kablowego i Izolacyjnego

1. Przewód Dg 1 mm².
2. Kabel miedziany KFIA 2 x 6 mm² — 1kW.
3. Kabel aluminiowy AKITA 2 x 6 mm² — 1kW.

XVI. Centralny Zarząd Przemysłu Okręgowego

1. Tona konstrukcji na pochylni.
2. 1 Tona wyposażenia

XVII. Centralny Zarząd Energetyki

1. Energia elektryczna

Załącznik nr 1 do zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 150 z dnia 16 kwietnia 1951 r.

W Y K A Z

ważniejszych wyrobów produkowanych przez przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Przemysłu Lekkiego.

I. Centralny Zarząd Przemysłu Bawełnianego

1. Wątek n/kopkach — 34.
2. Osnowa krzyżowana — 54'2.

3. Textra — MS 80.
4. Osnowa trykot krzyżowany 40 I.
5. Wątek n/kopkach — 20.
6. Wątek n/kopkach UK 12.
7. Madepolam — M. D. 80:
 - a) koszulowy,
 - b) sukienkowy,
 - c) pościelowy.
8. Drelich — D 71,371.
9. Kreton sukienkowy — KI. 71/1.
10. Satyna — SI. 80 EM.
11. Tkanina kałesonowa — KM 80.
12. Gaza opatrunkowa — 100 3/1.
13. Cąg — szer. 130 cm — UK 16'130.

II. Centralny Zarząd Przemysłu Wełnianego

1. Przędza wełniana czesankowa.
2. Przędza wełniana zgrzebna.
3. Tkanina ubraniowa czesankowa — W — 2116/7
4. " " " " — W — 2135/1
5. " " " " — W — 2139/4
6. " " " " — W — 2139/20
7. " " " czes. bawełniana — W — 2336/10
8. " " " " — W — 2413/19
9. " " " " — W — 2139/14
10. " " " płaszczowa męska — W — 3418/2
11. " " " " — W — 3419/40
12. " " " sukienk. czesankowa — W — 4133/3
13. " " " " — W — 4336/14
14. " " " płaszczowa damska — W — 6439/7
15. Koc bawełniany zgrzebny — W — 7405/1

III. Centralny Zarząd Przemysłu Jedwabniczo-Galanteryjnego

1. Tkanina podszełkowa ciężka — mb. J. 112.
2. " " " " — mb. J. 242.
3. " " " " — mb. J. 188.
4. " " " " — mb. J. 201.
5. " " " " — mb. J. 192.
6. " " " " — mb. J. 238.
7. " " " " — mb. J. 240.
8. Plusz sukienkowy — mb. JD 101.
9. " " meblowy wygniatany — mb. JD 120.
10. " " płaszczowy karakusze — mb. JD 222.

IV. Centralny Zarząd Przemysłu Działwiarskiego

1. Kałesony męskie — D — 473
2. Koszula męska — D — 266
3. Komplet damski — D — 341
4. Pullover męski — D — 836
5. Bezrękałnik męski — D — 716
6. Pullover damski — D — 1201
7. Rekawiczki — D — 1592
8. Pończochy damskie — P — 102
9. " " " " — P — 388
10. Skarpety męskie — P — 253
11. Patentki — P — 108

V. Centralny Zarząd Włókien Łykowych

1. Tkanina szaro-łniana — gat. 307/80 — L-1332.
2. " " " " — gat. 293/140 — L-706.
3. Sztynnik krawiecki pakulano-łniana — gat. 118/77 — L-729.
4. Tkanina ściernikowa pakulano-łniana — gat. 161/41 — L-1150.
5. Tkanina workowa pakulano-łniana — gat. 1017/70 — L-1352.
6. Sznur snopowiązałkowy sisal.

VI. Zjednoczenie Przemysłu Roszarniczego

1. Włókno długie łąniane —S-16.
2. Włókno krótkie łąniane —S-12.
3. Włókno długie kónopne.
4. Pakiety łąniane.

VII. Zjednoczenie Przemysłu Artykułów i Tkanin Technicznych

1. Tkanina bawełn. filtr. dla przem. cukr. — B-T-132.
2. Tkanina do gumowania BT-56/104.
3. Tkanina transportowa — BT-38/140.
4. Tkanina obuwiana — BT-22/106.
5. Pasy parclane wełn. 120 mm.
6. Sznur snopowiązałkowy sisal.
7. Sieć rybacka 40/2 X 3 oczko 20.
8. Płyta azbestowa biała 3 mm gr.
9. Cewka wątkowa typu „Northop”.
10. Rozpinka molotowana typ A.

VIII. Centralny Zarząd Przemysłu Odzieżowego

1. Ubranie męskie 60% Nr 13008 — 13012.
2. Kostium damski 60% Nr 23001 — 23011.
3. Płaszcz wełniany męski 60% Nr 10204 — 10220.
4. Płaszcz wełniany męski 60% — eksp.
5. Suknia damska wełniana — 24014 — 24022.
6. Suknia damska bawełniana — kreton.
7. Koszula męska bawełniana 70000.

IX. Zjednoczenie Przemysłu Filcowego

1. Kapelin gładki „Minory”.
2. Kapelin wełniany
3. Stożek damski.
4. Czapka narciarska.
5. Filce bite — 3 gatunki.
6. Kapelusz męski wełniany.
7. Kapelusz damski.

X. Zjednoczenie Przemysłu Guzikarsko-Galanteryjnego

1. Guziki galalitowe.
2. Guziki płócienne skirtnig.
3. Grzebień galalitowy.
4. Zamki błysk. cząstkowe.
5. Klamry galalitowe.

XI. Centralny Zarząd Przemysłu Skórzanego

1. Skóra twarda krupon podeszwy III gat.
2. Skóra miękka ssaki kolor. III gat.
3. Skóra miękka ssaki czarna III gat.
4. Skóra juchtowa.
5. Skóra świńska kol.chrom. na wierzchy do obuwia.
6. Trzewiki przem. jucht. sk/sk
7. Półbuty męskie sk/sk prod. mech.
8. Półbuty damskie sk/sk.
9. Gdynki.

XII. Polski Monopol Zapalczany

1. Normalne zapalki.

XIII. Centralny Zarząd Przemysłu Drzewnego

1. Sklejka mokro klejona.
2. Sklejka sucho klejona.
3. Otwory budowlane standaryzowane:
 - a) okna,
 - b) drzwi.
4. Beczka śledziówka 110 l.
5. Beczka piwna 100 l.
6. Skrzynia cienkościenna.
7. Szafa mieszkaniowa 3 drzw.
8. Biurko znormalizowane 78010.
9. Tapczan tapicerski.
10. Krzesło gięte.
11. Łózko 701 KS.
12. Płyta stolarska.
13. Stół biurowy
14. Komplet miesz. popularny.
15. Komplet kuchenny.

XIV. Centralny Zarząd Przemysłu Ceramicznego

1. Rury kamionkowe średnio ważone na tonę
2. Terrakota płytki o rozmiar. 5 x 5, 10 x 10, 15 x 15 cm.
3. Izolatory uzbrojone wisiorowe K-3, K-280.
4. Izolatory niskiego napięcia NIT 1, NIT 2, NIT 3.
5. Fajans sanitarny:
 - a) miska klozetowa 501, 501-A,
 - b) umywalka typ znorm. 404/56.
 - c) płytki fajansowe ścienne białe 150/150
6. Artykuły masowego zużycia niedekorowane:
 - a) kubek fajansowy, porcelitowy, porcelanowy,
 - b) talerz 24 cm głęboki, porcelana, porcelit,
 - c) talerz 24 cm płytki porcelana, porcelit, fajans.
7. Pierścienie Raschiga porcelan. przeciętna za 1 tonę.
8. Pierścienie Raschiga kamionkowe przeciętna za 1 tonę.

XV. Centralny Zarząd Przemysłu Ceramiki Budowlanej

1. Cegła: a) pełna, b) dziurawka.
2. Kafel berliński środkowy.
3. Dachówka karpiówka.

XVI. Centralny Zarząd Przemysłu Graficznego

1. Układ ręczny (1000 liter i więcej).
2. Układ masz. linotyp. (1000 i więcej umów.).
3. Odbitki masz. płaskich (1000 odbitek).
4. Odbitki masz. ofisetowe (1000 odbitek).
5. Pudełka PMT.

XVII. Centralny Zarząd Materiałów Wiązących

1. Cement 250.
2. Cement 350.

√ 2) plan orientacyjny okolicy (skala 1:5000 lub 1:25000) z naniesieniem terenu pod budowę oraz naniesieniem istniejących linii komunikacyjnych i sieci instalacyjnych znajdujących się poza terenem zakładu (sieć elektryczna, gazociąg, ew. parociąg, wodociąg, linia kolejowa, drogi itp.);

3) wyszczególnienie przewidywanych inwestycji w innych resortach, pozostających w związku z daną inwestycją, jak rozbudowa kolei, szos, dróg, regulacja rzek, wodociągów, kanalizacji, sieci elektrycznej itp.;

4) orientacyjną ilość dowożonych surowców i paliwa (w przypadku dużych transportów uzgodnioną z PKP);

5) wyjaśnienie co do bocznic kolejowej na terenie zakładu i połączenie jej z kolejami państwowymi, oświadczenie PKP (w razie potrzeby);

6) wyjaśnienie orientacyjne co do dróg kołowych na terenie zakładu i powiązanie ich z drogami kołowymi i publicznymi;

7) orientacyjna wielkość załogi (w tym ilość kobiet);

8) orientacyjne zapotrzebowanie na mieszkania robotnicze (z uzasadnieniem);

9) wyjaśnienia co do sposobów zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych załogi uzgodnione z Centralnym Zarządem Budowy Miast i Osiedli (ZOR) oraz Wojewódzką Komisją Planowania Gospodarczego;

10) w przypadku potrzeby, opis ośrodka wyszkolenia załogi, w uzgodnieniu z CUSZ;

11) orientacyjne zapotrzebowanie i sposób jego pokrycia na:

- paliwo (węgiel, gaz itp.),
- parę (dla dużych konsumentów),
- energię elektryczną i moc elektryczną,
- wodę,
- ważniejsze surowce i półfabrykaty;

12) orientacyjny opis metody produkcji;

13) orientacyjne wyszczególnienie wydziałów pomocniczych;

14) wstępne orientacyjne wskaźniki techniczno-ekonomiczne.

§ 48. Przy opracowywaniu założeń projektu kapitalnej odbudowy lub rozbudowy zakładu, należy do założeń dołączyć inwentaryzację tylko tych istniejących obiektów, które podlegają bezpośredniej rozbudowie lub modernizacji. Inwentaryzacja ta powinna być sporządzona tylko w takim zakresie, jaki jest niezbędnie potrzebny do opracowania projektu wstępnego.

Równocześnie należy w założeniach projektu podać bardzo krótki i awarty opis całości rozbudowywanego lub modernizowanego zakładu.

§ 47. W powyższy sposób sporządzone założenia powinny zawierać 10 — 25 stronic zwięzłego, jasnego i wyczerpującego opracowania.

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG nr 158
z dnia 3 maja 1951 r.

Zasady sporządzania założeń projektu dla budownictwa ogólnego.

§ 104. Założenia projektów budownictwa ogólnego (mieszkaniowego, administracyjnego, socjalnego, budynków komunalnych i innych budynków o charakterze nieprzemysłowym) powinny składać się z 2 części:

1) danych, będących podstawą do opracowania projektu wstępnego. Dane te stanowią właściwe założenia projektu i podlegają zatwierdzeniu przy rozpatrywaniu ich przez Komisję Oceny Projektów Inwestycyjnych. Wszelkie zmiany

w tej części założeń są dozwolone jedynie za zgodą inwestora, który zatwierdził ostatecznie założenia projektu,

2) danych uzupełniających, o charakterze orientacyjnym, a stanowiących załącznik do właściwych założeń projektu. Dane te nie są ostatecznie wiążące dla biur projektowych przy opracowaniu projektu wstępnego.

§ 105. Właściwe założenia projektu powinny zawierać:

1) dokładnie sprecyzowany przedmiot inwestycji,

2) uzasadnienie potrzeby inwestycji (celowość, wielkość, pilność),

3) określenie ewentualnych możliwości dalszej rozbudowy (w razie potrzeby),

4) program użytkowy, zawierający:

- wskaźniki liczbowe i ewentualnie wykaz pomieszczeń, warunkujące ogólne założenia powierzchni i objętości,
- orientacyjną, postulowaną powierzchnię i objętość budynków, 9
- orientacyjny opis wymaganego wyposażenia i instalacji,

5) krótki opis terenu pod budowę, 4, 5, 6, 7, 8.

6) uzasadnienie wyboru terenu, 2, 3,

7) terminarz sporządzania dokumentacji technicznej,

8) orientacyjny harmonogram budowy i oddania do użytku budowli,

9) orientacyjny wskaźnikowy koszt budowy,

10) orientacyjny plan finansowy budowy.

§ 106. Do właściwych założeń projektu należy dołączyć następujące załączniki:

1) oświadczenie Dep. Inwestycji właściwego ministerstwa lub upoważnionego inwestora naczelnego, o włączeniu inwestycji do planu inwestycyjnego 6-letniego oraz wskazanie przydzielonych sum inwestycyjnych wg lat;

2) odpis zaświadczenia o uzgodnieniu lokalizacji ogólnej z Dep. Planów Terenowych i Lokalizacji (dla inwestycji grupy I), bądź z właściwą miejscowo wojewódzką komisją planowania gospodarczego; odpis uzgodnienia lokalizacji szczegółowej z właściwym miejscowo wydziałem budownictwa przy prezydium wojewódzkiej rady narodowej;

3) przyrzeczenie przydziału terenu lub inny analogiczny dokument;

4) dane dotyczące planu zagospodarowania przestrzennego lub wytyczne planu, jak dane o planie prawomocnym, o dopuszczalnej zabudowie (rodzaj zabudowy) % zabudowy, gabaryt i inne warunki;

5) w miarę możliwości wyniki wierceń gruntu terenu, orzeczenie co do przydatności gruntu pod budowę i co do dopuszczalnego obciążenia gruntu; w przypadku oczywistości dobrego gruntu — stwierdzenie tej oczywistości dokumentami (w przypadku tym, wiercenie gruntu jest zbędne);

6) orientacyjne dane dotyczące uzbrojenia terenu (wodociąg, kanalizacja, dopływ prądu elektrycznego); oświadczenie władz o możliwości dołączenia się do sieci;

7) dane dotyczące koordynacji z innymi inwestorami w zakresie ew. wspólnych potrzeb, jak np. wspólne dojazdy, uzbrojenia terenu, podstacja transformatorów itp.;

8) w przypadku remontu lub odbudowy — dane dotyczące tytułu prawnego posiadania obiektu, stopień zniszczenia (w %, załączyć odpis orzeczenia władzy budowlanej), orientacyjny plan inwentaryzacji (załączyć rysunki);

9) ogólna charakterystyka budynków (rodzaj konstrukcji itp.).

§ 107. Dane uzupełniające o charakterze orientacyjnym powinny zawierać:

1) orientacyjny plan terenu budowy (skala 1:500 lub 1:1000) ew z warstwicami, ze schematycznym i orientacyjnym naniesieniem obrysu budynków;

2) dla większych budowli — plan orientacyjny okolicy z naniesieniem terenu pod budowę oraz naniesieniem linii komunikacyjnych i sieci instalacyjnych znajdujących się poza terenem budowli (sieć elektryczna, gazociąg, wodociąg, drogi, kolej itp.);

3) wstępne orientacyjne porównawcze wskaźniki techniczno-ekonomiczne.

§ 108. W powyższy sposób sporządzone założenia powinny zawierać 10 — 15 stronice zwięzłego, jasnego i wyczerpującego opracowania.

140.

**ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO
PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO**

Nr 160 z dnia 4 maja 1951 r.

w sprawie planowania wewnątrzno-zakładowego.

W celu pogłębienia systemu planowania, zapewnienia równomierności i rytmiczności wykonania zadań planowych, wykorzystania ekonomicznych rezerw przedsiębiorstw oraz w celu stworzenia odpowiednich warunków załogom fabrycznym w walce o wykonanie i przekroczenie planów zakładów przemysłowych i obniżenie kosztów produkcji zarządza się, co następuje.

§ 1. Niżej wymienieni Ministrowie powołają 3 — 5-osobowe zespoły dla zorganizowania planowania wewnątrzno-zakładowego w wytypowanych zakładach następujących gałęzi przemysłu.

1) Minister Górnictwa — dla zakładów przemysłu: węglowego i koksochemicznego;

2) Minister Przemysłu Ciężkiego — dla zakładów przemysłu: hutniczego, obrabiarkowego, taboru kolejowego, motoryzacyjnego i maszyn elektrycznych;

3) Minister Przemysłu Chemicznego — dla zakładów przemysłu: syntezy chemicznej, gumowego, włókien sztucznych, papierniczego i barwników;

4) Minister Przemysłu Lekkiego — dla zakładów przemysłu: bawełnianego, wełnianego, jedwabniczo - galanterijnego, skórzanego, odzieżowego i cementowego.

5) Minister Przemysłu Rolnego i Spożywczego — dla zakładów przemysłu: cukrowniczego, tłuszczowego, spirytusowego, tytoniowego i cukierniczego;

6) Minister Handlu Wewnętrznego — dla zakładów przemysłu mlecznego.

§ 2. Do zadań zespołów, o których mowa w § 1, należy.

1) zapoznanie się w wytypowanym zakładzie przemysłowym z istniejącym systemem opracowania planu techniczno-przemysłowo-finansowego i jego wzorami;

2) przeprowadzanie ewentualne korekty w systemie sporządzania planu techniczno-przemysłowo-finansowego zakładu w celu dostosowania go do obowiązujących instrukcji PKPG oraz właściwego ministerstwa i do potrzeb planowania wewnątrzno-zakładowego,

3) zbadanie dotychczasowego systemu oddzielnych elementów planowania wewnątrzno-zakładowego;

4) przeanalizowanie wszystkich materiałów dotyczących pierwiastkowej dokumentacji technicznej, materiałowej i finansowej;

5) zbadanie trybu obiegu dokumentacji pierwiastkowej oraz jego systemu sprawności w praktycznym zastosowaniu w poszczególnych wydziałach i w całości zakładu;

6) poddanie wymienionych w punktach 1) — 5) materiałów krytycznej analizie, tak pod względem formalnym jak i merytorycznym, co do celowości i użyteczności dla gospodarki zakładu, ze szczególnym uwzględnieniem dostosowania ich do potrzeb planowania wewnątrzno-zakładowego;

7) zapoznanie się z literaturą radziecką z dziedziny planowania wewnątrzno-zakładowego, tak swojej branży jak i branż pokrewnych;

8) opracowanie wzorów z odpowiednią instrukcją dla wydziałowych planów techniczno-przemysłowo-finansowych, zróżnicowanych w zależności od charakteru danego wydziału;

9) opracowanie metod i wzorów dla planów wewnątrzno-zakładowych, uwzględniających organizację oraz zadanie ustalone w planie dla poszczególnych miejsc pracy w określonym czasie;

10) opracowanie całokształtu wzorów sprawozdań operacyjnych wraz z instrukcją dla poszczególnych wydziałów fabrycznych;

11) opracowanie systemu sprawozdawczości wewnątrzno-wydziałowej (wzory, terminarze, instrukcje);

12) uporządkowanie obiegu dokumentacji pierwiastkowej, dostosowanej do potrzeb planowania wewnątrzno-zakładowego;

13) opracowanie projektu organizacji służby planowania w administracji ogólnozakładowej i w wydziałach fabrycznych;

14) ustalenie sposobu organizacji służby dyspozycyjnej w zakładzie, w celu ustalenia odpowiedzialności za regulowanie przebiegu wykonywania planu produkcyjnego;

15) przygotowanie wytycznych co do możliwości przystosowania opracowanego systemu w innych zakładach przemysłowych tej samej branży.

§ 3. 1. Na podstawie prac wymienionych w § 2 zespoły opracują całokształt zagadnień związanych z planowaniem wewnątrzno-zakładowym (instrukcje wraz z wzorami).

2. Opracowania, o których mowa w ust. 1 powinny być przedstawione właściwemu ministrowi do wstępnego zatwierdzenia

§ 4. Ministrowie wymienieni w § 1 zorganizują narady w zakładach, dla których został opracowany system planowania wewnątrzno-zakładowego z udziałem przedstawicieli zakładów przemysłowych danej gałęzi przemysłu oraz przemysłów pokrewnych, w celu przedyskutowania wstępnie zatwierdzonych opracowań zespołów.

§ 5. 1. Opracowania, uwzględniające wyniki dyskusji powinny być przesłane do ministerstwa dla ostatecznego zatwierdzenia.

2. Zatwierdzone opracowania powinny być przesłane do właściwych departamentów przemysłowych PKPG.

§ 6. Ministerstwa opracują w terminie do dnia 30 czerwca 1951 r. harmonogramy wprowadzenia planowania wewnątrzno-zakładowego dla wytypowanych w § 1 przemysłów i odpisy tych harmonogramów prześlą do właściwych departamentów przemysłu PKPG.

§ 7. Wymienione w § 6 harmonogramy powinny być tak opracowane, aby można było wprowadzić planowanie wewnątrzno-zakładowe dla gałęzi przemysłów wytypowanych w § 1 najpóźniej od początku IV kwartału 1951 r.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

H. Minc

141.

**ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO
PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO**

Nr 167 z dnia 7 maja 1951 r.

w sprawie powierzenia Zjednoczeniu Przemysłu Muzycznego zbiórki i gospodarowania użytymi płytami gramofonowymi.

W celu zapewnienia przemysłowi fonograficznemu dopływu surowca krajowego do produkcji płyt gramofonowych, a w szczególności biorąc pod uwagę:

- 1) konieczność jak największego uniezależnienia przemysłu fonograficznego od importu surowców zagranicznych,
 - 2) konieczność uruchomienia użytych płyt gramofonowych od marnotrawienia i niszczenia,
- zarządza się w porozumieniu z Ministrami: Kultury i Sztuki, Przemysłu Lekkiego i Oświaty, co następuje

§ 1. Centrala Odpadków Użytkowych uprawniona z mocy § 1 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 sierpnia 1948 r. w sprawie obrotu i gospodarowania odpadkami użytkowymi (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 283) do gospodarowania odpadkami użytkowymi na zasadach wyłączności — niezależnie od akcji prowadzonej we własnym zakresie powierzy Zjednoczeniu Przemysłu Muzycznego zbiórkę użytych płyt gramofonowych.

§ 2. Minister Kultury i Sztuki poleci Zjednoczeniu Przemysłu Muzycznego zorganizowanie odpłatnej zbiórki użytych płyt gramofonowych przy pomocy organizacji społecznych.

§ 3. Minister Kultury i Sztuki w porozumieniu z Ministrem Oświaty zarządzi zorganizowanie odpłatnej zbiórki użytych płyt gramofonowych przez młodzież szkolną.

§ 4. Dla wykonania przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 lipca 1948 r. w sprawie zbiórki i gospodarowania odpadkami użytkowymi (Dz. U. R. P. nr 38, poz. 280) w zakresie użytych płyt gramofonowych, zainteresowani ministrowie polecają jednostkom podległym dokonanie przeglądu, wysortowanie i zaofiarowanie do skupu użytych płyt gramofonowych do punktów skupu ustalonych przez Zjednoczenie Przemysłu Muzycznego.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO w z. E. Szyr

W porozumieniu:

MINISTER KULTURY I SZTUKI	St. Dybowski
MINISTER OŚWIATY	W. Jaroński
MINISTER PRZEMYSŁU LEKKIEGO	E. Stawiński

142.

**PISMO OKÓLNE PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
DEPARTAMENT INWESTYCJI**

z dnia 27 kwietnia 1951 r.

(znak INIC-02-30)

w sprawie obowiązków przestrzegania limitów inwestycyjnych, ustalonych w planie 6-letnim, przy pracach przygotowawczych nad projektem Planu Inwestycyjnego na 1952 r. i pracach nad 6-letnimi planami rozwoju gospodarczego.

Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego otrzymuje liczne pisma od inwestorów, zawierające postulat przy-

znania na 1952 rok limitów inwestycyjnych, przekraczających ustalenia Planu Sześcioletniego. Inwestorzy powołują się przy tym z reguły na zwiększenie zakresu zadań produkcyjnych i usługowych w stosunku do wskaźników Planu

W związku z powyższym Departament Inwestycji wyjaśnia, co następuje:

1) Przy wstępnych pracach przygotowawczych nad Planem Inwestycyjnym na rok 1952 oraz przy pracach nad 6-letnimi planami rozwoju gospodarczego, inwestorzy obowiązani są stosować się ściśle do ustaleń Planu 6-letniego.

W szczególności limity Planu 6-letniego przesłane w sierpniu 1950 r. resortom przez Departament Koordynacji PKPG powinny stanowić podstawę dla opracowania „planów rozdziału robót budowlanych”, których obowiązek opracowania przewiduje Instrukcja w sprawie sześcioletnich planów rozwoju gospodarczego.

2) Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego ograniczona jest limitami inwestycyjnymi, ustalonymi w Planie 6-letnim

3) Limity Planu 6-letniego dla 1952 r. należy przeliczyć na ceny 1951 r. stosując mnożnik 0,35 to znaczy zmniejszając kwoty planu o 5% z tytułu obniżki cen dóbr inwestycyjnych między okresem sporządzania Planu 6-letniego (kwiecień — lipiec 1950 roku) i okresem wstępnych prac przygotowawczych do Planu Inwestycyjnego na rok 1952 (kwiecień — lipiec 1951 roku).

Jednocześnie przypomina się, że Plan 6-letni opracowany był w dawnym pieniądzu, wobec czego należy przeliczyć go w obowiązującym stosunku 100 zł dawne = 3 zł nowe.

WICEDYREKTOR DEPARTAMENTU Inż. M. Bartnicki

143

**PISMO OKÓLNE PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
DEPARTAMENT HANDLU**

z dnia 3 maja 1951 r.

(znak HA3A-01-C/11)

w sprawie, wykładni § 3 zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 72 z dnia 26 lutego 1951 r. w sprawie składania i przyjmowania, zamówień przez centrale (biura) handlu zagranicznego u dostawców i odbiorców krajowych w zakresie eksportu i importu nieinwestycyjnego.

W związku z zapytaniami w przedmiocie szczegółowości rozdzielników, o których mowa w § 3 wymienionego zarządzenia (Biuletyn PKPG nr 8, poz. 80) Departament Handlu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w porozumieniu z Departamentem Zaopatrzenia i Bilansów Materiałowych PKPG wyjaśnia, że rozdzielniki te co do swojej szczegółowości powinny obejmować dostawców lub odbiorców krajowych na szczeblu centralnych zarządów w zainteresowanych ministerstwach, central zaopatrzenia materiałowego lub jednostek równorzędnych — bez dalszego wyszczególniania zakładów produkcyjnych.

WICEDYREKTOR DEPARTAMENTU Inż. K. Grzywicki

144.

**PISMO OKÓLNE PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
DEPARTAMENT URZĄDZEŃ
KULTURALNYCH I SOCJALNYCH**

z dnia 4 maja 1951 r.

(znak S05-B-11-9)

w sprawie przekazywania opłat rodziców za korzystanie z domów zdrowia dziecka.

W związku z postanowieniem § 6, ust. 5 zarządzenia Nr 57 Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 21 lutego 1951 r. (Biul. PKPG nr 6, poz. 66), PKPG wyjaśnia, że opłaty rodziców za korzystanie przez dzieci z domów zdrowia powinny być przekazywane przez zakłady pracy oraz prezydya gminnych rad narodowych raz na miesiąc w terminie do dnia 15 każdego miesiąca za miesiąc bieżący do terytorialnego oddziału Narodowego Banku Polskiego na dochód Skarbu Państwa cz. 26 — Ministerstwo Zdrowia — grupa VI, dział 5, tytuł. 4 § 26 „Odpłatność za dzieci w domach zdrowia dziecka”

DYREKTOR DEPARTAMENTU

Mgr E. Parszewski

145.

**PISMO OKÓLNE PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
DEPARTAMENT BUDOWNICTWA**
z dnia 8 maja 1951 roku
(znak BU2H-01-42)

w sprawie wyjaśnienia zarządzenia o trybie zlecenia wykonania dokumentacji technicznej dla potrzeb planu inwestycyjnego.

W związku z mylną interpretacją w terenie postanowień § 3 ust. 2 i § 13 ust. 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego nr 18J z dnia 27 lipca 1950 roku w sprawie trybu zlecenia wykonania dokumentacji technicznej dla potrzeb planu inwestycyjnego (Biuletyn PKPG nr 17 poz. 194) Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego Departament Budownictwa wyjaśnia, co następuje:

§ 3 ust. 2 wyżej cytowanego zarządzenia zabrania udzielania zleceń na wykonanie dokumentacji technicznej pracownikom uposażonym biur projektów bez względu na charakter ich zatrudnienia.

Upoważnienie zawarte w § 13 ust 1 tego zarządzenia dotyczyć może wyłącznie warunków udzielenia zleceń opracowania dokumentacji technicznej, nie może natomiast być podstawą do odstąpienia od zasady wyrażonej w § 3 ust. 2.

DYREKTOR DEPARTAMENTU

Inż. M. Małachowski

POLSKIE WYDAWNICTWA GOSPODARCZE

„POLGOS”

WARSZAWA

USTAWODAWSTWO GOSPODARCZE. Teksty. Przepisy o ustalaniu i kontroli cen.	Tom I.	Cena zł 15.—
USTAWODAWSTWO GOSPODARCZE. Teksty. Przepisy dotyczące dostaw i robót.	Tom II.	Cena zł 21.—
USTAWODAWSTWO GOSPODARCZE. Teksty. Nabywanie i przekazywanie nieruchomości dla realizacji narodowych planów gospodarczych.	Tom III.	Cena zł 20.—
USTAWODAWSTWO GOSPODARCZE. Teksty. Umowy planowe.	Tom IV.	Cena zł 25.—
USTAWODAWSTWO GOSPODARCZE. Teksty. Przepisy o wynalazkach, wzorach i znakach towarowych.	Tom V.	Cena zł 20.—
USTAWODAWSTWO GOSPODARCZE. Teksty. Arbitraż gospodarczy.	Tom VI.	w druku
USTAWODAWSTWO GOSPODARCZE. Teksty. Przepisy o lokalach i mieszkaniach.	Tom VII.	Cena zł 23.—

PREZYDIUM
RADY NACZELNIKÓW
Miejska Komisja Planowania Gospodarczego
Biblioteka

Nr kat. _____ Nr inwent. _____

Adres Redakcji: Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego, Departament Organizacyjno-Prawny, Warszawa, Pl. Trzech Krzyży 5.

Adres Administracji: Polskie Wydawnictwa Gospodarcze, Przedsiębiorstwo Państwowe Wydawnictwo „Ruch”, Warszawa, ul. Poznańska 15, tel. 7-36-46.

PRENUMERATA: kwartalna 16 zł 20 gr, półroczna 32 zł 40 gr, roczna 64 zł 80 gr.
PRENUMERATĘ PRZYJMUJE: Państwowe Przedsiębiorstwo Kolportażu „Ruch”, Warszawa, ul. Srebrna 12.
Konto PKO I-15809. Cena numeru 1 zł 80 gr.

Zam. 1797 z dn. 18.5.51 r. Nakład 13.500 egz. Ukończono w maju 1951. Druk „Prasa Demokratyczna”. 2-B-31850
Papier. druk sat. VII kl. 61x86/60 gr.

3. Wapno palone budowlane.
4. Kamień wapienny.

XVIII. Zjednoczenie Przemysłu Izolacyjnego

1. Papa smolowana Nr 100.
2. Papa bitumiczna Nr 100.
3. Płyty izolacyjne „eternit”.
4. Płyty korkowe.

XIX. Zjednoczenie Przemysłu Szklarskiego

1. Szkło okienne tafłowe 2 mm.
2. Butelka piwna.
3. Szkło zbrojone.
4. Balony szklane nieopakowane.
5. Butelki monopolowe 0,5 litra

XX. Zjednoczenie Przem. Przetw. Pap. i Mat. Biurowych

1. Ołówki zwykłe.
2. Ołówki kłopiowe.
3. Bruliony 100 kartkowe.
4. Matryce.
5. Kalka maszynowa.
6. Pudełka PMT.

XXI. Zjednoczenie Przemysłu Kamiennego

1. Brukowiec.
2. Kostka granitowa.
3. Tłuczeń.
4. Blok granitowy
5. Blok marmurowy.
6. Płyty okładzinowe piaskowcowe.
7. Płyty okładzinowe marmurowe.

Załącznik nr 1 do zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 150 z dnia 16 kwietnia 1951 r.

W Y K A Z

ważniejszych wyrobów produkowanych przez przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Przemysłu Chemicznego.

I. Centralny Zarząd Przemysłu Syntezy Chemicznej

1. Azotniak 20,5%.
2. Saletrzak.
3. Kwas azotowy, techn. 100%.
4. Karbid surowy 75%.
5. Amoniak syntetyczny.
6. Saletra wapieniowa.
7. Chlorobenzen.
8. Chlor gazowy.

II. Centralny Zarząd Przemysłu Barwników i Półproduktów

1. Kwas solny techn.
2. Kwas siarkowy.
3. Chlorobenzen.
4. Anilina.
5. Siarczan sodu kalcynowany.
6. Litopoh.
7. Betanaftol

III. Centralny Zarząd Przemysłu Nieorganicznego

1. Soda kalcynowana.
2. Soda kaustyczna.
3. Kwas solny techn.
4. Litopan.
5. Siarczan sodu kalcynowany (sól glauberska).
6. Sadza aktywna.

IV. CZP Kwasu Siarkowego i Nawozów Fosforowych

1. Kwas siarkowy 60% Be.
2. Kwas siarkowy 66% Be.
3. Superfosfat 18%.

V. Centralny Zarząd Przemysłu Gazów Technicznych

1. Tlen sprężony.

VI. Centralny Zarząd Przemysłu Farmaceutycznego

1. Penicylina fiolek 2,700 j. m.
2. " " " 2,000 j. m.
3. Kwas acet. salicyl. 200,00 j. m.
4. Polopiryna w tabletkach 1,000 j. m.
5. Cibalgina.
6. Witamina „C”.
7. Cibazol (sulfatiazol).

VII. Centralny Zarząd Przemysłu Włókien Sztucznych

1. Przędza sztucznego jedwabiu na stożkach.
2. Włókno cięte — argona.

VIII. Centralny Zarząd Przemysłu Papierniczego

1. Miazga drzewna biała.
2. Celuloza siarczynowa niebielona odwodniona.
3. Celuloza siarczynowa bielona.
4. Celuloza siarczynowa niebielona (sodowa).
5. Papier gazetowy rotacyjny 50 gm — role.
6. Zesztyły 16-kartkowe.

X. Centralny Zarząd Przemysłu „ERG”

1. Opony samochodowe ciężarowe 750×20
2. Dętki samochodowe ciężarowe 750×20
3. Opony rowerowe fartuchowe 28×1,75
4. Dętki rowerowe fartuchowe 28×1,75

IX. Centralny Zarząd Przemysłu „ERG”

2. Wyroby wg uznania Ministerstwa Przemysłu Chemicznego.

XI. Zjednoczone Zakłady Przemysłu Farb i Lakierów

2. Wyroby wg uznania Ministerstwa Przemysłu Chemicznego.

Załącznik nr 1 do zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 150 z dnia 16 kwietnia 1951 r.

W Y K A Z

ważniejszych wyrobów produkowanych przez przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Górnictwa

I. Przemysł Węglowy

1. Węgiel kamienny.
2. Węgiel brunatny.
3. Brykiety z węgla kam.
4. Brykiety z węgla brunat.

II. Centralny Zarząd Przemysłu Naftowego

a) K o p a l n i c t w o :

1. Ropa.
2. Gaz ziemny.
3. Gazolina surowa.
- b) R a f i n e r i a :
1. Przeróbka ropy.
2. Gazolina surowa.
3. Smary.

III. Centralny Zarząd Przemysłu Koksochemicznego

1. Koks.
2. Gaz koksowniczy.
3. Smoła surowa.
4. Benzol surowy.
5. Pak.
6. Regeneracja oleju.

IV. Zakłady Budowy Maszyn Przemysłu Węglowego

1. Wrębówki ścianowe SEKE 40.
2. Wrębówki chodn. DSS 20.
3. Wrębówki chodn. DSE 20.
4. Maszyny wiertnicze obrót. „QRAELIUS”.
5. Wózki kopalniane.
6. Taśmy transportowe (produkcja).

V. Centralny Zarząd Gazownictwa

1. Gaz.
2. Koks.

VI. Przemysł Solny

1. Sól kam. szara.
2. Sól warzona.
3. Sól kam. biała.
4. Sól warzona biała.

VII. Centralna Dosława Drzewnych Przem. Węglowego

- (łącznie z ekspozyturami:
1. Kopalniaki (prod. Ekspozytur.).
 2. Tarcica iglasta.
 3. Tarcica liściasta.

VIII. Zakł. Mater. Budowl. PW

1. Cegła zwykła.
2. Cegła ostropalna.

IX. Przemysł Torfowy

1. Ściółka torfowa.
2. Płyty izolacyjne z torfu.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 130 z dnia 10 kwietnia 1951 r.

Kalkulacja kosztów własnych za (okres sprawozdawczy)

W okresie sprawozdawczym Planowana na cały rok Faktyczna od początku roku

Od początku roku Planowana na cały rok Faktyczna od początku roku

(Ministerstwo)
(Centralny Zarząd)
(Przedsiębiorstwo)

Wyprodukowana ilość

Pozycja kalkulacji	Jedn. intary				Na jednostkę produkcji				Na utworzoną produkcję			
	wg planu rocznego		faktycznie za okres sprawozdawczy		faktycznie za okres sprawozdawczy		faktycznie za okres sprawozdawczy		faktycznie od początku roku		faktycznie od początku roku	
	Ilość	Cena w zł	Ilość	Cena w zł	Ilość	Cena w zł	Ilość	Cena w zł	Ilość	Cena w zł	Ilość	Cena w zł
I	5	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
II	Robocizna bezpośrednia Koszty materiałowe bezpośrednie: A. Surowice i inne mat. podstawowe. a) b) c) B. Materiały pomocnicze bezpośrednie. a) b) R a z e m mniej podatki wartościowe a) b) R a z e m Różnica między wartością surowców i mat. pom. bezp. i odpadków wartościowych.											
III	Inne koszty bezpośrednie a) b) c) R a z e m											
IV	Koszty ogólnego											
V	Koszty administracji											
VII	Łączne koszty wykonania											
VIII	Koszty zbytu											
IX	Podatek obrotowy											
X	Ceny zbytu											

138.

**ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO
PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO**

Nr 153 z dnia 3 maja 1951 r

w sprawie zasad i trybu opracowania operatywnych planów przewozu towarów kolejami normalnotorowymi.

Dla zapewnienia wykonania przez Polskie Koleje Państwowe zadań postawionych w zakresie racjonalizacji przewozów i poprawy wskaźników techniczno-ekonomicznych oraz dla ściślejszego związania planów przewozów z planami produkcji przemysłowej i obrotu towarowego, zarządzają się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się zasady i tryb planowania operatywnego przewozów towarowych kolejami normalnotorowymi wg Instrukcji, stanowiącej załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Operatywne plany przewozów towarowych sporządzają jednostki gospodarcze podległe Ministrom: Górnictwa, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Chemicznego, Przemysłu Rolnego i Spożywców, Handlu Wewnętrznego, Budownictwa Przemysłowego, Budownictwa Miast i Osiedli, Leśnictwa, Transportu Drogowego i Lotniczego oraz Ministrowi Kolei.

§ 3. Minister Handlu Zagranicznego wyda w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego instrukcję o planowaniu przewozów towarowych dla jednostek handlu zagranicznego.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 10 maja 1951 r., przy czym planowanie przewozów wg zasad przyjętych w załączonej Instrukcji należy rozpocząć w III kwartale 1951 r.

§ 5. Równocześnie traci moc obowiązującą Instrukcja o planowaniu przewozów towarowych wprowadzona zarządzeniem Przewodniczącego PKPG Nr 6/pf z dnia 4 września 1950 r.

I załącznik (Instrukcja).
PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
w z. dr. St. Jędrzychowski

Załącznik do zarządzenia Przewodniczącego PKPG Nr 153 z dnia 3 maja 1951 r.

I N S T R U K C J A

o operatywnym planowaniu przewozów towarowych na kolejach normalnotorowych w roku 1951

I. OGÓLNE WPROWADZENIE.

1. Wstęp.

Plan przewozów towarowych jest nieodłączną częścią planu rozwoju gospodarki narodowej. Rozmiary przewozów kształtują się w ścisłej zależności od poziomu produkcji, obrotu towarowego i spożycia. Plan przewozów towarowych opiera się na planach produkcji przemysłowej, rolniczej i leśnej, na planie obrotu towarowego i innych planach gospodarki narodowej.

Jednocześnie plan przewozów towarowych jest podstawą całego planu transportowego. Określa on charakter i tempo rozwoju gospodarki transportowej. Jest tym planem, od którego w decydujący sposób zależne są dalsze plany transportowe, a więc plan eksploatacyjno-techniczny, zaopatrzenia materiałowego, zatrudnienia i inne. Możliwie dokładne ustalenie zadań planowych w dziedzinie przewozów towarowych

kolejami normalnotorowymi ma ogromne znaczenie dla całości gospodarki narodowej.

Dla sprawnego funkcjonowania życia gospodarczego niezbędne jest pogłębienie dotychczasowego planowania przewozów towarowych w sensie ściślejszego związania planów przewozów z planami produkcji i obrotu towarowego.

Planowanie operatywne, skracając czasokres planowania, konkretyzuje zadania planu rocznego, a z drugiej strony jest narzędziem bieżącego działania, zapewniając kontrolę wykonania planu rocznego. Wszystkie organizacje gospodarcze, przemysłowe i handlowe muszą mieć na uwadze, że od właściwego zaplanowania przewozów towarowych, od dokładności ujęcia zapotrzebowania na usługi przewozowe zależy będzie nie tylko właściwe wykonanie zadań przez PKP, ale i zrealizowanie ich własnej produkcji i sprawne funkcjonowanie obrotu towarowego.

2. Cel i zadania planu.

Dla zapewnienia prawidłowego wykonania zadań planowych na Polskich Kolejach Państwowych w ramach planu rocznego zachodzi konieczność opracowania operatywnych, a to kwartalnych, miesięcznych i pięciodniowych planów przewozowych. Plany operatywne powinny ustalać zadania przewozowe planu rocznego na okres kwartału i miesiąca odpowiednio do konkretnych warunków gospodarczych, istniejących w danym okresie w taki sposób, aby można było prawidłowo zorganizować pracę przewozową kolei.

Operatywne plany przewozów powinny być opracowane i realizowane przy ścisłej współpracy i współudziale nadawcy i przewoźnika, zabezpieczającej sprawny przebieg przewozów, pełne pokrycie zapotrzebowania na usługi przewozowe przy zachowaniu racjonalnej oszczędnej gospodarki taborem i urządzeniami przewozowymi kolei.

Operatywne plany przewozów powinny mobilizować zdolność przewozową kolei, powinny przyczynić się do racjonalizacji przewozów towarowych i stworzyć warunki dla usprawnienia pracy ruchowej.

Operatywne plany przewozów towarowych powinny ustalać:

- 1 — wielkość masy towarowej do przewozu różnymi środkami transportu obliczoną w ścisłym powiązaniu z planem produkcji lub skupu;
- 2 — wielkość masy towarowej w tonach i wagonach przeznaczoną do przewozu koleją normalnotorową w danym okresie z rozbićciem na podstawowe grupy towarowe;
- 3 — zadania przewozowe nadawców przesyłek towarowych;
- 4 — zadania w zakresie naladunku dla poszczególnych DOKP dla Oddziałów Eksploatacyjnych i stacji kolejowych.

3. Zasady planowania przewozów.

Operatywne plany przewozów towarowych sporządzają w zasadzie bezpośredni nadawcy masy towarowej.

A. W obrocie krajowym przewozu towarowe planują:

- 1) dla masy towarowej pochodzącej z produkcji przemysłowej (towary przemysłowe) — organizacje przemysłowe, tzn. zakłady produkcyjne, Zjednoczenia Przemysłów, Centralne Zarządy Przemysłów, Ministerstwa Przemysłowe;
- 2) dla masy towarowej pochodzącej ze skupu — właściwe organizacje handlowe, tzn. punkty skupu, Ekspozytury Handlowe, Centrale Handlowe, Ministerstwo Handlu Wewnętrznego;
- 3) dla masy towarowej pochodzącej z produkcji przemysłowej — organizacje handlowe jeżeli:
 - a) istnieje jednocześnie porozumienie w tej sprawie z właściwym producentem co do planowania przewozów przez daną organizację handlową a wykluczające dublowanie planowania przewozów,
 - b) jeżeli masa towarowa nadawana jest z własnych magazynów organizacji handlowej do innego magazynu lub do punktu sprzedaży (tzw. przewozy wtórne);
- 4) w pozostałych przypadkach — bezpośredni nadawcy masy towarowej, chyba, że istnieje inne porozumienie między odpowiednimi organizacjami gospodarczymi (jak np. w pkt. 3-a).

B. W obrocie zagranicznym przewozy towarowe planują:

1) W odniesieniu do eksportu — te same organizacje i na tych samych zasadach co w obrocie krajowym (pkt. od 1 do 4);

2) W odniesieniu do importu — odpowiednie Centrale i Biura Handlu Zagranicznego, F-ma C. Hartwig oraz Ministerstwo Handlu Zagranicznego;

3) W odniesieniu do tranzytu — Ministerstwo Kolei w oparciu o dane polskich sekcji: Polsko-Czechosłowackiej Komisji Komunikacyjnej, Polsko-Węgierskiej Podkomisji Komunikacyjnej, Polsko-Bułgarskiej Podkomisji Komunikacyjnej oraz na podstawie porozumienia z kolejami sąsiednimi.

W planach przewozów towarowych należy uwidocznić te środki transportowe, które odgrywają zasadniczą rolę w doprowadzeniu przesyłki do odbiorcy. I tak np. jeżeli przesyłka nadawane są na koleję nie bezpośrednio z boczny dancgo zakładu, ale załadunek poprzedza dowiezienie towaru do stacji za pomocą transportu samochodowego lub konnego, należy planować w myśl niniejszej instrukcji tylko przewóz koleją. Podobnie nie planuje się przewozów innymi środkami transportu, jak żegluga śródlądowa, koleje dojazdowe, koleje linowe, własne transporty kolejowe, jeżeli uczestniczą one w przewozie planowanej masy towarowej w charakterze pomocniczego środka transportowego.

Planuje się natomiast przewozy innymi aniżeli koleją środkami transportowymi, jeżeli odgrywają one w procesie przewozowym rolę zasadniczego środka transportowego doprowadzającego przesyłkę do odbiorcy. I tak np. należy planować przewozy towarowe samochodowe, jeżeli doprowadzają one przesyłkę do odbiorcy. To samo dotyczy i innych środków transportowych, jak żegluga śródlądowa, koleje dojazdowe, koleje własne itp.

Przykładowo, jeżeli zakład produkcyjny nadaje do przewozu przesyłkę samochodem ciężarowym, który zawozi towar na stację kolejową i tam ponownie ładuje do wagonu kolejowego — przewóz planuje się tylko raz dla kolei, jako zasadniczego środka przewozu, przy czym planuje przewóz tą samą organizacją tzn. zakład produkcyjny. Inny przykład — zakład wysyła towar koleją do magazynu organizacji handlowej, towar składowany się w magazynie, a następnie po pewnym czasie wysyła się również koleją do punktu sprzedaży i tu przewóz planuje się dwukrotnie, raz przez zakład produkcyjny, drugi raz przez odpowiednią organizację handlową.

4. Rodzaje planów.

Na podstawie niniejszej instrukcji opracowuje się operatywne plany przewozów towarowych na okres kwartału, miesiąca i pięciu dni. Plany opracowywane są przez nadawców przesyłek kolejowych (całowagonowych) i przez jednostki Polskich Kolei Państwowych. Plany kwartalne i miesięczne opracowywane są na podstawie podstawowego planu nadawcy, tj. dla zakładu przemysłowego — planu produkcji, dla organizacji handlowej, punktu skupu — planu skupu.

Operatywne plany przewozów są sporządzane oddolnie przez bezpośrednich nadawców masy towarowej.

Plany kwartalne i miesięczne określają poprzez przejście z wielkości cyfr produkcyjnych na cyfry przewozu, a następnie na cyfry przewozu kolejowego, załadunek na poszczególnych stacjach, oddziałach eksploatacyjnych i DOKP.

Pięciodniowe plany — zadania precyzują dokładnie załadunek na poszczególne dni planu podając też punkt docelowy przewozu (st. kolejową przeznaczenia).

II. TRYB SPORZĄDZENIA PLANU.

5. Plan kwartalny.

A. Plan sporządzony przez organizację przemysłową.

1. Zakład przemysłowy (przedsiębiorstwo) na podstawie planu (lub projektu planu) produkcji opracowuje projekt planu kwartalnego przewozów towarowych. Projekt planu opracowany jest na trzech wzorach, a mianowicie: na wzorze nr K1 — sporządzone jest „Zestawienie pomocnicze dla planu przewozów towarowych na kwartał...”, na wzorze nr K2 — „Plan przewozów towarowych na kwartał...”, oraz na wzorze nr K3 — „Plan przewozu towarów kolejami normalnotorowymi na kwartał...”. Komplet wzorów K1, K2 i K3, podpisanych przez dyrektora (kierownika) za-

kładu stanowi projekt planu przewozów towarowych na dany kwartał.

Wzory te sporządzone są w dwóch egzemplarzach, przy czym 1 egzemplarz pozostaje na zakładzie, a drugi wręcz się na odprawie na 5 dni przed planowanym kwartałem we właściwej komórce transportowej Centralnego Zarządu Przemysłu.

2. Po otrzymaniu z podległych zakładów (przedsiębiorstw) projektu planu — Centralny Zarząd Przemysłu (Zjednoczenie) analizuje nadesłany materiał, przy czym w szczególności sprawdza rubryki dot. wielkości produkcji, obrotu magazynowego, zużycia wewnętrznego itp. Również Centralny Zarząd Przemysłu (Zjednoczenie) analizuje rozbieżności masy towarowej na poszczególne środki transportu. We wzorze nr K3 analizuje Centralny Zarząd Przemysłu średni naładunek i wagonu oraz inne dane umieszczone w projekcie planu, wprowadzając wszędzie w miarę potrzeby korekty.

Następnie Centralny Zarząd Przemysłu sporządza na podstawie nadesłanego z zakładu materiału projekt planu CZP. Projekt ten opracowuje się na wzorach nr K4, K5 i K6.

Wzory te są odpowiednikiem zakładu i zawierają: wzór nr K4 — „Zestawienie pomocnicze dla planu przewozów towarowych na kwartał...”, wzór nr K5 — „Plan przewozów towarowych na kwartał...” i wzór nr K6 — „Plan przewozu towarów kolejowymi normalnotorowymi na kwartał...”.

Wzory powyższe stanowią zsumowanie odpowiednich danych z wzorów zakładu (przedsiębiorstw) poprzedzone analizą i ewentualną korektą.

Komplet wzorów K4, K5 i K6 podpisany przez Dyrektora Naczelnego CZP stanowi projekt planu Centralnego Zarządu Przemysłu (Zjednoczenia).

Wzory te sporządzane są w trzech egzemplarzach, przy czym 1 egzemplarz pozostaje w CZP, a dwa pozostałe wręczają się na 30 dni przed planowanym kwartałem we właściwej komórce transportowej Ministerstwa.

B. Plan sporządzony przez organizację skupu.

3. Punkt skupu, na podstawie planu (lub projektu planu) skupu, opracowuje projekt planu kwartalnego przewozów towarowych. Projekt planu opracowany jest na trzech wzorach, a mianowicie na wzorze nr K1a — „Zestawienie pomocnicze dla planu przewozów towarowych na kwartał...”, na wzorze nr K2 — „Plan przewozów towarowych na kwartał...” oraz na wzorze nr K3 — „Plan przewozu towarów kolejami normalnotorowymi na kwartał...”.

Komplet wzorów nr K1a, K2 i K3 podpisanych przez kierownika punktu skupu stanowi projekt planu przewozów towarowych na dany kwartał.

Wzory te sporządzane są w dwóch egzemplarzach, przy czym 1 egzemplarz pozostaje w punkcie, a drugi wręczają się na odprawie na 45 dni przed planowanym kwartałem we właściwej komórce transportowej Centrali Handlowej.

4. Po otrzymaniu z podległych punktów skupu, projektów planu — Centrala Handlowa (Ekspozytura) analizuje nadesłany materiał, sprawdzając w szczególności dane dotyczące wielkości skupu, obrotu magazynowego, zużycia wewnętrznego i miejscowego itp.

Centrala Handlowa (Ekspozytura) analizuje prawidłowość rozbięcia masy towarowej na poszczególne środki transportu, wielkość średniego naładunku wagonu towarowego i inne dane umieszczone w projekcie planu. W przypadkach jeżeli Centrala stwierdzi nieprawidłowość w danych podanych przez punkty skupu — koryguje dane, wprowadzając do projektu planu — wielkości poprawione. Następnie Centrala Handlowa (Ekspozytura) sporządza na podstawie nadesłanego z terenu materiału — projekt planu Centrali na wzorach K4a, K5 i K6.

Wzory te są odpowiednikiem wzorów punktu skupu i zawierają wzór nr K4a — „Zestawienie pomocnicze dla planu przewozów towarowych na kwartał...”, wzór nr K5 — „Plan przewozów towarowych na kwartał...” i wzór nr K6 — „Plan przewozu towarów kolejami normalnotorowymi na kwartał...”.

Wzory powyższe stanowią zsumowanie odpowiednich wzorów projektu planu punktu skupu.

Komplet wzorów K4a, K5 i K6 podpisanych przez Dyrektora Naczelnego CH (Ekspozytura) — stanowi projekt pla-

nu Centrali Handlowej. Wzory te sporządzane są w trzech egzemplarzach, przy czym jeden egzemplarz pozostaje w CH, a dwa pozostałe wręcza się na 30 dni przed planowanym kwartałem we właściwej komórce transportowej Ministerstwa.

Uwaga: Zjednoczenia Przemysłów, Ekspozytury Handlowe i równorzędne organizacje pośrednie między bezpośrednim nadawcą masy towarowej do przewozu (zakładem, punktem skupu) z Centralnym Zarządem Przemysłu lub Centralną Handlową opracowują plany na wzorach i przy zachowaniu identycznych zasad co dla CZP lub CH.

W tym przypadku, wzory nr K1, K1a, K2 i K3 opracowuje się w trzech egzemplarzach, z których jeden pozostaje w zakładzie czy punkcie skupu, a dwa przekazuje do Zjednoczenia (Ekspozytury). Zjednoczenie (Ekspozytura) przedstawiając swój plan CZP, wzgl. Centrali Handlowej jako załączniki przekazuje trzeci egzemplarz wzorów zakładu (punktu skupu). Załączniki te służą dla głębszej analizy planu dokonywanej przez CZP (CH). Terminy dla składania tych planów podane są w terminarzu (załącznik).

Organizacje te opracowują plany na podstawie polecenia właściwego ministerstwa.

C. Plan sporządzany przez ministerstwa.

5. Ministerstwa Gospodarcze na podstawie otrzymanych z CZP względnie CH projektów planów analizują dokładnie nadesłany materiał sprawdzając go pod względem merytorycznym i cyfrowym. W szczególności Ministerstwo sprawdza dane produkcyjne (względnie skupu), czy istnieje właściwie dokonany podział na środki transportowe oraz średni ładunek wagonu towarowego. W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości należy dane skorygować.

Po przeanalizowaniu nadesłanych projektów planów i wprowadzeniu ewent. poprawek Ministerstwo opracuje projekt planu Ministerstw na wzorze nr K7.

Wzór nr K7 sporządza się w trzech egzemplarzach, przy czym jeden egzemplarz wraz z kompletem wzorów CZP, wzgl. CH wręczony jest na 20 dni przed planowanym kwartałem w Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dep. Komunikacji i Łączności), drugi (bez załączników) w Ministerstwie Kolei (Dep. Planowania).

D. Plan sporządzany przez Ministerstwo Kolei.

6. Na podstawie zgłoszeń poszczególnych resortów gospodarczych Ministerstwo Kolei opracowuje projekt planu przewozów towarowych na wzorach nr K8 i K9.

Na wzorze nr K8 sporządza MK projekt planu przewozów towarowych dla sieci PKP i na wzorze nr K9 — projekt planu przewozów towarowych dla poszczególnych Dyrekcji Okręgowych Kolei Państwowych.

Projekt Planu PKP jest przystosowaniem zgłoszonych za potrzebą do wstępnie ustalonej zdolności przewozowej na dany kwartał.

E. Zatwierdzanie planu kwartalnego.

7. Na 18 dni przed rozpoczęciem kwartału odbywa się w Ministerstwie Kolei z udziałem przedstawicieli Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego konferencja, na której ustala się zdolność przewozową kolei na dany kwartał oraz wielkość przewozów zaplanowanych.

8. Następnego dnia, tj. na 17 dni przed kwartałem odbywa się w Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Departament Komunikacji i Łączności) konferencja, na której ustala się plan przewozów na dany kwartał. W konferencji biorą udział przedstawiciele Ministerstw Gospodarczych oraz Ministerstwa Kolei.

Projekt planu przewozów towarowych na dany kwartał opracowuje Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego na wzorze nr K10.

Na konferencji przedstawia się plan przewozów towarowych wprowadzając ewentualne zmiany do zgłoszonych przez resorty gospodarcze — projektów planu. Z chwilą zatwierdzenia planu i wprowadzenia ew. poprawek do zgłoszonych projektów — plan staje się obowiązujący dla resortów gospodarczych i podległych im organizacji oraz dla Ministerstwa Kolei i placówek PKP.

9. Resorty gospodarcze niezwłocznie przekazują planu przewozów w dół swoim organizacjom, aż do zakładu produkcyjnego, wzgl. punktu skupu włącznie.

W przypadku, jeżeli plan danego resortu nie został zmieniony — Ministerstwo zawiadamia o tym podległe organizacje zaznaczając, że zgłoszone projekty planów są obowiązującymi planami.

W przypadku, jeżeli do projektu planu wprowadzono przy zatwierdzeniu zmiany — należy przekazać zmiany organizacjom podległym, które na podstawie otrzymanych z Ministerstwa limitów przewozowych przeprowadzają te limity na podległe organizacje, aż do zakładu produkcyjnego i punktu skupu włącznie.

Tak więc po zatwierdzeniu planu:

- Ministerstwo Gospodarcze — przekazuje skorygowane dane Centralnym Zarządem Przemysłu lub Centralnym Handlowym w terminie na 14 dni przed planowanym kwartałem;
 - Centralny Zarząd Przemysłu lub Centralna Handlowa przeprowadzają limit przewozowy z Ministerstwa na zakłady produkcyjne lub punkty skupu i w terminie na 3 dni przed planowanym kwartałem przekazuje zakładom i punktom skupu;
 - w przypadkach, jeżeli planują przewozy również Zjednoczenia Przemysłu wzgl. Ekspozytury Handlowe — Centralny Zarząd Przemysłu (Centralna Handlowa) przeprowadzają plan na Zjednoczenia lub na Ekspozytury i przekazuje im na 8 dni przed planowanym kwartałem.
10. Równoległe, po zatwierdzeniu planu kwartalnego, Ministerstwo Kolei wprowadza ewent. poprawki do projektu swego planu i na wzorze nr K9 — przesyła plany Dyrekcjom Okręgowym Kolei Państwowych w terminie na 8 dni przed kwartałem planowanym.

F. Plan sporządzany przez organizacje handlu zagranicznego.

Kwartałny plan przewozów towarowych dla obrotu zagranicznego sporządzają Centrale i Biura Handlu Zagranicznego oraz Ministerstwa Handlu Zagranicznego, wg instrukcji MHZ — przy zasadzie, że:

- cały eksport dokonywany kolejami normalnotorowymi bezpośrednio do krajów przeznaczenia, wzgl. do granicy Polski znajduje się w planach przewozowych odpowiednich organizacji przemysłowych lub skupu, a tym samym nie wchodzi do planu przewozowego Ministerstwa Handlu Zagranicznego;
- eksport dokonywany ze składów Centralnego Handlu Zagranicznego planują Centrale Handlu Zagranicznego;
- cały import planowany jest przez Centrale i Biura Handlu Zagranicznego na podstawach określonych w instrukcji MHZ i wchodzi do Planu Ministerstwa Handlu Zagranicznego.

G. Plan miesięczny.

1. Plan miesięczny jest opracowany w zasadzie na identycznych wzorach co plan kwartałny, dlatego też zasady sporządzania obu planów są podobne jak i przebieg planu jest podobny przy planie kwartalnym i miesięcznym. Dla ułatwienia numeracja wzorów planu miesięcznego i kwartalnego jest jednakowa, różni się tylko literą wzoru. Plan kwartałny posiada literę K, plan miesięczny — literę M.

Wszystkie wskazówki umieszczone w pkt. 5 „Plan kwartałny” niniejszej instrukcji, odnoszą się również do planu miesięcznego.

W związku z tym, że plany na pierwszy miesiąc każdego kwartału byłyby sporządzane w tym samym terminie i na tych samych danych co plan kwartałny — plany miesięczne, tj. na miesiąc lipiec, październik, styczeń i kwiecień, nie będą oddzielnie opracowane. Cyfry planu na te miesiące będą cyframi odpowiedniego miesiąca planu kwartalnego.

A. Plan sporządzany przez organizacje przemysłowe.

2. Zakład przemysłowy opracuje na wzorach — M1, M2 i M3 projekt planu przewozów na dany miesiąc. Wzory sporządzane są w dwóch egzemplarzach, wzór M3 — w trzech egzemplarzach, przy czym jeden egzemplarz pozostaje w zakładzie, drugi wręczany jest na odprawie na 30 dni przed planowanym miesiącem we właściwej komórce transportowej Centralnego Zarządu Przemysłu.

3. Na podstawie otrzymanych z zakładów projektów planów, po przeanalizowaniu ich i wprowadzeniu ew. poprawek CZ Przemysłu (Zjednoczenie) opracowuje projekt planu na wzorach nr M4, M5 i M6.

Wzory sporządzane są w trzech egzemplarzach, przy czym jeden egzemplarz pozostaje w CZP, a dwa pozostałe wręcza się na 23 dni przed planowanym miesiącem we właściwej komórce transportowej Ministerstwa.

B. Plan sporządzany przez organizację skupu.

4. Punkt skupu opracowuje na wzorach nr M1a, M2 i M3 projekt planu przewozów towarowych na dany miesiąc. Wzory sporządzane są w dwóch egzemplarzach, przy czym jeden egzemplarz pozostaje na punkcie, drugi — wręcza się na odprawie na 30 dni przed planowanym miesiącem we właściwej komórce transportowej Centrali Handlowej.

5. Na podstawie otrzymanych z podległych punktów skupu projektów planów i po przeanalizowaniu ich i wprowadzeniu ew. poprawek — Centrala Handlowa (Ekspozytura) opracowuje projekt planu na wzorach nr M1a, M5 i M6.

Wzory sporządzone są w trzech egzemplarzach, przy czym jeden egzemplarz pozostaje w CH, a dwa pozostałe wręcza się na 23 dni przed planowanym miesiącem we właściwej komórce transportowej ministerstwa.

Uwaga: Podobnie jak przy planowaniu kwartalnym wzory planowania miesięcznego dla Zjednoczeń Przemysłowych, Ekspozytur Handlowych i innych jednostek równorzędnych są identyczne z wzorami Centralnego Zarządu Przemysłu i Central Handlowych.

C. Plan sporządzany przez ministerstwa.

6. Na podstawie otrzymanych z Centralnych Zarządów Przemysłowych względnie Central Handlowych projektów planów, po przeanalizowaniu ich i wprowadzeniu ew. poprawek — Ministerstwo Gospodarcze opracowuje na wzorze nr M7 — projekt planu przewozów danego resortu.

Wzór nr M7 sporządza się w trzech egzemplarzach, przy czym jeden egzemplarz pozostaje w Ministerstwie, drugi wraz z kompletem wzorów CZP (CH) wręcza się w Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dop. Komunikacji i Łączności), trzeci bez załączników w Ministerstwie Kolei (Dop. Planowania) najpóźniej na 18 dni przed planowanym miesiącem.

D. Plan sporządzany przez organizację handlu zagranicznego.

Miesięczny plan przewozów towarowych dla obrotu zagranicznego, podobnie jak kwartalny opracowywany jest przez Centralę i Biura Handlu Zagranicznego, firmę C. Hartwig i Ministerstwo Handlu Zagranicznego na podstawie specjalnej instrukcji MIZ — przy zachowaniu zasad podobnych co przy planie kwartalnym, tzn.:

- cały eksport planowany do przewozu kolejami normalnotorowymi znajduje się w planie organizacji gospodarczych — produkujących względnie skupujących dany towar, a tym samym nie wchodzi do planu przewozowego Min. Handlu Zagranicznego z wyjątkiem towarów nadawanych ze składów Central Handlu Zagranicznego;
- cały import planowany do przewozu kolejami normalnotorowymi znajduje się w planie odpowiednich Central i Biur HZ, firmy C. Hartwig i Ministerstwa Handlu Zagranicznego.

E. Plan sporządzany przez Ministerstwo Kolei.

7. Na podstawie otrzymanych z Ministerstw Gospodarczych projektów planu przewozów — Ministerstwo Kolei opracowuje projekt planu, przewozów dla sieci PKP na wzorze nr M8 oraz dla poszczególnych DOKP na wzorze nr M9.

F. Zatwierdzenie planu miesięcznego.

8. W dniu 12 każdego miesiąca, przed miesiącem planowanym, odbywa się w Ministerstwie Kolei z udziałem przedstawicieli PKPG konferencja, na której ustala się zdolność przewozową kolei na dany miesiąc oraz wielkość przewozów pozaplanowych.

9. W dniu 13 każdego miesiąca, przed miesiącem planowanym, odbywa się w Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego konferencja, na której ustala się plan przewozów na dany miesiąc. Na konferencji są obecni przedstawiciele Ministerstw Gospodarczych i Ministerstwa Kolei.

Projekt planu przewozów na dany miesiąc opracowuje PKPG na wzorze nr M10.

Z chwilą zatwierdzenia planu i wprowadzenia ewent. poprawek do zgłoszonych projektów — plan staje się obowiązujący dla resortów gospodarczych i podległych im organizacji oraz dla Ministerstwa Kolei i placówek PKP.

10. Po zatwierdzeniu planu — Ministerstwo Kolei przekazuje plan poszczególnym Dyrekcjom Okręgowym KP na wzorze nr M9 — w terminie do dnia 21 każdego miesiąca przed miesiącem planowanym.

11. Równocześnie, po zatwierdzeniu planu — Ministerstwa Gospodarcze przekazują ustalony planem limity przewozowe swoim organizacjom, aż do zakładu, względnie punktu skupu włącznie. W przypadku, jeśli plan danego resortu czy w ramach resortu danego CZP, nie uległ zmianie — powiadamia się terenowe komórki o przyjęciu planu bez poprawek. W innym przypadku wprowadza się odpowiednie poprawki.

Tak więc po zatwierdzeniu planu miesięcznego:

- Ministerstwo Gospodarcze przekazuje (na wzorze nr M6) obowiązujący plan Centralnym Zarządom Przemysłu (Centralom Handlowym) w terminie do dnia 16 przed planowanym miesiącem;
- Centralny Zarząd Przemysłu (Centrala Handlowa) opracowuje otrzymany limit z Ministerstwa na zakłady wzgl. punkty skupu i w terminie do dnia 25 przed planowanym miesiącem (na wzorze nr M3) przekazuje zakładom (punktom);
- w przypadkach, jeżeli planują przewozy również Zjednoczenia Przemysłowe (Ekspozytura Handlowe) — CZ Przemysłu (Centrala Handlowa) opracowuje limity i rozsyła je na te organizacje a te następnie na zakłady (punkty skupu);
- zakład produkcyjny (punkt skupu) na podstawie otrzymanego z CZ Przemysłu (Centrali Handlowej) lub Zjednoczenia (Ekspozytury) limitu przewozowego sprawdza posiadany plan przewozów (wzór nr M3), wprowadza ewent. poprawki i wręcza wzór nr M3 zawiadowcy stacji kolejowej obsługującej dany zakład w terminie do dnia 27 miesiąca poprzedzającego miesiąc planowany;
- stacja kolejowa po otrzymaniu planów z poszczególnych zakładów na wzorach nr M3 — sporządza plan zbiorczy na wzorze nr M11 i w terminie do dnia 29 przed miesiącem planowanym przekazuje do Oddziału Eksploatacyjnego;
- Oddział Eksploatacyjny (PKP) po otrzymaniu zgłoszeń z poszczególnych stacji, sporządza zestawienie zbiorcze — plan naładunku dla Oddziału na wzorze nr M11, który w terminie jednodniowym przed miesiącem planowania przekazuje do Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych.

Przekazywanie danych przez stacje kolejowe — Oddziałom Eksploatacyjnym oraz przez Oddziały Eksploatacyjne — Dyrekcjom Okręgowym Kolei Państwowych powinno się odbywać drogą telefoniczną i następnie dane te powinny być potwierdzone pisemnie.

12. Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych na podstawie otrzymanego z Oddziałów RMO materiałów sporządza zestawienie zbiorcze wg wzoru nr M11 i porównuje je z planem otrzymanym z Min. Kolei:

- w przypadku, jeżeli zapotrzebowanie poszczególnych Ministerstw jest równe zgłoszonym przez MK limitom przewozowym, względnie mniejsze od limitu albo nie przekracza o 5% limitu podanego przez MK — Dyrekcja Okręgowa KP przyjmuje zgłoszenia i wydaje stacjom zarządzenie o przyjęciu planu, zawiadamiając powyższym MK;
- w przypadku, jeżeli zgłoszenia przekraczają określony przez MK limit przewozowy o przeszło 5% a nie kompensują się innymi, mniejszymi (lub większymi) zgłoszeniami w ramach DOKP, Dyrekcja Okręgowa KP zawiadamia o powyższym MK, podając jakie Ministerstwo przekroczyło limit i o ile.

Ministerstwo Kolei analizuje zgłoszone przez poszczególne DOKP zapotrzebowania przewozowe i w przypadkach koniecznych, po porozumieniu się z zainteresowanym Ministerstwem i PKPG, wydaje Dyrekcjom Okręgowym KP odpowiednie zarządzenia.

Po otrzymaniu decyzji o przyjęciu planu — stacje kolejowe powiadamiają o tym zakłady i punkty skupu.

7. Plan pięciodniowy.

1. Pięciodniowy plan naladunku na kolejach normalnotorowych opracowuje zakład przemysłowy, punkt skupu lub inny bezpośredni nadawca przesyłki całowagonowej na wzorze nr P1.

2. Dane zawarte w planie pięciodniowym, dotyczące wielkości naladunku oraz kierunku przewozu należy opracować na podstawie konkretnych zleceń wysyłkowych w odniesieniu do masy towarowej wysłanej w ramach obrotu towarowego na podstawie planu i decyzji władz zwierzchnich w odniesieniu do przewozów międzyzakładowych (w ramach cyklu produkcji) lub na podstawie decyzji kierownictwa zakładu w odniesieniu do przewozów gospodarczych.

3. Plan pięciodniowy sporządza się na wzorze nr P1 w dwóch egzemplarzach, przy czym jeden egzemplarz pozostaje w zakładzie (punkcie skupu), drugi w terminie na pięć dni przed każdą pięciodniówką wręcza się zawiadowcy stacji kolejowej obsługującej dany zakład.

4. Przyjęty przez stację plan pięciodniowy jest wiążący dla zakładu i stacji kolejowej i tylko uzasadnione, ważne przyczyny mogą usprawiedliwić niewykonanie planu, tzn. niepodstawienie odpowiednich wagonów względnie niewykorzystanie ich.

5. Na okres przejściowy utrzymuje się w mocy dotychczasowe zasady zamawiania wagonów towarowych określone przepisami PKP.

8. Uwagi końcowe.

Na podstawie zatwierdzonych planów: kwartalnego, miesięcznego i pięciodniowego — bezpośredni nadawcy masy towarowej wysyłają ładunki trzymając się następujących zasad.

- naladunek powinien być równomierny w okresie kwartału, miesiąca i możliwie pięciodniowym;
- każdy wagon towarowy powinien być wykorzystany do granic ładowności i nośności zgodnie z obowiązującymi przepisami PKP,
- praca naladunkowa (jak i wyładunkowa) powinna być zorganizowana w najszerszym zakresie w niedziele i święta.

Sporządzone i zatwierdzone plany przewozów towarowych są obowiązujące dla nadawcy i dla kolei. W przypadkach istnienia możliwości przewozowych na PKP — mogą być przyjęte do przewozu poza planem dodatkowo przesyłki.

W okresie przewozów jesiennych, tzn. od 1 września do 1 grudnia przekroczenie planu przewozów może być dokonane wyłącznie za zgodą Ministerstwa Kolei, a w przypadkach zasadniczo zmieniających plan — za zgodą PKPG. W związku z tym, przy planach miesięcznych:

1) przy powiększeniu planu należy, uzasadniając potrzebę zwiększenia planu, wystąpić niezwłocznie poprzez właściwe organizacje do Ministerstwa Kolei (Dep. Planowania) lub do PKPG (Dep. Komunikacji i Łączności) o zwiększenie planu.

Jeżeli sytuacja przewozowa pozwoli na to — zostaną dodatkowo przydzielone wagony — jeżeli nie — sprawę potrzeba rozwiązać przez użycie innych środków transportu albo przez złożenie towaru do magazynu. W przypadku przewidywanego niewykorzystania wagonów należy powyższe niezwłocznie zgłosić właściwemu Ministerstwu. Powyższy tryb obowiązuje tak przy zgłoszonej zmianie planu przewozów po jego zatwierdzeniu, przed rozpoczęciem planowanego miesiąca, jak i w trakcie wykonywania planu,

2) jeżeli w trakcie realizacji planu przewozów następuje zmiana planu przewozowego w miesiącach nadania, bez zmiany globalnej wielkości umieszczonej w planie, tzn. następuje zmniejszenie naladunku na jednej stacji kolejowej, a zwiększenie na innej, w ramach jednej DOKP, względnie w różnych DOKP — istnieje możliwość przerzutu przyzna-

nych planem limitów przewozowych; należy wtedy po zgłoszeniu w DOKP, w której limit nie będzie wykorzystany, uzyskać potwierdzenie, z ilu wagonów dana jednostka rezygnuje i z potwierdzeniem tym wystąpić do DOKP, w której limit będzie zwiększony. Wszelkie przerzuty limitu przed i w trakcie wykonywania planu należy zalać bezpośrednio z Dyrekcjami Okręgowymi Kolei Państwowych, powiadamiając o tym stacje (tzn. stacje, na której limit będzie zmniejszony i stacje, na której będzie zwiększony), oraz Ministerstwo Kolei (Dep. Planowania) i właściwe ministerstwo.

III. SPRAWOZDAWCZOŚĆ Z WYKONANIA PLANÓW

9. Tryb sporządzania sprawozdań.

1. Z wykonania planu przewozów towarów koleją normalnotorową powinna być prowadzona sprawozdawczość zarówno przez organa kolejowe jak i resorty gospodarcze.

2. Sprawozdawczość nadawców — (resortów gosp.) wzór nr S1.

Jednostki gospodarcze sporządzają sprawozdania z wykonania planu naladunku i nadania wagonów na PKP, za każdy miesiąc oddzielnie, wg wzoru nr S1.

Zakład lub przedsiębiorstwo, lub punkt skupu sporządza sprawozdanie (wg wzoru S1) w 2 egzemplarzach. Jeden egzemplarz sprawozdania wysyła do Zjednoczenia Centralnego Zarządu lub Centrali Handlowej w terminie 6 dni po upływie miesiąca sprawozdawczego (tj. każdego 6 za miesiąc ubiegły).

Zjednoczenia, Centralny Zarząd lub Centrala Handlowa sporządza zbiorcze sprawozdanie również wg wzoru nr S1 i przesyła je do jednostki nadrzędnej, tj. Zjednoczenia Centralnego Zarządu Przemysłu, do dnia 12 po upływie miesiąca sprawozdawczego. Centralny Zarząd i Centrala Handlowa sporządza zbiorcze sprawozdanie i przesyła do właściwego Ministerstwa do dnia 18 po upływie miesiąca sprawozdawczego.

Ministerstwo sporządza ogólne sprawozdanie i przedkłada je w Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego — Departament Komunikacji i Łączności do dnia 21 po upływie miesiąca sprawozdawczego.

Do sprawozdania na każdym szczeblu powinno być dołączone krótkie objaśnienie charakteryzujące przebieg wykonania planów za miesiąc ubiegły.

3. Z uwagi na kilkustopniową strukturę organizacyjną w przemyśle i handlu w ramach resortów powyższe terminy mogą być zmienione przez właściwe Ministerstwo z tym, że ostatni termin złożenia sprawozdania do PKPG resorty traktować powinny jako obowiązujący.

4. Sprawozdawczość kolei — wzór nr S2.

Sprawozdawczość kolejowa powinna być prowadzona bieżąco, tj. codziennie z tym, że na szczeblu DOKP może być grupowana i przesyłana dekadami do Ministerstwa Kolei.

Z uwagi na konieczność wykorzystania sprawozdawczości obowiązującej w służbie ruchu ustala się jedynie formularz ogólnego sprawozdania, jaki Ministerstwo Kolei — Departament Planowania powinien przedłożyć w jednym egzemplarzu w PKPG w dniu 12 po upływie miesiąca sprawozdawczego.

Formularz ten przewiduje rozbięcie przewozów wg Ministerstw (nadawców) i DOKP, nadania oraz przewozy wg grup towarowych w tonach i wagonach (bez rozbięcia na poszczególne rodzaje wag).

5. W sprawozdaniach z wykonania miesięcznych planów przewozu zarówno kolei jak i nadawcy powinni podawać również przewozy nieplanowane, zaznaczając w uwagach przyczynę ich pominięcia w planach.

6. Sprawozdania opracowywane na każdym szczeblu organizacyjnym powinny być analizowane nie tylko w stosunku do planu miesięcznego, lecz powinny również służyć do analiz planów kwartalnych i innych.

W przypadkach, gdy wyniki przeprowadzonej analizy wskazują na zagrożenie planu kwartalnego lub rocznego, względnie wskazują na znaczną rozbieżność między planem a wykonaniem, należy podejmować energiczne kroki w kierunku należytego stawiania i wykonywania zadań planowych na odcinku przewozów towarowych.

139.

**ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO
PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO**

Nr 158 z dnia 3 maja 1951 r.

zmieniające Instrukcję nr 20 o zasadach sporządzania i zatwierdzania dokumentacji technicznej dla inwestycji.

W celu uproszczenia i przyspieszenia opracowania założeń projektu oraz w związku z mającym częstokroć miejsce nadmiernym i niepotrzebnym rozszerzaniem treści założeń projektu zarządza się, co następuje:

§ 1. W Instrukcji PKPG nr 20 o zasadach sporządzania i zatwierdzania dokumentacji technicznej dla inwestycji, zatwierdzonej zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego nr 104 z dn. 3 maja 1950 r. wraz z późniejszymi zmianami (Biuletyn PKPG z 1950 r. nr 19, poz. 223, nr 23, poz. 265 i z 1951 r. nr 8, poz. 87), wprowadza się zmiany następujące:

1) skreśla się §§ 42 do 54, a na ich miejsce wprowadza się nowe §§ 42 do 47 w brzmieniu ustalonym w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia;

2) skreśla się §§ 104 do 110, a na ich miejsce wprowadza się nowe §§ 104 do 108 w brzmieniu ustalonym w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zainteresowani ministrowie wydadzą zarządzenia, upraszczające zasady sporządzania założeń projektu w ich zakresie, zgodnie ze zmianami, o których mowa w § 1 oraz prześlą ich odpisy w terminie do 25 maja 1951 r. do PKPG — Departament Budownictwa.

§ 3. Zmiany wprowadzone niniejszym zarządzeniem nie odnoszą się do założeń projektów już opracowanych, jak również do założeń będących w opracowaniu, zaawansowanych więcej niż 50%, założenia takie nie podlegają przeróbce.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 3 maja 1951 r.

**PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO**
w z. Dr St. Jędrzychowski

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG nr 158
z dnia 3 maja 1951 r.

**Zasady sporządzania założeń projektu dla budownictwa
przemysłowego.**

§ 42. Założenia projektu budowy zakładu przemysłowego, powinny się składać z 2 części:

1) danych, będących podstawą do opracowania projektu wstępnego. Dane te stanowią właściwe założenia projektu i podlegają zatwierdzeniu przy rozpatrywaniu ich przez Komisję Oceny Projektów Inwestycyjnych. Wszelkie zmiany w tej części założeń są dozwolone jedynie za zgodą inwestora, który zatwierdził ostatecznie założenia projektu.

2) danych uzupełniających, o charakterze orientacyjnym, a stanowiących załącznik do właściwych założeń projektu. Dane te nie są ostatecznie wiążące dla biur projektów przy opracowaniu projektu wstępnego.

§ 43. Właściwe założenia projektu powinny zawierać:

- 1) przedmiot inwestycji,
- 2) uzasadnienie potrzeby inwestycji (celowość, wielkość, pilność),

3) określenie możliwości, i przewidywania dalszej rozbudowy,

4) program produkcji (względnie usługi) jakościowy i ilościowy,

5) orientacyjną wartość rocznej produkcji,

6) dane o współpracy z innymi zakładami w zakresie produkcji,

7) wyszczególnienie oddziałów produkcyjnych ze wskazaniem zmianowości,

8) lokalizacja i krótki opis terenu pod budowę,

9) uzasadnienie wyboru terenu,

10) terminarz sporządzania dokumentacji technicznej,

11) orientacyjny harmonogram budowy i uruchomienie zakładu, ze wskazaniem etapów budowy i uruchomienia i podaniem efektów gospodarczych w poszczególnych etapach,

12) orientacyjny, wskaźnikowy koszt budowy,

13) orientacyjny plan finansowania budowy.

§ 44. Do właściwych założeń projektu należy dołączyć następujące załączniki:

1) oświadczenie Dep. Planowania właściwego ministerstwa lub upoważnionego inwestora naczelnego o celowości programu produkcyjnego w ramach Planu 6-letniego;

2) oświadczenie Dep. Inwestycji właściwego ministerstwa lub upoważnionego inwestora naczelnego o włączeniu inwestycji do planu inwestycyjnego 6-letniego oraz wskazania przydzielonych sum inwestycyjnych wg lat;

3) odpis zaświadczenia o uzgodnieniu lokalizacji ogólnej z Dep. Planów Terenowych i Lokalizacji (dla inwestycji grupy I), bądź z właściwą miejscowo wojewódzką komisją planowania gospodarczego. Odpis uzgodnienia lokalizacji szczegółowo z właściwym miejscowo wydziałem budownictwa przy prezydium wojewódzkiej rady narodowej. Dla inwestycji grupy I uzgodnienie lokalizacji ogólnej i szczegółowej z czynnikami wojskowymi;

4) dla inwestycji grupy I — metryka lokalizacyjna;

5) przyrzeczenie przydziału terenu budowy lub analogiczny dokument;

6) oświadczenie Centralnego Zarządu Gazownictwa co do możliwości pokrycia zapotrzebowania na gaz (dla dużych konsumentów gazu);

7) oświadczenie Zjednoczenia Energetycznego, co do możliwości pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną;

8) oświadczenie Dyrekcji Wodociągów lub innych kompetentnych czynników co do możliwości zaopatrzenia zakładu w dostateczną ilość wody. W razie odmowy, wniosek co do innych sposobów pokrycia zapotrzebowania na wodę (studnie, pobór z rzeki itp.);

9) wyniki wierceń gruntu terenu, orzeczenie co do podatności gruntu pod budowę i co do dopuszczalnego obciążenia gruntu. W wypadkach oczywistości dobrego gruntu — stwierdzenie tej oczywistości dokumentami (wiercenia gruntu są wtedy zbędne);

10) w przypadku lokalizacji terenu budowy nad rzeką, w razie potrzeby, — stwierdzenie braku niebezpieczeństwa powodzi;

11) wyjaśnienia co do ilości i możliwości odprowadzenia wód deszczowych, sanitarnych oraz przemysłowych.

§ 45. Dane uzupełniające o charakterze orientacyjnym powinny zawierać:

- 1) orientacyjny plan terenu pod budowę (skala 1:1500 lub 1:1000) ew. z warstwicami co 1 metr, oraz ze schematycznym i orientacyjnym naniesieniem obrysu budynków i sieci komunikacyjnej. Ewentualnie — współczynnik zabudowy;

7

1

Handwritten notes and diagrams, including a grid-like structure and a small sketch of a wing or tail section.

L

1

STAT

Page Denied

INWENTARYZACJA OBROTU TOWAROWEGO

1. Wstęp : zasięg pracy i materiały wyjściowe.

Przedłożona praca składa się z części tabelarycznej, graficznej i opisowej.

Część tabelaryczna obejmuje następujące zagadnienia:

- 1/ Struktura organizacyjna obrotu towarowego na terenie L.O.P., przedstawiona w formie dwóch tabel:
 - a. Centrale handlowe - zarządy przedsiębiorstw
 - b. Ekspozytury wojewódzkie central handlowych
- 2/ Sieć detalicznych punktów sprzedaży - zagadnienie przedstawione jest w układzie branżowym i terenowym ^{i organizacyjnym} (z uwzględnieniem występujących na terenie L.O.P. form dystrybucji (2 tabele)
- 3/ Sieć punktów żywienia zbiorowego - przedstawiona w przekroju branżowym i terenowym ^{i organizacyjnym} z uwzględnieniem przynależności organizacyjnej
- 4/ Sieć punktów skupu - przedstawiona w przekroju branżowym, terenowym i organizacyjnym
- 5/ Magazyny handlowe - opracowanie składa się z trzech tabel:
 - a. Magazyny handlowe dla obsługi ludności L.O.P.
 - b. Magazyny handlowe nie związane z obsługą ludności L.O.P.
 - c. Magazyny handlowe obsługujące ludność L.O.P., lecz znajdujące się poza jego granicami
- 6/ Usługi przemysłowe - tabela zawierająca wykaz punktów usługowych przemysłowych i rzemieślniczych z podziałem na branże, zasięgi i t.d.

Ostatnia tabela wykonana została poza zatwierdzonym progra-

- 2 -

mem opracowanie. Ponadto część tabelaryczna zawiera szereg opracowań analitycznych, które posłużą do "Studium Obrotu Towarowego", które wykonane będzie, jako odrębna praca. Wymienić tu należy:

- 1/ Wskaźniki zaopatrzenia ludności Ł.O.P. w podstawowe artykuły masowego spożycia przez uspołeczniony aparat handlowy
- 2/ Liczba mieszkańców obsługiwanych przez poszczególne detaliczne punkty sprzedaży na terenach wiejskich
- 3/ Liczba detalicznych punktów sprzedaży, zakładów żywienia zbiorowego i t.d. przypadających na 10 000 mieszkańców poszczególnych miast i terenów wiejskich Ł.O.P.
- 4/ Analiza pojemności, przepustowości i rozmieszczenia magazynów różnych typów na terenie m. Łodzi.

Część graficzna składa się z planszy przedstawiającej sieć punktów handlu detalicznego, zakładów żywienia zbiorowego, magazynów i punktów usługowych na terenie Ł.O.P. wykonanej na podkładzie 1 : 100 000.

Część opisowa ogranicza się w zasadzie do opisu stanu istniejącego urządzeń handlowych na terenie Ł.O.P. Obszerniejsza analiza występujących na tym odcinku zjawisk jest przedmiotem odrębnego Studium. Całość zagadnień ujęta jest w pierwszym rzędzie od strony istniejących ^{inwencji} inwestycji. Zagadnienie skupu produktów rolnych zostało zarówno w części tabelarycznej, jak i graficznej i opisowej potraktowane w sposób bardziej sumaryczny, gdyż zabiega się ono silnie z istniejącymi opracowaniami dotyczącymi inwentaryzacji rolnictwa.

- 3 -

Podane zarówno w części tabelarycznej jak i na planszy liczby odnoszą się do stanu na dzień 31.XII,53 r. W opracowaniu oparto się na materiałach pochodzących z następujących źródeł:

1. Wojewódzka Komisja Planowania Gospodarczego
2. Miejska Komisja Planowania Gospodarczego
3. Wydział Handlu Prezydium W.R.N.
4. Wydział Handlu Prezydium R.N. m. Łodzi
5. Wydział Przemysłu ~~W.R.N.~~ Prezydium W.R.N.
6. Wydział Przemysłu Prezydium R.N. m. Łodzi
7. Wszystkie Centrale Handlowe, których krajowe zarządy znajdują się na terenie m. Łodzi (16 central)
8. Targowiska Miejskie w Łodzi
9. Wojwódzki Zarząd Gminnych Spółdzielni "Samopomoc Chłopska"

Otrzymane z różnych źródeł materiały wykazywały często znaczne rozbieżności, co powodowało konieczność dokonywania licznych, bardzo pracochłonnych uzgodnień.

- 4 -

2. Handel detaliczny.

Na terenie Ł.O.P. występują wszystkie formy handlu detalicznego, jak sklepy, kioski, ruchome punkty sprzedaży, domy towarowe, hale targowe, targowiska i t.d. Problematyka handlu detalicznego na terenie Ł.O.P. różni się jednak wyraźnie od występującej na innych terenach, co wynika ze specyfiki regionu. W szczególności na obecne i przyszłe ukształtowanie handlu detalicznego wywierają wpływ następujące czynniki:

1/ Ludność Ł.O.P. licząca w dniu 3.XII.1950 r. 886 955 mieszkańców składa się w 86,2% z mieszkańców miast, a jedynie w 13,8% z ludności wiejskiej, przyczym 69,9% ludności mieszka w Łodzi, stanowiącej drugie pod względem wielkości skupisko miejskie w Polsce. Duży odsetek ludności miejskiej powoduje, że wskaźnik obrotu towarowego na głowę ludności jest (na szczeblu detalu) wyższy, ~~niż~~ od przeciętnej w skali krajowej.

*Ludności miasta
na Kąpcy z
ogólnym
od ludności
krajowej.*

2/ Ł.O.P., a w szczególności sama Łódź jest krajowym ośrodkiem przemysłu włókienniczego i najważniejszym poza Warszawą ośrodkiem dyspozycji gospodarczej na skalę krajową. Konsekwencje tego stanu rzeczy na odcinku obrotu towarowego są liczne i głęboko sięgające. Z przemysłem włókienniczym wiąże się wysoki odsetek pracujących kobiet, ~~nie mogących~~ ^{Które} nie mogących z natury rzeczy poświęcać wiele czasu gospodarstwu domowemu, co stawia szczególnie wysokie wymagania odnośnie sprawności sieci handlowej. Z zatrudnieniem kobiet w przemyśle wiąże się również słaby rozwój ~~na~~ pracowniczych ogrodów działkowych,

- 5 -

których produkty nie stanowią na terenie regionu poważniejszego źródła zaopatrzenia ludności w świeże warzywa i owoce.

Zarówno przemysł włókienniczy, jak i znajdujące się na terenie Łodzi instytucje o zasięgu ogólnokrajowym zatrudniają pewną liczbę wysoko płatnych specjalistów, naskutek czego struktura branżowa rozprowadzanej masy towarowej wykazuje wyraźne odchylenie od przeciętnej w skali krajowej w kierunku artykułów droższych i luksusowych.

Wreszcie tradycja włókiennicza Łodzi i znaczny ruch przyjeżdżających do miasta w sprawach służbowych powoduje, że popyt na artykuły włókiennicze, jest w Łodzi wyższy, niż w innych miastach polskich.

~~3/ Nie bez znaczenia jest również charakter terenów rolnych otaczających miasto i struktura gospodarstw wiejskich,~~ ^{Przy czym kłopot jest} ^(nieb. nadające się do uprawy roślinia) ^(pewnie są w ogólnym)
 która powoduje, że bezpośredni zakup u rolników odgrywa zarówno w Łodzi, jak i w mniejszych miastach regionu stosunkowo poważną rolę w zaopatrzeniu ludności w artykuły spożywcze. Dla przykładu większa część zapotrzebowania miast na ziemniaki nie przechodzi zupełnie przez aparat handlu detalicznego. ~~Ta okoliczność równowazy w pewnym stopniu anomalie, wpływające ze znacznej przewagi ludności miejskiej na omawianym terenie.~~

3/ Istotny wpływ na ukształtowanie handlu detalicznego na terenie Ł.O.P. ma również fakt, że Łódź jest ośrodkiem zaopatrzenia w artykuły przemysłowe dla ludności pozostałych obszarów regionu. Bilansów dochodów i wydatków ludności m. Łodzi wynika, że blisko 1/3 masy towarowej rozprowadzanej

STAT

Page Denied

- 6 -

przez aparat handlu detalicznego łódzkiego, kupowana jest nie przez mieszkańców Łodzi. Wynik ten potwierdza analiza bilansów dochodów i wydatków ludności województwa łódzkiego. Zjawisko to może być tylko w niewielkim stopniu przypisane przyjeżdżającym do Łodzi z innych miast interesantom i związane z funkcją administracyjną, jaką Łódź spełnia w skali krajowej i regionalnej. Podobnie, wobec niewielkich rozmiarów występujących w Łodzi dojazdów do pracy, nie może ono być wywołane przez okoliczną ludność poza rolniczą. Wydaje się rzeczą najbardziej prawdopodobną, że gros towarów kupowanych w Łodzi przez ludność ~~składową~~ nie miejscową, trafia do rąk rolników przywożących artykuły spożywcze dla potrzeb mieszkańców miasta. W pewnym stopniu możliwe jest również kupowanie artykułów przemysłowych w Łodzi przez mieszkańców okolicznych miast i osiedli, przyjeżdżających specjalnie w tym celu do Łodzi.

Masa towarowa

Analiza struktury masy towarowej nie jest w zasadzie tematem niniejszego opracowania. Marginesowo warto jedynie zaznaczyć, że ~~struktura jej nie odbiega w sposób zasadniczy, od przeciętnej w skali krajowej.~~ Specyfika regionu wyraża się w pierwszym rzędzie w większym udziale artykułów przemysłowych, zwłaszcza włókienniczych i trwałych, ~~przez~~ ^{Odczuwalny brak wykazywany okresowo znacznie więcej} ciętnie artykuły przemysłowe stanowią mniej więcej połowę wartości obrotów uspołecznionego handlu detalicznego na terenie L.O.P. W Łodzi wartość artykułów spożywczych jest nieco wyższa, niż przemysłowych, jakkolwiek nie osiąga procentu charakterystycznego dla większości dużych miast w Polsce. Wskaźniki zaopatrzenia ludności w podstawowe artykuły

- 7 -

ilustruje następująca tabela:

Występujące pomiędzy poszczególnymi terenami różnice są bardzo znaczne i w większości wypadków wymagają jeszcze bliższego zbadania. W niektórych wypadkach tłumaczą się one warunkami lokalnymi. Dla przykładu niskie spożycie cukru na głowę ludności w okolicach Łęczycy spowodowane jest niewątpliwie rozdawanymi przez istniejącą w pobliżu cukrownię Leśmierz deputatami.

Rozprowadzana przez uspołeczniony aparat handlu detalicznego masa towarowa uzupełniana jest w niewielkim stopniu przez istniejący jeszcze handel prywatny.

Sieć sklepów detalicznych na terenie Ł.O.P. obejmuje 2871 punktów, z których przeważająca część, gdyż 2045 znajduje się na terenie m. Łodzi. ① ② ③ ④

Pod względem organizacyjnym większość sklepów należy do dystrybutorów, a ~~właściciel~~ w szczególności do Z.S.S., M.H.D., M.H.M. i W.Z.G.S. W miastach przeważają sklepy M.H.D. i Z.S.S., a na terenach wiejskich W.Z.G.S. Rozgraniczenie zasięgów działania poszczególnych dystrybutorów, a zwłaszcza M.H.D. i W.Z.G.S. nie jest jeszcze na terenie Ł.O.P. w pełni zrealizowane.

Sieć sklepów dystrybutorów uzupełniają sklepy spółdzielczości pracy, licznie występujące zwłaszcza w Łodzi, oraz

- 8 -

sklepy wzorcowe gestorów. Zaopatrzenie sklepów centralnych gestorów jest mimo licznych wysiłków w kierunku ujednolicenia zaopatrzenia, ~~xx~~ lepsze, niż innych, wskutek czego ludność chętnie się w nich zaopatruje. Ich znaczna ilość na terenie Łodzi ma niewątpliwie niemały wpływ na przeniesienie masy towarowej z Łodzi na inne tereny.

Wreszcie wspomnieć należy o sieci sklepów prywatnych, których w samej Łodzi jest ponad 600. Handel prywatny nie odgrywa jednak poważniejszej roli, jeśli idzie o zaopatrzenie ludności, ze względu na nikłe przydziały masy towarowej. Lokale sklepowe prywatne są niemal z reguły małe i nie nadają się do przekształcenia na punkty handlu społecznego.

Struktura branżowa sklepów detalicznych na terenie Ł.O.P. jest bardzo zróżniczkowana. Występuje tu 46 branż, ~~z~~ więcej niż w większości dużych miast polskich.

63,3% ogólnej liczby sklepów stanowią sklepy artykułów spożywczych. W znacznej mierze są to sklepy wyspecjalizowane w niektórych asortymentach. Występują tu sklepy mięsno-wędliniarskie, owocowo-warzywnicze, piekarnicze, nabiałowe i t.p. Do ogólnej liczby sklepów spożywczych wliczono również sklepy t.zw. gromadzkie i Punkty Sprzedaży Detalicznej na terenach wiejskich, prowadzone przez W.Z.G.S., stanowiące razem 10,2% ogólnej liczby sklepów na terenie Ł.O.P. Są to sklepy spożywczo-mieszane, prowadzące obok sprzedaży artykułów spożywczych niektóre artykuły pierwszej potrzeby, jak mydło, naftę, nici, guziki i t.p.

Drugą grupę stanowią sklepy artykułów przemysłowych,

- 9 -

których liczba stanowi 28,3% ogólnej ilości sklepów. Sklepy artykułów przemysłowych jedno- lub kilkunbranżowe występują niemal wyłącznie w miastach. Na terenach wiejskich natomiast sklepy przemysłowe posiadają charakter sklepów wielobranżowych. Sprzedawane są w nich zarówno artykuły przemysłowe, jak i artykuły masowego spożycia. W typowych sklepach tego typu można nabyć wyroby włókiennicze, galanterię, odzież, obuwie, książki, wyroby papiernicze, mydlarskie i t.d. Sklepy te stanowią 2,6% ogólnej liczby sklepów na terenie Ł.O.P.

Poza wymienionymi występują na terenie Ł.O.P. inne jeszcze rodzaje sklepów detalicznych, z pośród których na wymienienie zasługują sklepy komisowe, których liczba stanowi 0,8% ogólnej ilości sklepów na terenie Ł.O.P., detaliczne punkty sprzedaży opału - 4,7% ogólnej liczby sklepów - i różne inne stanowiące razem 2,9% ogólnej liczby sklepów detalicznych na terenie Ł.O.P.

① Rozmieszczenie sieci sklepów na terenie Ł.O.P. jest bardzo nierównomierne. Na ogólną liczbę 2871 sklepów, 2045 znajduje się w Łodzi, 583 sklepy znajdują się na terenie innych miast Ł.O.P., a 243 sklepy na terenach wiejskich. Przeciętnie jeden sklep obsługuje

w Łodzi	309	mieszkańców
w pozostałych miastach	248	"
na terenach wiejskich	503	"
a na terenie całego ŁOP	309	"

Jeszcze dobitniej sytuację ilustruje następujące zestawienie:

- 10 -

Liczba sklepów detalicznych
na 10 000 mieszkańców

Łódź	3,3
Pabianice	3,9
Zgierz	3,2
Ozorków	4,2
Aleksandrów	6,2
Konstantynów	2,2
Głowno	4,4
Łęczycza	5,6
Erzeziny	5,0
Koluszki	4,2
Tuszyn	3,2
Łask	5,2
Stryków	4,2
Tereny wiejskie	2,0
Ogółem Ł.O.P.	3,2

2

Należy jednak zaznaczyć, że sama liczba sklepów nie wiele jeszcze mówi, gdyż należy uwzględnić wielkość sklepów, ich przepustowość, liczbę stoisk, zaplecze i t.d. Szczegółowe zbadanie i wyjaśnienie tych zjawisk leży poza zakresem niniejszego opracowania. W każdym razie jest rzeczą pewną, że mniejsza ~~liczba~~ stosunkowo liczba sklepów w Łodzi jest w pewnym stopniu spowodowana ich większymi rozmiarami, oraz większą koncentracją. W okresie ostatnich kilku lat na terenie Łodzi prowadzona była akcja komasacji sklepów, tak że istniejące obecnie obiekty są to w znacznej mierze sklepy duże, o znacznej ilości stoisk i dużej przepustowości. Globalna liczba sklepów w Łodzi jest obecnie nie wiele większa od 1/3 sklepów istniejących w okresie międzywojennym, *zwiększenie liczby sklepów tłumaczy się* ~~jakkolwiek niewielka - tylko - liczba lokali~~ *przy prowadzeniu akcji komasacji, oraz przejściem pewnej*

- 11 -

liczby to stało
 (sklepowych ~~przeznac~~ do innego użytkowania, zwłaszcza na mieszkania. Istniejące w Łodzi sklepy są w stanie ~~przeznac~~ rozprościć całą masę towarową rzucającą na rynek, jakkolwiek sieć sklepów na przedmieściach jest jeszcze ciągle, mimo pewnych postępów niewystarczająca.

5
 O wiele gorzej przedstawia się to zagadnienie na terenach wiejskich. Tylko 47,7% gromad wchodzących w skład L.O.P. posiada sklepy. Najlepiej pod tym względem przedstawia się sytuacja na terenie powiatu łódzkiego, gdzie połowa /49,9%/ gromad posiada sklepy - najgorzej w powiecie łączyckim, gdzie sklepy posiada jedynie 43% gromad. Wiele sklepów obsługuje ludność wiejską w promieniu ponad 5 km., podczas gdy w zasadzie promień zasięgu sklepu nie powinien przekraczać 1,5 km.

Na szczytach należy
 Należy zaznaczyć, że w miastach sieć sklepów spożywczych jest gęstsza i bardziej równomiernie rozłożona od sieci sklepów przemysłowych co jest zjawiskiem normalnym i pozytywnym. Na terenach wiejskich natomiast większą rolę odgrywają sklepy przemysłowe i mieszane.

Domy towarowe

Sieć sklepów detalicznych uzupełniają istniejące na terenie L.O.P. domy towarowe. Ogółem istnieje tu 11 domów towarowych. Z liczby tej 7, a mianowicie 1 P.D.T. i 6 *(L.S.S.)* znajduje się w Łodzi, 2 w Łęczycy i po jednym w Ozorkowie i w Pasku. Domy towarowe poza Łodzią należą do W.Z.G.S. Wszystkie ~~to~~, za wyjątkiem P.D.T. w Łodzi, są to obiekty stosunkowo niewielkie, o ograniczonej ilości branz i niezbyt wielkiej przepustowości.

Ta forma handlu detalicznego nie jest obecnie w skali

- 12 -

krajowej rozwijana.

Formą zbliżoną do domów towarowych są hale targowe ^{(i bazar).}
 Pod względem organizacyjnym są to skupiska sklepów, nale-
 żących głównie do M.H.D., Z.S.S., lub innych dystrybutorów,
 wzgl. gestorów. ~~Statystycznie hale targowe trudne są do~~
~~uchwycenia, zwłaszcza w krajowych wypadkach.~~ W Łodzi
 istnieją ^{niektóre} skupiska tego typu, ^{naomiast nie} w innej wyśnanej formie
 występują one na terenie innych miast regionu.

Inne formy handlu detalicznego

Z pośród innych form handlu detalicznego wymienić
 należy kioski, ruchome punkty sprzedaży, stoiska przemysłowe
 na targowiskach, sklepy objazdowe i t.d. Wszystkie te
 formy są na terenie Ł.O.P. b. rozpowszechnione. Zwłaszcza
 w ostatnich latach czynione są znaczne wysiłki w kierunku
 zbliżenia tą drogą handlu detalicznego uspołecznionego do
 konsumenta. ~~znaczące rozwija się szczególnie kioski.~~

Ze względu na nietrwały charakter związanych z tymi.
 formami handlu inwestycji, zagadnienie to w ramach planu
 regionalnego nie jest ~~dotychczas~~ rozpatrywane.

Targowiska

Targowiska są ważnym czynnikiem, jeśli idzie o
 zaopatrzenie mieszkańców miast w produkty rolne. Istnieją
 one we wszystkich miastach regionu, oraz w Lutomiarsku i
 Leśmierzu. W Łodzi istnieje 7 targowisk, nie licząc 3
 hal targowych i bazarów. Większość targowisk odbywa się
 raz, lub dwa razy w tygodniu, ale niektóre z nich mają
 charakter stały. Powierzchnie zajmowane przez targowiska
 w poszczególnych miastach są dość znaczne, ^{jak to wynika}
^{z historyjnego restauracji:}

Targowiska są w pierwszym rzędzie domeną handlu prywatnego, ujętego jednak w pewne formy organizacyjne. Udział sektora uspołecznionego przejawia się w pierwszym rzędzie w organizowaniu straganów i stałych stoisk artykułów przemysłowych. Stragany i stoiska artykułów przemysłowych służą w znacznej mierze nie tylko ludności miejskiej, ale i rolnikom przywożącym produkty rolne na targowiska.

Stoiska, oraz podręczne magazyny i niewielkie chłodnie, ~~XXXXXX~~ w których rolnicy mogą przechowywać nie sprzedane w ciągu dnia produkty są obecnie przedmiotem dość znacznych inwestycji, zarówno na terenie Łodzi, jak i innych miast Ł.O.P.

3. Handel hurtowy i problem magazynów.

Szczebel hurtu rozprządza na terenie Ł.O.P., a w szczególności w samej Łodzi gęstą siecią placówek, obejmujących ^{zastępujące hurtownie, nie mogą być mieszane, jako strefy w tym czasie potrzebne} wszystkie niemal branże. ^{kolonos} Na szczeblu hurtu ścisła rejonizacja ^{między innymi} nie jest możliwa do przeprowadzenia. Przeważająca ^{gdyż} większość placówek istniejących w Łodzi obsługuje nie tylko Ł.O.P. i województwo łódzkie, ale częściowo większe jeszcze tereny. Podobnie handel detaliczny na terenie Łodzi zaopatrywany jest częściowo przez hurtownie znajdujące się poza jego granicami. W szczególności obrzeżne tereny Ł.O.P. zaopatrywane są w poważnym stopniu przez hurtownie mające swe siedziby w Kutnie, Łowiczu, Tomaszowie Mazowieckim i Zduńskiej Woli.

O ile ^{jest to} sieć placówek handlu hurtowego na terenie Ł.O.P. nie budzi poważniejszych zastrzeżeń, zainwestowanie poszczególnych obiektów jest naogół zupełnie niewystarczające. Zagadnienie to trudno jest jednak uogólnić, gdyż wyposażenie w budynki i lokale jest bardzo różne w zależności od branży,

- 14 -

a nawet w ramach jednej branży występują znaczne różnice pomiędzy poszczególnymi placówkami. Naogół powiedzieć ~~jednak~~ ^{jednak} można, że placówki należące do starszych organizacyjnie central, jak n.p. Centrala Tekstylna, czy Centrala Handlowa Przemysłu Skórzanego posiadają lepszą i lepiej przystosowaną do specyfiki branżowej pomieszczenia, podczas gdy centrałe powstałe w późniejszym okresie, jak n.p. Centrala Odzieżowa, czy Centrogal znajdują się w daleko gorszej sytuacji. Ponadto zaznacza się również różnica pomiędzy ~~branżami~~ ^{branżami} branżami artykułów przemysłowych, a spożywczych, na niekorzyść tej ostatniej. Jest to ^{zjawisko} ~~to~~ bardziej uciążliwe, że hurtownie branży spożywczej wymagają naogół specjalnych urządzeń i w wielu wypadkach mają do czynienia z artykułami łatwo psującymi się i wymagającymi sprawnego i szybkiego dostarczenia konsumentowi.

Z zagadnieniem handlu hurtowego wiąże się ściśle sprawa magazynów. Magazyny znajdujące się na terenie Ł.O.P. podzielić można na dwie wielkie grupy: magazyny związane z obsługą miejscowej ludności i magazyny związane z istniejącym na terenie Ł.O.P. przemysłem i funkcją Ł.O.P. w skali krajowej. Powyższy podział jest oczywiście niezależny od podziału ~~pod względem~~ ^{z punktu} organizacyjnego.

Magazyny związane z obsługą ludności należą na terenie Ł.O.P. zarówno do szczebla hurtu, jak i do detalu. W zasadzie szczebel detalu nie powinien posiadać własnych magazynów, jednak w samej tylko Łodzi magazynów tego typu istnieje 49. Ich globalna powierzchnia wynosi ponad 33,5 tys. m², a pojemność osiąga blisko 15 tys. ton. Większa część magazynów szczebla detalu należy do Z.S.S. Poza tym własne magazyny posiada również M.H.D., P.D.T. i Dom Książki. Magazyny dystrybutorów może na uważać za zjawisko przejściowe, za

- 15 -

wyjątkiem może magazynów Domu Książki (który pełni równocześnie rolę gestora) i częściowo P.D.T. Liczba magazynów ³ ² ¹ szczębla detalu poza Łodzią jest na terenie Ł.O.P. niewielka.

Magazynów szczębla hurtu jest na terenie samej Łodzi 107, przy czym należą one do 33 jednostek organizacyjnych. Ich globalna powierzchnia użytkowa wynosi ponad 100 tys. m², globalna pojemność ponad 67 tys. ton, a miesięczna przepustowość ponad 155 tys. ton. Na pozostałym terenie Ł.O.P. liczba magazynów szczębla hurtu jest niewielka. Koncentrują się one w znacznej mierze w Pabianicach i Zgierzu. Inne miasta posiadają ich niewspółmiernie mało. Szczególnie różną jest sytuacja pod tym względem na terenie Główna, Strykowa i Kolu-szek.

Naogół sytuacja na odcinku magazynowym jest na terenie Ł.O.P. ciężka. Liczne, drobne i źle wyposażone magazyny prywatne z okresu kapitalizmu nie nadają się obecnie do użytku. Istniejące obecnie magazyny zlokalizowane są niemal z reguły w dawnych budynkach pofabrycznych, częściowo tylko adaptowanych na ten cel. Ich rozmieszczenie przestrzenne na terenie poszczególnych miast pozostawia wiele do życzenia. Niewielka tylko część magazynów znajduje się przy niezbyt licznych zresztą ~~na terenie Łodzi~~ ~~bocznicach kolejowych.~~ ~~Inne miasta~~ są ~~niekiedy~~ ~~zupelnie~~ ~~pozbawione~~ ~~bocznic~~ ~~kolejowych,~~ ~~a~~ ~~istnieją-~~ ~~ce~~ ~~nie~~ ~~są~~ ~~w~~ ~~zadanych~~ ~~wykorzystane,~~ ~~jeżeli~~ ~~idzie~~ ~~o~~ ~~magazyny~~ ~~dla~~ ~~obsługi~~ ~~ludności.~~ Również powiązanie magazynów z siecią uliczną i drogową nie jest naogół zadowalające. W wielu wypadkach magazyny znajdują się w znacznej odległości od hurtowni i swych ośrodków dyspozycyjnych. Szczególnie jaskrawym wypadkiem są magazyny Centrali Rybnej, znajdujące się o kilkanaście kilometrów od Łodzi. ~~Zagadnienie~~ ~~lokacji~~ ~~przy~~

W poczyniach kolejowych jest szczególnie ważne w wypadku magazynów materiałów masowych, jak węgiel, materiały budowlane i t.p.

Brak właściwych budynków powoduje, że towary nie są odpowiednio przechowywane i ulegają łatwo zepsuciu. Szczególnie niezadowalająca sytuacja istnieje, jeśli idzie o artykuły spożywcze.

Na terenie E.O.P. istnieje tylko jedna chłodnia ^{na Łodzi} ~~XXXXXX~~ która w najlepszym wypadku może zaspokoić tylko drobną część potrzeb ~~XXXXXX~~ ^{rozwinięta na Łodzi} wielkiego miasta. Druga chłodnia ^{ich} będzie jednak w najbliższym czasie oddana do użytku. Wiele do życzenia pozostawia zwłaszcza składowanie na terenie E.O.P. owoców i warzyw w magazynach O.Z.H, a ~~we~~ wszystkich niemal magazynach spożywczych ~~XXXXXX~~ higiena ~~magazynów i produktów wiele do życzenia.~~

W wielu magazynach zabezpieczenie magazynowanych towarów przed wpływami atmosferycznymi jest niewystarczające, wskutek czego handel uspołeczniony ponosi znaczne straty. Wyposażenie magazynów w dźwigi jest niedostateczne, brak jest również w wielu wypadkach urządzeń związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy.

Magazyny nie związane z obsługą ludności dzielą się pod względem organizacyjnym na magazyny szczebla zbytu, magazyny przyfabryczne, magazyny handlu zagranicznego, magazyny specjalne i t.d. ~~Głównie to zagadnienie wiąże się b. luźno z tematem niniejszego opracowania. Marginesowo tylko warto zaznaczyć, że magazyny te są naogół większe i lepiej wyposażone od magazynów nastawionych na obsługę ludności. Znajdują się one w znacznej mierze na terenach fabrycznych, wzgl. na wydzielonych terenach specjalnych.~~

Celem rozwiązania trudnej sytuacji magazynowej budowana

- 17 -

jest obecnie ~~istotnym~~ magazynowa w Łodzi dzielnica magazynowa na Zabieńcu, oraz dzielnica składowo-przemysłowa na Dąbrowie. W najbliższych latach będzie również rozbudowana sieć ziemniaczarek, dzięki czemu prymitywne ~~składowanie~~ składowanie ziemniaków w piwnicach domów mieszkalnych i w kopcach zostanie ograniczone. Wydaje się jednak rzeczą wątpliwą, aby niedobór magazynów spożywczych w Łodzi mógł być ^{całkowicie} usunięty przed upływem szeregu lat. Niedobór ten powoduje, że pod względem składowania artykułów spożywczych Łódź zależna jest w znacznej mierze od otaczających ją miast.

- 18 -

4. Zywnienie zbiorowe.

Sieć zakładów żywienia zbiorowego na terenie Ł.O.P. składa się z ~~określonej~~ ogółem 225 punktów, posiadających razem 15,861 miejsc. Zakłady żywienia zbiorowego ~~reprezentują~~ obejmują restauracje, bary, jadalnie, kawiarnie, cukiernie, bufety, stołówki zamknięte, gospody ludowe, bary mleczne, restauracje i bufety kolejowe ~~w tym:~~

② Pod względem organizacyjnym istniejące zakłady należą do następujących przedsiębiorstw: Łódzkie Zakłady Gastronomiczne, Związek Spółdzielni Spożywców, Wojewódzki Zarząd Gminnych Spółdzielni "Samopomoc Chłopska", Okręgowe Przedsiębiorstwo Barów Mlecznych, Kolejowe Zakłady Gastronomiczne, Orbis, Oddziały Zopatrzenia Robotniczego ~~innych~~. Specyfika branżowa nie znajduje pełnego odbicia w strukturze organizacyjnej: restauracje prowadzi na terenie Ł.O.P. zarówno Ł.Z.G., jak i Z.S.S., Orbis i K.Z.G. Podobnie bary, bufety, jadalnie, kawiarnie i t.d. występują w różnych przedsiębiorstwach. Z.S.S. ~~przeważają~~ nastawiony jest jednak w pewnej mierze raczej na prowadzenie zamkniętych stołówek ~~pracowniczych, w Z.G.S. na gospody ludowe, a K.Z.G. na obsługę podręcznych.~~ ^{prowadzi} na terenach wiejskich ~~pracowniczych~~ ^{pracowniczych}, a K.Z.G. na obsługę podręcznych. Orbis prowadzi bardziej luksusowe zakłady.

Rozmieszczenie przestrzenne sieci zakładów zbiorowego żywienia jest bardzo nierównomierne. Gros zakładów znajduje się na terenie Łodzi, która posiada ponad 70% wszystkich zakładów na terenie Ł.O.P. i ponad 70% miejsc. Następująca tabela ~~ilustruje~~ charakteryzuje istniejącą strukturę przestrzenną:

- 19 -

Miejscowość	L i c z b a		Na 1000 mieszkańców	
	Zakładów	Miejsc	Zakładów	Miejsc
Łódź	158	11,984	0,25	19,3
Pabianice	8	816	0,17	16,9
Zgierz	9	1,080	0,34	41,2
Ozorków	6	170	0,44	12,5
Aleksandrów	2	250	0,23	28,5
Konstantynów	1	90	0,12	10,6
Głowno	5		0,60	
Łęczycza	8	278	1,08	37,8
Brzeziny	2	110	0,32	17,7
Koluszki	2	226	0,35	39,1
Tuszyn	1	60	0,20	11,8
Łask	3	150	0,74	37,1
Stryków	2	62	0,75	23,4
Tereny wiejskie	18	585	0,15	4,8
Razem	225	15,861	0,25	17,9

Jak z powyższego wynika największą liczbę zakładów w stosunku do liczby mieszkańców posiada Łęczycza, Stryków i Łask, natomiast największą liczbę miejsc w stosunku do liczby mieszkańców Zgierz, Łęczycza i Łask. Duża ~~liczba~~ stosunkowo liczba miejsc w Koluszkach jest jedynie pozorna, gdyż ~~na~~ te zakłady zbiorowego żywienia w Koluszkach n-stawione są na obsługę podróżnych i ~~wiązane~~ z istnieniem powiatowego węzła kolejowego. Na terenach wiejskich sieć zakładów zbiorowego żywienia jest rzadka i przyrośkowa. ⁽¹⁾ ⁽²⁾ Z nielicznymi wyjątkami, zakłady zbiorowego żywienia na terenie Ł.O.P. nie posiadają właściwych lokali. Zwłaszcza dotkliwy jest brak zaplecza odpowiedniego do wielkości

- 20 -

p oszczególnych zakładów. Szczupłość zaplecza i częste braki w instalacji wod.-kan. powodują, że higiena przyrządzanych posiłków stoi często na niskim poziomie. Wiele zakładów przestawia się wskutek tego w zbyt dużym stopniu na sprzedaż gotowych ~~g~~owarów /wyroby tytoniowe, alkoholowe, ciastka i t.p./.

① Rozmieszczenie zakładów na terenie Łodzi nie jest właściwe. Odpowiednio gęstą sieć posiada właściwie tylko ~~ś~~ródmieście. Na peryferiach i w dzielnicach mieszkaniowych, ~~n~~im zakładów zbiorowego żywienia jest mało. Organizacja przestrzenna miasta powoduje jednak, że nawet istniejące tam placówki nie osiągają wystarczających obrotów, które zapewniłyby ich rentowną eksploatację.

- 21 -

5. Skup.

Pod względem problematyki, zasięgu i charakteru, zagadnienie skupu dzieli się wyraźnie na skup produktów rolnych i skup odpadków użytkowych. Skup produktów rolnych został omówiony w opisie inwentaryzacji rolnictwa, tutaj więc ograniczamy się do omówienia skupu odpadków użytkowych.

Skup odpadków użytkowych prowadzony jest przez Centralę Złomu i Centralny Zarząd Przemysłu Surowców Wtórnych, przyczyną podziału organizacyjny jest ^{odpowiedza} równocześnie podziałem branżowym. Centrala Złomu zajmuje się skupem złomu wszelkiego rodzaju metali, natomiast C.Z.P. Surowców Wtórnych skupuje pozostałe odpadki użytkowe, a w pierwszym rzędzie makulaturę, szmaty, ścinki skór, butelki i tęczkę szklaną, kości i t.d. Centrala Złomu nie posiada na terenie Łodzi Ekspozytury, natomiast skupem pozostałych odpadków użytkowych zajmuje się Zbiornica Wojewódzka, obejmująca swoim zasięgiem m. Łódź i województwo łódzkie. Obydwie te organizacje posługują się 3 spółdzielniami pracy, a mianowicie "Zbieracz" i "Surowiec" w Łodzi i "Spółdzielnia Zbieraczy Odpadków" w Pabianicach, Gminnymi Spółdzielniami, oraz w pewnych wypadkach siecią handlu detalicznego.

Pod względem źródła odpadki użytkowe otrzymywane są z przedsiębiorstw i instytucji uspołecznionych, od społeczeństwa i z zarypisk śmieci. Te ostatnie posiadają zwykle mniejszą wartość. Zbiórka od społeczeństwa prowadzona jest przez akcje o charakterze społecznym/zbiórka w zakładach pracy, ~~zakładach~~ w szkołach i przez komitety domowe/ oraz skup poprzez sieć specjalnych sklepów względnie normalną sieć detaliczną /butelki, skórki od pomarańczy i t.p./

Zainwestowanie aparatu skupu surowców wtórnych na terenie

- 22 -

L.O.P. jest niewystarczające. Istniejąca sieć składowa nie pozwala na pełne wyczerpanie wszystkich możliwości. Brak jest zupełnie nowoczesnych sortowni, tabor jest b. prymitywny. Również sieć specjalnych sklepów skupujących odpadki jest zbyt mała i ograniczona tylko do Łodzi.

Na terenach wiejskich skup prowadzony przez G.S. odbywa się niemal z reguły przy braku odpowiednich lokali i pomieszczeń do przechowywania odpadków. Brunki higieniczne są zarówno w Łodzi, jak i na terenach wiejskich niezadawalające.

6. Administracja handlowa.

Pod względem rozmiarów i zasięgu administracji handlowej Łódź nie ^{wiele} ustępuje ~~Warszawie~~ Warszawie. Jako miasto wojewódzkie, Łódź jest siedzibą ekspozytur wojewódzkich i oddziałów wojewódzkich central handlowych, ^{a w niektórych przypadkach i Kierownictw} pokrywających swoim zasięgiem m. Łódź i województwo łódzkie, ^{wskutek tego} administracja handlowa na szczeblu wojewódzkim jest w Łodzi większa, niż w jakimkolwiek innym mieście polskim. Ogółem w Łodzi ma swoją siedzibę 49 instytucji administracji handlowej na szczeblu wojewódzkim.

Niezależnie od powyższego, jako poważny ośrodek przemysłu lekkiego i siedziba całego szeregu centralnych zarządów przetwórczych, Łódź posiada na swoim terenie 13 zarządów central handlowych o zasięgu ogólnokrajowym, a mianowicie:

Centralny Zarząd Hurtu Tekstylnego
Centrala Odzieżowa

- 23 -

Centralny Zarząd Hurtu Galanteryjnego Centrozal
Centralny Zarząd Skupu Krajowych Surowców Włókienniczych i Skó-
rzanych
Centralny Zarząd Przemysłu Surowców Włókienniczych
Centralna Zbytu Artykułów Technicznych
"Cetebe", Centralna Eksportowo-Importowa Przemysłu Włókienniczego
"Textilimport" Centralna Importowa Przemysłu Włókienniczego
Centralna Handlowa Przemysłu Skórzanego
"Skórimpeks" Centralna Importowo-Eksportowa Przemysłu Skórzanego
Centralna Handlowa Przemysłu Papierniczego
Centralny Zarząd Handlu Artykułami Fotograficznymi i
Precyzyjno-Optycznymi
Centralna Handlowa Ceramiki
Centralny Zarząd Hurtu Artykułami Gospodarstwa Domowego "Arged"

Ponadto na terenie Łodzi znajduje się
Biuro Zbytu Produktów Organicznych i
Biuro Zbytu Wyrobów Gumowych.

Należy przyciszczać, że instytucje związane z przemysłem
łódzkim pozostaną tu również w okresie planu perspektywicz-
nego, natomiast te których istnienie na terenie Łodzi ni-
egocelowane jest jedynie istnieniem tu centralnego zarządu
przemysłu prawdopodobnie nie utrzymają się.

Większość znajdujących się w Łodzi instytucji handlowych
o zasięgu ogólnokrajowym nie posiada odpowiednich budynków
biurowych. Zajmowane przez nie dawne lokale mieszkalne nie
nadają się w zasadzie na ten cel. Budowa wieściowych pomiesz-
czeń miałaby duże znaczenie dla miasta, które zyskałoby
tym sposobem pożądane akcenty plastyczne.

Znaczna część wymienionych central posiada w Łodzi
magazyny o zasięgu ogólnokrajowym. Ich globalna powierzchnia

- 24 -

i kubatura przekracza odnośnie liczby dotyczące magazynów związanych z obsługą mieszkańców miasta. Pod względem wyposażenia i zabudowy stoją one od tych ostatnich bez porównania wyżej.

Istnienie na terenie Łodzi kilkunastu instytucji o charakterze centralnym stwarza zatrudnienie ~~dużą~~ ~~liczną~~ ~~dużą~~ ~~liczną~~ ~~dużą~~ ~~liczną~~ znacznej liczby stosunkowo wysoko płatnych pracowników, co w pewnym stopniu wpływa na ogólną strukturę zarobków ludności miasta.

Reasumując stwierdzić należy, że stopień zainwestowania obrotu towarowego na terenie Ł.O.P. nie jest wystarczający dla obecnych potrzeb regionu. Poważne braki występują zarówno na odcinku sieci detalicznej, jak i magazynów ^{i żywienia zbiorowego.} Aparat administracyjny jest bardziej rozbudowany, niż na innych terenach co wiąże się z funkcją Łodzi w skali krajowej. Globalne zatrudnienie w handlu wynosi nasutek tego 32.500 osób, t.j. 9,8 % ogółu pracujących poza rolnictwem. Rola handlu w strukturze zatrudnienia ludności występuje również jasrawo na terenie Łodzi, gdzie globalne zatrudnienie w handlu wynosi 23.000 osób, czyli 8,1% ogółu pracujących poza rolnictwem.

(x) (1) ... obrotów uspołecznionego handlu
detalicznego wpłynie również zmniejszenie udziału handlu
prywatnego w globalnych obrotach detalu. W samej Łodzi udział
handlu użycywanego spadnie z 4% do 1%.

- 4 -

II. M a g a z y n y f a b r y c z n e i
s z c z e b l a z b y t u

3. Plan etapowy zakłada rozbudowę urządzeń składowych na odcinku magazynów przyfabrycznych i szczebla zbytu przez i otwartych składów/ budowę nowych magazynów/o łącznej powierzchni magazynowej wynoszącej blisko 200,000 m², oraz poważne nakłady na polepszenie warunków składowania i pracy w wielu istniejących składnicach i magazynach. Wykaz ważniejszych tytułów inwestycyjnych zawiera następujące zestawienie:

- 5 -

Wykaz ważniejszych magazynów
fabrycznych i szczebla zbytu
do wybudowania w planie etapowym

ŁÓDZ

1. Projektowana pralnia i sortownia szmat wełnianych C.Z.P. Wełnianego - Pólnoc - magazyn szmat o powierzchni magazynowej ca 6,000 m².
2. Południowo Łódzkie Zakłady Przemysłu Zrzednego - Centralny magazyn o kubaturze ca 2,500 m³ i magazyn przędzy bourett przy ul. Starorudzkiej 14/16, o łącznej powierzchni ~~magazynowej~~ magazynowej ca 800 m².
3. Łódzka Wykończalnia Przemysłu Zrzednego - magazyn tkanin o powierzchni magazynowej ca 500 m².
4. Zakłady Przemysłu Filcowego, Oddział C - Generalna przebudowa dwóch istniejących magazynów o łącznej kubaturze ca 14,000 m³. Zwiększenie powierzchni magazynowej o ca 500 m².
5. Łódzkie Zakłady Włókien Sztucznych - Budowa magazynów, celem podniesienia liczby magazynów do 15, o globalnej powierzchni magazynowej 24,075 m². Nowe magazyny o powierzchni magazynowej ca 9,615 m².
6. Fabryka Kosmetyków "Ewa" - Nadbudowa istniejącego budynku na magazyn gotowych wyrobów. Nowa powierzchnia magazynowa ca 120 m².
7. Łódzkie Zakłady Obuwia Gumowego - Budowa magazynu materiałów na który teren mają uzyskać od Prezydium R.N./łatwo palnych, o powierzchni magazynowej ca 400 m².
8. Łódzkie Zakłady Wyrobów Gumowych - Przebudowa istniejących baraków na magazyny, o powierzchni magazynowej ca 1,000 m².
9. Centralny Zarząd Przemysłu Maszyn Włókienniczych - Projektowana jest budowa centralnych magazynów, głównie dla potrzeb

- 6 -

eksportu o powierzchni magazynowej ca 10,000 m².

10. Łódzka Fabryka Maszyn Górniczych - budowa magazynu materiałów hutniczych, na miejsce istniejących szop^{drewnianych/}, przeznaczonych do wyburzenia. Powierzchnia magazynowa ca 6,000 m².
11. Zakłady Mechaniczne im. Strzelczyka - Budowa magazynu głównego, w miejsce istniejących pomieszczeń składowych, które będą adaptowane na warsztaty remontowe, o powierzchni magazynowej ca 2,000 m².
Budowa magazynu materiałów łatwopalnych o powierzchni magazynowej ca 120 m².
12. Łódzkie Zakłady Garbarskie - Budowa magazynu przy fabryce farb, która przeniesiona będzie na inne miejsce, o powierzchni magazynowej ca 500 m².
13. Łódzka Wytwórnia Gazów Technicznych - budwa magazynu acetonu przy ul. Traktorowe, w związku z przenoszeniem zakładów, o powierzchni magazynowej ca 200 m².
Budowa nowego magazynu o powierzchni magazynowej ca 300 m².
14. Łódzkie Zakłady Wyrobów Pałeterowych - budowa magazynów przy projektowanym nowym zakładzie, o powierzchni magazynowej ca 1,000 m².
15. Łódzkie Zakłady Graficzne - budowa przybudówki do składowania papieru o powierzchni magazynowej ca 100 m².
Przebudowa zakładu przy ul. Gdańskiej 40 na magazyn zbytu C.Z.H. Tekstylnego o powierzchni magazynowej ca 1,000 m².
16. Zakłady Litograficzne - budowa magazynu na papier i materiały pomocnicze, o powierzchni magazynowej ca 600 m².
17. Łódzka Drukarnia Dziełowa - gruntowna przebudowa magazynu papieru o powierzchni magazynowej ca 500 m².

- 7 -
18. Zakłady Graficzne RSW "Prasa" - przebudowa budynku i adaptacja na magazyn kopieru. Powierzchni magazynowa ca 600 m².
 19. Wytwórnia Filmów Fabularnych - budowa bloku magazynowego o kubaturze ca 60,000 m³ i powierzchni magazynowej ca 12,000 m². Budowa podręcznego magazynu drzewa o powierzchni magazynowej ca 100 m². Budowa konserwatori i składu filmów przy ul. Tłci o kubaturze ca 7,000 m³ i powierzchni magazynowej ca 1,500 m².
 20. Łódzkie Zakłady Wytwórcze Kopii Filmowych - nadbudowa istniejącego budynku na magazyn o powierzchni magazynowej 87 m².
 21. Elektrownia, Łódź - budowa magazynu gwałtownego i olejowego o łącznej powierzchni magazynowej ca 500 m².
 22. Zakłady Gazownicze Okręgu Łódzkiego - przebudowa i adaptacja starej aparatuwni na magazyn gwałtowny, o powierzchni magazynowej ca 500 m².
 23. Łódzkie Zakłady Mięsne - budowa nowej chłodni, która częściowo będzie spełniała rolę chłodni składowej, budowa 3-piętrowej chłodni rzeźniczej i rozbudowa magazynu żywca. Powierzchnia magazynowa wyniesie ca 8,000 m².
 24. Zakłady Mleczarskie w Łodzi - projektowana jest rozbudowa zakładu, przy czym część istniejących budynków przebudowana będzie na magazyny. Powierzchnia magazynowa zwiększy się o ca 800 m².
 25. Zjednoczenie Przemysłu Jajeczarsko-Drobiarskiego - rozbudowa i wykończenie chłodni o kubaturze ca 13,000 m³ z basenami i przechowalnią jaj. Globalna powierzchnia magazynowa ca 3,000 m².

- 9 -

PABIANICE

1. Pabianickie Zakłady Przemysłu Odzieżowego - budowa magazynu igłownia o powierzchni magazynowej ca 1,000 m².
2. Pabianickie Zakłady Tkanin Technicznych - budowa magazynu przędzy o powierzchni magazynowej ca 2,500 m².
3. Zakłady Przemysłu Chemicznego "Pabianice" - przebudowa magazynu surowców o powierzchni ca 2,000 m².
4. Pabianicka Fabryka Papieru - budowa magazynu makulatury o powierzchni magazynowej ca 1,000 m².
5. Łódzkie Okręgowe Zakłady Młynarskie - budowa magazynu zboża na ca 3,000 ton, o powierzchni magazynowej ca 2,000 m².

Łącznie ważniejsze inwestycje i adaptacje w zakresie magazynów fabrycznych i szczebla dystrybucji na terenie Pabianic zamykają się globalnym przyrostem powierzchni magazynowej o ca 8,500 m².

ZGIERZ

1. Zgierskie Zakłady Przemysłu Terenowego - budowa nowego magazynu wyrobów gotowych o powierzchni magazynowej ca 200 m².

ALEKSANDRO

1. Projektowana przędzalnia i wykończalnia przędzy przemysłu bawełnianego - budowa magazynów ~~głównych~~ surowców i gotowych wyrobów o łącznej powierzchni magazynowej ca 3,000 m².

- 10 -

SK

1. Projektowane zakłady przetwórstwa żerzebnego - mające powstać na terenie Płanocno (Gdzich Żółtych) Przemysłu Żerzebnego. Projektowane jest budowa reaktorów surowców i gotowych wyrobów o łącznej powierzchni magazynowej ok. 2,000 m².

Łączny przyrost powierzchni magazynowej przedstawia się jak następuje:

Łódź	160,000 m ²
Pabianice	8,500 m ²
Zgierz	200 m ²
Aleksandrów	3,000 m ²
Łask	2,000 m ²
R a z e m	173,700 m²

- 11 -

Nowe magazyny otrzymują w pierwszym rzędzie zakłady i instytucje, które wskutek planowanego zwiększenia produkcji będą w okresie planu etapowego musiały przechowywać większe ilości surowców i gotowych wyrobów, oraz obiekty nowe i przenoszone na nowe miejsce, dla których magazyny będą stanowiły konieczne uzupełnienie programu inwestycyjnego. Dzięki realizacji projektowanych inwestycji problem magazynów przyfabrycznych i szczebla zbytu będzie w znacznej mierze rozwiązany, jeśli idzie o stojącą do dyspozycji powierzchnię składową. Do dalszego rozwiązania tego zadania przyczyni się budowa szeregu nowych ~~xxxx~~ obiektów produkcyjnych, przy czym dawne pomieszczenia obrócone zostaną również na magazyny.

Tym niemniej sprawa magazynów fabrycznych na terenie L.O.P. nie może być uważana za całkowicie rozwiązana, ze względu na charakter i warunki magazynowe istniejące w większości posiadanych przez przemysł składowych. Są to bowiem przeważnie dawne hale fabryczne nie przystosowane naogół do roli nowoczesnych magazynów. Zarówno warunki składowania towarów, jak i warunki pracy i bezpieczeństwa przeciwpożarowe nie są w pełni zadowalające. Innym mankamentem jest fakt, że magazyny te często znajdują się na terenie samych zakładów, co powoduje znaczne *niekiedy dodatkowe koszty przewozów, a także ponadto znajdują się w znacznej odległości od bocznic kolejowych.*

4. Nowe obiekty magazynowe lokalizowane będą niemal wyłącznie na terenach fabrycznych, na terenie baz przedsiębiorstw budowlanych i w niewielkiej części na specjalnych terenach wydzielonych, lokalizowanych głównie w pobliżu bocznic kolejowych.

Powyższe jest wynikiem i ma na celu wytworzenia na terenie Łódzkiego Okręgu Przemysłowego obiektów ~~xxxxxxxxxxxx~~ stanowiących kompleksy przemysłowe o zamkniętym cyklu produkcyjnym i wyposażone w potrzebne urządzenia pomocnicze, a m.in. magazyny.

- 12 -

Z związku z tym zapotrzebowanie na nowe tereny jest niewielkie i ogranicza się właściwie do kilku działek na terenie dzielnicy magazynowej Zabieniec i dzielnicy ~~XXXXXXXXXX~~ przemysłowo-szkolnej Dąbrowa.

5. Jakkolwiek projektowane magazyny fabryczne i szczebla zbytu ustawione są w pierwszym rzędzie na obsługę przemysłu i związane są z funkcją, jaką Łódź i Łódzki Okręg Przemysłowy pełnią w gospodarce narodowej, niektóre z nich będą miały duże znaczenie dla poprawy warunków zaopatrzenia ludności regionu. Budowa ich uzasadniona jest w znacznej mierze wielkością i charakterem masy towarowej rozprowadzanej przez handel detaliczny.

Do tej kategorii magazynów zaliczyć należy projektowane magazyny Zakładów Mleczarskich, chłodnie Łódzkich Zakładów Mięsnych i Zjednoczenia Przemysłu Jajczarsko-Drobiarskiego, oraz częściowo magazyny przedsiębiorstw budowlanych. Natomiast część magazynów handlowych, ~~XXXXXXXXXX~~ jak np. magazyny Textilimportu, związana jest wyłącznie z funkcją przemysłową L.O.P., a nie z obsługą ludności. Z godnieniem to ilustruje następująca tabela:

- 13 -

Powierzchnia magazynów projektowana w planie etapowym w m2.

Miasto	Magazyny fabrycz- ne i zby- tu	Magazyny handlo- we	Razem	Magazyny związane z funkcją E.O.P.	Magazyny dla obsłu- gi lud- ności	Razem
Łódź	160,000	165,900	325,900	158,200	167,700	325,900
Pabianice	8,500	29,900	38,400	8,500	29,900	38,400
Zgierz	200	7,000	7,200	200	7,000	7,200
Ozorków	-	1,200	1,200	-	1,200	1,200
Aleksandrów	3,000	12,000	15,000	3,000	12,000	15,000
Główno	-	300	300	-	300	300
Łęczycza	-	7,000	7,000	-	7,000	7,000
Koluszki	-	1,200	1,200	-	1,200	1,200
Łask	2,000	-	2,000	2,000	-	2,000
Tereny wiejskie	-	3,400	3,400	-	3,400	3,400
Razem	173,700	227,900	401,600	171,900	229,700	401,600

Jak wynika z powyższego podział magazynów wg. ~~xxxxxxxx~~ szczebla organizacyjnego nie pokrywa się całkowicie z ich głównym przeznaczeniem funkcjonalnym. Warto również zauważyć, że plan przewiduje większe natężenie budownictwa magazynów przeznaczonych na obszarę ludności, niż magazynów ~~xxxxxxxx~~ ~~xxxxxxxx~~ związanych z funkcją przemysłową Łodzi, ze względu na większe potrzeby na tym odcinku.

III Hurt i magazyny handlowe

6. Plan etapowy przewiduje znaczną rozbudowę urządzeń składowych i magazynów handlowych, nastawionych w pierwszym rzędzie na obsługę ludności L.O.P. Łącznie powierzchnia magazynowa zamknięta i otwarta wzrosnie w tym okresie o ca 250,000 m².

Przewiduje się ponadto znaczne nakłady na wyposażenie i doprowadzenie do należytego stanu szeregu istniejących magazynów. Następująca tabela wskazuje na najważniejsze inwestycje planowane na tym odcinku:

- 15 -

Magazyny handlowe do zbudowania
w planie etapowym

L.p.	Opis szczegółowo	kuba-	pow.	pow.	kapit milj. zi.
		tura budyn- k.s.w m3	skia- dowa m2	działki ha	
<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>
<u>ŁÓDŹ</u>					
1.	Skład paliwa dla Okręgowego Przedsiębiorstwa Handlu Opalem o rocznej przełotowości 150,000 ton na Zabieńcu. Skład otwarty. Budowa portierni, wagi, etc. Realizacja 1954-56 r.	1,000	20,000	2,7	2,2
2.	Magazyn i hurtownia Biura Sprzedaży Żelaza i Wyrobów Metalowych na Zabieńcu	60,000	150,000	6,0	17,8
3.	Magazyn drzewa, sklejki i td. dla Państwowej Centrali Drzewnej. Składy otwarte i wiatra	1,000	21,000	3,7	0,6
4.	Punkt skupu i magazyn owoców i warzyw dla Ogrodniczego Zakładu Handlowego, oraz tereny do kopcowania na Zabieńcu. Realizacja 1957-58 r.	15,400	18,300	4,3	4,0
5.	Magazyn surowców dla Łódzkiego Przedsiębiorstwa Skupu Surowców Włókienniczych i Skórzanych na Zabieńcu.	30,000	30,000	5,1	8,3
6.	Magazyn i hurtownia Centrali Handlowej Przemysłu Skórzanego na Zabieńcu. Realizacja 1956-60 r.	49,000	15,300	1,3	13,8
7.	Magazyn dla Centralnego Zarządu Hurtu Galanteryjnego "Centrogal" na Zabieńcu. Realizacja 1958-61 r.	25,000	10,500	1,3	10,6
8.	Magazyn surowców włókienniczych dla Textilimportu xxxxxxxxx na Redogoszcu.	90,000	20,000	3,5	27,5
9.	Magazyn spożywczy dla Łódzkiego Przedsiębiorstwa Hurtu Spożywczego. Realizacja 1958 r.	7,400	2,300	0,3	2,0
10.	Magazyn artykułów gospodarstwa domowego dla C.Z.H. Art. Gosp. Domowego. Realizacja 1956 r.	8,000	2,500	0,3	2,0

- 16 -

Lp.	Wyszczególnienie	kuba- tura budyn- ków m3	pow. skia- doma w m2	pow. działki w ha	koszt mlj. zi.
1	2	3	4	5	6
11.	Magazyn papieru dla C.H.P. Papierniczego.	25,000	8,000	1,0	8,0
12.	4 ziemniaczarki o łącznej pojemności 2400 ton. Realizacja 1958-60 r.	20,000 22,000	3,000 3,000	6,0	4,8
r a z e m		331,800	165,900	35,5	103,0

P x A B I L N I C E

1.	Magazyn żywnościowy dla Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Hurtu Spożywczego. Realizacja 1956-58 r.	21,000	4,500	1,0	6,3
2.	Skład opatu dla Okręgowego Przedsiębiorstwa Handlu Opakiem. Realizacja 1958 r.	0,500	25,000	3,0	2,2
3.	Ziemiaczarka o pojemności 300 ton	2,500	0,400	0,9	0,7
r a z e m		24,000	29,900	4,9	9,2

Z G I E R Z

1.	Magazyn żywnościowy dla Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Hurtu Spożywczego.	10,000	1,500	3,0	2,11
2.	Skład opatu	5,000	1,200	0,2	1,9
3.	Magazyn żywnościowy dla WPHS	200	1,500	2,2	0,5
	<u>O Z O R K O</u>	18,000	4,000	1,5	7,0
	<u>Rareu</u>	28,200	7,000	4,7	9,9
	Magazyn żywnościowy dla Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Hurtu Spożywczego	5,000	1,200	0,2	1,9
1.	Magazyn nawozów i rozdzielnia hurtowa GRS dla terenów wiejskich	5,000	1,200	0,2	1,9
	<u>G E O R N O</u>				
	Magazyn nawozów i rozdzielnia hurtowa GRS dla terenów wiejskich	1,000	300	0,1	0,4
2.	Skład opatu	80	800	0,1	0,2
3.	Skład drewna i mat. budowl. Rareu	5,500	10,000	2,5	0,4
	<u>Rareu</u>	5,580	12,000	2,8	2,5

L.P.	Wyszczególnienie	kubatura budyn- ków m ³	pow. składowa w m ²	pow. działki w ha	koszt milj. zi.
1	2	3	4	5	6
<u>Z I C Z Y C A</u>					
1.	Magazyn i punkt skupu owoców i warzyw. Realizacja 1958 r. 1.273,600	5,600	5,800	2,0	1,8
2.	Magazyn żywnościowy dla wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Hurtu Spożywczego	5,000	1,200	0,2	1,9
r a z e m		10,600	7,000	2,2	3,7

K O L U S Z K I

Magazyn żywnościowy dla wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Hurtu Spożywczego	5,000	1,200	0,2	1,9
---	-------	-------	-----	-----

T e r e n y w i e j s k i e

9 magazynów nawozów, druz z rozdzielniami hurtowymi C.R.S. dla terenów wiejskich	12,000	3,400	1,2	3,6
---	--------	-------	-----	-----

O g 5 ł e m

1. Łódź	331,500	65,900	35,5	103,0	
2. Pabianice	24,000	29,900	4,9	9,2	
3. Zgierz	28,200	7,000	4,7	9,9	
4. Ozorków	5,000	1,200	0,2	1,9	
5. <i>Aleksandrów</i> Głowno	5,580	12,000	2,8	2,5	
5. Głowno	1,000	300	0,1	0,4	
6. Łęczyca	10,600	7,000	2,2	3,7	
7. Koluszki	5,000	1,200	0,2	1,9	
8. Tereny wiejskie	12,000	3,400	1,2	3,6	
r a z e m		394,400 ²¹⁰ 423,180	5,100 ²²⁷ 227,900	44,5 ^{51,8} 51,8	125,6 ^{136,1} 136,1

- 18 -

Potrzeba budowy nowych magazynów uzasadniona jest w pierwszym rzędzie zły stan powierzchni magazynowej użytkowanej obecnie dla celów obrotu towarowego. W samej Łodzi, gdzie sytuacja na tym odcinku jest lepsza, niż w innych miastach regionu istniejące magazyny handlowe używane dla obsługi ludności posiadają łączną powierzchnię użytkową ca 230,000 m², podczas gdy zgodnie z przeprowadzoną analizą, dla pełnego zaspokojenia potrzeb w końcu planu etapowego potrzeba będzie na ten cel ca 390,000 m².

Sytuacja magazynowa na terenie Ł.O.P. jest jednak ciężka nie tylko ze względu na nieobór powierzchni magazynowej. Liczne składowiska drobne i źle wybudowane magazyny z okresu kapitalizmu nie nadają się obecnie do użytku. Istniejące obecnie magazyny handlowe zlokalizowane są niemal z reguły w dawnych budynkach fabrycznych, częściowo tylko adaptowanych na ten cel. Ich rozrzeszczenie przestraszone na terenie poszczególnych miast pozostawia wiele do życzenia. Niewielka tylko część magazynów znajduje się przy niezbyt zresztą licznych bocznicach kolejowych. Również powiązanie magazynów z siecią uliczną i drogową nie jest naogół zadowalające. W wielu wypadkach magazyny znajdują się w znacznej odległości od hurtowni i swych ośrodków dystrybucyjnych.

W wielu magazynach zabezpieczenie magazynowanych towarów przed wplywami atmosferycznymi jest niewystarczające, wskutek czego handel uspołeczniony ponosi znaczne straty. Wyposażenie magazynów w dźwigi jest niedostateczne, brak jest również w wielu wypadkach urządzeń związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy i zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Brak właściwych budynków i urządzeń powoduje, powoduje, że towary nie są właściwie przechowywane i ulegają łatwo zepsuciu. Szczególnie niezadowalająca sytuacja istnieje, jeśli idzie o artykuły spożywcze. Wielę do życzenia pozostawia

- 20 -

zwłaszcza składowanie owoców i warzyw, a we wszystkich niemal magazynach spożywczych ich higiena.

Szczególnie dotkliwa są istniejące braki na odcinku przechowalnictwa warzyw i owoców. W samej tylko Łodzi, w myśl najskromniejszych nawet wymagań należałoby przechowywać w magazynach na okres zimy ca 4,000 ton warzyw i owoców, podczas gdy istniejące obecnie magazyny mogą pomieścić tylko ca 1,000 ton. Jeszcze gorzej przedstawia się sytuacja na odcinku ziemniaków. W wyniku przeprowadzonej analizy, spożycie ziemniaków na głowę ludności wielkich miast wynosi ca 165 - 170 kg. na głowę, czyli w Łodzi w mieście w 1960 r. ca 120,000 ton. Około 15% tej ilości będzie rozdane przez handel unopieczniony w ciągu zimy. Możliwość składowania ziemniaków wynosi w Łodzi ca 18,000 ton. Zwiększy, że koszt składowania ziemniaków w ziemniaczarniach jest niższy, niż koczowania, ze względu na mniejszy procent odpadów i zepsucia, ziemniaczarki na terenie Łodzi winny posiadać pojemność ca 18,000 ton, podczas gdy obecnie istniejące mogą pomieścić tylko ca 2,000 ton. Brak jest również w niektórych terenach do koczowania ziemniaków, które winny być położone przy bocznicach kolejowych, w miejscach suchych i osłoniętych od wiatru. Na terenie innych miast regionu przechowywanie ziemniaków i zresztą w ogóle warzyw i owoców jest zupełnie prymitywne.

Nasutek tych braków, pod względem przechowalnictwa artykułów ~~xx~~ ~~xx~~ spożywczych, zwłaszcza ~~xxxxxx~~ łatwopsujących się, Łódź zaleźna jest od otaczających ją terenów.

7. W planie etapowym uwzględniono silniejszy stosunkowo rozwój urządzeń magazynowych dla potrzeb obrotu towarowego na terenie Łodzi, Zgierza, Pabianic, Aleksandrowa i Łęczycy, oraz na terenach wiejskich.

- 21 -

Pomysłowe uzasadnione jest bardziej dotkliwym brakiem magazynów dla obsługi ludności w większych ośrodkach miejskich regionu, oraz założoną rozbudową przemysłu, oraz zwiększeniem liczby mieszkańców Zgierz, Aleksandrowa i Łęczycy. Związane z Aleksandrowem i Zgierzem nie są pod tym względem przygotowane na przyjęcie większej liczby nowych mieszkańców. W tych dwóch miastach uwzględniono również duże nasilenie budownictwa mieszkaniowego, projektując odpowiednio magazyny materiałów budowlanych, mebli i artykułów codziennego użytku.

Na terenach wiejskich, gdzie przewidziano budowę 9 rozdzielni hurtowych Samopomocy Chłopskiej daje się obecnie odczuć b. dotkliwy brak możliwości składowych. G.S. muszą się stosunkowo często uciekać do wynożyczenia obcych magazynów w miastach. Niezależnie od tego brak magazynów powoduje okresowe znaczne zahamowania w xx sprawnym zaopatrywaniu ludności wiejskiej.

8. Na e magazyny będą lokalizowane ^{głównie/} w miejscach do których o przewidziane jest doprowadzenie bocznic kolejowych i sieci ulicznej.

Wiodzi budownictwo magazynów ~~xx~~ h-nolowych koncentrować się będzie głównie w 4 projektowanych dzielnicach magazynowych i przemyślo-składowych, a mianowicie:

Zabieniec: do dzielnicy tej o powierzchni 120 ha przyłączane są obecnie tereny sąsiednie. W okresie planu etapowego zagospodarowanych zostanie dalszych 22 ha terenów składowych, oraz 4,5 ha jako otwarte składy warzyw.

Dąbrowa: której powierzchnia wynosi 250 ha. Dzielnica ta posiadać będzie charakter głównie przemyślowy. Około 3/5 terenu zarezerwowane jest dla potrzeb produkcji materiałów budowlanych, oraz częściowo ich magazynowania.

Radogoszcz: gdzie w dalszej przyszłości projektowane jest

- 22 -

budownictwo wielkich magazynów dla potrzeb Łódzkiego Ministerstwa Handlu Zagranicznego i częściowo Ministerstwa Handlu Wewnętrznego.

Teofilów: przylegający bezpośrednio do Zbieńca i korzystający obecnie częściowo z ^{jego} urządzeń. okresie planu etapowego powstanie tu chłodnia i szereg magazynów spożywczych.

Na terenie Zgierza nowe magazyny będą częściowo lokalizowane na terenach przewidzianych w planie perspektywnym na dzielnicę magazynową.

9. Nie planuje się dalszej rozbudowy sieci hurtowni na terenie Ł.O.P., a jedynie wycofanie niektórych z pośród istniejących obecnie w lepsze pomieszczenia.

Powyższe uzasadnione jest faktem, że szczebel hurtu rozporządza obecnie na terenie Ł.O.P. siecią placówek obejmujących wszystkie niemal branże. Istniejące hurtownie nie mogą być jednak uważane jako służące wyłącznie potrzebom ludności miejscowej, gdyż na szczeblu hurtu dalsza rejonizacja nie jest możliwa do przeprowadzenia. Przeważającą większość istniejących głównie w Łodzi placówek obsługuje nie tylko ~~Ł.O.P.~~ Ł.O.P. i województwo łódzkie, ale iększe jeszcze tereny. Podobnie handel detaliczny na terenie Łodzi zaopatrywany jest częściowo przez hurtownie znajdujące się poza jego granicami. W szczególności obrzeżne tereny Ł.O.P. zaopatrywane są w poważnym stopniu przez hurtownie mające swe siedziby w Kutnie, Łowiczu, Tomaszowie Mazowieckim i Zduńskiej Koli.

O ile gęstość sieci placówek handlu hurtowego na terenie Ł.O.P. nie budzi poważniejszych zastrzeżeń, zainwestowanie poszczególnych obiektów jest często niewystarczające. Zagadnienie to trudno jest uogólnić, gdyż wyposażenie w budynki i

- 23 -

lokalnie jest bardzo różne w zależności od branży, a nawet w ramach jednej branży występują znaczne różnice pomiędzy poszczególnymi placówkami. Naogół zauważa się pewną różnicę pomiędzy branżą artykułów przemysłowych i spożywczych na niekorzyść tej ostatniej. Jest to zjawisko tym bardziej uciążliwe, że hurtownie branży spożywczej wymagają naogół specjalnych urządzeń mając w wielu wypadkach do czynienia z artykułami łatwo psującymi się i wymagającymi sprawnego i szybkiego dostarczenia konsumentowi.

- 24 -

IV Sklepy detaliczne

10. W okresie planu pięcioletniego wybudowanych zostanie na terenie L.O.P. 403 nowych sklepów detalicznych, w tym 281 sklepów na terenie Łodzi, 74 sklepy na terenie innych miast regionu, a 48 sklepów na terenach wiejskich. Z liczby tej 240 sklepów powstanie w nowym budownictwie ~~XXXXXXXXXX~~, 107 sklepów w lokalach rewidowanych, używanych obecnie na inne cele, a 56 sklepów będzie wolnostojących.

W wyniku planowej rozbudowy sieć sklepów detalicznych na terenie regionu osiągnie następujące rozmiary:

STAT

Page Denied

Next 1 Page(s) In Document Denied

- 26 -

Obok bezwzględniego przyrostu sieci sklepów detalicznych, zakłada się także powiększenie niektórych lokali sklepowych przez przyłączenie pomieszczeń przyległych, oraz przenoszenie sklepów z lokali nieodpowiednich w starych domach - bardzo często przewidzianych do wyburzenia - do lokali w nowym budownictwie, przeważnie rozproszonym. Na podkreślenie zasługuje, że założony przyrost sieci detalicznej jest we wszystkich niemal wypadkach procentowo większy od założonego przyrostu ludności, wskutek czego wzrosną korzystnie wskaźniki liczby sklepów na 1,000 mieszkańców, a zwłaszcza przypadająca na 1,000 mieszkańców powierzchnia sklepowa.

Tym niemniej osiągnięty w 1960 r. wskaźnik powierzchni sklepowej przypadającej na 1,000 mieszkańców będzie ciągle jeszcze niższy od ustalonych przez M.H.W. norm. W Łodzi np. powinien on wynosić 3,000 m²/1,000 mieszk., podczas gdy w myśl planu osiągnie tylko 2,500 m²/1,000 mieszk. Jeszcze gorzej przedstawia się to zagadnienie na terenie innych miast regionu, oraz na wsi. Na tych terenach występuje b. ostro również problem wielkości sklepów. Przeciętne dla całego Ł.O.P. poza Łodzią wynosi zaledwie 55 m² na sklep, a jest wiele lokali sklepowych o powierzchni poniżej 30 m², a nawet 20 m².

Poprawa warunków zaopatrzenia ludności Ł.O.P., zwłaszcza mieszkańców miast nastąpi również przez wzrost przeciętnych obrotów na 1 placówkę o średnio 22% i wskutek poprawy sieci struktury branżowej sklepów. Rozwój ~~sklepów~~ sklepów dotyczyć będzie przede wszystkim branży rybnej, warzywniczo-owocowej, artykułów gospodarstwa domowego i gastronomicznej, w których braki są szczególnie dotkliwe. Zakłada się również uruchomienie dalszych sklepów wzorcowych, oraz sklepów specjalistycznych o wąskim, a głębokim asortymencie towarowym, oraz sklepów Gallux i C.Z. Handlu Artykułami Kolonialnymi i Delikatесami.

- 27 -

Z większych inwestycji tego typu wymienić należy projektowane uruchomienie w 1959 r. sklepu Delikatesy o powierzchni 800 m² na Białych, kosztem 1,600,000 zł., uruchomienie również w Łodzi w 1960 r. domu meblowego o powierzchni 1,600 m², kosztem 1,600,000 zł., magazynu detalicznego brzoza w 1959 r., również w Łodzi, o powierzchni 2,000 m², kosztem 1,720,000 zł. i t.d.

11. Nowe sklepy detaliczne uruchamiane będą w pierwszym rzędzie na terenie Łodzi, Żelazna, Pabianic, Aleksandrowa, Łęczycy i na terenach wiejskich.

Zwrócić szczególnej uwagi na tę kwestię warunkowane jest ich silnym rozwojem w okresie planu stopniowego. W miastach tych będą również istniały korzystne warunki rozbudowy sieci sklepowej, ze względu na znaczne budownictwo mieszkaniowe. Projektowana rozbudowa sieci ~~detalicznej~~ sklepów na wsi, uzupełniona jeszcze znaczną liczbą punktów drobnodetalicznej sprzedaży, zwłaszcza na targowiskach i jarmarkach, zaspokoi niemal w pełni potrzeby wsi w tym okresie.

12. ~~W okresie planu stopniowego~~ w okresie planu stopniowego sieć sklepów detalicznych w miastach, a zwłaszcza w Łodzi i w Pabianicach rozciągnie się w większym stopniu na przedmieścia.

Ponieważ rozwój sieci będzie się w następnej pięcioletce opierał głównie na lokalach uzyskiwanych w budownictwie ZOR, które skupiać się będą jednak w osiedlach, a nie na peryferiach miast, planuje się uruchomienie szeregu wolnostojących ~~sklepowych~~ pawilonów dwusklepowych. Ponadto na peryferiach będą istniały również, choć ograniczone możliwości uzyskania lokali w budownictwie t.zw. "plombowym" i lokali rewidowanych. Zależność od budownictwa mieszkaniowego wpłynie jednak na nierównomierny rozwój sieci.

- 28 -

13. Sieć punktów drobnodetalicznych powiększy się w okresie planu etapowego o ponad 300. Z liczby tej 150 punktów przypada na Łódź.

Powiększenie liczby punktów sprzedaży drobnodetalicznej pozwoli n. d. l. znie zbliżenie handlu do konsumenta, ponadto pozwoli dać będzie duże znaczenie na odcinku zaopatrywania rolników w wyroby przemysłowe bezpośrednio na targowiskach i jarmarkach. W Łodzi rozwój sieci drobnodetalicznej uspołeczniowej zrekomensuje do pewnego stopnia przewidywaną samoliquidację znacznej części prywatnej sieci detalicznej.

Przewiduje się, że w okresie planu etapowego, liczba prywatnych sklepów detalicznych na terenie Łodzi zmniejszy się o ok. 450 punktów, w tym ok. 150 punktów drobnodetalicznych.

X W związku ze znacznym rozwojem sieci na wsi, przewiduje się że pod koniec planu etapowego sytuacja w Łodzi i na terenach wiejskich będzie bliska stanowi zaspokojenia, jakkolwiek w innych miastach regionu będzie mniej optymalna.

- 29 -

V Domy towarowe

14. Plan etapowy zakłada budowę na terenie Łodzi dwóch domów towarowych. Jeden z nich zlokalizowany będzie przy zbiegu ulic Piotrkowskiej i Mickiewicza i będzie posiadał łączną powierzchnię użytkową 16,000 m², a globalną kubaturę ca 70,000 m³. Pełnić on będzie rolę centralnego domu towarowego, podczas gdy drugi zlokalizowany w rejonie Bałuckiego Rynku będzie posiadał charakter domu towarowego dzielnicowego. Ponadto przewiduje się budowę dwóch małych domów towarowych o specyficznym charakterze i o kubaturze ca 1,000 m³ każdy na terenach wiejskich.

Konieczność budowy na terenie m. Łodzi 2 domów towarowych uzasadnia się niedostateczną powierzchnią istniejących obecnie domów towarowych, które roli tej w wielkim ośrodku miejskim nie mogą spełniać w sposób należyty. Zagęśnienie domów towarowych ilustruje następująca tabela:

STAT

Page Denied

VI. T a r k o w i s k u , n a w i e t a r g o w e , b a z a r y

15. Plan etyczny przewiduje poprawę warunków targowiskowych na terenie Łodzi i innych miast regionu. W Łodzi przewidziane są w szczególności następujące inwestycje:

- a/ budowa hali targowej przy ul. Jelińskiego 73 o kubaturze 30,000 m³, kosztem 6,000,000 zł. w okresie 1959-60 r.
- b/ urządzenie nowego placu targowiskowego w północno-wschodniej części miasta o powierzchni ok. 0,5 ha
- c/ uzbrojenie i wyposażenie 4 z pominięciem istniejących targowisk, przy placu Barlickiego, ul. Jelińskiego, placu Niepodległości i Bałuckim Rynku; oraz poprawę warunków eksploatacji pozostałych obiektów w pierwszych 3 latach planu etycznego.

Sytuację i plany rozbudowy targowisk na terenie Ł.O.P. ilustruje następująca tabela:

STAT

Page Denied

Next 1 Page(s) In Document Denied

- 33 -

Targowiska są ważnym czynnikiem, jeżeli idzie o zaostrzenie ludności miast w produkty rolne. Rozmiary handlu targowiskowego w Łodzi ilustruje fakt, że w 1954 r. liczba wozów/wg. pobranych obrotów wynosiła 59,550. Zdaniem Zarządu Miejskich Targowisk liczba rzeczywista była conajmniej dwukrotnie wyższa.

Łódź posiada obecnie 8 targowisk o łącznej powierzchni 79,800 m². Znaczący jest jednak ostry brak pomieszczeń w budynkach, gdyż istnieje tylko jedna hala targowa przy placu Niepodległości. ~~Wskazanie~~ Istniejące poza tym trzy t.zw. bazyry łącznie z targowiskami posiadają 89 sklepów. Są właściwie tylko zespołami sklepów Z.S.S. i M.H.L. Sieć punktów sprzedaży drobnodetalicznej przekroczyła w 1955 r. 370. W tej sytuacji handel targowiskowy w 90% odbywa się na odkrytych częściowo nieurządzonych placach.

Podstawowymi mankamentami targowisk miejskich jest brak twardej nawierzchni na większości placów targowych, brak ogrodzenia na wszystkich placach, brak właściwego oświetlenia, brak szaletów publicznych i instalacji wod.-kan. na 6 placach co w sumie stwarza anty-sanitarne warunki eksploatacji. Ponadto liczba stałych stoisk, odręcznych magazynów i niewielkich chłodziń w których rolnicy mogliby przechowywać niesprzedane w ciągu dnia produkty jest niewystarczająca.

Lokalizacja niektórych targowisk jest niewłaściwa. Targowiska powinny istnieć przy głównych arteriach wlotowych do miasta. Powinny to być place targowskie z halami. Natomiast dzielnice oddalone od tych arterji winny posiadać targowiska o zasięgu danej dzielnicy.

16. W Pabianicach przewiduje się urządzenie nowego targowiska o powierzchni ca 1,2 ha na terenach przewidzianych w dalszej przyszłości do rozbudowy. Nowe targowisko wyposażone będzie

- 34 -

w twardą nawierzchnię i szereg urządzeń stałych, jak magazyny podręczne, stoiska i t.p. o łącznej kubaturze ca 5,000 m³. W dalszej przyszłości wybudowana będzie nowoczesna hala targowa o kubaturze ca 25,000 m³.

Konieczność wybudowania nowego targowiska w planie etapowym uzasadnił się faktem, że Pabianice, drugie co do wielkości miasto Ł.O.P., nie posiada obecnie właściwego obiektu tego typu. Handel strącony i jarmarczny odbywają się na ~~wielkim~~ nieurządzonym placu miejskim w środkowej części miasta, oraz na ulicach mieszkaniowych. Ten stan rzeczy wymaga szybkiej poprawy, biorąc zwłaszcza pod uwagę planowany rozwój Pabianic w planie etapowym.

1 7. W Aleksandrowie planuje się urządzenie nowego targowiska o powierzchni ca 0,5 ha, wyposażonego w twardą nawierzchnię i szereg urządzeń stałych o łącznej kubaturze ca 1,000 m³.

Inercyjną tą uzasadniona jest poważnym rozwojem Aleksandrowa w okresie planu etapowego. Powstaną tu nowe zakłady przemysłowe, rozwinie się budownictwo mieszkaniowe, a liczba ludności wzrosnie o 3,400 osób. Istniejące obecnie targowisko przewidziane jest w dalszej przyszłości do likwidacji, ze względu na swą wadliwą lokalizację. Urządzenie nowego targowiska w Aleksandrowie jest tym bardziej uzasadnione, że na terenach sąsiadujących z miastem rozwinie się w przyszłości gospodarka rolna, związana z wykorzystaniem ścieków m. Łodzi.

1 8. Przewiduje się ponadto doinwestowanie innych targowisk na terenie Ł.O.P. celem polepszenia warunków ich eksploatacji. W szczególności planuje się częściowe ich wyposażenie w twarde nawierzchnie, parkany, magazyny, urządzenia wod.-kan.,

- 35 -

oświetlenie i t.d. Inwestycje o większych rozmiarach przewidziane są jedynie w Brzezinach, które spełniają obecnie rolę znacznego ośrodka handlowego dla okolicznych terenów rolnych i w których duże targowisko nie jest przewidziane w planie perspektywnym do likwidacji.

Inwestycje te uzasadnione są z tym stanem istniejących targowisk, wyposażonych w większości wypośrodków prymitywnie i nie stwarzających właściwych ram dla rozwoju tej formy wymiany towarowej.

STAT

Page Denied

Next 1 Page(s) In Document Denied

- 41 -

VIII Skup przemysłowych surowców wtórnych

23. W okresie planu ~~xxxxxx~~ etapowego ilość skupowanych przemysłowych surowców wtórnych powiększy się w stosunku do ilości skupowanych w 1955 r. średnio o ok. 26%. Skup na terenie Łodzi powiększy o ponad 28% w stosunku do 1955 r. Zwiększy się również stopień wykorzystania skupowanej masy towarowej, naskutek zwiększonych możliwości ich sortowania.

Powyższe uzasadnione jest istnieniem ciągle jeszcze dużych rezerw, zarówno na odcinku skupu ze źródeł zorganizowanych, jak zakłady pracy, instytucje i tp., jak i drobnych. Szczególnie gospodarstwa domowe stanowią poważną rezerwę w zakresie skupu odpadków. Dlatego też plan etapowy zakłada zwrócenie większej uwagi na skup odpadków z gospodarstw domowych.

Możliwości sortowania odpadków powiększą się zarówno naskutek rozbudowy i doinwestowania istniejących urządzeń, jak i przez budowę nowego magazynu dla Łódzkiego Przedsiębiorstwa Skupu Surowców Miękkieniowych i Skórzanych na Zabieńcu, oraz wykończenie budowanej na Zabieńcu Wojewódzkiej ~~xxxxxxx~~ Zbiornicy Przemysłowych Surowców Wtórnych.

24. Sieć skupu odpadków użytkowych powiększy się o 15 punktów. Z liczby tej 10 nowych punktów powstanie w Łodzi, 2 w Zgierzu i po 1 w Pabianicach, Łęczycy i Aleksandrowie.

Planowana rozbudowa sieci uzasadniona jest nierozstrąconą jej jeszcze obecnie gęstością. Na terenie Łodzi istnieją obecnie tylko 63 punkty skupu.

Na terenach wiejskich rozbudowane zostaną urządzenia skupu odpadków w ramach Gminnych Spółdzielni.

IX Urządzenia pomocnicze

25. W Łodzi planuje się wybudowanie w okresie 1957-59 r. Biurowca M.H.D. o kubaturze ca 24,000 m³.

Projektowany biurowiec jest jedyną inwestycją o charakterze administracyjnym projektowaną w okresie planu etapowego. Realizacja jej umożliwi skupienie poszczególnych dyrekcji M.H.D. w jednym budynku, co wpłynie na usprawnienie administracji i poprawę wyników działalności przedsiębiorstw. Pozwoli to ponadto na zwolnienie 138 izb mieszkalnych zajmowanych dotychczas przez biura i pozwoli na wytworzenie dodatkowego akcentu plastycznego w mieście.

26. Budowa bazy transportu dla Z.S.S. na 100 samochodów, w Łodzi w okresie 1959-60, o globalnej kubaturze ca 42,000 m³, kosztem ca 5,500,000 zł.

Projektowana baza zastąpi istniejącą obecnie przy ul. Jerzego, która mieści się w szopach drewnianych o b. zym stanie technicznym, nie posiadających koniecznych warunków B.H.P. i zabezpieczeń przeciwpożarowych. Jest ona poza tym za mała nawet w stosunku do obecnych potrzeb. Nowa baza zapewni pełną obsługę taboru mechanicznego.

27. Budowa warsztatów naprawczych maszyn chłodniczych w Łodzi w 1958 r., o globalnej kubaturze ca 3,500 m³, kosztem ~~xx~~ 1,200,000 zł.

Budowa warsztatów jest uzasadniona koniecznością zapewnienia właściwej obsługi dla coraz większej liczby chłodziń instalowanych obecnie i w okresie planu etapowego w sklepach spożywczych, mięsnych i rybnych. Projektowane warszaty

- 43 -

obniżyć sieć handlową na terenie Łódzkiego Okręgu Przemysłowego i województwa łódzkiego.

28. Budwa w Łodzi żłobka na 80 miejsc, kosztem 2,500,000 zł.

Budowa żłobka jest uzasadniona planowanym większym zatrudnieniem kobiet w aparacie obrotu towarowego.

- 44 -

X Zatrudnienie

29. Realizacja założeń planu etapowego będzie wyznaczała wzrost zatrudnienia w aparacie handlu o ok. 2,500 osób. Sytuację na tym odcinku ilustruje następująca tabela:

<u>M i a s t o</u>	<u>Liczba zatrudnionych w 1954 r.</u>	<u>Liczba zatrudnionych w 1960 r.</u>
Łódź	25,174	26,100
Pabianice	1,078	1,250
Zgierz	596	1,000
Ozorków	269	300
Aleksandrów	234	280
Konstantynów	207	230
Głowno	239	300
Łęczyca	400	600
Brzeziny	360	380
Koluszki	238	260
Tuszyn	104	120
Łask	368	400
Stryków	70	90
Tereny wiejskie	<u>3,212</u>	<u>3,000</u>
Razem	32,553	34,910

Niewielki ~~xxxxxxx~~ w stosunku do założonego rozwoju sieci wzrost zatrudnienia tłumaczy się postulowanym znacznym ~~xxxxxxx~~ zwiększeniem wydajności pracy, oraz osłabieniem wyższego stopnia mechanizacji zakładów żywienia zbiorowego i sieci detalicznej. W dalszych latach po planie etapowym wzrost zatrudnienia będzie znaczniejszy następstwem wprowadzenia w szerokim zakresie takich usług, jak sprzedaż towarów z dostawą do domu, większe różniczkowanie asortymentowe i t.d.

- 45 -

XI Nakłady finansowe

30. Globalne nakłady na realizację założonego rozwoju urzędów handlowych zamkną się sumą 290,980,000 zł. Zgodnie z ~~xxxxxxx~~ załączonym orientacyjnym, wskaźnikowym kosztorysem. Pokrycie nakładów pochodzić będzie głównie z funduszy centralnych różnych resortów, a w mniejszym stopniu z budżetów terenowych. Poza funduszami zcentralizowanymi pewną część inwestycji finansować będzie również ze środków poza limitowych, zdecentralizowanych poszczególnych dystrybutorów.

STAT

Page Denied

- 47 -

XII Z a p o t r z e b o w a n i e n o w y c h t e r e n ó w

31. Załączona tabela ilustruje zapotrzebowanie na nowe tereny potrzebne do rozbudowy sieci handlowej. Z globalnej ilości 66,3 ha największą część, gdyż 51,8 ha potrzebne jest na rozbudowę magazynów handlowych. Zauważyć należy, że magazyny fabryczne i szczebla zbytu lokalizowane będą głównie na terenach fabrycznych i oznaczonych jako orzenyskowe i dlatego globalne zapotrzebowanie na tereny potrzebne na ten cel wynosi zaledwie 4,1 ha.

STAT

Page Denied

Next 15 Page(s) In Document Denied

O.T.

Plan inwestycyjny dla m. Łodzi

Terenowy plan inwestycyjny O.T. w planie 6-letnim wykonano w 1951 r., gdzie wynosił 25,1 milj. zł., czyli 17% planu ter./ ogółem w 52,04 milj. zł. Najwyższe nakłady były w ~~1950 r.~~ a przeciętnie wynosiły 8,6 milj. zł. rocznie. Przeszło połowę wykorzystano na uruchomienie sklepów detalicznych, a ca 25% na zakłady żywienia zbiorowego.

Projekt na lata 1956-60 jest o 25% niższy i wynosi 40,6 milj. zł. 26% z tej sumy, czyli 10,7 milj. zł. przeznaczono na sieć sklepową w budownictwie starym i nowym. Projektuje się wycofanie 160 sklepów w nowym budownictwie. W starym budownictwie napotyka się na duże trudności, gdyż lokale sklepowe zajęte są na mieszkania, a brak izb zastępczych nie pozwala na ich rewindykację na cele handlowe. Trudności te są największe na peryferiach, gdzie planuje się baw temu zarządzić wolnostojące pawlony -sklepy. Te ostatnie st nowia 25% limitu przeznaczanego na sieć, wobec 60% na sklepy w nowym budownictwie.

Sieć zakładów żywienia zbiorowego powiększy się o 6 zakładów w budownictwie starym kosztem 2 milj. zł. i 24 w budownictwie nowym kosztem 4,6 milj. zł. Razem przeznaczoną na ż.z. 8,75 milj. zł., czyli 21% całego limitu. W Łodzi odczuwa się ciągle jeszcze brak tych zakładów.

Ponadto zakłada się budowę hali targowej we wschodniej części miasta, usprzętowanie i wyposażenie istniejących targowisk i wybudowanie nowej bazy taboru mechanicznego.

Łódź posiada tylko 1 halę targową do sprzedaży nadwyżek produktów rolnych. Koszt nowej hali wyniesie 6 milj. zł., a realizacja nastąpi w okresie 1969-60.

Zły stan nawierzchni placów targowiskowych, brak wody, brak szaletów publicznych, oraz właściwego oświetlenia stwarza anty-sanitarne warunki eksploatacji. Na poprawę tych warunków

- 2 -

przeznaczono 3 milj., przy czym inwestycje te winny być wykonane w pierwszych 3 latach, aby szybko poprawić istniejący stan.

Nowa baza taboru mechanicznego ZSS zastąpi istniejącą przy ul. Jerzego, która mieści się w szopach drewnianych o b. złym stanie technicznym, nie posiadającym warunków BHP i przeciwpożarowych. Baza posiada 100 samochodów, bęz nie posiada warunków remontowe. Inwestycja realizowana będzie w okresie 1959-60.

Jedyną inwestycją administracyjną będzie budowa biurowca dla MKD, który posiada Dyrekcje porozrzucane po całym mieście, kubatura wyniesie 24.000 m³, przy czym zwolni się 138 izb mieszkalnych. Budowa 1957-59.

Plan 5-letni nie zaspokoi w pełni potrzeb ludzi. Szczególnie nie zostaną w n. leżytyr stoniu wykończony w całej dzielnicy peripheryje, a to naskutek tego, że większość nowych lokali mieścić się będzie w nowym budownictwie mieszkaniowym skoncentrowanym głównie w środkowej części miasta. Rozwiązanie tego zagadnienia może nastąpić przez budowę pawilonów-sklepów. Przewidziana ilość jest jednak niewystarczająca i naskutek tego Prezydium występuje o 10 d. l. zych ludności kosztem 2,5 milj. zł.

Naki dy ogółem 40,6 milj. zł. w tym:	1955	7,4
	6	5,6
	7	6,0
	8	7,0
	9	13,2
	1960	8,8

Podział limitów wg. kierunków:	nowe budownictwo	34,15
	rozbudowa i remont.	<u>6,45</u>
	Razem	40,60

- 3 -

Podział wg. rodzaju robót:

Roboty budowlano-montażowe	23,88	
zakup maszyn, urządzeń i in. ent.	15,03	
inne nakłady	1,69	w tym dokument. 1,43
B.H.P.	<u>0,35</u>	
R a z e m	40,60	
Pozalimitowe	30,0	
w tym budowlano-montażowe	12,5	

Ogólny limit 40,6 milj. dzieli się 19,4 na detal i 8,75 na ż.zb.

	<u>Nowe in est.</u>	<u>Rozbudowa i rekontr.</u>	<u>R a z e m</u>
Sklepy w bud. starym		10	10
Sklepy w bud. nowym	160		160
Pawilony - sklepy	11		11
Zakłady żyw.zb. w bud.nowym	21		21
ditto w starym		6	6
Pawilony - technologiczne	4		4
Biuroiec 22x22x22 24.000 m ³	1		1
Hala targowa 30.000 m ³	1		1
Biuro taboru mech. na 100 samochodów	1		1

3. Czynniki

Przewidywania

z podmioty służbowej odbytej do czasu włącznie 17.VI.55 r.

czynie w/w podmioty służbowej odbytych następujące rozmowy merytoryczne:

1. Ministerstwo Przemysłu Lekkiego - Dept. Produkcji:

Departament nie posiada jeszcze żadnych danych na temat produkcji w fabrykach na terenie W.P. i w 5-letnim okresie produkcji będą zależne od przeprowadzonych inwestycji, których wielkość i charakter szczegółowe będą w sprawie planów złożonych przez poszczególne Centralne Zarządy. Termin złożenia planów przez Centralne Z. Zar. przewidziany jest na 10.VI.55 r., ale liczyć się należy z pewnym opóźnieniem.

Opinie na temat tego, że główne rozmiary produkcji i zatrudnienia nie ulegną znaczącej zmianie. Ponadto przewidywane są, że w zakresie xxx całego szeregu przemysłów nie zajdą znaczne zmiany. W przemyśle włókienniczym nie przewiduje się żadnych inwestycji, licząc się więc należy z utrzymaniem istniejącego stanu rzeczy. W zakresie przemysłu dzianierskiego rozbudowa odbywać się będzie głównie na innych terenach. Na terenie Łodzi przewiduje się jedynie nieznaczne inwestycje budowlane o charakterze dobudowy do istniejących obecnie zakładów. Ponadto przewiduje się adaptację istniejących zakładów wójki polskiej. W zakresie przemysłu polichlorowicznego przewiduje się budowę wykończalni, oraz odbudowę spalonej fabryki w Aleksandrowie. W zakresie przemysłu guzikarskiego projektowana jest w zasadzie budowa fabryki w Łodzi, ale przewiduje się, że ten cel teny nie nadaje się ze względu na obawy o gruntów.

Wszystko to zaplanowanie będzie mogło być omówione dopiero po otrzymaniu projektów planów z Centralnych Zarządów.

- 2 -

2. Ministerstwo Przemysłu Lekkiego - Dept. Inicjacji:

Departament Inicjacji nie może obecnie udzielić żadnych bliższych danych o planie planów. Jak Inicjacji projekty planów z Centralnego Zarządu Stal i nie będą, chociaż około 15-ego b.m. i do tego czasu Ministerstwo posiada jedynie, jako bazę do dyskusji swoje wytyczne. Wytyczne te jednak ulegają obecnie, jak o tym i bez potrzeby nie z powodu sędziwi bardzo daleko idącym zmianom, tak że jakkolwiek dyskusji tych z udziałem obecnie musi być wyjątkowo mało ogólnym.

3. Ministerstwo Handlu Wewnętrznego - Dept. Inicjacji:

Departament nie posiada bliższych danych z porządku planów Centralnego Zarządu. Plany te otrzymane będą, chociaż to 15-VI-55 r. wytyczne Ministerstwa, które w znaczący sposób mogą być uważane za słabsze, opracowane są jedynie w rozbiórce na centrale, bez rozbiórki terenowej. Rozbiórki terenowej posiadają jedynie wytyczne na 1956 r. Wytyczne ostatnie na terenie L.O.P. przewidziane są następujące inwestycje:

Budowa magazynu owoców i warzyw w Łodzi, przy czym nakłady w 1956 r. wyniosą 303,000 zł.

Budowa magazynu dla Centralnego Zarządu Handlu Wewnętrznego, przy czym w 1956 r. ma być wykonany tylko stan surowy za sumę 2,000,000 zł.

Budowa w Łodzi magazynu artykułów gospodarstwa domowego, przy czym liczbę nakładów w 1956 r. wyniesie 2,000,000 zł.

Budowa piekarni w Czorkowie o zdolności produkcyjnej 10 ton pieczywa, przy czym nakłady w 1956 r. wyniosą 1,500,000 zł.

Budowa składowiska dla Centralnego Zarządu Handlu Wewnętrznym w Łodzi na Zabiepcu, przy czym nakłady w 1956 r. wyniosą 261,000 zł.

Nawet jednak na odcinku 1956 r. możliwe są przesunięcia, gdyż Ministerstwo przydziela naogół kredyty poszczególnym Centralom.

- 3 -

nie ingerując w sposób bezwzględny w nadawanie pożyczek
i dostawę kredytów przez poszczególne Centrole na jej obszarze.

Analiza ekonomiczna dotycząca do planu inwestycyjnego
okazuje się na przeszkodzenie do osiągnięcia planowanych celów,
gdyż nie posiada również żadnego rozbiórki terenowej.

4. Ministerstwo Handlu wewnętrznego - Dept. Planowania:

Na obszarze doinwestowania nie posiada jej Ministerstwo
ceł. Obecnie tylko bardzo fragmentaryczny pogląd. Ograni-
czony strażniczo tylko do 1956 r. Rozwój inwencji pla-
nowanych na etapie ten okres na terenie S.G.P. wozu pożyczki nie
udało się ustalić, gdyż województwo posiadałoby potrącić
jest jako całość.

Na terenie motorów i podzi planowane jest urządzenie w
budownictwie Z.O.R. 160 punktów na zedazy, kosztom 15,000,000 zł.
Ponadto przewiduje się adaptacje 50 punktów w letalnym
budownictwie kosztom 5,000,000 zł. Niezależnie od powyższego
planuje się urządzenie 13 bazilonów / forma podania pomiędzy
kibekier, w składowy kosztom 5,900,000 zł. Wyż może być
również urządzone dalsze składowy Bullux.

5. Ministerstwo Handlu wewnętrznego - Dept. Planowania:

Departament nie posiada dotychczas żadnych planów
rozładów dotyczących szczególnie terenu S.G.P. Rozwój
tego typu sporządzone będą dopiero po otrzymaniu planów
z Centrali Handlowych, a jeśli idzie o zapewnienie zatrudnienia
nawet później, do sporządzenia i wstępnym zatwierdzeniu planów
inwestycyjnych.

STAT

Page Denied

Next 3 Page(s) In Document Denied

N o t a t k a

w sprawie rozwoju targowisk na terenie Łodzi w okresie planu 5-cio letniego.

Handel targowiskowy na terenie m. Łodzi występuje w stosunkowo dużych rozmiarach, gdyż duże skupisko ludności robotniczej stwarza łatwość zbywania produktów rolnych dowożonych do miasta przez ludność wiejską.

W ramach handlu targowiskowego odbywa się sprzedaż produktów rolnych do konsumentów indywidualnych a także do aparatu skupu /warzywa i owoce/ oraz do aparatu handlu detalicznego.

Nadmienić należy, że gros masy produktów rolnych sprzedawana jest przez producentów wiejskich bezpośrednio do konsumentów. Nadto handel targowiskowy obejmuje również sprzedaż przez społeczność handlu detalicznego głównie dla ludności wiejskiej oraz w mniejszym stopniu do ludności miejskiej towarów przemysłowych w spożywczych. Asortyment towarów sprzedawanych przez handel społeczny na targowiskach dostosowany jest głównie do wymagań konsumenta wiejskiego.

Dodać należy, że w obrotach targowiskowych stosunkowo duży udział ma jeszcze handel prywatny zarówno zalegalizowany, jak i "dziki". Łódzki handel targowiskowy odbywa się na 8 placach targowiskowych i w jednej hali targowej na Placu Niepodległości. Ponadto istnieją jeszcze trzy t.zw. hale targowe, które faktycznie są tylko zespołami stoisk i sklepów.

Czynne obecnie ~~istniejące~~ place i hale targowe są to obiekty istniejące oddawna, za wyjątkiem targowiska przy ul. Nawrot, które utworzone po wyzwoleniu wobec likwidacji targowiska na Placu Zwycięstwa który przebudowany został na plac reprezentacyjny do masowych zebrań i imprez.

Stan, wyposażenie, a także w pewnym stopniu lokalizacja obiektów

- 2 -

targowiskowych nie odpowiadają w pełni obecnym, stale rosnącym potrzebom w odnośnym zakresie.

Wprawdzie w okresie po wyzwoleniu dokonano szeregu poważnych inwestycji w obiektach targowiskowych - np. przebudowano halę targową na Placu Niepodległości - jednak istniejący obecnie stan jest nadal w wysm stopniu niezadawalający.

Jako zasadnicze mankamenty wymienić należy: brak twardej nawierzchni, instalacji wod.-kan. na 6 placach targowiskowych, brak ogrodzenia na wszystkich placach targowiskowych, zbyt mała ilość pomieszczeń targowiskowych w budynkach /tylko 1 hala/, nie dostateczne wyposażenie i usprzętowanie obiektów targowiskowych, szczególnie zaś brak odpowiednich pomieszczeń do sprzedaży mięsa z uboju gospodarczego.

Obserwacja targowisk wykazuje wyraźnie, że masa produktów rolnych dawa żona przez ludność wiejską stale wzrasta. Szczególnie po Uchwale Rady Ministrów z 3.I.53 r. obserwuje się duży wzrost ilości wszystkich produktów rolnych a także mięsa z uboju gospodarczego, którego ilość ogółem w 1953 r. wyniosła 957 ton, a w 1954 r. 1800 ton. W Uchwale została Targowiska Miejskie zupełnie nieprzygotowane na przyjęcie zwiększającej się masy towarowej, a szczególnie masy mięsa.

W okresie 1953 uruchomiono 42 punkty sprzedaży mięsa z uboju gospodarczego w kioskach i 20 w hali na Placu Niepodległości. W 1954 r. uruchomiono jeszcze 12 punktów, przez co stan na koniec 1954 r. wynosił ogółem 74 punkty.

Z uwagi na to, że stan ten jest jeszcze niewystarczający, zwłaszcza w dni nasilenia podaży, w planie na 1955 r. przewidziano uruchomienie 20 kiosków do sprzedaży mięsa.

- 3 -

Nadmienić należy, że punkty sprzedaży mięsa z uboju gospodarczego nie odpowiadają w pełni wymaganiom sanitarno-higienicznym, jednak do pewnego czasu mogą być użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem. O ile zostałyby zdecydowane, że obrót mięsem na targowiskach będzie utrzymany przez dłuższy czas, czy na stałe, to należałoby urządzić odpowiednie stoiska stałe w obiektach murawianych.

Odnosnie pozostałych produktów rolnych w okresie 1953-54 r. nastąpił znaczny wzrost podaży. Ilustrację rozmiarów handlu targowiskowego stanowi m.in. liczba wozów, która w 1954 r. wyniosła wg. pobranych opłat. 69,550. Przyjąć należy, że faktyczna liczba wozów była co najmniej dwukrotnie wyższa, gdyż sprzedaż produktów rolnych odbywa się także i to w dużych rozmiarach, poza targowiskami, a więc na ulicach, na niezabudowanych placach, na podwórzach i t.d.

Udział handlu uspołecznionego w sprzedaży towarów przemysłowych i spożywczych obejmuje zespół 24 sklepów w hali na Placu Niepodległości oraz sieć drobno~~detalicznej~~detalicznej.

Stwierdzić należy, że rozwój uspołecznionego handlu drobnodetalicznego na targowiskach był dotychczas nieostateczny. Na ogólną ilość 277 punktów sprzedaży drobnodetalicznej w 1954 r. handel uspołeczniiony prowadził 125, a pozostałe 152 handel prywatny. W okresach wcześniejszych udział handlu prywatnego był jeszcze większy. Poważnym mankamentem w działalności handlu uspołecznionego na odcinku sprzedaży targowiskowej jest także fakt, że punkty sieci drobnodetalicznej w znacznym odsetku, bo przeciętnie w 50% są nieczynne.

W planie na 1955 r. założono prawie dwukrotny wzrost liczby uspołeczniionych punktów drobnodetalicznych na placach targowiskowych.

W celu stworzenia ram dla planowego rozwoju handlu targowiskowego na terenie m. Łodzi, M.K.P.G. w założeniach do planu

- 4 -

5-cio letniego przewidziała m.in. budowę 2 hal oraz uzbrojenie i wyposażenie 4 targowisk.

Przy ustalaniu w/w programu wzięto pod uwagę, że istnieje potrzeba, by przy głównych arteriach wlotowych do miasta istniały place targowiskowe wraz z halami, a dla dzielnic oddalonych od tych arterii place targowiskowe o zasięgu danej dzielnicy.

W oparciu o w/w ustalenia Targowiska Miejskie opracowały szczegółowy program rozwoju handlu targowiskowego i przesiały go do Wydziału Budownictwa celem uwzględnienia w planie zagospodarowania miasta odpowiedniej lokalizacji obiektów targowiskowych.

Reasumując stwierdzić należy, że istnieje pilna potrzeba realizacji już w najbliższym czasie następujących wniosków:

1. zwiększyć udział handlu uspołecznionego i spółdzielni produkcyjnych w obrotach targowiskowych
2. przystąpić do budowy hali targowej przy ul. Nawrot^{73/} i na północy miasta
3. urządzić plac targowiskowy w północno-wschodniej części miasta /rejon ul. Wschodniej i Południowej/
4. doprowadzić wodę do targowisk na Placu Barlickiego i przy ul. Nawrot
5. ułożyć gładką nawierzchnię na placu targowiskowym za halą na Placu Niepodległości oraz na Bałuckim Rynku, a ile w planach zabudowy miasta ustalone zostanie że targowisko to pozostanie
6. wzmocnić kontrolę nad targowiskami pod kątem likwidacji "dzikiego handlu" i spekulacji.

STAT

Notatka

w sprawie rozwoju obrotu towarowego na terenie m. Łodzi w planie 5-cio letnim.

Punktem wyjściowym do opracowanej przez M.K.P.G. analizy i projektu planu 5-cio letniego w zakresie obrotu towarowego były wyniki realizacji planu 6-cio letniego, które w podstawowych elementach kształtują się następująco:

	<u>Wykonanie w 1949 r.</u>	<u>Przewidywane wykonanie w 1955 r.</u>
Liczba uspołecznionych punktów sprzedaży detalicznej	1,001	3,221
w tym		
Liczba sklepów	1,001	2,178
Liczba punktów drobnodetalicznych, łącznie z sezonowymi, które okresowo są nieczynne	-	1,043
Liczba prywatnych punktów sprzedaży detalicznej	3,314	800
Liczba zakładów żywienia zbiorowego	brak danych	330
w tym		
zakładów prowadzonych przez organizacje handlowe	23	170
w tym		
otwartych	23	147
stołówek ZSS	-	23
Stołówek i bufetów prowadzonych przez zakłady pracy i O.Z.R.	120	160
Obroty detalu uspołecznionego wg. cen bieżących w tys. zł.	1,002,000	4,289,000
Udział handlu prywatnego w globalnych obrotach detalu w %	41%	4%
Obroty zakładów żywienia zbiorowego w tys. zł.	brak danych	224,000
w tym		
obroty zakładów prowadzonych przez organizacje handlowe	" "	173,000
obroty stołówek prowadzonych przez zakłady pracy i O.Z.R.	" "	51,000

- 2 -

Na uwagę zasługuje obok znacznego i stałego wzrostu obrotów handlu uspołecznionego, poważny rozwój sieci placówek handlowych. Należy podkreślić, że na terenie Łodzi w wyniku przebudowy lokali handlowych w starym budownictwie, wzgl. w nowym budownictwie uruchomiono szereg nowoczesnie urządzonych placówek handlowych, jak n.p.: P.D.T., sklepy C.Z. Handlu Artykułami Kolonialnymi i Delikatесami, wzorcowe sklepy branżowe w pionie M.H.D., M.H.M. i Z.S.S. Na uwagę zasługuje również przebudowa hali targowej na Placu Niepodległości, w wyniku czego uruchomiono w tej hali zespół sklepów podstawowych branż zarówno spożywczych, jak i przemysłowych.

W okresie planu 6-cio letniego obroty zakładów żywienia zbiorowego prowadzonych przez organizacje handlowe wzrosły z 34,200 tys. zł. w 1950 r. do 173,000 tys. zł. w 1955 r. W tym samym czasie liczba zakładów żywienia zbiorowego prowadzonych przez organizacje handlowe wzrosła z 67 w 1950 r. do 170 w 1955 r. Niezależnie od żywienia zbiorowego otwartego i stołówek i bufetów prowadzonych przez Z.S.S. rozwinęło się także żywienie zbiorowe w postaci stołówek i bufetów prowadzonych w ramach O.Z.R., bądź przez zakłady pracy. Łączna liczba tych placówek wynosi obecnie 160.

Pomimo znacznych osiągnięć handlu uspołecznionego w okresie planu 6-cio letniego, występują jeszcze na tym odcinku znaczne niedociągnięcia. Wystarczy wymienić chociażby niedostateczny jeszcze rozwój sieci handlu detalicznego i żywienia zbiorowego na peryferiach, stosunkowo wysokie wskaźniki kosztów i marż oraz nie zawsze jeszcze zadowalającą jakość obsługi konsumenta.

Opracowany na zasadzie Wytocznych M.H.W. przez M.K.P.G. projekt planu obrotu towarowego na okres 1956-1960 b. zakłada we wszystkich elementach dalszy wzrost, a mianowicie:

W zakresie obrotu całości handlu detalicznego przewiduje się

- 3 -

wzrost o 27,2% przy przeciętnym wzroście rocznym o 5-6%. Z opracowanego bilansu siły roboczej wynika, że w okresie planu 5-cio letniego zatrudnienie wzrośnie o ca 10%. Również zakłada się wzrost zarobków, wynikający ze wzrostu wydajności pracy, przy czym przyjmuje się, że wzrost ten w dużej mierze przeznaczony na zakup artykułów konsumpcyjnych, wpłynie na zwiększenie obrotów o ca 11%. Dalszym czynnikiem umożliwiającym osiągnięcie planowanego wskaźnika wzrostu obrotów detalicznych, jest przewidywany dalszy spadek obrotów inicjatywy prywatnej z ca 4% do 1% udziału w ogólnych obrotach detalicznych oraz wydatne /o ca 3% w stosunku do obrotów detalu/ rozszerzenie zakupów ze źródeł zdecentralizowanych.

Z założonego wzrostu obrotów detalu i żywienia zbiorowego wynika także wzrost obrotów na 1 mieszkańca, który w zakresie detalu zwiększy się z 6,418 zł. w 1955 r. do 7,572 zł. w 1960 r. t.j. o 18%, a w zakresie żywienia zbiorowego z 335 w 1955 r. do 404 w 1960 r., czyli o 20%. W odpowiednim stosunku do wzrostu obrotów założono także na okres planu 5-cio letniego dalszy wzrost masy towarowej na zaopatrzenie ludności miasta. Zakłada się także korzystną zmianę struktury masy towarowej w kierunku zwiększenia udziału gatunków o wyższej jakości. W żywieniu zbiorowym zakłada się również zmianę struktury obrotów w kierunku zwiększenia udziału produkcji własnej z 56% w 1955 r. do 59% w 1960 r.

W zakresie sieci handlowej na okres planu 5-cio letniego założono wzrost o 281 sklepów oraz o 34 otwarte zakłady żywienia zbiorowego /nie wliczając bufetów, które uruchomione będą w istniejących już zakładach/. Nadto założono także wzrost uspołecznionej sieci drobnodetalicznej o ca 150 punktów wobec przewidzianej samolikwidacji handlu prywatnego o ca 450 punktów sprzedaży /w tym 150 punktów drobnodetalicznych/

- 4 -

oraz uruchomienie 7 stołówek i 5 bufetów w zakładach pracy /niek licząc OZR-ów/ Zatem w okresie planu 5-cio letniego sieć handlowa /bez OZR/ powiększy się:

sklepy	z 2,178	do 2,459	t.j. o 12,9%
punkty drobnotow.	" 1,043	" 1,193	" 14,4%
razem sieć detalu	" 3,221	" 3,652	" 13,3%
Zakłady żywienia zbiorowego	" 195	" 242	" 24,1%
Miejsca w zakładach żyw.zbior.	" 11,851	" 15,019	" 26,7%

Obok bezwzględniego przyrostu sieci handlowej zakłada się także powiększenie niektórych lokali sklepowych i zakładów żywienia zbiorowego przez przyłączenie pomieszczeń przyległych oraz przenoszenie sklepów i zakładów żywienia zbiorowego z nieodpowiednich lokali w starych domach /b. często przewidzianych do wyburzenia/ do lokali w nowym budownictwie przeważnie rozproszonym, t.zw. plombowym.

Na podkreślenie zasługuje, że założony przyrost sieci jest procentowo większy od założonego przyrostu ludności / z 667,000 w 1955 r. do 720,000 w 1960 r./ i wskutek czego zmienia się na korzyść stosunek ilości sklepów do liczby ludności, co ilustruje poniższe zestawienie:

	1955	1960
Liczba ludności na 1 sklep	306	292
Powierzchnia sklepowa w m2 na 100 mieszkańców	228	250
Liczba ludności na 1 zakład żywienia zbior.	3,420	2,975
Liczba ludności na 1 miejsce konsumpcyjne	56	42

Realizacja założonego w planie 5-cio letnim wzrostu sieci handlowej poprawi bardzo znacznie sytuację na tym odcinku,

- 5 -

niemniej jednak potrzeby ludności w tym zakresie nie będą jeszcze w pełni zaspokojone. Wg. ustalonych norm zgodnych z istniejącymi potrzebami na 1,000 mieszkańców winno być 300 m² powierzchni sklepowej, tymczasem w końcu 1960 r. osiągniemy 250 m², a więc o ca 16% za mało. Dalej ilustracji żywienia zbiorowego należy podać, że wg. szacunkowych wyliczeń obecnie w Łodzi w zakładach żywienia zbiorowego /otwartych i zamkniętych/ stołuje się około 8% ludności, a w końcu planu 5-cio letniego odsetek ten wzrośnie do ca 11%, co w porównaniu z normami stosowanymi w Związku Radzieckim /ca 27%/ wskazuje, że wskaźnik na 1960 r. jest jeszcze b. niski.

Rozwój sieci handlowej jest w zasadzie zabezpieczony przyznanymi kredytami i tak:

z kredytów zcentralizowanych przewiduje się

- usprzętowanie 160 sklepów i 24 zakładów żywienia zbiorowego z nowego budownictwa
- adaptację 10 sklepów i 6 zakładów żywienia zbiorowego z rewindykacji
- zbudowanie 11 barakosklepów i 4 pawilonów żywienia zbiorowego

Pozostałe do uruchomienia 69 sklepów do rewindykacji sfinansowane będą środkami własnymi przedsiębiorstw. Jest to zupełnie realne, gdyż koszt adaptacji tych sklepów wyniesie ca 5,000 tys. zł., podczas gdy środki własne przedsiębiorstw /0,15 do obrotu/ kształtować się będą w wysokości ca 30,000 tys. zł. W tym stanie rzeczy suma ta pozwoli również na uruchomienie sieci drobnodetalicznej oraz na przebudowę i modernizację niektórych sklepów istniejących, co jest bardzo ważne wobec istniejących jeszcze na terenie m. Łodzi braków.

Jak z powyższego wynika w zakresie budowy barakosklepów, co jest szczególnie ważne dla obrzeżnych dzielnic Łodzi, zabezpieczone są fundusze na budowę tylko 11, natomiast brak pokrycia finanso-

- 6 -

wego na dalsze 10 barakosklepów. Należy podkreślić, że kredyt zcentralizowany wynosi 40,500 tys.zł. w ramach, którego poza rozwojem sieci założono budowę budojwca M.H.D., budowę hali targowej przy ul. Jelińskiego /Nawrot/, budowę bazy taboru mechanicznego Z.S.S. oraz uzbrojenie i wyposażenie targowisk.

Wszystkie te inwestycje są niezbędne dla potrzeb handlu łożdzkiego. W tym stanie rzeczy M.K.P.G. wysuwa postulat przyznania dodatkowo 3,700 tys.zł. na budowę 10 barakosklepów, przez co limit zcentralizowany powiększyłby się do sumy 44,200 tys. zł.

Przy ustalaniu wzrostu sieci sklepów i zakładów zbiorowego żywienia, wzięto pod uwagę zarówno potrzeby ludności, jak i realne możliwości sfinansowania tego wzrostu.

Na założony wzrost 281 sklepów przyjmuje się na nowe budownictwo 169 lokali, na rewindykację 79 lokali, a pozostałe 42 lokale uzyska się przez budowę 21 baraków dwusklepowych.

Dla założonego wzrostu sieci otwartych zakładów żywienia zbiorowego o 34 zakłady przyjmuje się uzyskanie 24 lokali z nowego budownictwa, 6 z rewindykacji, a pozostałe 4 przez budowę 4 wolnostojących pawilonów żywienia zbiorowego.

Na podkreślenie zasługuje, że w ramach globalnego wzrostu sieci handlowej szczególnie uwzględnione są branże, w których stan obecny jest jeszcze w dużej mierze niewystarczający w stosunku do potrzeb. Wzrost ten przykładowo wynosi:

	1955	1960
" branży rybnej	20	31
" warzywniczo-owocowej	97	117
" gospodarstwa domowego	47	66
" garmazeryjnej	1	10

- 7 -

Zakłada się także dalsze rozszerzenie sieci sklepów specjalistycznych o wąskim, a głębokim asortymencie towarowym, oraz 3-ch "Galluksów" i sklepów C.Z.H.Art.Kol. i Delikatesami.

Także w założonym wzroście sieci żywienia zbiorowego położono szczególny nacisk na te rodzaje ~~sklepow~~ zakładów, których jest obecnie za mało w stosunku do potrzeb. Na zaplanowane 34 nowe otwarte zakłady uruchomione zostaną 12 barów mlecznych, 4 bazy zwykłe, 5 jadłodajni, 8 restauracji oraz 5 kawiarni i cukierni.

Z uwagi na to, że potrzeba uruchamiania sklepów na peryferiach jest b.pilna, w projekcie planu 5-cio letniego założono, że sklepy z adaptacji oraz w barakosklepach otwierane będą w okresie pierwszych 3 lat planu 5-cio letniego, to jest w 1956, 1957 i 1958 przy czym najwięcej sklepów przypada na 1956 r., a najmniej na 1958 r.

Odnosnie nowego budownictwa założono, że w okresie 1956-1960 wzrastać będzie z roku na rok liczba nowouruchamianych sklepów, co wiąże się z przewidywanym wzrostem liczby izb, jaka w poszczególnych latach oddawana będzie do użytku.

Ze względu na to, że na terenie D.R.N. Bałuty i D.R.N. Staromiejska przewidziane jest największe nasilenie budownictwa w 1956 i 1957 r., a w dzielnicę Chojny w latach 1958-1960, stąd też rozwój sieci jest nierównomierny, lecz uzależniony od przebiegu realizacji budownictwa w poszczególnych dzielnicach miasta. Dla D.R.N. Widzew, oraz dla D.R.N. ruśa i Polesie, z uwagi na to, że nie przewiduje się na tych terenach nowego budownictwa na szerszą skalę, założony rozwój sieci bazy głównie na lokalach adaptowanych i na barakosklepach, to też największe nasilenie rozwoju sieci handlowej przypada na lata 1956-1958.

- 8 -

Na założony globalny wzrost sieci handlowej o 281 sklepów i 34 otwarte zakłady żywienia zbiorowego na poszczególne D.R.N. przypada: -

D.R.N. - Śródmieście	- 25 sklepów	13	zakłady żywienia zbiorowego		
" - Polesie	- 32	3	"	"	"
" - Bałuty	- 28	4	"	"	"
" - Staromiejska	" 49	9	"	"	"
" - Chojny	- 58	6	"	"	"
" - Ruda	- 42	5	"	"	"
" - Widzew	- 47	5	"	"	"

281

Założony w projekcie planu 5-cio letniego wzrost obrotów i sieci detalu i żywienia zbiorowego wpłynie na wydatną poprawę zaopatrzenia ludności naszego miasta.

Poważne efekty gospodarcze uzyskane zostaną także na skutek realizacji obiektów uwzględnionych w planie inwestycyjnym na okres 1956-1960 np.:

- 1- budowa biurowca MHD umożliwi zwalnianie lokali mieszkalnych, zajmowanych obecnie na biura oraz wpłynie na usprawnienie pracy administracyjnej i na poprawę wyników działalności przedsiębiorstwa
- 2- budowa hali targowej oraz uzbrojenie i wyposażenie istniejących obiektów targowiskowych poprawi warunki handlu targowiskowego, który obecnie w 90% odbywa się na odkrytych, częściowo nie urządzonych placach,
- 3- Budowa bazy transportu Z.S.S. podyktowana jest tym, że użytkowana obecnie przez Z.S.S. baza jest nieodpowiednia i za mała w stosunku do potrzeb rozwijającego się pionu Z.S.S.

W zakresie skupu produktów rolnych, należy stwierdzić, że na terenie m.Łodzi jest on stosunkowo mały, to też w projekcie planu 5-cio letniego dla miasta Łodzi nie ujęto artykułów skupowanych w ramach obowiązkowych dostaw, gdyż w tym zakresie skup Łodzi włączony jest do planu skupu województwa łódzkiego.

- 9 -

Opracowany projekt skupu produktów rolnych dla m. Łodzi ogranicza się do skupu O.Z.H. - warzyw i owoców i ziemniaków wczesnych oraz do skór surowych w Rzeźni Miejskiej.

Nadmienić należy, że skupywane na terenie Łodzi i zaliczane na plan m. Łodzi warzywa, owoce, ziemniaki wczesne i skóry surowe tylko w stosunkowo niewielkich ilościach pochodzą z terenu m. Łodzi. W zakresie skupu przemysłowych surowców wtórnych w projekcie planu 5-cio letniego założono wzrost ogółem o 28,3% /1960 r. do 1955/, przy czym wskaźniki dla poszczególnych artykułów zostały zróżnicowane stosownie do przewidzianych możliwości. Założony wzrost jest uzasadniony istniejącymi jeszcze dużymi rezerwami w wykorzystaniu źródeł odpadków zarówno zorganizowanych, jak zakłady pracy, instytucje i tp., a także źródła drobnych. Szczególnie gospodarstwa domowe stanowią poważną rezerwę w zakresie skupu odpadków, to też w projekcie planu na lata 1956-1960 założono ~~xxxx~~ większy wzrost skupu od ludności w stosunku do skupu ogółem.

W celu uzyskania poprawy zarówno w skupie produktów rolnych jak i odpadków użytkowych w projekcie planu założono uruchomienie 14 nowych punktów skupu, w tym 10 odpadków użytkowych, 3 zlewnie mleka i 1 punkt skupu żywca. Ogólna liczba punktów skupu wzrosła z 82 do 96, w tym punktów skupu odpadków użytkowych z 63 do 73.

W wyniku przeprowadzonych przez M.K.P.G. badań i prac problemowych, wywniesione zostały pod adresem władz centralnych następujące postulaty:

- a/ wybudowania dwóch powszechnych domów towarowych
- b/ wybudowania nowych magazynów o powierzchni 80,000 m², w tym dla C.H.P. Papierniczego 8,000 m²; dla Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Hurtu Spożywczego 5,000 m², dla Z.S.S. i M.H.D. 5,200 m² na 4 ziemniaczarki i 5,300 m² na magazyn

- 10 -

warzyw i owoców.

Wysunięto także postulaty o wybudowanie baz magazynowych dla C.H.P. Skórzanego, Centrogalu i Łódzkiego Biura Sprzedaży Żelaza i Wyrobów Metalowych. Uzasadnienie potrzeby budowy domów towarowych wynika stąd, że obecnie istniejące placówki handlowe nazywane domami towarowymi nie spełniają swego zadania głównie z uwagi na zbyt małą powierzchnię użytkową, to też budowa 2 domów towarowych, przy ul. Piotrkowskiej/Mickiewicza i w rejonie Bałuckiego Rynku jest dla Łodzi niezbędna.

Potrzeba budowy nowych magazynów jest uzasadniona zbyt małą powierzchnią magazynową użytkowaną dla celów obrotu towarowego na terenie m. Łodzi i wynosi ca 230,000 m², podczas gdy dla pełnego i właściwego zaspokojenia potrzeb w tym zakresie w końcu planu 5-cio letniego potrzeba będzie ca 390,000 m².

W ramach wysuniętych postulatów uwzględniono i szczególnie mocno uzasadniono potrzebę wybudowania w planie 5-cio letnim 4 ziemniaczarek, oraz magazynu do przechowania warzyw i owoców, gdyż potrzeby Łodzi na tym odcinku zaspokajane są dotychczas w daleko niewystarczającym stopniu. Rezerwa zimowa gromadzonych ziemniaków przez pionierzy społeczni winna wynosić przeciętnie 10,000 ton, natomiast pojemność istniejących ziemniaczarek wynosi ca 2,000 ton. Natomiast w zakresie przechowania warzyw i owoców na okres zimy potrzeba magazynów o pojemności ca 4,000 ton, a istniejące obecnie magazyny są w stanie pomieścić tylko ca 1,000 ton.

W zasadniczych elementach planu 5-cio letni dla miasta Łodzi przedstawia się, jak następuje:

- 11 -

	<u>1955 r.</u>	<u>1960 r.</u>	<u>Wskaźnik</u>
Liczba uspołecznionych punktów sprzedaży detalicznej	3,221	3,652	
w tym: sklepy	2,178	2,459	
sieć drobnodetaliczna	1,043	1,193	
Liczba prywatnych punktów sprzedaży detalicznej	800	200	
Liczba zakładów żywienia zbiorowego	330	380	
w tym: prowadzonych przez organizacje handlowe	170	215	
w tym: otwartych	147	187	
stołówek ZSS	23	28	
stołówek i bufetów prowadzonych przez zakłady pracy i OZR	160	165	
Obroty detalu uspołecznionego wg cen bieżących w tys. zł.	4,281,000	5,452,000	127,3
Udział handlu prywatnego w globalnych obrotach handlu	4%	1%	25
Obroty zakładów żywienia zbiorowego w tys. zł.	224,000	291,000	130
w tym: obroty zakł. prowadzonych przez organ. handl.	173,000	234,000	
obroty stołówek prowadzonych przez zakłady pracy i OZR	51,000	57,000	

STAT

3. W Aleksandrowie zakłada się budowę nowego targowiska o powierzchni ca 0,5 ha, wyposażonego w twardą nawierzchnię i szereg urządzeń stałych o łącznej kubaturze ca 1000 m³.

Inwestycja ta uzasadniona jest faktem, że Aleksandrów przeżył w okresie planu etapowego przez silną rozbudowę przemysłową i mieszkaniową, a ludność miasta wzrosła w tym okresie o ca 3,400 mieszkańców. Istniejące obecnie targowisko będzie w okresie późniejszym, po planie etapowym zlikwidowane ze względu na swą wadliwą lokalizację. Budowa nowego targowiska w Aleksandrowie jest tym bardziej uzasadniona, że na terenach sąsiadujących z miastem, rozwinię się w przyszłości gospodarka rolna, związana z wykorzystaniem ścieków m. Łodzi.

4. Projektuje się ponadto polepszenie warunków eksploatacji istniejących w innych miastach targowisk, zwłaszcza przez częściowe ich wyposażenie w twardą nawierzchnię, magazyny, urządzenia wod.-kan., ^{parkany} i t.d. Inwestycje o charakterze stałym przewidziane są jedynie w Brzezinach, które spełniają rolę znacznego ośrodka handlowego dla okolicznych terenów rolnych i których duże istniejące targowisko nie jest przewidziane w planie perspektywnym do likwidacji.

Wszystkie te inwestycje uzasadnione są z tym stanem istniejącym targowisk na terenie Ł.O.P. wyposażonych w większość wypadków prymitywnie i stwarzających właściwe ramy dla rozwoju tej formy wymiany towarowej.

2. W Pabianicach przewiduje się urządzenie nowego targowiska o powierzchni ca 1,2 ha na terenach przewidzianych w planie zagospodarowania przestrzennego do przebudowy. Nowe targowisko wyposażone będzie w szereg urządzeń stałych, jak magazyny podręczne, stale stoiska i t.d. Po planie etapowych wybudowana będzie na nim hala targowa nowoczesna o kubaturze ca 25,000 m³.

Konieczność wybudowania nowego targowiska w planie etapowym uzasadnia się faktem, że Pabianice, drugie co do wielkości miasto na terenie ŁOP nie posiadają obecnie właściwego obiektu tego typu. Handel straganowy i jarmarczny odbywają się na nieurządzonym placu miejskim w środkowej części miasta, oraz na ulicach mieszkaniowych. Ten stan rzeczy wymaga szybkiej poprawy, zważywszy zwłaszcza, że Pabianice będą się rozwijały w okresie planu etapowego.

~~3. W Zgierzu przewiduje się urządzenie nowego targowiska o powierzchni ca 0,5 ha, wyposażonego w twardą nawierzchnię i szereg urządzeń stałych.~~

~~Inwestycję tą uzasadnia fakt, że istniejące obecnie w Zgierzu 3 targowiska przewidziane są do likwidacji w planie perspektywnym w związku z ich wadliwą lokalizacją. W związku ze znacznym zasięgiem budownictwa mieszkaniowego na terenie miasta w okresie planu etapowego, które częściowo odbywać się będzie już na nowych terenach, oraz znacznym powiększeniem liczby mieszkańców, budowa targowiska jest uzasadniona.~~

T a r g o w i s k a

1. Plan etapowy przewiduje budowę w Łodzi hali targowej przy ul. Jelińskiego 73 o kubaturze 30,000 m³ kosztów 6 milj. zł., ^{w okresie 1959-60} urządzenie nowego placu targowiskowego w północno-wschodniej części miasta o powierzchni ca 0,5 ha, oraz uzbrojenie i wyposażenie plac Barlickiego, plac Jelińskiego, plac Niepodl., Barlicki Rynek 4 z dośrodek istniejących targowisk, przy równoczesnej poprawie ^{w pierwszych 3 latach} warunków eksploatacji pozostałych obiektów. Koszt tych inwestycji wyniesie ca 4 milj. zł.

Targowiska są ważnym czynnikiem, jeśli idzie o zaopatrzenie ludności miasta w produkty rolne. Łódź posiada obecnie ^{całkowicie nie} ~~8~~ ^{ok. 10} targowisk o łącznej powierzchni 79,800 m². Istnieje jednak tylko 1 hala targowa przy Placu Niepodległości do sprzedaży nadwyżek produktów rolnych. Istniejące poza tym trzy t.zw. bazy są właściwie tylko zespołami sklepów Z.S.S. i M.H.D. Łącznie targowiska miejskie posiadają 89 sklepów. Liczba stoisk stałych, podręcznych magazynów i niewielkich chłodni w których rolnicy mogliby przechowywać niesprzedane w ciągu dnia produkty jest niewystarczająca. Jako podstawowe mankamenty należy ponadto wymienić brak twardej nawierzchni na większości placów targowych, brak instalacji wod.-kan. na 6 placach, brak ogrodzenia na wszystkich placach, brak szaleatów publicznych, brak właściwego oświetlenia stwarza anty-sanitarne warunki eksploatacji. Brak dostatecznej ilości pomieszczeń w budynkach - handel targowiskowy w 90% odbywa się ~~na~~ na odkrytych, częściowo nieurządzonych placach.

Rozmiary handlu targowiskowego ilustruje fakt, że w 1954 r. liczba wozów /wg. pobranych opłat/ wynosiła 69,550. Zdaniem zarządu Miejskich Targowisk liczba rzeczywista była co najmniej dwukrotnie wyższa. Sieć punktów sprzedaży drobnodetalicznej przekroczyła w 1955 r. 370.

Istnieje potrzeba aby przy głównych arteriach wlotowych do miasta istniały place targowiskowe z halami, a dla dzielnic oddalonych od tych arterii place targowiskowe o zasięgu danej dzielnicy.

STAT

Page Denied

Z a t r u d n i e n i e

1. Realizacja założeń planu etapowego będzie wymagała wzrostu zatrudnienia w aparacie handlu o ca 2,500 osób. ~~W~~ Sytuację na tym odcinku ilustruje następująca tabela:

Niewielki stosunkowo w stosunku do rozwoju sieci i zakresu świadczonych usług wzrost zatrudnienia tłumaczy się założonym znacznym wzrostem wydajności pracy ~~na~~, osiągnięciem wyższego stopnia mechanizacji zakładów żywienia zbiorowego i sieci detalicznej. W dalszych latach po planie etapowym wzrost zatrudnienia będzie znaczniejszy, naskutek wprowadzenia w szerokim zakresie nowych usług, jak sprzedaż artykułów z dostawą do domu, większe zróżniczkowanie asortymentowe i t.d.

I n n e i n w e s t y c j e

1. Planuje się ponadto wybudowanie następujących urządzeń pomocniczych na terenie m. Łodzi:

- a. Biurowiec M.H.D. o kubaturze ca 24,000 m³ 1957-59
- b. Baza transportu Z.S.S. na 100 samochodów o kubaturze ca ⁴²38,000 m³ 1959-60 5,5 miljzi.
- c. Warsztaty naprawcze maszyn chłodniczych o kubaturze ca 3,800 m³ 1958 1,2 miljzi.
- d. Ziobek na 80 miejsc 2,5 milj.

Konieczność powyższych inwestycji uzasadnia się, jak następuje:

- a. Budowa biurowca umożliwi skupienie poszczególnych dyrekcji porozrzucanych obecnie po całym mieście, co usprawni administrację. pracy administracyjnej i na poprawę wyników działalności przedsiębiorstw. Przyczyni się do zwolnienia 138 izb mieszkalnych. Stworzy nowy akcent platyczny w mieście. Jedyną inwest. administracyjną.
- b. Zastąpi istniejącą przy ul. Jerzego, która mieści się w szopach drewnianych o b. złym stanie technicznym, nie posiadających warunków BHP i przeciwpożarowych. Pełna obsługa taboru. Za mała w stosunku do potrzeb.
- c. Obsługa chłodzi, a zwłaszcza sklepów spożywczych i mięsnych i rybnych, których rozwój przewidziany. Dla Łodzi i ŁOP.
- d. Dla pracowników, w związku z większym zatrudnieniem kobiet.

Skup przemysłowych surowców wtórnych

1. W okresie plan. etapowego ilość skupowanych przemysłowych surowców wtórnych zwiększy się globalnie o ca 26%, przyczym na terenie m. Łodzi wzrost przekroczy 28% w stosunku do 955 r. Skupowane surowce będą przy tym wykorzystane w wyższym stopniu, wskutek powiększenia możliwości ich sortowania.

Powyższe uzasadnione jest istnieniem jeszcze ciągle dużych rezerw w wykorzystaniu źródeł odpadków zarówno zorganizowanych, jak zakłady pracy, instytucje i tp., jak i drobnych. Szczególnie, gospodarstwa domowe stanowią poważną rezerwę w zakresie skupu odpadków, to też plan etapowy zakłada większy wzrost skupu od ludności. Możliwości sortowania powiększą się zarówno przez rozbudowę niektórych zakładnic, jak i przez budowę nowego magazynu dla Łódzkiego Przedsiębiorstwa Skupu Surowców Włókienniczych i Skórzanych na Zabieńcu, oraz wykończenie Wojew. Zbiorsnic Przemysłowych Surowców Wtórnych na Zabieńcu.

2. Sieć punktów skupu powiększy się o 15, a mianowicie 10 w Łodzi i po 1 w Pabianicach, Zgierzu, Łęczycy, Aleksandrowie².

Sieć nie jest jeszcze obecnie dostatecznie gęsta. W Łodzi istnieje takich punktów 63. Na terenach wiejskich i mniejszych miast rozbudowane zostaną odpowiednio urządzenia GS.

Page Denied

Next 3 Page(s) In Document Denied

Notatka

w sprawie rozwoju obrotu towarowego na terenie m. Łodzi w planie 5-letnim.

Punktem wyjściowym do opracowanej przez M.H.P.G. analizy i projektu planu 5-letniego w zakresie obrotu towarowego były wyniki realizacji planu 6-letniego, które w podstawowych elementach kształtują się następująco:

	Wykonanie w 1949 r.	Przewidywane wy- konanie w 1955 r.
Liczba uspołecznionych punktów sprzedaży detalicznej	1,001	3,221
w tym		
Liczba sklepów	1,001	2,178
Liczba punktów drobnodetalicznych, łącznie z sezonowymi, które określono są nieczynne	-	1,043
Liczba prywatnych punktów sprzedaży detalicznej	3,314	800
Liczba zakładów żywienia zbiorowego	brak danych	330
w tym		
zakładów prowadzonych przez organizacje handlowe	23	170
w tym		
otwartych	23	147
stoiszek ZSS	-	23
stoiszek i bufetów prowadzonych przez zakłady pracy i O.Z.R.	120	160
Obroty detalu uspołecznionego wg. cen bieżących w tys. zł.	1,002,000	4,289,000
Udział handlu prywatnego w globalnych obrotach detalu w %	41%	4%
Obroty zakładów żywienia zbiorowego w tys. zł.	brak danych	224,000
w tym		
obroty zakładów prowadzonych przez organizacje handlowe	" "	173,000
obroty stoiszek prowadzonych przez zakłady pracy i O.Z.R.	" "	51,000

- 2 -

Na uwagę zasługuje obok znacznego i stalego wzrostu obrotów handlu uspołecznionego, poważny rozwój sieci placówek handlowych. Należy podkreślić, że na terenie Łodzi w wyniku przebudowy lokali handlowych w starym budownictwie, wzgl. w nowym budownictwie uruchomiono szereg nowoczesnie urządzonych placówek handlowych, jak n.p.: P.D.T., sklepy C.Z. Handlu artykułami Kolonialnymi i Delikatensami, warzone sklepy brzoźne w pionie M.H.D., M.H.M. i Z.S.S. Na uwagę zasługuje również przebudowa hali targowej na Placu Niepodległości, w wyniku czego uruchomiono w tej hali zespół sklepów w detalicznych branżach żywnościowych, jak i przemysłowych.

W okresie planu 6-cio letniego obroty zakładów żywienia zbiorowego prowadzonych przez organizacje handlowe wzrosły z 54,200 tys. zł. w 1950 r. do 175,000 tys. zł. w 1955 r. W tym samym czasie liczba zakładów żywienia zbiorowego prowadzonych przez organizacje handlowe wzrosła z 67 w 1950 r. do 170 w 1955 r. Niezależnie od żywienia zbiorowego otwartego i stołówek i bufetów prowadzonych przez Z.S.S. rozwinęło się także żywienie zbiorowe w postaci stołówek i bufetów prowadzonych w ramach C.Z.R., bądź przez zakłady pracy. Liczna liczba tych placówek wynosi obecnie 160.

Ważnymi osiągnięciami handlu uspołecznionego w okresie planu 6-cio letniego, występują jeszcze na tym odcinku znaczne niedociągnięcia. Wystarczy wymienić chociażby niedostateczony jeszcze rozwój sieci handlu detalicznego i żywienia zbiorowego na peryferiach, stosunkowo wysokie wskaźniki kosztów i mank oraz nie zawsze jeszcze zadowalającą jakość obsługi konsumenta.

Opracowany na zasadzie wytycznych M.H. przez M.K.P.G. projekt planu obrotu towarowego na okres 1956-1960 r. zakłada we wszystkich elementach dalszy wzrost, a mianowicie:

W zakresie obrotu całości handlu detalicznego przewiduje się

- 3 -

wzrost o 27,2% przy rzeczywistym wzroście rocznym o 5-6%. Z obracowanego bilansu siły roboczej wynika, że w okresie planu 5-cio letniego zatrudnienie wzrosło o ca 10%. Również zakłada się wzrost zarobków, wynikający ze wzrostu wydajności pracy, przy czym przyjmuje się, że wzrost ten w dużej mierze przeznaczony na zakup artykułów konsumpcyjnych, wpłynie na zwiększenie obrotów o ca 11%. Dalszym czynnikiem umożliwiającym osiągnięcie planowanego wskaźnika wzrostu obrotów detalicznych, jest przewidziany dalszy spadek obrotów inicjatywy prywatnej z ca 4% do 1% udziału w ogólnych obrotach detalicznych oraz wydatne /o ca 3% w stosunku do obrotów detalu/ rozszerzenie zakupów ze źródeł zdecentralizowanych.

Z założonego wzrostu obrotów detalu i żywienia zbiorowego wynika także wzrost obrotów na 1 mieszkańca, który w zakresie detalu zwiększy się z 6,418 zł. w 1955 r. do 7,572 zł. w 1960 r. t.j. o 18%, a w zakresie żywienia zbiorowego z 335 w 1955 r. do 404 w 1960 r., czyli o 20%. W odpowiednim stosunku do wzrostu obrotów założono także na okres planu 5-cio letniego dalszy wzrost masy towarowej na zaopatrzenie ludności miasta. Zakłada się także korzystną zmianę struktury masy towarowej w kierunku zwiększenia udziału gatunków o wyższej jakości. W żywieniu zbiorowym zakłada się również zmianę struktury obrotów w kierunku zwiększenia udziału produkcji własnej z 56% w 1955 r. do 59% w 1960 r.

W zakresie sieci handlowej na okres planu 5-cio letniego założono wzrost o 281 sklepów oraz o 24 otwarte zakłady żywienia zbiorowego /nie wliczając bufetów, które uruchomione będą w istniejących już zakładach/. Nadto założono także wzrost uspołecznionej sieci drobnodetalicznej o ca 150 punktów wobec przewidzianej samolikwidacji handlu prywatnego o ca 450 punktów sprzedaży /w tym 150 punktów drobnodetalicznych/

- 4 -

oraz uruchomienie 7 stołówek i 5 bufetów w zakładach oracy
/niek licząc OZR-ów/ Zatem w okresie planu 5-cio letniego
sieć handlowa /bez OZK/ powiększy się:

sklepy	z 2,178	do 2,459	t.j. o 12,9%
punkty drobnotow.	" 1,043	" 1,193	" 14,4%
razem sieć detalu	" 3,221	" 3,652	" 13,3%
Zakłady żywienia zbiorowego	" 195	" 242	" 24,1%
Miejsca w zakła- dach żyw.zbior.	" 11,851	" 15,019	" 26,7%

Obok bezwzględniego przyrostu sieci handlowej zakłada się
także powiększenie niektórych lokali sklepowych i zakładów
żywienia zbiorowego przez przyłączenie pomieszczeń przyległych
oraz przenoszenie sklepów i zakładów żywienia zbiorowego z
nieodpowiednich lokali w starych domach /b. często przewidzia-
nych do wyburzenia/ do lokali w nowym budownictwie przeważnie
rozporządzonym, t.zw. plombowym.

Na podkreślenie zasługuje, że założony przyrost sieci jest
procentowo większy od założonego przyrostu ludności /z 667,000
w 1955 r. do 720,000 w 1960 r./ i wskutek czego zmienia się
na korzyść stosunek ilości sklepów do liczby ludności, co
ilustruje poniższe zestawienie:

	1955	1960
Liczba ludności na 1 sklep	306	292
Powierzchnia sklepowa w m2 na 100 mieszkańców	228	250
Liczba ludności na 1 zakład żywienia zbior.	3,420	2,975
Liczba ludności na 1 miejsce konsumpcyjne	56	42

Realizacja założonego w planie 5-cio letnim wzrostu sieci
handlowej poprawi bardzo znacznie sytuację na tym odcinku,

- 5 -

nierniej jednak potrzeby ludności w tym zakresie nie będą jeszcze w pełni zaspokojone. Wg. ustalonych norm zgodnych z istniejącymi potrzebami na 1,000 mieszkańców winno być 300 m² powierzchni sklepowej, tymczasem w końcu 1960 r. osiągnięty 250 m², a więc o ca 16% za mało. Dla ilustracji żywienia zbiorowego należy dodać, że wg. szacunkowych szacowań obecnie w Łodzi w zakładach żywienia zbiorowego /otwartych i zamkniętych/ stoi się około 8% ludności, a w końcu planu 5-cio letniego odsetek ten wzrosnie do ca 11%, co w porównaniu z normą niestopowanymi w Załączku Różniczkim /ca 27%/ wskazuje, że wskaźnik na 1960 r. jest jeszcze b. niski.

Rozwój sieci handlowej jest w zasadzie zabezpieczony przyznawanymi kredytami i tak:

- z kredytów zcentralizowanych przewiduje się
 - usprzątnięcie 160 sklepów i 24 zakładów żywienia zbiorowego z nowego budownictwa
 - adaptację 10 sklepów i 6 zakładów żywienia zbiorowego z rewindykacji
 - budowanie 11 barakosklepów i 4 pawilonów żywienia zbiorowego

Pozostałe do uruchomienia 69 sklepów do rewindykacji sfinansowane będą środkami własnymi przedsiębiorstw. Jest to zupełnie realne, gdyż koszt adaptacji tych sklepów wyniesie ca 5,000 tys. zł., podczas gdy środki własne przedsiębiorstw /0,15 do obrotu/ kształtować się będą w wysokości ca 30,000 tys. zł. W tym stanie rzeczy suma ta pozwoli również na uruchomienie sieci drobnodetalicznej oraz na przebudowę i modernizację niektórych sklepów istniejących, co jest bardzo ważne wobec istniejących jeszcze na terenie m. Łodzi braków.

Jak z powyższego wynika w zakresie budowy barakosklepów, co jest szczególnie ważne dla obrzeżnych dzielnic Łodzi, zabezpieczone są fundusze na budowę tylko 11, natomiast brak pokrycia finansowego

- 6 -

węgo na dalsze 10 barakosklepów. Należy podkreślić, że kredyt zcentralizowany wynosi 40,500 tys. zł. w ramach, którego poza rozwojem sieci założono budowę biurowca K.H.D., budowę hali targowej przy ul. Jelitkiewicza /Nawrot/, budowę bazy taboru mechanicznego Z.S.B. oraz uzbrojenie i wyposażenie targowisk.

Wszystkie te inwestycje są niezbędne dla potrzeb handlu kódkiego. Tymczasem nie rzeczy W.K.P.G. wysuwa postulat przyznania dodatkowo 3,700 tys. zł. na budowę 10 barakosklepów, przez co limit zcentralizowany powiększyłby się do sumy 44,200 tys. zł.

Przy ustalaniu wzrostu sieci sklepów i zakładów zbiorowego żywienia, wzięto pod uwagę zarówno potrzeby ludności, jak i realne możliwości sfinansowania tego wzrostu.

Na założony wzrost 281 sklepów przyjmuje się na nowe budownictwo 169 lokali, na rewindykację 79 lokali, a pozostałe 42 lokale uzyskane przez budowę 21 baraków dwusklepowych.

Dla założonego wzrostu sieci otwartych zakładów żywienia zbiorowego o 54 zakłady przyjmuje się uzyskanie 24 lokali z nowego budownictwa, 6 z rewindykacji, a pozostałe 4 przez budowę 4 wolnostojących pawilonów żywienia zbiorowego.

Na podkreślenie zasługuje, że w ramach globalnego wzrostu sieci handlowej szczególnie uwzględnione są branże, w których stan obecny jest jeszcze w dużej mierze niewystarczający w stosunku do potrzeb. Wzrost ten przykładowo wynosi:

	1955	1960
branża rybnej	20	31
" warzywniczo-owocowej	97	117
" gospodarstwa domowego	47	66
" gastronomicznej	1	10

- 7 -

Zakłada się także dalsze rozszerzenie sieci sklepów specjalistycznych o wąskim, a głębokim asortymencie towarowym, oraz 3-ech "Galluksów" i sklepów C.Z.H. rt.Kol. i Delikatesami.

Także w założonym okresie sieci żywienia zbiorowego położono szczególny nacisk na te rodzaje ~~zakładów~~ zakładów, których jest obecnie za mało w stosunku do potrzeb. Na zaplanowane 34 nowe otwarte zakłady uruchomione zostaną 12 barów mlecznych, 4 bary zwykłe, 5 jadłodajni, 8 restauracji oraz 5 kawiarni i cukierni.

Z uwagi na to, że potrzeby uruchomienia sklepów na peryferiach jest b. pilna, w projekcie planu 5-letniego założono, że sklepy z adaptacji oraz w barakosklepach otwierane będą w okresie pierwszych 3 lat planu 5-letniego, to jest w 1956, 1957 i 1958 przy czym najczęściej sklepów przypada na 1956 r., a najmniej na 1958 r.

Odnosnie na ego budownictwa założono, że w okresie 1956-1960 wzrost będzie z roku na rok liczba nieuruchomianych sklepów, co wiąże się z przewidywanym wzrostem liczby izb, jaka w poszczególnych latach oddawana będzie do użytku.

Ze względu na to, że na terenie D.R.N. Barut, i L.R.N. Staromiejski przewidziane jest największe nasilenie budownictwa w 1956 i 1957 r., a w dzielnicy Chojny w latach 1958-1960, stąd też rozwój sieci jest nierównomierny, lecz uzależniony od przebiegu realizacji budownictwa w poszczególnych dzielnicach miasta. Dla D.R.N. Łódź, oraz dla D.R.N. ruda i Polecie, z uwagi na to, że nie przewidyje się na tych terenach nowego budownictwa na szerszą skalę, założony rozwój sieci bazuje głównie na lokalach adaptowanych i na barakosklepach, to też największe nasilenie rozwoju sieci handlowej przypada na lata 1956-1958.

- 8 -

Na złożeńach globalnych wzrost sieci handlowej o 281 sklepów i 34 otwarte zakłady żywienia zbiorowego na poszczególne D.R.N. przypadają:

D.R.N. - Grójeckie	- 25	sklepów	i 3	zakłady	żywienia	zbiorowego
" - Iolésie	- 32	"	5	"	"	"
" - Białuty	- 28	"	4	"	"	"
" - Stareomiczka	- 49	"	9	"	"	"
" - Chojny	- 58	"	6	"	"	"
" - Kuśa	- 42	"	5	"	"	"
" - Iłzew	- 47	"	5	"	"	"

Zarządzony w projekcie planu 5-letniego wzrost obrotów i sieci detalu i żywienia zbiorowego w tym nie wyczerpująca poprawa zapotrzebowania ludności na żywność.

Powazne efekty gospodarcze uzyskane zostaną także na skutek realizacji obiektów uwzględnionych w planie inwestycyjnym na okres 1956-1960 na:

- budowa biurowca ZND umożliwi zwalnianie biur niezakończonych, zmniejszenie obciążenia biur oraz poprawę na utrzymanie pracy administracyjnej i na poprawę wyników działalności przedsiębiorstwa
- budowa hali targowej oraz uzbrojenie i wyposażenie istniejących obiektów targowiskowych poprawi warunki handlu targowiskowego, który obecnie odbywa się na odkrytych, częściowo nieurządzonych placach,
- Budowa bazy transportu Z.S.S. podyktowana jest tym, że użytkowana obecnie przez Z.S.S. baza jest nieodpowiednia i zawęża w stosunku do potrzeb rozwijającego się pionu Z.S.S.

W zakresie skupu produktów rolnych, należy stwierdzić, że na terenie m.łodzi jest on stosunkowo mały, to też w projekcie planu 5-letniego dla miasta łodzi nie ujęto artykułów skupowanych w ramach obowiązkowych dostaw, gdyż w tym zakresie skup łodzi włączony jest do planu skupu województwa łódzkiego.

- 9 -

Opracowany projekt skupu produktów rolnych dla m. Łodzi ogranicza się do skupu C.Z.H. - warzyw i owoców i ziemniaków wczesnych prz-ż do skir surowych w Rzeźni Miejskiej.

Należy, że skupowane na terenie Łodzi i zaliczane na plan m. Łodzi warzywa, owoce, ziemniaki wczesne i skiry surowe tylko w stosunkowo niewielkich ilościach pochodzą z terenu m. Łodzi. W zakresie skupu przemysłowych surowców wtórnych w projekcie planu 5-letniego założono wzrost ogółem o 28,3% /1960 r. do 1955/, przy czym teźniki dla poszczególnych artykułów zostały zróżnicowane stosownie do przewidzianych możliwości. Założony wzrost jest uzasadniony istniejącymi jeszcze dużymi rezerwami w wykorzystaniu źródeł odpadków zarówno zorganizowanych, jak zakłady pracy, instytucje i tp., a także źródeł drobnych. Szczególnie gospodarstwa domowe stanowią poważną rezerwę w zakresie skupu odpadków, to też w projekcie planu na lata 1956-1960 założono xxix większy wzrost skupu od ludności w stosunku do skupu ogółem.

W celu uzyskania poprawy zarówno w skucie produktów rolnych jak i odpadków użytkowych w projekcie planu założono uruchomienie 14 nowych punktów skupu, w tym 10 odpadków użytkowych, 3 zlicznie mleka i 1 punkt skupu żywności. Ogólna liczba punktów skupu wzrosła z 82 do 96, a tym punktów skupu odpadków użytkowych z 63 do 73.

W wyniku przeprowadzonych przez M.Z.P.G. badań i prac problemowych, wysunięte zostały pod adresem władz centralnych następujące postulaty:

- a/ wybudowania dwóch powszechnych domów towarowych
- b/ wybudowania nowych magazynów o powierzchni 80,000 m², w tym dla C.H.P. Papierniczego 8,000 m², dla wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Hurtu Spożywczego 5,000 m², dla Z.S.S. i M.H.D. 5,200 m² na 4 ziemniaczarki i 5,300 m² na magazyn

- 10 -

przebiegu.

Wyciągnięto także postulaty o wybudowanie baz magazynowych dla C.H.S. Skirzanego, Centralny i 13 z którego Bluzę Sprzedawcy Zielarstwa i Próbów Weterynarycznych. Uzasadnienie potrzeby budowy domów towarowych wynika stąd, że obecnie istniejące placówki handlowe nazywane domami towarowymi nie spełniają tego zadania głównie z uwagi na zbyt małą powierzchnię użytkową, to też budowa 2 domów towarowych, przy ul. Piotrkowskiej/Wickiewicza i w rejonie Baruckiego Rynku jest dla osi niezbędna.

Potrzeba budowy nowych magazynów jest uzasadniona zbyt małą powierzchnią magazynową użytkowaną dla celów obrotu towarowego na terenie m. Łodzi i wynosiła ona 230,000 m², podczas gdy dla pełnego i wiążącego zaspokojenia potrzeb w tym zakresie w końcu planu 5-cio letniego potrzeba będzie ok. 390,000 m².

W ramach wyciągniętych postulatów uwzględniono i szczególnie mocno uzasadniono potrzebę wybudowania w planie 5-cio letnim 4 ziemniaczarek, oraz magazynu do przechowywania warzyw i owoców, gdyż potrzeby Łodzi na tym odcinku zaspokajane są dotychczas w daleko niewystarczającym stopniu. Rezerwa zimowa gromadzonych ziemniaków przez pionierzy ubezpieczona winna wynosić przeciętnie 10,000 ton, natomiast pojemność istniejących ziemniaczarek wynosi ok. 2,000 ton. Natomiast w zakresie przechowywania warzyw i owoców na okres zimy potrzeba magazynów o pojemności ok. 4,000 ton, a istniejące obecnie magazyny są w stanie pomieścić tylko ok. 1,000 ton.

W zasadniczych elementach plan 5-cio letni dla miasta Łodzi przedstawia się, jak następuje:

- 11 -

	<u>1955 r.</u>	<u>1960 r.</u>	<u>Wskaźnik</u>
Liczba uspołecznionych punktów sprzedaży detalicznej	2,221	3,652	
w tym: sklepy,	2,178	2,459	
sieć drobnodetaliczna	1,043	1,193	
Liczba prywatnych punktów sprze- daży detalicznej	800	200	
Liczba zakładów żywienia zbiorowego	330	360	
w tym: prowadzonych przez orga- nizacje handlowe	170	215	
w tym: otwartych	147	187	
stokówek ZSS	23	28	
stokówek i bufetów prowadzo- nych przez zakłady pracy i OZR	160	165	
Obroty detalu uspołecznionego wg. cen bieżących w tys.zł.	4,281,000	5,452,000	127,3
Udział handlu prywatnego w globalnych obrotach handlu	4%	1%	25
Obroty zakładów żywienia zbioro- wego w tys.zł.	224,000	291,000	130
w tym: obroty zakł. prowadzo- nych przez org. n.handl.	173,000	234,000	
obroty stokówek prowa- dzonych przez zakłady pracy i OZR	51,000	57,000	

STAT

Notatka

o sprężeniu rozwoju targowisk na terenie Łodzi w okresie planu 5-cio letniego.

Handel targowiskowy na terenie m. Łodzi występuje w stosunkowo dużych rozmiarach, gdyż duże skupisko ludności robotniczej stwarza łatwość zbywania produktów rolnych dowożonych do miasta przez ludność wiejską.

W ramach handlu targowiskowego odbywa się sprzedaż produktów rolnych do konsumentów indywidualnych a także do aparatu skupu /warzywa i owoce/ oraz do aparatu handlu detalicznego.

Należy pamiętać, że gros masy produktów rolnych sprzedawana jest przez producentów wiejskich bezpośrednio do konsumentów. Nadto handel targowiskowy obejmuje również sprzedaż przez uspołeczniony handel detaliczny głównie dla ludności wiejskiej oraz w mniejszym stopniu do ludności miejskiej towarów przemysłowych w spożywczych. Asortyment towarów sprzedawanych przez handel uspołeczniony na targowiskach dostosowany jest głównie do wymagań konsumenta wiejskiego.

Dodać należy, że w obrotach targowiskowych stosunkowo duży udział ma jeszcze handel prywatny zarówno zalegalizowany, jak i "dziki". Dziki handel targowiskowy odbywa się na 8 placach targowiskowych i w jednej hali targowej na Placu Niepodległości. Poza tym istnieją jeszcze trzy t.zw. hale targowe, które faktycznie są tylko zespołami stoisk i sklepów.

Czynne obecnie ~~istnie~~ place i hale targowe są to obiekty istniejące od dawna, za wyjątkiem targowiska przy ul. Nawrot, które utworzone po wyzwoleniu wobec likwidacji targowiska na Placu Zwycięstwa, który przebudowany został na plac reprezentacyjny do masowych zebrań i imprez.

Stan, wyposażenie, a także w pewnym stopniu lokalizacja obiektów

- 2 -

tergowiskowych nie odpowiadają w pełni obecnym, stale rosnącym potrzebom w odnośnym zakresie.

Wprawdzie w okresie po wyzwoleniu dokonano szeregu poważnych inwestycji w obiektach targowiskowych - np. przebudowano halę targową na Placu Niecodlegości - jednak istniejący obecnie stan jest nadal w wyjątkowo niskim stopniu niezadowolający.

Jako zasadnicze punkty wycieńić należy: brak tarasów i naczerni, instalacji wod.-kan. na 6 placach targowiskowych, brak ogrodzenia na wszystkich placach targowiskowych, zbyt mała ilość pomieszczeń targowiskowych w budynkach /tylko 1 hala/, niedostateczne wyposażenie i usprzętowanie obiektów targowiskowych, szczególnie zaś brak odpowiednich pomieszczeń do obróbki mięsa z uboju gospodarczego.

Obserwacja targowisk wykazuje wyraźnie, że masa produktów rolnych dąży do zana przez ludność wiejską stale wzrasta. Szczególnie po Uchwale Rady Ministrów z 3.I.53 r. obserwuje się duży wzrost ilości wszystkich produktów rolnych a także mięsa z uboju gospodarczego, którego ilość ogółem w 1953 r. wyniosła 957 ton, a w 1954 r. 1800 ton. W Uchwale z dnia Targowiska Wiejskie zupełnie nieprzygotowane na przyjęcie zwiększającej się masy towarowej, a szczególnie masy mięsa.

W okresie 1953 uruchomiono 42 punkty sprzedaży mięsa z uboju gospodarczego w kioskach i 20 w hali na Placu Niecodlegości. W 1954 r. uruchomiono jeszcze 12 punktów, przez co stan na koniec 1954 r. wynosi ogółem 74 punkty.

Z uwagi na to, że stan ten jest jeszcze niewystarczający, zwłaszcza w dni nasilenia podoży, w planie na 1955 r. przewidziano uruchomienie 20 kiosków do sprzedaży mięsa.

- 3 -

Wadze nie należy, że punkty sprzedaży mięsa z uboju gospodar-
czego nie odpowiadają w pełni wymaganiom sanitarno-higienicznym,
jednak do pewnego czasu mogą być użytkowane zgodnie z ich prze-
znaczeniem. O ile zostaloby zdecydowane, że obrót mięsem na targo-
wiskach będzie utrzymany przez dłuższy czas, czy na stałe, to
należałoby urządzić odpowiednie stoiska stałe w obiektach murowanych.

Odnosząc pozostałych produktów rolnych w okresie 1953-54 r. w
nastąpił znaczny wzrost podaży. Ilustracją rozmiarów handlu targo-
wiskowego stanowi m.in. liczba wozów, która w 1954 r. wyniosła
63,550/ w. pobranych opłat. Przyjąć należy, że faktyczna liczba wozów była co naj-
mniej dwukrotnie wyższa, gdyż sprzedaż produktów rolnych odbywa
się także i to w dużych rozmiarach, poza targowiskami, a więc na
ulicach, na niezabudowanych placach, na podjeżdżach i t.d.

Udział handlu uspołecznionego w sprzedaży towarów przemysłowych
i spożywczych obejmuje zespół 24 sklepów w hali na Placu Niepodleg-
łości oraz sieć drobnodetaliczną.

Stwierdzić należy, że rozwój uspołecznionego handlu drobnode-
talicznego na targowiskach był dotychczas nie ostateczny. Na
ogólną ilość 277 punktów sprzedaży drobnodetalicznej w 1954 r.
handel uspołeczniiony prowadził 125, a pozostałe 152 handel pry-
watny. W okresach wcześniejszych udział handlu prywatnego był
jeszcze większy. Poważnym punktem w działalności handlu
uspołecznionego na odcinku sprzedaży targowiskowej jest także
fakt, że punkty sieci drobnodetalicznej w znacznym odsetku, bo
przeciętnie w 50% są nieczynne.

W planie na 1955 r. założono prawie dwukrotny wzrost liczby
uspołeczniionych punktów drobnodetalicznych na placach targowiskowych.

W celu stworzenia ram dla planowego rozwoju handlu targo-
wiskowego na terenie m. Łodzi, M.K.P.G. w założeniach do planu

- 3 -

Wadnie i w n. l. e. t. y, że punkty sprzed by mięsa z uboju gospodar-
czego nie odpowiadają w pełni wymogom sanitarno-higienicznym,
jednak do pełnego czaru mogą być użytkowane zgodnie z ich prze-
znaczeniem. O ile zostaloby zdecydowane, że obrót mięsem na targo-
wiskach będzie utrzymany przez dłuższy czas, czy co stałe, to
należałoby urządzić odpowiednie stoiska stałe w obiektach murowanych.

Odnosnie wzrostu liczby produktów rolnych w okresie 1953-54 r. w
należałoby zauważyć wzrost podaży. Ilustrację rozmiarów handlu targo-
wiskowego stanowi m. in. liczba rozrów, która w 1954 r. wyniosła
69,5504 z. pobranych opłat. Przyjąć należy, że faktyczna liczba rozrów była co naj-
mniej okrotnie większa, gdyż sprzedaż produktów rolnych odbywa
się także i to w dużych rozmiarach, poza targowiskami, a więc na
ulicach, na niezabudowanych placach, na podwórkach i t. d.

Udział handlu uspołecznionego w sprzedaży towarów przemysłowych
i spożywczych obejmuje zespół 24 sklepów w hali na Placu Niepodleg-
łości oraz sieć drobnozxxxxxxxxxdetaliczną.

Stwierdzić należy, że rozwój uspołecznionego handlu drobnode-
talicznego na targowiskach był dotychczas nie ostateczny. Na
ogólną ilość 277 punktów sprzedaży drobnodetalicznej w 1954 r.
handel uspołeczniiony prowadził 125, a pozostałe 152 handel pry-
watny. W okresach wcześniejszych udział handlu prywatnego był
jeszcze większy. Poważnym warunkiem w działalności handlu
uspołecznionego na odcinku sprzedaży targowiskowej jest także
fakt, że punkty sieci drobnodetalicznej w znacznym odsetku, bo
przeciętnie w 50% są nieczynne.

W planie na 1955 r. założono prawie dwukrotny wzrost liczby
uspołeczniionych punktów drobnodetalicznych na placach targowiskowych.

W celu stworzenia ram dla planowego rozwoju handlu targo-
wiskowego na terenie m. Łodzi, M.K.P.G. w założeniach do planu

- 4 -

5-cio letniego przedziału m.in. budowę 2 hal oraz uzbrojenie i wyposażenie 4 targowisk.

Przy ustalaniu w/w programu wzięto pod uwagę, że istnieje potrzeba, by przy głównych arteriach ulicowych do miasta istniały place targowiskowe wraz z halami, a dla dzielnic oddalonych od tych arterii place targowiskowe o zasięgu samej dzielnicy.

W oparciu o ww ustalenie Targowiska Miejskie opracowały szczegółowy program rozwoju handlu targowiskowego i przesłały go do Wydziału Budownictwa celem uwzględnienia w planie zagospodarowania miasta odnośnie lokalizacji obiektów targowiskowych.

Reasumując stwierdzić należy, że istnieje pilna potrzeba realizacji już w najbliższym czasie następujących wniosków:

1. zwiększyć udział handlu uspołecznionego i rozproszalni produkcyjnych w obrocie targowiskowych
2. przystąpić do budowy hali targowej przy ul. ^{13/} Nawrot i na północnym mieście
3. urządzić place targowiskowe w północno-wschodniej części miasta /rejon ul. wschodniej i Południowej/
4. doprowadzić wodę do targowisk na Placu Świerlickiego i przy ul. Nawrot
5. uzyskać zgodę na wydzielenie na placu targowiskowym za halą na Placu Niedźwiedzi oraz na Bałuckim Rynku, o ile w planach zabudowy miasta ustalone zostanie że targowisko to pozostanie
6. wznieść kontrolę nad targowiskami pod kątem likwidacji "dzikiego handlu" i spekulacji.

STAT

STAT

Page Denied

O.T.

Plan inwestycyjny dla m. Łodzi

Terenowy plan inwestycyjny O.T. w planie 6-letnim wykonano 1951 r., gdzie wynosił 25,1 milj. zł., czyli 17% planu ter./ogółem w 52,04 milj. zł. Najwyższe nakłady były w ~~1950 r.~~ a przeciętnie wynosiły 8,6 milj. zł. rocznie. Przeszło połowę wykorzystano na uruchomienie sklepów detalicznych, a ca 25% na zakłady żywienia zbiorowego.

Projekt na lata 1956-60 jest o 25% niższy i wynosi 40,6 milj. zł. 26% z tej sumy, czyli 10,7 milj. zł. przeznaczono na sieć sklepową w budownictwie starym i nowym. Projektuje się wyposażenie 160 sklepów w nowym budownictwie. W starym budownictwie napotyka się na duże trudności, gdyż lokale posklepowe zajęte są na mieszkania, a brak izb zastępczych nie pozwala na ich rewindykację na cele handlowe. Trudności te są największe na peryferiach, gdzie planuje się baw temu zarządzić wolno stojące pawlony -sklepy. Te ostatnie stanowią 25% limitu przeznaczonego na sieć, wobec 60% na sklepy w nowym budownictwie.

Sieć zakładów żywienia zbiorowego powiększy się o 6 zakładów w budownictwie starym kosztem 2 milj. zł. i 24 w budownictwie DEOR kosztem 4,6 milj. zł. Razem przeznaczono na ż.z. 8,75 milj. zł., czyli 21% całego limitu. W Łodzi odczuwa się ciągle jeszcze brak tych zakładów.

Ponadto zakł. da się budowę hali targowej we wschodniej części miasta, usprzętowanie i wyposażenie istniejących targowisk i wybudowanie nowej bazy taboru mechanicznego.

Łódź posiada tylko 1 halę targową do sprzedaży nadwyżek produktów rolnych. Koszt nowej hali wyniesie 6 milj. zł., a realizacja nastąpi w okresie 1969-60. ^{30.000.000} 3

Zły stan nawierzchni placów targowych, brak wody, brak szaletów publicznych, oraz właściwego oświetlenia stwarza anty-sanitarne warunki eksploatacji. Na poprawę tych warunków

- 2 -

przeznaczono 3 milj., przy czym inwestycje te winny być wykonane w pierwszych 3 latach, aby szybko poprawić istniejący stan.

Nowa baza taboru mechanicznego ZSS zastąpi istniejącą przy ul. Jerzego, która mieści się w szopach drewnianych o b. złym stanie technicznym, nie posiadającym warunków BHP i przeciwpożarowych. Baza pomieści 100 samochodów, będzie posiadać warsztaty remontowe. Inwestycja realizowana będzie w okresie 1959-60.

Jedyną inwestycją administracyjną będzie budowa biurowca dla MHD, który pomieści Dyrekcję porzucane po całym mieście, kubatura wyniesie 24.000 m³, przyczym zwolni się 138 izb mieszkalnych. Budowa 1957-59.

Plan 5-letni nie zaspokoi w pełni potrzeb Łodzi. Szczególnie nie zostaną w należytym stopniu wyposażone w sklepy dzielnice peryferyjne, a to naskutek tego, że większość nowych lokali mieścić się będzie w nowym budownictwie mieszkaniowym skoncentrowanym głównie w środkowej części miasta. Rozwiązanie tego zagadnienia może nastąpić przez budowę pawilonów-sklepów. Przewidziana ilość jest jednak niewystarczająca i naskutek tego Prezydium występuje o 10 dalszych budynków kosztem 2,5 milj. zł.

Nakłady ogółem 40,6 milj. zł. w tym:	1955	7,4
	6	5,6
	7	6,0
	8	7,0
	9	13,2
	1960	8,8

Podział limitów wg. kierunków:	nowe budownictwo	34,15
	rozbudowa i remont.	6,45
	Razem	40,60.

- 3 -

Podział wg. rodzajów robót:		
Roboty budowlano-montażowe	23,88	
zakup maszyn, urządzeń i inwent.	15,03	
Inne nakłady	1,69	w tym dokument. 1,43
B.H.P.	0,35	
<hr/>		
R a z e m	40,60	
Pozalimitowe	30,0	
w tym budowlano-montażowe	12,5	

Ogólny limit 40,6 milj. dzieli się 19,4 na detal i 8,75 na ż.zb.

	Nowe inwest.	Rozbudowa i rekontr.	R a z e m
Sklepy w bud.starym		10	10
Sklepy w bud. nowym	160		160
Pawilony - sklepy	11		11
Zakłady żyw.zb. w bud.nowym	21		21
ditto w starym		6	6
Pawoliny gastronomiczne	4		4
Biurowiec 30,000 m³ 24,000 m ³	1		1
Hala targowa 30,000 m ³	1		1
Baza taboru mech. na 100 samochodów	1		1

STAT

Page Denied

Next 3 Page(s) In Document Denied

STAT

~~W planie etapowym 1. duże targowisko w Łodzi~~

~~Obecnie w Łodzi handel targowiskowy odbywa się na 8 placach targowiskowych i w 1 hali targowej na Placu Niepodległości. Poza tym istnieją jeszcze 3 t.zw. hale targowe, które faktycznie są tylko zespołami stoisk i sklepów. MKPG chce budowy 2 hal oraz uzbrojenie i wyoszczędzenie 4 targowisk~~

Zgierz w persp. 2 targowiska o łącznie 2 ha i 1 h. la targowa o 25.000 m³. Obecnie 3 targowiska: bydłące 5,5 ha, na placu targowym 1,75 ha, ul. 1-ego maja 1,0 ha - łącznie 8,25 ha. Wszystkie do likwidacji, gdyż zła lokalizacja. Bydłącego nie będzie. W persp. 0,28 m² i 0,35 m³ na mieszkanie.

Pabianice obecnie nie mają. Handel odbywa się na placu i na ulicach. W persp. 2 o łącznej powierzchni 2 ha. Na jednym hala targowa 30,000 m³

~~Łódź: #5 - latem zakłada się budowę hali targowej we wschodniej części miasta, usprzędzenie i wyposażenie istniejących targowisk. Łódź posiada tylko 1 halę targową do sprzedaży nadwyżek produktów rolnych. Koszt nowej hali o kub. 30,000 m³ wyniesie 6 mil. zł, a realizacja nastąpi w okresie 1959-60. Zły stan nawierzchni placów targowiskowych, brak wody, brak szateln publicznych, oraz właściwego oświetlenia stwarza anty-sanitarne warunki eksploatacji. Na poprawę tych warunków przeznaczono 5 mil. zł, przy czym inwestycje te winny być wykonane w 5 pierwszych latach, aby szybko poprawić istniejący stan. Hala targowa przy ul. Jelińskiego/Nawrot.~~

Obecnie handel targowiskowy w 90% odbywa się na odkrytych częściowo nieurządzonych placach.

STAT

Page Denied

Next 18 Page(s) In Document Denied

Biuro Budowy Dzielnicy Magazynowej na Zubińcu.

Zubińiec: Globalna powierzchnia 120 ha. Obecnie przyłączone są tereny sąsiednie. Istniejące tereny składowe zajmują łącznie ok. 20 ha. W planie 5-letnim przewiduje się zagospodarowanie dalszych 22 ha terenów składowych. Niezależnie od tego zagospodarowanych zostanie 4,5 ha jako otwarte składy warzyw.

Dąbrowa: Łączna powierzchnia wynosi 250 ha. Dzielnica będzie posiadała charakter w pierwszym rzędzie przemysłowy. Około 3/5 terenu przeznaczona jest dla potrzeb Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli. M.in. przewidziane tu są również składy materiałów budowlanych, jak cegła, cement, wapno, pustaki i t.d. zarówno otwarte, jak i zamknięte. Magazyny materiałów łatwopalnych, jak benzyna, oliwa i smary. Magazyny materiałów instalacyjnych elektrycznych, wod.-kan., gaz i c.o.

Radogoszcz: Projektowane tu jest budownictwo wielkich magazynów dla potrzeb M.H.Z. i M.H.W.

Uwaga: Tekst nie jest o pow. 20,000 m²

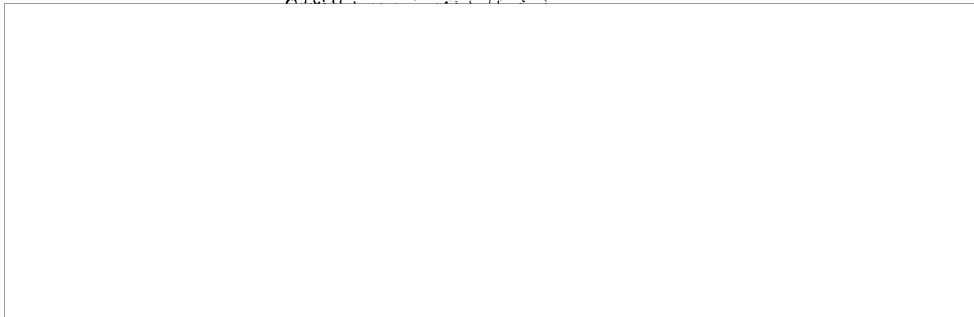
Teofilów: Będzie się tu mieścić chłodnia składowa i magazyny Centrali Nasienniczej.

WŁAZZYNY w 5-cio latce - ZABIENIEC

	Pow. działki	kuba- tura bu- dynków	Pow. - otw. składs
.XX <i>Produkcja 100 tona 10,000 ton</i> 1. Okręgowe Przedsiębiorstwo Handlu O paliem Składs paliwa, Portiernia, waga etc. <i>wagiarady 1956r. 261,000 t. Ralca 1,2 m. 58.</i>	2,7 ha ✓	1,000 m ³	1,5 ha <i>1,0 ha</i>
t 2. Łódzkie Zjednoczenie Elektromontazowe magazyn 2-kondygnacyjny o pow. 2512 m ²	2,5 ha	4,500 m ³	
t 3. Łódzkie Przemysłowe Zjednoczenie Budowlane magazyn drobnicy, wapna, cementu i materiałów łatwopalnych	5,0 ha	1,500 m ³	0,7 h
4. Biuro Sprzedaży Żelaza i Stali <i>potrzeba 1. 1956r. 2. 1957-58</i>	6,0 ha ✓	60,000 m ³	
5. Państwowa Centrala Energetyczna składs otwarte i wiatła	3,7 ha ✓		2,1 h
6. <i>Opłakiwanie</i> Okręgowe Zakład Handlowy tereny pod kopcowanie, pow. pod zabudowania zabudowania 656 m ² . <i>Wartkiady 1956r.</i> 308,000 t. <i>Ralca 1,2 m. 58.</i>	4,3 3,2 ha ✓	15,400 m ³	1,3 h
7. Łódzkie Przedsiębiorstwo Skupu Surowców włókienniczych i Skórzanych	5,1 ha ✓	30,000 m ³	
8. Centrala Handlowa Przemysłu Skózanego <i>15,200 m² surowca 2,000,000 t. 1</i>	1,3 ha	49,000 m³	
9. Centrala <i>15,200 m² 1956-60</i> może dopiero po 1960 r. 1958-61 10,500 m ² 10,615 m ² 1957	1,3 ha	25,000 m ³	
t 10. Łódzkie Zjednoczenie Instalacji Przemysłow. baza przedsiębiorstwa, w tym składs otwarte. <i>Stalowa pow. działki</i> 1,9 ha	0,6 ha		0,34
	32,5 ha	78,000 m ³	5,94 ha

Magazyny istniejące -	<u>ZABIENIEC</u>	pow. działki	Kuba- tura bu- dynków	Pow. otwar. składów
1. Składnica Rejonowa Przemysłu Chemicznego		3,6 ha	35,000 m ³	
2. Wojewódzka Zbiornica Przemysłowych Surowców Wtórnych		2,8 ha		
3. Centrala Handlowa Przemysłu Drzewnego		2,7 ha		
4. Centrala Odzieżowa		1,3 ha	48,000 m ³	
5. Rejonowa Hurtowa ^{Handlowa} Przemysłu Metalowego		3,1 ha	23,000 m ³	
6. Centrala Handlowa Ceramiki podobno 75,000 m ³		1,7 ha		
7. Motozbyt - Centrala ^{Spółdzielni} Samochod		1,7 ha	13,000 m ³	0,03 ha

3. W okresie planu etapowego wybudowanych zostanie na terenie L.O.P. 403 nowych sklepów detalicznych, w tym 281 sklepów na terenie Łodzi, 74 sklepów na terenie innych miast regionu, a 48 sklepów na terenach wiejskich. ~~Wskazane sklepy będą sfinansowane z budżetu państwa~~
~~Wskazane sklepy będą sfinansowane z budżetu państwa~~ Z liczby tej 240 ^{sklepów} będą stanowiły sklepy w nowym budownictwie Z.O.R.-owskim, 107 sklepy będą się mieścić w lokalach rewindykowanych, używanych obecnie na inne cele, a 58 sklepy wolnostojące. Łączny koszt tych inwestycji wyniesie ~~zł.~~

STAT

L

J

3. W okresie planu etapowego wybudowanych zostanie na terenie L.O.P. nowych sklepów detalicznych, w tym sklepów na terenie Łodzi, sklepów na terenie innych miast regionu, a sklepów na terenach wiejskich. ~~Wskazane sklepy będą stanowiąc~~ Z liczby tej ^{sklepy w powiatach} będą stanowiąły sklepy w nowym budownictwie Z.O.R.-owskim, sklepy będą się mieścić w lokalach reindykowanych, używanych obecnie na inne cele, a sklepy ^{będą} wolnostojące. Łączny koszt tych inwestycji wyniesie zł.

W wyniku ^{planowanej rozbudowy} tych inwestycji sieć sklepów detalicznych na terenie regionu osiągnie następujące rozmiary:

D o m y t o w a r o w e

1. Plan etapowy zakłada budowę na terenie m. Łodzi dwóch domów towarowych. Jeden z nich zlokalizowany przy zbiegu ulic Piotrkowskiej i Mickiewicza o łącznej powierzchni 16,000 m² i globalnej kubaturze ca 70,000 m³ pełnił będzie rolę centralnego domu towarowego, a drugi zlokalizowany w rejonie Bałuckiego Rynku rolę domu towarowego dzielnicowego. Ponadto przewiduje się budowę dwóch małych domów towarowych o kubaturze ca 1,000 m³ każdy na terenach wiejskich. ~~Plan~~

Konieczność budowy na terenie m. Łodzi 2 domów towarowych uzasadnia się niedostateczną powierzchnią istniejących domów towarowych, które roli tej w wielkim ośrodku miejskim nie mogą spełniać w sposób należyty. Zagadnienie domów towarowych ilustruje następująca tabelka:

- 8 -

Potrzebne na ten cel kredyty w ~~wysokości~~ ~~zł.~~
 są tylko częściowo zabezpieczone przez przyznane limity
 zcentralizowane. Reszta będzie musiała być wygospodarowana
 w ramach inwestycji zdecentralizowanych. Uzyskanie ich,
 wobec założonych obrotów poszczególnych dystrybutorów jest
 całkowicie realne, jednak część barakosklepów będzie musiała
 być dofinansowana z kredytów centralnych. Dodatkowe zapotrze-
 bowanie na kredyty dla tych celów wyniesie zł.

4. Sieć punktów drobnodetalicznych powiększy się w okresie
 planu etapowego o ^{całkowicie 300 punktów} z liczby tej 150 punktów przyjdą
 na m. Łódź.

Powiększenie sieci punktów sprzedaży drobnodetalicznej
 pozwoli na dalsze zbliżenie handlu do konsumenta, a ponadto
 posiadać będzie duże znaczenie na odcinku zaopatrywania
 rolników w wyroby przemysłowe bezpośrednio na targowiskach i
 jarmarkach. Łódzi rozwój sieci drobnodetalicznej uspołecz-
 nionej zrekompensuje do pewnego stopnia przewidywaną samo-
 likwidację ~~siatki~~ znacznej części prywatnej sieci detalicznej.
 Przewiduje się, że w okresie planu etapowego liczba rywa-
 tnych sklepów detalicznych na terenie m. Łodzi zmniejszy się
 o ca 450 punktów, w tym ca 150 punktów drobnodetalicznych.

Znamy rozwój sieci drobnodetalicznych punktów
 sprzedaży w Łodzi nie na wsio tylko na
 pięćdziesiąt rodzin nastawione na obsługę
 targowisk i jarmarków. O ile jednak sytuacja
 na tym odcinku obliczone będzie stawa
 waspółkolejnie jak w Łodzi i na terenach
 sąsiednich, w najbliższym miastach regionu
 sytuacja będzie mniej pomyślna.

sklep 7 MKPG - 7 - sklep 6 - X

Ponieważ większa część nowych sklepów otwierana będzie w lokalach wbudowanych w nowe budownictwo Z.O.R., koniecznym będzie celem obsłużenia niektórych dzielnic Łodzi i innych miast regionu, oraz niektórych osiedli, zwrócenie na nie szczególnej uwagi. W dzielnicach tych i osiedlach rozwój sieci detalicznej opierać się będzie na lokalach w budownictwie plombowym, ~~rewidując lokali używany na inne cele~~ *sklepy adaptowane, pochodzące z rewidacji i* oraz na budowie barakosklepów, t.j. wolnostojących pawilonów/sklepowych, których ogółem przewiduje się na terenie Ł.O.P. 28. Zależność od przebiegu realizacji budownictwa mieszkaniowego, wpłynie również na nierównomierny przebieg rozwoju sieci detalicznej.

Szczególne uwagę zwrócono na rozwój sieci na terenach wiejskich, na których zaplanowano uruchomienie 48 sklepów. Projektowana rozbudowa sieci sklepów detalicznych na wsi, uzupełniona jeszcze znaczną liczbą punktów drobnodetalicznej sprzedaży, które uruchomione będą zwłaszcza na targowiskach i jarmarkach, zaspokoi niemal w pełni potrzeby wsi w tym okresie.

Poprawa warunków zaopatrzenia ludności Ł.O.P., zwłaszcza mieszkańców miast nastąpi również wskutek poprawy struktury branżowej sklepów detalicznych. Rozwój liczby sklepów dotyczyć będzie w pierwszym rzędzie branży rybnej, warzywniczo-owocowe, artykułów gospodarstwa domowego i garmazeryjnej, w których braki są szczególnie dotkliwe. Zakłada się również uruchomienie dalszych sklepów specjalistycznych o wąskim, a głębokim asortymencie towarowym, oraz sklepów Gallux i

2 sklepów inwestycji tego typu wymienić należy projektowane na 1959 r. uruchomienie sklepu Delikatasy w Łodzi na 1600 m² kosztami 1.600.000 zł, oraz magazynu detalicznego drewna w Łodzi w 1959 r. o pow. 2.000 m² kosztami 1.720.000 zł. 3 Galluxy w Łodzi.

- 8 -

Potrzebne na ten cel kredyty w wysokości zł.
 są tylko częściowo zabezpieczone przez przyznane limity
 zcentralizowane. Reszta będzie musiała być wygospodarowana
 w ramach inwestycji zdecentralizowanych. Uzyskanie ich,
 wobec złożonych obrotów poszczególnych dystrybutorów jest
 całkowicie realne, jednak część barakosklepów będzie musiała
 być dofinansowana z kredytów centralnych. Dodatkowe zapotrze-
 bowanie na kredyty dla tych celów wyniesie zł.

4. Sieć punktów drobnodetalicznych powiększy się w okresie
 planu etapowego o . Z liczby tej 150 punktów przyda
 na m. Łódź.

Powiększenie sieci punktów sprzedaży drobnodetalicznej
 pozwoli na dalsze zbliżenie handlu do konsumenta, a ponadto
 posiadać będzie duże znaczenie na odcinku zaopatrywania
 rolników w wyroby przetworzone bezpośrednio na targowiskach i
 jarmarkach. Łódź rozwój sieci drobnodetalicznej uspołecz-
 nionej zrekompensuje do pewnego stopnia przewidywaną samo-
 likwidację ~~większą~~ znacznej części prywatnej sieci detalicznej.
 Przewiduje się, że w okresie planu etapowego liczba rywa-
 tnych sklepów detalicznych na terenie m. Łodzi zmniejszy się
 o ca 450 punktów, w tym ca 150 punktów drobnodetalicznych.

Ponieważ większa część nowych sklepów otwierana będzie w lokalach wbudowanych w nowe budownictwo Z.O.R., koniecznym będzie celem obsłużenia niektórych dzielnic Łodzi i innych miast regionu, oraz niektórych osiedli, zwrócenie na nie szczególnej uwagi w dzielnicach tych i osiedlach rozwój sieci detalicznej opierać się będzie na lokalach w budownictwie plombowym, ^{lokalach adaptowanych, pochodzących z rewidzacji i} ~~rewidzacji~~ lokali (używanych na inne cele, oraz na budowie barakosklepów, t.j. wolnostojących pawilonów/sklepowych, których ogółem przewiduje się na terenie Ł.O.P. Zależność od przebiegu realizacji budownictwa mieszkaniowego, wpłynie również na nierównomierny przebieg rozwoju sieci detalicznej.

Szczególne uwagę zwrócono na rozwój sieci na terenach wiejskich, na których zaplanowano uruchomienie sklepów. Projektowana rozbudowa sieci sklepów detalicznych na wsi, uzupełniona jeszcze znaczną liczbą punktów drobnodetalicznej sortydaży, które uruchomione będą zwłaszcza na targowiskach i jarmarkach, zaspokoi niemal w pełni potrzeby wsi w tym okresie.

Poprawa warunków zaopatrzenia ludności Ł.O.P., zwłaszcza mieszkańców miast nastąpi również wskutek poprawy struktury branżowej sklepów detalicznych. Rozwój liczby sklepów dotyczyć będzie w pierwszym rzędzie branży rybnej, warzywniczo-owocowe, artykułów gospodarstwa domowego i garmażeryjnej, w których braki są szczególnie dotkliwe. Zakłada się również uruchomienie dalszych sklepów specjalistycznych o wąskim, a

głębokim asortymencie towarowym, oraz sklepów Gallux i C.Z.H:Art.Kol. i Delikatesami. ^{z niektórych inwestycji tego}

typu wymienić należy: projektowane na 1959 r. uruchomienie sklepu Delikatesy w Łodzi na ^{309 m²} powierzchni, koszt 1.600.000 zł i 1960 r. rozbudowę w Łodzi składowi meblowego ^{koszt 1.600.000 zł} oraz magazynu obrotowego drewna w Łodzi w 1959 r. o pow. 2.000 m² koszt 1.720.000 zł

- 5 -

Obok bezwzględnej przyrostu sieci sklepów detalicznych zakłada się także powiększenie niektórych lokali sklepowych, przez przyłączenie pomieszczeń przyległych, oraz przenoszenie sklepów z nieodpowiednich lokali w starych domach - bardzo często przesłoniętych do wyburzenia - do lokali w nowym budownictwie, przeważnie rozproszonym, t.zw. "plombowym".

Na podkreślenie zasługuje, że założony przyrost sieci detalicznej jest niemal we wszystkich wypadkach procentowo większy od założonego przyrostu ludności, wskutek czego zmieni się korzystnie wskaźnik liczby sklepów na 1,000 mieszkańców a zwłaszcza przyspędająca na 1,000 mieszkańców powierzchnia sklepowa.

Realizacja założonego w ramach planu etapowego programu rozwoju sieci sklepów detalicznych poprawi b. znacznie sytuację na tym odcinku i przyczyni się w znacznej mierze do wykonania zadań planu regionalnego, jak to ilustruje następująca tabela:

Tym niemniej osiągnięty w 1960r. wskaźnik powierzchni sklepowej przypadającej na 100 mieszkańców będzie jeszcze niższy niż od ustalonych przez WTKW norm. W Łodzi np. powierzchnia on wynosi 300 m²/100 mieszkańców, podczas gdy w innych planach osiągnie tylko 250 m²/100 mieszkańców. Jest to zagadnienie na terenie innych miast regionu oraz na wsi, na tych terenach występuje b. ostro również problem wielkości sklepów. Przepisem dla całego t.o.p. poza Łodzią wynosiłby 55 m² na sklep, a jest to lokalni sklepów o powierzchni poniżej 20 m².

D o m y t o w a r o w e

KODZ: Istnieją 7: 1 PDT, 6 ZSS. Przetwarzają 4.

Perspektywa: 1 CDT - 30,000 m³

10 domów, w tym 6 nowych o kubaturze łącznej

60,000 m³. Działka na 1 ca 0,25 ha

Etap: 1 przy rogu Piotrkowskiej-Mickiewicza, 16,000 m²,

70,000 m³, 1 ha, 54 milj. zi. 1957-60 r.

1 w okolicy Batuckiego Rynku 15,000 m³, 0,25 ha

PABIANICE: niec nie istnieje. W perspektywie 1 o kubaturze

15,000 m³. Etap - nic.

ZGIERZ: Nic nie istnieje. W perspektywie 1 o kubaturze

15,000 m³. Etap - nic.

LECZYCA: Istnieją 2. Nie przetwarzają. W perspektywie 1 o

kubaturze 15,000 m³. Etap - nic.

OZORKOW: Istnieje 1, nie przetw. W perspektywie ~~ixxxxxxxxxxxxx~~

nowy o kubaturze 15,000 m³. W etapie nic.

ŁASK: Istnieje 1, ale nie przetw. W persp. i etapie nic.

GEOŹNO: Nie posiada. W persp. 1 o kubaturze 15,000 m³. Etap - nic.

WIEŚ: obecnie nic. W persp. 8 o kubaturze łącznej 8,000 m³.

Etap 2 o powierzchni 226 m² każdy i łącznej kub. 2,000 m³.

Koszt wykonawczy
w milionach zł.

III. Rozbudowa sieci ulicznej na terenie miast i. i. s.

11 1 6 1 1

a/ wyposazenie 90 km. ulic w nowozach-
nia ulozona i chodniki

STAT

Page Denied

Next 1 Page(s) In Document Denied

STAT

III. Rozbudowa sieci ulicznej na terenie miast A. i B.

(formerly Litzmannstadt)

1. z o d e

a/ wyposażenie 50 km. ulic w nawierzchnię ulepszoną i chodniki

STAT

Page Denied

STAT

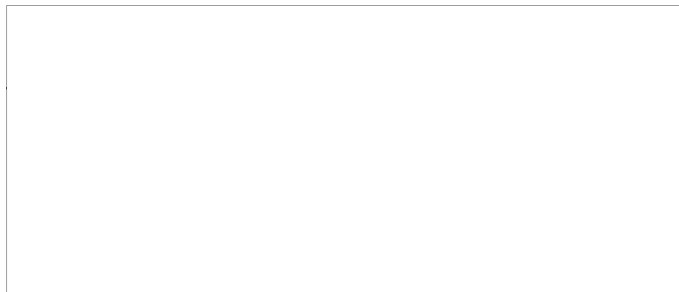
III. Rozbudowa sieci ulicznej na terenie miast Ł.C.P.

(formerly Litzmannstadt)

1. Łódź

a/ wyposażenie 90 km. ulic w nawierzchnię ulepszoną i chodniki

STAT

STAT

Page Denied

Next 5 Page(s) In Document Denied

P r z e m y s ł

I. Uzasadnienie

1. Opracowanie niniejsze wykonano zrealizowane przez sekcję w przemyśle pr. c. u. j. a. c. w okresie od 10.VI.57 r. do 20.VI.57 r. w następującym składzie:

Dr. L. Straszewicz	- Uniwersytet Łódzki
mgr. S. Czumański	- Z.A.B. Łódź
mgr. Z. Maczerekowski	- C.Z.P. Bawełnianego Północ
mgr.inż. A. Koźmiński	- C.Z.P. Bawełnianego Północ
mgr. J. Kulczycki	- M.E.P.G. Łódź
mgr.inż. B. Czekaluk	- Instytut Łikien Sztucznych
mgr.inż. J. Landkof	- C.Z.P. Maszyn Łikienienniczych
mgr.inż. T. Kozłowski	- Ministerstwo Przemysłu Chemicznego
mgr. M. Sledziewski	- Pracownia Planów Regionalnych
mgr. K. Bielecki	- Miejskie Biuro Urbanistyczne

Końcowe opracowanie składa się z następujących części:

- a/ Zasadnicze tezy
- b/ Zestawienia tabelaryczne
- c/ Szkice graficzne

2. Opracowanie niniejsze oparte jest na następujących materiałach wyjściowych:

- a/ Przemysł włókienniczy - opracowanie wykonane w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1952 r.
- b/ Przemysł - opracowanie wykonane w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1953 r.
- c/ Plan Regionalny Łódzkiego Okręgu Przemysłowego - wykonany w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1954 r.

- 2 -

- d/ Przemysł bawełniany w Łodzi - opracowanie wykonane na zlecenie Miejskiego Biura Urbanistycznego w Łodzi przez zespół fachowców z G.Z.P. Bawełnianego Płanoc w 1957 r.
- e/ Perspektywy rozwoju przemysłu wełnianego do 1970 r. - opracowanie przez G.Z.P. wełnianego Płanoc w 1957 r. i uzupełnione przez Miejskie Biuro Urbanistyczne
- f/ Inventaryzacja przemysłu wełnianego G.Z.P. - opracowanie wykonane w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1956 r.
- g/ Materiał ankietowy zebrany przez Miejskie Biuro Urbanistyczne w Łodzi z większości przedsiębiorstw przemysłowych na terenie m. Łodzi w 1957 r. .

Powinno być materiały wyjściowe nie mogą być uznane za wystarczające z uwagi na ich niekompletność, częściową dezaktualizację, oraz fakt, że za wyjątkiem przemysłu bawełnianego nie są oparte o głębsze studia i przekonsultowane z odpowiednimi instytucjami i specjalistami. Materiały opracowane w swoim czasie przez Pracownię Planów Regionalnych były postrzegane jako "wywiadowcze", t.j. miały za główne zadanie spowodowanie właściwych studiów przez powołane do tego instytucje, co jednak dotychczas nie nastąpiło.

Dodatkowym elementem ograniczającym prawo wyciągania zbyt daleko idących wniosków, jest zbyt krótki okres czasu dany sekcji przemysłu na opracowanie zgłoszenia wymagającego normalnie lat studiów.

5. Koncepcja rozwoju łódzkiego przemysłu w okresie perspektywnym może być oparta jedynie na generalnej koncepcji rozwoju przemysłu w skali krajowej. Plan taki uchwalony przez

- 3 -

Rząd musiałby być oparty na wszechstronnych studiach, które zajęłyby dłuższy okres czasu. W braku koncepcji krajowej tworzone dla potrzeb planów urbanistycznych namiastki posiadają bardzo względną wartość i mogą co najwyżej ograniczać się do rozważań ogólnych, zresztą słabo podbudowanych. Określenie wtórnych dla planu przemysłowego, lecz pierwszorzędnych dla planu urbanistycznego elementów, jak zatrudnienie, potrzebne tereny przemysłowe, zapotrzebowanie wody, ilość i rodzaj ścieków przemysłowych, wymogi odnośnie transportu, uciążliwość przemysłu i td. uznać należy za materiał hipotetyczny, który przy głębszym i dokładnym przestudiowaniu może ulec zupełnie zasadniczym zmianom.

4. Plan etapowy, w braku koncepcji perspektywicznej, opracowanej na bazie generalnej koncepcji krajowej, musi być zbudowany na odmiennych przesłankach. Punktem wyjścia musi tu być stan istniejący przemysłu i możliwości jego korekty w oparciu o realne możliwości gospodarki krajowej. Z tego względu należy wyraźnie podkreślić, że przyjęte ustalenia dla planu etapowego nie mogą być w żadnej mierze miarodajne dla kierunku i rozmiarów ewolucji, którą przejdzie przemysł Łódzki w okresie perspektywicznym.

II. Przemysł włókienniczy

5. Przemysł włókienniczy stanowi ważny dział gospodarki narodowej. Na 2,695,000 osób zatrudnionych ogółem w przemyśle polskim 455,000, czyli ca 17% przypada na przemysł włókienniczy. Z pośród 455,000 osób pracujących w polskim przemyśle włókienniczym 166,000, czyli ca 36% zatrudnionych jest na terenie Łódzkiego Okręgu Przemysłowego, a w tym 129,000, czyli ca 28% na terenie Łodzi. Udział Łódzkiego

- 5 -

ny i budynki fabryczne pochodzą w znakomitej większości z końca XIX wieku. Sprzęt techniczny, kompletowany na przestrzeni długich okresów czasu pod kątem widzenia dorobnych zysków i koniunktur jest niejednorodny i w zasadzie nie nadaje się do modernizacji. Przemysł iśdzki nastawiony był na produkcję masowych i tanich artykułów dla potrzeb rynku rosyjskiego.

Dla wiściwej oceny stanu istniejącego i możliwości przebudowy w okresie perspektywnym konieczne jest uwzględnienie przemian, które dokonyły się w technice włskienniczej na przestrzeni ostatnich 25 lat. Technika ta po wielkich wynalazkach, które zrewolucjonizowały przemysł włskienniczy na początku XIX wieku i zapoczątkowały rewolucję przemysłową, nie rozwijała się aż do trzydziestych lat b.w. Dalszy postęp techniczny rozpoczął się przed drugą wojną światową i osiągnął w ostatnich latach takie rozmiary, że można niemal mówić o nowej rewolucji technicznej. Postęp ten, w którym polski przemysł włskienniczy nie brał żadnego udziału, ogarnął wszystkie niemal dziedziny włskiennictwa. Jako główne cechy charakterystyczne tych przemian należy uznać:

- a/ Wypiernienie surowców naturalnych przez sztuczne i syntetyczne
- b/ Wypiernienie tkanin przez dziewiarstwo i inne procesy produkcyjne
- c/ Udoskonalenie i daleko idąca automatyzacja przędzalni i tkalni, powodująca podwyższenie jakości wyrobów i wielokrotne zmniejszenie zatrudnienia z poważnymi reperkusjami ekonomicznymi i socjalnymi
- d/ Wprowadzenie nowej techniki wykończalniczej, zwiększającej atrakcyjność i wartość użytkową tkanin.

- 6 -

Zważywszy, że czasokres eksploatacji, wzgl. amortyzacji maszyn włókienniczych oblicza się średnio na 10 - 60 lat, należy przyjąć że w okresie perspektywnym tylko niewielka część czynnych obecnie maszyn będzie jeszcze eksploatowana. Zważywszy dalej, że istniejące b. dynki fabryczne są raczej w najmniej korzystnym stanie, oraz są nieprzystosowane do nowoczesnych procesów produkcyjnych, należy przyjąć że większość z nich nie powinna przetrwać do okresu perspektywnego.

8. Przyjmuje się, że w okresie perspektywnym polski przemysł włókienniczy nie będzie nastawiony na eksport, gdyż eksport wyrobów włókienniczych należy do najtrudniejszych i najmniej opłacalnych. Przyjmuje się dalej, że zapotrzebowanie krajowe na najbardziej masowe obecnie wyroby włókiennicze, a mianowicie na tkaniny bawełniane nie przekroczy 25 m na mieszkańca rocznie, czyli ca 900 milj. m rocznie. Udział Łodzi w produkcji krajowej ulegnie zmniejszeniu.

9. Za lokalizacją nowych zakładów na terenie Łodzi przemawiają następujące względy:

- a/ Długo tradycja i łatwość znalezienia wykwalifikowanej siły roboczej
- b/ Bliskość ośrodków dyspozycyjnych
- c/ Mała uciążliwość przemysłu
- d/ Niższe koszty budowy nowych oddziałów przy istniejących kombinatach posiadających odpowiednie zaplecze.

Za lokalizacją nowych zakładów na innych terenach przemawiają następujące względy:

- a/ Konieczność uzupełnienia przemysłu włókienniczym ośrodków przemysłu ciężkiego i zacofanych okręgów kraju

- 7 -

- b/ Możliwość dość dowolnego lokalizowania przemysłu włókienniczego ze względu na nieznaczny udział kosztów transportu w cenie gotowego wyrobu
- c/ Ogólny nieśobór i zła jakość wody w Łodzi
- d/ Konieczność poprawy struktury społeczno-ekonomicznej Łodzi.

10. W przemyśle bawełnianym przyjęto likwidację szeregu zakładów znajdujących się w złym stanie technicznym, wykazanych na szkicu graficznym, wyłączenie kompletnie parku maszynowego i bardzo częściową ~~parciejch~~ budynków. Nowe oddziały będą lokalizowane przy istniejących kombinatach. Ponadto powstaną 2 nowe przędzalnie, celem zrównoważenia potencjału produkcyjnego tkalni i przędzalni i zaspokojenia potrzeb przemysłu dziewiarskiego. Wykończalnictwo, jako bardzo wodochłonne będzie ograniczone. Przy obliczaniu potrzebnej załogi uwzględniono niską stosunkowo wydajność pracy robotników i niższy stan techniczny maszyn produkowanych przez przemyśl maszyn włókienniczych. Uwzględniono ponadto dla okresu perspektywnego średnią zmianowość 2,85, wobec średnio 2,40 obecnie, co wiąże się z oceną naszych możliwości finansowych w skali krajowej. W wyniku otrzymano zwiększenie liczby zatrudnionych z 56,800 obecnie do ok. 61,000 w 1965 r. i zmniejszenie do ok. 50,000 w okresie perspektywnym.

11. W przemyśle wełnianym zakłada się likwidację szeregu zakładów znajdujących się w bardzo złych warunkach technicznych i lokacyjnych, oraz nie budowanie nowych zakładów, z uwagi na wysokie wymogi, jakie ten przemysł stawia jeśli idzie o wodę /twardość do 1, 5‰/. W wyniku zatrudnienie

- 8 -

wynoszące obecnie 21,300 osób spadnie w 1965 r. do 21,000, a w okresie perspektywicznym do 16,000. Przyjęty przy braku głębszej analizy spadek zatrudnienia będzie częściowo wynikiem likwidacji najbardziej wyeksploatowanych obiektów, a częściowo modernizacji, której zasięg nie jest znany.

12. Odnosnie pozostałych dziedzin przemysłu włókienniczego brak jest materiałów dotyczących ich problematyki, a częściowo również materiałów ankietowych. W rezultacie przyjęte dla 1965 r. i dla okresu perspektywicznego liczby zatrudnienia należy traktować z dużą ostrożnością. W przemyśle dziewiarskim, półoczończonym i jedwabniczym, należy przewidywać daleko idących przeobrażeń, gdyż w tych dziedzinach ~~xxxxxxx~~ nastąpiły w skali światowej rewolucyjne zmiany w technice produkcji, przy czym dziewiarstwo w innych krajach wypiera w bardzo znacznym stopniu traktwo. Jeżeli nawet w przyjętych liczbach zatrudnienia nie kryje się zbyt wysoki procent błędów należy liczyć się z budową szeregu nowoczesnych obiektów. ~~xxxxxxx~~ O ich liczbie, potrzebnych na ten cel terenach i td. nie podobna nic powiedzieć.

13. Globalnie przyjmuje się, że zatrudnienie w przemyśle włókienniczym kluczowym wzrośnie ze 128,700 obecnie do 131,000 w 1965 r. i spadnie do 110,000 w okresie perspektywicznym. Zmianom w zatrudnieniu towarzyszyć będzie gruntowna modernizacja zakładów, likwidacja najgorszych obiektów i budowa pewnej/liczby nowych zakładów. Nowe zakłady, ze względu na brak uciążliwości winny być lokalizowane w pierwszym rzędzie w nowych dzielnicach mieszkaniowych.

Założony w okresie perspektywicznym nieznaczny w stosunku do postępu techniki włókienniczej i niewystarczający z punktu

- 10 -

manic obecnego stanu zatrudnienia zarówno w 1965 r., jak i
w okresie perspektywnym.

- 9 -

widzenia konieczności harmonijnego ukształtowania struktury gospodarczo-społecznej miasta spadek zatrudnienia tłumaczy się następującymi względami:

- a/ Złożoną wysoką zmiennością w przemyśle bawełnianym /2,8/
- b/ Złożoną niską wydajnością pracy w przemyśle bawełnianym /wysokie zatrudnienie w oddziałach pomocniczych i obsłudze administracyjno-technicznej/
- c/ Koniecznością przyjęcia budowy nowych oddziałów przy istniejących kombinatach przemyłu bawełnianego ze względu na fakt, że inwestycje takie wymagają mniejszych nakładów finansowych, niż budowa nowych obiektów
- d/ Niedostateczną znajomością problematyki innych gałęzi przemysłu włókienniczego, a co za tym idzie niemożnością stawiania zbyt śmiałej prognozy zmniejszenia zatrudnienia.

II I. Przemysł chemiczny

14. Przemysł chemiczny stanowi cenne uzupełnienie profilu produkcyjnego przemysłu kłodzkiego, zwłaszcza przemysł związany z włókiennictwem, jak przemysł włókien sztucznych, przemysł tkanin owlekanych i tworzywnych sztucznych i tp. Tym niemniej sekcja stoi na stanowisku, że przemysł ten, jako częściowo szkodliwy, a w każdym razie uciążliwy i bardzo wodochłonny nie powinien być rozijany na terenie Łodzi, a nawet w miarę możliwości należy dążyć do jego likwidacji. Należy natomiast dążyć do rozwoju przemysłu farmaceutycznego, kosmetycznego i przemyłu galanterii chemicznej, które normalnie ciężko do wielkich aglomeracji miejskich i ośrodków uniwersyteckich. Z tego względu zakłada się likwidację najpoważniejszych na terenie miasta zakładów przemysłu chemicznego, a mianowicie

- 10 -

zbudowanych w czasie ostatniej wojny światowej, zakładów i firm szklanych na szklenie i zakładów przemysłu gumowego, które znajdują się w złym stanie. W rezultacie pomimo złożonego rozwoju przemysłu farmaceutycznego i kosmetycznego globalne zatrudnienie wynosi obecnie 6,700 osób spadnie w 1965 r. do 6,000 osób, a w okresie perspektywnym do 2,000.

IV. Przemysł metalowy

15. Przemysł metalowy reprezentowany jest w Łodzi przez 5 gałęzi, a mianowicie przemysł maszyn wiśkienniczych, maszyn ciężkich, precyzyjno- optyczny elektrotechniczny i galanterię metalową. Wszystkie te gałęzie przemysłu metalowego lokalizują się normalnie w wielkich ośrodkach miejskich, gdzie znajdują wysokokwalifikowane kadry, ośrodki politechniczne i rynki zbytu. Zagadnienie bliskości zagłębia węglowego i przemysłu hutniczego jest n ogół mniej ważne. Rozwój przemysłu metalowego w Łodzi należy uznać za pożądany. Przyczyni się on do poprawy struktury gospodarczo-społecznej miasta, a ponadto przemysł maszyn wiśkienniczych i w mniejszym stopniu pozostałe gałęzie są koniecznym warunkiem utrzymania i wzmocnienia funkcji Łodzi, jako krajowego ośrodka przemysłu wiśkienniczego.

16. Z tego względu zakłada się dalszy rozwój przemysłu maszyn wiśkienniczych dla którego nowa centralna odlewnia będzie zlokalizowana na Łódzkiej. Przewiduje się również budowę nowego zakładu ciężkiego Przemysłu maszynowego o produkcji jednostkowej, lub masoseryjnej, nowego dużego zakładu przemysłu elektrotechnicznego, oraz rozbudowę niektórych z pośród istniejących zakładów. Globalne zatrudnienie w tej gałęzi produkcji wzrośnie w związku z tym z 19,500 osób obecnie

- 11 -

do 22,500 w 1965 r. i do 29,000 w okresie perspektywnym. Należy jednak równocześnie zaznaczyć, że problematyka tego przemysłu nie została dotychczas w dostatecznym stopniu przeanalizowana.

V. Przemysł drzewny, papierniczy i poligraficzny

17. Przemysł drzewny reprezentowany jest na terenie w Łodzi w zasadzie jedynie przez przemysł meblowy i drobny, nastawiony głównie na produkcję artykułów dla potrzeb przemysłu włókienniczego. Z uwagi na istniejącą w Łodzi wielką aglomerację miejską i potrzeby przemysłu włókienniczego obydwie te gałęzie wytwórczości winny się w okresie perspektywnym podzielić, jakkolwiek ze względu na brak w okolicy bazy surowcowej w ograniczonym stopniu.

18. Istniejący w Łodzi przemysł papierniczy składa się z wieloletniego przemysłu papierniczego, związanego częściowo z włókiennictwem i przemysłu przetwórstwa papierniczego, rozwijającego się normalnie w wielkich ośrodkach miejskich. tej dziedzinie nie przewiduje się większych zmian.

19. Przemysł poligraficzny rozwinął się w Łodzi zwłaszcza w pierwszych latach po ostatniej wojnie, w związku ze zniszczeniem Warszawy. Normalnie przemysł ten koncentruje się w stolicy. Tym niemniej z uwagi na znaczne zainwestowanie, oraz nieuciążliwy i pożądany dla miasta charakter produkcji zakłada się dalsze jego istnienie w okresie perspektywnym.

20. Reasumując przewiduje się, że przemysł drzewny, papierniczy i poligraficzny zatrudniające obecnie łącznie 5,000

- 12 -

osób utrzymują ten stan zatrudnienia w 1965 r. i zwiększą go do 5,500 osób w okresie perspektywnym.

VI. Przemysł skórzany

21. Przemysł skórzany reprezentowany jest w Łodzi przez przemysł garbarski, obuwniczy i galanterii skórzanej. W skali krajowej zakłady te nie odgrywają większej roli. Przemysł garbarski jest uciążliwy i wodochłonny. Zakłada się likwidację w dalszej przyszłości istniejącej garbarni i niewielki rozwój pozostałych gałęzi produkcji. Przemysł ten będzie się rozwijał na innych terenach kraju. Globalne zatrudnienie wynoszące obecnie 2,100 osób utrzyma się w 1965 r. i spadnie do 2,000 w okresie perspektywnym.

VII. Przemysł filmowy

22. Ta gałąź produkcji rozwinęła się w Łodzi po ostatniej wojnie, niewątpliwie również w związku ze zniszczeniem Warszawy, gdyż w zasadzie przemysł ten koncentruje się zwykle w stolicach. W Łodzi istnieją obecnie Wytwórnia Filmów Fabularnych, Wytwórnia Filmów Oświatowych, Zakłady Wytwórcze Kopii Filmowych i szereg mniejszych obiektów. Jakkolwiek przemysł ten jest dla miasta bardzo pożądany, ze względu między innymi na korzystny wpływ, jaki wywiera na strukturę ludności i na życie artystyczne, należy liczyć się z likwidacją w przyszłości Wytwórni Filmów Fabularnych, której obiekty będą one przejęte przez Wytwórnię Filmów Oświatowych. Zakłady Wytwórcze Kopii Filmowych będą musiały otrzymać nowy obiekt.

Globalne zatrudnienie wynoszące obecnie 1,700 osób

utrzyma się w 1965 r. i po dnie nieco do 1,500 osób w okresie perspektywnym.

VIII. Przemysł spożywczy

23. Przemysł spożywczy obejmuje bardzo szeroki wachlarz produkcji o różnorodnej i nieprzeanalizowanej dość znacznie w dziedzinie problematyce. Z ważnej części tej dziedziny należy wymienić przemysł piekarniczy, objęty w dziedzinie młynarski i karczarski, cukrowniczy i cukierniczy, owocowo-warzywniczy, mięsny, mleczarsko-jałozarski, spirytusowy, piwowarsko-warzywniczy i tytoniowy. Za wyjątkiem przemysłu owocowo-warzywniczego normalnie ciąży on do rynków zbytu, a więc do dużych miast. W dziedzinie ten jest wyraźnie niedostatecznie rozwinięty w stosunku do rozmiarów istniejącej aglomeracji. Zatrudnia on obecnie łącznie 5,200 osób. Stan techniczny i stan zainwestowania przeszędnych obiektów jest bardzo różnorodny i jako całość mało znany. Zakłada się że globalne zatrudnienie spadnie do 5,000 osób w 1965 r. i do 4,900 osób w okresie perspektywnym, jednak hipoteza ta może być dyskutowana, gdyż przemysł ten stanowi pożądaną uzupełnienie produkcji dużego miasta, a poza tym jest ~~nie~~ za wyjątkiem przemysłu owocowo-warzywniczego nie podlegający i nie uciążliwy.

IX. Wnioski końcowe

24. Globalne zatrudnienie w przemyśle, nie uwzględniając przemysłu energetycznego, przemysłu materiałów budowlanych i przemysłu drobnego terenowego i spółdzielczego, zresztą znacznego i częściowo o dużym znaczeniu miastotwórczym i

- 14 -

częściowo ogólnoprzemyślowym wynosi obecnie 158,900 osób. W 1965 r. wzrośnie ono w myśl powyższych założeń do 173,500 osób i spadnie do 155,000 w okresie perspektywicznym.

Pewna
25. ~~Wymagania~~ zmiana struktury przemysłu nastąpi wskutek ograniczeń zatrudnienia w przemyśle włókienniczym, głównie wskutek modernizacji przemysłu bawełnianego i zwiększenie zatrudnienia w przemyśle metalowym. Należy się natomiast liczyć z pewnymi, zresztą również ograniczonymi przesunięciami terenowymi, które ilustruje załączony szkic graficzny. Przesunięcia te będą wynikiem likwidacji szeregu istniejących obecnie obiektów i budowy nowych miejsc pracy. Przesunięcia te jednak nie będą prawdopodobnie tego rzędu aby spowodowały jakiegokolwiek generalne zmiany w układzie miejsc pracy na terenie miasta.

26. Należy uznać kierunek i sposób prowadzenia prac w zakresie przemysłu przez Miejskie Biuro Urbanistyczne za słuszny i celowy. Należałoby jednak jeszcze przed opracowaniem planu ogólnego Łodzi prace te rozszerzyć przez włączenie do studiów problematyki przynajmniej przemysłu dziewiarskiego, porcelanowego, jedwabniczego, metalowego i spożywczego. Ze względu na brak opracowań centralnych i rozmiary koniecznych studiów jest to zadanie trudne, jednak wyniki tych prac mogą mieć duży wpływ na ostateczne wnioski urbanistyczne.

Przemysł włókienniczy

1. Przemysł włókienniczy stanowi ważny dział gospodarki narodowej. Na 2,695,000 osób zatrudnionych ogółem w przemyśle polskim 455,000 osób, czyli ca 17% pracuje w przemyśle włókienniczym. Z 455,000 osób pracujących w polskim przemyśle włókienniczym 166,000, czyli ca 36% zatrudnionych jest na terenie Łódzkiego Okręgu Przemysłowego, a w tym 135,000 osób, czyli ca 30% na terenie Łodzi. W wielu gałęziach przemysłu włókienniczego maszyny zainstalowane na terenie Łódzkiego Okręgu Przemysłowego są bardziej nowoczesne od czynnych w innych okręgach, wskutek czego udział L.O.P. w globalnej produkcji włókienniczej jest nawet wyższy, niż wskazywałyby na to liczby zatrudnionych. W poszczególnych gałęziach produkcji udział L.O.P. przedstawia się, jak następuje:

Bawełna	70%
Jedwab	55%
Wł. b. i	56%
Dekoracyjne	13%
Liny	30%
Dziew. i	
pończosz.	61%

2. Funkcja Łodzi, jako krajowego ośrodka przemysłu włókienniczego nie jest uzależniona istnieniem na terenie miasta i jego bezpośredniego zaplecza znacznego potencjału produkcyjnego, lecz koncentracja następujących czynników:

- Ośrodki dystrybucyjne przemysłu i handlu włókienniczego.
- Centralne laboratoria i instytuty naukowo-badawcze.
- Wyższe i średnie zawodowe szkoły kształcące kadry.
- Przemysł maszyn włókienniczych i przedsiębiorstwa remontowo-montażowe włókiennicze.
- Przemysł barwników i odczynników chemicznych dla wykończalnictwa.

3. Istniejące w Łodzi zakłady przemysłu włókienniczego, z których niektóre należą do największych na świecie, reprezentują w sumie znaczny, choć b. jednostronny potencjał produkcyjny /niemal wyłącznie bawełna/. Zainstalowane maszyny i budynki fabryczne pochodzą w znakomitej większości z końca XIX wieku. Sprzęt techniczny, kompletny na przestrzeni długich okresów czasu pod kątem widzenia dorównujących zysków i koniunktur jest niejednorodny i w zasadzie nie nadaje się do modernizacji. Przemysł Łódzki nastawiony był na produkcję masowych i tanich artykułów dla potrzeb rynku rosyjskiego.

Dla właściwej oceny stanu istniejącego i możliwości przebudowy w okresie perspektywnym konieczne jest uwzględnienie przemian, które dokonały się w technice włókienniczej na przestrzeni ostatnich 25 lat. Technika ta po wielkich wynalazkach, które zrewolucjonizowały przemysł włókienniczy na początku XIX wieku i zapoczątkowały rewolucję przemysłową, nie rozwijała się do roku mniej więcej 1930. Dalejszy postęp techniczny rozpoczął się przed drugą wojną światową i osiągnął w ostatnich latach takie rozmiary, że można niemal mówić o nowej rewolucji technicznej. Postęp ten, z którym polski przemysł włókienniczy nie brał żadnego udziału ogarnął wszystkie dziedziny przemysłu włókienniczego. Jako główne cechy charakterystyczne tych przemian uznać należy xxx następujące:

- Wyczerpanie surowców naturalnych przez sztuczne i syntetyczne.
 - Wyczerpanie tkactwa przez dziewiarstwo i inne procesy produkcyjne.
 - Udoskonalenie i daleko idąca automatyzacja przedziałni i tkalni, powodująca podwyższenie jakości wyrobów i wielokrotne zmniejszenie zatrudnienia z poważnymi reperkusjami ekonomicznymi i socjalnymi.
 - Wprowadzenie nowej techniki wykończalniczej, zwiększającej atrakcyjność i wartość użytkową tkanin.
- Zważywszy, że czasokres eksploatacji maszyn włókienniczych oblicza się na średnio 10 - 60 lat, należy złożyć że w okresie perspektywnym xxx tylko niewielka część czynnych obecnie maszyn będzie jeszcze eksploatowana. Zważywszy dalej, że istnieje
- vertatur

jące budynki fabryczne znajdują się również w nie najlepszym stanie, oraz są nieprzygotowane do nowych procesów produkcyjnych, należy wyrobić ze wdzięcznością z nich nie przetrwać do okresu perspektywnego, a pozostałe nie będą w stanie pomieścić więcej, niż pozostałe z obecnego obszaru produkcji.

4. Polska produkcja włókiennicza, a zwłaszcza charakterystycznych dla Łodzi tkanin bawełnianych jest stosunkowo wysoka. Konsumpcja tkanin bawełnianych na głowę ludności w niektórych krajach przedstawia się, jak następuje:

Stany Zjednoczone, Am. Półn.	51 m
Włochy	21 m
Francja	40 m
Portugalia	25 m
P o l s k a	19 m

Zależy, że kraje te także znajdują się ostatecznie, lub częściowo w strefie klimatu ciepłego, produkcja polska pozwala na eksport ok. 100 milj. m tkanin bawełnianych, niezależnie od potrzeb rynku wewnętrznego. Eksport ten jest w dużej mierze trudny i nieopłacalny. Należy przyjąć, że w okresie perspektywnym przemysł włókienniczy nie będzie nastawiony na eksport, a jedynie na zaspokojenie potrzeb wewnętrznych. Eksport zresztą na bazie stosowanych obecnie procesów technologicznych nie będzie możliwy. Prowizoryczne obliczenie zapotrzebowania krajowego na tkaniny bawełniane należy oprzeć na założeniu, że konsumpcja wyniesie ok. 25 m na mieszkańca rocznie, czyli ponad 900 milj. m.

5. Za lokalizacją nowych zakładów włókienniczych w Łodzi przemawiają następujące względy:

- Druga tradycja i łatwość znalezienia wykwalifikowanej siły roboczej.
 - Bliskość ośrodków dystrykcyjnych.
 - Ważna uciążliwość przemysłu.
- Za lokalizacją nowych zakładów na innych terenach przemawia:
- Nieznaczny udział kosztów transportu w cenie gotowego wyrobu.
 - Konieczność uzupełnienia przemysłem włókienniczym ośrodków przemysłu ciężkiego i zubożonych okręgów kraju.
 - Ogólny niedobór i zła jakość wody w Łodzi.
 - Konieczność poprawy struktury ekonomiczno-społecznej Łodzi.

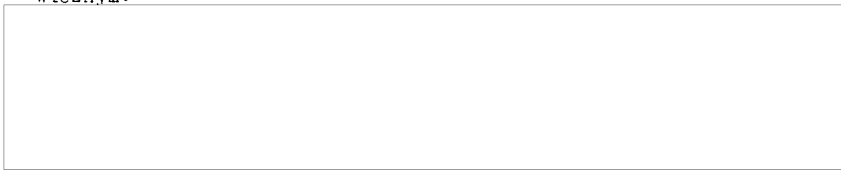
W związku z powyższym wydaje się słusznym, aby udział Łodzi w krajowej produkcji włókienniczej został w okresie perspektywnym wyraźnie zmniejszony. Być może słusznym byłoby utrzymanie produkcji zakładów włókienniczych na terenie Łodzi na obecnym poziomie.

6. Koncepcja rozwoju polskiego przemysłu włókienniczego w okresie perspektywnym nie powinna być ściśle związana, ani z przewidywanym rozwojem krajowej bazy surowcowej, ani z rozwojem krajowego przemysłu maszyn włókienniczych. Przeciwno wiązaniu koncepcji rozwoju przemysłu włókienniczego z rozwojem bazy surowcowej przemawia fakt, że Polska i tak niemal żadnych własnych surowców włókienniczych naturalnych nie posiada, a zagadnienie surowców sztucznych i syntetycznych jest sprawą odrębną. Przeciwno wiązaniu natomiast koncepcji rozwoju przemysłu włókienniczego z rozwojem przemysłu maszyn włókienniczych przemawia fakt, że przemysł ten ze względu chociażby na rozmiary kraju nie będzie mógł objąć pełnego asortymentu maszyn potrzebnych dla włókiennictwa.

7. Koncepcja rozwoju łódzkiego przemysłu włókienniczego w okresie perspektywnym może być oparta jedynie na generalnej koncepcji krajowej. Plan taki uchwalony przez Rząd musiałby być oparty na wszechstronnych studiach, które zajęłyby dłuższy okres czasu. W braku planu krajowego tworzone dla potrzeb planów urbanistycznych namiastki posiadają bardzo względną wartość i mogą co najwyżej ograniczać się do rozważań zasadniczych. Określenie wtórnych dla planu przemysłowego, lecz pierwszorzędnych dla planu urbanistycznego elementów, jak zatrudnienie, potrzebne tereny prze-

myslo e, zapotrzebowanie wody, ilość i jakość ścieków przemysłowych
wymogi odnośnie transportu, uciążliwość przemysłu i td. ~~wszystki~~
może być tylko zupełnie prowizoryczne.

3. Plan etapowy w braku koncepcji perspektywicznej musi być zbu-
dowany na zupełnie odmiennych przesłankach. Punktem wyjścia musi
tu być stan istniejący i jego poprawa na bazie w pierwszym rzędzie
istniejących możliwości polskiego przemysłu maszyn wsiennicznych.
Z tego względu należy wyraźnie podkreślić, że przyjęte ustalenia
dla planu etapowego nie mogą być w żadnej mierze miarodajne dla
evolucji, którą przejdzie przemysł łódzki w okresie perspekty-
wicznym.

STAT

Przemysł włókienniczy

1. Przemysł włókienniczy stanowi ważny dział gospodarki narodowej. Na 2,695.000 osób zatrudnionych ogółem w przemyśle polskim 455,000 osób, czyli ca 17% pracuje w przemyśle włókienniczym. Z 455,000 osób pracujących w polskim przemyśle włókienniczym 166,000, czyli ca 36% zatrudnionych jest na terenie Łódzkiego Okręgu przemysłowego, a w tym 135,000 osób, czyli ca 30% na terenie Łodzi. W wielu zakładach przemysłu włókienniczego maszyny zainstalowane na terenie Łódzkiego Okręgu Przemysłowego są bardziej nowoczesne od czynnych w innych okręgach, w skutek czego udział L.O.P. w globalnej produkcji włókienniczej jest nawet wyższy, niż wskazywałoby na to liczby zatrudnionych. W poszczególnych gałęziach produkcji udział L.O.P. przedstawia się, jak następuje:

Włókienno	70%
Jedwab	55%
Włókna	56%
Technologiczne	13%
Włókna	30%
Włókna i	
pończosz.	61%

2. Funkcja Łodzi, jako krajowego ośrodka przemysłu włókienniczego nie jest uszeregowana istnieniu na terenie Łodzi i jego bezpośredniej okolicy znacznego potencjału produkcyjnego, lecz koncentracja następujących czynników:

- a/ Ośrodki dyfuzyjne przemysłu i handlu włókienniczego.
- b/ Centralne laboratoria i instytuty naukowo-badawcze.
- c/ Wyższe i średnie zawodowe szkoły kształcące kadry.
- d/ Przemysł maszyn włókienniczych i przedsiębiorstwa remontowo-montażowe włókiennicze.
- e/ Przemysł barwników i odczynników chemicznych dla wykończalnictwa.

3. Istniejące w Łodzi zakłady przemysłu włókienniczego, z których niektóre należą do największych na świecie, reprezentują w sumie znaczny, choć b. jednostronny potencjał produkcyjny /niemal wyłącznie bawełniany/. Zainstalowane maszyny i budynki fabryczne pochodzą w znacznej większości z końca XIX wieku. Sprzęt techniczny, kompletny na przestrzeni długich okresów czasu pod kątem widzenia droższych i koniunktur jest niejednorodny i w zasadzie nie nadaje się do modernizacji. Przemysł Łódzki nastawiony był na produkcję masowych i tanich artykułów dla potrzeb rynku rosyjskiego.

Dla właściwej oceny stanu istniejącego i możliwości przebudowy w okresie opanektywnym konieczne jest uwzględnienie przemian, które dokonały się w technice włókienniczej na przestrzeni ostatnich 25 lat. Technika ta po wielkich wynalazkach, które rewolucjonizowały przemysł włókienniczy na początku XIX wieku i zapoczątkowały rewolucję przemysłową, nie rozwijała się do roku mniej więcej 1930. Dalszy postęp techniczny rozpoczął się przed drugą wojną światową i osiągnął w ostatnich latach takie rozmiary, że można niemal mówić o nowej rewolucji technicznej. Postęp ten, w którym polski przemysł włókienniczy nie brał żadnego udziału ogarnął wszystkie dziedziny przemysłu włókienniczego. Jako główne cechy charakterystyczne tych przemian uważa należy następujące:

- a/ Wyplewanie surowców naturalnych przez sztuczne i syntetyczne.
 - b/ Wyplewanie tkanstwa przez dziewierstwo i inne procesy produk.
 - c/ Udoskonalenie i dalsko idąca automatyzacja przędzalni i tkalni, powodująca podwyższenie jakości wyrobów i wielokrotne zmniejszenie zatrudnienia z poważnymi reperkusjami ekonomicznymi i socjalnymi.
 - d/ Wprowadzenie nowej techniki wykończalniczej, zwiększającej atrakcyjność i wartość użytkową tkanin.
- Zważywszy, że czasokres eksploatacji maszyn włókienniczych oblicza się na średnio 10 - 60 lat, należy założyć że w okresie perspektywnym tylko niewielka część czynnych obecnie maszyn będzie jeszcze eksploatowana. Zważywszy dalej, że istnieje
- vertatur

jące budynki fabryczne znajdują się również w nienajlepszym stanie, oraz są niewystarczające do nowoczesnych procesów produkcyjnych, należy założyć że wdękość z nich nie przetrwa do okresu perspektywnego, a pozostałe nie będą w stanie pomieścić więcej, niż pozostałe z obecnego okresu maszyn.

4. Polska produkcja włókiennicza, a zwłaszcza ich charakterystycznych dla Łodzi tkanin bawełnianych jest stosunkowo wysoka. Konsumpcja tkanin bawełnianych na głowę ludności w niektórych krajach przedstawia się, jak następuje:

Stany Zjednoczone Am. Półn.	51 m
Włochy	21 m
Francja	40 m
Portugalia	25 m
P o l s k a	19 m

Zobaczmy, że kraje powyższe znajdują się ostatecznie, lub częściowo w strefie klimatu ciepłego, produkcja polska pozwala na eksport ok. 100 milj. m tkanin bawełnianych, niezależnie od potrzeb rynku wewnętrznego. Eksport ten jest wjątkowo trudny i nieopłacalny. Należy przyjąć, że w okresie opracowywania przemysł włókienniczy nie będzie nastawiony na eksport, a jedynie na zaspokojenie potrzeb wewnętrznych. Eksport tenże na bazie stosowanych obecnie procesów technologicznych nie będzie możliwy. Prognostyczne obliczenie zapotrzebowania krajowego na tkaniny bawełniane należy oprzeć na założeniu, że konsumpcja wyniesie ca 25 m na mieszkańca rocznie, czyli ponad 900 milj. m.

5. Za lok. licząc nowych zakładów włókienniczych w Łodzi przemawiają następujące względy:

- Długa tradycja i łatwość znalezienia wykwalifikowanej siły roboczej.
- Bliżkość ośrodków dystrybucyjnych.
- Wysoka uciążliwość przemysłu.

Za lokalizację nowych zakładów na innych terenach przemawia:

- Należący udział kosztów transportu w cenie gotowego wyrobu.
- Konieczność uzupełnienia przemysłu włókienniczym ośrodków przemysłu ciężkiego i zaspokojenia okręgów kraju.
- Ujemny ni.dobór i zanieczyszczenie wody w Łodzi.
- Konieczność poprawy struktury ekonomiczno-społecznej Łodzi.

W związku z powyższym wydaje się słusznym, aby udział Łodzi w krajowej produkcji włókienniczej zmalał w okresie perspektywnym znacznie zmniejszony. Być może słusznym byłoby utrzymanie produkcji zakładów włókienniczych na terenie Łodzi na obecnym poziomie.

6. Koncepcja rozwoju polskiego przemysłu włókienniczego w okresie perspektywnym nie powinna być ściśle związana, ani z przewidywanym rozwojem krajowej bazy surowcowej, ani z rozwojem krajowego przemysłu maszyn włókienniczych. Przeciwno wiązaniu koncepcji rozwoju przemysłu włókienniczego z rozwojem bazy surowcowej przemawia fakt, że Polska i tak niemal żadnych w asnych surowców włókienniczych naturalnych nie posiada, a zagraniczne surowców sztucznych i syntetycznych jest sprawą odrębną. Przeciwno wiązaniu natomiast koncepcji rozwoju przemysłu włókienniczego z rozwojem przemysłu maszyn włókienniczych przemawia fakt, że przemysł ten ze względu chociażby na rozmiary kraju nie będzie mógł objąć pełnego asortymentu maszyn potrzebnych dla włókiennictwa.

7. Koncepcja rozwoju łódzkiego przemysłu włókienniczego w okresie perspektywnym może być oparta jedynie na generalnej koncepcji krajowej. Plan taki uchwalony przez Rząd musiałby być oparty na wzajemnych studiach, które zajęłyby dłuższy okres czasu. W braku planu krajowego tworzone dla potrzeb planów urbanistycznych namiastki posiadają bardzo względną wartość i mogą co najwyżej ograniczać się do rozważań załączniczych. Określenie wtórnych dla planu przemysłowego, lecz pierwszorzędnych dla planu urbanistycznego elementów, jak zatrudnienie, potrzebne teny prze-

mysla e, zapotrzebowanie wody, ilość i jakość ścieków przemysłowych
wyróżni odnośnie transportu, uciążliwość o zemiściu i td. ~~xxgxxkxxd~~
może być tylko zupełnie przewidywalne.

8. Plan etapowy w braku koncepcji perspektywicznej musi być zbu-
dowany na zupełnie oddzielnych przesłankach. Funkcją wyjściową musi
tu być stan istniejący i jego poprawa na bazie w planowym rządzie
istniejącej możliwości polskiego przemysłu maszyn iiskleńniczych.
Z tego względu należy wyraźnie podkreślić, że przyjęte założenia
dla planu etapowego nie mogą być w żadnej mierze mrodojajne dla
evolucji, która przejdzie przeważnie i dziki w okresie perspekty-
wicznym.

STAT

STAT

Page Denied

Przemysł włókienniczy

1. Przemysł włókienniczy stanowi ważny dział gospodarki narodowej. Na 2,695,000 osób zatrudnionych ogółem w przemyśle polskim 455,000 osób, czyli ca 17% pracuje w przemyśle włókienniczym. Z 455,000 osób pracujących w polskim przemyśle włókienniczym 166,000, czyli ca 36% zatrudnionych jest na terenie Łódzkiego Okręgu przemysłowego, a w tym 135,000 osób, czyli ca 30% na terenie Łodzi. W wielu gałęziach przemysłu włókienniczego maszyny zainstalowane na terenie Łódzkiego Okręgu Przemysłowego są bardziej nowoczesne od czynnych w innych okręgach, wskutek czego udział Ł.O.P. w globalnej produkcji włókienniczej jest nawet wyższy, niż wskazywałoby na to liczebny zatrudnionych. W porównaniu z innymi gałęziami produkcji udział Ł.O.P. przedstawia się, jak następuje:

Włókienno	70%
Jedwab	55%
Włókna	56%
Włókna sztuczne	13%
Włókna	30%
Włókna	1
Włókna	61%

2. Funkcje Łodzi, jako krajowego ośrodka przemysłu włókienniczego nie jest uzasadniona istnieniem na terenie miasta i jego bezpośredniego otoczenia znacznego potencjału produkcyjnego, lecz koncentracja następujących czynników:

- a/ Ośrodki dydaktyczne przemysłu i handlu włókienniczego.
- b/ Centralne laboratoria i instytuty nauko o-budawcze.
- c/ Wyższe i średnie zawodowe szkoły kształcące kadry.
- d/ Przemysł maszyn włókienniczych i przedsiębiorstwa remontowo-montażowe włókiennicze.
- e/ Przemysł barwników i odczynników chemicznych dla wykończalnictwa.

3. Istniejące w Łodzi zakłady przemysłu włókienniczego, z których niektóre należą do największych na świecie, reprezentują w sumie znaczny, choć b. jednostronny potencjał produkcyjny /niemal wyłącznie bawełniany/. Zainstalowane maszyny i budynki fabryczne pochodzą w znakomitej większości z końca XIX wieku. Sprzęt techniczny, kompletny na przestrzeni długich okresów czasu pod kątem widzenia dorównujących zysków i koniunktur jest niejednorodny i w zasadzie nie nadaje się do modernizacji. Przemysł Łódzki nastawiony był na produkcję maszyn i tanich artykułów dla potrzeb rynku rosyjskiego.

Dla wiążącej oceny stanu istniejącego i możliwości przebudowy w okresie perspektywicznym konieczne jest uwzględnienie przemian, które dokonały się w technice włókienniczej na przestrzeni ostatnich 25 lat. Technika ta po wielkich wyzwalaczach, które zrewolucjonizowały przemysł włókienniczy na początku XIX wieku i zapoczątkowały rewolucję przemysłową, nie rozwijała się do roku mniej więcej 1930. Dalszy postęp techniczny rozpoczął się przed drugą wojną światową i osiągnął w ostatnich latach takie rozmiary, że można niemal mówić o nowej rewolucji technicznej. Postęp ten, w którym polski przemysł włókienniczy nie brał żadnego udziału ogarnął wszystkie dziedziny przemysłu włókienniczego. Jako główne cechy charakterystyczne tych przemian uznać należy następujące:

- a/ Wydobycie surowców naturalnych przez sztuczne i syntetyczne.
 - b/ Wypiekanie tkanin przez dzierżarstwo i inne procesy produkcyjne.
 - c/ Udoskonalenie i dalszo idąca automatyzacja przedziałni i tkalni, powodująca podwyższenie jakości wyrobów i wielokrotne zmniejszenie zatrudnienia z poważnymi reperkusjami ekonomicznymi i socjalnymi.
 - d/ Wprowadzenie nowej techniki wykończalniczej, zwiększającej atrakcyjność i wartość użytkową tkanin.
- Zważywszy, że czasokres eksploatacji maszyn włókienniczych oblicza się na średnio 10 - 60 lat, należy założyć że w okresie perspektywnym tylko niewielka część czynnych obecnie maszyn będzie jeszcze eksploatowana. Zważywszy dalej, że istnie-

vertatur

jące budynki fabryczne znajdują się również w nienajlepszym stanie, oraz są nieczyściorowane do nowoczesnych procesów produkcyjnych, należy złożyć ze świadomość z nich nie przetrwa do okresu perspektywicznego, a pozostałe nie będą w stanie ponieść więcej, niż kosztów z obecnego okresu przyszły.

4. Polska produkcja włókiennicza, a zwłaszcza charakterystycznych dla Łodzi tkanin bawełnianych jest stosunkowo wysoka. Konsumpcja tkanin bawełnianych na głowę ludności w niektórych krajach przedstawia się, jak następuje:

Stany Zjednoczone Am. Półn.	51 m
Włochy	21 m
Francja	40 m
Portugalia	25 m
P o l s k a	19 m

Zauważmy, że kraje powyższe znajdują się o-krowicie, lub częściowo w strefie klimatu ciepłego, produkcja polska pozwala na eksport ok. 100 milj. m tkanin bawełnianych, niezależnie od potrzeb rynku wewnętrznego. Eksport ten jest wyjątkowo trudny i nieopłacalny. Należy przyjąć, że w okresie perspektywicznym przeważać będzie wykwalifikowany nie będzie nastawiony na eksport, a jedynie na zaspokojenie potrzeb wewnętrznych. Eksport zresztą, na bazie stosowanych obecnie procesów technologicznych nie będzie możliwy. Prognozy obliczenia zapotrzebowania krajowego na tkaniny bawełniane należy oprzeć na założeniu, że konsumpcja wyniesie ok. 25 m na mieszkańca rocznie, czyli ponad 900 milj. m.

5. Za lokalizację nowych zakładów włókienniczych w Łodzi przemawiają następujące względy:

- Długa tradycja i łatwość znalezienia wykwalifikowanej siły roboczej.
- Bliskość ośrodków dystrybucyjnych.
- Wysoka uciążliwość przewozu.

Za lokalizację nowych zakładów na innych terenach przemawia:

- Nieznaczny udział kosztów transportu w cenie gotowego wyrobu.
- Pomocność uzupełnienie przewozem włókienniczym ośrodków przemysłu ciężkiego i zoofajnych okręgów kraju.
- Łagłszy ni-dobór i zia jakości wody w Łodzi.
- Konieczność poprawy struktury ekonomiczno-społecznej Łodzi.

Z załączku z powyższym wydaje się słusznym, aby udział Łodzi w krajowej produkcji włókienniczej został w okresie perspektywicznym wyraźnie zmniejszony. Być może słusznym byłoby utrzymanie produkcji zakładów włókienniczych na terenie Łodzi na obecnym poziomie.

6. Koncepcja rozwoju polskiego przemysłu włókienniczego w okresie perspektywicznym nie powinna być ściśle związana, ani z przewidywanym rozwojem krajowej bazy surowcowej, ani z rozwojem krajowego przemysłu maszyn włókienniczych. Przeciwno wiązaniu koncepcji rozwoju przemysłu włókienniczego z rozwojem bazy surowcowej przemawia fakt, że Polska i tak niemal żadnych własnych surowców włókienniczych naturalnych nie posiada, a zagadnienie surowców sztucznych i syntetycznych jest sprawą odrębną. Przeciwno wiązaniu natomiast koncepcji rozwoju przemysłu włókienniczego z rozwojem przemysłu maszyn włókienniczych przemawia fakt, że przemysł ten ze względu chociażby na rozmiary kraju nie będzie mógł objąć pełnego asortymentu maszyn potrzebnych dla włókiennictwa.

7. Koncepcja rozwoju krajowego przemysłu włókienniczego w okresie perspektywicznym może być oparta jedynie na generalnej koncepcji krajowej. Plan taki uchwalony przez Rząd musiałby być oparty na wszechstronnych studiach, które zajęłyby dłuższy okres czasu. W braku planu krajowego tworzone dla potrzeb planów urbanistycznych namiatki posiadają bardzo względną wartość i mogą co najwyżej ograniczać się do rozważań zasadniczych. Określenie wtórnych dla planu przemysłowego, lecz pierwszorzędnych dla planu urbanistycznego elementów, jak zatrudnienie, potrzebne tereny prze-

wymaga e, zapotrzebowanie wody, ciepła i jakiegoś ściśle określonego
wytworów jednocześnie transportu, uciążliwości o zapyłku i t.d. ~~xxgxxgxxg~~
może być tylko zupełnie przewidywalne.

8. Plan etapowy w braku koncepcji perspektywicznej musi być zbu-
dowany w zupełnie oddzielnych etapach. Punktem wyjścia musi
tu być stan istniejący i jego poprawa na bazie w planowym rządzie
istniejących możliwości polskiego przemysłu w szyni i składowych.
Z tego względu należy wyraźnie podkreślić, że przyjęte ustalenia
dla planu etapu tego nie mogą być w żadnej mierze mierzalne dla
evolucji, którą przejdzie przemysł i dziki i określa o respekty-
wiznym.

STAT

STAT

Dotyczy: planów projektowanych punktów usługowych

Lódzkie Zakłady Metalowe Przemysłu Terenowego w Łodzi, ul. Strzelczyka 25/28 projektują w lokalu przy ul. Wigockowskiego Nr. 51 urządzenia i instalacje punktu usługowego branży metalowej.

Projektowanie usług: Slusarskich, blacharskich, reperacje rowerów i wózków dziecięcych.

Pomieszczenia dla urządzenia punktów w/w winny się składać:

1/ lokalu sklepowego o powierzchni użytkowej	m.	16
2/ warsztatu	"	42
3/ magazynu	"	12
4/ pokoju pracowników	"	8
5/ zespołu sanitarnego	"	6
R a z e m		m. 48

- 1/ Pokój przyjmowania zamówień o powierzchni 16 m² o jednym oknie wystawowym z frontu i drzwiami wejściowymi, zamknięcie zaluzji lub kraty zwijane na bęben, podłoga z klepek dębowych, malowanie klejowe. Oprawa oświetleniowa górna w oknie wystawowym z wyłącznikiem na ścianie obok wystawy, 1 gniazdko wtyczkowe na światło.

Wyposażenie

Lada drewniana /kontuar/, półki przyściennne, 4 krzesła, stół biurowy, szafa biurowa, wieszak stojący, maszyna do pisania, aparat telefoniczny, ogrzewanie centralne 18°C /w wypadku braku piec kafłowy/.

- 2/ Warsztat o powierzchni 42 m², podłoga cementowa, spadek 1% malowanie wapienne, oprawa oświetleniowa górna, lampy górne na bloku o wyregulowaniu wysięgu szt.4, gniazdko wtyczkowe szt.3, gniazdko wtyczkowe na siłę szt.4, napięcie 3+0 220/360 o mocy 15 kW, wentylacja wyciągowa mechaniczna, wentylator o mocy 0,5 kW, kran ze zlewem, jeden hydrant przy drzwiach wejściowych, kratka ściekowa w posadzce, uszczelnienie jest doprowadzenie gazu. Warsztat winien mieć połączenie z pomieszczeniem piwnicznym.

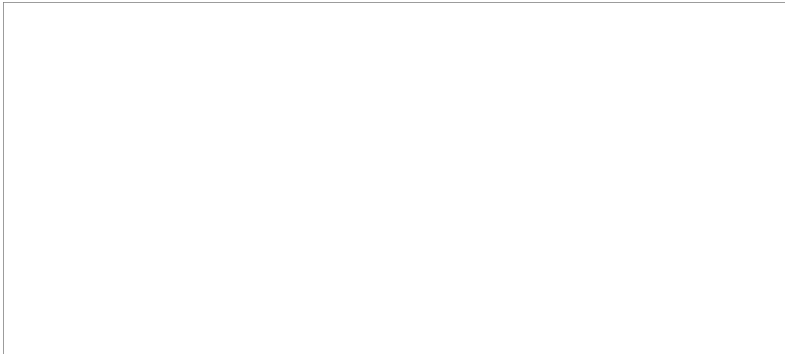
Wyposażenie w meble i maszyny

Stoły warsztatowe, szafy na narzędzia, półki na narzędzia, koźliki metalowe, żłobiarzka, gilotyna, zwijarki, krawędziarka, komadło, komplet kluczy, imadła slusarskie, wiertarka pistoletowa, sówmiarki, ogrzewanie centralne temp 18°C /w wypadku braku piec kafłowy/.

Isolacja przeciwdźwiękowa pomiędzy warsztatem a sąsiednimi pomieszczeniami powinna odpowiadać PNB-02050 i PNB-02151.

- 2 -

- 3/ Magazyn o powierzchni 12 m², podłoga cementowa, malowanie wapienne, oprawa oświetleniowa górna, 1 gniazdko wtyczkowe na światło. Wyposażenie w regały na blachę, szafa na drobne narzędzia, półki magazynowe, stół biurowy, krzesło.
 - 4/ Pokoje pracownika o powierzchni 8 m², podłoga z klepek drebowych, centralne ogrzewanie temp. 18°C /w razie braku piec kaflowy/, malowanie klejowe, oprawa oświetleniowa górna, 1 gniazdko wtyczkowe są światło, zlew z kranem, szafka na ubrania, stół do sprząniania śniadania, krzesła, apteczka, wieszak stojący, kuchenka do podgrzewania, koszt na śmieci.
 - 5/ Zespół sanitarny o powierzchni 6 m², posadzka cementowa, malowanie klejowe, płytki zmywane do wysokości 1,5 m; oprawa oświetleniowa górna z wyłącznikiem na zewnętrz, umywalka z dopływem ciepłej i zimnej wody, prysznic, miska klozetowa, płasuar, kratka ściekowa połączona z kanalizacją.
- Zatrudnienie od 3-6 osób.
- Lokal punktu usługowego powinien posiadać drzwi wejściowej od tyłu lokalu.

STAT

Z A Ł A C Z N I K Nr. I

Uzasadnienie potrzeby inwestycji i przyjętego programu
użytkowego:

Jako podstawę do opracowania niniejszych Założeń
Projektowych przyjęto:

1. Wytyczne planu 5-letniego Prezydium Rady Narodowej
m.Łodzi odnośnie budowy mieszkań pracowniczych i budow-
nictwa rozproszonego.
2. Sugestie Prezydium Rady Narodowej m.Łodzi Wydziału
Budownictwa odnośnie lokalizacji budownictwa plombowego
na terenach wolnych od zabudowy i wyposażonych w podstawo-
we uzbrojenie.

Wyboru terenu dokonano na podstawie sugestii loka-
lizacyjnych Wydziału Budownictwa Prezydium Rady Narodowej
m.Łodzi, uzgodnionych z Miejskim Biurem Urbanistycznym.
Z proponowanych pod budownictwo rozproszone parceli wybra-
no między innymi teren położony przy ul. Gdańskiej 154.

O wyborze w/w terenu zdecydowały następująco
względy:

1. Śródmiejskie położenie - teren znajduje się w centrum
miasta.
2. Pełne uzbrojenie ul. Gdańskiej w instalacje wodo-
ciągowe, kanalizacyjne, gazowe, elektryczne i tele-
komunikacyjne, oraz możliwość podłączenia do nich pro-
jektowanego budynku bez jakichkolwiek dodatkowych in-
westycji.

3. Postulat urbanistycznego uporządkowania miasta - istniejąca luka pomiędzy budynkami fruntowymi wymaga wypełnienia budynkiem o charakterze mieszkaniowym.
4. Wybrany teren posiada dogodno połączenia komunikacyjne /tramwaj/ w miejscami pracy, jak również ze wszystkimi dzielnicami miasta.

Jakkolwiek projektowany budynek znajduje się w strefie przeznaczony do zwartej zabudowy mieszkaniowej czterokondygnacyjnej, przyjęto w danym wypadku budowę domu pięciokondygnacyjnego, z następujących względów:

1. Sąsiedni budynek przy ul. Gdańskiej 17 posiada parter użytkowy przy kondygnacje mieszkalne i strych częściowo mieszkalny, przy czym wysokość poszczególnych kondygnacji jest w zasadzie większa od obowiązujących obecnie normatywów. Również dwukondygnacyjny budynek przy ul. Gdańskiej 13 posiada kondygnacje wyższe od obecnie obowiązujących normatywów. Na skutek tego projektowany budynek będzie mógł nawiązać pod względem architektonicznym do zabudowy sąsiedniej.
 2. Budynek pięciokondygnacyjny jest bardziej ekonomiczny, a ponadto umożliwia budowę lokali użytkowych na parterze których w tej części miasta odczuwa się potrzebę.
- Przyjęta struktura mieszkań odbiega od obowiązującej przy budownictwie Z.O.R.-owskim. Kierowano się przy tym następującymi względami:

W Łodzi rozpoczyna się obecnie na większą, niż dotychczas skalę budownictwo piombowe, które ma uzupełnić budownictwo prowadzone przez D.B.O.R. Struktura mieszkań stosowana przez D.B.O.R. jest taka sama, jak w skali krajowej i nie uwzględnia dostatecznie specyfiki Łodzi.

W Łodzi występuje mianowicie, w w skali nieopotykaniej w innych miastach polskich, przewaga mieszkań jednoizbowych, jak to ilustruje następujące zestawienie:

Mieszkanie: 1 - izbowe	49,0%
2 - "	31,0 %
3 - "	13,0 %
4 i więcej izbowe	7,0 %

Dodać należy, że średnia gęstość zaludnienia mieszkań jednoizbowych wynosi 2,8 osób na izbę i jest znacznie wyższa, niż w jakiegokolwiek innej kategorii. Znaczna część mieszkań jednoizbowych znajduje się ponadto w budynkach o złym stanie technicznym. Mieszkańcy budynków rozbiieranych ze względów technicznych rekrutują się w znacznej mierze z takich właśnie lokali. Otrzymując w nowym budownictwie mieszkania zastępcze uzyskują oni wprawdzie lokale bez porównania lepiej wyposażone, ale potrzeby ich idą raczej w kierunku mieszkań 2 i 3 izbowych.

Ponieważ znaczna część nowego budownictwa mieszkaniowego wykorzystywana jest dla mieszkańców domów przeznaczonych do rozbiórki, wydaje się, że w Łodzi mieszkania 2 i 3 izbowe winny być budowane w większej stopniowo.

ilości, niż w innych miastach, gdzie problem ten nie posiada tej ostrości. Ponieważ w budownictwie D.B.C.R. ten aspekt nie jest brany pod uwagę, budownictwo rozproszone powinno zakładać budowę stosunkowo większej liczby mieszkań tego typu.

Identyczna struktura mieszkań na poszczególnych kondygnacjach mieszkalnych, pozwoli na łatwiejsze prowadzenie planów i obniży w pewnym stopniu koszt budowy.

Struktura mieszkań i wyposażenie lokali użytkowych przyjęte zostały zgodnie z zatwierdzonymi przez K.O.P.I. Prezydium Rady Narodowej m.Łodzi Założeńiami. /vide załączniki Nr.Nr. IX, X, XI, XII i XIII./

W projektowanym budynku przewiduje się bramę, która umożliwi dojazd na obszerne zaplecze, na którym mieszczą się dwa pięciokondygnacyjne budynki mieszkalne, oraz budowane obecnie przedszkole. Budowa bramy jest konieczna, celem umożliwienia wynózki śmieci, dostępu dla celów przeciwpożarowych i t.d. Wykorzystanie istniejących wjazdów na zaplecze budynków przy ul. Gdańskiej 17 i 19, oraz od ul. Obronców Stalingradu 36 nie wydaje się możliwe z następujących względów. Jedyny z pośród nich łatwo dostępny dojazd od strony ul. Gdańskiej 19 jest stosunkowo odległy, a ponadto byłby przeciętny, gdyż musiałby obsługiwać znaczną część bloku przy zbiegu ulic Gdańskiej i Obronców Stalingradu. Dojazd poprzez podwórze budynku przy ul. Gdańskiej 17 wymagałby wyburzenia istniejącej jednopiętrowej oficyny murowanej. Budynek ten w którym mieszczą się trzy mieszkania o pięciu izbach jest upraw-
dzie w złym stanie i przeznaczony jest w zasadzie do roz-

do rozbijki, ale nie wiadomo kiedy to nastąpi. Dojazd przez posesję przy ul. Obrońców Stalingradu 36 jest również stosunkowo odległy, a ponadto wymagałby wyburzenie nielegalnie sbudowanych parterowych, murewanych komórek i zabudowań gospodarczych.

Budynek można będzie dobudować do ściany szczytowej budynku frontowego przy ul. Gdańskiej 17, który jest administrowany przez Z.H.M. Polesie.

W budynku przy ul. Gdańskiej 15 należy przewidzieć wybudowanie świetlika w miejsce okna w ścianie szczytowej, na wysokości pierwszego piętra, które zostanie zamurwane.

Budowy kotłowni nie przewiduje. Budynek w pierwszym okresie będzie posiadał ogrzewanie piecowe. Spowodowane to jest faktem, że budynek posiada kubaturę nie wiele większą od granicznej przy której w myśl obowiązujących normatywów instalacja c.o. jest dopuszczalna. W dalszej przyszłości budynek przyłączony będzie do sieci ogrzewniczej zdalnej. Zainstalowanie pieców ogrzewniczych w sąsiednich budynkach nie jest możliwe, gdyż kotłownia posiada jedynie budowane obecnie przedszkole, które jednak znajduje się w dość znacznej odległości.

STAT

STAT

Protokół Nr. 24/55

z posiedzenia Komisji Oceny Projektów Inwestycyjnych Wydziału Przemysłu Prezydium Rady Narodowej m. Łodzi, odbytego dnia 6 czerwca 1955r. dla rozpatrzenia założeń projektowanych na uruchomienie punktu usługowego dla Łódzkich Zakładów Metalowych Nr.1 P.T.w Łodzi ul. Strzelczyka 26/28.

Obecni:

Przewodn. Komisji Ob. Aranowski Adam - Kier. Wydz. Przemysłu
Członkowie: Ob. inż. Grocholski L. - Z-ca Kier. Wydziału
Ob. mgr Statkiewicz Stanisław - Kier. O/Inweś
Ob. Pawlak Zbigniew - M.K.F.C.
Ob. Sliwińska Aurelia - inspektor.

Łódzkie Zakłady Metalowe Nr.1 P.T.w Łodzi ul. Strzelczyka 26/28.

Osoby zaproszone:

Ob. Lao Antoni - przedst. W.Z.P.T. - opiekun punktów usługowych
Ob. Piotrowicz Józef - dyr. przeds.
Ob. Wojciechowski Ignacy - opiekun punktów usług. przy przeds.

Rozpatrzenie założeń projektowych na urządzenie punktu usługowego blacharskiego przy ul. Więckowskiego 51.

Komisja post nowa założeń projektowe przyjął z uwagami urządzenie punktu przewiduje się na świadczenie usług nie tylko blacharskich, lecz także ślusarsko blacharskich z wyłączeniem robót hałaśliwych, poza tym reperacją rowerów i wózków dzieciennych należy podać zapotrzebowanie energii elektrycznej dla pracowni przewiduje się circa 15 KM. W pomieszczeniu sanitarnym w miarę możliwości przew. dzieć prysznic. Dostęp ciepłej wody, względnie piecyk kąpielowy gazowy. Zapewnić połączenie war. staty z niezbędnym pomieszczeniem piwniczym.

Jednocześnie Komisja - odnośnie urządzeń przeciwpożarowych w projektowanym punkcie usługowym stawia następujący wniosek: projektanci w trakcie opracowywania projektu winni uzgodnić zainstalowanie hydrantów z Łódzką Komendą Straży Pożarnej w Łodzi.

Na tym posiedzenie zakończono, protokół po odczytaniu podpisano.

STAT

STAT

O d p i sP r o t o k o ł N r . 1 6 5

z posiedzenia KOPI w dniu 23 czerwca 1955 r. godz.
na szczęblu inwestora naczelnego Prezydium Rady Narodowej
m. Łodzi /Wydział Handlu/ dla rozpatrzenia założeń projekto-
wych sklepu branży warzywno-owocowej w Łodzi przy ul.
Więckowskiego 51 dla Z.O.E.C.

Przewodniczący KOPI	-	mgr Baranowski Lech
Członkowie	"	" Chmielnicki Witold
"	"	ob. Miąskiewicz Krystyna
"	"	ob. Koliński Antoni
"	"	techn. Siński Henryk
Rzeczoznawca	"	inż. Tesłowski Konstanty
Koreferent	"	mgr Michalska Helena

Przewodniczący KOPI otworzył posiedzenie i udzielił głosu
koreferentowi mgr. Michalskiej, która zreferowała założenia
i zapoznała z założeniami członków Komisji. Po czym koreferent
mgr Michalska odczytała koreferat i omówiła swe uwagi zawarte
w koreferacie.

Komisja po rozpatrzeniu założeń i dyskusji stawia wniosek o
zatwierdzenie założeń z uwzględnieniem uwag zawartych w kore-
feracie. Ponadto należy podać zamiast określenia sposobu
wentylacji - wielokrotność wymiary powietrza.

Na tym protokół zakończono i po przeczytaniu podpisano.

STAT

STAT

Page Denied

Uwagi o tezach w sprawie rozwoju przemysłu metalowego
ŁÓDZKIEGO OSRODKA PRZEMYSŁOWEGO

=====

1. Uwagi ogólne = Nie słusznym jest stwierdzenie, że Łódź nie posiada warunków naturalnych sprzyjających rozwojowi przemysłu maszynowego. Bo; po pierwsze odległość od bazy surowcowej nie jest taka znaczna, bo zaledwie około 200 km., a wraz z rozwojem okręgu górniczego łęczyckiego odległość ta ulegnie znacznemu zmniejszeniu (około 40 km.), po drugie; odległość od bazy surowcowej nie odgrywa tak wielkiej roli w rozwoju przemysłu maszynowego przykłady: Największy ośrodek przemysłu maszynowego w ZSRR = Leningrad jest położony daleko od bazy surowcowej. Warszawa jest jednym z największych ośrodków przemysłu maszynowego w Polsce, to samo Poznań = przykładów tego rodzaju można by było podać więcej. Głównymi warunkami rozwoju przemysłu maszynowego jest istnienie wysokokwalifikowanych kadr.
2. Przemysł maszyn włókienniczych w Łodzi winien obsługiwać przede wszystkim przemysł bawełniany i włókien sztucznych.
Uzasadnienie: a) 70% przemysłu bawełnianego znajduje się w Łodzi i około 50% przemysłu włókien sztucznych w Łodzi i w niedalekiej odległości od Łodzi (Tomaszów, Chodaków), b) Przemysł bawełniany i włókien sztucznych wymaga maszyn o wysokiej precyzji i dużych wymaganiach eksploatacyjnych, c) w Łodzi znajdują się Politechnika, Centralne Biuro Techniczne Maszyn Włókienniczych, Biuro Projektowania Zakładów i Urządzeń do Włókien Sztucznych, Instytut Włókienniczy, d) w Łodzi znajdują się główne ośrodki dyspozycyjne tych przemysłów.
3. Przemysł maszyn włókienniczych w Łodzi powinien zatrudniać w planie perspektywicznym około 8500 (obecnie około 2500) ludzi z tego; a) połączone zakłady Łódzkie Zakłady Maszyn Włókienniczych z "WIFAMĄ" około 4500 osób = produkcja kompletnych przędzalni bawełny prócz oddziałów czyszczących i zgrzeblarek, krosna do

./.

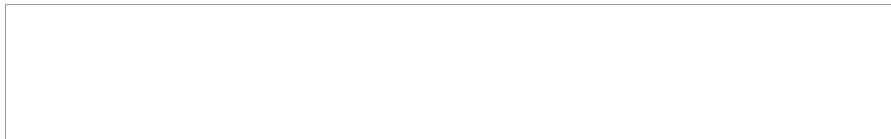
= 2 =

jedwabiu, maszyny do szycia, b) Łódzka Fabryka Maszyn Jedwabniczych = 2000 osób = produkcja wszelkiego rodzaju przewijarek, skręcarek do jedwabiu i snowarek, c) nowy zakład położony w północnej części Łodzi = produkujący maszyny do włókien sztucznych, zatrudniający około 1500 osób, d) Centralne Biuro Techniczne = w obecnej swojej wielkości. W ten sposób około 50% przemysłu maszyn włókienniczych będzie ześrodkowane w Łodzi.

4. Sprawa centralnej odlewni w innej nieco postaci ma być zrealizowana przez budowę nowej odlewni na terenach Łódzkiach Zakładów Maszyn Włókienniczych o zdolności produkcyjnej 15000 ton odlewów rocznie. Lokalizacja tej odlewni została zatwierdzona.
5. Należy wybudować w Łodzi fabrykę ciężkiego przemysłu maszynowego dla produkcji jednostkowej lub małoseryjnej maszyn tego rodzaju jak turbiny parowe, silniki Diesla wielkiej mocy, pompy, sprzężarki i t.p. Fabryka ta wymaga stosunkowo dużego procentu wysoko-kwalifikowanych pracowników inżyniersko = technicznych i rzemieślników. Powinna zatrudnić 3000 = 4000 robotników.
6. Zbytńia rozbudowa przemysłu elektrotechnicznego i fabryki zegarów nie jest wskazana ze względu na to, że te gałęzie przemysłu zatrudniają stosunkowo duży procent kobiet. Należy natomiast rozbudować przemysł obrabiarkowy, przemysł lodówek i szaf chłodniczych, pralek i urządzeń gospodarstwa domowego oraz przemysł precyzyjnej aparatury pomiarowej i kontrolnej ze szczególnym uwzględnieniem włókiennictwa.

Ogółem uważam, że przemysł metalowy w Łodzi powinien wzrósć nie o 5555 osób, jak sugerują tezy referatu, lecz conajmniej o 12 tys. osób, z tego 6 tysięcy przypadłoby na sam przemysł maszyn włókienniczych.

Poza tymi zastrzeżeniami innych zastrzeżeń do referatu nie posiadam.

STAT

I Uwagi wstępne

1) Opracowanie nieniejsze oparte jest na następujących materiałach wyjściowych:

- a/ Przemysł włókienniczy - opracowanie wykonane w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1952 r.
- b/ Przemysł - opracowanie wykonane w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1953 r.
- c/ Plan Regionalny Łódzkiego Okręgu Przemysłowego - wykonany w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1954 r.
- d/ Przemysł bawełniany w Łodzi - opracowanie wykonane na zlecenie Miejskiego Biura Urbanistycznego w Łodzi przez zespół fachowców z C.Z.P.B. Północ w 1957 r.
- e/ Inwentaryzacja przemysłu wełnianego Ł.O.P. - opracowanie wykonane w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1956 r.
- f/ Materiał ankietowy zebrany przez Miejskie Biuro Urbanistyczne w Łodzi z poszczególnych przedsiębiorstw przemysłowych na terenie m. Łodzi w 1957 r.
- g/ Perspektywy rozwoju przemysłu wełnianego do 1970 r. opracowane przez C.Z.P. Wełnianego Północ w 1957 r.

Powyższe materiały wyjściowe nie mogą być uznane za wystarczające z uwagi na ich niekompletność, częściową dezaktualizację, oraz fakt, że z wyjątkiem przemysłu bawełnianego nie są oparte o głębsze studia i przekonsultowane z odpowiednimi instytucjami i specjalistami. Materiały opracowane w swoim czasie przez Pracownię Planów Regionalnych były ~~wywołujące~~ pomyślane jako wywoływawcze t.j. miały za główne zadanie spowodowanie właściwych studiów przez powołane do tego instytucje, co jednak dotychczas nie nastąpiło.

2) Koncepcja rozwoju łódzkiego przemysłu ~~szeregowo~~ w okresie perspektywicznym ~~jak i etapowym~~ może być oparta jedynie na generalnej koncepcji krajowej. Plan taki uchwalony przez Rząd musiałby być oparty na wszechstronnych studiach, które zajęłyby dłuższy okres czasu. W braku planu krajowego ~~tworzone~~ dla potrzeb planów urbanistycznych namiastki posiadają bardzo względną wartość i mogą co najwyżej ograniczać się do rozważań ogólnych, zresztą słabo podbudowanych. Określenie wtórnych dla planu przemysłowego, lecz pierwszorzędnych dla planu urbanistycznego elementów, jak zatrudnienie, potrzebne tereny przemysłowe, zapotrzebowanie wody, ilość i rodzaj ścieków przemysłowych, wzmogi odnośnie transportu, uciążliwość przemysłu i t.d. uznać należy za materiał hipotetyczny, ~~nie rozstrzygający sprawy~~ ~~do ustalenia nie należy~~ który przy ~~jak~~ głębszym i dokładnym przestudiowaniu może ulec zupełnie zasadniczym zmianom.

I Uwagi wstępne

1) Opracowanie nieniejże oparte jest na następujących materiałach wyjściowych:

- a/ Przemysł włókienniczy - opracowanie wykonane w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1952 r.
- b/ Przemysł - opracowanie wykonane w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1953 r.
- c/ Plan Regionalny Łódzkiego Okręgu Przemysłowego - wykonany w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1954 r.
- d/ Przemysł bawełniany w Łodzi - opracowanie wykonane na zlecenie Miejskiego Biura Urbanistycznego w Łodzi przez zespół fachowców z C.Z.P.W. Północ w 1957 r.
- e/ Inwentaryzacja przemysłu wełnianego Ł.O.P. - opracowanie wykonane w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi w 1956 r.
- f/ Materiał ankietowy zebrany przez Miejskie Biuro Urbanistyczne w Łodzi z poszczególnych przedsiębiorstw przemysłowych na terenie m. Łodzi w 1957 r.
- g/ Perspektywy rozwoju przemysłu w Łodzi do 1970 r. opracowane przez C.Z.P. Wełnianego Północ w 1957 r.

Powyższe materiały wyjściowe nie mogą być uznane za wystarczające z uwagi na ich niekompletność, częściową dezaktualizację, oraz fakt, że za wyjątkiem przemysłu bawełnianego nie są oparte o głębsze studia i przekonsultowane z odpowiednimi instytucjami i specjalistami. Materiały opracowane w swoim czasie przez Pracownię Planów Regionalnych były ~~wskazywane~~ pomyslane jako wywoławcze tzn. miały za główne zadanie spowodowanie właściwych studiów przez powołane do tego instytucje, co jednak dotychczas nie nastąpiło.

2) Koncepcja rozwoju łódzkiego przemysłu zarówno w okresie perspektywnym jak i etapowym może być oparta jedynie na ~~głębokiej~~ koncepcji krajowej. Plan taki uchwalony przez Rząd musiałby być oparty na wszechstronnych studiach które zajęłyby dłuższy okres czasu. W braku planu krajowego twierzone dla potrzeb planów urbanistycznych namalunki posiadają bardzo względną wartość i mogą co najwyżej ograniczać się do rozważań ogólnych, zresztą słabo podbudowanych. Określenie wtórnych dla planu przemysłowego, lecz pierwszorzędnych dla planu urbanistycznego elementów, jak zatrudnienie, potrzebne tereny przemysłowe, zapotrzebowanie wody, ilość i rodzaj ścieków przemysłowych, w sferze odnośnie transportu, uciążliwość przemysłu i t.d. uważać należy za materiał hipotetyczny, ~~nie rozstrzygnięty~~ ~~do ustalenia nie-ulegający zasadniczym zmianom~~ który przy ~~nie~~ głębszym i dokładnym przestudiowaniu może ulec zupełnie zasadniczym zmianom.

- 2 -

3) bazie Plan etapowy, w braku koncepcji perspektywicznej, opracowanej na generalnej koncepcji krajowej, musi być zbudowany na odmiennych przesłankach. Punktem wyjścia musi tu być stan istniejący przemysłu i możliwości jego ~~poprawy~~ korekty w oparciu o realne możliwości gospodarki krajowej. Z tego względu należy wyraźnie podkreślić, że przyjęte ustalenia dla planu etapowego nie mogą być w żadnej mierze miarodajne dla ewolucji, którą przejdzie przemysł łódzki w okresie perspektywnym.

4) Dodatkowym elementem ograniczającym ~~wzrost ekspansji~~ prawo wciągania zbyt daleko idących wniosków, jest zbyt krótki okres czasu dany sekcji przemysłu na opracowanie zagadnienia wymagającego normalnie lat studiów. Sekcja przemysłu pracowała w okresie od 10.VI.57 r. do 28.VI.57 r. w składzie następującym;

Dr. L. Straszewicz - Uniwersytet Łódzki
 mgr. S. Czamański - W.Z.A.B. Łódź
 mgr. inż. Z. Maszerkowski - C.Z.P.B. Pólnoc
 mgr. inż. A. Koźmiński - C.Z.P.B. Pólnoc
 mgr. J. Kulczycki - M.K.P.G. Łódź
 mgr. inż. B. Czekaluk - Instytut Włókien Sztucznych
 mgr. inż. J. Landkof - C.Z.P. Maszyn Włókienniczych
 mgr. inż. T. Kozłowski - Ministerstwo Przemysłu Chemicznego
 mgr. M. Sledziewski - Pracownia Planów Regionalnych
 mgr. K. Bielecki - Miejskie Biuro Urbanistyczne w Łodzi

Końcowe opracowanie składa się z następujących części:

- 1) Zasadnicze tezy
- 2) Zestawienie tabelaryczne
- 3) Opracowanie graficzne.

3) Wzrost znaczenia planu etapowego ~~związany jest~~ należy się
ściśle powiązać ze stanem istniejącym, ~~związany jest z~~
~~stanem istniejącym~~ ~~związany jest z~~ ~~stanem istniejącym~~
~~związany jest z~~ ~~stanem istniejącym~~ ~~związany jest z~~
~~stanem istniejącym~~ ~~związany jest z~~ ~~stanem istniejącym~~

1955

Przemysł włókienniczy	:	128,693	:	:
1. bawełniany	:	56,872	:	35,444
2. wełniany	:	21,298	:	:
3. zgrzebny	:	7,265	:	:
4. jedwabniczy	:	9,400	:	:
5. tkanin dekorac.	:	3,791	:	:
6. tkanin technicz.	:	830	:	:
7. dziewiarski	:	12,219	:	:
8. pończosznicy	:	7,093	:	:
9. filcowy	:	1,225	:	:
10. odzieżowy	:	8,000	:	:
11. art. technicznych	:	700	:	:
Przemysł chemiczny	:	6,709	:	:
1. włókna sztuczne	:	2,721	:	:
2. farmaceutyczny	:	231	:	:
3. kosmetyczny	:	360	:	:
4. gumowy	:	2,888	:	:
5. inny	:	509	:	:
Przemysł metalowy	:	19,430	:	:
1. maszyn włókienniczych	:	6,169	:	:
2. maszyn ciężkich	:	5,136	:	:
3. precyzyjno - optycznych	:	1,704	:	:
4. elektrotechnicznych	:	5,728	:	:
5. galanteria metalowa	:	693	:	:

1965		1980	
131,200	:	110,000	:
61,000	:	50,000	:
21,000	:	16,000	:
5,000	:	4,000	:
9,000	:	7,000	:
3,800	:	3,000	:
800	:	1,000	:
13,000	:	13,000	:
7,700	:	6,000	:
1,200	:	1,000	:
8,000	:	8,000	:
700	:	1,000	:
6,000	:	2,000	:
2,700	:	-	:
400	:	1,000	:
400	:	500	:
2,000	:	-	:
500	:	500	:
22,500	:	29,000	:
7,000	:	10,000	:
5,250	:	6,000	:
1,700	:	3,000	:
7,850	:	9,000	:
700	:	1,000	:

Przemysł drzewny papierniczy i poligraficzny	4,967		
1. meblowy	750		
2. inny drzewny	200		
3. papierniczy	1,515		
4. poligraficzny	2,502		
Przemysł skórzany	2,115	960	
Przemysł filmowy	1,673	413	
Przemysł spożywczy	5,245		
1. piekarniczy	-		
2. cukierniczy	660		
3. owocowo-warzywniczy	108		
4. mięsny	2,100		
5. mleczn.-jajczerski	438		
6. spirytusowy	642		
7. piwowarsko-słodown.	475		
8. tytoniowy	622		
9. inny	200		

4,950	:	5,500	:
750	:	1,000	:
200	:	2,000	:
1,500	:	2,500	:
2,500	:		:
2,100	:	2,000	:
1,650	:	1,500	:
5,000	:	4,900	:
-	:		:
600	:	600	:
100	:	100	:
2,000	:	2,000	:
400	:	500	:
600	:	600	:
500	:	500	:
600	:	600	:
200	:		:

Przewidywany rozkład mieszkańców miasta Łodzi według grup wieku
w latach 1955 - 1980.

Grupy wieku	1955	1960	1965	1980
R a z e m	675 257	⁷¹⁰ 713 081	⁷³⁰ 735 012	⁸⁰⁰ 814 411
0 - 2	41 420	37 550	37 232	38 007
3 - 6	55 738	52 878	49 860	51 864
7 - 13	73 321	97 690	93 507	91 403
14 - 17	31 051	37 796	55 461	49 416
18 - 29	137 857	108 533	104 589	157 078
30 - 39	108 854	134 501	117 607	105 125
40 - 49	94 235	84 197	105 417	85 138
50 - 59	70 836	83 839	87 983	124 849
60 i więcej	61 895	76 097	83 356	111 521

Uwaga : Osoby okresowo i czasowo zameldowane na terenie miasta
 szacuje się na około 12 000.

Przewidywany rozkład mieszkańców miasta Łodzi według grup wiekowych w latach 1955 - 1980 w procentach.

Grupy wieku	1955	1960	1965	1980
R a z e m	100,0	100,0	100,0	100,0
0 - 2	6,1	6,1	5,1	4,7
3 - 6	8,2	8,2	6,8	6,4
7 - 13	10,9	10,9	12,7	11,2
14 - 17	4,6	4,6	7,6	6,1
18 - 24	20,4	20,4	14,2	19,3
25 - 29	15,1	16,1	15,0	12,9
30 - 39	14,0	14,0	14,3	10,4
40 - 49	10,5	10,5	12,0	15,3
50 i więcej	9,2	9,2	11,3	13,7

Przebiegający stanek mężczyzn w Polsce według grup wieku
w latach 1955 - 1980.

Grupy wieku	1955	1960	1965	1980
R a s e n	305 057	325 981	340 228	382 703
0 - 2	21 141	19 122	18 844	18 924
3 - 6	23 342	26 936	25 172	26 092
7 - 13	36 914	49 608	47 597	46 138
14 - 17	15 055	18 879	23 149	24 886
18 - 24	61 120	50 826	52 617	80 227
25 - 29	50 804	60 371	52 181	52 923
30 - 39	42 493	38 388	45 052	40 482
40 - 49	29 415	36 371	38 733	54 707
50 i więcej	20 695	25 480	27 883	38 486

Przewidywany rozkład mężczyzn w Łodzi według grup wieku
w latach 1955 - 1980. (w procentach)

Grupy wiek:	1955	1960	1965	1980
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0
0 - 2	6,9	5,9	5,5	5,0
3 - 6	9,2	8,3	7,4	6,8
7 - 13	12,1	15,2	14,0	12,0
14 - 17	4,9	5,8	8,3	6,5
18 - 29	20,0	15,6	15,5	21,0
30 - 39	16,6	18,5	15,3	13,8
40 - 49	13,9	11,8	14,4	10,6
50 - 59	9,6	11,1	11,4	14,3
60 i więcej	6,8	7,8	8,2	10,0

Przewidywany rozkład kobiet m. Łodzi według grup wieku w latach1955 - 1980.

Grupa wieku	1955	1960	1965	1980
R a z e m	369 200	387 100	394 784	431 708
0 - 2	20 279	18 428	18 388	19 083
3 - 6	27 446	25 942	24 688	25 772
7 - 13	36 407	48 082	45 910	45 273
14 - 17	15 996	18 917	27 312	24 530
18 - 29	76 737	57 707	51 972	76 851
30 - 39	57 970	74 130	65 425	52 197
40 - 49	51 742	45 809	56 365	44 735
50 - 59	41 423	47 468	49 250	70 142
60 i więcej	41 200	50 617	55 473	73 125

U w a g i. Liczbę kobiet czasowo i okresowo zameldowanych na terenie miasta Łodzi szacuje się na około 5 500.

Przewidywany rozkład kobiet według grup wieku w latach
1955 - 1980. (w procentach)

Grupy wieku	1955	1960	1965	1980
R a z e m	100,0	100,0	100,0	100,0
0 - 2	5,5	4,8	4,6	4,4
3 - 6	7,4	6,7	6,3	6,0
7 - 13	9,9	12,4	11,6	10,5
14 - 17	4,3	4,9	6,9	5,7
18 - 29	20,8	14,9	13,2	17,8
30 - 39	15,7	19,1	16,6	12,1
40 - 49	14,0	11,8	14,3	10,4
50 - 59	11,2	12,3	12,5	16,2
60 i więcej	11,2	13,1	14,0	16,9

Komunikat organizacyjny .

I. Podział na Sekcje

Gen. Proj.: Jankowski St.
Wyszczeki Zb.

współpracują z Sekcjami:

Mieszaniową - Maliszowa B.
Komunikacyjną - Łowiński J.
Org. Budowy - Regulski J.
Energetyki - Rosada J.
Gospodarki Wodnej - Mołoniwicz J.

Gen. Proj.: Wiśniewska H.
Budlewski E.

współpracują z Sekcjami:

Demografii - Chramiec H.
Przemysłu - Straszewicz L.
Usług - Jędraszko A.
Polityki terenowej - Biegańska I.
Warunki zdrowotne - Zeniuk A.
Tereny zielone - Wyganowska M.

- 2 -

II. Harmonogram

poniedziałek 24.6.1957r. godz. 11-ta

Wytyczne Sekcji prowadzących:

demografia

przemysł

mieszkanie

godz. 13-ta rozpoczęcie prac w Sekcjach

wtorek 25.6.1957 r. i środa 26.6.1957 r.

Praca w sekcjach

Koordinacja bieżąca przez Gen. Proj.

czwartek 27.6.1957 r. godz. 11-ta - G.K.U.A.

Koordinacja całości opracowania:

referaty sekcji

wnioski i podsumowania

piątek 28.6.1957 r.

Przedstawienie opracowania władzom terenowym.

- 3 -

III. Obowiązujące rysunki i opracowania tekstowe

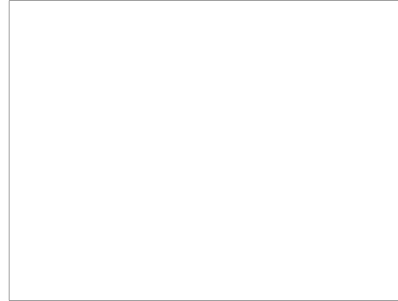
1. 1:20.000 na podkładzie
 - a/ plan etapowy 1965 r. na tle stanu istniejącego
 - b/ szkic planu perspektywicznego ok. 1980 r.
2. Opracowania w innych skalach do uznania sekcji.
3. Opracowania tekstowe:
 - a. Ocena materiałów wyjściowych
 - b. Opis etapu i perspektywy (dane liczbowe)
 - c. Podstawowe problemy do dyskusji ogólnej
 - d. Wnioski do dalszej pracy.

STAT

Page Denied

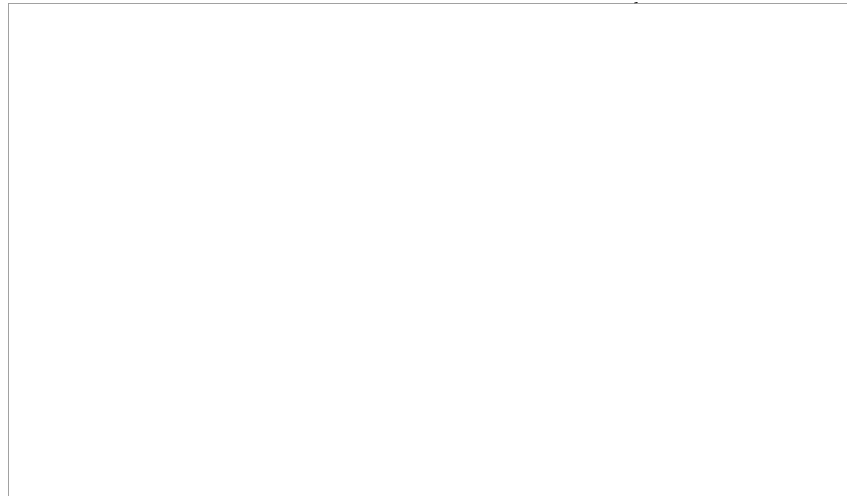
Next 5 Page(s) In Document Denied

STAT

SKOROSZYT

STAT

Firma:

Miejscowość:

od 19
do 19

STAT

P I O T R K O W T R Y B U N A L S K I

PLAN OGOLNY PERSPEKTYWICZNY

I faza

Lódź, sierpień 1956 r.

S p i s t r e ę c i

1. Wstęp	str. 1
2. Zasadnicza problematyka miasta	str. 3
3. Wielkość miasta i struktura ludności	str. 6
4. Podstawy gospodarcze miasta	str. 10
5. Przemysł	str. 11
6. Komunikacja	str. 15
7. Administracja o zasięgu pozalokalnym	str. 20
8. Gospodarka mieszkaniowa	str. 22
9. Tereny zieleni i tereny sportowe	str. 26
10. Tereny składowe	str. 27
11. Usługi sanitarno-techniczne	str. 28
12. Usługi gospodarczo-socjalne	str. 30
Wniosek	str. 31

Z a ł ą c z n i k i

1. Bilans ludności
2. Bilans terenowy
3. Urządzenia usługowe

P I O T R K O W A T R Y B U N A L S K I

PLAN OGOLNY PERSPEKTYWICZNY / I faza/

T. Wstęp:

Przedłożona dzisiaj, kolejna alternatywa I fazy planu ogólnego; perspektywicznego miasta Piotrkowa Trybunalskiego opracowana została w Pracowni Urbanistycznej Wojewódzkiego Zarządu Architektoniczno-Budowlanego w Łodzi w okresie marzec - sierpień 1956 r. Podstawą opracowania było zlecenie Nr. z dnia . Projektantem jest inż.arch. Wejman Stefan.

Elaborat składa się z planszy zasadniczej wykonanej na podkładzie w skali 1 : 5,000, 2 plansz wykonanych na kalce w skali 1 : 5,000 zawierających proponowane dwa alternatywne rozwiązania układu komunikacyjnego i terenów osiedleńczych, kilkunastu ~~szkiców~~ szkiców roboczych przedstawiających niektóre elementy kompozycji przestrzennej miasta, elaboratu opisowego i części tabelarycznej.

Przedłożone opracowanie opiera się na następujących zasadniczych materiałach wyjściowych:

- 1/ Inwentaryzacja ogólna m. Piotrkowa Trybunalskiego wykonana w Pracowni Urbanistycznej w Łodzi i ukończona 15.V.56 r.
- 2/ Założenia Programowe m. Piotrkowa opracowane przez Miastoprojekt Północ-Wschód w Łodzi w 1953 r.

- 3/ Poprzednia alternatywa I fazy planu ogólnego opracowana na bazie w/w Założeń.
- 4/ Uwagi dotyczące powyższych opracowań sformułowane przez W.G.P.G. w Łodzi.
- 5/ Protokół z posiedzenia Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w sprawie planu ogólnego Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 15.XI.1955 r.
- 6/ Protokół z narady roboczej w Prezydium Rady Narodowej m. Piotrkowa w dniu 21.VI.56 r.

Opracowanie zgodne jest z Instrukcją Tymczasową Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury z 1955 r. w sprawie zakresu i sposobu opracowywania ogólnych planów zagospodarowania przestrzennego miast i osiedli miejskich oraz z projektem normatywów do planów ogólnych miast opracowanych przez Instytut Urbanistyki i Architektury w 1956 r.

II. Zadaniowa problematyka miasta:

Piotrków jest jednym z najstarszych, największych i najlepiej zagospodarowanych miast województwa łódzkiego. W stosunku do skomplikowanej problematyki wszystkich niemal innych miast centralnej części Polski, Piotrków odbija się korzystnie zarówno ze względu na swą stosunkowo zrównoważoną strukturę gospodarczo-społeczną, jak i wykształconą organizację przestrzenną i rozwinięte urządzenia komunalne i usługowe. Ta względnie mniejsza ostrość stojących do rozwiązania problemów miasta, przyczyniała się niewątpliwie do tego, że zagadnienia Piotrkowa były przez liczne władze wojewódzkie i centralne niedoceniane. Dla wielu instytucji zajmujących się planowaniem rozwoju miast i urzędzeń na terenie województwa łódzkiego Piotrków po prostu nie istniał. Bo i pocóż zajmować się n.p. zagadnieniem rozbudowy wodociągów i kanalizacji Piotrkowa, jedynego na terenie województwa poza Łodzią miasta w którym urządzenia te obsługują obecnie znaczną część mieszkańców, jeżeli we wszystkich innych miastach stan ich ulega wszelkim wymogom higieny i zdrowia? Tym niemniej problematyka Piotrkowa jest poważna i skomplikowana.

Piotrków jest miastem starym. Powstał w XII wieku na miejscu istniejącego od czasów prehistorycznych grodziska i osady, prawa miejskie otrzymał Piotrków w 1313 r. W bogatej historii miasta przeplatają się okresy świetności i upadku, który pogłębia się jednak od czasu dwukrotnych najazdów szwedzkich /w 1656 i 1702 r./. U schyłku rządów Stanisława Augusta /1782r./

Piotrków liczył już tylko 1,367 mieszkańców. Pierwszy wielki okres świetności miasta, które jako miejsce zjazdów, elekcji królów, sejmów, synodów i wreszcie od 1578 do 1792 r. siedziba trybunału koronnego było jednym z ważniejszych ośrodków politycznych Kraju, należy tym samym uważać za skończony.

Ponowny rozwój Piotrkowa wiąże się z budową kolei warszawsko-wiedeńskiej w 1846 r., oraz podniesieniem go do godności miasta gubernialnego w 1867 r. Jako ośrodek administracji politycznej i węzeł komunikacyjny osiągnął Piotrków w 1871 r. liczbę niemal 18,000 mieszkańców.

Wreszcie na przełomie XIX i XX wieku dochodzi nowy potężny czynnik miastotwórczy, jakim stał się rozwijający się przemysł. Przemysł usunął wkrótce w cień dawne komunikacyjne i administracyjne funkcje miasta. Od 1918 r. Piotrków utracił zresztą na rzecz Łodzi funkcję administracyjną. Pod wpływem przemysłu ludność miasta szybko rosła, przekraczając już w 1931 r. 50,000. Po drugiej wojnie światowej nastąpiła dalsza, trwająca dotychczas rozbudowa przemysłu, którego wachlarz branżowy szybko się różniczkuje.

Jakkolwiek szybkiej rozbudowie przemysłu w XX wieku towarzyszył uporządkowany naogół rozwój substancji mieszkaniowej i struktury ludności, zagadnienie integracji istniejącego i mającego powstać w okresie perspektywnym przemysłu w organizm miejski stanowi jeden z najważniejszych problemów miasta. Nie mniej ważną jest rozbudowa urządzeń związanych z obsługą rozległego zaplecza miasta, dla którego Piotrków winien stać się ośrodkiem organizującym i obsługującym w znacznie wyższym stopniu, niż to ma miejsce obecnie.

- 5 -

W zakresie problemów już czysto urbanistycznych wymienić należy w pierwszym rzędzie sprawę rozwiązania węzła komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej, a zwłaszcza zapewnienia należytego powiązania miejsc pracy i miejsc zamieszkania, sprawę nowych terenów mieszkaniowych, oraz wyposażenia miasta w usługi sanitarno-techniczne i gospodarcze. Stan tych ostatnich może być oceniany jako dobry, tylko w sposób względny - w porównaniu z innymi miastami województwa, ale nie może w żadnym wypadku być uznany za wystarczający dla okresu perspektywicznego. Innego typu zagadnieniem jest sprawa właściwego zachowania i wydobycia pełnych walorów istniejących w Piotrkowie licznych i wartościowych zabytków architektonicznych i historycznych.

III. Wielkość i struktura ludności:

Na koniec 1955 r. Piotrków liczył 47,736 mieszkańców. Struktura wieku ludności wykazuje, że w wieku produkcyjnym znajdowało się ogółem 26,971 osób, czyli 56,5% mieszkańców.

Z ogólnej liczby ludności 1,490 osób, czyli 3,1% utrzymywało się z rolnictwa, a cała reszta z zawodów poza rolniczych. Odsetek ten jest prawidłowy dla miast tej wielkości. Liczba zawodowobiernych wynosiła ponad 26,400 osób, czyli 57,1% ludności nierolniczej. Dojazdy do pracy przekraczały 1,750 osób, a wyjazdy do pracy 2,000 osób. Globalne zatrudnienie przekraczało 17,800 osób, w tym ponad 12,200 osób zatrudnionych było w funkcjach miastotwórczych, a ponad 5,550 w funkcjach usługowych. W grupie zatrudnionych w funkcjach miastotwórczych na czoło wysuwało się zatrudnienie w przemyśle dochodzące do 7,500 osób, komunikacji i łączności ~~dotychczas~~ przekraczające 1,600 osób i administracji o zasięgu pozalokalnym i szkolnictwie zawodowym ponad 2,300 osób. W grupie zatrudnionych w funkcjach usługowych na czoło wysuwało się zatrudnienie w usługach przemysłowych i rzemieślniczych przekraczające 2,200 osób, w obrocie towarowym dochodzące do 1,400 osób i w gospodarce komunalnej i w remontach przekraczające 800 osób.

W planie perspektywicznym zakłada się wzrost liczby mieszkańców miasta do 70,000 osób. Liczba ta podana w wytycznych P.K.P.G. i potwierdzona przez W.K.P.G. została ponownie, zgodnie z zaleceniami Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej przeanalizowana. W wyniku przeprowadzonej analizy

- 7 -

nie wydaje się jednak celowa zmiana przyjętej w dotychczasowych opracowaniach liczby mieszkańców. Biorąc pod uwagę wszystkie możliwości rozbudowy przemysłu w ciągu najbliższych 15 lat, oraz rozwój funkcji usługowych, globalne zatrudnienie nie powinno przekroczyć 32,700 osób. Dla zapewnienia załogi tej wielkości, ludność 70,000 wydaje się całkowicie wystarczająca. Przewiduje się natomiast daleko idące zmiany w strukturze ludności, a mianowicie:

1/ Liczba ludności rolniczej, zamieszkałej w granicach administracyjnych miasta zmniejszy się z blisko 1,500 obecnie do 1,200, naskutek zajęcia znacznych terenów, obecnie wykorzystywanych rolniczo na cele budownictwa przemysłowego i mieszkaniowego. Pozostałe grunty rolne w mieście będą w wyższym, niż obecnie stopniu wykorzystywane na warzywnictwo i gospodarkę hodowlaną.

2/ Odsetek ludności w wieku produkcyjnym zmniejszy się z 56,5% obecnie do ca 51%. Zmniejszenie odsetka ludności w wieku produkcyjnym uzasadnione jest ogólnym pogorszeniem struktury wieku ludności Polski. Zmniejszenie odsetka ludności w wieku produkcyjnym w 1970 r. ma swoje przyczyny w tym, że w grupie tej znajdują się wówczas roczniki zmniejszone naskutek obydwu wojen światowych. Zjawisko to wystąpi mniej wyraźnie w miastach, które w okresie planu perspektywicznego powiększą znacznie swą ludność, ze względu na korzystniejszą strukturę wieku ludności napływającej. Na podstawie opracowań Instytutu Urbanistyki i Architektury, oraz badań wykonanych w Pracowni Planów Regionalnych w Łodzi, przyjmuje się, że dla

/instruktoży rolni, technicy i tp./. Podobnie dojazdy do pracy pochodzić będą w pierwszym rzędzie z rolniczego zaplecza, z którym miasto będzie posiadało żywy kontakt. W stosunku do sytuacji obecnej nastąpi gruntowna zmiana kierunków dojazdów do pracy i ich charakteru.

5/ Zatrudnienie w funkcjach miastotwórczych zwiększy się z ponad 12,200 osób obecnie do 21,500. Znacznie zwiększy się zatrudnienie w przemyśle z blisko 7,500 osób obecnie do 14,500. Zatrudnienie w budownictwie inwestycyjnym osiągnie 2,500 osób, w komunikacji zewnętrznej i łączności 1,900 osób, a w administracji o zasięgu pozalokalnym i w obrocie towarowym nastawionym na obsługę zaplecza 1,400 osób.

6/ Zatrudnienie w funkcjach usługowych wzrośnie do 11,200 osób, wobec ponad 5,550 zatrudnionych obecnie. Osiągnie ono tym samym 16% ludności, co pozwoli na należyte obsłużenie ludności. Wg. norm radzieckich i polskich opracowanych przez Instytut ~~Urbanistyki~~ Urbanistyki i Architektury zatrudnienie w funkcjach usługowych dla miast o wielkości postulowanej dla Piotrkowa powinno wynosić 15 - 20%, wg. Lewczenki nawet do 25%. Przyjęcie jednak wyższej liczby, niż 16% nie wydaje się praktycznie możliwe do zrealizowania. Największe zatrudnienie przewiduje się w usługach przemysłowych i rzemieślniczych, a mianowicie 4,500 osób, w gospodarce komunalnej 2,500 osób i w obrocie towarowym lokalnym 1,900 osób.

Struktura ludności obecnie i w okresie perspektywnym podaje załączona tabela (vide Załącznik nr 1).

IV. Podstawy gospodarcze miasta:

Analiza profilu gospodarczo-społecznego miasta wykazuje, że miasto spełnia kilka różnych funkcji w życiu gospodarczym, lecz na czoło ich wysuwają się trzy, a mianowicie:

- 1/ Przemysł
- 2/ Komunikacja i transport
- 3/ Administracja lokalna w skali powiatu.

Różnorodność funkcji gospodarczych zapewnia korzystną stosunkowo strukturę zawodową i społeczną mieszkańców.

W planie perspektywicznym przewidziany jest dalszy rozwój podstaw gospodarczych miasta przy dość daleko idącej zmianie struktury przemysłu. Nową funkcją miastotwórczą, związaną z koniecznością przebudowy miasta będzie budownictwo inwestycyjne, które w okresie perspektywicznym zatrudniać będzie 2,500 osób.

- 11 -

V. Przemysł:

Przechodząc do omówienia struktury branżowej i przestrzennej przemysłu, podkreślić należy w pierwszym rzędzie istnienie w Piotrkowie wielu zakładów o dużym znaczeniu w gospodarce narodowej. Pod względem branżowym trzyna przemysłu stanowią trzy istniejące huty szklane, a mianowicie "Kara", "Hortensja" i "Feniks" zatrudniające łącznie ponad 3,100 pracowników. Huty te odgrywają dużą rolę w zaopatrzeniu kraju w szkło przemysłowe, budowlane i użytkowe. Huta "Kara" nastawiona jest na produkcję szkła taflowego, "Hortensja" na galanterię szklaną, a "Feniks" na wyrób szkła aptecznego i szlifowanie kryształów. Wszystkie trzy huty rozmieszczone są wzdłuż linii kolejowej, przecinającej południkowo miasto.

Huty "Kara" i "Hortensja" znajdują się w północnej części miasta, a "Feniks" bardziej na południe. *2. podział innych zakładów przem. szkl. w kierunku wschodnim miasta.*

W planie perspektywnym przewidziana jest dalsza rozbudowa tej gałęzi przemysłu. Produkcja huty "Hortensja" zwiększy się dwukrotnie, przy równoczesnym dwukrotnym powiększeniu terenów fabrycznych. Rozbudowana zostanie również huta "Kara", przyczym tereny fabryczne zostaną powiększone w kierunku zachodnim, ewentualnie kosztem terenów zajmowanych obecnie przez P.Z.G.S. Rozbudowy natomiast huty "Feniks" nie przewiduje się, ze względu również na brak terenów do rozbudowy. Łączne zatrudnienie w hutach szkła wzrośnie do 4,500 osób, co związane jest z dalszą mechanizacją i automatyzacją procesów produkcyjnych.

- 12 -

Przemysł włókienniczy reprezentowany jest przez Piotrkowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego, ~~xx~~ rozbudowane po ostatniej wojnie światowej, dzięki pomocy Związku Radzieckiego. Kombinat składa się obecnie z przędzalni cienkoprzędnej o 50,000 wrzecion, pracującej dla potrzeb przemysłu dziewiarskiego, ^{star} przędzalni średnioprzędnej o 30,000 wrzecion. Łączne zatrudnienie wynosi obecnie ~~ca~~ 2,300 osób. W następnych latach projektowane jest uruchomienie tkalni o 500 krosnach oraz oddziałów przygotowawczych i pomocniczych. Łączne zatrudnienie ^{w przemyśle włókienniczym} wzrosnie do 3,000 ~~osób~~. Zakłady zlokalizowane są we wschodniej części miasta, w pobliżu jeziora Bugaj, gdzie posiadają rozległy teren, umożliwiający znaczną rozbudowę. Lokalizacja ta umożliwia wprawdzie doprowadzenie bocznicy kolejowej, ale dla tego typu zakładu nie jest to poważnym mankamentem.

Większe jeszcze znaczenie w skali ogólnokrajowej osiągnie powstający w południowo-zachodniej części miasta duży zakład metalowy pod nazwą Piotrkowska Fabryka ~~Maszyn~~ Maszyn Górniczych, ~~bazująca~~ bazująca na półfabrykatakach huty im. Bieruta w Częstochowie. Fabryka nastawiona jest na produkcję maszyn górniczych, ^{oraz} częściowo ~~o~~ charakterze konstrukcji stalowych. Zakład posiada obszerne tereny po zachodniej stronie toru kolejowego, umożliwiające dogodnie doprowadzenie bocznicy kolejowych. Jedynym mankamentem ^{tej} ~~xx~~ lokalizacji jest fakt, że nowe tereny przemysłowe leżą na gruntach ornych wysokiej klasy. Zakład jest jeszcze ciągle w stanie budowy, lecz uruchomienie produkcji przewidziane jest na najbliższą

- 13 -

przyszłość. W planie 5-cio letnim wybudowana będzie odlewnia żeliwa i 3 kopalni, oraz 1 na metale kolorowe. Zatrudnienie wyniesie w 1960 r. ca 2,000 osób i nie zwiększy się w okresie perspektywicznym. Ponadto "Mostostal" projektuje wybudowanie w Piotrkowie wytwórni konstrukcji stalowych, która zatrudniać będzie ca 1,500 osób.

Spośród innych zakładów przemysłu metalowego wymienić należy Piotrkowską Fabrykę Okuć Budowlanych, posiadającą park obrabiarek i zatrudniającą ponad 200 osób, Spółdzielnię im. A.Próchnika, zatrudniającą ponad 100 osób, oraz Przedsiębiorstwo Produkcji Urządzeń Szklarskich, produkujące urządzenia dla przemysłu szklarskiego i zatrudniające ponad 200 osób. Zakład ten posiada własną odlewnię. Ze względu na fakt, że zakład ten obsługuje zasadniczy dla struktury przemysłowej Piotrkowa przemysł szklarski, posiada on duże możliwości rozwojowe. Dalsza jednak rozbudowa nie będzie się mogła odbywać na obecnie posiadanym przez zakład terenie, którego lokalizacja jest niewłaściwa. Najwłaściwszym umiejscowieniem tego przedsiębiorstwa byłoby w bezpośrednim sąsiedztwie hut szkła. Podobnie złą lokalizację posiadają Zakłady Regeneracji Pomp TOR, nastawione na obsługę rolnictwa, oraz Zakłady Metalowe Przemysłu Terenowego przy ul. Rejmonta, produkujące betoniarki na eksport i posiadające własną małą odlewnię. Wydaje się, że zakłady te będą mogły być przeniesione na nowe tereny przemysłowe w południowo-zachodniej części miasta. Ogółem przewiduje się, że przemysł metalowy zatrudniać będzie w okresie perspektywicznym 4,000 osób i będzie poza hutami szkła najważniejszą gałęzią przemysłu Piotrkowa.

- 14 -

Długą tradycję na terenie miasta posiada przemysł drzewny, reprezentowany przez Piotrkowskie Zakłady Sklejek i Piotrkowskie Zakłady Przemysłu Drzewnego, oraz kilka mniejszych obiektów. Fabryka sklejek mieszcząca się przy ul. Roosevelta, zatrudnia ponad 300 osób. Pod względem technicznym zakład jest b. zacofany i wymaga modernizacji. Większym zakładem są Piotrkowskie Zakłady Przemysłu Drzewnego produkujące przy ul. Sulejowskiej meble i zatrudniające blisko 1,000 osób. W oddziale tych zakładów przy ul. Krakowskiej ~~xxx~~ zatrudnionych jest blisko 100 osób przy produkcji beczek. Oddział ten jest wyjątkowo niekorzystnie zlokalizowany. *

W planie perspektywicznym przewiduje się niewielką rozbudowę i modernizację tej gałęzi przemysłu, przy czym globalne zatrudnienie wzrośnie z ca 1,350 osób obecnie do 1,600 osób.

Poza tym Piotrków posiada drobniejsze zakłady przemysłowe również o znaczeniu miastotwórczym, pracujące w znacznej mierze dla potrzeb województwa łódzkiego i powiatu piotrkowskiego. Zakłady te należą głównie do branży spożywczej. Wymienić tu należy Zespół Młynów, Piotrkowską Wytwórnnię Octu, wylęgarnię drobiu i inne. ~~Rxxxxxx~~

Przemysł o znaczeniu lokalnym tworzą w pierwszym rzędzie: Miejskie Zakłady Mleczarskie, które będą przeniesione na inne miejsce, Rzeźnia, Browar Brauliński, Piotrkowskie Zakłady Piekarnicze i kilka spółdzielni pracy.

- 15 -

VI. Komunikacja:

Komunikacja i transport jest drugą funkcją miasta. Położenie centralne w kraju, na skrzyżowaniu ważnych dróg kolejowych i głównej linii kolejowej łączącej Stolicę ze Śląskiem, było ważnym czynnikiem warunkującym rozwój miasta. Obsługa węzła komunikacji zewnętrznej wymaga obecnie zatrudnienia ca 1,600 osób. W okresie perspektywicznym w związku z rozbudową węzła komunikacji kolejowej, a zwłaszcza kolejowej liczba ta wzrosła do ca 1,900 osób.

Główna linia kolejowa normalnotorowa Warszawa - Stalinogród przechodzi w kierunku południkowym na zachód od śródmieścia.

Na terenie samego miasta znajduje się rozrząd naskutek czego tereny kolejowe zajmują stosunkowo znaczną powierzchnię. Ponadto linia ta znajduje się praktycznie biorąc w jednym poziomie z przylegającymi terenami zainwestowania miejskiego i ogranicza naskutek tego zabudowę od strony zachodniej. Istnieją jedynie dwa skrzyżowania dwupoziomowe, które zresztą w okresie perspektywicznym będą musiały być przebudowane, ze względu na ułożenie dodatkowych torów. Najważniejsza natomiast arteria miasta, a mianowicie ul. Słowackiego posiada skrzyżowanie z torem kolejowym jednopoziomowe. ~~Rzeki i jeziora~~
~~xxxxxxx~~ Ze względu na istniejącą naogół trzykondygnacyjną obudowę ul. Słowackiego utworzenie w tym miejscu skrzyżowania dwupoziomowego nie będzie w praktyce możliwe. Przebiegająca przez miasto linia kolejowa posiada trakcję elektryczną. Dworzec kolejowy usytuowany jest centralnie i jest dla obecnych potrzeb miasta wystarczający.

- 16 -

W planie perspektywicznym w Piotrkowie powstanie węzeł kolejowy, gdyż istniejąca linia będzie tu się krzyżować z linią Łódź - Piotrków - Przedborz - Włoszczowa - Kraków.

W okresie późniejszym - po 1970 r. - zrealizowane będzie prawdopodobnie przedłużenie linii Radom - Tomaszów do Piotrkowa i dalej do Szczercowa, Wielunia i Wrocławia.

Wszystkie podłączenia nastąpią poza terenem miasta, jednak w związku z ^{niekiedy} koniecznością ^{przebudowy} będzie przeniesienie ^{dworca kolejowego} dalej na południe i znaczne ^{jego} powiększenie ^{stacji} dworca kolejowego. Istniejący dworzec towarowy będzie utrzymany w tym samym miejscu. Tereny kolejowe zostaną jeszcze nieco powiększone, ^{zwiększenie} ^{międzynic jest powiększenie stacji granicznej na południu miasta i umieszczenie funkcjonalnej stacji towarowej w rejonie Rakowa.}

Piotrków posiada poza koleją normalnotorową, również lokalną linię wąskotorową obsługiwaną przez trakcję parową do Sulejowa. Linia ta spełnia znaczną rolę dla obsługi miejscowości wypoczynkowo - turystycznych leżących nad Piłicą na drodze do Sulejowa. Ponadto obsługuje ona również wapienniki w Sulejowie. Analiza potrzeby utrzymania tej linii posiadającej dogodne połączenie z koleją normalnotorową, w okresie perspektywicznym wykracza poza ramy niniejszego opracowania. Zakłada się jednak, że przebieg linii wąskotorowej przez miasto ulegnie zmianie. Główna stacja kolejki wąskotorowej będzie utrzymana, natomiast przewiduje się przedłużenie jej do głównego dworca kolei normalnotorowej. Przebieg kolejki wzdłuż głównych terenów kolejowych nie będzie uciążliwy. ^{Przewidziana jest zmiana trakcji.}

O wiele większą rolę od węzła komunikacji kolejowej posiada węzeł komunikacji drogowej. W Piotrkowie zbiegają się drogi krajowe I klasy Warszawa - Piotrków - Stalinogród Łódź - Piotrków - Kielce, oraz droga krajowa II klasy Piotrków -

- 17 -

Wieluń - Wrocław. Ponadto istnieją połączenia lokalne Piotrków - Łask, oraz Piotrków - Bujny. Tranzyt dalekobieżny odbywa się obecnie bezpośrednio ulicami miasta, jednak jest stosunkowo nieuciążliwy. Spowodowane to jest w znacznej mierze faktem, że liczba samochodów w ogóle w Polsce jest obecnie niewielka, a ruch dalekobieżny znikomy.

Zakłada się, że liczba samochodów w Polsce na 1,000 mieszkańców zbliży się w 1970 r. do posiadanych obecnie w większości krajów europejskich. Spowoduje to bardzo znaczne zwiększenie ruchu samochodowego na dalekobieżnych trasach komunikacji kołowej. Jest rzeczą nie do pomyślenia, aby przejście ważnych w skali krajowej tras komunikacyjnych przez 70-tysięczne miasto odbywało się ulicami miejskimi. Opracowanie niniejsze podaje dwa alternatywne rozwiązania:

x
W pierwszej alternatywie przewidziane jest przejście arterii tranzytowych przez miasto przy wykorzystaniu cieków wodnych i możliwości jakie z tego wynikają przy przekroczeniu linii kolejowej, ulepszeniu nawierzchni i zabezpieczeniu odpowiednich profili poprzecznych. Przewiduje się daleko idącą izolację od ruchu lokalnego oraz wprowadzenie odpowiedniej ilości skrzyżowań dwupoziomowych z ulicami miasta o przebiegu południkowym, wzgl. bezkolizyjnych węzłów komunikacyjnych.

W drugiej alternatywie przewidziane jest wprowadzenie trasy obwodowej, przechodzącej przez obrzeże terenów intensywnej zabudowy i ograniczającej w zasadzie od północy i północnego-wschodu miasto. Przekroczenie linii kolejowej nastąpi w miejscu gdzie różnica poziomów wynosi ca 1 m, a

- 18 -

dalej trasa ta przebiegać będzie po istniejących podrzędnych drogach lokalnych i w pobliżu jeziora Bugaj. Ze względu na istnienie ~~skrajnie~~ łącznicy z Bełchatowa na kierunek na Stalinoogrów, zamknięcie obwodu nie jest konieczne.

Każda z proponowanych alternatyw posiada swoje zalety i wady. Alternatywa pierwsza posiada niewątpliwą zaletę lepszego kompozycyjnie ujęcia wężia, oraz znacznego w stosunku do drugiej skrócenia przebiegów, zwłaszcza przy przerzutach z kierunku Wrocław - Lublin. Ponadto pozwala ona na wykorzystanie znacznych walorów plastycznych, jakie powstać mogą przez przeprowadzenie drogi tranzytowej poprzez pas zieleni z wysoką skarpą w głębi obudowaną wysokimi budynkami. Za alternatywą drugą przemawia jej mniejsza uciążliwość dla miasta, a w wypadku przeprowadzenia w pierwszym wariantcie wszystkich skrzyżowań z ulicami miasta w dwóch poziomach, znacznie mniejszy koszt. Ponadto w dalszej przyszłości - po 1970 r. - istnieje możliwość zużytkowania trasy, jako odcinka autostrady, co prawdopodobnie nie da się zrealizować w przy przyjęciu pierwszego rozwiązania.

Komunikację podmiejską i z zapleczem obsługuje obecnie kilka linii autobusowych PKS. Przewiduje się, że w okresie perspektywicznym liczba linii autobusowych znacznie się zwiększy. Projektowane jest utrzymanie przyszłego dworca autobusowego przy głównym dworcu P.K.P., natomiast baza autobusowa przewidziana jest w północno-wschodniej części miasta.

Na terenie dawnego placu wyścigowego ~~niektóre~~ przewiduje się lotnisko dla śmigłowców i szybowców.

VII. Administracja o zasięgu pozalokalnym:

Jakkolwiek administracja o zasięgu pozalokalnym stanowi obecnie jedną z funkcji miastotwórczych Piotrkowa, przewiduje się w okresie perspektywicznym znaczne zwiększenie roli miasta jako ośrodka organizującego znaczne zaplecze rolnicze i częściowo przemysłowe. Grupujące się wokół Piotrkowa miejscowości uprzemysłowione obejmują m.in. Moszczenicę, Wolę Krzysztoporską, Niechcice, Rozprzę, Wolbórz i Sulejów. Jakkolwiek bezpośrednie powiązania produkcyjne nie istnieją pomiędzy poszczególnymi zakładami, łączność gospodarcza zaznacza się wyraźnie zarówno w fakcie, że przemysł terenowy, głównie spożywczy zlokalizowany w w/w miejscowościach pracuje w znacznej mierze dla potrzeb Piotrkowa, jak i w usługach świadczonych przez główne miasto układu w zakresie magazynowania i dystrybucji towarowej. Jeszcze silniejsze powiązania widoczne są z zapleczem rolnym, zwłaszcza w zakresie dostaw produktów rolnych dla miasta i obsługi techniczno-gospodarczej świadczonej przez zakłady i instytucje znajdujące się na terenie Piotrkowa.

W okresie perspektywicznym przewiduje się realizację szeregu inwestycji związanych z rolą jaką Piotrków będzie odgrywał, jako ośrodek o znaczeniu ponadpowiatowym. W pierwszym rzędzie przewidziana jest przebudowa istniejącego budynku Prezydium Powiatowej Rady Narodowej o dużej kubaturze, lecz niedostatecznie przystosowanego do swej roli. Dalej przewiduje się rozbudowę szeregu instytucji i urzędów nastawionych na obsługę zaplecza, instytucji kulturalno-socjalnych i służby zdrowia, z budynkiem powiatowego komitetu RZK i instytutu na terenie

- 21 -

oraz szkolnictwa zawodowego. Instytucje te zlokalizowane będą na terenie śródmieścia. Globalne zatrudnienie w instytucjach i przedsiębiorstwach związanych z obsługą zaplecza przekroczy 2,000 osób.

Nie bez znaczenia dla rozwoju miasta będzie również rozwój ośrodka turystyki nie tylko w skali województwa, ale częściowo i krajowej. Piotrków z zachowanymi w dobrym stanie zabytkami, jak Stare Miasto, Zamek, Klasztor Bernardynów i td. stanowi dużą atrakcję turystyczną. Łączy się to z istniejącymi w Sulejowie zabytkami i trasą turystyczno-wypoczynkową nad Pilicą. ~~Rozwój turystyki przyczyni się do rozwoju~~
~~W ciągu tym znajdują się takie miejscowości~~
jak Witów, Przygłów, Sulejów, Podklasztorze, Pieczary nad Pilicze, Józefów, Niebieskie Zróżdła, Inowódz i Spała. Rozwój turystyki przyczyni się do rozbudowy usług hotelarskich.

VIII. Gospodarka mieszkaniowa:

Substancja mieszkaniowa na terenie Piotrkowa obejmuje łącznie 2,860 budynków mieszkalnych, składających się z 21,606 izb. Średnie zagęszczenie wynosi więc 2,2 osoby na izbę, czyli stosunkowo dużo nawet biorąc pod uwagę zle warunki mieszkaniowe panujące w miastach województwa łódzkiego. Budownictwo mieszkaniowe na terenie Piotrkowa dzieli się na kilka wyraźnie odcinających się od siebie typów. Stare Miasto w obrębie dawnych murów miejskich posiada wyraźne oblicze, charakteryzujące się nadmierną gęstością zabudowy, przeważnie trzykondygnacyjne. Część miasta położona na wschód od Starego Miasta do ulicy Curie-Skłodowskiej posiada zabudowę kapitalistyczną, typową dla przełomu XIX i XX wieku, głównie II i III kondygnacyjną. Na zachód od zespołu staromiejskiego, na terenie właściwego śródmieścia ciągnie się najbardziej reprezentacyjna zabudowa, trzykondygnacyjna pochodząca z końca XIX wieku. Podobny charakter posiada zabudowa ulicy Bieruta, biegnącej w kierunku południowym. Wreszcie budownictwo okresu międzywojennego, o charakterze willowym uplasowało się przy ul. Mickiewicza /t.zw. "Krygierówka"/, oraz częściowo przy ul. Zeromskiego, Górnej i Nowej. Dla całego niemal Piotrkowa charakterystyczna jest obrzeżna obudowa bloków z pozostawieniem wnętrza na uprawę warzywniczą.

Stan substancji mieszkaniowej jest naogół zły. Przyjmuje się, że pomimo prowadzonych obecnie robót konserwacyjnych ca 15% istniejącej substancji mieszkaniowej, a więc ca 3,200 izb ubędzie do okresu perspektywicznego naskutek złych warunków technicznych. Przyjmując średnią gęstość zaludnienia w okresie perspektywicznym na 1,3 osoby na izbę

ca co najmniej 2.000 w związku z Komisją ds. regulacji

- 23 -

oraz liczbę ludności miasta na 70,000 otrzymujemy liczbę izb do wybudowania w okresie perspektywicznym na 37,000. Liczba ta może być uważana tylko za kierunkową i ze względu na swą wielkość nie będzie mogła być zrealizowana do 1970 r.

Zagadnienie rozmieszczenia nowego budownictwa mieszkaniowego i strefowania przedstawia trudny problem. Zespół staromiejski obecnie zagęszczony ponad normę ~~nie~~ będzie musiał podlegać sanacji i przy drobnych uzupełnieniach nie będzie zasadniczo terenem nowych inwestycji. Bloki składające się na właściwe śródmieście, leżące między dzielnicą staromiejską, a torem kolejowym, o przeważającej strefie trzeciej w zabudowie zasadniczo zwartej będą mogły być przebudowane na strefę IV przez zabudowę wewnątrz bloków, jak również przez obudowę obrzeży w miarę obumierania istniejącej zabudowy. Osiągnięta zostanie wskutek tego gęstość zabudowy zbliżona do normatywnej. W planie cały ten teren, podobnie, jak i tereny położone na wschód od dzielnicy staromiejskiej do ulicy Curie-Skłodowskiej potraktowane są, jako strefa IV. Wobec istniejącej na tych terenach wysokiej zabudowy III kondygnacyjnej, nowa IV kondygnacyjna zabudowa da się włączyć do istniejących gabarytów.

Problem nowych terenów mieszkaniowych rozwiązany został przez rozwinięcie miasta ^{w pierwszym rzędzie} w kierunku północno-wschodnim. Rozbudowa, na zachód od torów kolejowych, pomimo naturalnych tendencji rozwojowych w tym kierunku nie wydaje się właściwą, gdyż wobec trudności z przekraczaniem linii kolejowej, będącej w jednym poziomie z zabudową miejską, otrzymalibyśmy w dalszej przyszłości miasto przedzielone tą trudną prze-

bycia bariera. Podobnie nadmierna rozbudowa w kierunku południowym nie wydaje się celową, gdyż przy przebiegających w Plotrkowie wiatrach o kierunkach równoleżnikowych, tereny te mogą znaleźć się w zasięgu dymów i szkodliwych wylęgów przemysłu lokalizowanego w południowo-zachodniej części miasta. Nowe dzielnice miasta budowane będą w pierwszym rzędzie w strefie III i I, przy ograniczeniu zabudowy w strefie II, jako nieekonomicznej. Ostateczny bilans terenów mieszkaniowych i ich zaludnienia przedstawia załączona tabela /vide Załącznik Nr.2/.

Zagadnienie terenów pod budownictwo indywidualne potraktowane zostało ze szczególną starannością. Słuszną niewątpliwie z punktu widzenia gospodarczego decyzja Rządu o rozwoju budownictwa indywidualnego, wprowadza zupełnie nowy element do dotychczasowej linii rozwojowej urbanistyki polskiej. Problem, czy budować domy mieszkalne wysokie, czy też niskie, indywidualne jest stosunkowo stary. Za niską zabudową indywidualną przemawiają zarówno względy zdrowotne, jak i społeczne. Zabudowa taka jest jednak stosunkowo b. droga. Nakłady na uzbrojenie rozległych terenów /wodociąg, kanalizacja, elektryczność, gaz, telefon i td/, na skomunikowanie ich /sieć ulic, tramwaje i td./, oraz wyposażenie w sieć usług /sklepy, punkty usługowe, szkoły, żłobki i td./ są przy ekstensywnej zabudowie o wiele wyższe na mieszkańca niż przy zabudowie intensywnej. Natomiast budownictwo indywidualne na terenach niekompletnie uzbrojonych i nie wyposażonych w pełną sieć usługową o należytej gęstości nie stwarza zadowalających warunków bytowych dla mieszkańców. W tej sytuacji budownictwo indywidualne lansowane jest głównie w krajach bogatych, w pierwszym rzędzie ~~W~~ anglosaskich, gdzie problem komunikacji posiada zupełnie specyficzne aspekty, a skutek istnienia dużej liczby prywatnych samochodów. W

- 25 -

warunkach polskich za najkorzystniejszą dla dużych miast uważana jest zabudowa cztero- i pięciopiętrowa. Przy tej wysokości zabudowy stopień wykorzystania poczynionych na uzbrojenie terenu nakładów jest już zupełnie zadowalający, natomiast odpadają dodatkowe koszty powstające przy jeszcze wyższej zabudowie, jak dźwigi, wzmocnione konstrukcje, bardziej skomplikowany system usuwania śmieci i td. Rozwiązanie terenów budownictwa indywidualnego w planie perspektywnym Piotrkowa wydaje się stosunkowo szczęśliwym kompromisem.

- 26 -

IX. Tereny zieleni i tereny sportowe:

Miasto w chwili obecnej posiada obszerne tereny zieleni zarówno urzędzonej, jak i nieurzędzonej. Istniejący park wypoczynkowy, założony w 1919 r. zlokalizowany jest niezbyt fortunnie stąd mniejsza jego przydatność dla miasta. Poza tym zieleń występuje w mniejszych zespołach w różnych punktach miasta, a cmentarze stanowią większy obszar zielony.

W planie perspektywicznym przewiduje się urządzenie parku kultury, połączonego z terenami sportowymi nad jeziorem Bugaj, oraz pasów zielonych o charakterze parkowym, lub zbliżonym wzdłuż istniejących obecnie obydwu rzeczek, co podyktowane jest nieprzydatnością tych gruntów na cele budowlane. Ponadto przewidziane są pasy izolacyjne zieleni wzdłuż torów kolejowych i pomiędzy zakładami przemysłowymi i terenami mieszkaniowymi. Kliny terenów zielonych wcinające się w zabudowę miasta winny zapewnić mieszkańcom korzystne warunki zdrowotne. Ogrody działkowe przewidziane są w ilości zgodnej z normatywami w pobliżu terenów mieszkaniowych i w pasach izolacyjnych zieleni. Rozmieszczenie boisk i innych urządzeń sportowych stwarza dogodne warunki do korzystania z nich.

X. Tereny składowe:

Istniejące tereny składowe o łącznej powierzchni ca 23 ha uplasowały się w południowej części miasta, wzdłuż torów kolejowych, na północ i południe od ul. Roosevelta. Tereny te są już obecnie niewystarczające.

W planie perspektywnym przewiduje się nowe tereny składowe w pierwszym rzędzie w południowo-zachodniej części miasta, za torami kolejowymi na terenach wysokich i łatwych do obsłużenia bocznicami kolejowymi. Dzięki projektowanemu dwupoziomowemu skrzyżowaniu z linią kolejową tereny te będą posiadały dogodną komunikację ze wszystkimi dzielnicami miasta. Inne tereny składowe znajdować się będą na północ od huty "Kara", oraz w kilku rozrzuconych punktach miasta.

XI. Usługi sanitarno-techniczne:

Piotrków jest ~~razem~~ jedynym miastem na terenie województwa łódzkiego, które posiada całkowicie uzbrojone w wodociąg i kanalizację ulice w obrębie terenów osiedleńczych. Długość sieci wodociągowej wynosi 37 km. Woda pobierana jest w południowej części miasta z 6 studzien artezyjskich o głębokości 50-55 m. Wydajność ujęcia wynosi 4,000 m³ na dobę, co w obecnych warunkach jest wystarczające. Wieża ciśnienia znajduje się obok dworca kolejowego.

W planie perspektywicznym przewiduje się dodatkowe ujęcia wody w północnej części miasta, oraz rozbudowę sieci wodociągowej na nowe dzielnice miasta. Projektowany w Piotrkowie nowy przemysł nie jest w zasobie wodochłonny i będzie pobierał wodę z sieci miejskiej jedynie dla celów sanitarnych.

Istniejąca sieć kanalizacyjna, o długości równej wodociągowej, założona w okresie międzywojennym przy pomocy pożyczki t.zw. "ulenarskiej" jest wystarczająca dla miasta w chwili obecnej. Stacja ścieków posiada pojemność 6,000 m³ ^{na dobę} przy czym istnieją możliwości jej rozbudowy. Składa się ona z osadników Imhoffa i złoź biologicznych. Ścieki przejmują rzeka Strawa.

W planie perspektywicznym przewidziana jest rozbudowa sieci na nowe tereny osiedleńcze, powiększenie przekroju części kanałów, zwłaszcza w części zachodniej i przepomowni w części południowej, przy ul. Roosevelta.

- 29 -

Elektrownia piotrkowska, położona w śródmieściu jest starego typu. Energję którą produkuje zużywa miasto. Przemysł zaopatrywany jest dodatkowo poprzez sieć wysokiego napięcia ze Śląska. Poza miastem na północy znajduje się rozdzielcza stacja transformatorowa. Długość sieci napowietrznej wynosi 72 km, a kablowej 20 km.

W planie perspektywicznym przewidziana jest rozbudowa i modernizacja istniejącej elektrowni, która czynna będzie częściowo, jako elektrociepłownia. Przedziane jest pełne wyposażenie miasta w energję elektryczną i częściowe w ogrzewanie zdalaczynne.

Rozbudowana po ostatniej wojnie gazownia piotrkowska jest niefortunnie zlokalizowana. Wydajność jej wynosi 4,400 m³ gazu węglowodnego na dobę, co pozwala na zaspokojenie ca 25% ludności. Istniejąca sieć rurociągów o długości 19 km wymaga częściowej wymiany.

W planie perspektywicznym przewidziana jest budowa nowej gazowni poza terenami osiedleńczymi, rozbudowa sieci gazociągów, celem zaopatrzenia w gaz ca 90% mieszkańców i przemysłu.

Z innych urządzeń sanitarno-technicznych przewidzianych w planie perspektywicznym do rozbudowy wymienić należy zakład utylizacyjny, korzystnie zlokalizowany, oraz budowę pralni komunalnej i bazy oczyszczania miasta poza terenami osiedleńczymi, oraz jeszcze jednego dużego zakładu kąpielowego w śródmieściu.

- 30 -

XII. Usługi gospodarczo-socjalne:

Szczegółowe zestawienie istniejącej, przewidzianej do adaptacji i do budowy kubatury użyteczności publicznej znajduje się w Załączniku /vide Załącznik Nr. 3/, podobnie jak wykaz obiektów. Z ważniejszych obiektów i urządzeń usługowych o znaczeniu ogólnomiejskim wymienić należy następujące:

Prezydium Miejskiej R.N. nie posiada właściwej siedziby. Niektóre agendy mieszczą się w zabudowie mieszkaniowej. Budowa nowego budynku wydaje się celową. Podobnie dla Domu Partii, P.R.Zw.Zaw., sądownictwa, części szkolnictwa przewiduje się budowę specjalnych obiektów, co pozwoli na ich właściwe zlokalizowanie, oraz zwolni zajmowaną dotychczas kubaturę mieszkalną. Siedziba teatru, dawny Dom Rzemieśniczy ulegnie rozbudowie i utrzymana będzie, jako dzielnicowy dom kultury. Przewiduje się natomiast budowę teatru, sieci kin, szkół, przedszkoli i żłobków. Istniejące szpitale zostaną zmodernizowane i uzupełnione nową kubaturą. Dom opieki dla dorosłych zostanie rozbudowany, podobnie jak Biblioteka Miejska na Starym Mieście. Muzeum natomiast będzie nadbudowane i przywrócone do dawnej formy historycznej. Przewiduje się budowę nowych hoteli. Sieć lokali sklepowych i usługowych oraz innych urządzeń wbudowanych będzie znacznie powiększona.

- 31 -

Wniosek :

W konkluzji Pracownia Urbanistyczna W.Z.A.B. w Łodzi stawia wniosek o zatwierdzenie przedłożonej alternatywy I fazy planu ogólnego perspektywicznego ~~miasta~~ Piotrkowa, jako w pełni odpowiadającej potrzebom harmonijnego rozwoju miasta i stwarzającej właściwe podstawy do opracowania dokumentacji szczegółowej.

STAT

Page Denied